

2024 YILI
BÜTÇE
GEREKÇESİ

EKİM 2023, ANKARA

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BÖLÜM I	
BÜTÇE PERFORMANSI	1
BÖLÜM II	
ORTA VADELİ PROGRAM (2024-2026).....	29
BÖLÜM III	
2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ	105
BÖLÜM IV	
PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ	159
BÖLÜM V	
GELİR POLİTİKASI VE UYGULAMALARI.....	245
BÖLÜM VI	
GİDER POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	297
BÖLÜM VII	
BORÇLANMA POLİTİKASI VE UYGULAMALARI.....	329
BÖLÜM VIII	
KAMU PERSONEL SİSTEMİ	345
BÖLÜM IX	
SAĞLIK VE SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ	399
BÖLÜM X	
KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER	457
BÖLÜM XI	
ÖZELLEŞTİRME.....	469
BÖLÜM XII	
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNUNA EKLENECEK BELGELER.....	481
BÖLÜM XIII	
DİĞER HUSUSLAR	489

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ADÜAŞ	: Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.
AOÇ	: Atatürk Orman Çiftliği
AR-GE	: Araştırma ve Geliştirme
ARFF	: Havalimanı Kurtarma ve Yangınla Mücadele
BAĞ-KUR	: Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu
BKMYBS	: Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
BM	: Birleşmiş Milletler
ÇKS	: Çiftçi Kayıt Sistemi
DHMİ	: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
DİBS	: Devlet İç Borçlanma Senetleri
DMO	: Devlet Malzeme Ofisi
EKÜ	: Elektronik Kayıt Ünitesi
EÜAŞ	: Elektrik Üretim A.Ş.
ESA	: Avrupa Hesaplar Sistemi
EVİM	: Elektronik Vergi İşlem Merkezi
GAP	: Güneydoğu Anadolu Projesi
GEKSİS	: Gelir ve Kurumlar Standart İade Sistemi
GFSM	: Devlet Mali İstatistikleri El Kitabı
GİB	: Gelir İdaresi Başkanlığı
G.T.İ.P	: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları
GSS	: Genel Sağlık Sigortası
GSYH	: Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
HES	: Hidroelektrik Santral
HİTAP	: Hizmet Takip Projesi
IMF	: Uluslararası Para Fonu
İDKK	: İç Denetim Koordinasyon Kurulu
İDT	: İktisadi Devlet Teşekkülleri
İFM	: İstanbul Finans Merkezi
KAPBİS	: Kamu Personeli Aile Bildirim Sistemi
KBS	: Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi
KDV	: Katma Değer Vergisi
KDVİRA	: Katma Değer Vergisi İadesi Risk Analiz
KEGM	: Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü
KETEM	: Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri
KETSİS	: Kamu Elektronik Tebligat Sistemi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KİK	: Kamu İktisadi Kuruluşları
KİT	: Kamu İktisadi Teşebbüsleri

KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KÖİ	: Kamu Özel İş Birliği
KPHYS	: Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi
KUSAS	: Kurum Sigortalıları Sağlık Aktivasyon Sistemi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEDULA	: Reçete Onay/Provizyon Sistemi
MERSİS	: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi
MOSİP	: Mali Otomasyon Sistemi Projesi
MYS	: Yeni Harcama Yönetim Sistemi
OECD	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
OSB	: Organize Sanayi Bölgeleri
OVP	: Orta Vadeli Program
ÖSYM	: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı
ÖTV	: Özel Tüketim Vergisi
ÖTVİRA	: ÖTV İadesi Risk Analiz Sistemi
ÖYK	: Özelleştirme Yüksek Kurulu
PTT	: Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi
SDR	: Özel Çekme Hakkı
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SMMM	: Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik
SMS	: Kısa Mesaj Hizmeti
SOGEP	: Sosyal Gelişmeyi Destek Programı
SUT	: Sağlık Uygulama Tebliği
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCDD	: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TDİ	: Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.
TEDAŞ	: Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
TEİAŞ	: Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TKK	: Tarım Kredi Kooperatifleri
TL	: Türk Lirası
TMSF	: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TPAO	: Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
TÜFE	: Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRKŞEKER	: Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.
vb.	: Ve benzeri
VİMER	: Vergi İletişim Merkezi
YMM	: Yeminli Mali Müşavirlik
YN ÖKC	: Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu
YUPASS	: Yurtdışı Provizyon Aktivasyon Sağlık Sistemi

BÖLÜM I

BÜTÇE PERFORMANSI

2024

BÖLÜM I

BÜTÇE PERFORMANSI

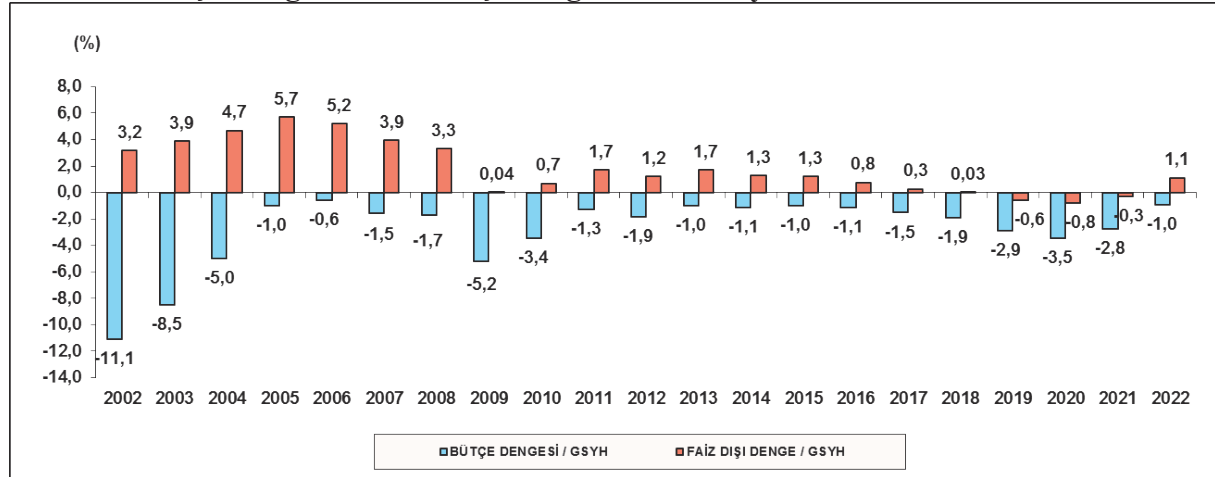
A. MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE PERFORMANSININ GELİŞİMİ

1. Bütçe Dengesi ve Faiz Dışı Dengenin Gelişimi

Kamu maliyesinin performansının değerlendirilmesinde kullanılan iki önemli göstergeden biri bütçe dengesinin gayrisafi yurt içi hasılaya (GSYH) oranı, diğeri ise faiz dışı dengenin GSYH'ye oranıdır.

2002 yılında yüzde 11,1 olan bütçe açığının GSYH'ye oranı, 2003 yılından itibaren alınan tedbirler sayesinde azalarak 2006 yılında yüzde 0,6 seviyelerine kadar düşmüştür. Küresel krizin etkisiyle 2009 yılında yüzde 5,2'ye çıkan bütçe açığının GSYH'ye oranı 2022 yılında yüzde 1 olarak gerçekleşmiştir.

2002 yılından itibaren yüksek oranlı faiz dışı fazla verilerek kamu borç stokunun azaltılması amaçlanmıştır. 2002-2008 döneminde GSYH'ye oran olarak ortalama yüzde 4,3 seviyelerinde faiz dışı fazla verilmiştir. 2022 yılında faiz dışı fazla verilmiş olup GSYH'ye oranı yüzde 1,1 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 1: Bütçe Dengesi ve Faiz Dışı Dengenin GSYH'ye Oranları¹

2. Bütçe Giderlerinin Gelişimi

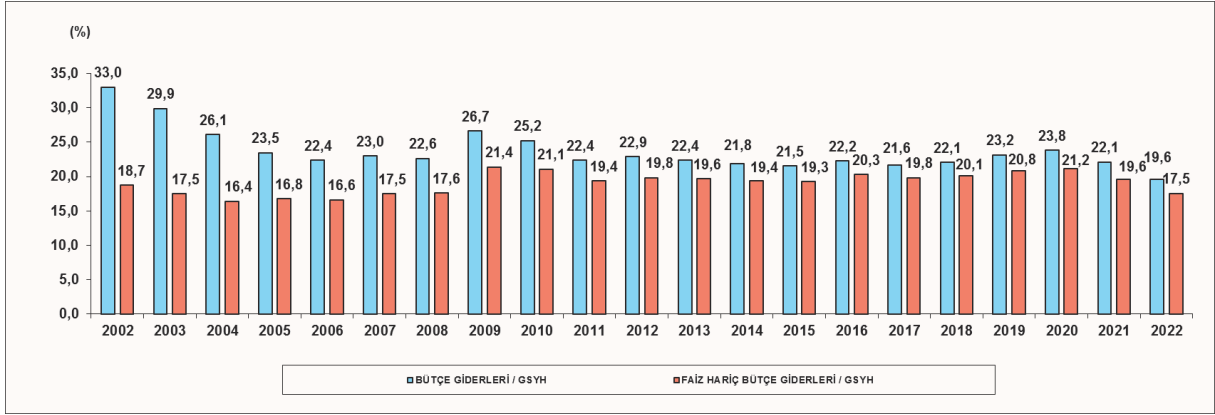
Merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYH'ye oranının 2002-2022 yıllarını kapsayan dönemdeki gelişimine bakıldığında, 2002 yılında yüzde 33 olan oranın 2008 yılında yüzde 22,6'ya kadar düştüğü görülmektedir. 2009 yılında ise küresel kriz nedeniyle bütçe

¹ Hesaplamalarda 2009 bazlı yeni GSYH serisi kullanılmıştır.

giderlerinin GSYH'ye oranı yüzde 26,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2022 yılında bütçe giderlerinin GSYH'ye oranı yüzde 19,6 seviyesine gerilemiştir.

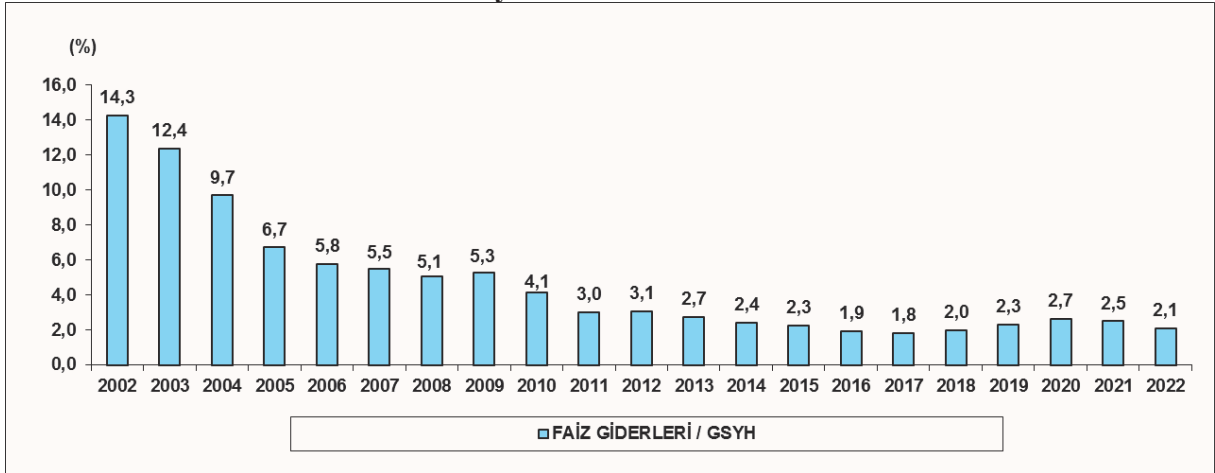
2002 yılında yüzde 18,7 olan faiz dışı giderlerin GSYH'ye oranı ise 2022 yılında yüzde 17,5 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 2: Bütçe Giderlerinin ve Faiz Hariç Bütçe Giderlerinin GSYH'ye Oranları

Faiz giderlerinin GSYH'ye oranı 2002 yılında yüzde 14,3 iken mali tedbirlerin etkisiyle 2022 yılında yüzde 2,1'e düşmüştür. Bu gelişmelere paralel olarak faiz giderlerinin bütçe içerisindeki payı 2002 yılında yüzde 43,2 iken 2022 yılında yüzde 10,6 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 3: Faiz Giderlerinin GSYH'ye Oranları

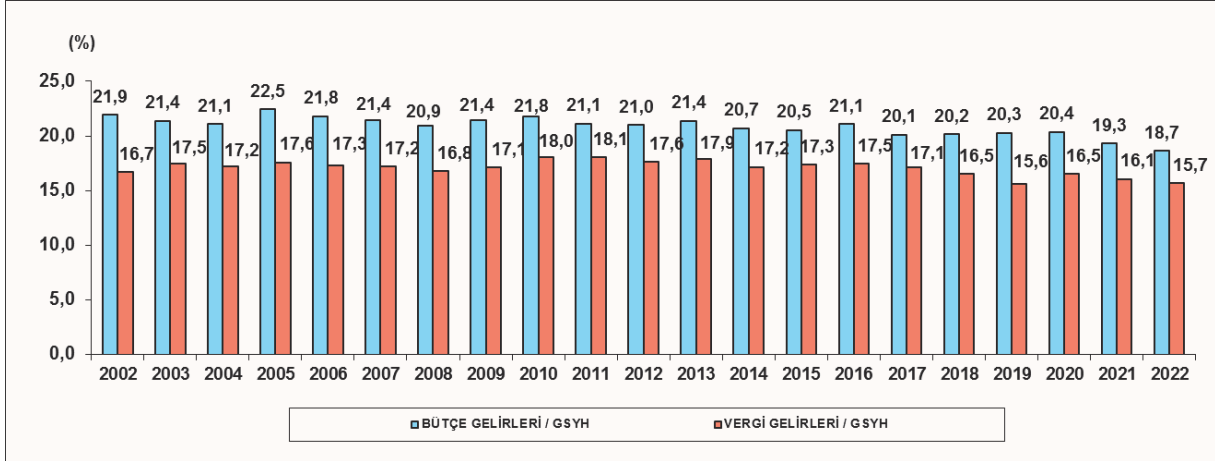

3. Bütçe Gelirlerinin Gelişimi

Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranı 2002 yılında yüzde 21,9 iken 2022 yılında yüzde 18,7 olarak gerçekleşmiştir.

Genel bütçe vergi gelirlerinin GSYH'ye oranı ise 2002 yılında yüzde 16,7 iken 2022 yılında yüzde 15,7 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4: Bütçe Gelirlerinin ve Vergi Gelirlerinin GSYH'ye Oranları

B. 2023 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

1. Bütçe Dengesi ve Faiz Dışı Denge

2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda merkezi yönetim bütçe giderleri 4 trilyon 469 milyar 570 milyon TL, merkezi yönetim bütçe gelirleri 3 trilyon 810 milyar 149 milyon TL, bütçe açığı 659 milyar 421 milyon TL ve faiz dışı açık 93 milyar 825 milyon TL olarak öngörülmüştür. 15/7/2023 tarihli ve 7457 sayılı 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bağlı Cetvellerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla² (ek bütçe) tahsis edilmiş ödeneklerle birlikte merkezi yönetim bütçe giderleri 5 trilyon 589 milyar 85 milyon TL'ye yükseltilmiştir. Söz konusu Kanunla merkezi yönetim bütçe gelirleri ise 4 trilyon 929 milyar 664 milyon TL olarak belirlenmiş, bütçe açığı 659 milyar 421 milyon TL ve faiz dışı açık 13 milyar 285 milyon TL olarak öngörülmüştür.

Orta Vadeli Program'da (2024-2026)³ 2023 yıl sonu itibarıyla bütçe açığının 1 trilyon 632 milyar 973 milyon TL, bütçe açığının GSYH'ye oranının ise yüzde 6,4 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Diğer taraftan faiz dışı açığın 986 milyar 837 milyon TL, GSYH'ye oranının ise yüzde 3,9 olarak gerçekleşeceği beklenmektedir.

2. Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

2024-2026 dönemi OVP'de 2023 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri toplamının 6 trilyon 562 milyar 636 milyon TL olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir. Buna göre yıl sonunda toplam bütçe giderlerinin GSYH'ye oranı yüzde 25,8 olacaktır. 2023 yıl sonunda faiz hariç bütçe giderlerinin 5 trilyon 916 milyar 500 milyon TL olması beklenmektedir. Faiz hariç

² 27/7/2023 tarihli ve 32261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³ 6/9/2023 tarihli ve 32301 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

bütçe giderlerinin GSYH'ye oranının ise 2023 yıl sonunda yüzde 23,2 olarak gerçekleşeceği beklenmektedir.

2023 yıl sonunda personel giderlerinin 1 trilyon 326 milyar 453 milyon TL, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin 183 milyar 247 milyon TL, mal ve hizmet alım giderlerinin 470 milyar 976 milyon TL ve cari transferlerin 2 trilyon 501 milyar 577 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir. Sermaye giderlerinin yıl sonu gerçekleşmesinin 538 milyar 751 milyon TL ve sermaye transferleri yıl sonu gerçekleşmesinin ise 685 milyar 112 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir. 2023 yıl sonunda borç verme giderlerinin 210 milyar 384 milyon TL olacağı beklenmektedir. Faiz giderlerinin ise yıl sonunda 646 milyar 136 milyon TL olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

3. Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

2023 yılı merkezi yönetim bütçesinde ek bütçe dahil 4 trilyon 929 milyar 664 milyon TL tutarında bütçe geliri öngörülmüş olup yıl sonunda bütçe gelirlerinin aynı seviyede gerçekleşmesi öngörülmektedir.

2024-2026 dönemi OVP'de vergi gelirlerinin 2023 yıl sonunda 4 trilyon 270 milyar 668 milyon TL, vergi dışı gelirlerin ise 658 milyar 996 milyon TL olması öngörülmektedir. Buna göre bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranının yüzde 19,3, vergi gelirlerinin yüzde 16,8, vergi dışı gelirlerin ise yüzde 2,6 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

2002-2022 yıllarına ilişkin merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmeleri ile 2023 yılına ilişkin ayrıntılı bilgilerin yer aldığı tablolar ve grafikler bölüm sonunda yer almaktadır.

TABLO 1
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE BÜYÜKLÜKLERİ

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Bütçe (EK Bütçe Dahil)	2023 Gerçekleşme Tahmini
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ	119.604	141.248	152.083	159.687	178.126	204.068	227.031	268.219	294.559	314.607	361.887	408.225	448.752	506.305	584.071	678.269	830.809	1.000.027	1.203.737	1.603.545	2.942.748	5.589.085	6.562.636
FAZ HARİÇ GİDERLER	67.876	82.721	95.601	114.007	132.163	155.315	176.369	215.018	246.060	272.375	313.471	358.239	398.839	453.301	533.825	621.557	756.848	900.087	1.069.775	1.422.693	2.631.845	4.942.949	5.916.500
FAZ GİDERLERİ	51.728	58.527	58.491	45.680	45.963	48.753	50.661	53.201	48.299	42.232	48.416	49.966	49.913	53.004	50.247	56.712	73.961	99.940	133.962	180.852	310.903	646.136	646.136
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ	79.420	101.040	122.964	152.784	173.483	190.360	209.598	215.568	294.277	296.824	332.475	389.662	425.383	482.780	554.140	630.490	757.996	875.280	1.028.446	1.402.038	2.800.088	4.929.664	4.929.664
BÜTÇE DENGESİ	-40.184	-40.208	-29.128	-6.903	-4.643	-13.708	-17.432	-52.761	-40.081	-17.783	-29.412	-18.543	-33.370	-23.525	-29.932	-47.779	-72.813	-124.747	-175.292	-201.507	-142.660	-659.421	-1.632.973
FAZ DİŞİ DENGE	11.544	18.319	27.363	38.777	41.320	35.045	33.229	440	8.217	24.448	19.004	31.443	26.544	29.479	20.315	8.932	1.148	-24.808	-41.329	-20.655	168.243	-13.285	-986.837

(Milyon TL)

TABLO 2
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE BÜYÜKLÜKLERİNİN GSYH İÇİNDEKİ PAYI (%)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Bütçe (EK Bütçe Dahil)	2023 Gerçekleşme Tahmini
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ	33,0	29,9	26,1	23,5	22,4	23,0	22,6	26,7	25,2	22,4	22,9	22,4	21,8	21,5	22,2	21,6	22,1	23,2	23,8	22,1	19,6	30,0	25,8
FAZ HARİÇ GİDERLER	18,7	17,5	16,4	16,8	16,6	17,5	17,6	21,4	21,1	19,4	19,8	19,6	19,4	19,3	20,3	19,8	20,1	20,8	21,2	19,6	17,5	26,5	23,2
FAZ GİDERLERİ	14,3	12,4	9,7	6,7	5,8	5,5	5,1	5,3	4,1	3,0	3,1	2,7	2,4	2,3	1,9	1,8	2,0	2,3	2,7	2,5	2,1	9,5	2,5
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ	21,9	21,4	21,1	22,5	21,8	21,4	20,9	21,4	21,8	21,1	21,0	21,4	20,7	20,5	21,1	20,1	20,2	20,3	20,4	19,3	18,7	26,4	19,3
BÜTÇE DENGESİ	-11,1	-8,5	-5,0	-1,0	-0,6	-1,5	-1,7	-5,2	-3,4	-1,3	-1,9	-1,0	-1,1	-1,0	-1,1	-1,5	-1,9	-2,9	-3,5	-2,8	-1,0	-3,5	-6,4
FAZ DİŞİ DENGE	3,2	3,9	4,7	5,7	5,2	3,9	3,3	0,0	0,7	1,7	1,2	1,7	1,3	1,3	0,8	0,3	0,0	-0,6	-0,8	-0,3	1,1	-0,1	-3,9

GELİRLERİN GİDERLERİ KARŞILAMA ORANI (%)	66,4	71,5	80,8	95,7	97,4	93,3	92,3	80,3	86,4	94,3	91,9	95,5	94,8	95,4	94,9	93,0	91,2	87,5	85,4	87,4	95,2	88,2	75,1
FAZ GİDERLERİ / BÜTÇE GELİRLERİ (%)	65,1	57,9	45,9	29,9	26,5	25,6	24,2	24,7	19,0	14,2	14,6	12,8	11,7	11,0	9,1	9,0	9,8	11,4	13,0	12,9	11,1	13,1	13,1

TABLO 8
FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA YA GÖRE BÜTÇE GİDERLERİ

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Bütçe (EK Bütçe Dahil)
GENEL KAMU HİZMETLERİ	70.398	75.975	82.081	88.274	89.450	91.962	105.237	114.486	125.847	141.513	150.615	171.045	226.445	261.940	328.553	425.200	755.258	1.558.091
SAVUNMA HİZMETLERİ	11.588	11.834	12.839	14.567	14.952	16.197	18.447	19.784	21.256	22.877	26.550	30.780	41.495	53.358	62.784	101.340	188.448	311.931
KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	10.514	12.434	13.967	16.240	18.859	22.495	26.371	29.717	33.790	38.843	46.859	53.416	67.286	81.474	95.515	112.767	199.650	291.032
EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	21.127	23.703	29.137	33.050	41.312	44.058	50.122	57.768	62.228	73.418	77.751	90.983	111.854	124.227	151.267	277.032	630.009	1.052.018
ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	127	184	215	250	357	525	351	445	546	553	525	619	817	851	1.066	3.974	5.782	8.584
İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	3.855	4.715	3.797	3.740	6.553	4.824	5.484	7.116	5.715	5.976	5.844	9.101	10.750	13.523	11.173	11.496	30.176	42.761
SAGLIK HİZMETLERİ	9.274	11.276	12.972	15.682	16.071	18.594	15.581	19.570	21.482	25.048	28.500	35.221	40.214	51.198	68.852	110.921	191.498	327.624
DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	2.811	3.279	3.865	4.593	5.442	6.619	7.451	8.874	10.147	11.022	11.913	13.857	16.142	20.620	21.024	26.346	49.943	64.862
EĞİTİM HİZMETLERİ	22.219	25.720	30.493	35.753	41.470	48.558	56.743	64.885	75.712	86.868	104.147	113.728	134.720	156.258	164.971	200.604	372.448	624.055
SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	26.213	34.949	37.686	56.070	59.892	60.774	76.100	85.580	92.030	100.199	131.387	159.518	181.087	236.577	298.532	333.865	519.556	1.308.127
TOPLAM	178.126	204.068	227.031	268.219	294.359	314.607	361.887	408.225	448.752	506.305	584.071	678.269	830.809	1.000.027	1.203.737	1.603.545	2.942.748	5.589.085

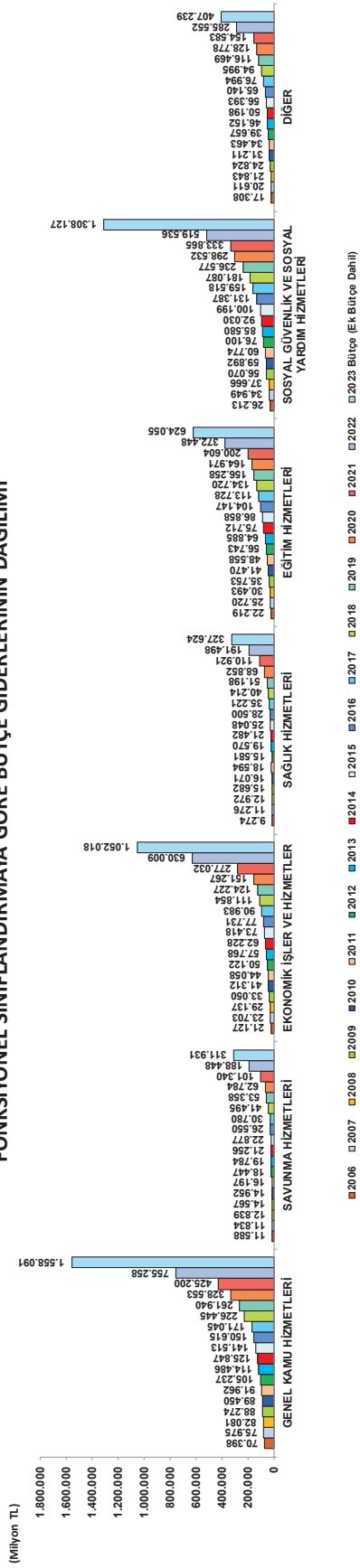
	GSYH ORANLARI (%)																	
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Bütçe (EK Bütçe Dahil)
GENEL KAMU HİZMETLERİ	8.8	8.6	8.2	8.8	7.7	6.5	6.7	6.3	6.1	6.0	5.7	5.5	6.0	6.1	6.5	5.9	5.0	8.4
SAVUNMA HİZMETLERİ	1.5	1.3	1.3	1.4	1.3	1.2	1.2	1.1	1.0	1.0	1.0	1.0	1.1	1.2	1.2	1.4	1.3	1.7
KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	1.3	1.4	1.4	1.6	1.6	1.6	1.7	1.6	1.6	1.7	1.8	1.7	1.8	1.9	1.9	1.6	1.3	1.6
EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	2.7	2.7	2.9	3.3	3.5	3.1	3.2	3.2	3.0	3.1	3.0	2.9	3.0	2.9	3.0	3.8	4.2	5.6
ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0
İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	0.5	0.5	0.4	0.4	0.6	0.3	0.3	0.4	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2
SAGLIK HİZMETLERİ	1.2	1.3	1.3	1.6	1.4	1.3	1.0	1.1	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1	1.2	1.4	1.5	1.3	1.8
DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3
EĞİTİM HİZMETLERİ	2.8	2.9	3.0	3.6	3.6	3.5	3.6	3.6	3.7	3.7	4.0	3.6	3.6	3.6	3.3	2.8	2.5	3.3
SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	3.3	3.9	3.8	5.6	5.1	4.3	4.8	4.7	4.5	4.3	5.0	5.1	4.8	5.5	5.9	4.6	3.5	7.0
TOPLAM	22.4	23.0	22.6	26.7	25.2	22.4	22.9	22.4	21.8	21.5	22.2	21.6	22.1	23.2	23.8	22.1	19.6	30.0

	BÜTÇE PAYLARI (%)																	
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Bütçe (EK Bütçe Dahil)
GENEL KAMU HİZMETLERİ	39.5	37.2	36.2	32.9	30.4	29.2	29.1	28.0	28.0	28.0	25.8	25.2	27.3	26.2	27.3	26.5	25.7	27.9
SAVUNMA HİZMETLERİ	6.5	5.8	5.7	5.4	5.1	5.1	5.1	4.8	4.7	4.5	4.5	4.5	5.0	5.3	5.2	6.3	6.4	5.6
KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	5.9	6.1	6.2	6.1	6.4	7.2	7.3	7.3	7.5	7.7	8.0	7.9	8.1	8.1	7.9	7.0	6.8	5.2
EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	11.9	11.6	12.8	12.3	14.0	14.0	13.9	14.2	13.9	14.5	13.3	13.4	13.5	12.4	12.6	17.3	21.4	18.8
ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2
İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	2.2	2.3	1.7	1.4	2.2	1.5	1.5	1.7	1.3	1.2	1.0	1.3	1.3	1.4	0.9	0.7	1.0	0.8
SAGLIK HİZMETLERİ	5.2	5.5	5.7	5.8	5.5	5.9	4.3	4.8	4.8	4.9	4.9	5.2	4.8	5.1	5.7	6.9	6.5	5.9
DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	1.6	1.6	1.7	1.7	1.8	2.1	2.1	2.2	2.3	2.2	2.0	2.0	1.9	2.1	1.7	1.6	1.7	1.2
EĞİTİM HİZMETLERİ	12.5	12.6	13.4	13.3	14.1	15.4	15.7	15.9	16.9	17.2	17.8	16.8	16.2	15.6	13.7	12.5	12.7	11.2
SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	14.7	17.1	16.6	20.9	20.3	19.3	21.0	21.0	20.5	19.8	22.5	23.5	21.8	23.7	24.8	20.8	17.7	23.4
TOPLAM	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

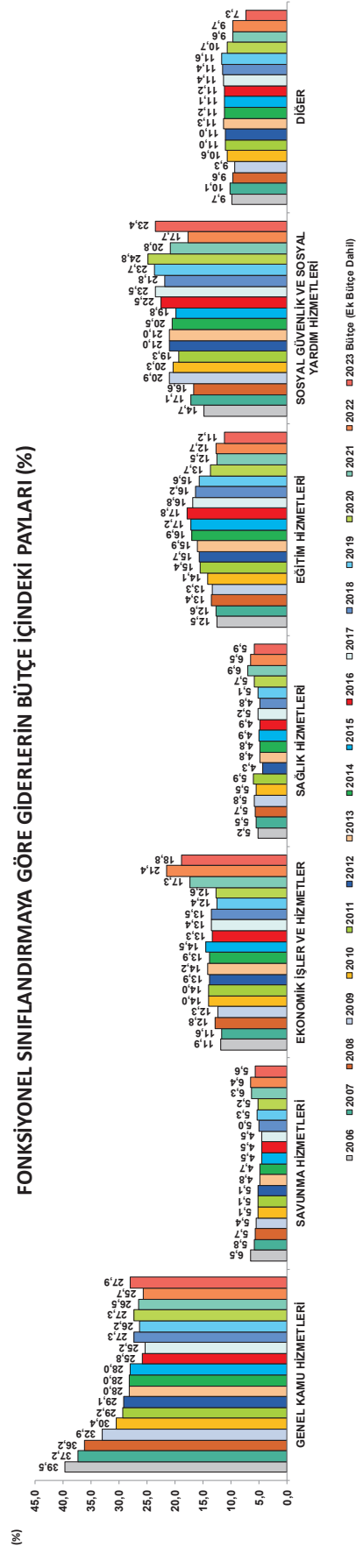
GRAFİK 5

FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE BÜTÇE GİDERLERİNİN DAĞILIMI

GRAFİK 6

FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE GİDERLERİN BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYLARI (%)

TABLO 10*
BÜTÇE ÖDENEKLERİ VE GSYH ORANLARI (%)
(2002 - 2022)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (Ek Bütçe Dahil)
BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	98.131.000	145.949.120	149.945.082	155.827.544	174.321.617	204.988.546	222.553.217	259.155.933	286.961.304	312.572.607	350.946.318	404.045.689	436.432.901	472.942.746	570.566.708	645.724.278	762.753.272	960.975.683	1.095.461.069	1.346.138.654	2.831.472.499
EK ÖDENEK	150.000	-3.868.548	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KAYDEDİLEN ÖDENEKLER	22.300.783	5.054.328	6.934.571	6.437.722	11.224.097	9.858.779	16.759.618	15.378.223	14.027.855	16.252.121	18.061.896	19.399.046	28.001.869	30.371.246	32.755.193	40.211.704	52.619.322	49.441.580	54.602.515	308.370.765	184.020.424
YIL SONU ÖDENEĞİ	120.581.783	147.134.900	156.879.653	162.065.266	185.545.714	214.847.325	239.312.835	274.534.156	301.009.159	328.824.728	369.010.214	423.444.715	464.434.770	503.313.992	603.261.901	685.335.982	815.372.594	1.010.417.263	1.150.063.594	1.654.509.419	3.015.492.923
GSYH	362.109.648	472.171.775	582.852.799	680.275.847	795.757.109	887.714.414	1.002.756.496	1.006.372.482	1.167.864.479	1.404.927.615	1.581.479.251	1.823.427.315	2.054.887.828	2.350.941.343	2.626.559.710	3.133.704.267	3.761.165.557	4.317.609.824	5.048.567.946	7.286.141.737	16.011.775.979
BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNİN GSYH'İÇİNDEKİ PAYI (%)	27,1	30,9	25,7	22,9	21,9	23,1	22,2	25,8	24,6	22,2	22,2	22,2	21,2	20,1	21,7	20,6	20,3	22,3	21,7	18,6	18,9
YIL SONU ÖDENEĞİNİN GSYH'İÇİNDEKİ PAYI (%)	33,3	31,2	26,9	23,8	23,3	24,2	23,9	27,3	25,8	23,4	23,3	23,2	22,6	21,4	23,0	21,9	21,7	23,4	22,8	22,8	20,1

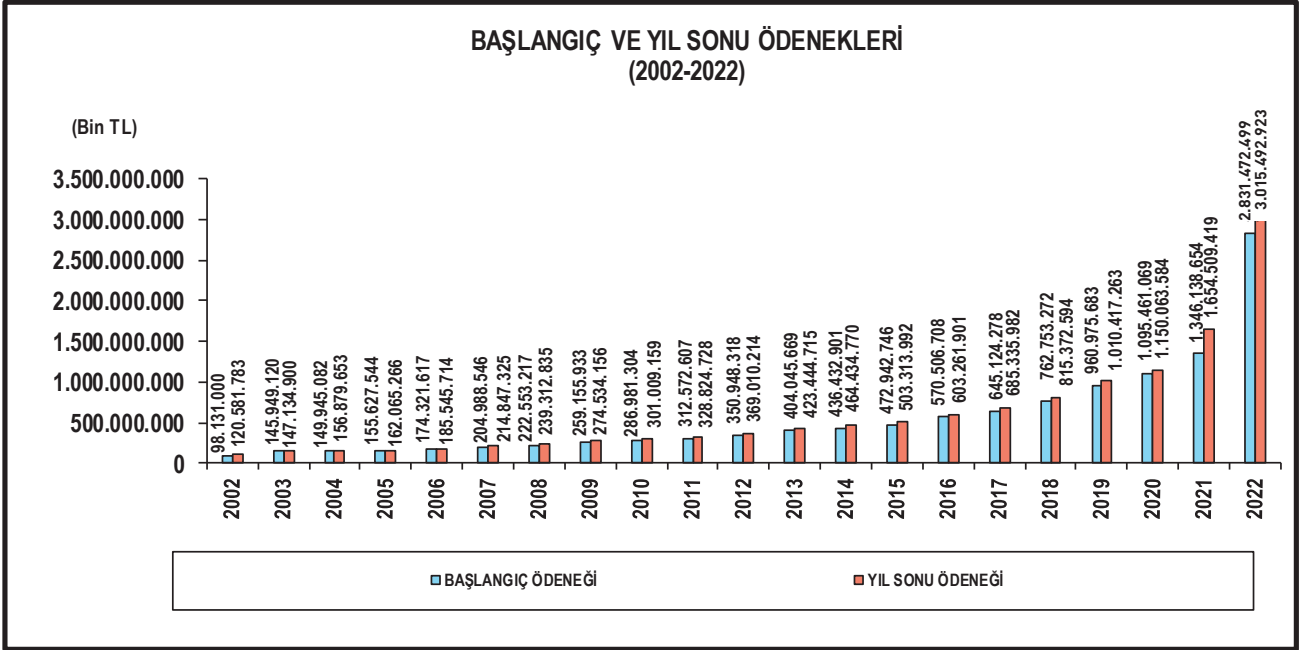
* 2002-2005 konsolide bütçe kesin hesap sonuçlarını, 2006-2022 yılları ise merkezi yönetim bütçe kesin hesap sonuçlarını göstermektedir. GSYH ise TÜİK'in açıkladığı (2009=100) bazlı yeni seriden oluşmaktadır.

TABLO 11*
YIL SONU, EK VE KAYDEDİLEN ÖDENEKLERİN BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİNE ORANLARI (%)
(2002-2022)

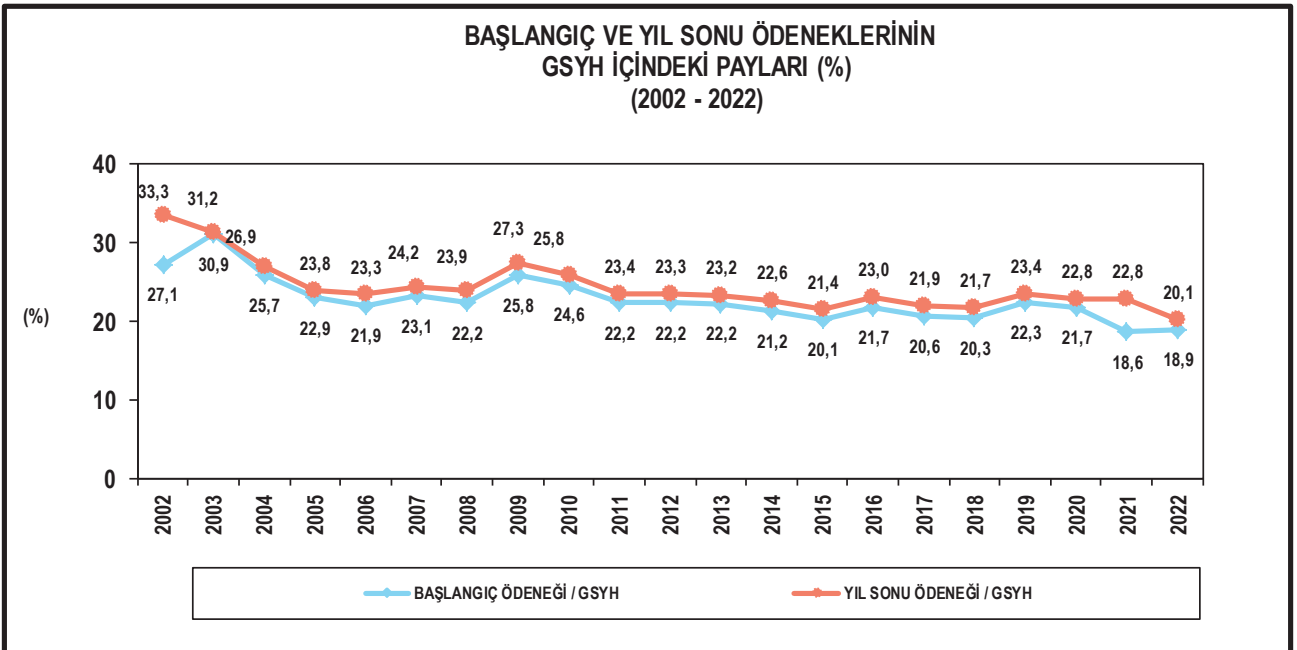
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (Ek Bütçe Dahil)
BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
EK ÖDENEK	0,2	-2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KAYDEDİLEN ÖDENEKLER	22,7	3,5	4,6	4,1	6,4	4,8	7,5	5,9	4,9	5,2	5,1	4,8	6,4	6,4	5,7	6,2	6,9	5,1	5,0	22,9	6,5
YIL SONU ÖDENEĞİ	122,9	100,8	104,6	104,1	106,4	104,8	107,5	105,9	104,9	105,2	105,1	104,8	106,4	106,4	105,7	106,2	106,9	105,1	105,0	122,9	106,5

* 2002-2005 konsolide bütçe kesin hesap sonuçlarını, 2006-2022 yılları ise merkezi yönetim bütçe kesin hesap sonuçlarını göstermektedir.

GRAFİK 7

GRAFİK 8

TABLO 12
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ BAŞLANGIÇ - YIL SONU ÖDENEKLERİ VE HARCAMALARI
(2008 - 2022)

	2008				2009				2010				2011				2012			
	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama		
																			Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I Sayılı Cetvel)	218.284.732	232.949.459	222.055.661	254.680.210	267.096.350	262.597.514	281.907.405	292.715.072	288.191.564	306.648.678	307.039.342	344.512.859	357.852.506	353.641.946						
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II Sayılı Cetvel)	13.941.950	16.710.561	14.526.959	16.423.006	19.559.065	17.368.170	17.799.895	22.371.434	20.069.023	26.598.693	39.565.670	38.944.870	54.445.897	51.140.872						
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III Sayılı Cetvel)	1.729.688	1.896.890	1.692.598	1.923.611	1.986.044	1.819.210	1.949.287	2.054.367	1.794.151	1.902.905	1.999.732	2.027.897	2.347.637	2.193.643						
Hazine Yardımı + DDK Gelir Fazlası (HY+GF) (+)	11.403.153	12.244.075	11.244.566	13.870.984	14.107.303	13.565.709	14.675.283	16.131.714	15.696.014	22.577.269	33.997.952	34.537.308	45.635.826	45.089.775						
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (MYB)	222.553.217	239.312.835	227.030.562	259.155.933	274.534.156	268.219.185	286.981.304	301.009.159	294.398.724	312.572.607	314.606.792	350.948.318	369.010.214	361.866.686						
GENEL BÜTÇELİ İDARELER - (HY+GF) / MYB	93,0	92,2	92,9	92,9	92,2	92,8	93,1	91,9	92,6	90,9	86,5	88,3	84,6	85,3						
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER / MYB	6,3	7,0	6,4	6,3	7,1	6,5	6,2	7,4	6,8	8,5	12,6	11,1	14,8	14,1						
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR / MYB	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6						
	2013				2014				2015				2016				2017			
	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama		
																			Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I Sayılı Cetvel)	396.705.004	409.654.032	397.275.132	428.396.493	446.863.274	434.265.539	464.163.399	485.178.333	491.884.455	560.782.309	582.809.360	569.116.635	661.570.671	659.558.969						
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II Sayılı Cetvel)	45.002.167	61.340.051	57.090.735	48.647.481	69.359.621	65.356.039	53.069.598	82.249.887	78.095.078	69.938.657	91.500.036	85.186.708	105.088.276	99.655.040						
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III Sayılı Cetvel)	2.363.741	2.739.110	2.430.917	3.003.844	3.598.172	2.962.157	3.212.992	3.697.625	3.037.047	3.790.619	4.235.708	3.840.812	4.539.650	3.941.505						
Hazine Yardımı + DDK Gelir Fazlası (HY+GF) (+)	40.025.243	50.288.478	48.572.224	43.614.917	55.416.297	53.831.398	47.502.933	67.811.853	66.691.487	63.004.877	75.283.203	74.072.724	85.862.616	84.866.321						
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (MYB)	404.045.669	423.444.715	408.224.560	436.432.901	464.434.770	448.752.337	472.942.746	503.313.992	506.305.093	570.506.708	603.261.901	584.071.431	685.335.982	678.269.193						
GENEL BÜTÇELİ İDARELER - (HY+GF) / MYB	88,3	84,9	85,4	88,2	84,3	84,8	88,1	82,9	84,0	87,3	84,1	84,8	84,0	84,7						
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER / MYB	11,1	14,5	14,0	11,1	14,9	14,6	11,2	16,3	15,4	12,1	15,2	14,6	15,3	14,7						
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR / MYB	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6						
	2018				2019				2020				2021				2022			
	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği	Harcama		
																			Başlangıç Ödeneği	Yıl sonu Ödeneği
GENEL BÜTÇELİ İDARELER (I Sayılı Cetvel)	751.299.665	784.908.962	804.974.429	949.025.615	993.981.631	976.589.401	1.082.021.197	1.122.581.422	1.183.163.137	1.328.254.386	1.618.787.106	1.576.863.008	2.806.879.564	2.946.151.195	2.886.034.290					
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II Sayılı Cetvel)	88.526.812	127.714.570	120.749.318	73.771.948	110.103.707	104.640.636	82.423.174	126.966.072	120.169.071	119.877.971	177.377.022	168.883.440	244.249.068	356.095.974	344.139.539					
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR (III Sayılı Cetvel)	4.673.105	5.126.832	4.645.284	6.536.982	6.742.423	6.089.961	7.623.700	7.861.938	6.864.039	8.436.256	9.546.177	8.614.405	10.892.593	13.632.657	12.815.611					
Hazine Yardımı + DDK Gelir Fazlası (HY+GF) (+)	81.748.310	102.379.769	99.559.631	68.358.762	90.410.499	89.272.842	76.607.002	107.335.848	106.459.112	110.429.959	151.201.486	150.815.723	230.548.725	300.386.901	302.241.724					
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (MYB)	762.753.272	815.372.956	830.809.401	960.975.683	1.010.417.263	1.000.026.866	1.095.461.069	1.150.065.584	1.203.737.135	1.346.138.654	1.664.509.419	1.603.545.130	2.831.472.899	3.015.492.923	2.942.747.715					
GENEL BÜTÇELİ İDARELER - (HY+GF) / MYB	87,8	83,7	84,9	91,6	88,4	89,9	91,8	88,3	89,4	90,5	88,7	88,9	91,0	87,7	87,9					
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER / MYB	11,6	15,7	14,5	7,7	10,9	10,5	7,5	11,0	10,0	8,9	10,7	10,5	8,6	11,8	11,7					
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR / MYB	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5	0,4					

TABLO 13
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE BAŞLANGIÇ, YIL SONU ÖDENEKLERİ VE HARCAMALARI (2009 - 2022)

	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği
PERSONEL GİDERLERİ	57.211	48.936	60.349	48.936	62.235	72.299	68.320	72.914	81.052	74.985	86.403	97.224	89.960	96.235
SOS. GÜV. KUR. DÖVLET PRİMİ GD.	7.243	6.550	11.110	10.717	11.063	12.237	12.229	12.850	14.279	13.457	14.728	18.975	17.025	18.929
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	26.454	36.322	29.799	37.200	29.185	30.049	41.992	32.797	28.859	42.309	32.894	33.444	47.296	36.986
FAİZ GİDERLERİ	57.590	57.500	53.201	56.750	48.259	47.500	47.500	42.252	50.250	50.250	48.416	53.000	53.000	49.986
CARİ TRANSFERLER	87.956	92.332	102.173	102.241	101.857	115.978	110.666	110.869	130.220	131.467	128.477	151.287	151.041	148.743
SERMAYE GİDERLERİ	14.839	20.076	18.924	20.955	26.010	21.998	34.962	30.905	27.914	30.307	34.365	33.489	48.109	43.767
SERMAYE TRANSFERLERİ	23.225	4.432	4.319	3.429	6.773	4.300	7.305	6.739	4.243	6.953	6.006	5.103	9.427	7.866
BORÇ VERME	1.681	6.363	5.698	6.803	8.867	6.436	6.652	5.671	8.625	10.151	9.537	7.645	10.550	10.545
YEDİK ÖDENEKLER	14.688	0	2.153	2	0	1.774	0	0	4.967	11	0	2.993	0	0
TOPLAM	296.165	274.534	286.681	301.080	284.338	312.573	328.825	314.607	350.948	369.010	361.687	440.046	423.445	408.223

	2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği
PERSONEL GİDERLERİ	147.826	129.308	148.864	137.640	162.146	183.127	200.303	247.303	212.532	249.892	267.765	326.633	349.710	346.279
SOS. GÜV. KUR. DÖVLET PRİMİ GD.	24.895	25.028	24.699	24.781	27.272	30.792	29.822	34.379	43.375	40.391	43.045	48.120	36.943	48.294
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	46.891	69.741	54.100	52.119	63.000	66.869	90.410	71.946	67.551	102.661	84.363	79.550	114.639	96.971
FAİZ GİDERLERİ	56.000	56.000	50.247	57.500	56.712	71.700	75.900	73.961	117.317	117.317	99.940	138.940	138.941	133.962
CARİ TRANSFERLER	217.674	226.721	224.847	242.266	270.924	299.309	308.249	322.879	391.337	402.222	403.316	451.122	493.821	498.053
SERMAYE GİDERLERİ	51.789	71.543	59.677	66.243	84.861	69.794	104.225	88.324	54.432	68.898	80.717	96.607	102.308	93.742
SERMAYE TRANSFERLERİ	7.522	11.457	8.881	10.881	13.342	15.324	20.868	16.746	10.046	19.919	16.316	6.784	19.967	15.171
BORÇ VERME	12.939	13.464	12.756	12.917	13.291	20.231	22.818	21.672	21.749	26.467	25.438	27.087	30.910	29.750
YEDİK ÖDENEKLER	4.972	0	0	0	0	7.318	188	0	7.886	0	0	8.764	0	0
TOPLAM	570.597	603.262	584.071	645.124	685.336	762.753	815.373	830.809	960.976	1.010.417	1.000.027	1.095.461	1.150.064	1.202.737

TABLO 14
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE BAŞLANGIÇ VE YIL SONU ÖDENEKLERİNİN KULLANIM ORANI (%)

	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği
PERSONEL GİDERLERİ	97,8	114,3	103,3	128,5	106,7	102,8	115,3	99,0	107,1	100,4	108,0	104,9	128,9	
SOS. GÜV. KUR. DÖVLET PRİMİ GD.	99,5	110,1	99,6	103,2	100,9	105,1	106,4	97,1	106,5	100,3	111,2	103,5	113,2	
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	117,1	82,0	116,9	78,5	109,1	78,1	114,0	108,8	77,0	108,5	77,9	110,7	77,6	
FAİZ GİDERLERİ	92,5	92,5	85,1	85,1	88,9	96,4	96,4	94,3	94,3	96,0	96,0	98,2	97,9	
CARİ TRANSFERLER	104,6	99,6	99,7	99,6	99,4	99,7	99,4	98,5	99,2	99,4	103,5	99,3	99,3	
SERMAYE GİDERLERİ	135,3	90,8	137,4	89,5	142,4	89,4	87,4	130,7	91,0	131,4	84,9	139,7	85,9	
SERMAYE TRANSFERLERİ	152,9	97,5	197,5	96,0	158,7	92,3	141,6	150,2	81,3	116,2	78,6	153,6	85,2	
BORÇ VERME	122,2	89,5	128,3	93,4	88,1	93,7	110,6	82,2	92,7	138,0	95,6	107,5	94,6	
TOPLAM	102,5	91,7	102,8	97,8	101,7	95,7	98,1	101,0	96,4	102,8	96,6	107,1	100,6	

	2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği
PERSONEL GİDERLERİ	90,7	115,1	97,7	117,8	140,0	117,6	117,6	101,9	136,3	106,0	103,3	99,9	100,3	
SOS. GÜV. KUR. DÖVLET PRİMİ GD.	99,2	98,7	100,5	110,1	111,6	115,3	106,6	100,4	131,1	105,2	98,9	98,7	98,9	
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	115,4	77,6	122,0	81,6	105,9	79,6	82,2	92,4	84,6	149,8	87,5	119,9	92,1	
FAİZ GİDERLERİ	89,7	89,7	98,6	98,6	103,2	98,0	98,2	96,4	96,4	100,7	99,6	94,3	94,2	
CARİ TRANSFERLER	103,3	99,2	108,7	99,5	107,8	98,4	102,3	99,5	110,4	116,9	99,1	104,5	99,2	
SERMAYE GİDERLERİ	115,2	83,4	107,2	83,6	128,4	84,7	148,3	90,8	165,6	91,6	126,6	90,4	134,2	
SERMAYE TRANSFERLERİ	118,1	77,5	122,6	82,6	109,3	81,3	81,9	223,6	76,0	290,3	79,5	206,6	86,8	
BORÇ VERME	98,6	94,7	102,9	93,2	107,1	95,0	117,0	96,0	109,8	96,2	268,5	98,9	104,1	
TOPLAM	102,4	98,8	105,1	99,0	106,9	101,9	104,1	109,9	104,7	119,1	96,9	103,9	97,6	

TABLO 15
EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE BAŞLANGIÇ, YIL SONU ÖDENEKLERİ VE HARCAMALARININ MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ İÇİNDEKİ PAYLARI (%) (2009 - 2022)

	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022										
	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği								
PERSONEL GİDERLERİ	221	172	209	210	161	212	231	203	233	239	241	212	236	252	193	247	269	201	240	176	242	267	210	250	258	169	239	243	211	216	204	209					
SOS. GÜV. KURULUŞLARI PRİMİ GİD.	28	24	27	39	36	38	41	37	41	36	41	37	42	43	37	42	44	42	38	40	37	41	45	40	43	44	40	41	35	38	34	33					
MAL VE HİZMET ALI GİDERLERİ	88	132	111	88	124	99	96	128	104	82	115	91	83	112	89	86	113	81	114	84	87	111	87	70	102	84	69	90	81	66	92	83	76	83			
FAİZ GİDERLERİ	22	20,9	18,8	18,9	8,4	15,2	14,4	13,4	14,3	13,6	13,4	13,1	12,2	11,9	11,2	11,1	11,4	10,8	10,5	8,8	9,3	8,9	9,2	11,6	10,0	12,7	9,1	11,1	10,3	11,0	11,3	11,6	10,9	10,6			
CARİ TRANSFERLER	339	33,6	34,3	35,6	34,0	34,6	37,0	33,7	35,1	35,6	35,8	37,4	36,7	36,4	35,1	38,2	37,3	36,6	36,1	38,2	37,6	38,5	38,6	39,7	38,9	39,3	40,2	41,2	45,3	41,4	38,8	38,2	39,1	37,6	38,3		
SERMAYE GİDERLERİ	57	6,0	7,5	6,6	9,7	8,8	6,9	10,5	9,8	10,7	9,5	8,3	10,4	10,7	8,4	12,2	11,3	9,1	11,9	10,2	10,3	12,4	10,5	9,0	10,6	8,1	5,2	8,9	7,8	17	8,8	6,2	7,3	9,6	9,4		
SERMAYE TRANSFERLERİ	1,1	1,8	1,6	1,2	2,3	2,3	1,4	2,2	2,1	1,2	1,9	1,5	2,1	1,7	1,4	2,4	2,1	1,3	1,9	1,5	2,0	2,0	2,5	2,0	1,0	2,0	1,6	0,6	1,7	1,3	0,7	1,9	1,8	0,8	1,9	1,7	
BURSA VE YERİNE	1,8	2,3	2,1	2,4	3,2	3,0	2,1	1,8	2,8	2,6	2,3	2,2	1,6	2,4	2,2	2,4	2,2	2,0	2,1	2,0	2,7	2,8	2,6	2,3	2,5	2,7	2,5	2,8	6,2	6,4	7,1	7,0	7,1				
YEREL GİDERLER	0,6	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

TABLO 16
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE YILLARI BAŞLANGIÇ, YIL SONU ÖDENEKLERİNİN ve HARCAMALARININ BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANI (%) (2010 - 2022)

	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022															
	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama	Başlangıç Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği														
PERSONEL GİDERLERİ	5,5	4,9	11,4	19,8	40,9	17,0	13,0	9,8	18,6	19,0	19,8	11,3	13,1	13,7	14,7	14,7	8,4	5,1	13,3	24,0	33,3	19,0	12,6	4,2	23,9	35,0	48,1	24,4	14,2	-2,8	15,2	15,6	69,2	20,3	87,9	76,0	77,7			
SOS. GÜV. KURULUŞLARI PRİMİ GİD.	53,4	63,6	53,5	14,6	14,1	16,2	12,1	10,0	14,6	17,6	10,7	10,7	12,4	44,3	16,1	7,7	9,2	11,2	22,5	34,6	17,4	35,8	15,5	20,3	26,1	40,9	34,6	25,2	10,3	4,8	12,2	13,3	57,5	18,8	78,2	67,1	68,8			
MAL VE HİZMET ALI GİDERLERİ	-1,0	2,4	-2,1	19,3	12,9	12,4	-4,0	1,0	0,3	15,9	11,5	10,6	12,4	10,8	12,1	9,5	12,2	11,1	13,9	18,7	18,7	11,1	11,8	17,6	28,8	16,0	13,1	2,2	13,6	17,3	11,8	11,7	14,9	17,9	33,1	37,6	141,2	63,4	59,1	
FAİZ GİDERLERİ	-1,3	-1,3	-9,2	-16,3	-16,3	-12,6	5,8	14,6	5,5	5,5	3,2	-1,9	-1,9	-0,1	3,8	4,1	6,2	3,7	3,4	-5,2	2,7	2,7	12,9	24,7	31,3	30,4	63,6	55,4	35,1	18,4	18,4	34,0	29,2	30,7	36,0	30,7	83,7	81,7	71,9	
CARİ TRANSFERLER	16,2	10,7	10,7	13,3	8,4	8,5	12,5	16,6	-17,2	16,2	14,9	14,9	8,1	8,1	9,1	7,9	12,7	12,6	23,4	23,2	23,1	14,5	20,1	20,6	19,2	30,7	22,5	24,0	15,3	24,3	24,4	18,8	26,5	25,9	101,2	79,6	79,7			
SERMAYE GİDERLERİ	27,5	31,5	29,6	14,7	19,0	18,8	28,6	13,7	11,2	20,0	22,4	27,4	9,6	18,0	10,1	11,6	17,3	18,7	26,5	7,5	4,3	27,9	18,9	3,9	22,9	24,4	-20,9	-14,8	-8,6	4,9	15,1	16,1	83,3	42,0	40,0	89,9	89,6	110,9		
SERMAYE TRANSFERLERİ	21,4	59,2	56,8	25,4	3,5	-0,5	-1,3	4,4	-10,9	20,3	35,0	27,6	27,7	4,0	0,5	4,3	24,9	38,4	10,6	6,5	-14,9	44,7	41,0	60,2	40,8	27,6	25,5	-34,4	-3,3	-2,6	-32,5	0,2	-7,0	29,5	60,6	88,0	169,0	154,4	91,5	
BURSA VE YERİNE	-48,1	49,0	58,5	-6,8	-36,2	34,0	67,7	68,2	28,9	-3,0	-4,2	-31,2	12,0	15,5	37,9	8,6	7,4	22,7	13,3	12,6	-0,2	5,9	4,2	56,6	60,0	63,1	7,5	16,1	17,4	24,5	16,7	16,9	40,2	233,2	242,8	430,8	105,3	106,9		
YEREL GİDERLER	-67	#DIV/0!	-17,6	8,9	8,2	6,9	12,3	12,2	15,0	15,1	14,8	15,1	14,8	12,8	8,0	9,7	9,9	8,4	8,4	12,8	20,6	19,9	15,4	15,1	15,6	16,1	16,2	19,0	22,3	24,6	23,9	26,4	14,8	13,8	26,4	43,9	33,2	116,3	83,3	85,5

TABLO 17
GENEL BÜTÇE GELİRLERİNİN TAHSİLATI

(Bin TL)

BÜTÇE GELİRLERİ (MAHALLİ İDARE VE FON PAYLARI İLE RED VE İADELER DAHİL)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A-GENEL BÜTÇE GELİRLERİ (I+II+III+IV+V+VI)	672.701.465	818.274.958	961.198.170	1.117.899.816	1.544.405.537	3.105.642.189
I-VERGİ GELİRLERİ (1+2+3+4+5+6+7)	598.162.619	705.727.187	780.052.644	943.111.934	1.334.481.424	2.704.254.776
1. GELİR VE KAZANÇ ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER (a+b)	173.911.351	227.099.015	255.282.571	276.711.270	414.512.901	886.392.467
a) Gelir Vergisi	116.043.143	142.966.860	167.754.354	163.839.951	224.362.263	362.510.374
b) Kurumlar Vergisi	57.868.208	84.132.155	87.528.217	112.871.319	190.150.638	523.882.093
2. MÜLKİYET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER (a+b)	11.592.260	13.855.615	15.779.173	17.361.257	21.218.426	26.720.401
a) Veraset ve İntikal Vergisi	732.087	968.549	1.210.570	1.316.828	2.315.829	2.994.530
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	10.860.173	12.887.066	14.568.603	16.044.429	18.879.195	23.682.448
c) Değerli Konut Vergisi					23.402	43.423
3. DAHİLDE ALINAN MAL VE HİZMET VERGİLERİ (a+b+c+d+e)	264.100.247	286.291.560	321.502.302	410.029.788	527.439.540	1.003.339.415
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	106.573.701	128.359.938	144.860.355	164.814.761	271.740.149	497.331.374
b) Özel Tüketim Vergisi	139.370.681	135.133.359	148.196.355	209.090.420	206.996.127	421.929.808
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	13.297.065	18.195.918	22.689.003	27.110.470	33.122.738	58.770.323
d) Şans Oyunları Vergisi	992.881	1.155.080	1.681.137	3.463.733	6.091.657	10.300.259
e) Özel İletişim Vergisi	3.865.892	3.447.265	4.075.452	4.489.448	6.647.918	9.531.476
4. ULUSLARARASI TİCARET VE MUAMELELERDEN ALINAN VERGİLER (a+b+c)	113.157.300	138.743.669	143.579.075	186.361.511	298.334.777	658.930.410
a) Gümrük Vergileri	12.539.011	15.734.432	17.554.603	26.424.361	35.231.353	77.375.569
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	100.105.977	122.301.655	125.292.455	159.224.111	261.944.306	578.979.493
c) Diğer Dış Ticaret Gelirleri	512.312	707.582	732.017	713.039	1.159.118	2.575.348
5. DAMGA VERGİSİ	15.812.610	17.381.264	19.190.879	21.301.852	28.818.452	42.986.525
6. HARÇLAR	19.587.276	22.157.348	24.712.774	31.342.183	43.052.466	78.250.751
7. BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAYAN DİĞER VERGİLER	1.575	198.716	5.870	4.073	1.104.862	7.634.807
II-TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ (1+2+3+4+5+6+7)	19.805.214	26.261.458	93.842.437	60.297.145	55.644.067	104.848.504
1. MAL VE HİZMET SATIŞ GELİRLERİ (a+b)	3.303.564	3.761.524	4.971.541	5.536.134	6.669.662	9.130.329
a) Mal Satış Gelirleri	2.642.016	2.938.772	3.744.680	4.052.855	5.152.677	7.665.709
b) Hizmet Gelirleri	661.548	822.752	1.226.861	1.483.279	1.516.985	1.464.620
2. MALLARI KULLANMA VE FAALİYETTE BULUNMA İZİN GELİRLERİ	2.439.505	2.100	221.989	269.312	330.451	462.879
3. KİT VE KAMU BANKALARI GELİRLERİ (a+b)	9.782.167	16.993.094	82.454.423	47.633.866	40.218.032	79.167.544
a) Hazine Portföyü ve İştrak Gelirleri	8.913.392	15.671.427	81.040.195	46.609.277	39.370.314	77.453.998
b) KİT ve İDT'lerden Sağlanan Gelirler	868.775	1.321.667	1.414.228	1.024.589	847.718	1.713.546
4. KURUMLAR HASILATI	3.601	1.907	18.454	18.187	6.558	36.239
5. KURUMLAR KARLARI (a+b)	1.526.806	1.842.607	2.233.563	3.433.164	3.681.222	8.278.396
a) Döner Sermayeler	1.526.553	1.842.274	2.231.834	2.661.534	3.673.324	8.278.173
b) Diğer Kurumlar Karları	253	333	1.729	771.630	7.898	222
6. KİRA GELİRLERİ	2.200.655	3.144.743	3.219.201	2.761.395	3.832.076	6.664.515
7. DİĞER TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	548.916	515.483	723.266	645.087	906.066	1.108.603
III-ALINAN BAĞIŞLAR VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER (1+6)	1.374.706	1.254.421	7.320.814	8.408.611	11.303.041	28.015.722
1. YURT DIŞINDAN ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	1.260	129	1.330	30	721.204	41
6. ÖZEL GELİRLER	1.373.446	1.254.292	7.319.484	8.408.581	10.581.837	28.015.681
IV-FAİZLER, PAYLAR VE CEZALAR (1+2+3+4)	39.508.553	76.662.451	71.319.020	97.238.820	132.387.332	252.415.824
1. FAİZ GELİRLERİ	7.062.310	6.945.335	10.013.575	33.053.778	41.348.473	110.984.698
2. KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR	17.891.952	22.449.527	27.549.863	30.700.384	43.378.435	66.012.138
3. PARA CEZALARI	9.803.045	11.330.410	15.894.410	18.042.226	23.733.694	39.709.900
4. DİĞER ÇEŞİTLİ GELİRLER	4.751.246	35.937.179	17.861.172	15.442.432	23.926.730	35.709.089
V- SERMAYE GELİRLERİ	11.701.874	7.818.242	7.136.021	7.674.253	9.227.883	13.524.459
VI- ALACAKLARDAN TAHSİLAT	2.148.499	551.199	1.527.234	1.169.053	1.361.790	2.582.904

Not: Vergi Gelirleri Asgari Geçim İndirimi hariç tutarlardır.

TABLO 18
GENEL BÜTÇE GELİRLERİNİN TAHSİLATININ YÜZDE DAĞILIMI (%)

BÜTÇE GELİRLERİ (MAHALLİ İDARE VE FON PAYLARI İLE RED VE İADELER DAHİL)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A-GENEL BÜTÇE GELİRLERİ (I+II+III+IV+V+VI)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I-VERGİ GELİRLERİ (1+2+3+4+5+6+7)	88,9	86,2	81,2	84,4	86,4	87,1
1. GELİR VE KAZANÇ ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER (a+b)	25,9	27,8	26,6	24,8	26,8	28,5
a) Gelir Vergisi	17,3	17,5	17,5	14,7	14,5	11,7
b) Kurumlar Vergisi	8,6	10,3	9,1	10,1	12,3	16,9
2. MÜLKİYET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER (a+b)	1,7	1,7	1,6	1,6	1,4	0,9
a) Veraset ve İntikal Vergisi	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	1,6	1,6	1,5	1,4	1,2	0,8
c) Değerli Konut Vergisi					0,0	0,0
3. DAHİLDE ALINAN MAL VE HİZMET VERGİLERİ (a+b+c+d+e)	39,3	35,0	33,4	36,7	34,2	32,3
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	15,8	15,7	15,1	14,7	17,6	16,0
b) Özel Tüketim Vergisi	20,7	16,5	15,4	18,7	13,4	13,6
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	2,0	2,2	2,4	2,4	2,1	1,9
d) Şans Oyunları Vergisi	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,3
e) Özel İletişim Vergisi	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
4. ULUSLARARASI TİCARET VE MUAMELELERDEN ALINAN VERGİLER (a+b+c)	16,8	17,0	14,9	16,7	19,3	21,2
a) Gümrük Vergileri	1,9	1,9	1,8	2,4	2,3	2,5
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	14,9	14,9	13,0	14,2	17,0	18,6
c) Diğer Dış Ticaret Gelirleri	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
5. DAMGA VERGİSİ	2,4	2,1	2,0	1,9	1,9	1,4
6. HARÇLAR	2,9	2,7	2,6	2,8	2,8	2,5
7. BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAYAN DİĞER VERGİLER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
II-TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ (1+2+3+4+5+6+7)	2,9	3,2	9,8	5,4	3,6	3,4
1. MAL VE HİZMET SATIŞ GELİRLERİ (a+b)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3
a) Mal Satış Gelirleri	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2
b) Hizmet Gelirleri	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
2. MALLARI KULLANMA VE FAALİYETTE BULUNMA İZİN GELİRLERİ	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. KİT VE KAMU BANKALARI GELİRLERİ (a+b)	1,5	2,1	8,6	4,3	2,6	2,5
a) Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	1,3	1,9	8,4	4,2	2,5	2,5
b) KİT ve İDT'lerden Sağlanan Gelirler	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
4. KURUMLAR HASILATI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. KURUMLAR KARLARI (a+b)	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3
a) Döner Sermayeler	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
b) Diğer Kurumlar Karları	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
6. KİRA GELİRLERİ	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2
7. DİĞER TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
III-ALINAN BAĞIŞLAR VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER (1+6)	0,2	0,2	0,8	0,8	0,7	0,9
1. YURT DIŞINDAN ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. ÖZEL GELİRLER	0,2	0,2	0,8	0,8	0,7	0,9
IV-FAİZLER, PAYLAR VE CEZALAR (1+2+3+4)	5,9	9,4	7,4	8,7	8,6	8,1
1. FAİZ GELİRLERİ	1,0	0,8	1,0	3,0	2,7	3,6
2. KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR	2,7	2,7	2,9	2,7	2,8	2,1
3. PARA CEZALARI	1,5	1,4	1,7	1,6	1,5	1,3
4. DİĞER ÇEŞİTLİ GELİRLER	0,7	4,4	1,9	1,4	1,5	1,1
V- SERMAYE GELİRLERİ	1,7	1,0	0,7	0,7	0,6	0,4
VI- ALACAKLARDAN TAHSİLAT	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1

TABLO 19
GENEL BÜTÇE GELİRLERİNİN ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANI (%)

GENEL BÜTÇE GELİRLERİ (MAHALLİ İDARE VE FON PAYLARI İLE RED VE İADELER DAHİL)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A-GENEL BÜTÇE GELİRLERİ (I+II+III+IV+V+VI)	15,1	21,6	17,5	16,3	38,2	101,1
I-VERGİ GELİRLERİ (1+2+3+4+5+6+7)	18,3	18,0	10,5	20,9	41,5	102,6
1. GELİR VE KAZANÇ ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER (a+b)	18,5	30,6	12,4	8,4	49,8	113,8
a) Gelir Vergisi	16,2	23,2	17,3	-2,3	36,9	61,6
b) Kurumlar Vergisi	23,4	45,4	4,0	29,0	68,5	175,5
2. MÜLKİYET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER (a+b)	8,6	19,5	13,9	10,0	22,2	25,9
a) Veraset ve İntikal Vergisi	13,7	32,3	25,0	8,8	75,9	29,3
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	8,3	18,7	13,0	10,1	17,7	25,4
c) Değerli Konut Vergisi						85,6
3. DAHİLDE ALINAN MAL VE HİZMET VERGİLERİ (a+b+c+d+e)	14,7	8,4	12,3	27,5	28,6	90,2
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	15,9	20,4	12,9	13,8	64,9	83,0
b) Özel Tüketim Vergisi	15,0	-3,0	9,7	41,1	-1,0	103,8
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	20,0	36,8	24,7	19,5	22,2	77,4
d) Şans Oyunları Vergisi	10,3	16,3	45,5	106,0	75,9	69,1
e) Özel İletişim Vergisi	-22,5	-10,8	18,2	10,2	48,1	43,4
4. ULUSLARARASI TİCARET VE MUAMELELERDEN ALINAN VERGİLER (a+b+c)	31,0	22,6	3,5	29,8	60,1	120,9
a) Gümrük Vergileri	36,7	25,5	11,6	50,5	33,3	119,6
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	30,3	22,2	2,4	27,1	64,5	121,0
c) Diğer Dış Ticaret Gelirleri	46,0	38,1	3,5	-2,6	62,6	122,2
5. DAMGA VERGİSİ	15,8	9,9	10,4	11,0	35,3	49,2
6. HARÇLAR	7,8	13,1	11,5	26,8	37,4	81,8
7. BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAYAN DİĞER VERGİLER	-38,1	12.516,9	-97,0	-30,6	27.026,5	591,0
II-TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ (1+2+3+4+5+6+7)	-16,8	32,6	257,3	-35,7	-7,7	88,4
1. MAL VE HİZMET SATIŞ GELİRLERİ (a+b)	13,9	13,9	32,2	11,4	20,5	36,9
a) Mal Satış Gelirleri	14,4	11,2	27,4	8,2	27,1	48,8
b) Hizmet Gelirleri	12,1	24,4	49,1	20,9	2,3	-3,5
2. MALLARI KULLANMA VE FAALİYETTE BULUNMA İZİN GELİRLERİ	-43,4	-99,9	10.470,9	21,3	22,7	40,1
3. KİT VE KAMU BANKALARI GELİRLERİ (a+b)	-23,1	73,7	385,2	-42,2	-15,6	96,8
a) Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	-26,0	75,8	417,1	-42,5	-15,5	96,7
b) KİT ve İDT'lerden Sağlanan Gelirler	29,2	52,1	7,0	-27,6	-17,3	102,1
4. KURUMLAR HASILATI	17,3	-47,0	867,7	-1,4	-63,9	452,6
5. KURUMLAR KARLARI (a+b)	0,7	20,7	21,2	53,7	7,2	124,9
a) Döner Sermayeler	0,8	20,7	21,1	19,3	38,0	125,4
b) Diğer Kurumlar Karları	-85,2	31,6	419,2	44.528,7	-99,0	-97,2
6. KİRA GELİRLERİ	33,8	42,9	2,4	-14,2	38,8	73,9
7. DİĞER TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	-24,4	-6,1	40,3	-10,8	40,5	22,4
III-ALINAN BAĞIŞLAR VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER (1+6)	22,3	-8,7	483,6	14,9	34,4	147,9
1. YURT DIŞINDAN ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	757,1	-89,8	931,0	-97,7	2.403.913,3	-100,0
6. ÖZEL GELİRLER	22,2	-8,7	483,6	14,9	25,8	164,8
IV-FAİZLER, PAYLAR VE CEZALAR (1+2+3+4)	0,4	94,0	-7,0	36,3	36,1	90,7
1. FAİZ GELİRLERİ	-3,2	-1,7	44,2	230,1	25,1	168,4
2. KİŞİ VE KURUMLARDAN ALINAN PAYLAR	9,3	25,5	22,7	11,4	41,3	52,2
3. PARA CEZALARI	-12,2	15,6	40,3	13,5	31,5	67,3
4. DİĞER ÇEŞİTLİ GELİRLER	5,0	656,4	-50,3	-13,5	54,9	49,2
V- SERMAYE GELİRLERİ	-8,9	-33,2	-8,7	7,5	20,2	46,6
VI- ALACAKLARDAN TAHSİLAT	34,8	-74,3	177,1	-23,5	16,5	89,7

TABLO 20
VERGİ GELİRLERİ TAHSİLATININ YÜZDE DAĞILIMI (%)

BÜTÇE GELİRLERİ (MAHALLİ İDARE VE FON PAYLARI İLE RED VE İADELER DAHİL)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1-VERGİ GELİRLERİ (1+2+3+4+5+6+7)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1. GELİR VE KAZANÇ ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER (a+b)	29,1	32,2	32,7	29,3	31,1	32,8
a) Gelir Vergisi	19,4	20,3	21,5	17,4	16,8	13,4
b) Kurumlar Vergisi	9,7	11,9	11,2	12,0	14,2	19,4
2. MÜLKİYET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER (a+b)	1,9	2,0	2,0	1,8	1,6	1,0
a) Veraset ve İhtikal Vergisi	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	1,8	1,8	1,9	1,7	1,4	0,9
c) Değerli Konut Vergisi					0,0	0,0
3. DAHİLDE ALINAN MAL VE HİZMET VERGİLERİ (a+b+c+d+e)	44,2	40,6	41,2	43,5	39,5	37,1
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	17,8	18,2	18,6	17,5	20,4	18,4
b) Özel Tüketim Vergisi	23,3	19,1	19,0	22,2	15,5	15,6
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	2,2	2,6	2,9	2,9	2,5	2,2
d) Şans Oyunları Vergisi	0,2	0,2	0,2	0,4	0,5	0,4
e) Özel İletişim Vergisi	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
4. ULUSLARARASI TİCARET VE MUAMELELERDEN ALINAN VERGİLER (a+b+c)	18,9	19,7	18,4	19,8	22,4	24,4
a) Gümrük Vergileri	2,1	2,2	2,3	2,8	2,6	2,9
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	16,7	17,3	16,1	16,9	19,6	21,4
c) Diğer Dış Ticaret Gelirleri	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
5. DAMGA VERGİSİ	2,6	2,5	2,5	2,3	2,2	1,6
6. HARÇLAR	3,3	3,1	3,2	3,3	3,2	2,9
7. BAŞKA YERDE SINIFLANDIRILMAYAN DİĞER VERGİLER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3

TABLO 21
2017-2022 MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİRLERİ TAHMİN VE GERÇEKLEŞMELERİ

GELİRLER (MAHALLİ İDARE VE FON PAYLARI İLE RED VE İADELER DAHİL)	2017			2018			2019			2020			2021			2022		
	BÜTÇE TAHMİNİ	TAHSİLAT	GERÇEKLEŞME %	BÜTÇE TAHMİNİ	TAHSİLAT	GERÇEKLEŞME %	BÜTÇE TAHMİNİ	TAHSİLAT	GERÇEKLEŞME %	BÜTÇE TAHMİNİ	TAHSİLAT	GERÇEKLEŞME %	BÜTÇE TAHMİNİ (*)	TAHSİLAT	GERÇEKLEŞME %	BÜTÇE TAHMİNİ (*)	TAHSİLAT	GERÇEKLEŞME %
MERKEZİ YÖNETİM (A+B+C)	653.423.263	632.832.317	106,0	766.146.814	843.869.989	110,1	979.755.763	984.070.046	100,4	1.087.301.605	1.141.327.412	105,0	1.239.463.903	1.575.711.589	127,1	2.887.732.704	3.157.972.141	109,4
A. GENEL BÜTÇE GELİRLERİ	639.493.335	669.380.118	104,7	750.867.298	814.936.274	108,6	962.135.572	956.482.894	99,4	1.067.349.037	1.112.028.641	104,2	1.274.054.495	1.537.780.860	120,6	2.858.046.758	3.056.693.203	108,3
1. Vergi Gelirleri	561.746.668	538.162.619	105,9	687.319.541	705.727.187	105,8	833.843.670	780.052.644	91,4	912.523.630	943.111.934	103,4	1.088.733.147	1.334.481.424	126,0	2.513.638.862	2.704.254.776	107,6
2. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	17.190.016	19.805.214	115,2	20.986.613	26.261.488	130,0	34.187.215	33.842.437	274,5	64.428.192	60.297.145	93,6	57.975.453	55.644.067	96,0	83.871.387	104.846.594	125,0
3. Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.480.238	1.374.706	92,2	2.770.621	1.254.421	45,3	3.537.487	7.320.814	206,9	11.076.712	8.408.611	75,9	13.623.591	11.303.041	81,8	14.220.216	28.015.722	197,0
4. Faizler, Paylar ve Çezalar	38.962.621	36.387.206	93,4	47.821.802	73.323.767	153,3	56.284.332	66.603.534	118,3	64.806.214	91.367.645	141,0	69.638.162	125.762.665	180,6	230.449.420	243.466.838	105,6
5. Sermaye Gelirleri	15.409.483	11.701.674	75,9	12.105.149	7.818.242	64,6	13.624.426	7.136.021	52,8	13.600.426	7.674.253	56,4	13.080.389	9.227.883	70,5	14.063.275	13.524.459	96,2
6. Alacaklardan Tahsilat	1.660.409	2.148.499	129,4	451.572	551.199	122,1	758.442	1.527.234	201,4	913.863	1.169.063	127,9	1.405.743	1.361.790	96,9	1.803.398	2.582.904	143,2
B. ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN ÖZ GELİRLERİ	9.777.075	19.148.319	195,6	10.970.759	23.760.620	218,6	11.179.800	20.924.633	187,2	12.464.193	21.536.369	172,8	16.546.924	28.868.269	175,0	19.623.651	48.430.264	246,8
C. DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN GELİRLERİ	4.186.853	4.203.880	100,4	4.698.757	5.173.095	112,2	6.420.391	6.862.729	106,8	7.486.375	7.762.402	103,7	8.287.484	8.972.460	108,5	10.062.295	12.846.674	127,7

Net Vergi Gelirleri Asgari İhtidam İçin Belirlenmiştir.

(*) 7414 Sayılı Kanunda yer alan ek bütçe gelir tahminleri içindir.

TABLO 22
GSYH, GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİ VE VERGİ YÜKÜ

(Bin TL)

YILLAR	GSYH (*)		VERGİ GELİRLERİ (**)		VERGİ YÜKÜ % ELASTİKİYET	
	(1)	ARTIŞ (%)	(2)	ARTIŞ (%)	(2/1)	
1998	71.944.700		9.228.596		12,8	
1999	107.374.258	49,2	14.802.280	60,4	13,8	1,2
2000	171.494.210	59,7	26.503.698	79,1	15,5	1,3
2001	247.266.207	44,2	39.735.928	49,9	16,1	1,1
2002	362.109.648	46,4	59.631.868	50,1	16,5	1,1
2003	472.171.775	30,4	84.316.169	41,4	17,9	1,4
2004	582.852.799	23,4	111.335.368	32,0	19,1	1,4
2005	680.275.847	16,7	131.948.781	18,5	19,4	1,1
2006	795.757.109	17,0	151.271.701	14,6	19,0	0,9
2007	887.714.414	11,6	171.098.466	13,1	19,3	1,1
2008	1.002.756.496	13,0	184.800.355	8,0	18,4	0,6
2009	1.006.372.482	0,4	189.963.543	2,8	18,9	7,7
2010	1.167.664.479	16,0	228.298.799	20,2	19,6	1,3
2011	1.404.927.615	20,3	275.697.952	20,8	19,6	1,0
2012	1.581.479.251	12,6	306.344.726	11,1	19,4	0,9
2013	1.823.427.315	15,3	354.706.446	15,8	19,5	1,0
2014	2.054.897.828	12,7	387.072.426	9,1	18,8	0,7
2015	2.350.941.343	14,4	447.972.948	15,7	19,1	1,1
2016	2.626.559.710	11,7	505.743.851	12,9	19,3	1,1
2017	3.133.704.267	19,3	598.162.619	18,3	19,1	0,9
2018	3.761.165.557	20,0	705.727.187	18,0	18,8	0,9
2019	4.317.809.824	14,8	780.052.644	10,5	18,1	0,7
2020	5.048.567.945	16,9	943.111.934	20,9	18,7	1,2
2021	7.256.141.737	43,7	1.334.481.424	41,5	18,4	0,9
2022	15.011.775.979	106,9	2.704.254.776	102,6	18,0	1,0

(*) Kaynak : TÜİK

(**) Vergi Gelirleri 2004-2022 Yıllarında Mahalli İdare ve Fon Payları ile Red ve İadeler Dahil Tutarlardır.

Not: 1998-2003 Yılları Vergi Gelirleri Rakamları Mahalli İdare ve Fon Payları Hariç Red ve İadeler Dahil Tutarlardır.

2008-2022 Yılları Vergi Gelirleri Asgari Geçim İndirimi Hariç Tutarlardır.

TABLO 23
CARİ VE SABİT FİYATLARLA BÜTÇE GELİRLERİ

(Bin TL)

YILLAR	CARİ FİYATLARLA		SABİT FİYATLARLA (GSYH DEFLATÖRÜ) (2009=100)	
	GENEL BÜTÇE*	VERGİ GELİRLERİ*	GENEL BÜTÇE	VERGİ GELİRLERİ
1999	18.657.677	14.802.280	119.473.230	94.785.444
2000	33.040.903	26.503.698	141.653.850	113.627.370
2001	50.890.481	39.735.928	142.619.547	111.359.137
2002	74.603.699	59.631.868	151.972.113	121.473.614
2003	98.558.733	84.316.169	162.844.589	139.312.179
2004	131.827.325	111.335.368	193.736.328	163.620.899
2005	162.287.208	131.948.781	222.720.188	181.084.250
2006	183.346.998	151.271.701	230.052.122	189.806.084
2007	204.261.860	171.098.466	241.332.712	202.150.597
2008	221.472.634	184.800.355	233.535.028	194.865.412
2009	227.454.614	189.963.543	227.454.614	189.963.543
2010	265.359.406	228.298.799	247.977.930	213.344.853
2011	310.720.863	275.697.952	268.360.318	238.112.077
2012	351.780.901	306.344.726	282.829.160	246.298.822
2013	406.842.481	354.706.446	307.769.959	268.329.866
2014	446.839.009	387.072.426	314.766.944	272.665.551
2015	507.789.450	447.972.948	331.682.097	292.610.661
2016	584.472.137	505.743.851	353.064.495	305.506.774
2017	672.701.465	598.162.619	366.149.470	325.578.191
2018	818.274.958	705.727.187	382.264.184	329.686.525
2019	961.198.170	780.052.644	394.345.163	320.027.646
2020	1.117.899.816	943.111.934	399.544.267	337.074.003
2021	1.544.405.537	1.334.481.424	427.981.074	369.807.528
2022	3.105.642.189	2.704.254.776	439.013.990	382.273.812

TABLO 24
BÜTÇE GELİRLERİ ARTIŞ YÜZDESİ (%)

YILLAR	CARİ FİYATLARLA		SABİT FİYATLARLA	
	GENEL BÜTÇE	VERGİ GELİRLERİ	GENEL BÜTÇE	VERGİ GELİRLERİ
2000	77,1	79,1	18,6	19,9
2001	54,0	49,9	0,7	-2,0
2002	46,6	50,1	6,6	9,1
2003	32,1	41,4	7,2	14,7
2004	33,8	32,0	19,0	17,4
2005	23,1	18,5	15,0	10,7
2006	13,0	14,6	3,3	4,8
2007	11,4	13,1	4,9	6,5
2008	8,4	8,0	-3,2	-3,6
2009	2,7	2,8	-2,6	-2,5
2010	16,7	20,2	9,0	12,3
2011	17,1	20,8	8,2	11,6
2012	13,2	11,1	5,4	3,4
2013	15,7	15,8	8,8	8,9
2014	9,8	9,1	2,3	1,6
2015	13,6	15,7	5,4	7,3
2016	15,1	12,9	6,4	4,4
2017	15,1	18,3	3,7	6,6
2018	21,6	18,0	4,4	1,3
2019	17,5	10,5	3,2	-2,9
2020	16,3	20,9	1,3	5,3
2021	38,2	41,5	7,1	9,7
2022	101,1	102,6	2,6	3,4

TABLO 25
BÜTÇE GELİRLERİ ARTIŞI (2009 YILINA GÖRE) (%)

YILLAR	CARİ FİYATLARLA		SABİT FİYATLARLA	
	GENEL BÜTÇE	VERGİ GELİRLERİ	GENEL BÜTÇE	VERGİ GELİRLERİ
1999	8	8	53	50
2000	15	14	62	60
2001	22	21	63	59
2002	33	31	67	64
2003	43	44	72	73
2004	58	59	85	86
2005	71	69	98	95
2006	81	80	101	100
2007	90	90	106	106
2008	97	97	103	103
2009	100	100	100	100
2010	117	120	109	112
2011	137	145	118	125
2012	155	161	124	130
2013	179	187	135	141
2014	196	204	138	144
2015	223	236	146	154
2016	257	266	155	161
2017	296	315	161	171
2018	360	372	168	174
2019	423	411	173	168
2020	491	496	176	177
2021	679	702	188	195
2022	1.365	1.424	193	201

(*) 2004-2022 Yıllarında Mahalli İdare ve Fon Payları ile Red ve İadeler Dahil Tutarlardır.

Not: 1998-2003 Yılları Mahalli İdare ve Fon Payları Hariç Red ve İadeler Dahil Tutarlardır.

2008-2022 Yılları Vergi Gelirleri Asgari Geçim İndirimi Hariç Tutarlardır.

TABLO 26
2007-2023 YILLARI ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN GELİRLERİ

GELİR TÜRLERİ	(Bin TL)																
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Bütçe
Özel Bütçe Gelirleri (Hazine Yardımları Dahil)	13.043.253	14.988.159	18.495.926	20.937.531	37.501.920	50.530.707	58.598.754	65.331.964	72.280.087	86.639.128	106.371.240	118.899.161	106.754.086	121.506.644	164.445.031	328.277.582	366.871.512
Özel Bütçe Gelirleri (Hazine Yardımları Hariç)	3.971.935	4.624.938	5.036.830	6.333.187	8.174.114	9.621.690	11.445.166	13.524.159	15.083.319	17.011.998	19.148.319	23.760.620	20.924.633	21.536.369	28.956.269	46.430.264	371.133.891
I-Vergi Gelirleri	148.594	165.646	196.917	228.555	234.955	293.466	322.754	388.964	423.043	483.644	542.388	607.554	766.327	815.228	1.044.035	1.662.339	1.149.664
1. Harçlar	148.594	165.646	196.917	228.555	234.955	293.466	322.754	388.964	423.043	483.644	542.388	607.554	766.327	815.228	1.044.035	1.662.339	1.149.664
a) İhtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b) Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	148.594	165.646	196.917	228.555	234.955	293.466	322.754	388.964	423.043	483.644	542.388	607.554	766.327	815.228	1.044.035	1.662.339	1.149.664
II-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.405.315	2.809.810	2.984.774	3.735.724	4.919.771	5.419.954	5.745.330	6.633.772	7.598.191	9.626.087	10.983.233	12.754.426	12.849.323	13.571.338	17.387.932	28.491.667	24.940.349
1. Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	1.764.175	2.120.171	2.389.260	2.848.863	3.921.402	4.268.073	4.311.490	4.862.321	5.513.054	7.327.397	8.145.826	9.426.016	9.161.319	9.472.754	11.449.462	18.834.158	14.448.828
a) Mal Satış Gelirleri	223.789	201.288	218.894	250.378	316.025	381.548	433.947	489.226	564.880	729.220	1.648.546	2.130.707	2.688.056	2.550.287	2.731.794	4.785.176	3.767.802
b) Hizmet Gelirleri	1.540.386	1.918.883	2.170.366	2.598.485	3.605.377	3.886.525	3.877.543	4.373.095	4.948.174	6.034.677	6.497.080	7.295.309	6.473.263	6.922.467	8.717.668	14.048.981	10.680.826
2. Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri					59.249	77.022	79.261	80.263	82.627	82.627	149.258	106.629	229.013	335.477	387.174	590.525	688.934
3. KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	246.250	216.500	42.941	242.363	189.018	153.859	215.528	188.433	227.367	235.146	348.463	522.054	93.595	112.495	170.153	990.131	1.074.680
a) Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	246.250	216.500	42.941	242.363	189.018	153.859	215.528	188.433	227.367	235.146	348.463	522.054	93.595	112.495	170.153	990.131	1.074.680
4. Kurumlar Kararı	22.319	5.540	2.958	1.609	5.577	6.227	6.446	8.925	7.300	2.568	1.324	821	1.837	1.298	150	4.791	0
a) Diğer Sermayeler	22.319	5.540	2.958	1.609	5.577	6.227	6.446	8.925	7.300	2.568	1.324	821	1.837	1.298	150	4.791	0
b) Diğer Kurum Kararı	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Kira Gelirleri	366.546	462.334	538.002	627.071	787.568	891.043	1.074.284	1.370.342	1.629.853	1.820.254	2.118.103	2.360.659	2.980.665	3.124.411	4.338.305	6.578.964	7.517.338
6. Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.025	5.065	11.613	15.618	16.206	41.503	60.560	124.490	80.254	158.095	220.459	338.247	382.894	524.903	1.244.688	1.493.088	1.210.789
III-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	9.164.831	10.283.001	13.529.892	14.877.287	29.483.062	41.245.537	48.303.297	53.398.363	58.443.472	70.041.695	88.088.063	97.645.686	87.278.154	101.285.552	137.335.326	284.903.117	329.747.759
1. Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	2.521	177	1.069	983	816	1.290	2.316	2.389	4.510	3.862	1.904	149.847	117.274	7.913	220	389.627	0
2. MYB'ne Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	9.072.466	10.144.392	13.460.556	14.605.720	29.335.389	40.856.679	47.789.940	52.259.983	57.522.289	69.595.818	87.278.537	95.202.108	85.829.453	99.970.275	135.486.762	279.847.318	329.737.621
3. Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	43.611	80.473	40.364	49.859	123.173	356.509	419.883	1.088.224	777.214	282.945	563.872	2.094.663	778.459	1.019.745	1.305.973	3.634.201	10.031
4. Proje Yardımları	27.836	35.290	24.347	17.777	21.814	23.866	91.134	50.557	139.453	159.949	223.318	198.045	551.717	283.396	537.901	1.045.563	107
IV-Faizler, Paylar ve Cezalar	1.068.279	1.283.376	1.221.072	1.703.510	2.115.338	2.793.199	3.361.455	3.823.061	4.330.656	4.810.952	5.239.573	5.845.915	5.485.540	5.446.511	7.282.623	10.749.213	10.447.276
1. Faiz Gelirleri	464.730	509.453	458.638	400.375	525.401	547.511	532.664	693.616	695.114	773.783	857.315	1.305.577	1.490.049	528.595	617.650	479.947	276.235
2. Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	326.548	558.231	546.660	1.057.343	1.084.553	1.142.384	1.383.461	1.801.699	2.003.785	2.118.837	2.343.390	2.212.328	1.967.368	2.259.887	3.010.823	4.531.321	3.701.634
3. Para Cezaları	46.050	54.651	41.171	45.778	28.420	69.653	109.442	41.018	1.587.739	1.882.249	1.695.912	2.095.961	1.993.882	2.635.810	3.605.545	5.689.980	6.440.839
4. Diğer Çeşitli Gelirler	230.951	141.641	171.603	199.814	476.964	1.033.651	1.346.124	1.213.304	1.587.739	1.882.249	1.695.912	2.095.961	1.993.882	2.635.810	3.605.545	5.689.980	6.440.839
V-Sermaye Gelirleri	17.489	144.987	76.688	46.024	169.535	126.269	201.332	437.962	133.052	215.970	153.617	124.935	192.468	154.011	899.451	2.230.142	295.857
VI-Alacaklardan Tahsilat	238.945	320.939	486.573	546.431	579.259	654.282	662.586	669.842	1.411.673	1.460.780	1.384.386	2.120.645	180.274	236.024	295.664	241.104	290.607

TABLO 27
2007-2023 YILLARI ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN GELİRLERİNİN GSYH'YE ORANLARI (%)

GELİR TÜRLERİ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Bütçe
Özel Bütçe Gelirleri (Hazine Yardımları Dahil)	1,47	1,49	1,84	1,79	2,67	3,20	3,21	3,18	3,07	3,30	3,39	3,16	2,47	2,41	2,27	1,04	1,97
Özel Bütçe Gelirleri (Hazine Yardımları Hariç)	0,45	0,48	0,50	0,54	0,58	0,61	0,63	0,66	0,64	0,65	0,61	0,63	0,48	0,43	0,40	0,13	0,20
I-Vergi Gelirleri	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
1-Harçlar	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
a)İmtyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
b)Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
II-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,27	0,28	0,30	0,32	0,35	0,34	0,32	0,32	0,32	0,37	0,35	0,34	0,30	0,27	0,24	0,09	0,13
1.Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	0,20	0,21	0,24	0,24	0,28	0,27	0,24	0,24	0,23	0,28	0,26	0,25	0,21	0,19	0,16	0,06	0,08
a)Mal Satış Gelirleri	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	0,05	0,04	0,01	0,02
b)Hizmet Gelirleri	0,17	0,19	0,22	0,22	0,26	0,25	0,21	0,21	0,19	0,23	0,21	0,19	0,15	0,14	0,12	0,04	0,06
2.Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00
3.KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	0,03	0,02	0,00	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
a)Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	0,03	0,02	0,00	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
4.Kurumlar Karları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
a)Döner Sermayeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
b)Diğer Kurum Karları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.Kira Gelirleri	0,04	0,05	0,05	0,05	0,06	0,06	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07	0,06	0,07	0,06	0,06	0,03	0,04
6.Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,00	0,01
III-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1,03	1,02	1,34	1,26	2,10	2,61	2,65	2,60	2,49	2,67	2,81	2,60	2,02	2,01	1,89	0,91	1,77
1.Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.MYB'ine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	1,02	1,01	1,34	1,25	2,09	2,58	2,62	2,54	2,45	2,65	2,79	2,53	1,99	1,98	1,87	0,91	1,77
3.Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	0,02	0,02	0,05	0,03	0,01	0,02	0,06	0,02	0,02	0,02	0,00	0,00
4.Proje Yardımları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00
IV-Faizler, Paylar ve Cezalar	0,12	0,13	0,12	0,15	0,15	0,18	0,18	0,19	0,18	0,18	0,17	0,15	0,13	0,11	0,10	0,03	0,06
1.Faiz Gelirleri	0,05	0,05	0,05	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,01	0,01	0,00	0,00
2.Kişİ ve Kurumlardan Alınan Paylar	0,04	0,06	0,05	0,09	0,08	0,07	0,08	0,09	0,09	0,08	0,07	0,06	0,05	0,04	0,04	0,01	0,02
3.Para Cezaları	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.Diğer Çeşitli Gelirler	0,03	0,01	0,02	0,02	0,03	0,07	0,07	0,06	0,07	0,07	0,05	0,06	0,05	0,05	0,05	0,02	0,03
V-Sermaye Gelirleri	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
VI-Alacaklardan Tahsilat	0,03	0,03	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,03	0,06	0,06	0,04	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

TABLO 28
2007-2023 YILLARI DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN GELİRLERİ

GELİRT ÜRÜMLERİ	(Bin TL)																
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Bütçe
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	1.585.185	1.746.620	1.811.075	1.832.752	2.095.475	2.338.031	2.678.061	3.192.352	3.529.411	3.945.940	4.243.180	5.224.612	6.759.332	7.886.646	9.138.266	13.053.424	19.535.347
II- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.259.119	1.375.741	1.390.149	1.395.803	1.500.663	1.804.512	2.034.976	2.278.542	2.613.239	2.940.495	3.195.713	3.784.525	5.128.724	6.074.145	6.795.816	9.858.886	14.991.550
a) Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	128.720	50.998	52.438	62.118	69.837	71.578	76.377	84.810	101.632	101.793	100.762	82.295	123.820	115.870	133.257	196.115	466.935
a) Mal Satış Gelirleri	4.638	5.059	4.812	5.389	6.712	5.726	9.368	10.669	11.215	10.919	10.515	10.123	16.555	21.536	25.320	31.618	46.704
b) Hizmet Gelirleri	124.082	45.939	47.626	56.729	63.125	65.852	67.009	74.141	90.417	90.874	90.247	72.172	107.265	94.334	107.937	164.497	420.231
2. Malların Kullanma veya Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	1.129.418	1.323.686	1.336.583	1.331.986	1.429.104	1.731.061	1.956.389	2.191.651	2.509.427	2.836.667	3.093.410	3.700.526	5.002.942	5.956.050	6.659.997	9.659.718	14.512.665
3. Kıra Gelirleri	981	1.057	1.128	1.511	1.694	1.869	1.964	2.081	2.040	2.035	1.431	1.704	1.962	2.225	2.562	3.053	11.420
4. Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri				78	28	4	246		140	0	110	0	0	0	0	0	500
III- Alınan Bağışlar ve Yardımlar ile Özel Gelirler			12		23	20.502	39.120	9.575	20.438	21.027	39.411	51.517	155.316	176.771	204.647	212.920	498.004
IV- Faizler, Paylar ve Cezalar	326.066	370.876	420.914	497.149	541.196	513.017	603.965	869.054	895.726	984.418	1.008.022	1.388.570	1.475.292	1.637.730	2.137.803	2.981.568	4.045.293
1. Faiz Gelirleri	75.734	60.770	62.444	44.757	33.194	41.246	34.559	66.377	85.341	89.776	78.894	112.662	152.711	4.459	3.298	3.575	408
a) Takipteki Kurum Alacakları Faizleri			95	23													
b) Diğer Faizler	75.734	60.770	62.348	44.734	33.194	41.246	34.559	66.377	85.341	89.776	78.894	112.662	152.711	4.459	3.298	3.575	408
2. Kısı ve Kurumlardan Alınan Paylar	207.256	297.694	351.695	408.130	401.705	418.467	516.267	624.342	709.683	796.021	871.735	957.701	1.257.981	1.568.655	1.887.463	2.846.797	3.926.322
a) Önemli Gidelerine Kalıtım Payı		71.662	75.191	82.132	90.293	101.162	116.250	116.583	128.861	168.679	174.825	202.243	222.831	257.038	333.897	383.797	490.800
b) Genel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	21.187	23.715	21.676	22.320	36.380	42.581	49.555	53.207	57.788	71.642	107.374	85.618	62.277	91.083	141.587	295.074	268.890
c) Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlara Ait Paylar	181.623	197.813	248.894	296.295	268.886	262.206	339.208	443.736	507.170	526.048	554.977	628.198	919.821	1.149.937	1.329.852	2.061.125	3.060.632
d) Diğer Paylar	4.446	4.504	5.934	7.383	9.136	12.518	11.254	10.816	15.864	29.652	34.559	41.642	53.052	70.597	82.127	108.801	106.000
3. Para Cezaları	39.519	4.247	2.823	36.847	97.981	43.511	41.398	118.936	55.912	67.540	23.749	301.052	39.373	40.497	172.527	54.058	85.078
a) İdari Para Cezaları	38.591	1.835	1.728	36.210	94.617	39.139	19.192	94.732	24.425	44.841	16.753	16.082	8.228	37.261	154.043	48.691	69.078
b) Diğer Para Cezaları	928	2.412	1.095	637	3.364	4.372	22.206	24.204	31.487	22.699	6.996	284.970	31.145	3.236	18.484	5.367	16.000
4. Diğer Çeşitli Gelirler	3.557	8.165	3.952	7.415	8.316	9.793	11.741	59.399	44.790	31.081	33.844	17.155	25.227	24.119	74.515	75.138	33.485
V- Sermaye Gelirleri		3			53.593			35.181	8	0	34	0	0	0	0	51	500
1. Tasınmaz Satış Gelirleri		3			53.593		35.028									0	0
a) Ansa Satış		3			53.593		35.028									0	0
2. Tasınır Satış Gelirleri								153	8	0	34	0	0	0	0	51	500

TABLO 29
2007-2023 YILLARI DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN GELİRLERİ GSYH ORANLARI (%)

GELİR TÜRLERİ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Bütçe
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	0,18	0,17	0,18	0,16	0,15	0,15	0,15	0,16	0,15	0,15	0,14	0,14	0,16	0,16	0,13	0,07	0,10
II-Tesebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,14	0,14	0,14	0,12	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11	0,10	0,10	0,12	0,12	0,09	0,05	0,08
1.Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
a)Mal Satış Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
b)Hizmet Gelirleri	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.Malları Kullanma veya Faaliyette Bulunma İzni Gelirleri	0,13	0,13	0,13	0,11	0,10	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11	0,10	0,10	0,12	0,12	0,09	0,05	0,08
3.Kıra Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.Diğer Tesebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III-Alınan Bağışlar ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV-Faizler, Paylar ve Cezalar	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,03	0,03	0,04	0,04	0,04	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02
1.Faiz Gelirleri	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
a) Takipteki Kurum Alacakları Faizleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
b) Diğer Faizler	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,01	0,02
a) Yönetim Göderlerine Katılma Payı	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
b) Genel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
c) Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlara Ait Paylar	0,02	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,02
d) Diğer Paylar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Para Cezaları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
a) İdari Para Cezaları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
b) Diğer Para Cezaları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V-Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1. T. aşınmaz Satış Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
a) Arsa Satışı	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. T. aşınır Satış Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

BÖLÜM II

ORTA VADELİ
PROGRAM
(2024-2026)

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

I. DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDE GELİŞMELER

A. DÜNYA EKONOMİSİ

B. TÜRKİYE EKONOMİSİ

1. Büyüme
2. İstihdam
3. Fiyat İstikrarı
4. Ödemeler Dengesi
5. Finansal İstikrar
6. Kamu Maliyesi

II. TEMEL AMAÇLAR

III. MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR

1. Büyüme
2. İstihdam
3. Fiyat İstikrarı
4. Ödemeler Dengesi
5. Finansal İstikrar
6. Kamu Maliyesi
7. Afet Yönetimi
8. Yeşil Dönüşüm
9. Dijital Dönüşüm
10. İş ve Yatırım Ortamı
11. Merkezi Yönetim Bütçesi Ödenek Teklif Tavanları ve Bütçe Sürecine İlişkin Hususlar

EK 1: Makroekonomi ve Kamu Maliyesine İlişkin Temel Göstergeler ve Hedefler

EK 2: Merkezi Yönetim Bütçesi (2024-2026) Ödenek Teklif Tavanları

EK 3: Öncelikli Reform Alanlarına Yönelik Düzenlemeler

GİRİŞ

Merkezi yönetim bütçesi hazırlık sürecini başlatan Orta Vadeli Program¹ (OVP), makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren temel politika dokümanıdır.

Her sene Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca üç yıllık bir perspektif ile hazırlanan OVP, Cumhurbaşkanlığı Kararıyla resmileşmektedir. Program dönemi boyunca, kamu kurumlarının bütçelerinin hazırlanmasında, yasal ve idari düzenlemelerin gerçekleştirilmesinde, karar alma ve uygulama süreçlerinde OVP’de yer verilen amaç ve önceliklerle tam uyum sağlanması esastır.

OVP’de küresel, bölgesel ve ulusal ekonomideki gelişmeler analiz edilmekte, bu analizler çerçevesinde belirlenen makroekonomik hedefler ile ekonomik ve sosyal alanlarda izlenecek politikalar kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Bu yönüyle OVP, gerek kamu kesimi gerekse özel kesim için öngörülebilirliği artıran bir yol haritası niteliği taşımaktadır.

OVP (2024-2026), hazırlanmakta olan On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)’nin genel çerçevesiyle uyumlu olarak, makroekonomik ve finansal istikrarı güçlendirmeyi, yüksek katma değerli üretimi teşvik etmeyi, yeşil ve dijital dönüşüm odağıyla verimlilik ve ihracat artışı yoluyla büyümeyi ve cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşme sağlamayı, enflasyonu orta vadede tek haneye düşürmeyi, iş ve yatırım ortamını iyileştirmeyi ve afetlerle etkin mücadele ederken mali disiplini korumayı esas alan politika zeminini tesis etmeyi amaçlamaktadır.

OVP’de yer alan öncelikli politikalara yönelik Programın ilk yılında uygulanacak somut tedbirlere ayrıntılı olarak 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer verilecektir.

¹ Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan 20.05.2021 tarihli ve 7319 sayılı Kanunla 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda yapılan değişiklikle Orta Vadeli Program adı altında birleştirilmiştir.

I. DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDE GELİŞMELER

A. DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün Mayıs 2023 itibarıyla Covid-19 salgınına "küresel sağlık acil durumu" tanımlamasından çıkarmasıyla birlikte dünya ekonomisinde ağır tahribat oluşturan salgın ve gecikmeli etkileri "küresel tehdit" özelliğini yitirmiştir. Son dönemde virüsün yeni varyantları ortaya çıksa da bu gelişme henüz pandemi seviyesinde bir riske işaret etmemektedir. 2022 yılı Şubat ayında başlayan Rusya-Ukrayna savaşı ise, yol açtığı kayıplar ve göç sorunlarının yanı sıra gıda ve enerji fiyatları kanalıyla ciddi hasarlar verdiği küresel ekonomi üzerinde tehdit olmaya devam etmektedir. Söz konusu durum, küresel ekonomi üzerindeki riskler arasında jeopolitik sorunları ön plana çıkarmaktadır. Bununla birlikte, salgın ve savaşa rağmen alınan önlemler ve teşviklerle birlikte makroihtiyati politikalar küresel ekonominin beklenenden daha kısa sürede toparlanmasında etkili olmuştur. Tedarik zincirlerindeki aksaklıklar büyük ölçüde iyileşmiş, navlun maliyetleri ile tedarik süreleri salgın öncesi dönemlere oldukça yakınsamıştır. Türkiye öncülüğünde uygulamaya konulan Karadeniz Tahıl Koridoru diplomasisi gibi jeopolitik tansiyonu düşürmeyi ve az gelişmiş ülkelere gıda sevkiyatını amaçlayan uluslararası girişimler ise olumlu sonuçlar vermiştir.

Jeopolitik gerilimlerin ve ticarete korumacılık eğilimlerinin sürmesi uluslararası ekonomik ilişkilerin karmaşıklaşmasını beraberinde getirmekte, küresel ekonomi çok kutuplu bir düzene doğru evrilmektedir. Ülkeler ve bölgelerarası yeni ticareti ve siyasi iş birlikleri ortaya çıkmakta, dost ve müttefik ülkelerden tedarik (friend-shoring) ve yakın ülkelere tedarik (near-shoring) yaklaşımları daha fazla benimsenmektedir.

Son dönemde küresel ölçekte en önemli ekonomik sorun olarak öne çıkan enflasyon, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde enerji başta olmak üzere emtia fiyatları nedeniyle düşüş eğilimini sürdürmekte birlikte hala yüksek seviyelerini korumaktadır. Çekirdek göstergelerdeki katılık küresel enflasyonda düşüş eğiliminin önümüzdeki dönemde hız kesebileceğine işaret etmektedir. Bu dönemde küresel düzeyde enflasyonla mücadelede ülkeler arası ayrışmalar izlenmekte, özellikle gelişmiş ülkelerin, politika faizlerinde sert artış kararlarıyla enflasyonu dizginlemeye çalıştıkları gözlenmektedir. Dirençli hale gelen enflasyona eşlik eden finansal koşulların sıkılaşmasıyla, başta ABD olmak üzere gelişmiş ekonomilerde bankacılık sektörü zorluklar yaşamıştır. Gelişmiş ekonomilerdeki yüksek faiz oranları ve kredi koşullarının sıkılaşması, artan finansal kısıtlamalar, yüksek borç yüküne sahip hanhalkları ve ülkeler için daha yüksek borçlanma maliyetleri doğurmuştur.

Finansal koşullardaki sıkılaşmaya ve kronikleşen sorunlara rağmen, 2023 yılının ilk yarısında küresel iktisadi faaliyet ılımlı görünümünü korumuştur. Bu dönemde özellikle gelişmiş ülkelerdeki hizmet sektöründeki olumlu ayrışma dikkat çekmiştir. Bu gelişmede, sosyal hareketliliğin salgın öncesine dönmesiyle hizmet sektörlerinde görülen iyileşmeler belirleyici olmuştur. Diğer taraftan, para politikalarının imalat sanayii üzerindeki sınırlayıcı etkileri gelişmiş ülkelerde daha belirgin olarak gözlenmeye başlanmıştır. Bu ülkelerde İmalat Sanayii Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) yılın ikinci yarısında kayda değer bir düşüşle salgın sonrası en düşük düzeyine gerilemiştir. Özellikle gelişmiş ekonomilerde gözlenen tüketimdeki azalış, zorlaşan finansal koşullar, düşük verimlilik artışları, azalan yatırımlar ve yavaşlayan kapasite kullanımı küresel aktivitede zayıf bir görünüme işaret etmektedir.

Bu gelişmelere paralel olarak, 2021 yılında yüzde 6,3 büyüyen dünya ekonomisinin 2022 yılında yüzde 3,5 oranında büyümesi, 2023 yılında ise ivme kaybının sürmesiyle Uluslararası Para Fonu (IMF) tahminlerine göre yüzde 3,0 oranında büyümesi beklenmektedir. 2023 yılında beklenen ekonomik zayıflama gelişmiş ekonomiler kaynaklı olarak öngörülmekte, küresel büyümeyi özellikle Avro Bölgesi ve ABD ekonomilerinin aşağıya çekeceği tahmin edilmektedir. Söz konusu yılda Türkiye'nin başlıca ticaret ortaklarından biri olan Avro Bölgesi'nin yüzde 0,9 oranında büyümesi beklenirken bölgenin

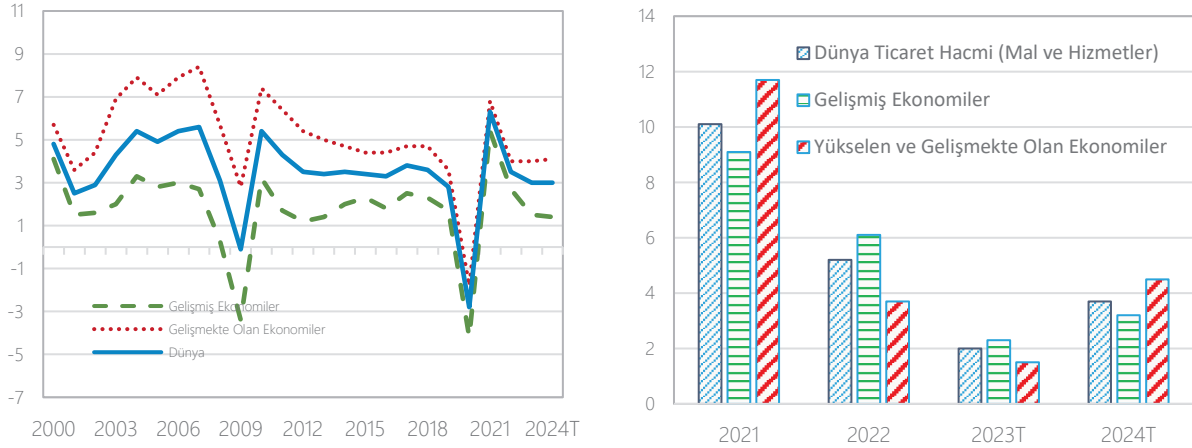

lokomotif ekonomilerinden Almanya'nın yüzde 0,3 oranında daralması, aynı dönemde ABD'nin ise yüzde 1,8 oranında büyümesi beklenmektedir.

2023 yılı ekonomik performansı gelişmekte olan ülkeler açısından daha olumlu bir çerçeve çizmektedir. IMF'ye göre söz konusu ülke grubunun 2022 yılı büyümesi ve 2023 yılı büyüme beklentisi yüzde 4,0 ile istikrarlı bir görünüm arz etmektedir. Çin ve Hindistan'ın yüzde 5,2 ve yüzde 6,1 büyüme oranlarıyla bu grupta öncü olacakları, diğer gelişmekte olan ülkelerin küresel büyümenin altında performans gösterecekleri tahmin edilmektedir. Öte yandan, Çin ekonomisinde son dönemde yaşanan gelişmeler büyümenin sınırlanacağına işaret etmektedir. Rusya-Ukrayna savaşının da gelişmekte olan Avrupa ekonomilerinin büyümesi üzerinde baskı oluşturmaya devam etmesi beklenmektedir.

Enflasyondaki katılığın da beslediği yavaşlama işaretlerinin sadece imalat sanayii ile sınırlı kalmayacağı ve yılın kalan döneminde hizmetler sektörüne de yansiyebileceği değerlendirilmektedir. Önümüzdeki dönemde, jeopolitik sorunlar, enerji ve gıda piyasalarındaki olası dalgalanmalar, küresel tedarik zincirlerindeki gelişmeler, mal ve hizmet ticaretinde ürün ve pazar çeşitlenmesi ve finansal sıkışmaya yönelik kararların boyutu ve süresi ülkelerin büyüme performansları üzerinde etkili olmaya devam edecektir.

Grafik 1: Küresel Büyüme ve Küresel Ticaret Hacmi (Yüzde)

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm (Temmuz 2023), T: Tahmin

2023 yılında küresel ekonomik aktivitedeki yavaşlamaya paralel olarak dünya ticaret hacminde, yükselen ve gelişmekte olan ekonomilerde daha belirgin olmak üzere ivme kaybı öngörülmektedir. Bu dönemde zayıflayan toplam talebin ve talep kompozisyonunun yurt içi mallara doğru yönelmesiyle küresel ticaretin hız kesmesi beklenmektedir. 2023 yılında mal ve hizmet ticaret hacminin küresel düzeyde yüzde 2,0, gelişmiş ülkelerde yüzde 2,3, yükselen ve gelişmekte olan ekonomilerde ise yüzde 1,5 oranında artış kaydederek küresel büyümenin altında kalması öngörülmektedir. 2024 yılında ise küresel mal ve hizmet ticaretindeki artış hızının yüzde 3,7 ile küresel hasıla artışını geçmesi beklenmektedir.

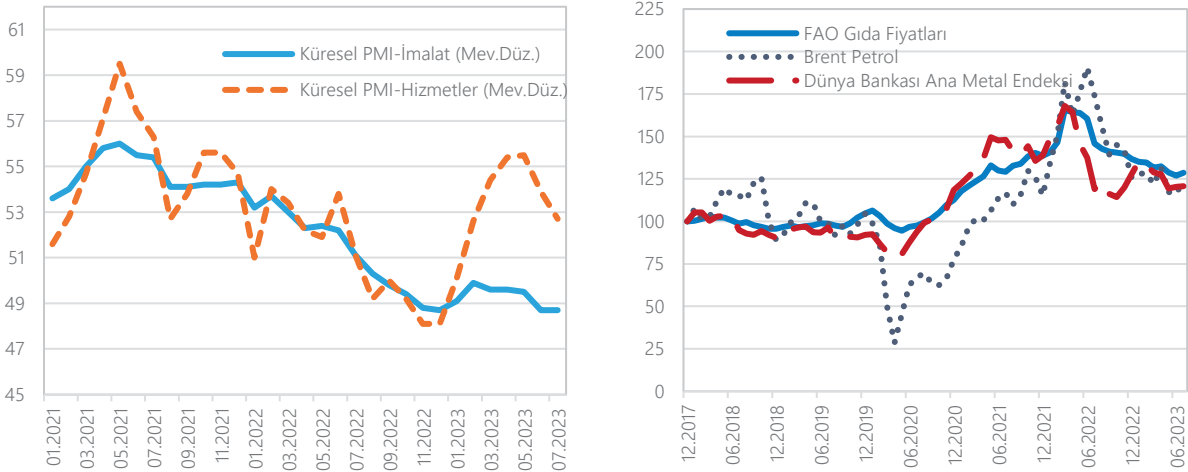
Tablo 1: Küresel Ekonomik Görünüm (Yüzde Değişme)

	2021	2022	2023T	2024T
Küresel Hasıla	6,3	3,5	3,0	3,0
Gelişmiş Ekonomiler	5,4	2,7	1,5	1,4
ABD	5,9	2,1	1,8	1,0
Avro Bölgesi	5,3	3,5	0,9	1,5
Almanya	2,6	1,8	-0,3	1,3
Diğer Gelişmiş Ekonomiler	5,5	2,7	2,0	2,3
Yükselen ve Gelişmekte Olan Ekonomiler	6,8	4,0	4,0	4,1
Yükselen ve Gelişmekte Olan Asya	7,5	4,5	5,3	5,0
Çin	8,4	3,0	5,2	4,5
Yükselen ve Gelişmekte Olan Avrupa	7,3	0,8	1,8	2,2
Orta Doğu ve Orta Asya	4,4	5,4	2,5	3,2
Sahra-Altı Afrika	4,7	3,9	3,5	4,1
Dünya Ticaret Hacmi (Mal ve Hizmetler)	10,7	5,2	2,0	3,7
Gelişmiş Ekonomiler	9,9	6,1	2,3	3,2
Yükselen ve Gelişmekte Olan Ekonomiler	12,2	3,7	1,5	4,5
Emtia Fiyatları				
Petrol	65,8	39,2	-20,7	-6,2
Yakıt Dışı (Dünya Emtia İthalat Ağırlıklarına Göre Ortalama)	26,7	7,9	-4,8	-1,4
Tüketici Fiyatları	4,7	8,7	6,8	5,2
Gelişmiş Ekonomiler	3,1	7,3	4,7	2,8
Yükselen ve Gelişmekte Olan Ekonomiler	5,9	9,8	8,3	6,8

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm (Temmuz 2023), T: Tahmin

2022 yılında başlayan savaşın ardından Rusya'ya karşı birçok alanda uygulanan yaptırımlar, başta enerji fiyatları olmak üzere gıda ve tarımsal emtia fiyatlarında dalgalanmalara sebep olarak emtia fiyatlarını tarihi yüksek seviyelere çıkarmıştır. 2023 yılına gelindiğine ise tahıl diplomasisi, Avrupa'da gaz stoklarının artması ve Çin'de beklentinin altında kalan zayıf talebin ardından, gıda fiyatlarındaki yüksek seviyeler devam etse de enerji ve gıda fiyatları 2022 yılında ulaştığı yüksek seviyelerden önemli ölçüde gerilemiş olup hala küresel düzeyde risk teşkil etmektedir. Tüm bu gelişmelere ek olarak tedarik zincirlerinin normalleşmesiyle birlikte, emtia fiyatlarındaki ılımlı görünüm çoğu ülkede manşet enflasyonun hızlı bir şekilde düşmesine katkıda bulunmuştur.

Grafik 2: Küresel PMI ve Seçilmiş Emtia Fiyatları (2017 Aralık=100)

Kaynak: Markit Economics, FAO, Bloomberg, Dünya Bankası

Sıkışan finansal koşullar fiyat artışlarının gerilemesine bir miktar katkı sağlamış olmakla birlikte küresel enflasyon halen dirençli bir görünüm arz etmektedir. Son dönemde tahıl koridoru anlaşmasının yenilenmesindeki belirsizlikler ve enerji arz ve talebindeki gelişmeler, gıda ve enerji fiyatları üzerinde baskı oluşturmaktadır. Zayıflayan talep koşulları, manşet enflasyondaki düşüşü desteklese de çekirdek

enflasyon birçok ekonomide yüksek seyretmekte ve manşet enflasyonun daha da gerilemesine engel olmaktadır. Gelişmiş ekonomilerde şirket karlılıkları yüksek seviyede olup işgücü piyasalarının sıkı olması ise ücret artışlarının yüksek olmasına katkı sağlamaktadır. Bu durum karşısında merkez bankaları çoğunlukla yüksek faiz seviyesini korurken, başta Çin olmak üzere bazı gelişmekte olan ülkelerde daha gevşek para politikaları tercih edilmektedir. Bu gelişmeler ışığında küresel enflasyon tahminleri ılımlı bir biçimde aşağı yönlü revize edilmiştir. IMF tarafından 2023 yılında, enflasyonun gelişmiş ekonomilerde yüzde 4,7 ve yükselen piyasalarda ve gelişmekte olan ekonomilerde yüzde 8,3, küresel enflasyonun ise bir önceki tahmine göre 0,2 puan aşağıda yüzde 6,8 oranında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Enflasyonun dünya genelinde 2024 yılında ortalama yüzde 5,2 olması beklenmektedir.

Küresel düzeyde dirençli hale gelen enflasyon, alım gücünün düşmesine ve hanehalklarının yaşam standartlarının gerilemesine yol açmaktadır. Enflasyonla mücadele kapsamında sıkı para politikası uygulamalarının devam etmesi halinde ise bu uygulamanın yatırım ve üretimde azalışa yol açarak dünya ekonomisinde kırılmalara beslemesi muhtemeldir. Bu dönemde, özel politika gerektiren kesimlere yönelik muhtemel mali desteklerin yanı sıra merkez bankaları tarafından geliştirilen yeni destekleyici araç ve uygulamalara ilave olarak iyi tasarlanmış makroihtiyati politikaların küresel düzeyde sorunların hafiflemesine yardımcı olabileceği değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, dünya genelinde tüm ülkeler için standart bir ekonomi politikası yaklaşımının izlenemeyeceği, ülkelerin farklılaşan iktisadi görünümüne bağlı olarak ihtiyaç ve önceliklerinin değişebileceği değerlendirilmektedir.

Birçok gelişmiş ülkede merkez bankası politikaları ayrılmakla birlikte küresel parasal sıkılaşma eğiliminin bir süre daha korunacak olmasının, gelişmekte olan ülkelerin para birimlerinde ve küresel ekonomik aktivede dalgalanmalara neden olabileceği düşünülmektedir. Küresel borçluluk düzeyinin yüksek olduğu bir dönemde uzun bir zaman dilimine yayılan parasal sıkılaşma döngüsünün muhtemel etkileri, hem gelişmiş ekonomilerde hem de görece zayıf bilançooya sahip gelişmekte olan ülkelerde yakından takip edilmektedir.

2023'ün ilk yarısındaki olumlu gelişmelere rağmen, para birimi değer kaybeden ülkelerde kur geçişkenliğinin ithalat fiyatları üzerinde oluşturacağı baskı, Rusya-Ukrayna savaşı ile tahıl koridorundaki belirsizliğin gıda, enerji ve gübre fiyatlarında yol açabileceği dalgalanma ve tarımsal üretim üzerinde iklim değişikliği kaynaklı gelişmeler gibi riskler küresel enflasyon beklentilerinde bozulmaya neden olabilecektir.

B. TÜRKİYE EKONOMİSİ

1. Büyüme

2022 yılında Türkiye ekonomisi küresel olumsuz gelişmelerin yol açtığı şoklara karşı dayanıklılığını ispat etmiş ve yüzde 5,5 oranında büyüme kaydederek OVP (2023-2025) tahmini olan yüzde 5'i aşıp son 13 yıl boyunca kesintisiz büyümeyi başarmıştır. Diğer taraftan, Rusya-Ukrayna savaşıyla tedarik zincirlerinde ortaya çıkan aksaklıkların yanı sıra küresel enerji ve gıda fiyatlarında yaşanan artışlar beklentilerde bozulmaya yol açmış, ayrıca cari açık ve enflasyon üzerinden ülke ekonomisini olumsuz etkilemiştir. Bununla birlikte, salgın sonrası dönemde Türkiye'nin, alternatif üretim ve tedarik merkezlerinden biri olarak öneminin artmasıyla ve çok taraflı yürütülen etkili diplomasiyle savaşın Türkiye ekonomisi üzerindeki etkileri hafifletilmiştir. Ayrıca, büyümeyi destekleyici politika ve tedbirlerin etkisiyle iktisadi faaliyet canlılığını sürdürmüş ve Türkiye, 2022 yılında yüzde 5,5'lik büyüme hızı ile OECD ülkeleri ortalaması olan yüzde 2,9'un oldukça üzerinde bir büyüme oranına ulaşarak üye ülkelerden olumlu ayrılmıştır.

2022 yılı için milli gelir üretim yönüyle değerlendirildiğinde, inşaat dâhil hizmetler sektörü ve sanayi sektöründe sırasıyla yüzde 8,1 ve yüzde 1,7 oranlarında katma değer artışları öne çıkmıştır. Özellikle ticaret, ulaştırma ve konaklama ile finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerindeki katma değer artışları güçlü büyümede önemli rol oynamıştır. Öte yandan, tarım sektörü yıl genelinde yüzde 1,3 oranında büyüme kaydederek görece daha zayıf bir performans ortaya koymuştur.

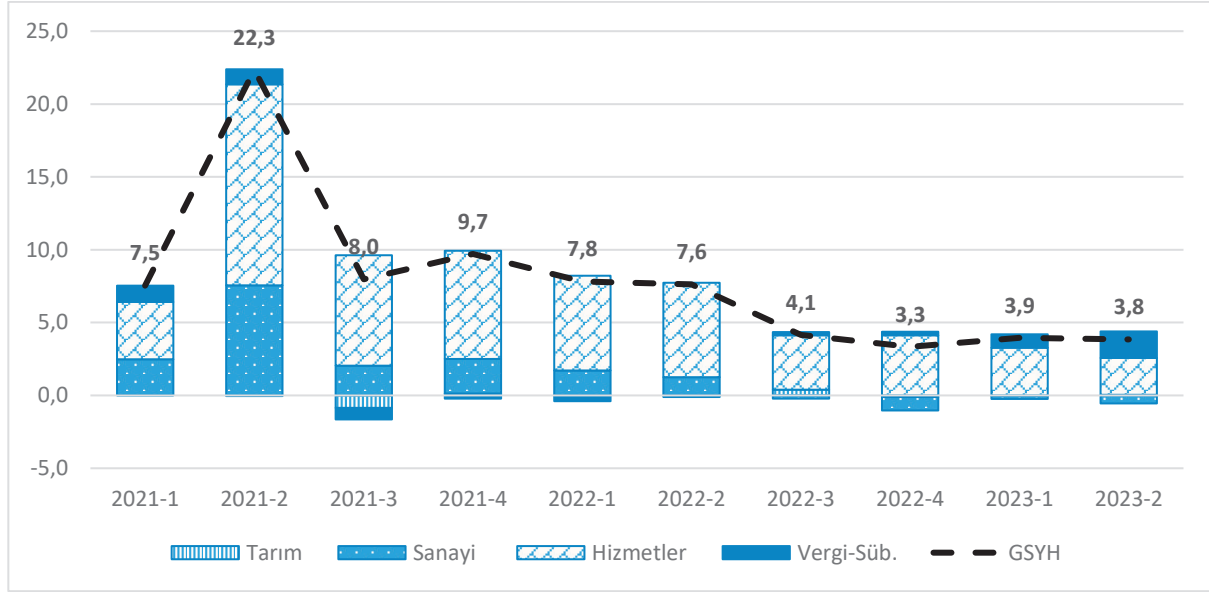
Türkiye ekonomisi, 2022 yılının ilk yarısında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,7 oranında hem sanayi hem de hizmetler sektörü öncülüğünde güçlü bir büyüme oranı kaydederek savaşın yol açtığı olumsuz koşullara rağmen oldukça başarılı bir görünüm sergilemiştir. Sanayi sektörü katma değer artışı yılın ilk yarısında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 6,8 oranında gerçekleşmiştir. İnşaat dâhil hizmetler sektörü ise salgın sonrası artış eğilimini koruyarak bahse konu dönemde yüzde 10,2 oranında önemli düzeyde büyüme kaydetmiştir. Yılın ilk yarısında ticaret, ulaştırma ve konaklama ile finans ve sigorta faaliyetleri katma değeri sırasıyla yüzde 17,5 ve yüzde 25,2 oranında artış kaydederken yine aynı sektörler büyümeye yüzde 4,0 ve yüzde 1,2 puan katkı sağlamıştır.

2022 yılının ikinci yarısında ise, jeopolitik risklerin yarattığı belirsizlikler ve gelişmiş ülke merkez bankalarının uyguladığı sıkı para politikalarının etkisiyle iktisadi faaliyet daha zayıf bir görünüm arz etmiştir. Bu dönemde Türkiye ekonomisi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 3,7 oranında büyüyerek nispeten ılımlı bir performans sergilemiştir. İnşaat dâhil hizmetler sektörü yüzde 6,4 oranında büyürken sanayi sektörü ise yüzde 2,9 oranında daralma kaydetmiştir. Türkiye'nin başlıca ticaret ortaklarının bulunduğu Avrupa'da ekonomik aktivitenin hız kesmesiyle birlikte imalat sanayiinde faaliyet yavaşlamış, özellikle dış talebin azalmasıyla ihracat yoğun sektörlerde kapasite kullanım oranlarında düşüş gözlenmiştir. Bu doğrultuda, yılın ikinci yarısında hizmetler sektörü millî gelire yüzde 3,9 puan katkı verip büyümenin sürükleyicisi olurken sanayi sektörü negatif katkıda bulunarak büyümeyi sınırlamıştır. Aynı dönemde, tarım sektörünün iktisadi büyümeye katkısı sınırlı kalmıştır.

2023 yılının ilk çeyreğinde GSYH artış hızı yüzde 3,9 oranında gerçekleşerek büyüme ivmesinin sürdüğüne işaret etmiştir. Şubat ayında meydana gelen deprem felaketine rağmen, milli gelir artışının devam ettiği ve depremin GSYH üzerindeki olumsuz etkisinin sınırlı düzeyde kaldığı gözlenmiştir. İktisadi faaliyet kollarına göre büyüme verisi incelendiğinde, inşaat dâhil hizmetler sektörünün hafif ivme kaybetmekle beraber yüzde 5 oranında artış kaydederek büyümenin arkasındaki itici güç olmaya devam ettiği görülmüştür. Bununla birlikte, zayıf dış talebin etkisiyle sanayi sektörü bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1 oranında daralma kaydederek büyümeyi sınırlayan unsurlardan biri olmuştur. Tarım sektörü ise bu dönemde yüzde 1,4 oranında azalarak diğer sektörlerden olumsuz ayrılmıştır.

2023 yılının ikinci çeyreğinde ise Türkiye ekonomisi yüzde 3,8 oranında ılımlı bir büyüme kaydetmiştir. Bu dönemde sanayi sektörü katma değeri yüzde 2,6 oranında küçülerek büyümeye yüzde 0,5 puan daraltıcı etkide bulunurken, hizmetler sektörü katma değeri yüzde 3,9 oranında artarak büyümeye 2,5 puan pozitif katkıda bulunmuştur. Böylece, 2023 yılı ilk yarısındaki ekonomik büyüme yüzde 3,9 oranında gerçekleşmiştir.

Grafik 3: Üretim Yoluyla GSYH Büyümesi ve Sektörel Katkılar (Yüzde Puan)

Kaynak: TÜİK, SBB hesaplamaları

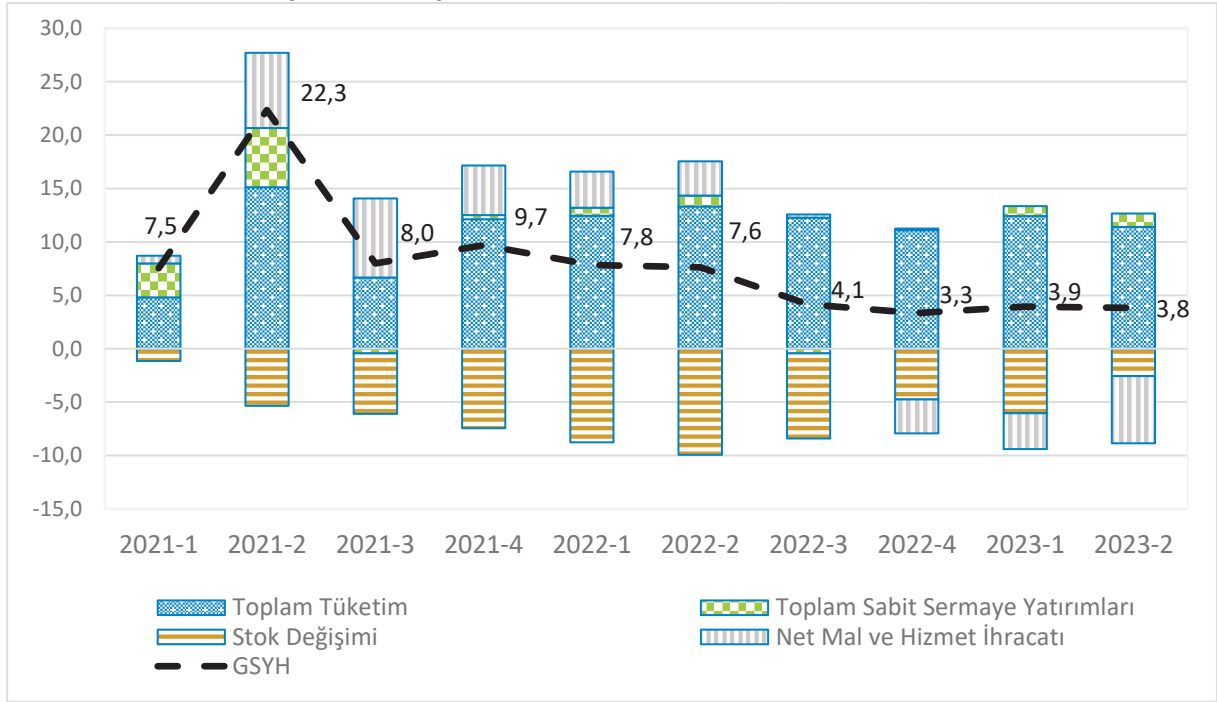
Harcamalar yönünden değerlendirildiğinde, 2022 yılının ilk yarısında, özel tüketim ve kamu tüketimi sırasıyla, bir önceki yılın aynı dönemine göre, yüzde 20,6 ve yüzde 3,0 oranlarında büyürken büyümeye katkıları ise sırasıyla 12,5 puan ve 0,4 puan olmuştur. Söz konusu dönemde toplam sabit sermaye yatırımları, makine ve teçhizat yatırımları öncülüğünde, yüzde 3,3 oranında artmış ve büyümeye 0,9 puan katkı yapmıştır. Yılın ilk yarısında net mal ve hizmet ihracatının büyümeye katkısı ise 3,3 puan olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılının ikinci yarısında ise ilk yarıya benzer bir şekilde özel tüketim büyümeye güçlü katkı vermeye devam ederek, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 17,5 oranında artmıştır. Böylece, özel tüketimin büyümeye katkısı 11,0 puan olmuştur. Kamu tüketimi ilgili yılın ikinci yarısında yüzde 5,3 oranında artarak ekonomik büyümeye 0,7 puan katkı vermiştir. Toplam sabit sermaye yatırımları 2022 yılının ikinci yarısında, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 0,6 oranında gerilemiştir. Bu gelişimde söz konusu dönemde inşaat sektörünün yüzde 10,5 oranında daralması etkili olmuştur.

2023 yılının ilk yarısında yurtiçi nihai talep, özel tüketim öncülüğünde büyümenin sürükleyicisi olmuştur. Bu dönemde enflasyon beklentilerindeki bozulmanın da etkisiyle öne çekilen tüketimin sonucu olarak özel tüketim harcamaları yüzde 16,4 oranı ile kuvvetli bir artış kaydetmiştir. Bu doğrultuda, özel tüketimin 2023 yılı ilk yarısında büyümeye katkısı 11,2 puan olmuştur. Aynı dönemde toplam sabit sermaye yatırımları yüzde 4,4 oranında yükselirken makine-teçhizat yatırımlarındaki artış yüzde 6,9 olarak kaydedilmiştir. Potansiyel büyümenin sürükleyicilerinden olan makine-teçhizat yatırım harcamaları 2023 yılının ikinci çeyreğinde yükselmeye devam etmiş, on beş çeyrek boyunca kesintisiz artış göstererek istikrarlı bir görünüm sergilemiştir. Böylece, sürdürülebilir büyümeyi sağlayıcı bu temel bileşenin milli gelirdeki payı yüksek seviyelerini korumuştur. Diğer taraftan, kuvvetli iç taleple birlikte artan ithalatın etkisiyle net mal ve hizmet ihracatı büyümeye, 2023 yılının ilk yarısında daraltıcı yönde 4,9 puan katkı yapmıştır.

2023 yılının ikinci yarısına ilişkin öncü göstergeler dikkate alındığında, geniş bir coğrafi alanı etkileyen Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinin iktisadi faaliyet üzerindeki daraltıcı etkisinin büyük ölçüde telafi edildiği görülmektedir. 2023 yılının ikinci yarısında yurtiçi talebi dengeleyici ve ihracatı artırıcı tedbirlerin ve turizmdeki canlı görünümün sürmesinin de etkisiyle Türkiye ekonomisinin yıl genelinde OVP (2023-2025) hedefine yakınsayarak yüzde 4,4 oranında büyümesi beklenmektedir.

Grafik 4: Harcama Yoluyla GSYH Büyümesi ve Sektörel Katkılar (Yüzde Puan)

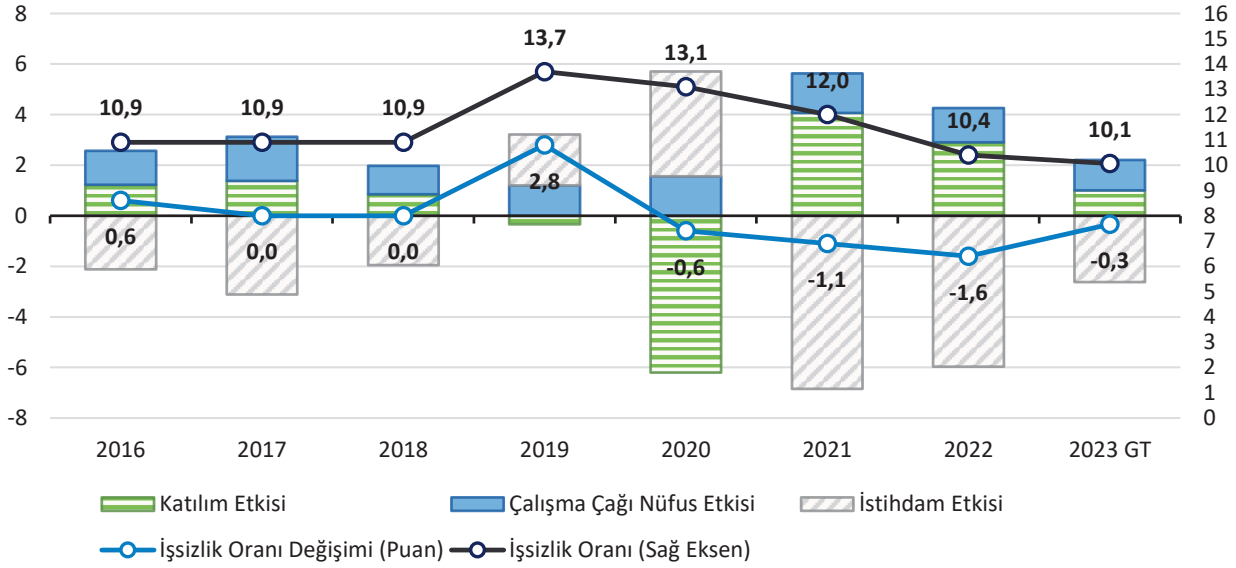
Kaynak: TÜİK, SBB hesaplamaları

2. İstihdam

2022 yılı hem işgücüne katılımın hem istihdam artışlarının güçlü gerçekleştiği bir yıl olmuştur. Yıl genelinde 1 milyon 955 bin istihdam artışı kaydedilmiştir. Tarım sektörü hariç tüm sektörlerde istihdam artışı yaşanmış olup sanayi sektöründe 520 bin ve hizmetler (inşaat dâhil) sektöründe 1 milyon 519 bin istihdam artışı gerçekleşmiştir. Son dönemde istihdamın sektörel kompozisyonunda da olumlu gelişmeler yaşanmış olup 2022 yılı itibarıyla sanayi sektörü istihdamının payı yüzde 21,7 düzeyinde Küresel Finansal Krizden beri en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2022 yılında işgücünde 1 milyon 618 bin net artış yaşanmış ve söz konusu artışın yüzde 56,4'ü kadın işgücündeki artıştan kaynaklanmıştır. Bu gelişmeler çerçevesinde toplam istihdam oranında ve kadın işgücüne katılım oranında serinin güncellendiği 2005 yılından itibaren en yüksek seviyelere ulaşılmıştır. İktisadi faaliyetlerdeki güçlü performansın etkisiyle işsizlik oranı bir önceki yıla göre 1,6 puan azalarak yüzde 10,4 seviyesinde gerçekleşmiş ve yüzde 10,8 olan OVP (2023-2025) hedefinden daha iyi bir seviyede gerçekleşmiştir.

2022 yılında istihdamda ve işgücüne katılımında görülen artış eğilimi 2023 yılının ilk yarısında da devam etmiştir. Yılın ilk altı ayında, emekliliğe hak kazanma koşullarına yönelik düzenlemelerin ve depremin olumsuz etkilerine rağmen net 220 bin istihdam artışı sağlanmıştır. Mevsimsellikten arındırılmış işgücüne katılım ve istihdam oranı sırasıyla yüzde 53,4 ve yüzde 48,2 seviyelerinde gerçekleşirken, işsizlik oranı yüzde 9,7 olmuştur. 2023 yılı genelinde istihdam artışının işgücüne katılım ve nüfus artışı etkilerine baskın gelmesi sonucu işsizlik oranının yüzde 10,1 düzeyine gerileyeceği tahmin edilmektedir.

Grafik 5: İşsizlik Oranındaki Değişime Katkıları (Yüzde Puan)

Kaynak: TÜİK, SBB hesaplamaları
(GT: Gerçekleşme Tahmini)

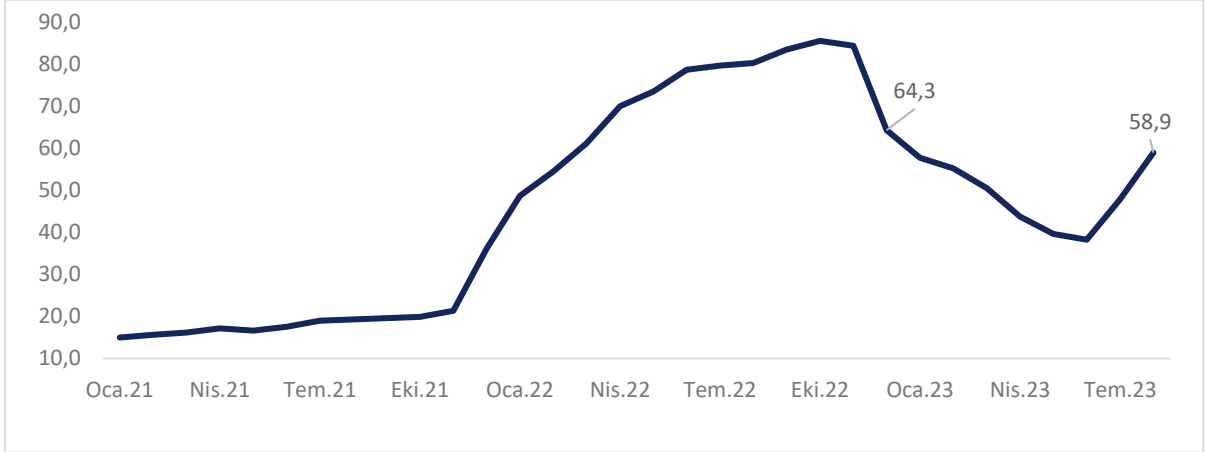
3. Fiyat İstikrarı

2022 yılında dünya genelinde gerek manşet gerekse çekirdek göstergelerde hız kazanan enflasyon, özellikle gelişmiş ülkeler için tarihi yüksek seviyelere ulaşmıştır. Bu nedenle küresel ölçekte merkez bankaları tarafından parasal sıkılaştırma adımları atılmış, ancak bu adımların sonuçları çekirdek göstergelere beklenen düzeyde yansımamıştır. Rusya-Ukrayna savaşına bağlı olarak tedarik zincirlerindeki aksaklıklarla birlikte hızlı bir şekilde artan enerji ve gıda fiyatları, 2022 yılı boyunca küresel enflasyonist dalganın yaşanmasında öne çıkan unsurlar olmuştur. Ayrıca, küresel gıda güvenliğindeki belirsizlikler ve artan ticaret yasaklarıyla, emtia fiyatlarındaki yüksek seyir, salgın sonrası arz-talep uyumsuzluklarının devam etmesi ve taşımacılık maliyetlerindeki yüksek seviyeler uluslararası ölçekte enflasyonun yükselmesine neden olan diğer unsurlar olmuştur.

Söz konusu gelişmelerin etkilerinin hissedildiği Türkiye’de 2022 yılı Ekim ayında tüketici enflasyonu, başta kur gelişmeleri olmak üzere küresel arz kısıtlamaları, artan kredi büyümesi ile canlı iç ve dış talebin etkisiyle son yılların en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2022 yılı sonunda TÜFE yıllık artış oranı baz etkisinin yanı sıra küresel enerji ve gıda fiyatlarındaki gelişmelerle yüzde 64,3 olarak OVP (2023-2025) tahminine oldukça yakın bir oranda gerçekleşmiştir.

2023 yılı Ocak-Ağustos döneminde birikimli TÜFE artış oranı yüzde 43,1 olarak kaydedilmiştir. Bu artışta temel mal fiyatlarında daha belirgin olmak üzere kur gelişmelerinin etkileri, hizmet enflasyonundaki katılık, gıda fiyatlarında tarihsel ortalamaların üzerindeki görünüm, vergi düzenlemeleri, maliyet yönlü baskılar ile enflasyon beklentilerindeki bozulmaya bağlı olarak güçlenen atalet etkisi belirleyici olmuştur. Diğer taraftan, enflasyonla mücadelede başta doğalgaz grubu olmak üzere enerji fiyatlarında uygulanan sübvansiyonlar ve kira artışlarına tavan fiyat uygulanmasının yanı sıra bir takım dış ticaret tedbirleri alınmıştır. Böylece, TÜFE yıllık artış oranı 2023 yılı Ağustos ayı itibarıyla yüzde 58,9 olmuştur.

Grafik 6: TÜFE Yıllık Artışı (Yüzde)

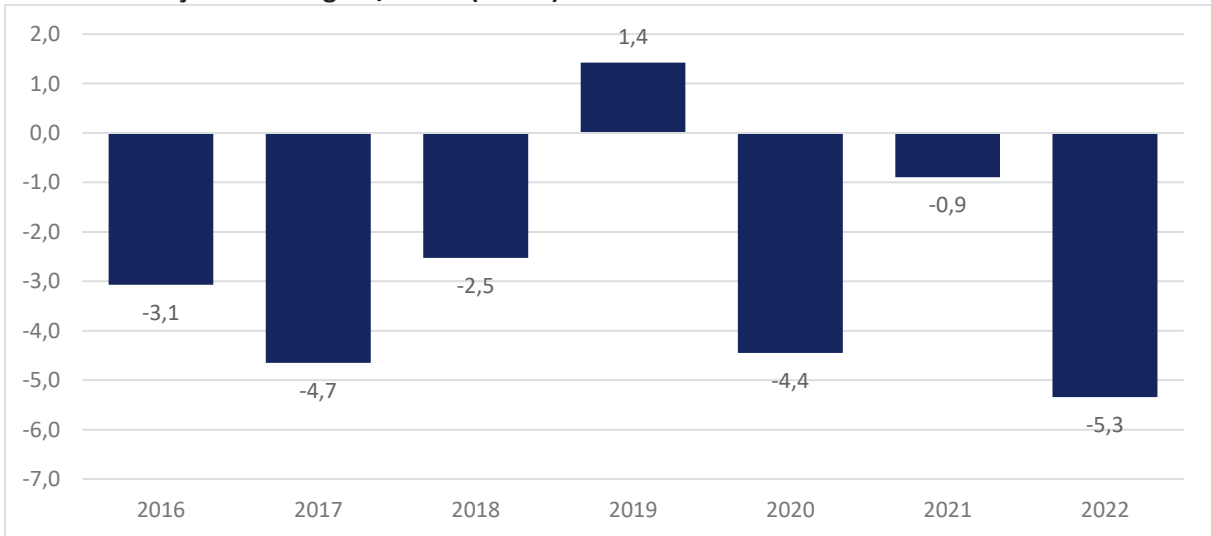
Kaynak: TÜİK

Vergi ve harçlar ile asgari ücret ve diğer aylıklarda yapılan artışlar, enflasyon beklentilerindeki bozulmaya bağlı ataletin yanı sıra kur gelişmelerinin birikimli etkisiyle birlikte TÜFE yıllık artış oranının yıl sonunda yüzde 65 seviyesine yükseleceği öngörülmektedir.

4. Ödemeler Dengesi

2022 yılında jeopolitik gerilimler ve küresel ölçekte uygulanan sıkılaştırıcı politikalar nedeniyle ekonomik aktivitede yaşanan ivme kaybına rağmen ihracattaki artış devam etmiştir. Bu dönemde, mal ihracatı OVP (2023-2025) hedefine yakın seviyede 254,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, küresel mal ihracatından alınan pay yüzde 1,02'ye yükselmiştir. İthalat tarafında ise emtia fiyatlarında yaşanan yüksek artış enerji ithalatının 96,5 milyar dolar ile tarihi seviyelere çıkmasına neden olmuştur. Böylece, 2022 yılında ithalat OVP (2023-2025) hedefini 3,7 milyar dolar aşarak 363,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2022 yılında seyahat gelirleri bir önceki yıla göre yüzde 55,3 düzeyinde artarak 41,4 milyar dolar seviyesine yükselmiştir.

Grafik 7: Cari İşlemler Dengesi / GSYH (Yüzde)

Kaynak: TCMB, TÜİK

Bu gelişmelerin sonucunda, 2022 yılında 48,4 milyar dolar seviyesinde kaydedilen cari işlemler açığı, GSYH'ya oranla yüzde 5,3 ile OVP (2023-2025) tahmininin 0,6 puan altında gerçekleşmiştir.

2022 yılında sermaye hesabında, diğer yatırımlar ve net hata ve noksan kaynaklı sermaye girişleri ön plana çıkmış, doğrudan yabancı yatırım kaynaklı net sermaye girişleri bir önceki yıla göre ılımlı düzeyde yükseliş kaydetmiştir. Portföy yatırımları kaynaklı olarak ise net sermaye çıkışı gerçekleşmiştir. Cari işlemler açığındaki yükselişe rağmen sermaye girişlerinin artmasıyla birlikte rezerv varlıklar hesabında artış yaşanmıştır.

2023 yılının ilk yedi ayında ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 0,7 oranında azalış kaydederek 143,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmede, 2022 yılında artış eğilimine giren küresel enflasyon nedeniyle uygulanmaya başlayan sıkılaştırıcı para politikası adımları sonrasında dış talepteki düşüşün yanı sıra ihracat birim değerlerindeki yaşanan ivme kaybı belirleyici olmuştur. Şubat ayında yaşanan deprem felaketinin ihracat üzerindeki etkisi ise sınırlı düzeyde kalmıştır. İhracatın yıl genelinde yüzde 0,3 artış ile 255 milyar dolar seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Yılın ilk yedi ayında ithalat artış hızı yüzde 5,0 ile önceki yıla göre ivme kaybederek 216,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmede, emtia fiyatlarında düşüş eğilimi sonrasında enerji ithalatındaki azalış etkili olmuştur. Ancak, altın ithalatında önceki yılın ikinci yarısında başlayan yüksek seyrin devam etmesi ile tüketim malları, yatırım malları ve motorlu kara taşıtları gibi ithalat kalemlerindeki artış toplam ithalattaki düşüş eğiliminin sınırlı düzeyde kalmasına neden olmuştur. Yılın kalan aylarında ithalattaki düşüş eğiliminin devam edeceği, altın ithalatındaki yüksek seyrin son dönemde alınan tedbirlerle gerileyeceği, 2023 yıl genelinde ithalatın yüzde 0,9 oranında artarak 367 milyar dolar seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Yılın ilk altı ayında, seyahat gelirleri yüzde 21,5 oranında artarak 18,9 milyar dolar olarak kaydedilmiş, yıllıklandırılmış seyahat gelirleri ise 44,7 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. Yılın geri kalan aylarında seyahat gelirlerinin yükseliş eğilimini sürdürerek OVP (2023-2025) hedefinin üzerine çıkması ve 2023 yılında 49 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

İhracattaki ivme kaybı, altın ithalatı ve bazı ithalat kalemlerindeki yüksek seyre rağmen seyahat gelirlerindeki artış ile enerji ithalatındaki aşağı yönlü hareket sonucunda cari işlemler dengesi geçtiğimiz yıla göre sınırlı düzeyde de olsa toparlanma eğilimi göstermiştir. 2023 yılı genelinde cari işlemler açığının GSYH'ya oranının yüzde 4,0 seviyesinde gerçekleşmesi, enerji hariç cari işlemler dengesinin ise GSYH'ya oranla yüzde 1,4 oranında fazla vermesi öngörülmektedir.

5. Finansal İstikrar

Bankacılık sektörü sermaye yeterliliği bakımından güçlü görünümünü sürdürmektedir. Ocak 2023'teki Sermaye Yeterliliği Rasyosu (SYR) hesaplanmasında kullanılan döviz alış kurlarını artırıcı yöndeki değişiklik sonrasında SYR oranlarında gerileme görülmüştür. Aralık 2022'de yüzde 19,5 seviyesinde gerçekleşen SYR, yapılan değişiklik sonrası Ocak ayında yüzde 17'ye gerilemiş, ancak sektörün güçlü seyreden karlılığı ve kamu bankalarına yapılan sermaye desteğiyle yeniden yükselişe geçerek Temmuz ayı itibarıyla yüzde 18,7 seviyesine çıkmıştır. Sektörün SYR'si Basel kriterleri çerçevesinde belirlenen yasal asgari oran olan yüzde 8'in ve ülkemizde hedef oran olarak belirlenen yüzde 12'nin oldukça üzerinde bulunmaktadır. Sermaye kalitesinin bir ölçütü olarak kabul edilen çekirdek sermaye yeterliliği rasyosu da Temmuz ayında yüzde 14,7 ile yasal oranın oldukça üzerindedir.

Aralık 2021'de açıklanan Kur Korumalı Mevduat (KKM) uygulaması bankacılık sektöründe Türk lirasına olan talebi artırmıştır. Yılın ilk yarısında KKM hesapları için faiz tavanının kaldırılmasıyla birlikte

uygulamaya ilgi artmıştır. 25 Ağustos itibarıyla 3,4 trilyon TL'ye yükselen KKM bakiyesinin toplam mevduat içindeki payı (bankalar mevduatı hariç) yüzde 26,1'e ulaşmıştır. Bu dönemde döviz tevdiat hesaplarında azalış devam etmiş, yurtiçi yerleşiklerin YP mevduatı 2022 yılsonundaki 191,9 milyar dolar seviyesinden 25 Ağustos itibarıyla 178,6 milyar dolara gerilemiştir. KKM'nin açıklandığı Aralık 2021'e göre yurtiçi yerleşiklerin döviz tevdiat hesaplarında 58,5 milyar dolarlık çözülme gerçekleşmiş, dolarizasyon oranı ise yüzde 62,7'den yüzde 40,3'e gerilemiştir. Öte yandan, son dönemde KKM dışı TL mevduatın, toplam TL mevduat artışına olan katkısının gerilediği görülmektedir. Buna mukabil, Ağustos ayında, KKM dışı TL mevduatı teşvik etmek amacıyla menkul kıymet tesisi ve zorunlu karşılık yükümlülüklerinde değişiklik yapılmıştır. TL mevduat payına göre menkul kıymet tesis ve zorunlu karşılık uygulamasına son verilirken YP mevduattan KKM'ye dönüşüm hedefi uygulaması kaldırılmış, KKM hesaplarından TL mevduata geçişi teşvik edici önlemler açıklanmıştır.

2022 yılı Nisan ayında ekonomide üretkenliği artıracak belirli sektörlere düşük faizli kredi sağlanması amacıyla ticari kredilerde hedefli kredi politikası uygulaması başlamıştır. 2023 yılı Haziran ayından bu yana ise sıkılaşmaya başlayan para politikası çerçevesinde kademeli faiz artışı yapılmış ve makroihtiyati politikalarda sadeleşme adımları atılmaya başlanmıştır. Sadeleşme süreci kapsamında bankaların TL mevduatı artırıcı yöndeki zorunlu karşılık ve menkul kıymet tesisi yükümlülükleri gevşetilmiş, menkul kıymet tesisi kapsamında TL ticari kredilere uygulanan faiz sınırı tek kademeye düşürülmüştür. Bunların yanı sıra kredileri sıkılaştırıcı yönde kararlar alınmıştır. Bu kapsamda, kredi kartı ve kredili mevduat hesaplarına uygulanan faiz oranları artırılmış, tüketici kredilerinden alınan BSMV yükseltilmiştir. Menkul kıymet tesisi kapsamında aylık kredi büyüme sınırları TL ticari ve taşıt kredilerinde aşağı çekilmiştir. İhtiyaç ve taşıt kredileri ile kredi kartlarının SYR hesaplamasında kullanılan risk ağırlıkları artırılmış, yurtdışı seyahate yönelik harcamalarda kredi kartına taksit imkânı kaldırılmıştır. Ayrıca, tüketicinin kendisinin, eşinin veya 18 yaş altındaki çocuklarının malik olduğu en az bir konutunun bulunması durumunda kullanılacak konut kredilerinin risk ağırlığı artırılmış ve kredinin konut değerine oranı ise yüzde 75 oranında azaltılmıştır.

2023 yılının ikinci yarısında bireysel kredi kartları dışındaki kredi türlerinin yıllık artışlarında yavaşlama görülmektedir. 2022 yılının son çeyreğinde ivmelenmeye başlayan yıllık TL ticari kredi artışı 2023 yılı Şubat ayında en yüksek değerini gördükten sonra gerilemeye başlamış, Haziran ayından bu yana atılan finansal sıkılaştırma adımlarıyla birlikte gerileme eğilimi güçlenmiştir. TL ticari kredilerin 13 haftalık yıllıklandırılmış değişim oranları kayda değer bir şekilde gerilese de yıllık değişim oranları halen yüksek seviyelerde seyretmektedir. YP ticari krediler ise 2018 yılından bu yana süregelen azalma eğilimini sürdürmüştür. 2022 yılı son çeyreğinden itibaren hızlanan yıllık tüketici kredi artışı yılın ikinci yarısında ihtiyaç kredileri öncülüğünde yavaşlamaya başlamıştır. Bireysel kredi kartı harcamalarının yıllık artışındaki canlı seyir, güçlü seyreden talep ve kullanım kolaylıklarının etkisiyle devam ederken kurumsal kredi kart harcamalarının yıllık artışının ikinci yarıda hız kestiği gözlenmektedir. Güçlü kredi artışı ve takibe giren alacak (TGA) bakiyesi artışındaki ılımlı seyrin etkisiyle TGA oranı Temmuz ayında yüzde 1,6 gibi oldukça düşük bir seviyeye gerilemiştir.

Sermaye piyasaları hem arz hem de talep tarafında son yıllardaki gelişimini güçlü bir şekilde sürdürmektedir. 2023 yılı Ağustos ayı itibarıyla pay piyasası yatırımcı sayısı 6 milyonu aşarak rekor seviyeye ulaşmıştır. Yerli yatırımcının yanında yabancı yatırımcı ilgisi özellikle yılın ikinci yarısından itibaren önemli oranda artış göstermiş, Haziran-Temmuz 2023 döneminde 1,7 milyar dolar olmak üzere pay piyasasına son yılların en yüksek yabancı yatırımcı girişi gerçekleşmiştir. Bu gelişmelerle birlikte, BİST 100 Endeksinde yıl içinde tüm zamanların en yüksek kapanış seviyeleri kaydedilmiştir. Pay piyasasında görülen yüksek talebin yanında firmaların özkaynak finansman tercihi de devam etmektedir. 2023 yılının ilk yedi ayı itibarıyla ulaşılan 24 adet halka arz ile önceki yıllara benzer eğilim

sürmüştür. Aynı dönemde, halka arzlardan elde edilen toplam hasılat 32,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Sermaye piyasalarında görülen olumlu gelişmeler, sermaye piyasası araçlarının uluslararası sürdürülebilirlik kriterleri çerçevesinde çeşitlendirilmesi konusunda da kendini göstermiştir. Bu kapsamda, 2023 yılı dış finansman programı çerçevesinde, Nisan ayında Hazine tarafından uluslararası Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel (ÇSY) piyasalarındaki ilk yeşil tahvil ihracı gerçekleştirilmiş, 2,5 milyar dolar tutarındaki ihraçta ihraç tutarının üç katından fazla talep gelmiştir. Söz konusu yeşil tahvil ihracı ve Ocak ve Mart aylarında gerçekleştirilen diğer iki ihraçla birlikte bu sene Ağustos ayı itibarıyla uluslararası sermaye piyasalarından toplam 7,5 milyar dolar tutarında dış finansman sağlanmıştır. Gerek söz konusu ihraç gerekse uluslararası sürdürülebilirlik standartlarına uyum konusunda devam eden çalışmalar sayesinde küresel sermaye piyasalarıyla bütünleşme çalışmaları artarak sürdürülmektedir.

Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) veri tabanına göre, Türkiye'nin kamu borcunun milli gelire oranı 2022 yılında bir önceki yıla göre 9,9 puan gerileyerek yüzde 32 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ayrıca, ilgili oran gelişmekte olan ülke ortalaması olan yüzde 65,3 seviyesine göre oldukça düşük düzeyde bulunmaktadır. Hanehalkı borçluluğunda da Türkiye benzer şekilde gelişmekte olan ülke ortalamalarına göre düşük bir riskliliğe sahiptir. BIS verilerine göre, 2022 yılında Türkiye'de hanehalkı borcunun GSYH'ya oranı bir önceki yıla göre 3,7 puan azalarak yüzde 11'e gerilemiştir. Aynı dönemde, gelişmekte olan ülkelerin ağırlıklı ortalaması ise yüzde 47,7 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin reel sektör borcunun GSYH'ya oranı, 2021 yılına göre 19,7 puan azalarak 2022 yılı sonunda yüzde 55,2'ye gerilemiştir. Çin hariç gelişmekte olan ülke ortalaması ise 2022 yılı sonunda yüzde 60,5 düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye'nin reel sektör borçluluğunun milli gelire oranı da benzer ülkeler ortalamasının altında seyretmeye devam etmektedir. Diğer taraftan, ülkemiz reel sektör firmalarının net döviz pozisyon açığı 2023 yılı Mayıs ayı itibarıyla bir önceki yılın sonuna göre 6 milyar dolar iyileşme göstermiştir. Sektörün kısa vadeli döviz pozisyonu fazlası ise aynı dönemde 66,5 milyar dolar olup bir yıllık vadede kur riski bulunmamaktadır.

6. Kamu Maliyesi

Pandeminin olumsuz etkilerinin sürdüğü bir dönemde hazırlanan 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda GSYH'ya oranla yüzde 3,5'lik bir bütçe açığı öngörülmüştür. Yıl içinde döviz kurlarında yükseliş ile küresel gelişmeler kaynaklı gıda ve enerji fiyatlarında ortaya çıkan artışların hızlandığı enflasyon, başlangıç bütçesi büyüklüklerinin revize edilmesi ihtiyacını doğurmuş ve Temmuz ayında ek bütçe uygulamaya konulmuştur. Bu gelişmeler doğrultusunda hazırlanan OVP (2023-2025)'de 2022 yılı bütçe açığı GSYH'ya oranla yüzde 3,4 düzeyinde öngörülmüştür. Bununla birlikte, yılın son çeyreğinde bir taraftan harcamalardaki artışın sınırlı tutulması, diğer taraftan gelirlerin de beklenenin üzerinde artması bütçe açığının öngörülenin altında kalmasına neden olmuş ve yılsonunda bütçe açığı GSYH'ya oranla yüzde 1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2022 yılında genel devlet toplam gelirleri GSYH'ya oran olarak bir önceki yıla göre 3 puan azalırken, genel devlet toplam harcamaları 4,9 puan azalmıştır. 2022 yılında 2021 yılına göre, genel devlet cari giderlerinde 2,2 puan, transfer harcamalarında 2,9 puan azalış gerçekleşmiş, yatırım harcamalarında ise 0,3 puan artış yaşanmıştır. Bu çerçevede, GSYH'ya oran olarak genel devlet açığı 1,8 puan azalarak yüzde 0,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2022 yılında kamu kesimi borçlanma gereğinin GSYH'ya oranı bir önceki yıla göre 0,2 puan azalarak yüzde 2,4 düzeyinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, AB tanımlı genel yönetim borç stokunun GSYH'ya oranı ise 10,1 puan azalış göstererek yüzde 31,7 düzeyinde gerçekleşmiştir.

OVP (2023-2025)'de, 2023 yılı merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ya oranla yüzde 3,5 olacağı öngörülmüştür. Bununla birlikte, 2023 yılı Şubat ayında meydana gelen Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinin yol açtığı hasarın onarımına yönelik harcamalar bütçeye ciddi bir yük getirmiştir. Ayrıca, enflasyonun öngörülenin üzerinde seyretmesi hem harcamalar hem de gelirlerde artışa neden olmuştur. Bu kapsamda ortaya çıkan ilave ödenek ihtiyacını karşılamak üzere Temmuz ayında ek bütçe uygulamaya konulmuştur.

Bu gelişmeler doğrultusunda, 2023 yılında merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ya oranının OVP (2023-2025)'de öngörülen yüzde 3,5'lik hedefin 2,9 puan üzerinde yüzde 6,4 oranında gerçekleşmesi beklenmektedir. Depremde hasar gören bölgelerin yeniden inşası ve imarı ile depremin etkilerinin ortadan kaldırılması amacıyla 2023 yılında 762 milyar TL harcama yapılacağı tahmin edilmektedir. Söz konusu harcamalar hariç 2023 yılsonunda bütçe açığının GSYH'ya oranının yüzde 3,4 olacağı öngörülmektedir.

2023 yılında, bir önceki yıla göre, genel devlet toplam gelirlerinin GSYH'ya oranının 2,4 puan, genel devlet toplam harcamalarının ise 8,0 puan artması beklenmektedir. 2023 yılında 2022 yılına göre; genel devlet cari giderlerinin 2,3 puan, transfer harcamalarının 5,5 puan, yatırım harcamalarının ise 0,2 puan artması beklenmektedir. Bu çerçevede, GSYH'ya oran olarak genel devlet açığının bir önceki yıla göre 5,7 puan artarak yüzde 6,5, genel devlet faiz dışı açığının ise yüzde 3,9 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

2023 yılında kamu kesimi genel dengesinin GSYH'nın yüzde 6,4'ü oranında açık vermesi, AB tanımlı genel yönetim borç stokunun GSYH'ya oranının ise yüzde 33,3 olması beklenmektedir.

II. TEMEL AMAÇLAR

OVP (2024-2026), Türkiye Yüzyılına girerken güçlü, istikrarlı, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir ekonomik büyümeyi tesis edecek sağlıklı bir makroekonomik çerçeveye yapısal sorunların çözümüne yönelik politika önceliklerini ortaya koymaktadır. İlgili tüm kesimlerle istişare içerisinde hazırlanan OVP'nin, yeni dönemde ekonomi politikalarında öngörülebilirliği artırarak, beklentilere yön vermesi ve yatırım ortamına önemli katkı sunması amaçlanmaktadır.

OVP'nin temel amaçlarından biri, iç ve dış dengenin sağlandığı istikrarlı bir büyüme ortamını sürdürürken enflasyonun dönem sonunda tek haneli seviyelere düşürülmesini sağlayarak refahı artırmaktır. Bu dönemde, yapısal dönüşümlerin yanı sıra sıkı parasal duruş ve mali disiplin temel makroekonomik politika araçları olacaktır. Bu sayede, enflasyonla mücadele güçlendirilerek güven ve istikrar ortamı pekiştirilecek, istihdamı artıracak üretken yatırımlar için sağlıklı bir iş yapma zemini oluşturulacak, yeşil ve dijital dönüşüm odağıyla üretim ve ihracatın teknoloji kompozisyonu iyileştirilecektir.

Program döneminde, fiyatlama davranışlarını etkileyerek iç talebi dengelemesi beklenen sıkı parasal duruş, enflasyonun arz yönlü nedenlerine yönelik yapısal politikalarla desteklenecektir. Bu bağlamda, girdi maliyetlerini düşürücü ve arzı artırıcı uygulamalar sürdürülecektir.

Türkiye'nin beşeri sermayesi başta olmak üzere finansal ve doğal kaynaklarının ekonomik aktivitede etkin ve verimli bir şekilde kullanımıyla potansiyel büyüme oranlarının artırılmasına odaklanılarak yeşil ve dijital dönüşümün getirdiği fırsatlara özel önem verilecektir. Özellikle enerji, sanayi, ulaştırma ve tarım sektörlerinde bütünlük ve çevre dostu politikalar benimsenerek sürdürülebilir, düşük emisyonlu, yüksek teknolojiye dayalı üretim teknikleriyle Türkiye'nin uluslararası rekabetçi konumu güçlendirilecektir.

Bu kapsamda, gerek ithalat bağımlılığının azaltılması gerek üretim yapısının daha yüksek katma değer üretecek bir yapıya dönüşmesiyle birlikte cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşmenin sağlanması hedeflenmektedir.

Yurt içi tasarrufların artırılması, kaynak dağılımında etkinliğin sağlanması, sermaye piyasalarının geliştirilmesi yoluyla finansmana erişimin kolaylaştırılması, finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve makroihtiyati tedbirlerde sadeleştirmeye gidilmesi suretiyle piyasa ekonomisiyle uyumlu şekilde finansal istikrarın desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Kamu harcamalarında depremlerin yaralarının sarılmasına ve afet risklerinin azaltılmasına öncelik verilecek, bu alanların dışındaki harcama kalemlerine azami tasarruf anlayışıyla yaklaşılacak, kamu maliyesinin konjonktürel dalgalanmalara karşı dayanıklılığını daha da artıracak mali alan oluşturulacaktır.

Program döneminde deprem ve afet risklerine yönelik harcamalar hariç kamu açığının kademeli olarak azaltılması ve kamu mali sürdürülebilirliğinin güçlendirilmesi maliye politikasının temel amacı olacaktır. Ayrıca, yeşil ve dijital dönüşüme katkı sağlanması, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve dezenflasyon sürecinde para politikasının desteklenmesi maliye politikasının öncelikleri arasında yer alacaktır.

III. MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR²

1. Büyüme

Türkiye Yüzyılına girerken fiyat istikrarını ve finansal istikrarı gözeten, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir ekonomik büyümeyi hedef alan, serbest piyasa ve rekabet ortamında verimliliği artırarak makroekonomik dengeleri gözeten ve yapısal reformlarla desteklenen şeffaf, tutarlı, öngörülebilir ve uluslararası normlara uygun bir yaklaşım izlenecektir.

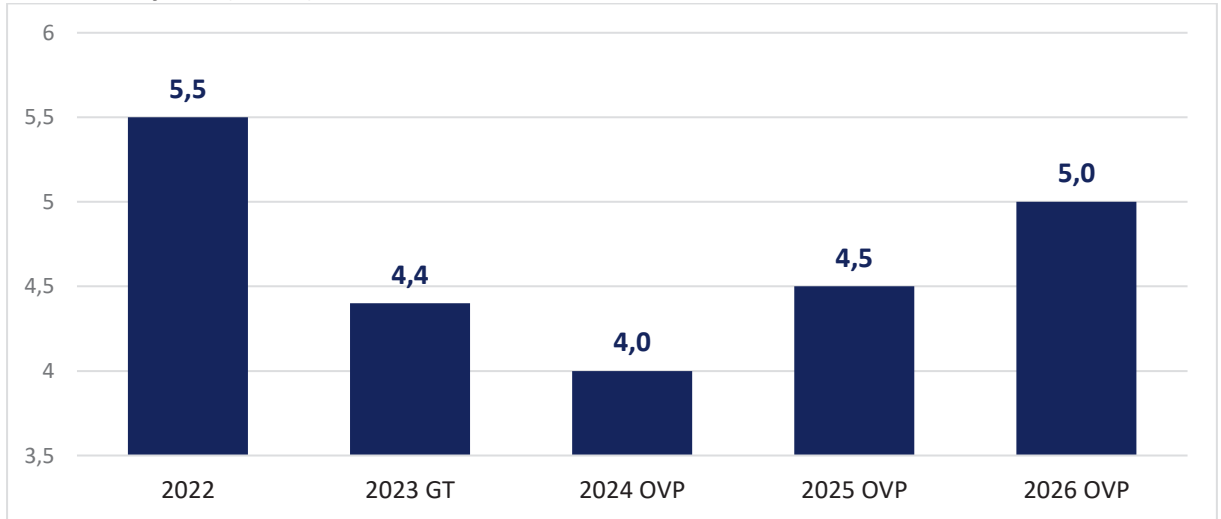
Yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı destekleyen büyümenin sağlanması amacıyla para, maliye ve gelirler politikaları koordinasyon içerisinde yürütülerek bu alanlardaki reform adımları kademeli bir şekilde devreye alınacaktır. Böylece, Türkiye’de iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve sürdürülebilir büyüme için daha elverişli bir yapının tesisiyle potansiyel büyümenin artırılması sağlanacaktır.

Bu bağlamda, iç ve dış talep dengesi gözetilerek yüksek katma değerli ihracat odaklı büyüme politikası izlenecektir. Teknolojik altyapı, beşeri sermaye, girişimcilik, araştırma, yenilikçilik ve tasarım kapasitesi güçlendirilerek sanayide teknolojik dönüşümü sağlamaya yönelik politikalar hayata geçirilecektir.

Deprem sonrası yeniden yapılanma çalışmaları hızla sürdürülürken, afetlere dirençli ve bölgesel kalkınma dinamiklerini liman endüstrileriyle birleştiren bütünleşik bir kalkınma yaklaşımı izlenecektir. Yatay mimari ve düşük yoğunluklu kentleşme özendirilerek nüfusun ve üretim faktörlerinin afet riski yüksek alanlarda yoğunlaşması önlenecektir. Bu alanların güçlendirilip dönüştürülmesi ve yerleşim yerlerinin iklim değişikliği ve afetler kaynaklı risklere karşı dayanıklılığının artırılması yoluyla kentsel ekonomilerin sürdürülebilir büyümeye katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Program döneminde üretken alanlara yönelik yatırımlara dayalı ve verimlilik artışlarıyla desteklenen bir büyüme stratejisiyle yıllık ortalama yüzde 4,5 büyüme oranına ulaşılması ve Türkiye’nin fert başına düşen milli gelirden orta-üst gelir grubundan üst gelir grubuna yükselmesi hedeflenmektedir.

Grafik 8: Büyüme (Yüzde)

GT: Gerçekleşme Tahmini

² Makroekonomi ve kamu maliyesine ilişkin temel gösterge ve hedefler Ek 1’de yer almaktadır.

Politika ve Tedbirler

1. Sanayi sicil sistemine bağlı sanayi envanteri güncellenerek veriye dayalı sanayi politikaları oluşturulacak, yatırım kararlarının daha sağlıklı alınması ile kaynakların etkin kullanılması sağlanacaktır.
2. Sanayide yapısal dönüşüme yönelik sektörel nceliklendirme yaklaşımıyla teknoloji odaklı yatırımlar desteklenecektir.
3. Yeni sanayi bölgeleri ve lojistik hatları afet riskleri gözetilerek oluşturulacak, mevcut demiryolu altyapısı daha etkin kullanılarak, sanayi bölgeleri ve limanlarla (RORO dahil) bağlantıları güçlendirilecektir.
4. Lojistik merkezlerin ve iltisak hatlarının işletme ve yönetim modellerinin geliştirilmesine yönelik Lojistik Koordinasyon Kurulunun yönlendiriciliğinde mevzuat hazırlıkları tamamlanacaktır.
5. Kamu alımlarında şartname aşamasından başlayarak yerliliği engelleyen teknik kriterler ve finansal yükler gözden geçirilecek, kamu alımlarında yeknesaklık sağlanacak ve öngörülebilirlik artırılacaktır.
6. Devlet yardımlarının etkileri ölçülecek, uygulama süreçleri iyileştirilecek ve farklı kurumlarca uygulanan yardımların mkerrerlikleri giderilerek kalkınma hedefleriyle uyumlu, sade ve etkin bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.
7. Kalkınma Planı ve Milli Teknoloji Hamlesi hedefleriyle uyumlu olarak yerli üretimin ve teknolojik kabiliyetlerin geliştirilmesi sağlanacak, stratejik ürün ve teknolojiler için ürün bazlı yatırım yol haritaları hazırlanacaktır.
8. Stratejik öneme sahip alanlarda, özel sektör, niversite ve kamu Ar-Ge merkezlerinin bir araya geldiği büyük ölçekli platform ve ağ destekleri ile teknoloji ve ürün geliştirme süreçleri teşvik edilecek, patentli teknolojilerin sanayiye aktarılması desteklenecektir.
9. Ar-Ge teşvikleri, stratejik teknoloji alanlarında ülkede birikim oluşumuna katkı sağlayacak şekilde güdümlü hale getirilecektir.
10. Daha fazla girişimcinin ekosisteme dâhil edilmesini teminen Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin altyapıları ve kuluçka merkezleri desteklenerek yaygınlaştırılacak, Ar-Ge, tasarım ve yenilik kapasitesi güçlendirilecektir.
11. Girişimcilik ekosisteminin desteklenmesi çerçevesinde nitelikli akredite danışman ve mentor havuzu oluşturularak aktif kullanımı sağlanacak, özellikle öncelikli sektörlerde danışmanlık merkezleri ve platformlar aracılığıyla birebir danışmanlık mekanizmaları geliştirilecektir.
12. Fikri mülkiyet varlıklarının yüksek teknoloji ve katma değerli üretime katkısının artırılması amacıyla patent, marka ve tasarımlara ilişkin değerleme, finansmana erişim ve ticarileştirme mekanizmaları güçlendirilecektir.
13. Sürdürülebilirlik potansiyeli taşıyan, rekabetçi kümelenme teşebbüsleri daha etkili ve paydaş katılımcılığını özendirecek şekilde desteklenecektir.
14. Ana sanayi üreticileri ve büyük işletmelerin tedarik zincirlerine KOBİ'lerin eklenmelerini için eşleşmeleri kolaylaştırılacak ve gerekli kalite, verim, kapasite artışları ile r-Ge faaliyetleri tedarikçi geliştirme süreçleri kapsamında desteklenecektir.
15. Girişim ekosisteminin ve KOBİ'lerin krediye ulaşım şartları kolaylaştırılacak, alternatif finansman kaynaklarının kullanımı geliştirilerek yaygınlaştırılacaktır.
16. Kaynakların verimsizce kullanılmasına neden olan, özellikle faaliyet krına sahip olmayan firma yapılarının dönüşümüne yönelik kapsamlı çalışma yapılacaktır.
17. Yapay zekâ, otonom sistemler, bulut bilişim ve büyük veri analitiği gibi dijital teknolojilerin yanı sıra yeşil teknolojilerin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
18. Turcorn adayı ve küresel ölçekte rekabet potansiyeli yüksek teknoloji girişimleri desteklenecektir.
19. Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında açılacak yeni çağrılar ile kritik ürün ve teknolojilerin yerli imkânlarla geliştirilmesi ve üretilmesi desteklenecektir.

20. Stratejik alanlarda özel sektörden, üniversitelerden ve kamudan tüm paydaşların güçlerini birleştireceği TOGG ve TURKOVAC modeli benzeri ulusal girişimler oluşturulacak ve tasarım, üretim ve ticarileşme faaliyetleri teşvik edilecektir.
21. İlaç ve tıbbi cihaz sektöründe üretim, Ar-Ge ve ihracat altyapısı desteklenecek ve arz güvenliği güçlendirilecektir.
22. Yarı iletken, elektrikli araç, batarya ve bunların değer zincirindeki kritik teknoloji ürünlerine yönelik yatırımlar teşvik edilecek, elektronik, havacılık, savunma ve biyomedikal gibi stratejik sektörlerde ihtiyaç duyulan kritik malzeme ve bileşenlere yönelik çalışmalar desteklenecektir.
23. Yerli ve millî savunma sanayinden elde edilen kazanımların sivil alanlara teknoloji transferini sağlayacak mekanizmalar kurularak, sağlanan katma değer daha da artırılabilecektir.
24. Sanayide özellikle Ar-Ge alanında ihtiyaç duyulan doktora derecesine sahip nitelikli insan kaynağı üniversite-sanayi işbirliği ile yetiştirilerek istihdamı teşvik edilmeye devam edilecektir.
25. Tarım arazilerinin korunması, amacı dışında kullanımının önüne geçilmesi ve etkin kullanımı için zorlayıcı ve özendirici düzenlemeler hayata geçirilerek ekilebilir ve sulanabilir alanlar artırılabilecektir.
26. Ürün ve tarım parseli bazında asgari ve azami üretim alanları belirlenecek, çiftçi başvurularının, üretim izinlerinin ve ekim kontrolünün çerçevesi ortaya konulacaktır.
27. Gıda fiyatlarında istikrarı ve gıda arz güvenliğini sağlamayı teminen arazinin verim kabiliyeti ile birlikte yağış ve sulama imkânları da gözetilerek stratejik tarım ürünlerinde hedef yeterlilik oranları belirlenecek ve üretim planlaması yapılacaktır.
28. Yaş meyve sebze ürünlerinin arz sürekliliğinin sağlanması amacıyla jeotermal enerji kaynaklarının bulunduğu uygun alanlarda Sera Organize Tarım Bölgesi (OTB) kurulmasına yönelik yatırımlar hızlandırılacak, yeni sera kurulumu ile sera yenileme yatırımları desteklenecektir.
29. Lojistik maliyetlerinin azaltılarak tüketicilerin tarım ürünlerine uygun fiyatla ulaşabilmelerini temin etmek üzere önemli tüketim merkezi olan kentlerin çeperlerinde kent tarımı desteklenerek tarım sektöründe genç nüfusun istihdam edilmesi sağlanacaktır.
30. İnşaat sektörü, afet etkilerinin azaltılması ve sosyal konut ihtiyacının karşılanmasını teminen ülke genelinde dar ve orta gelirliilere yönelik konut, işyeri ve arsa projelerini hayata geçirecek şekilde yönlendirilerek, fiyat istikrarı da gözetilerek sektörün büyümeye seçici ve hedef odaklı katkı vermesi sağlanacaktır.

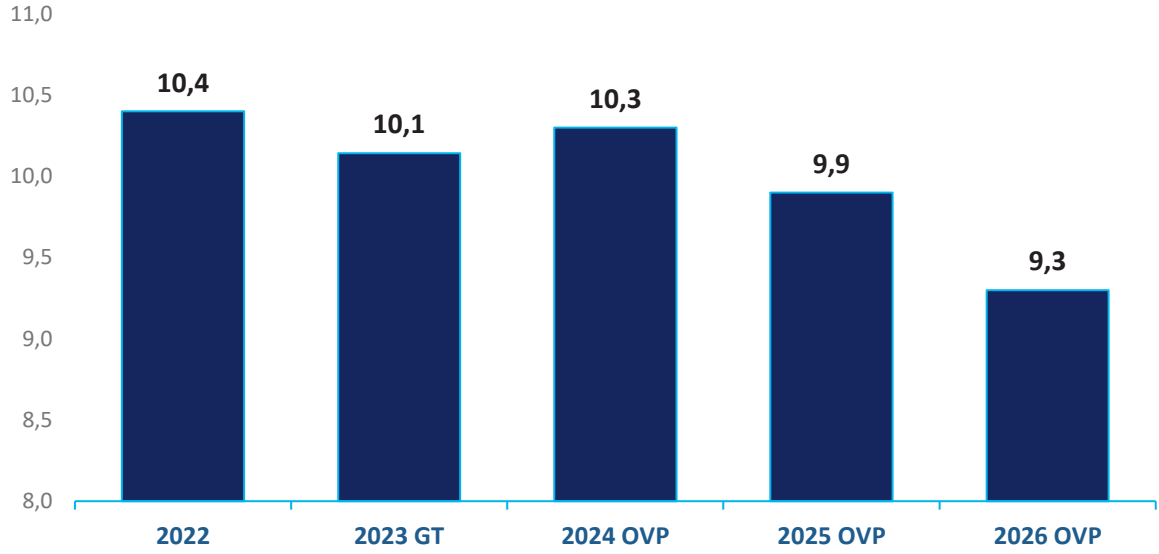
2. İstihdam

Tarihi yüksek seviyelerde seyreden istihdam ve işgücünün Program döneminde özellikle işgücü piyasasına yönelik yapısal reformların hayata geçirilmesi ve hedeflenen büyüme oranlarına ulaşılmasıyla birlikte artış eğilimlerini sürdürmesi öngörülmektedir.

Program boyunca istihdamın yıllık ortalama 909 bin kişi artması ve işgücüne katılım oranlarındaki öngörülen artışa rağmen işsizlik oranının kademeli olarak gerilemesi ve 2026 yılında yüzde 9,3 seviyesinde gerçekleşmesi tahmin edilmektedir.

Grafik 9: İşsizlik Oranı (Yüzde)

GT: Gerçekleşme Tahmini

Politika ve Tedbirler

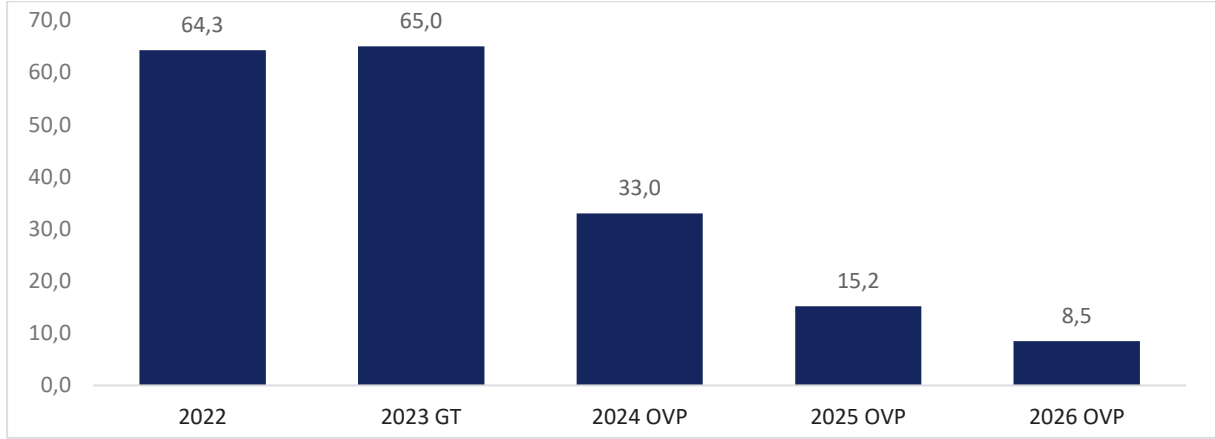
1. Nitelikli ara eleman ihtiyacının sağlanmasına yönelik pilot illerde yapılacak analiz sonuçları dikkate alınarak sanayi ile işbirliği içerisinde mesleki eğitim programları hayata geçirilecektir.
2. Mesleki ve teknik eğitim müfredatı özel sektörle işbirliği içerisinde güncellenecek, staj ve işbaşı eğitimi programlarının yaygınlaştırmasını sağlayacak şekilde yönetim ve finansman konuları da dâhil olmak üzere özel sektör katılımı artırılacaktır.
3. Mesleki ve teknik lise mezunlarının buldukları bölgedeki iş kollarını önceleyecek şekilde işgücü piyasalarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere istihdama erken dönemde katılmalarını sağlayacak düzenlemeler hayata geçirilecek, bu anlayışla meslek yükseköğretimlerinin işlevi gözden geçirilecektir.
4. Savunma sanayii, yapay zekâ, siber güvenlik, temiz ve sürdürülebilir enerji ile uzay teknolojileri gibi stratejik alanlarda nitelikli işgücü yetiştirmeye yönelik kamu-üniversite-özel sektör işbirliği programları uygulamaya konulacaktır.
5. Çalışma çağındaki her bireyin üretmekle elde edeceği beceriler ile aidiyet hissedeceği meslekleri edinmesine yönelik programlar hayata geçirilecektir.
6. Bireylerin istihdamda kalmalarının temin edilmesi ve sahip oldukları becerilerin günümüz ihtiyaçlarına uyarlanması için hayat boyu öğrenmeye katılım artırılacak, sektörlerle işbirlikleri güçlendirilecektir.
7. İş ve meslek danışmanları aracılığı ile hane bazlı izleme sistemine geçiş sağlanarak istihdam fırsatlarının daha fazla kişiye ulaştırılması sağlanacaktır.
8. Öncelikle gençler olmak üzere her ailede en az bir çalışan olmasını sağlayacak tedbirler alınacaktır.
9. Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin eğitime ve istihdama katılmalarını teşvik etmek amacıyla mesleki eğitim, yetkinlik ve becerilerini dikkate alan programlar hayata geçirilecektir.
10. Geleceğin mesleklerine yönelik gençlerin kariyer farkındalıklarını artıracak program ve faaliyetler yaygınlaştırılacaktır.
11. Yeşil ve dijital dönüşüm alanlarında meslek standartları ve yeterlilikler hazırlanacak, meslek standartlarında gerekli güncellemeler yapılacak, yeşil ve dijital yetkinlik açığı kapatılacaktır.

12. Aktif işgücü programları, yeşil ve dijital dönüşümün gerektirdiği işlere yönelik işgücü uyumunun sağlanmasında ve yeni istihdam olanaklarının oluşturulmasında etkin bir şekilde uygulanacaktır.
13. Dijital ve yeşil dönüşümle değişen işgücü piyasasına kadınların tam, eşit, güvenceli ve etkin katılımlarının sağlanması ve bu kapsamda ihtiyaç duyulacak yeni beceri ve yeteneklerin kadınlara ve kız çocuklarına kazandırılması için özel programlar geliştirilecek ve kadınların işgücüne katılımlarını artıracak girişimcilik, finansal okuryazarlık, kooperatifçilik gibi alanlarda programlar, kapsamı genişletilerek yaygınlaştırılacaktır.
14. Adil geçiş sürecinin gerçekleştirilebilmesine yönelik, yeşil dönüşümden etkilenebilecek bölge ve meslek gruplarında istihdam edilenlerin ihtiyaç analizi yapılacaktır.
15. Bakım veren kişilerin işgücüne katılımını teşvik etmek ve toplumsal hayata katılımını artırmak amacıyla erişilebilir gündüz bakım merkezlerinin sayısı artırılacaktır.
16. Uzaktan, kısmi ve geçici süreli çalışma ile platform çalışması gibi yeni nesil esnek çalışma modellerinde yaşanan gelişmeler doğrultusunda iş dünyasının ihtiyaçları ve iş-özel yaşam dengesi gözetilerek mevzuat düzenlemeleri hızlı ve etkili bir biçimde hayata geçirilecektir.
17. İş Kanununda sosyal taraflarla diyalog halinde yapılacak değişiklikler ve bu doğrultuda gerçekleştirilecek ikincil mevzuat çalışmaları ile işgücü piyasalarında güvenceli esneklik sağlanacaktır.
18. Yurtiçinden temininde zorluk yaşanan hallerde işgücü piyasasının farklı vasıflarda ihtiyaçlarını karşılamak üzere göç ve istihdam politikalarının dengeli bir şekilde uyumlaştırılması sağlanacaktır.
19. Geçici ve/veya uluslararası koruma statüsündekilerin, kayıtlı olduğu ilde ikamet başta olmak üzere Türkiye’de bulunma şartlarına riayet etmeleri gözetilerek, işgücü temininde güçlük çekilen alanlar öncelikli olmak üzere kayıtlı bir biçimde çalışmaları tesis edilecektir.
20. Veriye dayalı risk odaklı denetim faaliyetleri yaygınlaştırılarak iş yerlerinde çalışma koşullarının insana yakışır bir biçimde olması sağlanacaktır.
21. Üniversitelerin yönetişimi geliştirilecek, bu kapsamda, yerelde müteveli heyet veya istişari mahiyette mekanizmalar oluşturularak üniversite-özel sektör-yerel yönetim-STK işbirliği güçlendirilecektir.
22. Yükseköğretim kontenjanları kamu ve özel sektörün orta vadede ihtiyaç duyduğu işgücü miktarı ve nitelikleriyle uyumlu hale getirilecektir.
23. Aile müessesesinin korunması, güçlendirilmesi, evlenecek gençlerin desteklenmesi, gençlerin gelişimine ve girişimlerine katkı sağlanması, eğitim ve istihdam olanaklarının geliştirilmesini desteklemek üzere Aile ve Gençlik Bankası kurulacaktır.

3. Fiyat İstikrarı

Program döneminde fiyat istikrarı önceliklendirilerek para, maliye ve gelirler politikaları eşgüdüm içerisinde uygulanacaktır. Fiyat artışlarına etki eden tüm unsurlarla mücadele edilerek, miktarsal sıkılaşmayı da içeren sıkı para politikası ile seçici kredi uygulamalarının desteğiyle iç talepte dengelenme sağlanırken, üretim, rekabet ve verimlilik artışlarıyla 2024 yılında başlaması öngörülen dezenflasyon sürecinin devamında TÜFE yıllık artış hızının 2026 yılı sonunda yüzde 8,5 ile tek haneye düşürülmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, Türk lirasının istikrarlı bir görünüme sahip olması, arz kapasitesinin güçlendirilmesi ve enflasyon ataletine yol açan unsurların giderilmesi hedeflenmektedir.

Grafik 10: Yıl Sonu TÜFE Artış Oranı (Yüzde)

GT: Gerçekleşme Tahmini

Politika ve Tedbirler

1. Fiyat istikrarının kalıcı olarak tesis edilmesi amacıyla enflasyon hedeflemesi uygulamasına devam edilecektir.
2. Enflasyonla mücadelede Merkez Bankası tüm politika araçlarını etkin bir biçimde kullanırken, maliye ve gelirler politikalarının para politikası ile eşgüdümü sağlanacaktır.
3. Dalgalı döviz kuru rejimi sürdürülecek, finansal istikrarın fiyat istikrarını gözeterek şekilde ekonomiyi desteklemesi sağlanacaktır.
4. Ekonomik aktivitenin ivmesi, uygulamaya konulacak politikalarla enflasyonist baskı oluşturmayacak şekilde yönlendirilecektir.
5. Ekonomik dengeleri bozucu ve enflasyonu besleyen tüketim artışlarını önleyecek tedbirler alınacaktır.
6. Fiyat istikrarına yönelik yatırım-istihdam-üretim-ihracata dayalı büyüme politikaları doğrultusunda reel sektöre uygun maliyetlerle hedef odaklı finansman imkânı sağlanacaktır.
7. Mali disiplin gözetilerek, yönetilen/yönlendirilen fiyatlar geçmiş enflasyona endeksleme davranışının azaltılmasına yardımcı olacak şekilde belirlenecektir.
8. Finansal sistemde temel değer saklama aracının Türk lirası cinsinden varlıklar olması ve hanehalkı, firma ve bankacılık kesimlerinin varlık ve yükümlülüklerinde Türk lirası cinsinden kalemlerin ağırlıklarının artırılması desteklenecektir.
9. Kira ve konut fiyatlarındaki gelişmeleri de göz önünde bulundurarak, salgın döneminde daralan konut arzı hızla artırılacak, deprenin oluşturduğu konut stokundaki kayıpların telafisine yönelik yeni sosyal konut projeleri geliştirilecek ve dar gelirli vatandaşların konuta erişim imkânı artırılacaktır.
10. Kamunun uygun koşullarda sağladığı konut kredileri ilk kez konut edinimini destekleyecek, dar ve orta gelirli vatandaşlar için belirli standartlarda ve uygun fiyat aralığında olacak şekilde yeni başlayan projelere tesis edilecektir.

4. Ödemeler Dengesi

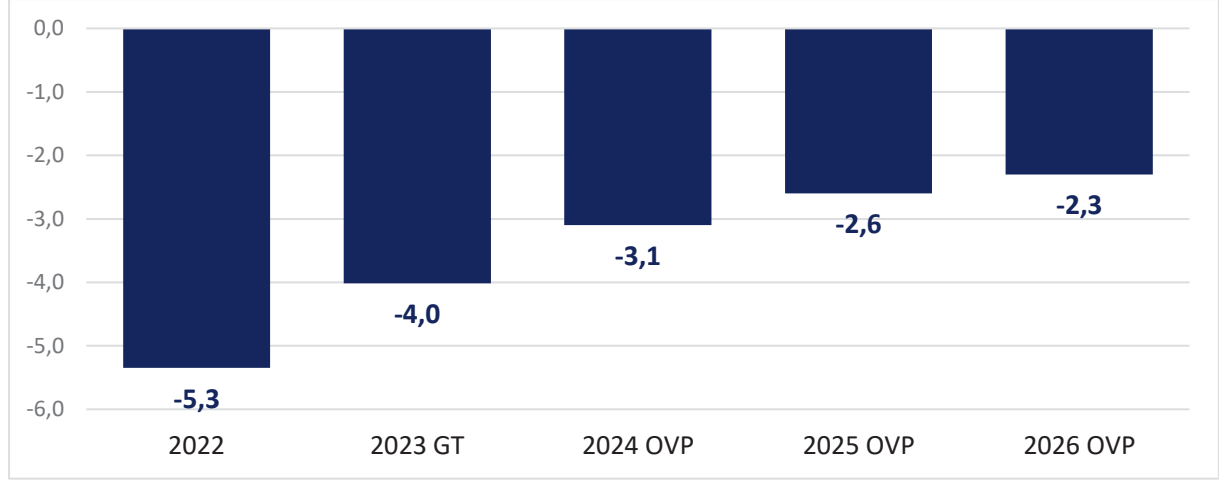
2024 yılında dış talep koşullarında görece iyileşmeyle ihracatta ılımlı bir toparlanma eğiliminin yanı sıra seyahat gelirlerinde artışın devam edeceği öngörülmektedir. Buna ek olarak, emtia fiyatlarının mevcut seviyelerde süreceği ve altın ithalatında son dönemde alınan önlemlerin etkisiyle ivme kaybı yaşanacağı varsayımıyla cari işlemler dengesinde iyileşme beklenmektedir.

Program döneminde, mal ve hizmet ticaretinde küresel gelişmeler yakından takip edilerek, yeşil dönüşüm ve dijitalleşme alanlarında gerekli düzenlemeler hızla hayata geçirilecek ve bu kapsamda dış ticarete Türkiye'nin rekabet gücünün ve küresel değer zincirlerindeki konumunun daha üst seviyelere çıkarılması sağlanacaktır. Böylece, mal ve hizmet ihracatında nicelik ve nitelik bakımından gelişim

sağlanarak dünya ihracatındaki pay artırılacak, cari işlemler dengesinde kademeli ve kalıcı iyileşme kaydedilecektir.

Bu dönemde, küresel ölçekte uzun dönemli ve yeşil dönüşümü önceleyen yatırımlardan daha fazla pay alınarak ekonominin yapısal dönüşümüne katkı sağlayacak bir perspektifle cari işlemler açığının finansman kalitesinin iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

Grafik 11: Cari İşlemler Dengesi/GSYH (Yüzde)

GT: Gerçekleşme Tahmini

Politika ve Tedbirler

1. Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik Avrupa Birliği (AB) kurumları ve üye ülkeler nezdinde çalışmalar yürütülecek, AB Gümrük Kodu reformu yakından takip edilerek Gümrük Kanununun uyumu ve AB bilgi sistemlerinin kurulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
2. Mal ve hizmet ihracatını etkileyen yönleriyle AB dijital ekonomi düzenlemeleri doğrultusunda, rekabetçiliğin korunması ve artırılması için gerekli mevzuat, destek politikaları ve uluslararası anlaşmalara yönelik hazırlıklar tamamlanacaktır.
3. Dijital ve yeşil dönüşüm kapsamında, ithalata bağımlılığı azaltmaya ve arz güvenliğini temin etmeye yönelik ulusal kritik hammaddeler stratejisi hazırlanacaktır.
4. Öncelikli sektörler başta olmak üzere, katma değeri yüksek, teknoloji dönüşümünü sağlayacak stratejik öneme sahip sektörlerle yönelik yatırımlar desteklenecek, sanayi ve dış ticaret politikası araçları bütüncül bir biçimde uygulanacaktır.
5. Ölçek veya teknoloji yetersizliği nedeniyle yurtiçi üretim kapasitesi oluşturulamayan ürünlerde teknoloji transferine dayalı ortaklıkları da içeren yatırımlar özendirilecektir.
6. Lojistik açıdan uygun bölge ve ülkelerde yurtdışı lojistik dağıtım ağlarının yaygınlaştırılması ve etkin işletilmesine yönelik destek sağlanacaktır.
7. Mevcut ve yeni kurulacak serbest bölgeler ile organize sanayi bölgelerinde yenilenebilir enerji kullanımının yaygınlaştırılması, yeşil ve döngüsel ekonomiye katkının artırılması, yüksek teknoloji alanlarında doğrudan yabancı yatırımların bölgeye çekilmesini sağlayacak düzenlemeler hayata geçirilecektir.
8. Dış ticarete iş süreçlerinin ve ihracat işlemlerinin kolaylaştırılmasını teminen gümrük idareleri ile gümrük kapılarının işlem kapasiteleri artırılacak, fiziki ve teknolojik altyapıları yerli kullanım imkânları gözetilerek ihtiyaçlar doğrultusunda yenilenecektir.
9. İhracatta yurtiçi katma değer ve çıktı ürünün teknolojik seviyesini artırmak üzere Dahilde İşleme Rejiminin öncelikli hedef ürün ve sektör kapsamına ilişkin düzenleme yapılacaktır.

10. Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) programı gözden geçirilerek kredi politikası parasal sıkılaştırma sürecini gözeterek şekilde, üretken sektörlerde ihracatı destekleyici ve yüksek katma değerli ürün gruplarına yönelik mevcut yatırım teşvik sistemiyle entegre bir biçimde seçici ve odaklı olarak daha etkin uygulanacaktır.
11. Türk Eximbank'ın iş modeli ve kurumsal altyapısı uluslararası en iyi uygulamalar dikkate alınarak geliştirilecek, Eximbank destekleri yüksek teknoloji ve katma değerli ihracatın finansmanında yeşil ve dijital dönüşümü önceleyerek kullanılacaktır.
12. Karbon fiyatlandırma mekanizmasının sektörler üzerinde yaratacağı ilave maliyetlere yönelik ihracatın finansmanında kullanılan araçların çeşitliliği ve etkinliği artırılacaktır.
13. İhracat destekleri ve ihracat finansman araçları birlikte ele alınarak projelendirilmek suretiyle teşvik mekanizmasının etkinliği artırılacaktır.
14. Türkiye Varlık Fonu ve özel sektör tarafından gübre ve petrokimya başta olmak üzere sanayinin ihtiyaç duyduğu yeni yatırımlar hayata geçirilecektir.
15. Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak teknoloji fonu ile girişim şirketleri desteklenerek stratejik teknolojik yatırımlara yönelik ekosistem geliştirilecektir.
16. Uluslararası markalaşma faaliyetleri ihracat potansiyeli yüksek alanlarda desteklenecektir.
17. Mal ve hizmet ihracatının artırılmasına yönelik tüm kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak uluslararası tanıtım faaliyetleri **Türkiye** "Türkiye-Gücünü Keşfet" logosu kullanılarak etkin bir biçimde yürütülecektir.
18. Turizm, taşımacılık, finansal hizmetler ve danışmanlık, eğitim, sağlık, dizi/film ve animasyon başta olmak üzere kültür endüstrileri, yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik alanlarında verimlilik ve rekabet gücünü esas alan döviz kazandırıcı hizmet ticareti desteklenecektir.
19. Turizmin çeşitlendirilerek 12 aya ve tüm ülkeye yayılması amacıyla alternatif turizm ürünlerinin tanıtım çalışmaları başta dünyada yükselen pazar konumundaki ülkeler ile Amerika ve Uzak Doğu gibi uzak pazarlardaki ülkelerin öncelikle üst gelir grubuna yönelik olarak yürütülecektir.
20. Turizmde hizmet kalitesini artırmak üzere sektörde çalışan personelin nitelikli istihdam imkânlarının yıl geneline yayılması sağlanacak, mesleki ve teknik eğitim ile işbaşı programlarının aktif bir biçimde uygulanmasıyla beceri düzeyi yükseltilecektir.
21. Turizm sektöründe yüksek hizmet kalitesinin devamı, kayıt dışılığın azaltılması ve turizm gelirlerinin artırılmasını teminen günübirlik konut kiralama yoluyla konaklamaların sertifikalandırılması gibi hususlarda gerekli mevzuat düzenlemeleri hayata geçirilecektir.
22. Sağlık turizmi alanında hizmet kapasitesi nitelik ve nicelik olarak geliştirilecek, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri artırılacaktır.
23. Spor diplomasisi araçları kullanılarak bölgesel ve çok taraflı spor organizasyonlarıyla hizmet gelirini artırıcı etkinlikler düzenlenecektir.
24. Türkiye'yi önemli bir film yapım merkezi haline getirmek üzere ülke içinde gerçekleştirilecek uluslararası yapımları desteklenecektir.
25. Yurtdışında gerçekleştirilen kalkınma işbirliği proje ve faaliyetleri aracılığıyla mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini yüklenen firmaların daha geniş pazarlara yönelmeleri özendirilecektir.
26. Finansal hizmet ihracatı hacmini artırmak üzere, değişen küresel ve bölgesel ihtiyaçlara yönelik İstanbul Finans Merkezi odağında rekabetçi bir finansal ekosistem oluşturulacaktır.
27. Elektronik ticaret alanında dijital altyapının geliştirilmesi, ödeme ve lojistik altyapısının güçlendirilmesi sağlanarak e-ihracat desteklenecek, elektronik ticaret pazarında daha fazla ihracatçı firmanın etkin şekilde faaliyet göstermesi sağlanacaktır.
28. Helal kalite altyapısı alanının gelişimine katkı sağlanmasına ve akredite helal belgelerinin ülkeler arasında karşılıklı tanınması amacıyla uluslararası bir sistem kurularak helal belgeli ürün ve hizmet ticaretinde teknik engellerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılacak, bu kapsamda akreditasyon, eğitim, işbirliği ve tanıtım faaliyetleri artırılacaktır.

29. Enerjide dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla petrol ve doğalgaz arama ve üretim faaliyetleri hızlandırılarak sürdürülecektir.
30. Dijital pazarlarda ortaya çıkan aksaklıklar ve adil olmayan uygulamalarla mücadele edilecek, bu alandaki düzenlemelerin Avrupa Birliği düzenlemeleriyle uyumlu hale getirilmesi sağlanacaktır.
31. Doğalgaz depolama tesislerinin depolama ve geri üretim kapasiteleri artırılabilecektir.
32. Sakarya Gazını girdi olarak kullanarak üre üretecek bir tesis kurularak yerli doğalgazın katma değeri artırılabilecektir.
33. Yurtdışında millî petrol şirketimizin enerji alanında farklı ortaklıklarla faaliyette olduğu üretim sahaları ile potansiyel arz eden sahalar değerlendirilecektir.
34. Yenilebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi artırılacak, nükleer güç santrali elektrik enerjisi üretim portföyüne dâhil edilecektir.
35. Nükleer teknoloji alanında yerli ve yenilikçi uygulamalar geliştirilmesi amacıyla Ar-Ge çalışmaları desteklenecek, ilave nükleer güç santrali kapasitesi oluşturmak için küçük modüler reaktör teknolojilerine yönelik girişimler hızlandırılacaktır.
36. Potansiyeli yüksek jeotermal kaynakların aranmasına yönelik sondaj çalışmaları sürdürülerek yeni kaynaklar ekonomiye kazandırılacaktır.
37. Tüm tabii kaynak yönetim sistemlerinin birbiriyle uyumlu bir kurumsal yapılanmaya kavuşturulmasını teminen bu faaliyetlerin tek elden yönetilmesine yönelik gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
38. Maden kaynaklarının uluslararası standartlarda aranarak ekonomiye kazandırılması, arama ve üretimde sürdürülebilir madencilik politikalarının yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
39. Sorumlu madencilik ilkeleri çerçevesinde belirlenen stratejik ve kritik minerallerin arama, üretim ve zenginleştirme çalışmaları artırılabilecektir.
40. Maden arama faaliyetleri mevzuatta kamu yararına faaliyet olarak tanımlanacak ve madenlerin işletilmesinin türlerine, niteliklerine ve sürdürülebilirlik ilkelerine göre detaylı olarak ele alındığı yatırım güvencesini artıracak yeni bir temel düzenleme hazırlanacaktır.
41. Yerli kömür ve temiz kömür teknolojilerinin geliştirilmesi ile ekonomik değeri yüksek ürünlerin elde edilmesine yönelik Ar-Ge faaliyetleri sürdürülecektir.
42. Metro, tramvay ve hızlı tren üretimi dâhil olmak üzere tüm raylı sistem araçlarının millî imkânlarla tasarımı ve yerli üretimi artırılabilecektir.
43. Arz şoklarının görülebildiği tarımın her bir alt sektöründe ürün bazında arz risklerini ortaya koyarak yerli üretim ve ekonomik dış alım tedarikine yönelik Üretim-İhracat-İthalat Konsolidasyon Programı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.
44. Türkiye'nin uluslararası görünürlüğünün artırılması ve imajının güçlendirilmesi için kamu, kültür ve dijital diplomasi faaliyetleri yoğunlaştırılacak, ayrıca ticaret diplomasisi araçları ile bölgesel ve çok taraflı işbirliği platformları etkin şekilde kullanılacaktır.
45. Stratejik ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi, enerji ve gıda arz güvenliğinin temini, bölgesel bağlantısallığın artırılması ve uzak kıtalarla bağların kuvvetlendirilmesine yönelik politikalar, ulusal öncelikler doğrultusunda etkin ve bütüncül bir biçimde sürdürülecektir.
46. Öncelikli sektörlerle yönelik ticari ve ekonomik ilişkiler, Türkiye'nin bir enerji ve lojistik merkezi haline getirilmesi hedefi kapsamında derinleştirilip çeşitlendirilecektir.
47. Afrika ve Latin Amerika'ya yönelik ortaklık ve açılım politikaları ile Yeniden Asya Girişimi karşılıklı yarar ve öncelikler temelinde ve somut hedefler doğrultusunda sürdürülecektir.
48. Mal ve hizmet ihracatında pazar çeşitliliği sağlamak üzere "Uzak Ülkeler Stratejisi" kapsamında belirlenen ülkelere özgü eylemler proaktif bir şekilde yürütülecektir.
49. Dış ticaretin geliştirilmesinde "dost ülkelerden tedarik" ve "yakın ülkelerden tedarik" gibi yaklaşımlar izlenerek, ortak değer, amaç ve çıkarları olan ülkeler ile ekonomik ve ticari ilişkiler derinleştirilecektir.

50. Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarını, iş dünyasını ve finansman unsurlarını temel alan bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde, başta komşu ve yakın coğrafya olmak üzere, bölgesel ve ikili işbirlikleri geliştirilecek, bölgesel ve çok taraflı işbirliği platformlarından en etkin şekilde istifade edilerek ticari ilişkilerin yoğunlaştırılmasına yönelik çalışmalar etkili biçimde sürdürülecektir.
51. Tercihli pazara giriş imkânlarının geliştirilmesini teminen, yeni serbest ticaret anlaşmaları müzakere edilecek ve yürürlükteki serbest ticaret anlaşmalarının kapsamının genişletilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
52. Karma Ekonomik Komisyon (KEK) ve Ortak Ekonomik ve Ticaret Komisyonları (JETCO) çerçevesindeki ekonomik ve ticari ilişkiler güçlendirilecektir.
53. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Gümrük Örgütü, İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (ISEDAK) ve Türk Devletleri Teşkilatı başta olmak üzere, bölgesel ve uluslararası örgütlerdeki çalışmalara aktif katkı verilecek, ulusal ticari ve ekonomik menfaatler üzerinde sonuçları olabilecek tüm gelişme ve girişimlerde etkinlik artırılacaktır.

5. Finansal İstikrar

Sürdürülebilirlik ve dijital dönüşümle uyumlu olarak finansal sistemde tasarrufların artırılması, kaynak dağılımında etkinliğin sağlanması, sermaye piyasaları geliştirilerek finansmana erişimin kolaylaştırılması ve finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması suretiyle finansal istikrarın desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Program döneminde piyasa ekonomisi ilkeleri gözetilerek mali sistemi oluşturan unsurların güçlendirilmesi, kırılganlıkların azaltılması ve finans piyasasının, Programın makroekonomik çerçevesini desteklemesi hedeflenmektedir.

Başta yatırım kredileriyle olmak üzere finans sektörünün yüksek katma değerli ve ihracata katkı sunan sektörleri desteklemesi ve tasarruflara aracılık faaliyetini etkin ve verimli bir şekilde yürütmesi için gerekli politika adımları atılarak düzenlemelerde sadeleştirme yoluyla finansal istikrar desteklenecektir.

Politika ve Tedbirler

1. Kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlamak ve makro-finance istikrarı güçlendirmek üzere tüm para politikası araçları etkin bir biçimde uygulanacaktır.
2. Finansal kuruluşlara yönelik getirilen makroihtiyati tedbirler sadeleştirilecektir.
3. Para politikasının etkinliği ve finansal istikrar açısından rezerv kaynaklarının çeşitlendirilmesine ve artırılmasına devam edilecektir.
4. Türk lirası cinsi yatırım araçlarının cazibesi ve çeşitliliği artırılacaktır.
5. Kredi kartı kullanımı parasal istikrarı etkilemeyecek ve tüketim talebini dengeleyecek şekilde uluslararası standartlarda yeniden düzenlenecektir.
6. Makroihtiyati önlemlerde sadeleşmenin sağlanması ve rezervlerin güçlendirilmesine paralel şekilde Türk lirası mevduata geçişlerin hızlanmasıyla birlikte, KKM'nin mevduatlar içindeki ağırlığı azalacaktır.
7. Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) hesabının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve etkinliğinin artırılması sağlanacaktır.
8. Yastık altındaki altınların ekonomiye kazandırılması için geliştirilen Fiziki Altın Tasarruf Sistemi (FATSİ) uygulaması yaygınlaştırılacaktır.
9. Bankacılık sektörünün sermaye yeterliliğine ilişkin Basel III Final düzenlemelerine uyum sağlanacaktır.
10. Finansal sektör ve araçlar arasında düzenleme arbitrajı oluşmasının önüne geçilecektir.

11. Kalkınma ve yatırım bankacılığı, stratejik ürün ve öncelikli sektörler odaklanılarak yatırım projelerinin finansmanında daha etkin hale getirilecek şekilde geliştirilecektir.
12. Banka dışı kredi kuruluşlarının finansal sektör içindeki payı artırılabilecektir.
13. Finansal okuryazarlık faaliyetleri daha da yaygınlaştırılacaktır.
14. Sermaye piyasalarında finansal ürün ve hizmet çeşitliliği geliştirilecek ve küçük yatırımcı hakları gözetilerek yatırımcı tabanı genişletilecektir.
15. Sermaye piyasalarının sunduğu imkânlardan şirketlerin yaşam döngülerinin her aşamasında daha fazla yararlanması temin edilecek ve halka arzların artırılması için gerekli adımlar atılacaktır.
16. Katılım finansın kurumsal dönüşümü gerçekleştirilecek, sektörü destekleyici mekanizmalar tesis edilecektir.
17. Katılım sigortacılığı mevzuat altyapısı ve ekosistemi geliştirilecek, katılım finans esaslarına uyumlu sigortacılık tekniklerinin daha etkin ve şeffaf şekilde uygulanmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.
18. Dijital Türk lirasının kullanıma sunulmasıyla yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.
19. Çevresel, Sosyal ve Yönetimsel (ÇSY) kriterlere yönelik farkındalık artırılarak yeşil finans alanında yeni ürün ve hizmetler geliştirilecektir.
20. Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) fon türleri katılımcıların birikimleri için daha fazla katma değer üretecek şekilde yeniden tasarlanacak, devlet katkısı getirilerinin artırılmasını, kesintilerin sadeleştirilmesini sağlayacak düzenlemeler yapılacak ve bu kapsamda, BES'in cazibesi artırılarak sistemdeki fon tutarı ve katılımcı sayısında artış sağlanacaktır.
21. Otomatik Katılım Sisteminin (OKS) işverenlerin de katkısı ile ikinci basamak emeklilik sistemine dönüşeceği tamamlayıcı emeklilik sistemi kurulacaktır.
22. "Tamamlayıcı Uzun Süreli Bakım Sigortası" ihdas edilecektir.
23. İstanbul Finans Merkezinin uluslararası finans sistemine entegrasyonu güçlendirilerek finansal piyasaların derinleşmesine katkıda bulunulacaktır.
24. İstanbul Finans Merkezi kapsamında yenilikçi, kapsayıcı ve dinamik bir katılım finans ekosisteminin oluşturulmasına yönelik katılım esaslı faaliyet gösteren fintekler desteklenecektir.

6. Kamu Maliyesi

Program döneminde, başta deprem kaynaklı harcamalar olmak üzere gerekli ihtiyaçlar süratle karşılanırken mali disiplinin ekonomide güven ve istikrarı artıran bir çıpa olarak korunması ve güçlendirilmesi için tüm adımlar kararlılıkla atılacaktır. Para, maliye ve gelirler politikaları arasındaki eşgüdüm güçlendirilecektir.

Gelirler artırılarak ve kaynak tahsisi etkinleştirilerek sürdürülebilirliği güçlendirilen kamu maliyesi, makroekonomik istikrarın sağlanmasında ve kalkınmada stratejik bir araç olarak kullanılacaktır. Gelir ve harcama politikaları, yeşil ve dijital dönüşümü desteklemek için gerekli kaynak dağıtımını sağlayacak şekilde uygulamaya konulacaktır.

Borçlanma politikası iç ve dış piyasa koşulları ve maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen makul risk düzeyi çerçevesinde, finansman ihtiyacının orta ve uzun vadede mümkün olan en uygun maliyetle karşılanması ve borç stoku yapısının güçlendirilmesi ilkeleri kapsamında stratejik ölçütlere dayalı olarak yürütülecek, kamu borçlanmalarında kaynak ve pazar çeşitliliğini artırmaya yönelik çalışmalar yapılmaya devam edilecektir.

Kamu kesimi genel dengesinin 2024 yılında GSYH'nın yüzde 5,9'u oranında açık vermesi ve söz konusu açığın Program dönemi sonu itibarıyla yüzde 2,6 seviyesine gerilemesi öngörülmektedir.

2024 yılı sonunda GSYH'ya oran olarak yüzde 3,6 olan program tanımlı kamu kesimi açığının dönem sonunda yüzde 0,3 fazlaya dönmesi beklenmektedir.

2024 yılı sonunda GSYH'ya oran olarak yüzde 6,0 olması öngörülen genel devlet açığının Program dönemi sonunda yüzde 2,5 seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

GSYH'ya oran olarak 2024 yılında yüzde 31,2 olması öngörülen genel devlet toplam gelirlerinin program dönemi sonunda aynı seviyede gerçekleşmesi, genel devlet toplam harcamalarının ise aynı dönemde yüzde 37,2 seviyesinden yüzde 33,7'ye gerilemesi beklenmektedir.

Merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ya oran olarak 2024 yılında yüzde 6,4, Program dönemi sonunda yüzde 2,9 olarak gerçekleşeceği, faiz dışı dengenin 2024 yılında yüzde 3,4 açık vereceği, Program dönemi sonunda ise yüzde 0,7 fazlaya döneceği öngörülmektedir.

2024 yılında, GSYH'ya oran olarak 1,6 puan artışla yüzde 24,5'e yükselmesi beklenen toplam vergi yükünün Program dönemi sonunda ise yüzde 24,4 olması öngörülmektedir.

GSYH'ya oranla, 2024 yılında yüzde 35,2 olarak gerçekleşmesi beklenen AB tanımlı genel yönetim borç stokunun Program dönemi sonunda yüzde 33,2'ye düşürülmesi hedeflenmektedir.

Merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYH'ya oranının 2024 yılında yüzde 26,9, merkezi yönetim bütçesi faiz hariç bütçe giderlerinin GSYH'ya oranının ise yüzde 23,9 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Merkezi yönetim bütçe gelirleri ise, makroekonomik tahminler ile gelir politikalarının bütçe gelirlerine etkileri, ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler ve gelirlerin geçmiş yıllarda gösterdiği eğilimler dikkate alınarak belirlenmiştir.

Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ya oranının 2024 yılında yüzde 20,5, genel bütçe vergi gelirlerinin GSYH'ya oranının ise yüzde 18,0 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Politika ve Tedbirler

1. Program döneminde, kamu harcamalarında tasarrufu sağlayacak yapısal değişiklikler hayata geçirilecek, deprem ve afet riski harcamaları hariç kamu açığı düşürülecek ve bütçe disiplini çerçevesinde maliye politikasının sürdürülebilirliği güçlendirilecektir.
2. 2023 yılı Şubat ayında meydana gelen asrın en büyük afetlerinden biri olan Kahramanmaraş ve Hatay merkezli depremlerde hasar gören bölgelerin iyileştirilmesi ve yeniden yapılandırılmasıyla depremin etkilerinin ortadan kaldırılması için gerekli önlemler alınmaya devam edilecektir.
3. Kamu harcama politikasının, belirlenen politika öncelikleri ve kamu idarelerine tahsis edilen ödenek tavanları doğrultusunda çok yıllık bütçeleme yaklaşımı içerisinde yürütülmesi esas olacaktır.
4. Harcama gözden geçirmeleri sistematik hale getirilerek verimsiz harcama alanları tasfiye edilecek ve yeni harcama alanları sınırlandırılacaktır.
5. Kamu hizmetleri, bütçe imkânları içinde kalınarak azami tasarruf anlayışı içinde yerine getirilecektir.
6. Kamu yatırım programında rasyonelleştirme çalışmaları yapılmak suretiyle kısa sürede tamamlanarak ekonomik ve sosyal fayda üretecek yatırımlar önceliklendirilecektir.
7. Hazine nakit rezervinin güçlendirilmesi ve daha etkin kullanımı için Tek Hazine Kurumlar Hesabının kapsamı daha da genişletilecektir.
8. Kamu ihale mevzuatı uluslararası norm ve standartlara uyumlu olacak şekilde dijitalleşmeyi, yenilikçiliği ve sürdürülebilirliği destekleyen ve önceleyen satın alma yaklaşımıyla güncellenecek, sektörel kamu alımları düzenlemesi hayata geçirilecektir.
9. Kamu alımlarına yönelik harcamaların rasyonelleştirilmesi anlayışıyla tasarruf odaklı merkezi kamu alım politikaları, kapsamı genişletilerek sürdürülecektir.

10. Kamu taşıtlarının kullanımı ihtiyaç analizleri çerçevesinde sistematik olarak gözden geçirilecek, taşıt ihtiyaçları öncelikle geçici tahsisle ya da ihtiyaç fazlası taşıtların devri suretiyle karşılanacak ve yeni taşıt edinimlerinde ekonomiklik gözetilerek yerli üretim ile çevreci araçlara öncelik verilecektir.
11. Kamu mali yönetiminde sürdürülebilir ve sağlıklı gelir kaynaklarının artırılması için vergi tabanının genişletilmesi ve vergilemede gönüllü uyumun artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.
12. Vergi politikalarında büyüme ve sosyal adalet ilkeleri ekseninde yatırımı, istihdamı, üretimi, ihracatı ve rekabet ortamını destekleyen gelir politikalarının önceliklendirilmesine devam edilecektir.
13. Vergi harcamaları gözden geçirilecek, etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimler kaldırılacaktır.
14. Kamu gelirlerine yönelik tahsilat performansı artırılabilecek, vergi cezaları caydırıcılığı güçlendirecek şekilde gözden geçirilecektir.
15. Gelir, kurumlar, katma değer vergileri kanunları ile vergi usul kanununun, vergilemede adalet, eşitlik, öngörülebilirlik ve şeffaflık ilkeleri temelinde, vergi tabanının genişletilmesine ve gönüllü uyumun artırılmasına destek veren, sade ve kolay uygulanabilir bir yapı oluşturulmak amacıyla güncellenmesi yönünde düzenlemeler hayata geçirilecek, orta vadede doğrudan vergilerin payı artırılabilecektir.
16. Vergi idaresinin fiziki, beşeri ve teknolojik altyapısı geliştirilecektir.
17. Karbon vergisi niteliği taşıyan vergiler gözden geçirilecek ve tamamlayıcı karbon vergisi dahil karbon fiyatlandırma araçlarının kalkınma ve yatırım ortamı üzerinde yol açacağı ekonomik ve sosyal etkiler analiz edilecektir.
18. Vergi istatistikleri ve bu alandaki raporların daha kapsamlı bir şekilde yayımlanması sağlanacaktır.
19. Yurtiçi tasarrufların artırılması için alternatif araçlar geliştirme ve sermayenin tabana yayılmasını destekleme perspektifiyle çalışmalara hız verilecektir.
20. Kayıt dışılıkla mücadele, teknolojik imkânlardan daha çok faydalanılarak tüm tarafların etkin katılımıyla yürütülecektir.
21. Dijital faaliyetlerdeki kayıt dışılığı kavrayacak ve yatırım ortamının cazibesini artıracak vergi uygulamaları geliştirilecektir.
22. Dijital olarak alınıp satılabilen ve transfer edilebilen, dijital bir değeri temsil eden sanal varlıklar kullanılarak yapılan işlemlere yönelik mevzuat çalışmaları sürdürülecektir.
23. Enerji tüketiminde verimliliğin artırılması, iklim değişikliği ve çevre kirliliği ile mücadele edilmesine yönelik vergi uygulamalarına devam edilecektir.
24. Avrupa Birliği'ne katılım sürecinde müktesebata ve üyesi olduğumuz diğer uluslararası kuruluşlarca vergisel alanda belirlenen standartlara uyum çalışmalarına devam edilecektir.
25. Mükelleflere sunulan hizmetlerin ve uygulamaların etkinliği artırılabilecek, son teknolojik gelişmeleri kapsayan yeni nesil iletişim kanalları kullanılarak mükelleflere 7/24 gerçek zamanlı hizmet sunulması sağlanacaktır.
26. KİT'lerin faaliyetlerini makroekonomik, sektörel, sosyal politikalarla uyum içerisinde ve kamu maliyesinde sürdürülebilirliği destekleyen bir anlayışla etkin ve verimli bir şekilde sürdürmesi sağlanacak, KİT yönetim reformuna yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.
27. Sosyal güvenlik sisteminde kişilerin daha çok istihdamda kalmasını teşvik eden, hakkaniyeti ve aktüeryal dengeyi önceleyen düzenlemeler hayata geçirilerek sistemin mali sürdürülebilirliği güçlendirilecektir.
28. Sosyal güvenlik sisteminde fiili ve yasal kapsamın artırılması doğrultusunda kadın, gençler, engelliler başta olmak üzere çalışma hayatına kalıcı katılımı sağlamayı teminen esnek çalışma biçimleri yaygınlaştırılacak, sosyal güvenlik mevzuatı ve uygulamaları değişen işgücü piyasası koşullarına ve yeni nesil esnek çalışma şekillerine daha uyumlu hale getirilecektir.

29. Prim borçlarının takip ve tahsilat süreçleri etkinleştirilecektir.
30. Kayıt dışı istihdam ve kayıt dışı ücretle mücadelede veri analizine dayalı risk odaklı denetim faaliyetleri artırılarak prim tabanı genişletilecektir.
31. Akılcı ilaç kullanımı teşvik edilerek, ilaç ve tedavi harcamalarını rasyonelleştirecek tedbirler alınacaktır.
32. Devlet Malzeme Ofisi ile birlikte Sağlık Market Uygulamasının kapsamı genişletilerek ilaç ve medikal malzeme tedarik zinciri daha da güçlendirilecektir.
33. Sağlık ürün ve hizmetlerinde talep kontrolünün ve hizmet basamaklarının uygun kullanımının sağlanması amacıyla teşvik edici mekanizmalar geliştirilecektir.
34. Sağlık hizmetlerinin geri ödemesinde risk analizini ve hizmet sunucularının davranışlarını dikkate alan denetim modelleri geliştirilecektir.
35. Sosyal Güvenlik Kurumunun bilişim sistemleri güçlendirilecek, kurumlar arası veri paylaşımı artırılacak, hizmet sunumu ve geri ödeme işlemleriyle ilgili bilgi sistemleri güçlendirilecektir.
36. Sağlık hizmetlerinin finansmanında değer bazlı geri ödeme yöntemlerinin kullanılması sağlanacak, ödenen ilaç ve tedavilere yönelik düzenli aralıklarla geriye dönük analizler yapılarak ödeme listelerinin etkinliği artırılacaktır.
37. İstihdam teşviklerinden etkin olmayanlar sonlandırılacak, kadın, genç ve engellilere yönelik teşviklerin ağırlığı artırılarak teşvik sisteminin sade ve etkin bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.
38. Kamu kesimi genel dengesinde yer alan fon ve döner sermayelerin harcama ilkeleri belirlenecek, bütçenin birlik ilkesinin uygulamasının güçlendirilmesine yönelik özel gelir, fon ve benzeri uygulamalar gözden geçirilecektir.
39. Sosyal yardım sistemi gözden geçirilecek, işgücüne katılıma mani olmayacak şekilde bütünleşik bir yapıda, aile odaklı ve fert başına asgari bir geliri garanti edecek şekilde yeniden kurgulanarak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarının daha etkin kullanımı sağlanacaktır.
40. KÖİ projeleri, makroekonomik politikalar, kamu yükümlülükleri ve bütçe dengeleri dikkate alınarak ve dengeli bir risk paylaşımı ile maliyet etkinliği gözetilerek planlanacak ve yürütülecektir.

7. Afet Yönetimi

Afet yönetiminin afet öncesi, afet anı ve afet sonrası olmak üzere tüm aşamalarının hızlı, etkin ve bütüncül olarak yürütülmesi temel amaçtır. Afet yönetiminin tüm süreçlerinde ilgili idari, hukuki, fiziki, teknik ve mali çerçevenin güçlendirilerek yerleşim yerlerinin afetlere karşı dayanıklılığının artırılması, afet risk ve zararlarının azaltılarak can ve mal kayıplarının asgari düzeye indirilmesi ile toplumun ve tüm kurum ve kuruluşların afet farkındalığının artırılması, olası afetlere hazırlıklı olunması hedeflenmektedir.

Kahramanmaraş ve Hatay merkezli depremlerin yaraları ivedilikle sarılacak, bölgede ekonomik ve sosyal hayatın yeniden canlandırılmasına yönelik iyileştirme faaliyetleri yürütülecek, hak sahibi vatandaşların en kısa sürede kalıcı konutlara ve işyerlerine kavuşabilmelerini sağlamak için yerinde dönüşüm uygulamaları da dahil olmak üzere maliyet etkin programlar yürütülecektir.

Program döneminde, alt ve üst yapının yerli ve yeşil teknolojilerle daha iyi standartlarda ve afetlere daha dirençli bir şekilde oluşturulması sağlanacak, bölgesel kalkınma stratejileriyle uyumlu bir biçimde yerleşim ve sanayi alanları geliştirilecektir.

Nüfusunun büyük çoğunluğu deprem kuşağında bulunan ülkemizde tüm afet türlerine karşı dayanıklılığın artırılması ve olası yeni ve çoklu afetlere hazırlıklı olunması amacıyla afet riski altındaki alanlar risk ve tehlike durumlarına göre önceliklendirilecek, yerel yönetimlerle işbirliği halinde kentsel dönüşüm projeleri gerçekleştirilerek afetlere dirençli, sağlıklı, yaşanabilir ve sürdürülebilir yaşam alanları oluşturulacaktır.

Politika ve Tedbirler

1. Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinden etkilenen illerde sosyo-ekonomik hayatın tümüyle normale döndürülmesi ve deprem hasarlarının telafi edilmesine yönelik projelere öncelik verilecektir.
2. Kurumlar arasında sağlanacak etkin bir koordinasyon mekanizmasıyla deprem hasarlarının telafisine yönelik çalışmalar önceliklendirilecek ve planlı bir şekilde yürütülecektir.
3. Afet konut üretiminde hak sahipliği süreçleri iyileştirilecek, maliyet etkin afet konut üretimi sağlanacak ve geri ödeme sistemleri gözden geçirilecektir.
4. Yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında deprem bölgesindeki altyapıların afetlere karşı dayanıklılığı artırılacak, bölgenin sağlıklı ve dirençli dokusunun oluşmasına katkı sağlanırken aynı zamanda yeniden imar çalışmaları çerçevesinde yeşil dönüşümü teşvik edecek ve enerji verimliliğini artıracak yatırımlar desteklenecektir.
5. Deprem bölgesindeki üretim, turizm ve ticaret faaliyetlerinin afet öncesi canlılığına kavuşturulmasına yönelik ayrılan finansman kaynakları çeşitlendirilecek, bölgenin rekabet edebilirliği yeniden sağlanacaktır.
6. Bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik yatırım teşvik politikaları etkin bir şekilde uygulanacak, deprem bölgesine yönelik oluşturulan yatırım teşvik paketi aracılığıyla bölgede yatırım, üretim ve istihdamın hızla toparlanması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için destek uygulamalarının geliştirilmesine devam edilecektir.
7. Afet riski taşıyan bölgelerde kapsayıcı, sağlıklı, güvenli ve dirençli yaşam alanları altyapı ve üstyapı tesisleriyle bir bütün olarak planlanarak sürdürülebilir bir çevrede ve sosyal konut standartlarına uygun şekilde inşa edilecektir.
8. Kentsel dönüşüm faaliyetlerinin hızlandırılması, riskli konut sorununun çözümü ve şehirlerin afetlere dayanıklı ve daha sağlıklı hale getirilmesini desteklemek amacıyla rezerv alan ilan edilen Hazine taşınmazlarının uygulayıcı kuruluşlara devri sağlanacaktır.
9. Mekânsal planların yapımında ve uygulanmasında çoklu afet tehlikelerine karşı dirençliliğin sağlanmasına yönelik kriter ve önlemlere ilişkin mevzuatta düzenleme yapılacaktır.
10. Marmara Bölgesi başta olmak üzere afet riski yüksek bölgelerdeki yoğunluğun azaltılması amacıyla bölge dışında yeni endüstriyel gelişim alanları ve lojistik hatları oluşturulacaktır.
11. Sosyal konut üretiminde afet riski yüksek olan bölgelere öncelik verilecektir.
12. Tüm illerde mikro ölçekte afet risk analizleri yapılarak afete duyarlı yerleşim yeri tercihlerine yönelik farkındalık artırılacaktır.
13. Eğitim ve sağlık başta olmak üzere kamu hizmetlerinin sunulduğu yapıların afet ve olağanüstü durumlara karşı hazırlık durumu güçlendirilecektir.
14. Olası yeni afetlere karşı direnci artıracak gerekli kurumsal ve yasal düzenlemeler yapılarak kentsel dönüşüm çalışmaları hızlandırılacak, afetlere karşı dayanıksız yapı stokunun yeniden inşa sürecinde hukuki dayanağı güçlendirilmiş düzenlemeler hayata geçirilecektir.
15. Deprem, sel, heyelan, orman yangınları dahil afet risk yönetimine hizmet eden yerli yeni teknolojilerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
16. Erken uyarı amaçlı veri analizini, afetlerin izlenmesini, komuta ve sevkıyatı sağlamak üzere yeni teknolojik imkânlardan faydalanılacaktır.
17. Afet ve acil durumlara müdahaleye yönelik teknik ve beşeri kapasite geliştirilecek, kesintisiz güvenli haberleşme sistemi altyapısının kurulumu tamamlanacaktır.
18. Afet ve acil durumlarda kullanılacak toplanma ve barınma alanlarının standartları geliştirilecek ve sayıları artırılacaktır.
19. Afet sonrası ihtiyaç duyulan malzeme ve ekipmanların tedariki yapılarak lojistik depolarda uzun süreli depolanabilmesi sağlanacaktır.
20. Savunma sanayiinde geliştirilen teknoloji ve ürünlerin tarım, lojistik, hasar tespit, afet müdahale süreçleri gibi toplumsal fayda sağlayacak sivil alanlarda kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

21. Taşkınların etkilerinin asgari seviyeye indirilebilmesi, dere yataklarına yapılan müdahalelerin önlenmesi ve taşkın riskinin yapılacak tüm çalışmalarda dikkate alınması amacıyla gerekli mevzuat hazırlanacak, havza bazında tahmin ve erken uyarı sistemleri geliştirilecektir.
22. Tarımsal kuraklıkla mücadele için eğitim, kapasite geliştirme, Ar-Ge projeleri ve erken uyarı sistemi çalışmaları sürdürülecektir.
23. Afet yönetimiyle bağlantılı sermaye piyasası ürünlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.
24. Tüm afet tehlikelerini kapsayacak afet sigortası geliştirilerek yaygınlaştırılacak, zorunlu deprem sigortasının beyanı ve ödemesinin etkin takibi sağlanacaktır.
25. Bina tamamlama sigortasının yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülecektir.
26. Sigortanın oto denetim rolü hayata geçirilerek inşaat kalitesinin yükseltilmesini teminen yapı denetim sürecinde yer alan kişi ve kuruluşların mesleki sorumluluk sigortası ve yapı müteahhitlerinin yapı sorumluluk sigortası yaygınlaştırılacaktır.

8. Yeşil Dönüşüm

Küresel ölçekte, iklim değişikliğinin çevresel, sosyal ve ekonomik yıkıcı etkileri daha yaygın hale gelirken Covid-19 salgınının üretim ve tüketim kalıplarında yol açtığı değişiklikler ile son dönemde Rusya-Ukrayna savaşının enerji arz ve talep dengesini bozması, sürdürülebilirlik odaklı politika ve uygulamalara olan ihtiyacı daha fazla ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda, başta enerji, sanayi, ulaştırma ve tarım sektörleri olmak üzere tüm alanlarda yenilenebilir kaynaklar, enerji verimliliği, elektrifikasyon ve dögüsel ekonomi politikaları öncelikli hale gelmiştir.

Coğrafi konumu ve doğal kaynakları ile iklim değişikliğine maruziyeti yüksek ülkeler arasındaki Türkiye, aynı zamanda küresel ekonomiye entegrasyon düzeyi ile iklim değişikliğiyle mücadelede uluslararası politikalar ve gelişmelerden önemli düzeyde etkilenmektedir. Bu çerçevede, Paris Anlaşmasına taraf olunarak düşük karbonlu ekonomiye geçiş kararlılığı 2053 net sıfır emisyon hedefi ile ortaya konulmuş ve başlıca ticaret ortağı konumundaki Avrupa Birliği'ne uyum çalışmaları kapsamında Yeşil Mutabakat Eylem Planı hazırlanmıştır.

Program döneminde, 2053 net sıfır emisyon hedefi ve ulusal kalkınma öncelikleri doğrultusunda, sera gazı emisyon azaltımını destekleyen, iklim değişikliğine uyum kapasitesini artıran, rekabetçiliği ve verimliliği ön planda tutan, adil geçişi gözetilen ve küresel finansman kaynaklarından azami düzeyde faydalanarak ulusal teşvik mekanizmalarını geliştiren bir yaklaşımla ülkemizin yeşil dönüşüm süreci hızlandırılacaktır.

Politika ve Tedbirler

1. İklim değişikliğiyle ilgili uygulamaların bütüncül bir biçimde ele alındığı temel mevzuat hazırlığı tamamlanacaktır.
2. Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) hukuki altyapısı tamamlanarak Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasına (SKDM) uyumlu bir yapıda geliştirilecek, geçiş dönemi etkin bir şekilde değerlendirilerek mali yükümlülük aşamasına yönelik gerekli hazırlıklar yapılacaktır.
3. 2053 net sıfır karbon emisyon hedefi doğrultusunda uzun vadeli düşük emisyonlu kalkınma stratejisi, kalkınma planlarıyla uyumlu olacak şekilde hazırlanmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.
4. Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında firmalara yönelik kaynak, süreç ve enerji verimliliği ile dijitalleşme gibi konularda sektörel yol haritaları hazırlanacak, farkındalık artırma çalışmaları yürütülecektir.

5. Başta AB olmak üzere ihracat pazarlarında rekabetçiliğin artırılması ve tedarik zincirlerinde Türkiye'nin konumunun yükseltilmesi amacıyla Yeşil Mutabakat Eylem Planı güncellenecektir.
6. İklim değişikliği ile mücadele hedefleri doğrultusunda, sera gazı emisyonlarının izlenmesi ve fiyatlandırılması için altyapı oluşturulacaktır.
7. Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması ve 2053 net sıfır emisyon hedefi kapsamında enerji dönüşümünü destekleyen enerji depolama, hidrojen ve karbon yakalama, kullanma ve depolama gibi teknolojiler ile mikro-şebeke yönetimi ve dijitalizasyonun geliştirilmesine yönelik Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri desteklenecektir.
8. AB'nin döngüsel ekonomi politikaları çerçevesinde hazırlıkları süren mevzuata uyuma ilişkin etki değerlendirmesi yapılarak Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı hazırlanacak, sürdürülebilir üretim ve tüketim anlayışı çerçevesinde kaynak verimliliği ön planda tutularak maddesel geri kazanıma ve atık yönetimine öncelik verilecek, endüstriyel simbiyoz uygulamaları özendirilecektir.
9. Döngüsel ekonomi modelinin yaygınlaştırılması ve AB Yeşil Mutabakatı doğrultusunda imalat sanayiinde eko-tasarım ve sürdürülebilir ürünlere ilişkin mevzuat takip edilerek karbon ayak izi ve diğer çevresel göstergelerin hesaplanması, izlenmesi için mevzuat geliştirilecek, ihtiyaç duyulacak dijital altyapı desteklenecektir.
10. Sıfır atık uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
11. Geri kazanılmış ikincil ürüne ait standartlar belirlenerek teşvik ve yönlendirme sistemi geliştirilecek, mevzuatta düzenlemeler yapılacaktır.
12. Tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarının korunması, sürdürülebilir tüketim modeli kapsamında yenilenmiş ürün sisteminin yaygınlığı artırılacaktır.
13. Yeşil ve döngüsel ekonomiye geçiş sürecinin işgücü piyasalarına etkileri analiz edilecek, adil geçiş dikkate alınarak ortaya çıkacak yeni meslek grupları için işgücünün yetkinliği artırılacaktır.
14. Yeşil kamu alımları stratejileri geliştirilecek, yeşil dönüşümü destekleyen satın alma kriterleri belirlenecektir.
15. Çevreye duyarlı çok modlu taşımacılık terminaleri oluşturulacaktır.
16. Yeşil liman uygulaması için teşvikler sağlanarak çevreye zararlı makine ve ekipmanların kullanımını azaltılacaktır.
17. Elektrikli araçların yaygınlaştırılması amacıyla şarj istasyon ağı geliştirilecek, özellikle yerli elektrikli araçların kullanımı desteklenecektir.
18. Yol yapım projelerinde gürültü seviyesi ve sera gazı emisyonu düşük teknolojiler ve malzemelerin kullanılması yaygınlaştırılacaktır.
19. Kentiçi ulaşımda düşük karbonlu sistemlere geçişi kolaylaştıracak, ulaşımın sürdürülebilirliğine yönelik projeler hayata geçirilecektir.
20. Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) modeliyle yerli ürün kullanım şartı içerecek şekilde projeler geliştirilmeye devam edilecektir.
21. Türkiye'nin ısı potansiyelinin değerlendirilmesi ve atık ısının kullanılabilmesi için ısı arzına yönelik gerekli mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.
22. Yeni Enerji Verimliliği Strateji Belgesi ve II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı hayata geçirilecektir.
23. Kamu bina ve hizmetlerinde enerji verimliliği çalışmaları sürdürülerek enerji performans sözleşmelerinin daha yaygın kullanımı için gerekli teknik ve idari altyapı geliştirilecektir.
24. Kamu, ticari ve konut amaçlı binalarda yüksek enerji performansını ve aynı zamanda belirli oranda yenilenebilir enerji kullanımını amaçlayan Neredeyse Sıfır Enerjili Binalar (NSEB) yaklaşımını yaygınlaştırılacak düzenlemeler yapılacaktır.

25. Sürdürülebilir orman yönetimi çerçevesinde orman varlığı korunup genişletilerek yeni yutak alanların oluşturulmasına devam edilecek, elverişli arazilerde endüstriyel plantasyon faaliyetleri sürdürülecektir.
26. İklim değişikliğine dayanıklı tarım uygulamaları ve yeni teknolojiler yaygınlaştırılarak toprak ve su kaynaklarının daha etkin kullanımı sağlanacaktır.
27. Yeşil dönüşüme yönelik finansman imkânları artırılacak, mevcut destek mekanizmaları gözden geçirilecek, sürdürülebilir finans konusundaki kurumsal kapasite artırılarak yeşil finansman ekosistemi geliştirilecektir.
28. Avrupa Birliği taksonomisi başta olmak üzere uluslararası taksonomi örnekleriyle uyumlu ve Türkiye'nin ihtiyaçlarını gözeterek Ulusal Yeşil Taksonominin oluşturulmasına yönelik mevzuat çalışmaları yapılacaktır.
29. Bankacılık sektörünün sürdürülebilir bankacılık uygulamalarına geçişinin hızlandırılması ve iklim değişikliği kaynaklı finansal risklerin yönetimi için düzenlemeler yapılacaktır.
30. Sermaye piyasalarında sürdürülebilirlik temelinde yeni düzenleme ve uygulamaların geliştirilmesiyle şirketlerin sürdürülebilirlik raporlama ilkeleri uluslararası standartlara uyumlu olarak güncellenecek, Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel raporlamalarına yönelik üçüncü taraf güvence ve doğrulama sisteminin kurulması ve bu kapsamdaki verilerin oluşturulacak sisteme entegrasyonu sağlanacaktır.
31. Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel kriterler çerçevesinde uluslararası finans piyasalarına katılım hızlandırılacak, yeşil dönüşüme yönelik yenilikçi ve sürdürülebilir finansman araçları geliştirilerek yatırımların finansman ihtiyaçları karşılanacaktır.

9. Dijital Dönüşüm

Nesnelerin interneti, yapay zekâ, büyük veri, makine öğrenmesi ve üç boyutlu baskı gibi gelişmelerle dijital teknolojiler, uluslararası üretimin konumlanmasında ve ülkelerin rekabet güçlerinde giderek daha fazla ön plana çıkmış, söz konusu teknolojilerin iş yapma şekilleri üzerindeki etkisi Covid-19 salgınıyla daha da ivme kazanmıştır. Dijital teknolojilerin en etkin şekilde kullanılarak üretici ve tüketici arasındaki etkileşimin geliştirilmesi, başta KOBİ'ler olmak üzere sanayi ve hizmetlerdeki dijital dönüşümün sağlanması ve desteklenmesi önem arz etmektedir. Bununla birlikte, verinin artan kullanımına bağlı olarak mahremiyet ve amaca uygunluk odaklı veri paylaşımı ile siber güvenlik konuları ağırlık kazanmaktadır.

Program döneminde dijital dönüşümün hızlandırılması kapsamında, elektronik haberleşme altyapılarının güçlendirilmesi, yeni nesil ağ altyapılarının yaygınlaştırılması, öncelikli sektör ve alanlarda nitelikli Ar-Ge insan kaynağının geliştirilmesi, dijital dönüşüme yönelik teknolojilerde yetkinliğin artırılması, KOBİ'ler başta olmak üzere firmaların dijital teknolojilere yönelik kapasite ve kabiliyetlerinin desteklenmesi ve finansmana yönelik etkin mekanizmaların oluşturulması sağlanacaktır. Ayrıca, siber güvenliğin ülke genelinde daha bütüncül politikalarla güçlendirilmesi sağlanacak, kamu hizmetlerinde vatandaş odaklı bir anlayışla dijital teknolojilerden etkin bir şekilde faydalanılarak verimlilik artırılacaktır.

Kamu yönetiminin etkinleştirilmesi ve kamu hizmetlerinin geliştirilmesinde dijital teknolojilerden en üst düzeyde faydalanılacaktır. Bu bağlamda, kamuda dijital teknolojilerin kullanımında yenilikçiliği ve tedarik etkinliğini artırmak ve veriden değer üretmek üzere bulut bilişim ve açık kaynak kodlu yazılımların kamuda kullanımı yaygınlaştırılacak, kamunun genelini kapsayan etkin bir veri yönetimi mekanizması oluşturulacaktır. Kamu kurumlarının bilgi teknolojileri proje yönetimi yetkinlikleri

geliştirilecek, nitelikli bilişim personelinin kamuda istihdamını kolaylaştırmayı ve özendirmeyi teminen kamu istihdam rejiminde gerekli iyileştirmeler yapılacaktır.

Politika ve Tedbirler

1. Veri ekonomisine geçişi hızlandırmak üzere, veri sahipliği ve veri paylaşım sorumlulukları ile teknik yöntemlerinin belirleneceği veri yönetişi çatı düzenlemeler ve yönetişi altyapısı oluşturulacaktır.
2. Veri esaslı rekabet gücünün artırılmasına yönelik ulusal veri stratejisi hazırlanacaktır.
3. İleri dijital becerilerin kazandırılması, veri ekosisteminin güçlendirilmesi ve güvenilir yapay zekâ ürün ve hizmetlerinin geliştirilmesi sağlanarak, kurumsal ve sektörel düzeyde veriden değer üretimi desteklenecektir.
4. Türkiye'yi veri işleme faaliyetleri için bölgesel bir merkez haline getirmek üzere veri merkezi ve bulut bilişim yatırımları desteklenecektir.
5. Yüksek hızlı, kaliteli ve güvenli erişim imkânı sunan sabit ve mobil genişbant altyapıları yaygınlaştırılacak, fiziksel altyapıların ortak kullanımı teşvik edilecektir.
6. Genişbant altyapılarının gelişmesinin zor olduğu bölgelerde altyapı kurulumu teşvik edecek, mobil haberleşme altyapısının olmadığı yerleşim yerlerine altyapı kurulması sağlanacaktır.
7. Yeni nesil mobil haberleşme teknolojilerinin üretimi güçlendirilecek ve kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
8. Sanayi ve hizmet sektörlerinde yapay zekâ, büyük veri, bulut bilişim, blokzincir, siber güvenlik ve siber-fiziksel sistemler gibi dijital dönüşüme yönelik yerli teknolojilerin geliştirilmesi desteklenecektir.
9. Yerli yazılım firmalarının yetkinliği artırılacak ve işbirliklerini destekleyici platformlar oluşturulacaktır.
10. Açık kaynak kodlu yazılım ekosistemi geliştirilecek, yazılım sektöründeki insan kaynağı artırılacaktır.
11. Kamu hizmet sunumunda tasarruf, güvenlik ve sürekliliği temin etmek üzere açık kaynak kodlu yazılım ve bulut bilişim gibi araçlardan faydalanılacaktır.
12. 81 ilde Teknofest Teknoloji Atölyeleri kurulacaktır.
13. Kuantum teknolojileri alanında ileri düzeyde teknolojik araştırmalar yapılarak bu araştırmaların endüstriye uygulanması sağlanacaktır.
14. Derin teknoloji alanlarında yurt dışında yaşayan Türk uzmanların Türkiye'de girişim başlatmalarına olanak sağlayacak mekanizmalar oluşturulacaktır.
15. Enerji yoğunluğu yüksek batarya teknolojileri, bağlantılı araçlar, tam otonom (sürücüsüz) mobilite sistemleri ve ray ötesi sistemler gibi yeni nesil enerji ve ulaşım sistemlerindeki teknolojik kabiliyetler ve yatırımlar artırılacaktır.
16. Yerli ve millî gözlem uydusu İMECE'nin savunma, afet yönetimi, çevre, şehircilik, tarım ve ormancılık gibi alanlarda etkin şekilde kullanımı sağlanacak, yer gözlem uydusu geliştirme kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.
17. Milli uzay programı çerçevesinde, ülkemizdeki uydu geliştirme ve pazarlama faaliyetleri koordine edilerek nano ve mikro uydu ile mega takım uydu gibi yeni teknolojik alanlarda Ar-Ge ve ürün geliştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.
18. KOBİ'lerde yaygın olarak ihtiyaç duyulan dijitalleşme uygulamaları merkezi bir altyapı ve destekleyici yazılım araçlarıyla karşılanacaktır.
19. Tarımsal faaliyetlerde dijital uygulamalarla ürün doğrulama, rekolte tahmini, yapay zeka, coğrafi bilgi sistemleri oluşturulacaktır.

20. Ulusal siber savunma ve siber caydırıcılık yeteneğinin artırılması, bu alanlarda ihtiyaç duyulan kapasitenin geliştirilmesine yönelik 2024-2027 Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanacaktır.
21. Sanayi alanındaki işletmelerin siber dayanıklılıkları artırılabacaktır.
22. e-Devlet Kapısı başta olmak üzere hizmet tasarımı ve sunumuna yönelik standartlar, altyapı ve idari kapasite, hizmet süreçleri esas alınarak ve yeniden yapılandırılarak iyileştirilecektir.
23. Dijital devlet çalışmalarına ilişkin üst seviye yönetim ile kurumlar arası bilgi teknolojileri yönetim kapasitesi iyileştirilecektir.
24. Kamu kurumlarının bilgi ve işlem teknolojileri ürün ve hizmet alımlarında maliyet etkinliği sağlanarak yenilikçilik ve yerli katma değer artırılabacaktır.
25. e-Devlet Kapısı üzerinden sunulmakta olan bütünleşik hizmetlerin niteliği ve sayısı artırılabacaktır.
26. e-Devlet Kapısı üzerinden sunulan belediye hizmetlerinin standardizasyonu sağlanacak ve e-Devlet Kapısında kullanımı kolaylaştırılacaktır.
27. Kamu hizmetlerinin kesintisiz ve birlikte çalışabilirliği ile özel sektörün küresel rekabet gücünü artırmak üzere dijital devlet hizmetlerinde yeni nesil teknolojilerin etkin kullanımına yönelik modernizasyon ve süreç iyileştirmeleri yapılacak ve bu amaca yönelik ortak altyapı ve beşeri sermaye güçlendirilecektir.
28. Dijital dönüşüm sürecinin izlenebilmesi için uluslararası göstergeler ve ölçümlemeye yönelik veri kapasitesi iyileştirilecektir.
29. Dijital finans altyapısı güçlendirilerek fintek alanında yerli teknolojilerin geliştirilmesine yönelik tedbirler alınacaktır.
30. Blokzincir tabanlı akıllı sözleşmeler üzerinden menkul kıymet ihraçları yapılacak, ihraç süreçleri dijitalleştirilecektir.
31. Dijital ekonomide rekabet ortamını güçlendirecek düzenlemeler tamamlanacaktır.
32. Uzaktan erişim üzerinden mikro veri sunumunun yasal zeminine yönelik hazırlıklar tamamlanacak, araştırmacıların uzaktan erişim aracılığıyla mikro verilere erişip, bilimsel çalışmalarını yapabilmelerine imkân sağlayan Elektronik Veri Araştırma Merkezi (E-VAM) projesi hayata geçirilecektir.

10. İş ve Yatırım Ortamı

İş ve yatırım ortamında bürokratik ve hukuki öngörülebilirliğin güçlendirilerek ekonominin daha rekabetçi bir yapıya kavuşturulması, istihdamın, ihracatın ve üretimin artırılması temel amaçtır. Bu çerçevede, Program döneminde şirket kurma ve tasfiye süreçlerinin iyileştirilmesi, bürokrasinin azaltılması, işlemlerin hızlandırılması ve işlem maliyetlerinin düşürülmesi ile hukuki ve mali süreçlerin iyileştirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmasına öncelik verilecektir.

Öncelikli sektörler ve bölgesel koşullar dikkate alınarak özel kesim yatırımlarının desteklenmesi sağlanacak, devlet yardımları gözden geçirilecek, yatırımın temel unsurlarından biri olan yatırım yeri tahsisi sistemi güçlendirilecek, yatırım, ticaret ve finans alanında hukuki süreçler kolaylaştırılacaktır.

Politika ve Tedbirler

1. Yargıda ihtisaslaşmanın geliştirilmesi kapsamında, hâkim ve savcılarının, bilirkişilerin ve arabulucularının nitelik ve nicelik açısından geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacak, ihtisas mahkemeleri güçlendirilecektir.

2. Alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının etkinliğinin artırılması ve yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılacak, gerçek ve tüzel kişiler ile devlet arasındaki uyuşmazlıkları en hızlı ve en az maliyetle çözmek amacıyla idari sulh usulü etkinleştirilecektir.
3. İcra ve iflas sisteminin etkinliği artırılacaktır.
4. Yargılama süreçleri etkinleştirilerek ve tahkim başta olmak üzere alternatif ihtilaf çözme mekanizmaları güçlendirilerek ekonomik karar ve faaliyetlerin hızlandırılması sağlanacaktır.
5. Tahkim mekanizmasının ticari uyuşmazlıkların çözümünde daha fazla kullanılmasının teşvik edilmesi ve İstanbul Tahkim Merkezi'nin yapısının güçlendirilmesi ve küresel görünürlüğünün artırılması sağlanacaktır.
6. Yatırım ortamının iyileştirilmesine ve yatırım ortamını etkileyen mevzuat değişikliklerinde öngörülebilirliği artırmaya yönelik özel sektör ile kamu kurumları arasındaki koordinasyon, işbirliği ve diyalog mekanizmaları güçlendirilecek, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK)'nin yapısı daha etkin hale getirilecektir.
7. İş yaşamını doğrudan etkileyen düzenlemelerin, uygulama amacına uygun, ölçülü, öngörülebilir ve piyasa ekonomisi ilkeleriyle uyumluluğu gözetilecektir.
8. Kişisel Verilerin Korunması Kanununun Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) başta olmak üzere AB müktesebatına uyum sürecine yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.
9. Uluslararası standartlar dikkate alınarak, iş ve yatırım ortamının dijital dönüşümünde karşılıklı işlerlik, emniyet, veri koruma, kapsayıcılık, sürdürülebilirlik ve uluslararası işbirliği ilkelerine dayanan ulusal standartlar belirlenecektir.
10. Fikri mülkiyet sisteminde toplumsal bilinci ve farkındalığı artırmak üzere hukuki altyapı güçlendirilecek, fikri mülkiyet haklarının oluşmasını destekleyen ekosistem geliştirilerek bu hakların ticarileştirilmesi hızlandırılacak ve ticari sırların etkin bir şekilde korunmasına yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.
11. Uluslararası ölçekte yatırım yapan Türk şirketlerinin korunması için uluslararası vergilendirmede güncel düzenlemelerden doğacak hak kayıplarına yönelik aktif bir diplomasi izlenecektir.
12. Yatırımlara ilişkin izin, lisans, ruhsat gibi işlemleri sonuçlandırma süreleri kısaltılacaktır.
13. Şirket kuruluş ve ticaret defterlerine yönelik işlemlerin hız kazandırılarak kolaylaştırılması amacıyla şirket ve ticaret sicili işlemlerinde dijital uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.
14. Büyük ölçekli yatırımlar, hızlı büyüyen KOBİ'ler ve entegre tesisler için başta organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgeleri olmak üzere planlı sanayi alanları genişletilecektir.
15. Endüstri bölgeleri, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri ve özel yatırım yerlerinin, hammaddeye erişim, lojistik, enerji, demiryolu, liman bağlantısı ve çevre boyutu açısından tedarik zincirine uygun ve sürdürülebilir şekilde oluşturulması amacıyla alternatif yöntemler geliştirilecektir.
16. Yatırımcıların faydalanması için uygun yatırım yerlerini içeren yatırım yeri envanteri oluşturulacaktır.
17. Stratejik ve büyük ölçekli yatırımlar için yer temininde ve kamulaştırma süreçlerinde yeni bir mekanizma geliştirilecek, bürokrasinin azaltılması sağlanacaktır.
18. Bölgesel koşullar göz önünde bulundurularak başta imalat sanayiinde öncelikli sektörler olmak üzere yatırımlar için Hazine taşınmazlarının ekonomiye kazandırılması sağlanacaktır.
19. Yatırım teşvik sistemi, yapılacak etki değerlendirmelerinden yararlanılarak amaç ve destek unsurları açısından sadeleştirilerek yeniden yapılandırılacak, yatırımlar katma değer, ithalat bağımlılığını azaltma, teknolojik kapasite, rekabet, araştırma ve geliştirme, yeşil ve dijital dönüşüm gibi unsurlar çerçevesinde değerlendirilerek önceliklendirilecektir.
20. Proje Bazlı Teşvik sistemi nitelikli yatırım konularına odaklanacak, nitelikli alanlardaki yatırımlar bütüncül bir şekilde desteklenecektir.

21. Yurt dışındaki Türk araştırmacıların ulusal projelere dahil olmaları ve Türkiye’de girişim kurmaları teşvik edilecektir.
22. Yeşil ve dijital dönüşüm ile tedarik zincirlerinin geliştirilmesi konularında Avrupa Birliği ile yeni bir diyalog mekanizması hayata geçirilecektir.
23. Sürdürülebilir büyümeyi desteklemek amacıyla ihracata yönelik katma değeri yüksek yatırımlara yönelik faaliyetlerde finansmana erişim koşulları iyileştirilecektir.
24. Yatırım odaklı girişimcilik ve ek yatırım fırsatlarının desteklenmesi kapsamında, girişim sermayesi fon kaynakları çeşitlendirilecek ve güçlendirilecek, devam destekleri ile başlangıç firmalarının ölçeklenmesi sağlanacaktır.
25. Melek yatırımcılık ve kitle fonlaması ekosisteminde karşılaşılan sorunlar ve ekosistemi geliştirilmesine ve iyileştirilmesine katkı sağlayacak alanlar tespit edilecek, sektörün kapasitesinin artırılmasına hizmet eden bir mekanizma kurulacaktır.
26. Özel bankaların, yatırımları daha fazla desteklemeleri özendirilecektir.
27. Finans kuruluşlarının teknoloji temelli başlangıç firmalarına yatırım yapmaları, girişimci hisselerini almaları, patentlerin bankalarda teminat gösterilmesi gibi uygulamalarla finansal destek sağlamaları kolaylaştırılacaktır.
28. Girişim ekosisteminin geliştirilmesinde, şirketlerin çalışanlarına yönelik çeşitli teşvik edici araçlar sunabilmelerine imkân veren düzenlemeler hayata geçirilerek girişim şirketlerinin nitelikli personel istihdam etmeleri kolaylaştırılacaktır.

11. Merkezi Yönetim Bütçesi Ödenek Teklif Tavanları ve Bütçe Sürecine İlişkin Hususlar

5018 sayılı Kanununun 16 ncı maddesi gereğince, söz konusu Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelerin 2024, 2025 ve 2026 yıllarına ilişkin ödenek teklif tavanları Ek 2’de yer almaktadır.

2024, 2025 ve 2026 yılları bütçe teklifleri, kamu kurum ve kuruluşları tarafından 5018 sayılı Kanununun 15, 16, 17 ve 18 inci maddelerine uygun olarak çok yıllık bütçeleme anlayışı ile uyumlu bir şekilde hazırlanacaktır. Çok yıllık bütçelemenin başarılı bir şekilde sürdürülmesi, bütçe uygulamalarında kamu idareleri arasında gerekli işbirliği ve eşgüdümün sağlıklı bir şekilde yürütülmesine bağlı bulunmaktadır. Ayrıca, idarelerin bütçe tekliflerini hazırlarken 2021/14 sayılı Tasarruf Tedbirleri ile ilgili Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde yer alan düzenlemelere uymaları gerekmektedir.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberindeki esas ve usuller çerçevesinde 2024-2026 yıllarını kapsayan bütçe tekliflerini hazırlayarak 30 Eylül 2023 tarihine kadar Strateji ve Bütçe Başkanlığına teslim edeceklerdir.

EK 1:
Makroekonomi ve Kamu Maliyesine İlişkin
Temel Göstergeler ve Hedefler

Tablo 1.1: Temel Ekonomik Büyüklükler

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
BÜYÜME					
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	15.012	25.483	41.159	52.942	62.997
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	906	1.067	1.119	1.205	1.318
Kişi Başına Gelir (GSYH, Dolar)	10.659	12.415	12.875	13.717	14.855
GSYH Büyümesi ⁽¹⁾	5,5	4,4	4,0	4,5	5,0
Toplam Tüketim ⁽¹⁾	16,3	10,3	3,6	4,3	4,3
Kamu ⁽²⁾	5,0	6,0	4,3	3,8	3,6
Özel ⁽²⁾	17,8	10,9	3,5	4,3	4,4
Toplam Sabit Sermaye Yatırımı ⁽¹⁾	1,3	5,5	3,6	3,8	4,7
Kamu ⁽²⁾	18,9	8,3	0,3	0,6	1,9
Özel ⁽²⁾	-0,6	5,1	4,0	4,3	5,0
Toplam Yurtiçi Tasarruf / GSYH	30,0	29,2	29,6	30,2	30,8
Kamu	2,0	0,1	-0,9	-0,1	0,3
Özel	28,0	29,1	30,5	30,3	30,6
Toplam Tasarruf -Yatırım Farkı / GSYH ⁽³⁾	-5,0	-3,9	-3,0	-2,5	-2,2
Kamu	-1,9	-4,0	-4,2	-3,2	-2,8
Özel	-3,1	0,1	1,2	0,7	0,6
Toplam Nihai Yurtiçi Talep ⁽¹⁾	12,5	9,2	3,6	4,2	4,4
Net İhracatın Büyüme Katkısı	0,7	-2,9	0,4	0,2	0,3
İSTİHDAM					
Nüfus (Yıl Ortası, Bin Kişi) ⁽⁴⁾	84.980	85.917	86.883	87.833	88.750
İşgücüne Katılma Oranı (%)	53,1	53,7	54,4	55,0	55,6
İstihdam Düzeyi (Bin Kişi)	30.752	31.654	32.428	33.340	34.381
İstihdam Oranı (%)	47,5	48,3	48,8	49,5	50,4
İşsizlik Oranı (%)	10,4	10,1	10,3	9,9	9,3
DIŞ TİCARET (GTS)					
İhracat (GTS tanımlı, fob) (Milyar Dolar) ⁽⁵⁾	254,2	255,0	267,0	283,6	302,2
İthalat (GTS tanımlı, cif) (Milyar Dolar) ⁽⁵⁾	363,7	367,0	372,8	388,9	414,0
Ham Petrol Fiyatı - Brent (Dolar/Varil)	100,8	82,3	86,7	85,9	84,9
Enerji İthalatı (Milyar Dolar)	96,5	71,0	77,3	76,3	75,7
Dış Ticaret Dengesi (GTS tanımlı, Milyar Dolar) ⁽⁵⁾	-109,5	-112,0	-105,8	-105,3	-111,8
Dış Ticaret Hacmi / GSYH (%) ⁽⁵⁾	68,2	58,3	57,2	55,8	54,3
CARI İŞLEMLER DENGESİ					
Turizm Gelirleri (Milyar Dolar)	46,5	55,6	59,6	64,7	71,3
Seyahat Gelirleri (Milyar Dolar)	41,4	49,0	52,5	57,0	62,8
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-48,4	-42,5	-34,7	-31,7	-30,0
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-5,3	-4,0	-3,1	-2,6	-2,3
Altın Hariç Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-29,0	-15,2	-22,2	-19,1	-17,2
Altın Hariç Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-3,2	-1,4	-2,0	-1,6	-1,3
ENFLASYON					
GSYH Deflatör Artışı, % Değişme	96,0	62,6	55,3	23,1	13,4
TÜFE Yıl Sonu, % Değişme	64,3	65,0	33,0	15,2	8,5

Not: GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

(1) Zincirlenmiş hacim endeksi yüzde değişim

(2) Kamu ve özel ayrımında tüketim ve yatırım verileri Strateji ve Bütçe Başkanlığı hesaplamalarıdır.

(3) Toplam tasarruf-yatırım farkı ile cari işlemler açığı arasındaki fark, milli gelir hesaplamalarında ihracat ve ithalat ağırlıklı döviz kuru kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

(4) SBB hesaplamalarıdır.

(5) TÜİK tarafından yayımlanan Genel Ticaret Sistemi (GTS) ile uyumlu dış ticaret istatistiklerini göstermektedir.

Tablo 1.2: Kamu Kesimi Genel Dengesi ⁽¹⁾

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
	(Milyar TL)				
Kamu Kesimi Genel Dengesi (KKGD)	-357,7	-1.631,4	-2.446,8	-1.658,0	-1.626,0
Genel Devlet	-120,1	-1.651,7	-2.468,8	-1.609,4	-1.579,2
Merkezi Yönetim Bütçesi	-142,7	-1.633,0	-2.651,9	-1.824,4	-1.827,1
Mahalli İdareler	-39,8	-76,6	17,4	10,3	11,3
Bütçe Dışı Fonlar	20,0	12,3	39,2	35,5	43,4
İşsizlik Sigortası Fonu	33,6	50,5	144,8	181,2	201,5
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-44,4	-116,8	-306,2	-366,2	-377,7
Genel Sağlık Sigortası	51,7	116,8	306,2	366,2	377,7
Döner Sermayeli Kuruluşlar	1,5	-4,9	-18,3	-12,1	-8,3
KİT'ler	-237,6	20,3	22,0	-48,5	-46,8
Faiz Giderleri Hariç KKGD	-18,9	-934,9	-1.131,1	191,7	701,7
Faiz Gideri ve Özelleştirme Geliri Hariç KKGD	-24,9	-946,9	-1.156,1	161,7	666,7
	(GSYH'ye Oran, Yüzde)				
Kamu Kesimi Genel Dengesi	-2,4	-6,4	-5,9	-3,1	-2,6
Genel Devlet	-0,8	-6,5	-6,0	-3,0	-2,5
Merkezi Yönetim Bütçesi	-1,0	-6,4	-6,4	-3,4	-2,9
Mahalli İdareler	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0
Bütçe Dışı Fonlar	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
İşsizlik Sigortası Fonu	0,2	0,2	0,4	0,3	0,3
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-0,3	-0,5	-0,7	-0,7	-0,6
Genel Sağlık Sigortası	0,3	0,5	0,7	0,7	0,6
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KİT'ler	-1,6	0,1	0,1	-0,1	-0,1
Faiz Giderleri Hariç KKGD	-0,1	-3,7	-2,7	0,4	1,1
Faiz Gideri ve Özelleştirme Geliri Hariç KKGD	-0,2	-3,7	-2,8	0,3	1,1

(1) Kamu kesimi; merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, sosyal güvenlik kuruluşları ile GSS, fonlar, döner sermayeler, İşsizlik Sigortası Fonu ve KİT'lerden oluşmaktadır.

GT: Gerçekleşme tahmini

P: Program

Tablo 1.3: Program Tanımlı Kamu Kesimi Genel Dengesi ⁽¹⁾

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
	(Milyar TL)				
Kamu Kesimi	-255,1	-1.244,3	-1.482,9	-292,2	158,7
Genel Devlet	-22,7	-1.279,6	-1.528,7	-237,7	221,6
Merkezi Yönetim Bütçesi	-19,9	-1.232,2	-1.665,5	-384,9	52,0
Mahalli İdareler	-32,9	-67,8	29,0	21,8	22,2
Bütçe Dışı Fonlar	19,9	12,3	39,1	35,4	43,3
İşsizlik Sigortası Fonu	4,1	17,6	93,0	108,7	119,2
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-44,4	-116,8	-306,2	-366,2	-377,7
Genel Sağlık Sigortası	51,7	116,8	306,2	366,2	377,7
Döner Sermayeli Kuruluşlar	-1,3	-9,4	-24,3	-18,7	-15,1
KİT'ler	-232,5	35,3	45,8	-54,5	-62,9
	(GSYH'ye Oran, Yüzde)				
Kamu Kesimi	-1,7	-4,9	-3,6	-0,6	0,3
Genel Devlet	-0,2	-5,0	-3,7	-0,4	0,4
Merkezi Yönetim Bütçesi	-0,1	-4,8	-4,0	-0,7	0,1
Mahalli İdareler	-0,2	-0,3	0,1	0,0	0,0
Bütçe Dışı Fonlar	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
İşsizlik Sigortası Fonu	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-0,3	-0,5	-0,7	-0,7	-0,6
Genel Sağlık Sigortası	0,3	0,5	0,7	0,7	0,6
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
KİT'ler	-1,5	0,1	0,1	-0,1	-0,1

(1) Faiz gelirleri ve giderleri, özelleştirme gelirleri, kamu bankaları kâr payları ve bazı özelliikli gelirler ile giderler hariç tutularak hesaplanmaktadır.

GT: Gerçekleşme tahmini

P: Program

Tablo 1.4: Kamu Kesimine İlişkin Diğer Göstergeler

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
	(GSYH'ye Oran, Yüzde)				
Kamu Harcanabilir Geliri	10,2	9,8	9,6	10,2	10,2
Kamu Tüketimi	-8,2	-9,7	-10,5	-10,2	-9,9
Kamu Tasarrufu	2,0	0,1	-0,9	-0,1	0,3
Kamu Yatırımı	-3,9	-4,1	-3,3	-3,2	-3,1
Kamu Tasarruf Yatırım Farkı	-1,9	-4,0	-4,2	-3,2	-2,8
Toplam Kamu Kesimi Özelleştirme Geliri	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Vergi Yüğü (Sosyal Güvenlik Primleri Dâhil) (1)	20,8	22,9	24,5	24,3	24,4
Vergi Yüğü (Sosyal Güvenlik Primleri Hariç) (1)	16,0	17,0	18,2	18,2	18,3
AB Tanımlı Genel Devlet Borç Stoku	31,7	33,3	35,2	34,6	33,2

(1) Red ve iadeler hariçtir.

GT: Gerçekleşme tahmini

P: Program

Tablo 1.5: Genel Devlet Dengesi ⁽¹⁾

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
	(Milyar TL)				
Gelirler	4.180,7	7.697,4	12.859,8	16.504,6	19.630,3
Vergiler	2.383,6	4.323,8	7.480,8	9.613,5	11.467,6
Vergi Dışı Normal Gelirler	206,7	368,3	583,2	715,5	857,1
Faktör Gelirleri	624,3	1.069,0	1.485,7	1.981,6	2.349,7
Sosyal Fonlar	960,1	1.924,2	3.285,0	4.164,0	4.921,0
Özelleştirme Gelirleri	6,0	12,0	25,0	30,0	35,0
Harcamalar	4.300,8	9.349,1	15.328,6	18.114,0	21.209,5
Faiz Dışı Harcamalar	3.976,1	8.685,5	14.052,1	16.280,5	18.888,5
Cari Harcamalar	1.825,5	3.684,9	6.071,7	7.630,4	8.935,6
Yatırım Harcamaları	430,8	789,8	1.108,7	1.350,1	1.582,4
Transfer Harcamaları	1.719,8	4.210,8	6.871,6	7.300,0	8.370,4
Stok Değişim Fonu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Faiz Harcamaları	324,7	663,6	1.276,5	1.833,5	2.321,0
Genel Devlet Dengesi	-120,1	-1.651,7	-2.468,8	-1.609,4	-1.579,2
Faiz Giderleri Hariç Denge	204,6	-988,1	-1.192,3	224,1	741,8
Özelleştirme Gelirleri Hariç Denge	-126,1	-1.663,7	-2.493,8	-1.639,4	-1.614,2
Faiz Gid. ve Özelleştirme Gel. Hariç Denge	198,6	-1.000,1	-1.217,3	194,1	706,8
	(GSYH'ye Oran, Yüzde)				
Gelirler	27,8	30,2	31,2	31,2	31,2
Vergiler	15,9	17,0	18,2	18,2	18,2
Vergi Dışı Normal Gelirler	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Faktör Gelirleri	4,2	4,2	3,6	3,7	3,7
Sosyal Fonlar	6,4	7,6	8,0	7,9	7,8
Özelleştirme Gelirleri	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Harcamalar	28,6	36,7	37,2	34,2	33,7
Faiz Dışı Harcamalar	26,5	34,1	34,1	30,8	30,0
Cari Harcamalar	12,2	14,5	14,8	14,4	14,2
Yatırım Harcamaları	2,9	3,1	2,7	2,6	2,5
Transfer Harcamaları	11,5	16,5	16,7	13,8	13,3
Stok Değişim Fonu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Faiz Harcamaları	2,2	2,6	3,1	3,5	3,7
Genel Devlet Dengesi	-0,8	-6,5	-6,0	-3,0	-2,5
Faiz Giderleri Hariç Denge	1,4	-3,9	-2,9	0,4	1,2
Özelleştirme Gelirleri Hariç Denge	-0,8	-6,5	-6,1	-3,1	-2,6
Faiz Gid. ve Özelleştirme Gel. Hariç Denge	1,3	-3,9	-3,0	0,4	1,1

(1) Genel devlet; merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, sosyal güvenlik kuruluşları, genel sağlık sigortası, fonlar, döner sermayeler ve İşsizlik Sigortası Fonundan oluşmaktadır.

GT: Gerçekleşme tahmini

P: Program

Tablo 1.6: Merkezi Yönetim Bütçesi

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
	(Milyar TL)				
Harcamalar	2.942,7	6.562,6	11.089,0	12.715,0	14.812,7
Faiz Hariç Harcamalar	2.631,8	5.916,5	9.835,0	10.905,8	12.517,9
Personel Giderleri	615,3	1.326,5	2.553,5	3.158,2	3.628,3
Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Primi Gid.	96,9	183,2	312,5	386,8	444,7
Mal ve Hizmet Alımları	257,7	471,0	679,8	842,2	956,3
Cari Transferler	1.126,4	2.501,6	4.266,7	4.991,4	5.860,6
Sermaye Giderleri	276,9	538,8	788,0	910,1	1.014,0
Sermaye Transferleri	48,8	685,1	720,8	78,8	87,8
Borç Verme	209,9	210,4	298,5	291,5	238,7
Yedek Ödenekler	0,0	0,0	215,2	246,8	287,5
Faiz Giderleri	310,9	646,1	1.254,0	1.809,2	2.294,8
Gelirler	2.800,1	4.929,7	8.437,1	10.890,6	12.985,6
Genel Bütçe Vergi Gelirleri	2.353,4	4.270,7	7.407,7	9.523,2	11.349,5
Diğer Gelirler	446,7	659,0	1.029,4	1.367,4	1.636,1
Bütçe Dengesi	-142,7	-1.633,0	-2.651,9	-1.824,4	-1.827,1
Faiz Dışı Denge	168,2	-986,8	-1.397,9	-15,2	467,8
Program Tanımlı Harcamalar	2.631,8	5.916,5	9.835,0	10.905,8	12.517,8
Program Tanımlı Gelirler	2.612,0	4.684,3	8.169,5	10.520,9	12.569,8
Program Tanımlı Denge	-19,9	-1.232,2	-1.665,5	-384,9	52,0
	(GSYH'ye Oran, Yüzde)				
Harcamalar	19,6	25,8	26,9	24,0	23,5
Faiz Hariç Harcamalar	17,5	23,2	23,9	20,6	19,9
Personel Giderleri	4,1	5,2	6,2	6,0	5,8
Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Primi Gid.	0,6	0,7	0,8	0,7	0,7
Mal ve Hizmet Alımları	1,7	1,8	1,7	1,6	1,5
Cari Transferler	7,5	9,8	10,4	9,4	9,3
Sermaye Giderleri	1,8	2,1	1,9	1,7	1,6
Sermaye Transferleri	0,3	2,7	1,8	0,1	0,1
Borç Verme	1,4	0,8	0,7	0,6	0,4
Yedek Ödenekler	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5
Faiz Giderleri	2,1	2,5	3,0	3,4	3,6
Gelirler	18,7	19,3	20,5	20,6	20,6
Genel Bütçe Vergi Gelirleri	15,7	16,8	18,0	18,0	18,0
Diğer Gelirler	3,0	2,6	2,5	2,6	2,6
Bütçe Dengesi	-1,0	-6,4	-6,4	-3,4	-2,9
Faiz Dışı Denge	1,1	-3,9	-3,4	0,0	0,7
Program Tanımlı Harcamalar	17,5	23,2	23,9	20,6	19,9
Program Tanımlı Gelirler	17,4	18,4	19,8	19,9	20,0
Program Tanımlı Denge	-0,1	-4,8	-4,0	-0,7	0,1

GT: Gerçekleşme tahmini

P: Program

EK 2:
Merkezi Yönetim Bütçesi (2024-2026)
Ödenek Teklif Tavanları

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME	YEBEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK			
HİTT ÜNİVERSİTESİ	1.077.892.000	117.313.000	126.368.000	0	0	3.157.000	0	200.000.000	0	0	0	0	0	1.493.126.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.054.460.000	168.184.000	176.184.000	0	0	103.376.000	0	121.500.000	0	0	0	0	0	2.022.881.000
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	1.302.391.000	134.575.000	148.150.000	0	0	44.798.000	0	330.000.000	253.000.000	0	0	0	0	1.954.208.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	1.116.234.000	121.481.000	111.265.000	0	0	76.792.000	0	88.820.000	0	0	0	0	0	1.506.624.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	940.544.000	117.510.000	84.402.000	0	0	25.281.000	0	82.200.000	0	0	0	0	0	1.251.157.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	942.271.000	103.924.000	103.924.000	0	0	24.840.000	0	152.000.000	0	0	0	0	0	1.324.926.000
AĞRI İRANİ HECİN ÜNİVERSİTESİ	852.810.000	86.742.000	152.268.000	0	0	12.000.000	0	128.500.000	0	0	0	0	0	1.243.210.000
SİĞIR ÜNİVERSİTESİ	746.010.000	86.846.000	69.246.000	0	0	19.200.000	0	26.200.000	0	0	0	0	0	1.161.072.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	998.537.000	107.706.000	96.866.000	0	0	17.710.000	0	150.000.000	0	0	0	0	0	1.340.801.000
İSTANBUL HACI BAKTİYEVİL ÜNİVERSİTESİ	307.876.000	108.825.000	103.123.000	0	0	22.000.000	0	22.000.000	0	0	0	0	0	1.367.417.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	1.537.480.000	176.677.000	197.065.000	0	0	33.837.000	0	125.000.000	42.000.000	0	0	0	0	2.090.006.000
KİLELİ ÜNİVERSİTESİ	615.206.000	70.437.000	69.895.000	0	0	13.142.000	0	72.000.000	0	0	0	0	0	859.880.000
KAHRAMANMARAŞ SULTAN YAĞCI ÜNİVERSİTESİ	950.930.000	113.091.000	107.270.000	0	0	23.091.000	0	139.500.000	0	0	0	0	0	1.381.882.000
ANTALYA ÜNİVERSİTESİ	689.587.000	78.327.000	71.098.000	0	0	15.310.000	0	74.300.000	0	0	0	0	0	928.614.000
BEÜTÜK S.F.İ. İZMİR ÜNİVERSİTESİ	901.845.000	108.962.000	126.876.000	0	0	108.200.000	0	108.200.000	0	0	0	0	0	1.259.387.000
BRİTİK S.F.İ. ERZURUM ÜNİVERSİTESİ	737.179.000	77.715.000	116.579.000	0	0	15.265.000	0	97.300.000	0	0	0	0	0	1.042.032.000
KIRGELİ ÜNİVERSİTESİ	915.012.000	100.713.000	133.165.000	0	0	25.287.000	0	143.200.000	0	0	0	0	0	1.323.648.000
COŞMANIYI KÖMÜR ARA ÜNİVERSİTESİ	798.537.000	90.340.000	79.438.000	0	0	19.041.000	0	96.000.000	26.000.000	0	0	0	0	1.083.356.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	985.964.000	96.611.000	145.566.000	0	0	18.201.000	0	189.100.000	0	0	0	0	0	1.435.421.000
MİĞİCİ ÜNİVERSİTESİ	858.489.000	87.544.000	141.588.000	0	0	15.402.000	0	75.300.000	0	0	0	0	0	1.178.463.000
MARDİN ÜNİVERSİTESİ	1.025.841.000	107.047.000	113.928.000	0	0	15.821.000	0	91.000.000	0	0	0	0	0	1.361.754.000
BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	866.095.000	92.702.000	102.846.000	0	0	15.241.000	0	22.460.000	0	0	0	0	0	1.298.328.000
ADANA ÜNİVERSİTESİ	511.307.000	119.811.000	119.811.000	0	0	10.440.000	0	82.200.000	0	0	0	0	0	783.252.000
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	820.857.000	91.138.000	79.398.000	0	0	19.538.000	0	131.200.000	0	0	0	0	0	1.136.667.000
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	687.665.000	74.135.000	102.326.000	0	0	14.308.000	0	46.000.000	0	0	0	0	0	924.833.000
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ	857.366.000	94.798.000	94.798.000	0	0	20.369.000	0	48.800.000	0	0	0	0	0	1.106.780.000
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	537.874.000	58.195.000	70.925.000	0	0	9.758.000	0	149.000.000	0	0	0	0	0	796.754.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	712.236.000	70.692.000	78.715.000	0	0	13.448.000	0	63.500.000	0	0	0	0	0	942.991.000
SINIR ÜNİVERSİTESİ	462.418.000	45.184.000	80.862.000	0	0	8.860.000	0	72.000.000	0	0	0	0	0	670.348.000
MANİSA ÜNİVERSİTESİ	660.215.000	66.007.000	74.961.000	0	0	14.644.000	0	70.200.000	0	0	0	0	0	886.027.000
VALOVA ÜNİVERSİTESİ	759.394.000	86.867.000	93.549.000	0	0	21.437.000	0	166.400.000	0	0	0	0	0	1.126.647.000
TOĞRULAN ÜNİVERSİTESİ	307.031.000	44.573.000	104.813.000	0	0	7.377.000	0	276.000.000	0	0	0	0	0	788.364.000
ANKARA YILDIZIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	1.826.516.000	212.705.000	248.813.000	0	0	74.271.000	0	197.500.000	0	0	0	0	0	2.579.825.000
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	590.832.000	65.176.000	74.127.000	0	0	10.547.000	0	128.000.000	0	0	0	0	0	917.646.000
İSTANBUL İKTİSADİ ÜNİVERSİTESİ	1.088.953.000	117.867.000	93.965.000	0	0	40.234.000	0	158.375.000	0	0	0	0	0	1.503.545.000
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	1.289.603.000	146.777.000	138.963.000	0	0	76.540.000	0	390.000.000	0	0	0	0	0	1.981.234.000
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	324.364.000	353.935.000	228.468.000	0	0	93.998.000	0	298.468.000	0	0	0	0	0	4.639.233.000
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	361.464.000	42.741.000	42.741.000	0	0	7.544.000	0	139.200.000	0	0	0	0	0	603.264.000
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	488.319.000	50.616.000	77.117.000	0	0	6.026.000	0	51.300.000	0	0	0	0	0	623.578.000
ADANA ALPAĞAN TÜRKES BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	464.946.000	53.918.000	65.780.000	0	0	12.419.000	0	236.000.000	0	0	0	0	0	803.021.000
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	533.063.000	63.827.000	63.827.000	0	0	13.064.000	0	49.000.000	0	0	0	0	0	688.027.000
SAGLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	4.076.127.000	483.399.000	283.302.000	0	0	16.741.000	0	646.781.000	320.000.000	0	0	0	0	5.656.223.000
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	705.615.000	81.749.000	91.767.000	0	0	13.031.000	0	139.000.000	0	0	0	0	0	1.079.162.000
SİĞIR ÜNİVERSİTESİ	541.351.000	62.243.000	82.302.000	0	0	14.761.000	0	172.500.000	80.000.000	0	0	0	0	876.157.000
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	684.014.000	77.741.000	105.028.000	0	0	26.560.000	0	226.000.000	0	0	0	0	0	1.121.393.000
İZMİR BACIRAKCI ÜNİVERSİTESİ	468.774.000	46.967.000	52.946.000	0	0	7.546.000	0	148.000.000	0	0	0	0	0	663.361.000
İZMİR EKONOMİK ÜNİVERSİTESİ	362.003.000	40.670.000	56.930.000	0	0	7.203.000	0	183.300.000	0	0	0	0	0	650.306.000
İSTANBUL EKONOMİK ÜNİVERSİTESİ	16.897.000	3.141.000	13.939.000	0	0	667.000	0	1.023.000	0	0	0	0	0	46.686.000
ANKARA İZMİR VE GÖZTEPE ÜNİVERSİTESİ	206.300.000	26.665.000	70.610.000	0	0	2.028.000	0	100.000.000	0	0	0	0	0	406.163.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	231.985.000	24.348.000	82.302.000	0	0	2.241.000	0	45.200.000	0	0	0	0	0	386.156.000
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	627.571.000	75.674.000	92.038.000	0	0	16.408.000	0	180.000.000	0	0	0	0	0	991.086.000
KUTAYPA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	665.188.000	72.577.000	49.986.000	0	0	8.435.000	0	156.000.000	0	0	0	0	0	998.618.000
MANİSA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	502.257.000	63.113.000	78.383.000	0	0	8.435.000	0	131.500.000	0	0	0	0	0	863.690.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - ÇERİPAŞA	3.776.677.000	463.577.000	559.665.000	0	0	75.663.000	0	1.488.331.000	655.000.000	0	0	0	0	7.053.913.000
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.597.128.000	187.512.000	200.761.000	0	0	50.269.000	0	82.489.000	0	0	0	0	0	2.118.156.000
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	811.097.000	109.945.000	109.945.000	0	0	20.358.000	0	138.200.000	70.000.000	0	0	0	0	1.172.934.000
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	441.092.000	52.116.000	41.884.000	0	0	5.701.000	0	109.000.000	0	0	0	0	0	700.807.000
SIVAS ÜNİVERSİTESİ	164.551.000	17.290.000	46.692.000	0	0	1.644.000	0	160.000.000	0	0	0	0	0	390.176.000
TANIRI ÜNİVERSİTESİ	323.988.000	33.983.000	31.144.000	0	0	6.160.000	0	182.000.000	0	0	0	0	0	575.495.000
TARŞAN ÜNİVERSİTESİ	609.970.000	17.970.000	64.411.000	0	0	18.711.000	0	156.400.000	0	0	0	0	0	954.482.000
KARŞIYAN ÜNİVERSİTESİ	398.805.000	48.246.000	23.933.000	0	0	9.846.000	0	36.000.000	0	0	0	0	0	598.148.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	182.556.000	19.411.000	36.933.000	0	0	4.071.000	0	209.501.000	0	0	0	0	0	452.442.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - ÜSKÜDAR	1.090.577.000	153.677.000	131.423.000	0	0	23.424.000	0	131.423.000	0	0	0	0	0	1.593.600.000
ESKİŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	951.782.000	130.079.000	82.446.000	0	0	23.118.000	0	214.500.000	0	0	0	0	0	1.403.990.000
AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	1.188.527.000	127.544.000	60.713.000	0	0	293.244.000	0	325.502.000	0	0	0	0	0	1.936.570.000

2024 Yılı Bütçe Gerekçesi

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ TOPLAM ÖDENEK	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER TOPLAM ÖDENEK	SERMAYE GİDERLERİ TOPLAM ÖDENEK	SERMAYE TRANSFERLERİ TOPLAM ÖDENEK	BOZ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
								DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK		
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	2.303.343.000	232.339.000	240.166.000	0	9.360.000	151.050.000	20.000.000	0	0	0	3.052.442.000
ÖZÇİME SİCME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	2.606.140.000	84.005.000	1.888.750.000	0	6.117.000	7.380.000	0	0	0	0	4.692.832.000
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	571.536.000	69.395.000	14.784.000	0	14.784.000	132.100.000	0	0	0	0	837.052.000
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARIH BAKANLIĞI	69.390.000	10.395.000	23.040.000	0	5.300.000	10.700.000	0	0	0	0	118.867.000
ATATÜRK ANAŞTIRMA MERKEZİ	28.645.000	3.096.000	16.155.000	0	2.125.000	10.000.000	0	0	0	0	60.021.000
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	28.194.000	3.123.000	17.730.000	0	2.800.000	14.000.000	0	0	0	0	65.927.000
TÜRK DİL KURUMU	65.185.000	8.329.000	27.809.000	0	18.120.000	15.300.000	0	0	0	0	135.346.000
TÜRK TABII KURUMU	126.118.000	17.315.000	18.952.000	0	24.875.000	49.200.000	0	0	0	0	236.961.000
TÜRKİYE BİLGİSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	4.542.244.000	861.889.000	3.319.467.000	0	6.557.118.000	3.188.458.000	0	13.602.105.000	0	0	32.084.581.000
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	56.788.000	5.923.000	18.018.000	0	47.450.000	11.000.000	0	0	0	0	119.138.000
HAZAYEKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	17.521.862.000	3.430.841.000	17.627.910.000	0	74.053.365.000	104.439.920.000	5.800.000.000	0	0	0	267.132.848.000
HEKİMLER TIBBİ HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.021.180.000	299.346.000	297.354.000	0	53.347.000	10.000.000	0	0	0	0	2.751.117.000
HEKİMLER VE İLAHİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.119.313.000	244.146.000	305.227.000	0	98.462.000	70.000.000	0	0	0	0	2.696.746.000
ÖZANM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	12.471.621.000	1.951.423.000	5.985.524.000	0	547.646.000	5.200.100.000	0	428.869.000	0	0	27.748.119.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.595.592.000	220.524.000	421.248.000	0	335.161.000	1.240.000.000	0	0	0	0	3.726.625.000
TÜRKİYE HİNDİSTAN VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	512.273.000	69.897.000	413.000.000	0	13.700.000	82.000.000	0	0	0	0	718.640.000
MALİYE TİCARET VE SANAYİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.845.012.000	293.270.000	297.016.000	0	150.689.000	2.000.000.000	28.442.000	0	0	0	4.749.987.000
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	360.086.000	37.238.000	29.183.000	0	45.270.000	40.000.000	0	0	0	0	508.297.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	154.943.000	15.332.000	75.188.000	0	3.260.000	18.000.000	0	0	0	0	266.733.000
TÜRK STANDARTLAR ENSTİTÜSÜ	1.984.402.000	334.337.000	239.334.000	0	55.542.000	500.000.000	0	0	0	0	3.213.465.000
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	424.875.000	47.707.000	106.502.000	0	171.443.000	88.400.000	0	0	0	0	848.927.000
AĞIÇLIK VE ORPA ÖLÇÜ SİSTEMLERİ BELİRTİME VE DİSTERKULME BAKANLIĞI	1.448.238.000	168.290.000	226.738.000	0	3.480.218.000	123.500.000	11.000.000	0	0	0	7.733.324.000
TÜRK SİBRİĞİ VE KÖPRÜBİNASYON ANAŞTIRMA BAŞKANLIĞI	461.901.000	52.771.000	208.973.000	0	1.814.846.000	24.000.000	0	50.000.000	0	0	2.612.491.000
GAZİ BAĞÇE KALKINMA BAKANLIĞI	209.530.000	36.075.000	52.902.000	0	2.257.000	66.302.000	65.000.000	470.341.000	0	0	899.315.000
ÖZELLEŞTİRME BAKANLIĞI	209.120.000	25.895.000	17.995.000	0	16.488.000	185.200.000	160.000.000	0	0	0	376.015.000
HAYATİYE TİCARET KURUMU	107.731.000	21.000.000	30.857.000	0	47.760.000	11.000.000	0	0	0	0	235.974.000
KAZDAK İZCİLİK VE YERLEŞTİRME BAKANLIĞI	407.812.000	39.734.000	8.889.327.000	0	171.000	4.438.465.000	783.200.000	0	0	0	13.575.489.000
MESELELER YETERLİLİK KURUMU	82.266.000	18.347.000	24.106.000	0	197.000	41.810.000	0	0	0	0	172.696.000
TÜRKİYE YERLEŞTİRME VE İNFAZATİCİLİK BAŞKANLIĞI	257.646.000	37.328.000	63.995.000	0	1.613.189.000	22.800.000	0	0	0	0	1.994.658.000
TÜRKİYE YERLEŞTİRME VE İNFAZATİCİLİK BAŞKANLIĞI	299.173.000	37.176.000	25.351.000	0	3.920.000	180.000.000	0	0	0	0	505.292.000
DOĞU ANADOLU PROFİLESİ BAĞÇE KALKINMA BAKANLIĞI	39.008.000	5.005.000	12.273.000	0	451.000	2.600.000	35.000.000	0	0	0	405.088.000
KONYA OVAŞI PROFİLESİ BAĞÇE KALKINMA BAKANLIĞI	37.485.000	5.126.000	17.278.000	0	1.210.000	18.000.000	0	360.000.000	0	0	438.699.000
DOĞU ANADOLU PROFİLESİ BAĞÇE KALKINMA BAKANLIĞI	365.364.000	4.851.000	15.351.000	0	886.000	4.500.000	0	680.145.000	0	0	742.277.000
HEKİMLER SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	80.079.922.000	3.070.551.000	2.208.420.000	0	332.443.000	99.065.000.000	71.100.000.000	723.000.000	0	0	123.579.336.000
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	15.904.000	2.333.000	4.449.000	0	0	6.441.000	0	0	0	0	29.527.000
TÜRKİYE İNŞAN HAKLAR VE İSTİKLAL KURUMU	723.507.000	90.271.000	344.050.000	0	20.071.000	72.000.000	0	0	0	0	1.298.909.000
TÜRKİYE İNŞAN HAKLAR VE İSTİKLAL KURUMU	106.481.000	12.320.000	33.469.000	0	2.272.000	35.000.000	0	0	0	0	179.492.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜSÜ BAŞKANLIĞI	21.271.000	31.511.000	81.930.000	0	3.868.000	369.000.000	0	550.000.000	0	0	1.197.180.000
HEKİMLER VE İLAHİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.937.000	4.500.000	9.979.000	0	1.000.000	1.400.000	0	0	0	0	50.880.000
HAKKARİYE VE FETİH GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	474.892.000	64.522.000	141.447.000	0	2.748.960.000	145.000.000	65.000.000	0	0	0	3.574.051.000
TÜRKİYE EDİTÖR ANAŞTIRMA BAŞKANLIĞI	39.684.000	4.093.000	46.461.000	0	29.416.000	12.500.000	0	1.570.000.000	0	0	1.702.764.000
HAKKARİYE VE FETİH GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	52.062.000	11.125.000	67.704.000	0	3.200.000	15.000.000	0	0	0	0	281.957.000
TÜRKİYE ADANET BAŞKANLIĞI	7.561.000	7.561.000	11.888.000	0	3.200.000	15.000.000	0	0	0	0	198.890.000
TÜRKİYE ENERJİ NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	614.310.000	86.234.000	193.448.000	0	378.882.000	547.000.000	0	300.000.000	0	0	2.110.004.000
ULUDAĞ ARAŞTIRMA BAŞKANLIĞI	31.066.000	10.521.000	10.521.000	0	20.000	12.000.000	0	0	0	0	60.926.000
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	305.066.981.000	38.228.714.000	71.654.669.000	0	118.376.051.000	306.367.503.000	18.643.792.000	18.079.821.000	290.841.000	0	866.471.685.000

* Deprem Kapsamındaki Ödenek * Sütunlarında yer alan tutarlar "Toplam Ödenek"lere dahil olup sadece bilgi amaçlı ayrıca ayrıca gösterilmemektedir.

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ (1 SAYILI CETVEL)
2025 YILI BÜTÇESİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	509. SIV. DEV. PRİM GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ		CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK					
											TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK			
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	2.627.286.000	769.090.000	13.844.830.000	0	13.861.920.000	0	13.861.920.000	0	525.133.000	0	0	0	0	0	11.590.942.000
CLMUBAŞKANLIĞI	2.470.863.000	138.847.000	83.534.100.000	0	86.014.947.000	0	2.043.100.000	0	1.654.343.000	0	0	0	0	0	14.840.134.000
ANAYASA BAKIŞI	381.453.000	48.389.000	21.673.650.000	0	22.163.039.000	0	26.386.000	0	27.693.000	0	0	0	0	0	693.567.000
BAĞIŞTAY	2.285.611.000	277.090.000	81.134.000.000	0	83.414.090.000	0	124.806.000	0	135.492.000	0	0	0	0	0	3.674.096.000
BAĞIŞTAY	1.594.597.000	176.499.000	192.800.000	0	1.771.096.000	0	42.188.000	0	83.000.000	0	0	0	0	0	2.087.442.000
HAKİMİYE VE SAVCILIK KURULU	712.753.000	724.800.000	117.830.000	0	1.514.383.000	0	31.000.000	0	36.500.000	0	0	0	0	0	943.114.000
SAVUNMA	2.457.007.000	303.386.000	259.376.000	0	3.019.769.000	0	207.756.000	0	215.500.000	0	0	0	0	0	3.250.023.000
ADALLET BAKANLIĞI	155.651.134.000	17.327.776.000	391.046.610.000	0	563.025.520.000	0	457.058.000	0	23.957.935.000	0	0	0	0	0	236.138.618.000
MILLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	265.294.824.000	32.798.028.000	231.157.694.000	0	529.170.946.000	0	933.837.000	0	720.211.000	0	0	0	0	0	541.487.696.000
ÇİŞİ BAKANLIĞI	54.451.369.000	105.749.800.000	8.406.980.000	0	168.612.149.000	0	3.288.450.000	0	9.529.713.000	0	0	0	0	0	88.800.089.000
DİŞİŞİ BAKANLIĞI	17.751.933.000	1.189.339.000	11.993.330.000	0	19.934.602.000	0	11.612.346.000	0	2.109.337.000	0	0	0	0	0	38.423.004.000
HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI	20.193.383.000	2.339.231.000	24.779.401.000	0	27.112.614.000	0	27.786.953.000	0	17.224.508.000	0	0	0	0	0	4.854.528.791.000
MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	962.250.712.000	115.942.537.000	101.269.100.000	0	1.179.462.349.000	0	32.632.510.000	0	117.224.926.000	0	0	0	0	0	1.323.639.682.000
SAGLIK BAKANLIĞI	902.254.620.000	59.412.027.000	107.169.240.000	0	1.068.841.287.000	0	10.028.972.000	0	116.471.865.000	0	0	0	0	0	883.927.523.000
ULUSTRAMA VE TURİZM BAKANLIĞI	3.587.716.000	5.517.011.000	17.529.560.000	0	26.633.287.000	0	13.028.972.000	0	5.575.642.000	0	0	0	0	0	122.986.466.000
İÇİŞİ VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	1.046.883.000	128.844.000	49.626.950.000	0	50.602.677.000	0	144.334.000	0	122.773.000	0	0	0	0	0	45.126.033.000
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	3.215.730.000	395.968.000	2.062.297.000	0	5.673.995.000	0	1.842.608.000	0	3.886.252.000	0	0	0	0	0	377.364.193.000
SAĞLIK VE TÜKETİCİ KORUMA BAKANLIĞI	14.659.644.000	1.911.156.000	1.069.036.000	0	17.580.836.000	0	386.450.398.000	0	9.303.378.000	0	0	0	0	0	34.893.211.000
TECERÜT BAKANLIĞI	15.797.187.000	1.696.616.000	1.524.336.000	0	18.998.139.000	0	26.752.276.000	0	2.178.367.000	0	0	0	0	0	47.979.863.000
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	1.866.363.000	249.038.000	1.672.246.000	0	3.787.647.000	0	133.978.400.000	0	9.120.974.000	0	0	0	0	0	184.492.168.000
FARMA VE ÖRMAN BAKANLIĞI	51.232.171.000	6.793.515.000	31.973.586.000	0	60.000.000	0	117.044.524.000	0	8.298.582.000	0	0	0	0	0	188.303.726.000
MILLİ GÜVENLİK KURULU GENEL ŞEFKATLİ BAKANLIĞI	224.870.000	23.572.000	26.497.000	0	274.939.000	0	4.009.000	0	73.488.000	0	0	0	0	0	354.425.000
MILLİ İSTİBRAFAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	11.993.860.000	963.502.000	4.308.336.000	0	17.265.698.000	0	3.031.221.000	0	209.000.000	0	0	0	0	0	20.303.997.000
SABİT GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	179.383.913.000	17.648.240.000	317.245.830.000	0	414.278.183.000	0	63.245.000	0	6.189.898.000	0	0	0	0	0	234.938.986.000
GAZİ MİLLÎ HİZMETLER BAKANLIĞI	2.474.371.000	786.546.000	4.910.721.000	0	8.171.638.000	0	22.883.000	0	1.915.368.000	0	0	0	0	0	14.595.946.000
EMNEKTEN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	275.913.106.000	371.127.000	327.924.000.000	0	604.164.233.000	0	142.130.000	0	29.269.629.000	0	0	0	0	0	376.547.013.000
EMNEKTEN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	94.274.444.000	12.443.722.000	303.836.000	0	107.554.166.000	0	444.534.000	0	1.689.935.000	0	0	0	0	0	123.915.603.000
AYET VE AÇIKLAMA YÖNETİM BAŞKANLIĞI	29.102.860.000	6.829.110.000	676.210.000	0	36.608.180.000	0	9.408.644.000	0	41.922.010.000	0	0	0	0	0	20.759.142.000
GEİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	29.102.860.000	6.829.110.000	676.210.000	0	36.608.180.000	0	9.408.644.000	0	41.922.010.000	0	0	0	0	0	20.759.142.000
METROKODJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	8.354.947.000	1.238.397.000	2.568.700.000	0	12.151.044.000	0	141.875.000	0	524.951.000	0	0	0	0	0	40.056.395.000
METROKODJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	8.354.947.000	1.238.397.000	2.568.700.000	0	12.151.044.000	0	141.875.000	0	524.951.000	0	0	0	0	0	40.056.395.000
GAZİ İDARESİ BAŞKANLIĞI	8.940.734.000	1.572.389.000	2.616.390.000	0	13.130.513.000	0	1.137.594.000	0	565.522.000	0	0	0	0	0	4.296.020.000
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	362.275.000	431.76.000	1.367.710.000	0	2.161.751.000	0	20.064.000	0	393.910.000	0	0	0	0	0	26.818.860.000
DRUET ANŞİYERİ BAŞKANLIĞI	714.032.000	108.056.000	1.346.840.000	0	2.166.928.000	0	2.814.000	0	107.709.000	0	0	0	0	0	1.067.254.000
İFTİŞİM BAŞKANLIĞI	953.021.000	97.815.000	4.029.957.000	0	5.079.793.000	0	7.391.000	0	174.670.000	0	0	0	0	0	5.238.674.000
MILLİ SAVUNMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.384.090.000	209.119.000	2.861.600.000	0	4.454.809.000	0	3.555.000	0	615.465.000	0	0	0	0	0	2.961.296.000
STRATEJİ VE BÜTÇE BAKANLIĞI	844.784.000	91.153.000	276.840.000	0	1.212.777.000	0	831.000	0	194.824.000	0	0	0	0	0	246.770.821.000
GAZİ İDARESİ BAŞKANLIĞI	281.782.000	327.136.000	465.150.000	0	1.074.068.000	0	952.066.700.000	0	201.911.000	0	0	0	0	0	966.927.341.000
KULM DİŞİŞİ BAKANLIĞI	75.670.000	5.848.000	27.650.000	0	89.368.000	0	26.956.000	0	12.163.000	0	0	0	0	0	210.040.000
GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ TOPLAMI	2.770.791.387.000	336.564.049.000	749.273.033.000	0	1.889.184.376.000	0	4.797.777.530.000	372.600.000.000	535.369.388.000	113.666.666.000	55.411.761.000	700.000.000	286.921.806.000	246.770.821.000	11.588.155.951.000

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin ödenek teklif tablolarına, özet bütçe idareleri yapılmak üzere birleştirilmiştir.

- Deprem kapsamındaki ödenek, silümlenmiş yer alan tutardır. "Toplam Ödenek"lere dahil olup sadece bilgi amaçlı olarak ayrıca gösterilmemiştir.

ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)
2025 YILI BÜTÇESİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DİK. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALINTI GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERİŞİ	TOPLAM
			DEPREM KATILIMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KATILIMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KATILIMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KATILIMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK		
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	698.247.000	6.081.133.000	41.919.000	0	0	157.870.000	0	30.242.000	0	0	0	973.339.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	678.627.000	1.018.113.000	820.226.000	0	0	1.578.987.000	0	1.093.288.000	0	0	0	13.268.041.000
ÖZEL DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.516.329.000	4.622.372.000	1.053.774.000	0	0	231.837.000	0	488.529.000	0	0	0	5.744.706.000
İÇİŞİTİP ÜNİVERSİTESİ	7.782.115.000	86.115.000	1.053.153.000	0	0	1.569.699.000	0	1.262.524.000	0	0	0	22.542.386.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	6.956.112.000	81.430.000	595.200.000	0	0	1.215.277.000	0	2.389.934.000	0	0	0	10.435.301.000
ETİBAZ ÜNİVERSİTESİ	7.181.732.000	88.641.000	880.883.000	0	0	1.467.448.000	0	1.264.471.000	0	0	0	12.797.869.000
ETİBAZ ÜNİVERSİTESİ	3.424.498.000	42.843.000	685.441.000	0	0	1.185.857.000	0	388.867.000	0	0	0	5.143.833.000
BÖĞAZ ÜNİVERSİTESİ	2.022.799.000	28.714.000	533.199.000	0	0	1.185.857.000	0	692.489.000	0	0	0	3.671.071.000
MAMARA ÜNİVERSİTESİ	4.751.250.000	588.388.000	625.200.000	0	0	333.686.000	0	631.821.000	0	0	0	6.948.135.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.412.384.000	297.374.000	474.083.000	0	0	138.773.000	0	320.287.000	0	0	0	3.638.431.000
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	1.064.940.000	141.235.000	118.118.000	0	0	68.746.000	0	315.743.000	0	0	0	1.709.402.000
EGE ÜNİVERSİTESİ	6.889.725.000	880.912.000	845.958.000	0	0	1.394.860.000	0	821.054.000	0	0	0	10.832.409.000
DOĞUZ FALİH ÜNİVERSİTESİ	5.648.527.000	727.813.000	637.370.000	0	0	1.061.300.000	0	765.661.000	0	0	0	8.840.751.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	3.442.016.000	404.944.000	318.935.000	0	0	592.338.000	0	466.156.000	0	0	0	5.223.809.000
BIŞVAZ İLİDEĞİ ÜNİVERSİTESİ	4.920.710.000	605.911.000	594.372.000	0	0	828.983.000	0	30.099.000	0	0	0	7.744.471.000
ANKADOLU ÜNİVERSİTESİ	3.716.969.000	501.146.000	572.441.000	0	0	194.861.000	0	328.407.000	0	0	0	5.431.104.000
SİĞIRCI ÜNİVERSİTESİ	4.973.886.000	62.563.000	758.793.000	0	0	975.507.000	0	291.157.000	0	0	0	7.234.330.000
ADIGÜZ ÜNİVERSİTESİ	4.606.269.000	53.072.000	443.391.000	0	0	861.344.000	0	601.943.000	0	0	0	7.045.019.000
EGEYS ÜNİVERSİTESİ	4.407.132.000	52.139.000	631.003.000	0	0	790.131.000	0	559.963.000	0	0	0	6.884.421.000
SİVAĞ KOMÜNİSTİ ÜNİVERSİTESİ	3.976.674.000	45.544.000	494.931.000	0	0	533.296.000	0	983.289.000	0	0	0	6.445.754.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	4.773.305.000	59.110.000	430.330.000	0	0	814.160.000	0	524.931.000	0	0	0	7.136.083.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	4.859.636.000	570.193.000	429.362.000	0	0	754.102.000	0	311.386.000	0	0	0	6.925.205.000
MARAKERİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.034.826.000	489.735.000	333.232.000	0	0	646.493.000	0	563.343.000	0	0	0	6.028.140.000
A TATIR ÜNİVERSİTESİ	5.791.826.000	662.738.000	1.014.462.000	0	0	1.315.986.000	0	251.579.000	0	0	0	8.451.999.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	4.646.361.000	507.333.000	401.133.000	0	0	607.122.000	0	492.950.000	0	0	0	6.655.003.000
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	4.482.905.000	407.538.000	462.411.000	0	0	511.746.000	0	921.324.000	0	0	0	6.875.932.000
DUCE ÜNİVERSİTESİ	4.369.258.000	467.549.000	518.066.000	0	0	626.750.000	0	272.852.000	0	0	0	6.254.132.000
MAN YILDIZCI YULI ÜNİVERSİTESİ	4.048.251.000	462.248.000	429.022.000	0	0	728.278.000	0	436.376.000	0	0	0	6.086.205.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	3.847.516.000	468.910.000	461.997.000	0	0	513.796.000	0	436.376.000	0	0	0	5.719.770.000
İZMİR YEKESER TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	998.189.000	119.900.000	193.685.000	0	0	37.707.000	0	443.276.000	0	0	0	1.758.351.000
GEZİ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.011.327.000	154.752.000	154.752.000	0	0	205.275.000	0	205.275.000	0	0	0	1.323.340.000
HARAN ÜNİVERSİTESİ	2.862.291.000	291.144.000	269.319.000	0	0	341.499.000	0	222.315.000	0	0	0	3.786.506.000
SULTAN MEHMET ÜNİVERSİTESİ	3.711.889.000	457.860.000	423.282.000	0	0	515.079.000	0	335.672.000	0	0	0	5.445.772.000
ADANA ANADOLU İLMİ ÜNİVERSİTESİ	3.560.274.000	419.297.000	378.311.000	0	0	494.290.000	0	556.560.000	0	0	0	3.847.705.000
ZOĞULDAĞ BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	2.598.091.000	299.688.000	220.811.000	0	0	317.091.000	0	380.004.000	0	0	0	3.817.705.000
MEFİS ÜNİVERSİTESİ	4.303.009.000	523.573.000	358.999.000	0	0	513.633.000	0	269.657.000	0	0	0	6.304.687.000
PAZARCI ÜNİVERSİTESİ	2.127.294.000	263.420.000	282.391.000	0	0	493.326.000	0	238.282.000	0	0	0	3.293.533.000
BAKIRSÖZ ÜNİVERSİTESİ	4.104.265.000	489.048.000	485.336.000	0	0	663.413.000	0	356.365.000	0	0	0	5.980.550.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	2.622.452.000	319.069.000	335.662.000	0	0	112.985.000	0	127.753.000	0	0	0	3.517.803.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	2.422.385.000	319.069.000	301.777.000	0	0	406.170.000	0	261.175.000	0	0	0	4.677.398.000
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	2.295.152.000	269.182.000	262.988.000	0	0	128.846.000	0	255.514.000	0	0	0	3.211.652.000
İBRAHİM HAĞBERG İBRAHİM ÜNİVERSİTESİ	2.723.353.000	272.353.000	211.526.000	0	0	338.846.000	0	638.402.000	0	0	0	3.835.659.000
AYDIN DOĞATEPE ÜNİVERSİTESİ	1.748.630.000	219.600.000	188.601.000	0	0	57.133.000	0	125.886.000	0	0	0	2.335.139.000
KAHRAMANMARAŞ SULTAN YAĞCI ÜNİVERSİTESİ	1.799.752.000	207.116.000	319.608.000	0	0	128.622.000	0	294.288.000	0	0	0	2.742.906.000
ÇANAKKALE ONSEKİZİMART ÜNİVERSİTESİ	3.571.806.000	459.766.000	332.721.000	0	0	346.966.000	0	292.780.000	0	0	0	4.977.557.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	1.603.014.000	190.233.000	207.325.000	0	0	346.966.000	0	134.811.000	0	0	0	2.190.222.000
NIĞDE ÖMER HALİŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	1.866.660.000	239.133.000	252.425.000	0	0	59.810.000	0	206.185.000	0	0	0	2.620.211.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	2.777.985.000	305.178.000	289.730.000	0	0	312.536.000	0	534.879.000	0	0	0	4.202.619.000
MIĞLA SİTİ KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	2.572.264.000	319.138.000	289.730.000	0	0	115.175.000	0	181.684.000	0	0	0	3.477.621.000
KAHRAMANMARAŞ SÜTCÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	2.745.530.000	286.144.000	347.976.000	0	0	369.421.000	0	291.351.000	0	0	0	4.019.372.000
BERKELE ÜNİVERSİTESİ	2.197.909.000	252.678.000	310.971.000	0	0	282.722.000	0	178.806.000	0	0	0	3.222.786.000
EĞİTİM ÖĞRETİM ÜNİVERSİTESİ	3.844.155.000	461.826.000	401.928.000	0	0	626.632.000	0	341.457.000	0	0	0	5.675.526.000
GAZİ TARAKCI ÜNİVERSİTESİ	606.115.000	77.831.000	108.937.000	0	0	34.759.000	0	158.366.000	0	0	0	985.658.000
İRSER İBRAHİM İBRAHİM ÜNİVERSİTESİ	1.375.301.000	169.443.000	146.948.000	0	0	37.287.000	0	147.738.000	0	0	0	1.865.117.000
BAS FAKÜLTESİ ÜNİVERSİTESİ	1.476.070.000	168.023.000	157.622.000	0	0	36.407.000	0	369.924.000	0	0	0	2.232.964.000
DUCE ÜNİVERSİTESİ	2.261.385.000	262.277.000	175.803.000	0	0	232.986.000	0	469.133.000	0	0	0	3.337.341.000
BURDUR KIRHAN İBRAHİM ÜNİVERSİTESİ	1.589.464.000	209.536.000	231.921.000	0	0	312.430.000	0	312.430.000	0	0	0	2.446.574.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	1.295.666.000	158.975.000	189.927.000	0	0	76.097.000	0	206.135.000	0	0	0	1.925.000.000
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	2.015.366.000	291.616.000	128.811.000	0	0	102.748.000	0	255.739.000	0	0	0	2.754.050.000
TEKİRDAĞ NARİN ÜNİVERSİTESİ	2.365.797.000	291.477.000	206.132.000	0	0	260.200.000	0	359.830.000	0	0	0	3.465.646.000
ERZURUM İBRAHİM YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	1.691.706.000	174.090.000	180.466.000	0	0	41.095.000	0	188.561.000	0	0	0	2.276.055.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	1.297.211.000	154.238.000	144.664.000	0	0	33.847.000	0	154.977.000	0	0	0	1.783.608.000
GİRSEAN ÜNİVERSİTESİ	1.595.285.000	181.488.000	150.189.000	0	0	54.813.000	0	209.868.000	0	0	0	2.185.714.000

IDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME	YEBEK ÖDENEK	TOPLAM
			DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK		DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK			
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	1.265.956.000	146.175.000	155.981.000	0	0	38.883.000	0	246.192.000	0	0	0	0	0	1.852.487.000
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	1.810.739.000	209.899.000	217.095.000	0	0	149.561.000	0	149.561.000	0	0	0	0	0	2.514.325.000
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	1.619.380.000	107.614.000	150.932.000	0	0	56.997.000	0	496.194.000	376.790.000	0	0	0	0	2.489.017.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	1.397.921.000	151.258.000	135.258.000	0	0	94.322.000	0	109.193.000	0	0	0	0	0	1.872.481.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	1.174.122.000	146.626.000	104.077.000	0	0	31.234.000	0	109.478.000	0	0	0	0	0	1.555.468.000
KARAKOÇLU İZMİR ÜNİVERSİTESİ	1.170.421.000	129.438.000	126.495.000	0	0	30.510.000	0	187.105.000	0	0	0	0	0	1.644.165.000
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	1.092.933.000	120.949.000	188.028.000	0	0	15.294.000	0	158.179.000	0	0	0	0	0	1.545.373.000
SİNCAN ÜNİVERSİTESİ	926.546.000	101.139.000	85.295.000	0	0	29.851.000	0	76.679.000	0	0	0	0	0	1.440.275.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	1.205.279.000	159.462.000	117.986.000	0	0	21.310.000	0	197.979.000	0	0	0	0	0	1.605.786.000
NEŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.122.944.000	159.930.000	134.359.000	0	0	27.155.000	0	270.815.000	0	0	0	0	0	1.697.183.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	1.937.987.000	220.988.000	242.921.000	0	0	41.971.000	0	153.870.000	0	0	0	0	0	2.595.247.000
KİLELİ FARUK ÜNİVERSİTESİ	766.103.000	87.914.000	109.973.000	0	0	16.185.000	0	36.929.000	0	0	0	0	0	1.016.804.000
CAMİYE KARATENİZ ÜNİVERSİTESİ	1.183.886.000	141.064.000	132.046.000	0	0	29.438.000	0	239.895.000	0	0	0	0	0	1.716.039.000
ARTVIN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	858.348.000	97.730.000	87.510.000	0	0	18.851.000	0	91.460.000	0	0	0	0	0	1.153.898.000
BLECK ÇEVRE DEĞERLERİ ÜNİVERSİTESİ	1.122.354.000	133.317.000	156.181.000	0	0	25.612.000	0	126.543.000	0	0	0	0	0	1.564.011.000
BİTİS FEN BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	917.426.000	94.428.000	143.988.000	0	0	18.800.000	0	119.772.000	0	0	0	0	0	1.293.924.000
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	1.138.488.000	139.023.000	163.862.000	0	0	31.142.000	0	176.643.000	0	0	0	0	0	1.643.158.000
OSMANIYE KORUTAY ÜNİVERSİTESİ	993.435.000	112.533.000	97.866.000	0	0	21.450.000	0	75.067.000	0	0	0	0	0	1.302.321.000
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	1.225.446.000	120.275.000	179.774.000	0	0	22.414.000	0	232.774.000	0	0	0	0	0	1.780.084.000
KİMLİ ARAŞTIRAN ÜNİVERSİTESİ	1.068.302.000	109.236.000	174.451.000	0	0	18.946.000	0	93.566.000	0	0	0	0	0	1.463.703.000
MARDİN ARŞİTÜL ÜNİVERSİTESİ	1.278.192.000	139.826.000	142.317.000	0	0	19.611.000	0	118.465.000	0	0	0	0	0	1.693.460.000
BANBAŞI ÜNİVERSİTESİ	1.077.979.000	115.733.000	125.853.000	0	0	18.776.000	0	278.877.000	0	0	0	0	0	1.611.643.000
ADANA ÜNİVERSİTESİ	697.744.000	87.746.000	127.995.000	0	0	12.884.000	0	109.970.000	0	0	0	0	0	972.752.000
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	1.026.000.000	114.045.000	91.081.000	0	0	24.065.000	0	161.502.000	0	0	0	0	0	1.410.790.000
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	855.960.000	93.011.000	125.559.000	0	0	17.622.000	0	56.623.000	0	0	0	0	0	1.149.175.000
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	1.007.216.000	118.248.000	114.986.000	0	0	25.096.000	0	50.281.000	0	0	0	0	0	1.375.837.000
HAMAMİ ÜNİVERSİTESİ	644.986.000	72.679.000	87.207.000	0	0	16.351.000	0	172.337.000	0	0	0	0	0	989.307.000
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	886.524.000	96.863.000	96.866.000	0	0	12.011.000	0	76.934.000	0	0	0	0	0	1.171.876.000
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	574.741.000	56.235.000	99.217.000	0	0	10.913.000	0	90.106.000	0	0	0	0	0	831.331.000
HAZRET NEKİSİ ÜNİVERSİTESİ	820.919.000	82.239.000	92.975.000	0	0	18.038.000	0	86.412.000	0	0	0	0	0	1.099.871.000
MAZDA ÜNİVERSİTESİ	946.013.000	108.270.000	113.925.000	0	0	26.403.000	0	204.833.000	0	0	0	0	0	1.398.442.000
TÜRK ALMAN İLİŞKİLERİ ÜNİVERSİTESİ	444.614.000	55.597.000	128.444.000	0	0	9.332.000	0	388.518.000	0	0	0	0	0	976.295.000
ANKARA YURTDIŞI İLİŞKİLERİ ÜNİVERSİTESİ	2.271.397.000	248.438.000	339.911.000	0	0	91.279.000	0	249.115.000	0	0	0	0	0	3.201.630.000
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	793.216.000	61.079.000	81.840.000	0	0	12.990.000	0	210.111.000	0	0	0	0	0	1.137.656.000
ŞTAMPALE İBERKATE ÜNİVERSİTESİ	1.348.590.000	146.734.000	114.989.000	0	0	49.252.000	0	207.263.000	0	0	0	0	0	1.866.710.000
ZONGULDAK ÜNİVERSİTESİ	1.615.412.000	182.853.000	170.251.000	0	0	94.034.000	0	393.910.000	0	0	0	0	0	2.456.292.000
NECDETİN FEMALAN ÜNİVERSİTESİ	409.139.000	400.188.000	278.935.000	0	0	679.998.000	0	318.153.000	0	0	0	0	0	5.750.161.000
ABULLUĞUL ÜNİVERSİTESİ	446.473.000	53.226.000	75.415.000	0	0	9.292.000	0	160.333.000	0	0	0	0	0	747.739.000
EDİRNE ÜNİVERSİTESİ	545.667.000	63.176.000	84.929.000	0	0	7.422.000	0	63.394.000	0	0	0	0	0	774.586.000
ADANA ALPANSANT ÜNİVERSİTESİ İLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	671.493.000	56.302.000	56.302.000	0	0	15.298.000	0	278.198.000	0	0	0	0	0	995.126.000
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	630.019.000	79.651.000	71.981.000	0	0	16.090.000	0	49.237.000	0	0	0	0	0	855.488.000
SAGLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	5.064.482.000	599.300.000	348.982.000	0	0	206.011.000	0	739.998.000	337.743.000	0	0	0	0	6.955.783.000
BANDIRMA ÖZTÜRK ÜNİVERSİTESİ	877.585.000	101.844.000	112.862.000	0	0	15.048.000	0	230.189.000	0	0	0	0	0	1.338.628.000
ŞENKER İYİ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	673.724.000	81.340.000	101.311.000	0	0	18.170.000	0	220.501.000	147.716.000	0	0	0	0	1.125.055.000
HAZRET NEKİSİ ÜNİVERSİTESİ	850.664.000	96.841.000	129.348.000	0	0	36.091.000	0	278.197.000	0	0	0	0	0	1.390.131.000
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	507.910.000	57.802.000	65.219.000	0	0	9.294.000	0	182.182.000	0	0	0	0	0	821.897.000
İZMİR MORGAN ÜNİVERSİTESİ	449.848.000	50.599.000	70.793.000	0	0	8.871.000	0	225.983.000	0	0	0	0	0	805.266.000
YÜREĞÖZÜTİM KALITE GÜVİLİ	21.076.000	3.480.000	34.689.000	0	0	806.000	0	1.289.000	0	0	0	0	0	50.389.000
ANKARA İZCİL VE ÖZEL SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	257.862.000	313.110.000	86.979.000	0	0	2.499.000	0	12.306.000	0	0	0	0	0	503.515.000
GAZİANTEP İZCİL ÜNİVERSİTESİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	296.677.000	302.838.000	98.590.000	0	0	2.763.000	0	55.680.000	0	0	0	0	0	478.286.000
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	779.966.000	841.133.000	113.590.000	0	0	20.208.000	0	221.574.000	0	0	0	0	0	1.228.451.000
KUTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	859.985.000	90.255.000	61.651.000	0	0	44.532.000	0	190.801.000	0	0	0	0	0	1.237.594.000
MAĞYARA TIRGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	699.630.000	78.893.000	96.487.000	0	0	10.389.000	0	186.493.000	0	0	0	0	0	1.071.692.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERİPAŞA	4.695.593.000	577.120.000	730.984.000	0	0	963.211.000	0	1.798.643.000	778.378.000	0	0	0	0	8.705.260.000
ANKARA HAÇI BAKIRAY VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.986.633.000	231.434.000	271.688.000	0	0	61.911.000	0	101.490.000	0	0	0	0	0	2.629.636.000
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	1.010.317.000	135.998.000	115.168.000	0	0	25.349.000	0	119.951.000	30.000.000	0	0	0	0	1.401.383.000
SAVAN ÜNİVERSİTESİ	547.895.000	64.845.000	51.514.000	0	0	7.021.000	0	196.952.000	0	0	0	0	0	868.230.000
SIVAS İLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	204.532.000	215.201.000	37.573.000	0	0	2.026.000	0	196.957.000	0	0	0	0	0	482.508.000
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	402.327.000	42.244.000	38.950.000	0	0	7.387.000	0	221.819.000	0	0	0	0	0	712.307.000
TARZON ÜNİVERSİTESİ	750.885.000	89.513.000	79.744.000	0	0	20.045.000	0	240.530.000	0	0	0	0	0	1.183.347.000
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	483.326.000	60.213.000	96.832.000	0	0	11.681.000	0	89.323.000	0	0	0	0	0	742.382.000
KAHRAMANMARŞ İTİHAL ÜNİVERSİTESİ	226.74.000	241.22.000	45.463.000	0	0	5.013.000	0	297.899.000	0	0	0	0	0	599.166.000
ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.359.349.000	197.388.000	225.813.000	0	0	41.165.000	0	161.407.000	0	0	0	0	0	1.981.322.000
ŞENKER İYİ ÜNİVERSİTESİ	1.184.671.000	162.170.000	101.489.000	0	0	31.011.000	0	264.042.000	0	0	0	0	0	1.743.386.000
AYTONKARAHİSKAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	1.470.957.000	158.741.000	74.981.000	0	0	293.511.000	0	400.681.000	0	0	0	0	0	2.398.658.000

2024 Yılı Bütçe Gerekçesi

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
					DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK		
TÜRKİYE STATİSTİK KURUMU	2.931.131.000	363.834.000	295.837.000	0	1.177.900	0	207.688.000	38.600.000	0	0	0	0	0	3.811.769.000
ÖZGÜN İÇİŞİLER VE YEREL YERİNE HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI	2.362.281.000	1.057.222.000	2.209.238.000	0	7.528.000	0	9.300.000	0	0	0	0	0	0	4.536.139.000
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	71.109.000	75.920.000	17.130.000	0	17.940.000	0	162.615.000	0	0	0	0	0	0	1.036.606.000
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARIH VAKFI KURUMU	86.484.000	28.330.000	13.114.000	0	6.530.000	0	13.114.000	0	0	0	0	0	0	147.633.000
ATATÜRK ANAŞTIRMA MERKEZİ	35.532.000	3.843.000	19.886.000	0	2.015.000	0	12.309.000	0	0	0	0	0	0	74.205.000
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	34.951.000	3.877.000	21.825.000	0	3.540.000	0	17.333.000	0	0	0	0	0	0	81.472.000
TÜRK DİL KURUMU	81.318.000	11.171.000	34.232.000	0	23.300.000	0	18.833.000	0	0	0	0	0	0	167.863.000
TÜRK TARIH KURUMU	17.071.000	22.240.000	23.239.000	0	30.610.000	0	605.630.000	0	0	0	0	0	0	293.807.000
TÜRKYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	5.742.186.000	1.087.883.000	4.886.144.000	0	2.913.960.000	0	3.837.205.000	0	16.743.784.000	0	0	0	0	39.510.191.000
TÜRKYE BİLİMLER AKADEMİSİ	46.316.000	7.482.000	58.406.000	0	58.406.000	0	13.540.000	0	0	0	0	0	0	147.924.000
HAYATİYYAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	21.138.507.000	4.321.574.000	21.111.541.000	0	136.702.745.000	0	103.847.620.000	0	0	0	0	0	0	367.609.917.000
DEĞİŞTİRİLMİŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.513.379.000	323.344.000	866.534.000	0	65.546.000	0	147.165.000	0	0	0	0	0	0	3.418.019.000
BAĞIŞTIRMA VE İHALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.812.930.000	303.643.000	203.383.000	0	121.912.000	0	861.607.000	0	0	0	0	0	0	3.346.894.000
ÖZGÜN İÇİŞİLER VE YEREL YERİNE HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI	15.601.726.000	2.449.212.000	7.318.783.000	0	67.606.000	0	6.401.167.000	0	528.732.000	0	1.480.774.000	0	0	34.486.406.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.882.370.000	275.777.000	518.544.000	0	41.574.000	0	1.536.402.000	0	0	0	0	0	0	4.615.667.000
TÜRKİYE HÜDUD VE SİMAHİLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	637.117.000	36.941.000	51.998.000	0	11.021.000	0	100.939.000	0	0	0	0	0	0	886.216.000
MALİYE VE HAZINE BAKANLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.302.387.000	366.943.000	904.093.000	0	186.488.000	0	2.461.940.000	35.873.000	0	0	26.400.000	0	0	5.884.507.000
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	447.585.000	42.088.000	35.323.000	0	54.212.000	0	49.338.000	0	0	0	0	0	0	629.006.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	192.749.000	19.126.000	32.566.000	0	9.499.000	0	22.157.000	0	0	0	0	0	0	320.547.000
TÜRK STANDARTLAR ENSTİTÜSÜ	2.478.302.000	416.042.000	402.208.000	0	66.347.000	0	615.485.000	0	0	0	0	0	0	3.981.684.000
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	540.951.000	59.477.000	131.101.000	0	205.313.000	0	108.817.000	0	0	0	0	0	0	1.045.629.000
AGÜÇ VE ÖZGÜN ÖLÇÜM SİSTEMLERİ GELİŞTİRME VE DİSTERKULME BAŞKANLIĞI	1.868.854.000	211.045.000	279.180.000	0	4.278.887.000	0	138.840.000	0	0	0	2.811.843.000	0	0	9.526.191.000
TÜRK SİBRİSİ VE KÖRGENİSİYON ANAŞTIRMA BAŞKANLIĞI	574.620.000	65.792.000	897.240.000	0	2.167.885.000	0	29.543.000	0	61.548.000	0	0	0	0	3.156.428.000
GARİBİĞE KALINMA BAŞKANLIĞI	269.812.000	48.004.000	65.131.000	0	3.275.000	0	564.290.000	55.000.000	0	260.774.000	0	0	0	861.006.000
ÖZGÜN İÇİŞİLER VE YEREL YERİNE HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI	269.211.000	32.288.000	211.517.000	0	20.228.000	0	103.247.000	100.000.000	0	0	0	0	0	442.985.000
HAVUZ İZLETİMİ BAŞKANLIĞI	209.522.000	26.862.000	37.997.000	0	5.862.000	0	243.200.000	0	0	0	0	0	0	304.161.000
FEZLA İZLETİM BAŞKANLIĞI	507.993.000	49.500.000	10.695.302.000	0	2.000.000	0	3.462.431.000	963.502.000	0	0	0	0	0	16.740.872.000
MESLEK YETİLERİ BAŞKANLIĞI	111.664.000	23.173.000	29.674.000	0	206.000	0	51.466.000	0	0	0	0	0	0	216.012.000
YÜKÜMLÜ TÜRKİYE VE YABANCI TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	33.166.000	46.733.000	79.776.000	0	1.980.099.000	0	27.686.000	0	0	0	0	0	0	2.454.064.000
TÜRKİYE YANARMA ESİLERİ BAŞKANLIĞI	33.346.000	46.519.000	31.206.000	0	4.429.000	0	22.157.000	0	0	0	0	0	0	627.181.000
DOĞU ANADOLU PROFESÖR BAĞCI KALINMA BAŞKANLIĞI	48.693.000	6.894.000	15.231.000	0	595.000	0	3.311.000	0	414.674.000	0	0	0	0	489.358.000
KONYA OVAŞI PROFESÖR BAĞCI KALINMA BAŞKANLIĞI	46.748.000	6.689.000	21.269.000	0	1.489.000	0	22.894.000	0	443.147.000	0	0	0	0	541.955.000
DOĞU ANADOLU PROFESÖR BAĞCI KALINMA BAŞKANLIĞI	45.570.000	6.689.000	18.897.000	0	1.102.000	0	5.539.000	0	837.236.000	0	0	0	0	914.413.000
DEĞİŞTİRİLMİŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	22.676.980.000	3.860.470.000	2.941.596.000	0	402.200.000	0	120.189.244.000	7.000.000.000	899.991.000	0	0	0	0	150.847.468.000
TÜRKİYE SÜLEYMANİYE BAŞKANLIĞI	19.757.000	2.900.000	5.969.000	0	0	0	7.928.000	0	0	0	0	0	0	36.554.000
TÜRKİYE İÇİŞİLER VE YEREL YERİNE HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI	969.627.000	112.864.000	623.528.000	0	24.580.000	0	884.929.000	0	0	0	0	0	0	1.409.828.000
TÜRKİYE İNŞAAT VE YEREL YERİNE HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI	133.544.000	15.893.000	41.199.000	0	2.701.000	0	307.744.000	0	0	0	0	0	0	222.691.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	279.180.000	41.866.000	99.913.000	0	3.798.000	0	369.369.000	0	677.933.000	0	0	0	0	1.481.425.000
HİÇLİ AKADEMİK BAŞKANLIĞI	43.587.000	5.700.000	11.716.000	0	1.280.000	0	1.123.000	0	0	0	0	0	0	63.292.000
MALİYE VE HAZINE BAKANLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	590.673.000	80.611.000	174.117.000	0	3.844.110.000	0	98.477.000	0	0	0	3.691.000	0	0	4.332.029.000
TÜRKİYE EDİTÖR BAŞKANLIĞI	493.530.000	5.066.000	57.438.000	0	35.250.000	0	153.607.000	0	1.532.629.000	0	0	0	0	2.095.640.000
KARADÖZ KALINMA BAŞKANLIĞI	65.710.000	14.663.000	83.242.000	0	44.000	0	185.881.000	0	0	0	0	0	0	349.030.000
TÜRKİYE ADANET BAŞKANLIĞI	71.569.000	9.465.000	43.738.000	0	3.948.000	0	184.469.000	0	0	0	0	0	0	247.184.000
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	766.207.000	100.864.000	235.716.000	0	452.158.000	0	673.340.000	0	389.291.000	0	0	0	0	2.597.166.000
ULUDAĞ ARAŞTIRMA BAŞKANLIĞI	39.241.000	9.945.000	12.951.000	0	30.000	0	14.771.000	0	0	0	0	0	0	76.236.000
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	378.148.067.000	46.876.862.000	87.865.912.000	0	190.832.874.000	0	369.561.040.000	14.176.102.000	23.422.854.000	283.774.000	4.660.314.000	0	0	1.104.570.443.000

* Deprem Kapsamındaki Ödenek * sütunlarında yer alan tutarlar "Toplam Ödenek"lere dahil olup, sadece bilgi amaçlı olarak ayrıca gösterilmektedir.

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ (I SAYILI CETVEL)
2026 YILI BÜTÇESİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DİY. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ TOPLAM ÖDENEK	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEBEK ÖDENEK	TOPLAM
					DEĞERLEN KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEĞERLEN KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEĞERLEN KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEĞERLEN KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK		
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	8.977.549.000	988.865.000	1.570.786.000	0	1.747.443.000	0	410.077.000	0	0	0	0	0	0	14.413.924.000
CUMHURBAŞKANLIĞI	2.717.988.000	150.510.000	9.679.741.000	0	2.316.900.000	0	1.875.719.000	0	0	0	0	0	0	16.740.598.000
ANAYASA MAHKEMESİ	439.491.000	46.484.000	2.465.302.000	0	29.438.000	0	31.402.000	0	0	0	0	0	0	793.505.000
BAĞDATIY	2.607.949.000	318.640.000	933.549.000	0	141.275.000	0	153.525.000	0	0	0	0	0	0	4.144.933.000
BAŞBAŞKANLIK	1.839.013.000	201.934.000	2.187.460.000	0	47.830.000	0	94.300.000	0	0	0	0	0	0	2.398.724.000
BAŞBAŞKANLIK VE SÖZLEŞMELİLERİ	820.860.000	81.382.000	1.372.800.000	0	3.526.000	0	41.870.000	0	0	0	0	0	0	1.083.432.000
SANAYİSİZ	3.471.741.000	466.679.000	391.121.000	0	25.337.000	0	266.000.000	0	0	0	0	0	0	4.542.396.000
MÜLKE BAKANLIĞI	179.330.100.000	19.977.807.000	46.899.729.000	0	317.749.000	0	24.754.039.000	41.640.000	0	0	0	0	0	289.256.246.000
MÜLKSİZ İMARA BAKANLIĞI	62.724.405.000	12.180.300.000	2.863.849.000	0	4.453.959.000	0	10.382.248.000	0	0	0	0	0	0	618.837.046.000
ÖZEL İŞLER BAKANLIĞI	20.658.871.000	1.359.351.000	6.547.740.000	0	12.639.468.000	0	10.281.090.000	279.000.000	0	0	0	0	0	301.340.386.000
HAYRİ VE MALİYE BAKANLIĞI	23.364.769.000	2.691.389.000	85.549.700	0	3.232.155.482.000	0	2.329.965.000	127.305.000	0	0	0	0	0	43.382.445.000
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	1.098.523.695.000	131.492.216.000	113.385.091.000	0	38.167.888.000	0	124.935.945.000	4.881.770.000	0	0	0	0	0	5.793.522.655.000
SALIK BAKANLIĞI	578.459.674.000	68.381.886.000	198.327.092.000	0	3.244.794.000	0	183.449.982.000	384.500.000	0	0	0	0	0	1.023.431.739.000
ULUŞTIRMA VE AKTİP BAKANLIĞI	3.196.679.000	500.725.000	202.144.000	0	15.099.332.000	0	131.807.414.000	450.000.000	0	0	0	0	0	150.786.354.000
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	40.914.210.000	6.339.711.000	20.537.756.000	0	363.146.267.000	0	5.640.716.000	1.700.000.000	0	0	0	0	0	436.550.927.000
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	1.205.229.000	148.274.000	465.280.890	0	161.947.000	0	139.775.000	0	0	0	0	0	0	51.183.314.000
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	14.861.300.000	1.909.822.000	2.274.753.000	0	4.322.459.000	0	13.901.466.000	2.450.000.000	0	0	0	0	0	39.316.749.000
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	3.303.455.000	465.951.000	461.951.000	0	2.245.004.000	0	9.474.874.000	93.800.000	0	0	0	0	0	53.974.050.000
TEBİVE SİGORTA VE İKİM İDARESİ BAŞKANLIĞI	16.801.193.000	2.209.347.000	1.172.499.000	0	372.849.447.000	0	8.171.654.000	250.000.000	0	0	0	0	0	405.541.751.000
TECERTE BAKANLIĞI	15.185.983.000	1.825.081.000	1.752.269.000	0	30.311.796.000	0	1.846.372.000	777.534.000	0	0	0	0	0	54.075.295.000
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	2.148.585.000	285.571.000	1.897.186.000	0	133.215.290.000	0	9.774.637.000	0	0	0	0	0	0	209.441.855.000
FARSA VE DÖNER BAKANLIĞI	58.980.793.000	7.810.881.000	3.814.742.000	0	132.682.515.000	0	8.425.935.000	230.000.000	202.000.000	0	0	0	0	233.072.884.000
MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	258.976.000	29.442.000	303.610.000	0	4.408.000	0	81.327.000	0	0	0	0	0	0	406.179.000
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	1.818.337.000	1.157.240.000	4.884.922.000	0	0	0	3.410.091.000	200.000.000	0	0	0	0	0	23.330.072.000
HANDANİYE GENEL KOMUTANLIĞI	206.648.767.000	20.330.407.000	8.998.969.000	0	70.139.000	0	4.777.461.000	2.790.000.000	0	0	0	0	0	267.795.745.000
SANLIK GENEL KOMUTANLIĞI	8.613.323.000	905.518.000	4.979.582.000	0	25.945.000	0	1.904.765.000	300.000.000	0	0	0	0	0	16.429.333.000
EMANET GENEL İDARESİ BAŞKANLIĞI	317.835.119.000	48.283.170.000	97.395.365.000	0	150.076.000	0	26.011.817.000	5.279.000.000	0	0	0	0	0	423.979.547.000
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİM BAŞKANLIĞI	110.909.343.000	14.334.784.000	3.497.743.000	0	503.576.000	0	1.872.558.000	0	0	0	0	0	0	331.134.978.000
GEİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	6.062.492.000	728.691.000	786.697.000	0	10.660.052.000	0	3.682.090.000	472.000.000	35.590.000	0	0	0	0	22.633.458.000
HAVUZ VE KANALİZASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	33.524.085.000	4.223.283.000	2.845.594.000	0	160.742.000	0	5.780.129.000	1.238.799.000	0	0	0	0	0	46.522.814.000
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	8.623.829.000	1.426.443.000	184.485.000	0	38.304.000	0	381.974.000	0	0	0	0	0	0	11.661.035.000
GAZ İDARESİ BAŞKANLIĞI	2.464.229.000	307.081.000	174.455.000	0	1.237.355.000	0	574.260.000	50.000.000	0	0	0	0	0	4.798.399.000
BAŞBAŞKANLIK	10.267.352.000	1.834.863.000	2.465.489.000	0	15.098.856.000	0	446.621.000	0	0	0	0	0	0	30.557.562.000
BAŞBAŞKANLIK	420.409.000	49.674.000	150.074.000	0	5.520.150.000	0	22.740.000	0	0	0	0	0	0	6.198.715.000
İNŞAAT BAŞKANLIĞI	831.472.000	124.273.000	154.500.000	0	3.142.000	0	132.132.000	0	0	0	0	0	0	1.233.663.000
ULUŞTIRMA BAŞKANLIĞI	1.145.980.000	112.625.000	4.584.721.000	0	8.386.000	0	202.375.000	0	0	0	0	0	0	6.007.935.000
MÜLKSİZ İMARA BAŞKANLIĞI	1.592.164.000	29.282.100	1.708.500	0	4.021.000	0	697.845.000	0	0	0	0	0	0	2.704.140.000
STATİSTİK VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	997.155.000	108.322.100	313.893.000	0	9.657.000	0	225.430.000	0	0	0	0	0	0	290.095.296.000
ÇARŞI VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	3.238.184.000	376.693.000	596.696.000	0	1.199.471.000	0	260.999.000	0	0	0	0	0	0	1.294.033.323.000
İKİM İDARESİ BAŞKANLIĞI	91.785.000	10.232.000	97.400.000	0	29.099.000	0	13.817.000	0	0	0	0	0	0	1.294.033.323.000
GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ TOPLAMI	33.178.445.736.000	3.865.753.447.000	850.740.815.000	0	2.294.847.901.000	0	5.633.062.343.000	114.973.789.000	200.000.000	61.382.328.000	233.484.952.000	30.000.000	287.483.207.000	13.519.557.818.000

* Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin ödenek teklif toplamına, özel bütçe idarelerine yapılacak hane yardım dâhil edilmiştir.

** Değerim kapsamındaki ödenek "sütunlarında yer alan tutarlar" toplamıdır. Ödeneklere dâhil olup sadece bilgi amaçlı olarak ayrıca gösterilmemektedir.

ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)
2026 YILI BÜTÇESİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

İDARELER	PERSONEL GİDİRLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDİRLERİ		RAZ GİDİRLERİ		CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDİRLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BOĞ. VERME	YEBEK ÖDENEK	TOPLAM
			DEĞERİ	TOPLAM ÖDENEK	DEĞERİ	TOPLAM ÖDENEK	DEĞERİ	TOPLAM ÖDENEK	DEĞERİ	TOPLAM ÖDENEK	DEĞERİ	TOPLAM ÖDENEK			
YÖKSE KÖĞRETİM KURULU	804.083.000	74.807.000	47.423.000	0	0	0	178.900.000	0	11.613.000	0	0	0	0	0	1.117.035.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	10.124.158.000	1.172.993.000	929.884.000	0	0	0	1.792.929.000	0	1.156.347.000	202.200.000	0	0	0	0	15.176.361.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.066.424.000	536.381.000	1.194.104.000	0	0	0	251.489.000	0	533.913.000	0	0	0	0	0	6.582.521.000
HAKKARİYE ÜNİVERSİTESİ	8.940.788.000	1.026.342.000	1.194.680.000	0	0	0	1.782.386.000	0	1.426.780.000	0	0	0	0	0	14.179.400.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	7.665.953.000	937.940.000	675.447.000	0	0	0	1.386.950.000	0	1.386.446.000	0	0	0	0	0	11.866.693.000
STANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	8.272.200.000	1.020.093.000	998.078.000	0	0	0	1.651.233.000	0	2.801.909.000	1.519.786.000	0	0	0	0	14.743.823.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.944.387.000	487.961.000	776.163.000	0	0	0	256.304.000	0	425.235.000	209.856.000	0	0	0	0	5.901.050.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	2.389.117.000	326.841.000	627.225.000	0	0	0	134.663.000	0	785.155.000	0	0	0	0	0	4.202.644.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	5.474.169.000	674.480.000	709.224.000	0	0	0	401.179.000	0	716.927.000	0	0	0	0	0	7.975.286.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.778.827.000	342.468.000	538.160.000	0	0	0	151.611.000	0	327.442.000	0	0	0	0	0	4.083.815.000
HABERİŞİM SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.226.686.000	142.785.000	134.664.000	0	0	0	77.957.000	0	37.994.000	0	0	0	0	0	1.959.817.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	7.972.648.000	1.013.721.000	959.160.000	0	0	0	1.581.874.000	0	909.974.000	0	0	0	0	0	12.420.225.000
DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİ	5.957.020.000	873.840.000	722.133.000	0	0	0	1.205.391.000	0	868.183.000	0	0	0	0	0	10.139.484.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	3.964.950.000	696.993.000	602.899.000	0	0	0	672.871.000	0	902.876.000	55.000.000	0	0	0	0	5.996.406.000
BUNDESLİ ÜNİVERSİTESİ	5.666.578.000	674.475.000	674.475.000	0	0	0	902.680.000	0	506.976.000	0	0	0	0	0	8.846.102.000
ANDOLU ÜNİVERSİTESİ	4.301.006.000	682.999.000	649.382.000	0	0	0	220.843.000	0	376.888.000	0	0	0	0	0	6.231.117.000
SEÇKİN ÜNİVERSİTESİ	5.727.474.000	719.196.000	897.748.000	0	0	0	767.304.000	0	330.617.000	0	0	0	0	0	8.404.341.000
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	5.306.141.000	613.825.000	502.723.000	0	0	0	977.370.000	0	682.471.000	0	0	0	0	0	8.082.550.000
BİRCİS ÜNİVERSİTESİ	5.076.143.000	600.193.000	716.848.000	0	0	0	874.863.000	0	628.093.000	0	0	0	0	0	7.895.640.000
SIVAS ÇAMURİT ÜNİVERSİTESİ	4.582.491.000	501.411.000	624.534.000	0	0	0	624.534.000	0	1.058.184.000	0	0	0	0	0	7.331.786.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	5.488.831.000	682.725.000	487.883.000	0	0	0	324.764.000	0	589.669.000	350.000.000	0	0	0	0	8.193.112.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	5.986.550.000	657.934.000	496.817.000	0	0	0	854.614.000	0	303.954.000	0	0	0	0	0	7.950.056.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.646.915.000	517.890.000	378.153.000	0	0	0	724.338.000	0	609.934.000	80.000.000	0	0	0	0	6.528.246.000
KATİRCİ ÜNİVERSİTESİ	6.689.447.000	762.155.000	1.148.862.000	0	0	0	835.913.000	0	282.255.000	0	0	0	0	0	9.698.162.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	5.306.916.000	583.963.000	494.011.000	0	0	0	685.751.000	0	567.213.000	459.982.000	0	0	0	0	7.446.876.000
PIRİNÇ ÜNİVERSİTESİ	5.182.841.000	572.689.000	524.288.000	0	0	0	581.535.000	0	983.183.000	417.786.000	0	0	0	0	7.638.451.000
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	5.024.862.000	588.116.000	588.116.000	0	0	0	711.991.000	0	224.393.000	0	0	0	0	0	7.087.475.000
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	4.469.886.000	522.895.000	487.429.000	0	0	0	483.376.000	0	825.713.000	0	0	0	0	0	6.980.116.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	4.431.597.000	530.313.000	529.925.000	0	0	0	383.731.000	0	494.713.000	0	0	0	0	0	6.563.366.000
İZMİR YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	1.149.716.000	137.016.000	137.016.000	0	0	0	42.787.000	0	467.538.000	0	0	0	0	0	2.013.670.000
GEZİ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.165.077.000	132.886.000	175.886.000	0	0	0	42.877.000	0	231.884.000	0	0	0	0	0	1.747.419.000
HABERİŞİM ÜNİVERSİTESİ	3.056.624.000	305.358.000	305.358.000	0	0	0	387.913.000	0	260.396.000	195.497.000	0	0	0	0	4.354.306.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	4.275.541.000	526.200.000	482.241.000	0	0	0	505.094.000	0	380.550.000	0	0	0	0	0	6.250.426.000
ATILIM ÜNİVERSİTESİ	4.009.611.000	484.228.000	428.221.000	0	0	0	631.311.000	0	492.404.000	0	0	0	0	0	6.136.845.000
ZONGULDAK BALIKCIYI ÜNİVERSİTESİ	2.901.881.000	408.915.000	290.381.000	0	0	0	346.244.000	0	483.121.000	0	0	0	0	0	4.380.554.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	4.305.741.000	521.776.000	299.317.000	0	0	0	945.524.000	0	305.742.000	0	0	0	0	0	6.010.121.000
PAZARCI ÜNİVERSİTESİ	4.426.370.000	602.735.000	602.735.000	0	0	0	792.832.000	0	569.494.000	180.000.000	0	0	0	0	7.446.535.000
BANKİCİLİK ÜNİVERSİTESİ	2.400.919.000	303.194.000	303.194.000	0	0	0	297.971.000	0	466.020.000	0	0	0	0	0	3.777.437.000
KOZLU ÜNİVERSİTESİ	4.272.900.000	582.933.000	520.538.000	0	0	0	751.871.000	0	293.167.000	0	0	0	0	0	6.864.415.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	3.019.780.000	367.169.000	360.465.000	0	0	0	121.121.000	0	81.466.000	50.000.000	0	0	0	0	3.977.001.000
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	3.722.649.000	466.029.000	342.159.000	0	0	0	540.897.000	0	294.582.000	20,000.000	0	0	0	0	5.366.316.000
BOLU ABANT İZZET PAŞALI ÜNİVERSİTESİ	2.649.057.000	309.887.000	298.123.000	0	0	0	144.234.000	0	289.786.000	0	0	0	0	0	3.687.009.000
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.719.932.000	314.988.000	240.384.000	0	0	0	386.157.000	0	741.789.000	681.088.000	0	0	0	0	4.402.730.000
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	2.009.747.000	232.729.000	213.839.000	0	0	0	647.750.000	0	141.940.000	0	0	0	0	0	2.683.034.000
KARFAS ÜNİVERSİTESİ	2.072.066.000	230.932.000	382.376.000	0	0	0	146.083.000	0	333.576.000	0	0	0	0	0	3.145.035.000
ÇAMAKALE ONKİZEKİM ÜNİVERSİTESİ	4.112.555.000	506.673.000	377.244.000	0	0	0	387.289.000	0	331.389.000	0	0	0	0	0	5.714.560.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	1.866.321.000	219.042.000	235.668.000	0	0	0	672.823.000	0	152.171.000	0	0	0	0	0	2.515.456.000
KUTAYPAŞA DÜĞMEN ÜNİVERSİTESİ	2.144.582.000	275.348.000	296.033.000	0	0	0	672.823.000	0	237.771.000	0	0	0	0	0	3.007.523.000
TOYAT ÇARŞI ÜNİVERSİTESİ	3.198.471.000	351.402.000	308.525.000	0	0	0	132.646.000	0	606.453.000	0	0	0	0	0	4.520.805.000
NEĞEL ÜNİVERSİTESİ	3.462.023.000	357.040.000	326.023.000	0	0	0	132.646.000	0	326.940.000	0	0	0	0	0	3.995.085.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.137.877.000	329.955.000	394.227.000	0	0	0	415.733.000	0	385.333.000	40,000.000	0	0	0	0	4.077.855.000
NEĞEL ÜNİVERSİTESİ	2.912.253.000	299.222.000	324.242.000	0	0	0	217.141.000	0	217.141.000	0	0	0	0	0	3.696.205.000
İSKENDER ÖSKANLI ÜNİVERSİTESİ	4.427.545.000	511.604.000	455.145.000	0	0	0	711.871.000	0	387.140.000	0	0	0	0	0	6.513.315.000
GAZİANTP ÜNİVERSİTESİ	698.237.000	893.866.000	123.129.000	0	0	0	39.405.000	0	179.557.000	0	0	0	0	0	1.129.894.000
MİRSİN İBRAHİM EVRAN ÜNİVERSİTESİ	1.581.515.000	184.679.000	165.932.000	0	0	0	42.277.000	0	197.509.000	0	0	0	0	0	2.141.910.000
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	1.698.911.000	193.989.000	178.646.000	0	0	0	44.681.000	0	445.503.000	0	0	0	0	0	2.561.109.000
DÜCE ÜNİVERSİTESİ	2.604.383.000	299.367.000	186.448.000	0	0	0	287.397.000	0	448.238.000	100,000.000	0	0	0	0	3.638.428.000
BURDUR MEHMET AKIF ERSON ÜNİVERSİTESİ	1.890.893.000	211.042.000	138.932.000	0	0	0	61.544.000	0	384.244.000	0	0	0	0	0	2.806.155.000
İŞK ÜNİVERSİTESİ	1.497.143.000	176.972.000	218.241.000	0	0	0	86.402.000	0	237.910.000	0	0	0	0	0	2.008.860.000
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	2.343.340.000	266.886.000	165.897.000	0	0	0	116.683.000	0	289.941.000	100,000.000	0	0	0	0	3.162.027.000

EK 3:
Öncelikli Reform Alanlarına Yönelik
Düzenlemeler

	Yapılacak İşlem (Kanun*/Karar/ İdari Düzenleme)	İşlemin İçeriği /Açıklaması	Öngörülen Takvim
BÜYÜME VE TİCARET			
Sanayide Yerli Üretim ve Ürün Bazlı Teknolojik Dönüşüm	İdari Düzenleme	Kalkınma Planı ve Mili Teknoloji Hamlesi hedeflerine uygun olarak yerli üretimin ve teknolojik kabiliyetlerin geliştirilmesi sağlanacak, stratejik ürün ve teknolojiler için ürün bazlı yatırım yol haritaları hazırlanacaktır.	2024 1. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Türkiye Varlık Fonu ve özel sektör tarafından gübre ve petrokimya başta olmak üzere sanayinin ihtiyaç duyduğu yeni yatırımlar hayata geçirilecektir.	2024 3. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kritik ürün ve teknolojilerin yerli imkânlarla geliştirilmesi ve üretilmesi için etkin şekilde kullanılacaktır.	2024 1. Çeyrek
	Karar	İhracatta yurt içi katma değerini ve çıktı ürünün teknolojik seviyesini artırmak üzere Dâhilde İşleme Rejiminin öncelikli hedef ürün ve sektör kapsamına ilişkin düzenleme yapılacaktır.	2024 4. Çeyrek
	Karar	Dijital ve yeşil dönüşüm kapsamında, ithalata bağımlılığı azaltmaya ve arz güvenliğini temin etmeye yönelik ulusal kritik hammaddeler stratejisi hazırlanacaktır.	2024 2. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin altyapıları ve kuluçka merkezleri desteklenecek, daha fazla sayıda girişimcinin ekosisteme dâhil edilmesi amacıyla Teknoloji Geliştirme Bölgeleri yaygınlaştırılarak, Ar-Ge, yenilik ve tasarım kapasitesi güçlendirilecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
Lojistik Altyapı ve Demiryolu-Liman Bağlantılarının Güçlendirilmesi	İdari Düzenleme	Yeni sanayi bölgeleri ve lojistik hatları afet riskleri gözetilerek oluşturulacak, mevcut demiryolu altyapısı daha etkin kullanılarak, sanayi bölgeleri ve limanlarla (RORO dâhil) bağlantıları güçlendirilecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Lojistik Merkezlerin ve İltisak Hatlarının İşletme ve Yönetim modellerinin geliştirilmesine yönelik Lojistik Koordinasyon Kurulu yönlendiriciliğiyle mevzuat hazırlıkları tamamlanacaktır.	2024 3. Çeyrek

Sanayi Alanlarının Genişletilmesi	Karar	Büyük ölçekli ve nitelikli yatırımlar, hızlı büyüyen KOBİ'ler ve entegre tesisler için başta organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgeleri olmak üzere planlı sanayi alanları genişletilecektir.	2024 2. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	EB, OSB, KSS, özel yatırım yerlerinin, hammaddeye erişim, lojistik, enerji, demiryolu, liman bağlantısı ve çevre boyutu açısından tedarik zincirine uygun ve sürdürülebilir şekilde oluşturulması amacıyla alternatif yöntemler geliştirilecektir.	2024 4. Çeyrek
Hedef Odaklı ve Seçici Yatırım Finansmanı	Karar	Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) programı gözden geçirilerek kredi politikası parasal sıkılaştırma sürecini gözeterek şekilde, üretken sektörlerde ihracatı destekleyici ve yüksek katma değerli ürün gruplarına yönelik mevcut yatırım teşvik sistemiyle entegre bir biçimde seçici ve odaklı olarak daha etkin uygulanacaktır.	2024 1. Çeyrek
Planlı Tarımsal Üretim	Karar	Ürün ve tarım parseli bazında asgari ve azami üretim alanları belirlenecek, çiftçi başvurularının, üretim izinlerinin ve ekim kontrolünün çerçevesi ortaya konulacaktır.	2024 2. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Gıda fiyatlarında istikrarı ve arz güvenliğini sağlamayı teminen stratejik tarım ürünlerinde hedef yeterlilik oranları belirlenecek ve üretim planlaması yapılacaktır.	2024 2. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Yaş meyve sebze ürünlerinde mevsimselliği en aza indirmek amacıyla Sera Organize Tarım Bölgesi (OTB) kurulmasına yönelik yatırımlar hızlandırılacak, yeni sera kurulumu ile sera yenileme yatırımları desteklenecektir.	2024 3. Çeyrek
Ekonomik ve Ticari Anlaşmalarda Derinleşme	Kanun	Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik Avrupa Birliği (AB) kurumları ve üye ülkeler nezdinde çalışmalar yürütülecek, AB Gümrük Kodu reformu yakından takip edilerek Gümrük Kanununun uyumu ve AB bilgi sistemlerinin kurulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	2025 1. Çeyrek
	Kanun/Karar/ İdari Düzenleme	Dış ticaretin geliştirilmesinde "dost ülkelere tedarik" ve "yakın ülkelere tedarik" gibi yaklaşımlar izlenerek, ortak değer, amaç ve çıkarları olan ülkeler ile ekonomik ve ticari ilişkiler derinleştirilecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)

Hizmet İhracatının Desteklenmesi	İdari Düzenleme	Turizm, taşımacılık, finansal hizmetler ve danışmanlık, eğitim, sağlık, dizi/film ve animasyon başta olmak üzere kültür endüstrileri, yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik alanlarında verimlilik ve rekabet gücünü esas alan döviz kazandırıcı hizmet ticareti desteklenecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
Madencilik Sektöründe Sürdürülebilirlik	Kanun/İdari Düzenleme	Tüm tabii kaynak yönetim sistemlerinin birbiriyle uyumlu bir kurumsal yapılanmaya kavuşturulmasını teminen bu faaliyetlerin tek elden yönetilmesine yönelik gerekli düzenlemeler yapılacaktır.	2024 3. Çeyrek
	Kanun	Maden arama faaliyetleri mevzuatta kamu yararına faaliyet olarak tanımlanacak ve madenlerin işletilmesinin türlerine, niteliklerine ve sürdürülebilirlik ilkelerine göre detaylı olarak ele alındığı yatırım güvencesini artıracak yeni bir temel düzenleme hazırlanacaktır.	2024 3. Çeyrek
BEŞERİ SERMAYE VE İSTİHDAM			
İşgücü Piyasalarının Güvenceli Esnekleştirilmesi	Kanun	Uzaktan, kısmi ve geçici süreli çalışma ile platform çalışması gibi yeni nesil esnek çalışma modellerinde yaşanan gelişmeler doğrultusunda iş dünyasının ihtiyaçları ve iş-özel yaşam dengesi gözetilerek mevzuat düzenlemeleri hızlı ve etkili bir biçimde hayata	2024 3. Çeyrek
	Kanun	İş Kanununda sosyal taraflar ile diyalog halinde yapılacak değişiklikler ve bu doğrultuda gerçekleştirilecek ikincil mevzuat çalışmaları ile işgücü piyasalarında güvenceli esneklik sağlanacaktır.	2025 1. Çeyrek
Ne Eğitimde Ne İstihdamda Olan Gençlerin ve Kadınların Eğitime ve İstihdama Katılımı	İdari Düzenleme	Yetkinlik ve becerileri dikkate alan istihdama katılımı artıracak programlar hayata geçirilecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Kadınların işgücüne katılımlarını artırmak üzere girişimcilik, finansal okuryazarlık, kooperatifçilik gibi alanlarda programlar yaygınlaştırılacak erişilebilir gündüz bakım merkezlerinin sayısı artırılacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Gençlerin kariyer yönetimine yönelik geleceğin meslekleri de dâhil olmak üzere bilinç düzeyini artıracak faaliyetler yaygınlaştırılacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi	Karar/İdari düzenleme (Sürekli)	Girişim şirketlerinin nitelikli personel istihdam etmeleri kolaylaştırılacak, başta kadınlar olmak üzere girişimcilik programları yaygınlaştırılacaktır.	2024 3. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Girişim ekosisteminin ve KOBİ'lerin krediye ulaşım şartları kolaylaştırılacak, kurumsal ve bireysel girişim sermayesi, kitle fonlaması, melek yatırımcılık gibi alternatif ve yenilikçi finansman imkânları artırılacak ve kullanımları yaygınlaştırılacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Nitelikli akredite danışman ve mentor havuzu oluşturularak aktif kullanımı sağlanacak, özellikle öncelikli sektörlerde danışmanlık merkezleri ve platformlar aracılığıyla birbir danışmanlık mekanizmaları geliştirilecektir.	2024 3. Çeyrek (Sürekli)
Yükseköğretimde ve Mesleki Teknik Eğitimde Özel Sektör Odaklı Dönüşüm	İdari Düzenleme	Mesleki ve teknik eğitim müfredatı özel sektörle işbirliği içerisinde güncellenecek, staj ve işbaşı eğitimi programlarının yaygınlaştırmasını sağlayacak şekilde yönetim ve finansman konuları da dâhil olmak üzere özel sektör katılımı artırılacaktır.	2024 4. Çeyrek (Sürekli)
	Karar / İdari Düzenleme	Savunma sanayii, yapay zekâ, siber güvenlik, temiz ve sürdürülebilir enerji ile uzay teknolojileri gibi stratejik alanlarda nitelikli işgücü yetiştirmeye yönelik kamu-üniversite-özel sektör işbirliği programları hayata geçirilecektir.	2024 4. Çeyrek (Sürekli)
	Karar/İdari Düzenleme	Yükseköğretim kontenjanları kamu ve özel sektörün orta vadede ihtiyaç duyduğu işgücü ile uyumlu hale getirilecektir.	2024 4. Çeyrek (Sürekli)
	Kanun	Üniversitelerin yönetimi geliştirilecek, bu kapsamda, yerelde Mütevelli Heyet veya istişari mahiyette mekanizmalar oluşturularak üniversite-özel sektör- yerel yönetim-STK işbirliği güçlendirilecektir.	2024 4. Çeyrek
	FİYAT İSTİKRARI VE FİNANSAL İSTİKRAR		
Enflasyonla Mücadele	Karar	Yönetilen/yönlendirilen fiyatlar geçmiş enflasyona endeksleme davranışının azaltılmasına yardımcı olacak şekilde belirlenecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	Karar	Yatırım- istihdam-üretim ve ihracata dayalı büyüme politikalarıyla fiyat istikrarı odaklı olarak reel sektörü destekleyen finansman imkânı sağlanacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)

	Karar/İdari Düzenleme	Ekonomik dengeleri bozucu ve enflasyonu besleyen tüketim artışlarını önleyecek tedbirler alınacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	Karar	Kira ve konut fiyatlarındaki gelişmeleri de göz önünde bulundurarak, salgın döneminde daralan konut arzının hızla artırılmasına, depremin oluşturduğu konut stokundaki kayıpların telafisine yönelik yeni sosyal konut projeleri geliştirilerek dar gelirli vatandaşların konuta erişim imkânı artırılacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
Makroihtiyati Sadeleşme	Karar/İdari Düzenleme	KKM'nin mevduat içindeki ağırlığının azalmasını teminen finansal kuruluşlara yönelik getirilen makroihtiyati tedbirler sadeleştirilecektir.	Sürekli
Dijital Türk lirası	İdari Düzenleme	Merkez Bankası Dijital Türk Lirası Araştırma Geliştirme Projesinin ikinci faz pilot bulguları doğrultusunda, dijital Türk lirasının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.	2024 4. Çeyrek
Katılım Finansa Öncü İstanbul Finans Merkezi	Kanun/Karar/İdari Düzenleme	Katılım finansın kurumsal dönüşümü gerçekleştirilecek, katılım sigortacılığı mevzuat altyapısı ve ekosistemi geliştirilecek, İstanbul Finans Merkezi kapsamında yenilikçi, kapsayıcı ve dinamik bir katılım finans ekosisteminin oluşturulmasına yönelik katılım esaslı faaliyet gösteren fintekler desteklenecektir.	2024 1. Çeyrek
İkinci Basamak Emeklilik Sistemi	Kanun	Otomatik Katılım Sisteminin (OKS) işverenlerin de katkısı ile ikinci basamak emeklilik sistemine dönüşeceği tamamlayıcı emeklilik sistemi kurulacaktır.	2024 4. Çeyrek
KAMU MALİYESİ			
Kamu Yatırımlarında Rasyonelleşme	İdari Düzenleme	Kamu yatırım programında rasyonelleştirme çalışmaları yapılmak suretiyle kısa sürede tamamlanarak ekonomik ve sosyal fayda üretecek yatırımlar önceliklendirilecektir.	2024 1. Çeyrek
	İdari Düzenleme	KÖİ projeleri, makroekonomik politikalar, kamu yükümlülükleri ve bütçe dengeleri dikkate alınarak ve dengeli bir risk paylaşımı ile maliyet etkinliği gözetilerek planlanacak ve yürütülecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)

Kamu Cari Harcamalarında Rasyonelleşme	İdari Düzenleme	Kamu hizmetleri, bütçe imkânları içinde kalınarak azami tasarruf anlayışı içinde yerine getirilecektir. Harcama gözden geçirmeleri sistematik hale getirilerek verimsiz harcama alanları tasfiye edilecek ve yeni harcama alanları sınırlandırılacaktır.	2024 1. Çeyrek
	Kanun	Kamu ihale mevzuatı uluslararası norm ve standartlara uyumlu olacak şekilde dijitalleşmeyi, yenilikçiliği ve sürdürülebilirliği destekleyen ve öncelikle satın alma yaklaşımıyla güncellenecektir.	2024 2. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Kamu taşıtlarının kullanımı ihtiyaç analizleri çerçevesinde sistematik olarak gözden geçirilecek, taşıt ihtiyaçları öncelikle geçici tahsisle ya da ihtiyaç fazlası taşıtların devri suretiyle karşılanacak ve yeni taşıt edinimlerinde yerli üretim ile çevreci araçlara öncelik verilecektir.	2024 1. Çeyrek
Vergilemede Adalet ve Etkinlik	Kanun	Gelir, kurumlar, katma değer vergileri kanunları ile vergi usul kanununun, vergilemede adalet, eşitlik, öngörülebilirlik ve şeffaflık ilkeleri temelinde, vergi tabanının genişletilmesi ve gönüllü uyumun artırılması, sade ve kolay uygulanabilir bir yapı oluşturulması amacıyla güncellenmesi yönünde düzenlemeler hayata geçirilecek, orta vadede doğrudan vergilerin payı artırılabilecektir.	2024 3. Çeyrek
	Kanun	Vergi harcamaları gözden geçirilerek etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimler kaldırılacaktır.	2024 3. Çeyrek
Dijitalleşme Odağında Kayıt Dışılıkla Mücadele	İdari Düzenleme	Kayıt dışılıkla mücadele, teknolojik imkânlardan daha çok faydalanılarak tüm tarafların etkin katılımıyla yürütülecektir.	2024 4. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Kayıt dışı istihdam ve kayıt dışı ücretle mücadelede veri analizine dayalı risk odaklı denetim faaliyetleri artırılarak prim tabanı genişletilecektir.	2024 4. Çeyrek
	Kanun	Dijital olarak alınıp satılabilen ve transfer edilebilen, dijital bir değeri temsil eden sanal varlıklar kullanılarak yapılan işlemlere yönelik mevzuat çalışmaları sürdürülecektir.	2024 4. Çeyrek
Sosyal Güvenlik Sisteminin Mali Sürdürülebilirliğinin Güçlendirilmesi	Kanun	Sosyal güvenlik sisteminde fiili ve yasal kapsamın artırılması doğrultusunda kadın, gençler, engelliler başta olmak üzere çalışma hayatına kalıcı katılımı sağlamayı teminen esnek çalışma biçimleri	2024 4. Çeyrek

		yaygınlaştırılacak, sosyal güvenlik mevzuatı ve uygulamaları değişen işgücü piyasası koşullarına ve yeni nesil esnek çalışma şekillerine daha uyumlu hale getirilecektir.	
	Kanun	İstihdam teşviklerinden etkin olmayanlar sonlandırılacak, kadın, genç ve engellilere yönelik teşviklerin ağırlığı artırılarak teşvik sisteminin sade ve etkin bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.	2025 2. Çeyrek
	Kanun/İdari Düzenleme	Sosyal güvenlik sisteminde kişilerin daha çok istihdamda kalmasını teşvik eden, hakkaniyeti ve aktüeryal dengeyi önceleyen düzenlemeler hayata geçirilerek sistemin mali sürdürülebilirliği güçlendirilecektir.	2024 3. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Prim borçlarının takip ve tahsilat süreçleri etkinleştirilecektir.	2024 3. Çeyrek
Kaliteli ve Etkin Sağlık Sistemi	İdari Düzenleme	Akılcı ilaç kullanımı teşvik edilerek, ilaç ve tedavi harcamaları rasyonelleştirilecektir.	2024 3. Çeyrek
	Kanun	Sağlık ürün ve hizmetlerinde talep kontrolünün ve hizmet basamaklarının uygun kullanımının sağlanması amacıyla teşvik edici mekanizmalar geliştirilecektir.	2024 3. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Sağlık hizmetlerinin geri ödemesinde risk analizine ve hizmet sunucularının davranışlarını dikkate alan denetim modelleri geliştirilecektir.	2024 3. Çeyrek
Sosyal Yardım Uygulamalarında Etkinleştirme	Kanun/İdari Düzenleme	Sosyal yardım sistemi gözden geçirilecek, işgücüne katılıma mani olmayacak şekilde bütünleşik bir yapıda aile odaklı ve fert başına asgari bir geliri garanti edecek şekilde yeniden kurgulanarak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarının daha etkin kullanımı sağlanacaktır.	2024 4. Çeyrek
KİT Yönetişim Reformu	Kanun/İdari Düzenleme	KİT'lerin üst yönetiminde kurumsal yönetim anlayışının güçlendirilmesi yönünde ilgili mevzuatta düzenleme yapılacaktır. Performansa dayalı ölçüm yöntemleri kullanılarak kamu işletmelerinin ve yönetim kurullarının hesap verebilirliği artırılacaktır. Faaliyetleri nedeniyle sektörel, idari ve mali alanlarda birbirleri ile etkileşim içerisinde olan kamu işletmeleri arasında eşgüdümü sağlayacak mekanizmalar kurulacak ve kurumsal düzenlemeler hayata geçirilecektir.	2024 3. Çeyrek

AFET YÖNETİMİ			
Afetlere Duyarlı Bütünleşik Mekânsal Planlama	İdari Düzenlenme	Mekânsal planların yapımında ve uygulanmasında çoklu afet tehlikelerine karşı dirençliliğin sağlanmasına yönelik kriter ve önlemlere ilişkin mevzuatta düzenleme yapılacaktır.	2024 1. Çeyrek
Kentsel Dönüşüm	Kanun	Kentsel dönüşüm uygulamalarının hızlandırılması ve uygulamalarda bütünlüğün sağlanması yönünde mevzuat gözden geçirilerek gerekli düzenlemeler yapılacaktır.	2024 1. Çeyrek
Afet Konutu Üretimi	Kanun/İdari Düzenlenme	Afet konut üretiminde hak sahipliği süreçlerinin iyileştirilecek, maliyet etkin afet konut üretimi sağlanacak ve geri ödeme sistemleri gözden geçirilecektir.	2024 1. Çeyrek
	İdari Düzenlenme	Sosyal konut üretiminde afet riski yüksek olan bölgelere öncelik verilecektir.	Sürekli
Afet Sigorta Mekanizması	Karar	Tüm afet tehlikelerini kapsayacak afet sigortası geliştirilerek yaygınlaştırılacak, zorunlu deprem sigortasının beyanı ve ödemesinin etkin takibi sağlanacaktır.	2024 3. Çeyrek
YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM			
İklim Değişikliği Mevzuatı, Emisyon Ticaret Sistemi, Sınırda Karbon Düzenlemesi Mekanizmasına Uyum	Kanun/Karar/İdari Düzenleme	Yeşil dönüşümün ve 2053 net sıfır emisyon hedefinin gerçekleştirilmesi ve sürdürülmesi için sera gazı emisyonlarının azaltılmasına ve iklim değişikliğine uyuma yönelik faaliyetlerle iklim değişikliğiyle mücadeleyle ilişkin planlama ve uygulama araçları düzenlenecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
Yeşil Taksonomi ve Sürdürülebilir Finansman	Kanun/Karar/İdari Düzenleme	Uluslararası sınıflama sistemi ile uyumlu ve Türkiye'nin özgün ihtiyaçlarını gözeterek Ulusal Yeşil Taksonomi oluşturulacak, sürdürülebilir finans konusundaki kurumsal kapasite artırılarak yeşil finansman ekosistemi geliştirilecek, bankaların iklime bağlantılı finansal risklerinin analizine ve çevresel hedeflere olan katkılarının ölçülmesine ilişkin gerekli mevzuat altyapısı oluşturulacak, Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel kriterler çerçevesinde yenilikçi ve sürdürülebilir finansman araçları geliştirilerek yatırımların finansman ihtiyaçları karşılanacaktır.	2025 1. Çeyrek (Sürekli)
Yerli Enerji Kaynakları	Kanun	Türkiye'nin ısı potansiyelinin değerlendirilmesi ve atık ısının kullanılabilmesi için ısı arzına yönelik gerekli mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	2024 2. Çeyrek

Ulusal Veri Stratejisi	İdari Düzenleme	Strateji ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.	2024 3. Çeyrek
Dijital Devlet Stratejisi	İdari Düzenleme	Strateji ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.	2024 2. Çeyrek
Siber Güvenlik Stratejisi	İdari Düzenleme	Strateji ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.	2025 3. Çeyrek
Mikro Veriye Erişimin Geliştirilmesi	Kanun/İdari Düzenleme	Uzaktan erişim üzerinden mikro veri sunumunun yasal zeminine yönelik hazırlıklar tamamlanacak, bilimsel araştırmalara yönelik Elektronik Veri Araştırma Merkezi (E-VAM) projesi hayata geçirilecektir.	2024 1. Çeyrek
Merkezi Dijital Altyapı ve Araçlarla KOBİ'lerin Bütüncül Dijital Dönüşümü	İdari Düzenleme	KOBİ'lerde yaygın olarak ihtiyaç duyulan dijitalleşme ihtiyaçları merkezi bir altyapı ve destekleyici yazılım araçlarıyla karşılanacaktır.	2024 4. Çeyrek (Sürekli)
Dijital Finansal Altyapı ve Yerli Fintek	Kanun/Karar/ İdari Düzenleme	Fintek alanında yerli teknolojilerin geliştirilmesine yönelik tedbirler alınacak, blokzincir tabanlı akıllı sözleşmeler üzerinden menkul kıymet ihraçları yapılacak, ihraç süreçleri dijitalleştirilecektir.	2025 1. Çeyrek
İŞ VE YATIRIM ORTAMI			
Uluslararası Normlara Uygun, Şeffaf ve Öngörülebilir Düzenlemeler	Kanun/İdari Düzenleme	Uluslararası standartlar dikkate alınarak, iş ve yatırım ortamının dijital dönüşümünde karşılıklı işlerlik, emniyet, veri koruma, kapsayıcılık, sürdürülebilirlik ve uluslararası işbirliği ilkelerine dayanarak belirlenecek, ulusal standartlar çerçevesinde mevzuatta boşluk analizi yapılacak ve gerekli mevzuat tasarımları hazırlanacaktır.	2024 3. Çeyrek
	Kanun/İdari Düzenleme	Yargılama süreçlerinin etkinleştirilmesi ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin daha da güçlendirilmesi sağlanacaktır.	2024 3. Çeyrek
	Kanun	Mal ve hizmet ihracatını etkileyen yönleriyle AB dijital ekonomi düzenlemeleri doğrultusunda, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK)'nın Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) başta olmak üzere AB müktesebatına uyum süreci tamamlanacaktır. Doğrudan yatırımlar açısından aciliyet taşıyan hususlarda düzenlemeler daha erken gündeme alınacaktır.	2024 4. Çeyrek

	Kanun	Dijital pazarlarda ortaya çıkan pazar aksaklıkları ve adil olmayan uygulamalarla mücadele ve bu alanda Avrupa Birliği müktesebatı ile uyum için Rekabetin Korunması Hakkında Kanun güncellenecektir.	2024 1. Çeyrek
Bürokratik İşlemlerde Sadeleşme	İdari Düzenleme	Şirket ve ticaret sicili işlemlerinde dijital uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.	2024 3. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Yatırımlara ilişkin izin, lisans, ruhsat gibi işlemlerin çevrimiçi platforma taşınması sağlanacak ve süreçler kısaltılacaktır.	2025 2. Çeyrek
Yatırım Yeri Tahsisi ve Altyapı Destekleri	İdari Düzenleme	Yatırımcıların faydalanması için uygun yatırım yerlerini içeren yatırım yeri envanteri oluşturulacaktır.	2025 1. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Hazine arazileri uzun dönemli yatırım ihtiyaçları çerçevesinde çevresel ve sosyal etkiler dikkate alınarak bölgesel, sektörel ve ölçek bazında planlanacak ve tahsis süreçleri hızlandırılacaktır.	2024 2. Çeyrek
	Kanun/Karar/ İdari Düzenleme	İmalat sanayiine yönelik büyük ölçekli ve stratejik yatırımların yatırım yeri tahsis süreçlerinin hızlandırılması amacıyla kamulaştırma süreci gözden geçirilecektir.	2024 3. Çeyrek

*Kanun olarak belirtilenler TBMM gündemine sunulacak olan teknik ve idari çalışmaların tamamlanacağını ifade etmektedir.

BÖLÜM III

2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ

BÖLÜM III

2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUN TEKLİFİ

A. 2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNİN ÖZELLİKLERİ

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa uygun olarak ve aşağıda yer alan hedefler doğrultusunda hazırlanmıştır;

- Makroekonomik ve finansal istikrarı güçlendirmek, yüksek katma değerli üretimi teşvik etmek, yeşil ve dijital dönüşüm odağıyla verimlilik ve ihracat artışı yoluyla büyüme ve cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşmeyi sağlamak, enflasyonu orta vadede tek haneye düşürmek, iş ve yatırım ortamını iyileştirmek ve afetlerle etkin bir şekilde mücadele ederken mali disiplini korumak,

- Gelirler politikasını, fiyat istikrarı ve gelir dağılımını gözeterek şekilde para ve maliye politikaları ile eş güdüm içerisinde yürütmek,

- Asrın en büyük afetlerinden biri olan Kahramanmaraş ve Hatay merkezli depremlerde hasar gören bölgeleri iyileştirmek ve yeniden yapılandırarak depremin etkilerini ortadan kaldırmak,

- Kamu mali yönetiminde sürdürülebilir ve sağlıklı gelir kaynaklarının artırılması için vergi tabanını genişletmek ve vergilemede gönüllü uyumun artırılmasına yönelik çalışmaları sürdürmek, kamu gelirlerine yönelik tahsilat performansını artırmak ve kayıt dışılıkla mücadeleyi teknolojik imkanlardan daha çok faydalanarak tüm tarafların etkin katılımıyla yürütmek,

- Kamu harcamalarında tasarrufu sağlayacak yapısal değişiklikleri hayata geçirmek, deprem ve afet riski harcamaları hariç kamu açığını düşürmek ve bütçe disiplini çerçevesinde maliye politikasının sürdürülebilirliğini güçlendirmek,

- Kamu kaynak kullanımında; temel politika belgelerinde belirlenen politika, tedbir ve öncelikler doğrultusunda hareket etmek, kamu idarelerinin kendilerine tahsis edilen ödenekleri aşmadan kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanmasını temin etmek,

- Harcama gözden geçirmelerini sistematik hale getirerek verimsiz harcama alanlarını tasfiye etmek ve yeni harcama alanlarını sınırlandırmak,

- Bireylerin istihdamda kalmalarının temin edilmesi ve sahip oldukları becerilerinin günümüz ihtiyaçlarına uyarlanması için hayat boyu öğrenmeye katılımı artırmak ve sektörlerle işbirliklerini güçlendirmek,
- Sağlık ürün ve hizmetlerinde talep kontrolünün ve hizmet basamaklarının uygun kullanımının sağlanması amacıyla teşvik edici mekanizmalar geliştirmek,
- Lojistik maliyetleri azaltarak tüketicilerin tarım ürünlerine uygun fiyatla ulaşabilmelerini temin etmek üzere önemli tüketim merkezi olan kentlerin çeperlerinde kent tarımını destekleyerek tarım sektöründe genç nüfusun istihdam edilmesini sağlamak, gıda fiyatlarında istikrarı ve gıda arz güvenliğini sağlamayı teminen arazinin verim kabiliyeti ile birlikte yağış ve sulama imkânlarını da gözeterik stratejik tarım ürünlerinde hedef yeterlilik oranları belirlemek ve üretim planlaması yapmak,
- Tarım arazilerinin korunması, amacı dışında kullanımının önüne geçilmesi ve etkin kullanımı için zorlayıcı ve özendirici düzenlemeleri hayata geçirerek ekilebilir ve sulanabilir alanları artırmak,
- Enerjide dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla petrol ve doğalgaz arama ve üretim faaliyetlerini hızlandırarak sürdürmek,
- Sosyal güvenlik sisteminde kişilerin daha çok istihdamda kalmasını teşvik eden, hakkaniyeti ve aktüeryal dengeyi önceleyen düzenlemeleri hayata geçirerek sistemin mali sürdürülebilirliğini güçlendirmek.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi; güçlü, istikrarlı, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir ekonomik büyümenin tesis edilmesi, enflasyonla mücadeleyi güçlendirerek refahın artırılması, kaynak kullanımında ve dağılımında etkinliğin sağlanması, maliye politikasının sürdürülebilirliğinin gözetilmesi ve kamu maliyesi alanında elde edilen kazanımların gelecek dönemde de korunması başta olmak üzere yukarıda sayılan hedeflerin gerçekleştirilmesi amacıyla taşımaktadır. Bütçe ödenekleri; Orta Vadeli Programda yer alan makroekonomik göstergeler, politika ve öncelikler, tedbir hedefleri, idarelerin geçmiş yıllar harcama eğilimleri, yürüttükleri önemli faaliyet, proje ve ihtiyaçları dikkate alınarak belirlenmiştir. Bütçe gelir tahminleri ise Orta Vadeli Programda belirlenen gelir politikası hedef ve öncelikleri ile makroekonomik göstergeler, geçmiş yıl gelir tahsilâtları, gelir politikalarının bütçe gelirlerine etkileri, ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

B. BÜTÇE TAHMİNLERİ

2024 yılı merkezi yönetim bütçe gelir ve gider tahminleri yapılırken;

- GSYH'nin reel olarak yüzde 4 büyüyeceği,
- GSYH deflatorünün yüzde 55,3 olacağı,
- Yıl sonu TÜFE'nin yüzde 33,0 olacağı,
- İhracatın 267,0 milyar ABD doları olacağı,
- İthalatın 372,8 milyar ABD doları olacağı,

varsayılmış ve bütçe uygulaması sırasında ortaya çıkacak acil ve öncelikli hizmetlerin yürütülmesi amacıyla yeterli düzeyde yedek ödenek konulması öngörülmüştür.

5018 sayılı Kanunun (I) ve (II) sayılı cetvellerinde yer alan kamu idareleri için ödenek tutarları belirlenirken Orta Vadeli Program'da belirlenen politika hedef ve öncelikleri, makroekonomik göstergeler ile idarelerin ödenek talepleri, geçmiş yıllar harcama eğilimleri, yürüttükleri önemli faaliyet ve projeler esas alınmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay ile (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların ödenek tekliflerine 5018 sayılı Kanunun 2 ve 18 inci maddelerine uygun olarak aynen yer verilmiştir.

2024 yılı genel bütçe gelirleri; Orta Vadeli Program'da belirlenen politika hedef ve öncelikleri, büyüme, dış ticaret hacmi, döviz kuru ile üretim-tüketim ve enflasyon tahminleri, vergi sistemimizin gelir esnekliği, bütçe giderleri ile ilgili büyüklükler, yürürlükteki mevzuat ve alınacak tedbirler göz önünde bulundurularak tahmin edilmiştir.

5018 sayılı Kanunun (II) ve (III) sayılı cetvellerinde yer alan kamu idareleri ve kurumların gelirleri ise söz konusu idare ve kurumlarca yapılan gelir tahminleri esas alınarak belirlenmiştir.

C. 2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE BÜYÜKLÜKLERİ

1. Bütçe Dengesi ve Faiz Dışı Denge

2024 yılında bütçe açığının 2 trilyon 651,9 milyar TL, faiz dışı açığın ise 1 trilyon 397,9 milyar TL olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir.

2. Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifinde merkezi yönetim bütçe giderleri hazine yardımı ve gelirden ayrılan paylar hariç 11 trilyon 89 milyar TL olarak belirlenmiştir.

Buna göre toplam bütçe giderlerinin GSYH'ye oranının yüzde 26,9 olarak gerçekleşmesi hedeflenmektedir.

2.1. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2024 yılı merkezi yönetim bütçe ödenekleri içinde en büyük payı sırasıyla cari transferler ile personel giderleri (sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri ile personel giderlerini karşılama ödeneği dahil) almakta olup bu gider kalemlerinin GSYH'ye oranları cari transferlerde yüzde 10,4, personel giderlerinde yüzde 7,0'dır.

2024 yılında personel giderleri için 2 trilyon 553,5 milyar TL ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri için 312,5 milyar TL ödenek öngörülmüştür. Mal ve hizmet alım giderlerinde ise 2024 yılı ödeneği 679,8 milyar TL olarak belirlenmiştir.

2024 yılı merkezi yönetim bütçesinde faiz ödemeleri için ulusal ve uluslararası para piyasalarındaki gelişmeler de dikkate alınarak 1 trilyon 254 milyar TL ödenek öngörülmüştür.

2024 yılında cari transferler için toplam 4 trilyon 266,7 milyar TL ödenek öngörülmüş olup cari transferler içinde en önemli kalem sosyal güvenlik sistemine yapılacak transferlerdir. Anılan yılda bu amaçla öngörülen ödenek tutarı 1 trilyon 512,9 milyar TL'dir. Ayrıca gelirden ayrılan paylar karşılığında 1 trilyon 86,3 milyar TL ödenek öngörülmüş olup bu ödenekten 842,8 milyar TL mahalli idarelere verilecek paylar için, 241,4 milyar TL fonlara verilecek paylar için, 2,1 milyar TL ise diğer paylar için ayrılmıştır.

2024 yılı merkezi yönetim bütçesinde tarımsal destekleme ödemeleri için 91,6 milyar TL, görevlendirme giderleri için 672,2 milyar TL ödenek öngörülmüş olup bu ödenekten 518,4 milyar TL KİT görevlendirme giderleri için ayrılmıştır.

2024 yılı merkezi yönetim bütçesinde sermaye giderleri için 787,9 milyar TL, sermaye transferleri için 720,8 milyar TL, yatırımları hızlandırma ödeneği için ise 84,1 milyar TL olmak üzere toplam yatırım harcamaları için 1 trilyon 592,9 milyar TL ödenek öngörülmüştür.

2024 yılında borç verme için toplam 298,5 milyar TL ödenek öngörülmüştür.

3. Merkezi Yönetim Bütçe Gelir Tahminleri

2024 yılında genel bütçe gelirleri (brüt) 9 trilyon 300,4 milyar TL, özel bütçe öz gelirleri (brüt) 66,9 milyar TL, düzenleyici ve denetleyici kurum gelirleri (brüt) ise 37,4 milyar TL olarak tahmin edilmiştir. Böylece 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun

Teklifinde merkezi yönetim bütçe gelirleri (brüt) 9 trilyon 404,7 milyar TL olarak öngörülmüştür. Merkezi yönetim net bütçe geliri ise 8 trilyon 437,1 milyar TL'dir (Tablo 1, 1/A, 1/B).

2024 yılında vergi gelirlerinin (red ve iadeler hariç) 7 trilyon 407,7 milyar TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Vergi türleri itibarıyla gelir tahminleri ise; gelir vergisinde 1 trilyon 188,9 milyar TL, kurumlar vergisinde 1 trilyon 275,7 milyar TL, dahilde alınan KDV'de 826,6 milyar TL, ithalde alınan KDV'de 1 trilyon 671,2 milyar TL, özel tüketim vergisinde 1 trilyon 403,9 milyar TL, motorlu taşıtlar vergisinde 68,8 milyar TL, BSMV'de 214,1 milyar TL, harçlarda 250,4 milyar TL ve damga vergisinde 143,6 milyar TL'dir.

D.MERKEZİ YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN ÖDENEK TEKLİFLERİ

2024-2026 yıllarına ilişkin genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin ödenek teklifleri Tablo 8'de, özel bütçeli idarelerin ödenek teklifleri Tablo 9'da, düzenleyici ve denetleyici kurumların ödenek teklifleri ise Tablo 10'da karşılaştırmalı olarak yer almaktadır.

Ekonomik sınıflandırma bazında;

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 2024-2026 yılları ödenek teklifleri Tablo 11, 12 ve 13'te,
- Özel bütçeli idarelerin 2024-2026 yılları ödenek teklifleri Tablo 14, 15 ve 16'da,
- Düzenleyici ve denetleyici kurumların 2024-2026 yılları ödenek teklifleri ise Tablo 17, 18 ve 19'da yer almaktadır.

Fonksiyonel sınıflandırma bazında;

- Fonksiyonel sınıflandırmaya ilişkin 2024-2026 yıllarına ilişkin veriler program sınıflandırmasının faaliyet düzeyinde yer alan verilerle eşleştirilerek oluşturulmuştur.
- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 2024-2026 yılları ödenek teklifleri Tablo 20, 21 ve 22'de,
- Özel bütçeli idarelerin 2024-2026 yılları ödenek teklifleri Tablo 23, 24 ve 25'te,
- Düzenleyici ve denetleyici kurumların 2024-2026 yılları ödenek teklifleri Tablo 26, 27 ve 28'de,

- Merkezi yönetim bütçe ödeneklerinin 2024-2026 yılları üçüncü düzey fonksiyonel dağılımı ise Tablo 29’da yer almaktadır.

E. 2025-2026 YILLARI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE BÜYÜKLÜKLERİ

Merkezi yönetim bütçe giderleri (hazine yardımı ve düzenleyici denetleyici kurumlardan ayrılan gelir payları hariç) 2025 yılında 12 trilyon 715 milyar TL, 2026 yılında ise 14 trilyon 812,7 milyar TL olarak öngörülmüştür. Merkezi yönetim bütçe gelirleri ise 2025 yılında 10 trilyon 890,6 milyar TL, 2026 yılında 12 trilyon 985,6 milyar TL olarak tahmin edilmiştir.

Bütçe açığının 2025 yılında 1 trilyon 824,4 milyar TL, 2026 yılında ise 1 trilyon 827,1 milyar TL olacağı beklenmektedir.

Faiz dışı açığın 2025 yılında 15,2 milyar TL, faiz dışı fazlanın 2026 yılında 467,8 milyar TL olacağı tahmin edilmektedir.

Özel bütçeli idarelerle düzenleyici ve denetleyici kurumların gelir tahminleri Tablo 7, 30 ve 31’de yer almaktadır.

TABLO 1
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ

(Milyon TL)

	2024	2025	2026
	Bütçe Teklifi	Tahmin	Tahmin
TOPLAM GELİRLER (BRÜT) (I)	9.404.737	12.129.932	14.446.044
A. GENEL BÜTÇE GELİRLERİ (BRÜT)	9.300.425	11.996.787	14.284.292
B. ÖZEL BÜTÇE GELİRLERİ (BRÜT)	66.913	85.332	100.455
C. DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUM GELİRLERİ (BRÜT)	37.400	47.812	61.297
RED VE İADELER (-)	947.416	1.212.129	1.422.845
Genel Bütçe	947.395	1.212.108	1.422.824
Özel Bütçe ve DDK	21	21	21
GELİRDEN AYRILAN PAYLAR (-) *	20.221	27.227	37.574
TOPLAM GELİRLER (NET) (II) **	8.437.100	10.890.576	12.985.624
GENEL BÜTÇE GELİRLERİ (NET)	8.353.030	10.784.680	12.861.467
Vergi Gelirleri	7.407.707	9.523.157	11.349.516
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	137.577	250.403	335.214
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	42.804	55.058	65.514
Faizler, Paylar ve Cezalar	722.278	904.855	1.051.792
Sermaye Gelirleri	33.118	38.930	44.823
Alacaklardan Tahsilat	9.545	12.277	14.609
ÖZEL BÜTÇE ve DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUM GELİRLERİ (NET)	84.092	105.917	124.178
TOPLAM GİDERLER (BRÜT) (III)	11.911.738	13.766.039	16.023.231
A. GENEL BÜTÇE GİDERLERİ (BRÜT)	11.007.879	12.612.355	14.692.149
B. ÖZEL BÜTÇE GİDERLERİ (BRÜT)	865.478	1.104.570	1.268.073
C. DDK GİDERLERİ (BRÜT)	38.381	49.113	63.008
HAZİNE YARDIMI ve GELİRDEN AYRILAN PAYLAR (-)	822.700	1.051.057	1.210.525
TOPLAM GİDERLER (NET) (IV)	11.089.037	12.714.981	14.812.706
Personel Giderleri	2.553.495	3.158.282	3.628.579
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	312.451	386.766	444.733
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	679.766	842.210	956.467
Faiz Giderleri	1.254.000	1.809.184	2.294.848
Cari Transferler	4.266.709	4.991.412	5.860.591
Sermaye Giderleri	787.940	909.970	1.013.970
Sermaye Transferleri	720.837	78.835	87.833
Borç Verme	298.508	291.482	238.656
Yedek Ödenekler	215.332	246.839	287.029
FAİZ DIŞI TOPLAM GİDERLER	9.835.037	10.905.797	12.517.858
FAİZ DIŞI BÜTÇE DENGESİ	-1.397.937	-15.221	467.766
FAİZ DIŞI BÜTÇE FAZLASI / GSYH (Yüzde)	-3,4	0,0	0,7
BÜTÇE DENGESİ (II-IV)	-2.651.937	-1.824.405	-1.827.082
BÜTÇE DENGESİ / GSYH (Yüzde)	-6,4	-3,4	-2,9

* Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların gelirden ayrılan payları Tablo 1/B'de gösterilmektedir.

** Red ve iadeler ile Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların gelirden ayrılan payları hariçtir.

TABLO 1/A
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER İLE DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARA
GENEL BÜTÇEDEN YAPILAN HAZİNE YARDIMLARI

(Milyon TL)

KURUMLAR	2024 Teklif	2025 Tahmin	2026 Tahmin
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	754	935	1.074
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	10.291	12.876	14.723
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.246	5.245	6.010
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	9.775	12.102	13.876
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	8.090	10.029	11.501
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	10.215	12.273	14.144
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.876	4.799	5.502
BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ	2.813	3.486	3.990
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	5.337	6.623	7.600
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.888	3.478	3.901
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	1.333	1.653	1.894
EGE ÜNİVERSİTESİ	8.169	10.124	11.610
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	6.784	8.406	9.641
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	4.071	5.041	5.788
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	6.011	7.422	8.478
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	3.339	4.168	4.793
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	5.481	6.817	7.823
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	5.488	6.801	7.805
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	5.294	6.563	7.527
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	5.067	6.232	7.086
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	5.558	6.873	7.892
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	5.319	6.575	7.549
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.713	5.876	6.755
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	6.540	8.110	9.306
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	5.384	6.506	7.475
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	5.275	6.695	7.632
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	4.998	6.035	6.838
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	4.788	5.941	6.815
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	4.467	5.473	6.282
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	1.396	1.729	1.980
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.205	1.494	1.714
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	3.031	3.659	4.208
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	4.251	5.272	6.048
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	4.166	5.162	5.923
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	2.955	3.666	4.207
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	4.074	5.053	5.804
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	4.892	6.095	7.003
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	2.587	3.211	3.683
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	4.675	5.793	6.650
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	2.775	3.327	3.760
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	3.627	4.489	5.150
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	2.511	3.117	3.579
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	3.096	3.746	4.308
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	1.820	2.237	2.568
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	2.137	2.651	3.040
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	3.922	4.868	5.588
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	1.729	2.145	2.465
KÜTAHYA Dumlupınar ÜNİVERSİTESİ	1.995	2.475	2.841
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	3.300	4.090	4.692
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	2.726	3.379	3.881
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	3.181	3.897	4.478
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	2.525	3.131	3.594
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	4.440	5.482	6.292
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	734	910	1.044
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	1.470	1.823	2.092
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	1.762	2.185	2.506
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	2.598	3.277	3.747
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	1.918	2.376	2.727
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	1.509	1.872	2.149
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	2.187	2.716	3.119
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.712	3.335	3.814
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	1.795	2.228	2.559
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	1.407	1.746	2.005
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	1.716	2.129	2.445
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	1.471	1.827	2.096
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	1.982	2.462	2.827
ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ	1.928	2.456	2.833
ORDU ÜNİVERSİTESİ	1.482	1.839	2.113
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	1.231	1.530	1.757
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	1.297	1.610	1.849
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	1.224	1.522	1.746
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	1.146	1.424	1.633
SİİRT ÜNİVERSİTESİ	1.300	1.614	1.851
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.334	1.655	1.898
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	1.979	2.459	2.827
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	844	997	1.145
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	1.343	1.668	1.914
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	911	1.132	1.300
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	1.228	1.525	1.751
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	1.024	1.272	1.459
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	1.289	1.599	1.835
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	1.066	1.281	1.471
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	1.405	1.742	1.999
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	1.165	1.448	1.662
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	1.345	1.673	1.921
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	1.280	1.594	1.828
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	766	951	1.090
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	1.116	1.386	1.592
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	904	1.123	1.289

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi

(Milyon TL)

KURUMLAR	2024 Teklif	2025 Tahmin	2026 Tahmin
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	1.066	1.322	1.519
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	788	979	1.122
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	928	1.151	1.321
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	663	824	945
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	877	1.089	1.251
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	1.103	1.368	1.570
TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	782	968	1.106
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	2.477	3.072	3.529
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	907	1.127	1.292
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	1.490	1.850	2.123
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	1.941	2.404	2.757
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	4.509	5.588	6.416
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	588	729	835
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	618	768	881
ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	799	990	1.133
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	680	845	969
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	5.579	6.860	7.846
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	1.055	1.308	1.499
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	857	1.101	1.261
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	1.103	1.368	1.568
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	658	815	934
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	637	789	903
YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	41	50	58
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	403	500	572
GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	383	474	543
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	973	1.210	1.388
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	993	1.230	1.412
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	858	1.064	1.220
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	6.853	8.449	9.774
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	2.072	2.572	2.955
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	1.136	1.356	1.523
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	695	861	987
SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	388	480	549
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	573	709	812
TRABZON ÜNİVERSİTESİ	940	1.166	1.337
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	592	735	843
KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	451	557	636
ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.574	1.957	2.245
İSPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	1.383	1.719	1.972
AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	1.906	2.361	2.706
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	3.044	3.802	4.302
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	1.900	0	0
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	119	147	169
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	59	73	84
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	65	81	92
TÜRK DİL KURUMU	0	0	0
TÜRK TARİH KURUMU	0	0	0
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	31.333	38.610	43.658
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	118	146	166
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	261.945	361.419	418.680
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.694	3.348	3.845
DEVLET OPERA VE BALESETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.630	3.265	3.754
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	11.928	15.013	17.312
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.387	5.438	6.212
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	0	0	0
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	0	0	0
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	0	0	0
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	7.035	8.666	9.852
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	2.586	3.125	3.454
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	835	955	1.030
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	235	303	344
CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİ İŞ YURTULARI KURUMU	6.266	7.714	8.432
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	0	0	0
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	1.992	2.451	2.777
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	501	622	711
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	389	470	533
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	428	528	599
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	737	908	1.031
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	118.559	142.971	159.908
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	29	36	42
TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU	847	1.056	1.216
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	179	222	254
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	1.194	1.478	1.680
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	44	55	63
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.314	2.786	3.128
TÜRKİYE UZAY AJANSI	1.010	1.243	1.408
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	270	334	380
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	193	239	272
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	1.993	2.454	2.780
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	61	75	86
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TOPLAMI	333.559	412.478	472.968
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER TOPLAMI	467.919	610.031	698.251
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	801.478	1.022.509	1.171.219
KURUMLAR			
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	267	374	524
KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	393	434	489
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	342	513	718
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	1.002	1.321	1.731
GENEL TOPLAM (ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER+DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR)	802.479	1.023.830	1.172.950

TABLO 1/B
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN GENEL BÜTÇEYE VERDİKLERİ PAYLAR

KURUMLAR	(Milyon TL)		
	2024 Teklif	2025 Tahmin	2026 Tahmin
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	0	0	0
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	18.464	25.000	34.659
SERMAYE PİYASASI KURULU	438	483	630
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	810	1.153	1.643
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	100	100	100
KAMU İHALE KURUMU	396	476	524
REKABET KURUMU	5	5	5
KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	0	0	0
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	0	0	0
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	0	0	0
SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	8	11	14
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	20.221	27.227	37.574

TABLO 2
(2024-2026) DÖNEMİ MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ

	(Bin TL)			GSYH PAYLARI (%)		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026
GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ	11.007.879.063	12.612.354.741	14.692.149.380	26,7	23,8	23,3
ÖZEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ	865.477.685	1.104.570.443	1.268.073.245	2,1	2,1	2,0
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	38.381.178	49.113.377	63.008.100	0,1	0,1	0,1
TOPLAM	11.911.737.916	13.766.038.561	16.023.230.725	28,9	26,0	25,4
HAZINE YARDIMI ve GELİRDEN AYRILAN PAYLAR (-)	822.700.491	1.051.057.302	1.210.524.849	2,0	2,0	1,9
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE TOPLAMI	11.089.037.425	12.714.981.259	14.812.705.876	26,9	24,0	23,5

TABLO 3
(2024-2026) DÖNEMİ MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ

	(Bin TL)			ÖDENEK TEKLİFLERİNİN DAĞILIMI (%)		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Personel Giderleri	2.553.495.036	3.158.282.457	3.628.579.396	21,4	22,9	22,6
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	312.450.964	386.765.735	444.732.918	2,6	2,8	2,8
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	679.765.730	842.210.480	956.467.070	5,7	6,1	6,0
Faiz Giderleri	1.254.000.000	1.809.184.376	2.294.847.901	10,5	13,1	14,3
Carli Transferler	4.764.733.595	5.652.870.032	6.631.889.848	40,0	41,1	41,4
Sermaye Giderleri	787.940.000	909.970.124	1.013.970.402	6,6	6,6	6,3
Sermaye Transferleri	1.045.512.989	468.433.994	527.058.287	8,8	3,4	3,3
Borç Verme	298.507.515	291.482.120	238.655.502	2,5	2,1	1,5
Yedek Ödenekler	215.332.087	246.839.243	287.029.401	1,8	1,8	1,8
TOPLAM	11.911.737.916	13.766.038.561	16.023.230.725	100,0	100,0	100,0

TABLO 4
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN EKONOMİK DAĞILIMI (2024-2026)

(Bin TL)

	2024 TEKLİF (1)	2025 TAHHİN (2)	2026 TAHHİN (3)	2024 TEKLİF (%) PAY		2025 TAHHİN (%) PAY		2026 TAHHİN (%) PAY		ARTIŞ ORANI (%)	
				FAİZ DAHİL	FAİZ HARİÇ	FAİZ DAHİL	FAİZ HARİÇ	FAİZ DAHİL	FAİZ HARİÇ	(2/1)	(3/2)
PERSONEL GİDERLERİ	2.553.495.036	3.158.282.457	3.628.579.396	21,4	24,0	22,9	26,4	22,6	26,4	23,7	14,9
SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	312.450.964	386.765.735	444.732.918	2,6	2,9	2,8	3,2	2,8	3,2	23,8	15,0
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	679.765.730	842.210.480	956.467.070	5,7	6,4	6,1	7,0	6,0	7,0	23,9	13,6
FAİZ GİDERLERİ	1.254.000.000	1.809.184.376	2.294.847.901	10,5	13,1	13,1	14,3	14,3		44,3	26,8
CARİ TRANSFERLER	4.764.733.595	5.652.870.032	6.631.889.848	40,0	44,7	41,1	47,3	41,4	48,3	18,6	17,3
SERMAYE GİDERLERİ	787.940.000	909.970.124	1.013.970.402	6,6	7,4	6,6	7,6	6,3	7,4	15,5	11,4
SERMAYE TRANSFERLERİ	1.045.512.989	468.433.994	527.058.287	8,8	9,8	3,4	3,9	3,3	3,8	-55,2	12,5
BORÇ VERME	298.507.515	291.482.120	238.655.502	2,5	2,8	2,1	2,4	1,5	1,7	-2,4	-18,1
YEDEK ÖDENEKLER	215.332.087	246.839.243	287.029.401	1,8	2,0	1,8	2,1	1,8	2,1	14,6	16,3
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Hazine Yardımı ve Gelirden Ayrılan Pay Dahil)	11.911.737.916	13.766.038.561	16.023.230.725	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	15,6	16,4
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ FAİZ HARİÇ GİDERLER (Hazine Yardımı ve Gelirden Ayrılan Pay Dahil)	10.657.737.916	11.956.854.185	13.728.382.824		100,0		100,0		100,0	12,2	14,8
HAZINE YARDIMI ve GELİRDEN AYRILAN PAYLAR (-)	822.700.491	1.051.057.302	1.210.524.849							27,8	15,2
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Hazine Yardımı ve Gelirden Ayrılan Pay Harif)	11.089.037.425	12.714.981.259	14.812.705.876							14,7	16,5

TABLO 5
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN FONKSİYONEL DAĞILIMI (2024-2026)

(Bin TL)

	2024 TEKLİF (1)	2025 TAHMIN (2)	2026 TAHMIN (3)	2024 TEKLİF (%) PAY		2025 TAHMİN (%) PAY		2026 TAHMİN (%) PAY		ARTIŞ ORANI (%)	
				FAİZ DAHİL	FAİZ HARİÇ	FAİZ DAHİL	FAİZ HARİÇ	FAİZ DAHİL	FAİZ HARİÇ	(2/1)	(3/2)
GENEL KAMU HİZMETLERİ	3.655.403.195	4.832.741.799	5.807.232.900	30,7	34,3	35,1	40,4	36,2	42,3	32,2	20,2
SAVUNMA HİZMETLERİ	623.935.630	765.165.763	885.258.511	5,2	5,9	5,6	6,4	5,5	6,4	22,6	15,7
KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	708.819.408	878.553.416	1.007.312.804	6,0	6,7	6,4	7,3	6,3	7,3	23,9	14,7
EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	1.689.526.599	1.410.907.836	1.520.290.706	14,2	15,9	10,2	11,8	9,5	11,1	-16,5	7,8
ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	18.221.449	22.640.471	22.189.721	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	24,3	-2,0
İSKAN VE TOPLUM REFAHİ HİZMETLERİ	294.639.197	463.157.706	460.712.079	2,5	2,8	3,4	3,9	2,9	3,4	57,2	-0,5
SAĞLIK HİZMETLERİ	784.216.274	949.743.942	1.098.643.809	6,6	7,4	6,9	7,9	6,9	8,0	21,1	15,7
DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	155.522.180	190.077.744	217.630.447	1,3	1,5	1,4	1,6	1,4	1,6	22,2	14,5
EĞİTİM HİZMETLERİ	1.422.845.564	1.721.589.631	1.958.607.157	11,9	13,4	12,5	14,4	12,2	14,3	21,0	13,8
SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	2.558.608.420	2.531.460.253	3.045.352.592	21,5	24,0	18,4	21,2	19,0	22,2	-1,1	20,3
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Hazine Yardımı ve Gelirden Ayrılan Pay Dahil)	11.911.737.916	13.766.038.561	16.023.230.725	100,0		100,0		100,0		15,6	16,4
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ FAİZ HARİÇ GİDERLER (Hazine Yardımı ve Gelirden Ayrılan Pay Dahil)	10.657.737.916	11.956.854.185	13.728.382.824		100,0		100,0		100,0	12,2	14,8
HAZINE YARDIMI ve GELIRDEN AYRILAN PAYLAR (-)	822.700.491	1.051.057.302	1.210.524.849							27,8	15,2
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Hazine Yardımı ve Gelirden Ayrılan Pay Harıç)	11.089.037.425	12.714.981.259	14.812.705.876							14,7	16,5

TABLO 6
GENEL BÜTÇE GELİRLERİNİN 2023-2026 YILLARI TAHSİLAT TAHMİNLERİ
2024/2023 DEĞİŞİM ORANI

	2023*	2023**	2024*	2024**	2025*	2025**	2026*	2026**	2024/2023 DEĞİŞİM ORANI (%)**
Genel Bütçe Gelirleri	4.881.954.321	5.447.662.254	8.353.029.549	9.300.424.744	10.784.679.534	11.996.787.453	12.861.467.331	14.284.291.756	71,1
I-Vergi Gelirleri	4.270.667.774	4.824.231.878	7.407.706.981	8.335.575.951	9.523.156.734	10.708.656.721	11.349.515.613	12.739.416.082	73,5
1. Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	1.478.623.823	1.511.951.036	2.464.571.034	2.820.921.997	3.197.495.514	3.273.763.231	3.841.390.338	3.935.328.813	66,7
a) Gelir Vergisi	696.393.528	706.631.304	1.188.853.074	1.206.409.287	1.540.154.392	1.563.976.993	1.830.345.894	1.859.457.626	70,7
b) Kurumlar Vergisi	782.230.295	805.319.732	1.275.717.960	1.314.512.710	1.657.341.122	1.709.786.238	2.011.044.444	2.075.871.187	63,1
2. Müküyet Üzerinden Alınan Vergiler	76.055.217	76.287.524	76.233.191	76.603.687	120.586.401	121.100.553	155.137.695	155.772.138	0,2
a) Veraset ve İhtikar Vergisi	4.616.991	4.755.001	7.312.537	7.526.788	8.918.826	9.179.970	10.455.307	10.761.660	58,4
b) Motorlu Taahhüt Vergisi	71.355.867	71.450.164	68.805.473	68.961.718	111.489.428	111.742.436	144.470.408	144.798.980	-3,6
c) Değerli Konut Vergisi	82.359	82.359	115.181	115.181	178.147	178.147	211.980	211.980	39,9
3. Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	1.424.137.691	1.939.202.464	2.552.453.749	3.415.701.963	3.307.578.758	4.405.870.430	3.933.413.370	5.215.857.651	79,2
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	440.871.662	944.920.581	826.594.354	1.670.599.354	1.053.391.240	2.128.272.541	1.229.811.005	2.485.616.743	87,5
b) Özel Tüketim Vergisi	817.241.104	820.209.571	1.403.912.152	1.409.765.804	1.850.830.578	1.858.652.140	2.228.124.969	2.237.458.323	71,8
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	108.233.319	108.367.699	214.120.643	214.384.596	267.687.245	268.017.018	316.381.689	316.774.376	97,8
d) Şans Oyunları Vergisi	26.278.945	26.278.945	54.919.731	54.919.731	70.641.282	70.641.282	84.057.710	84.057.710	109,0
e) Özel İhtisam Vergisi	14.359.468	22.270.475	24.424.298	37.549.907	28.412.635	43.671.671	31.468.714	48.381.216	70,1
f) Dijital Hizmet Vergisi	9.155.193	9.155.193	15.561.032	15.561.032	19.995.266	19.995.266	23.792.148	23.792.148	70,0
g) Konaklama Vergisi	8.000.000	8.000.000	12.921.539	12.921.539	16.820.512	16.820.512	19.777.135	19.777.135	61,5
4. Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden Alınan Vergiler	1.056.882.527	1.058.126.516	1.904.234.226	1.906.507.073	2.357.068.744	2.360.088.215	2.759.065.311	2.762.353.839	80,2
a) Gümrük Vergileri	121.790.758	122.903.955	227.463.528	229.502.203	278.275.524	280.816.734	324.729.460	327.678.266	86,8
b) İhtidat Alınan Katma Değer Vergisi	931.406.194	931.517.548	1.671.154.347	1.671.359.675	2.071.996.421	2.072.250.834	2.426.236.545	2.426.534.669	79,4
c) Diğer Dış Ticaret Gelirleri	3.685.575	3.705.033	5.616.351	5.645.195	6.984.799	7.020.647	8.099.306	8.140.904	52,4
5. Damga Vergisi	85.500.035	86.916.876	143.553.039	145.883.395	187.210.513	190.247.608	225.967.627	229.636.119	67,9
6. Harçlar	133.863.604	135.923.675	250.431.780	253.506.501	336.066.612	340.393.282	416.738.536	422.421.943	87,1
7. Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	15.604.877	15.823.787	16.229.962	16.451.335	16.962.612	17.193.402	17.802.736	18.045.579	4,0
II-Teşebbüs ve Müküyet Geliri	119.370.188	119.512.705	137.577.486	137.764.901	250.403.426	250.632.378	335.213.802	335.480.942	15,3
1. Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	21.482.011	21.508.476	35.509.597	35.551.961	55.856.351	55.922.678	71.881.095	71.881.095	65,3
a) Mal Satış Gelirleri	18.160.436	18.182.206	30.995.430	31.031.594	50.049.940	50.108.298	64.886.709	64.962.421	70,7
b) Hizmet Gelirleri	3.321.575	3.326.270	4.514.167	4.520.367	5.806.411	5.814.380	6.909.184	6.918.674	35,9
2. Malların Kullanma ve Faaliyette Bulunma İzn Gelirleri	4.580.612	4.580.612	1.266.283	1.266.283	1.628.774	1.628.774	1.938.116	1.938.116	-72,4
3. KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	68.040.690	68.040.690	67.915.845	67.915.845	154.050.682	154.050.682	218.023.461	218.023.461	-0,2
a) Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	65.550.377	65.550.377	55.633.388	55.633.388	138.528.820	138.528.820	200.494.726	200.494.726	-15,1
b) KİT ve İD'lerden Sağlanan Gelirler	2.490.313	2.490.313	12.282.457	12.282.457	15.521.862	15.521.862	17.528.735	17.528.735	393,2
4. Kurumlar Hattı	14.066.715	14.072.238	18.700.000	18.707.559	22.440.000	22.449.066	24.684.000	24.693.979	32,9
5. Kurumlar Karları	14.066.715	14.072.238	18.700.000	18.707.559	22.440.000	22.449.066	24.684.000	24.693.979	32,9
a) Döner Sermayeler									
b) Diğer Kurumlar Karları									
6. Kıra Gelirleri	8.057.200	8.167.609	10.713.027	10.850.238	12.057.019	12.210.203	13.599.651	13.771.151	33,0
7. Diğer Teşebbüs ve Müküyet Gelirleri	3.142.960	3.143.080	3.472.734	3.473.015	4.370.600	4.370.600	5.172.681	5.173.140	10,5
III-Alınan Bağışlar ve Yardımlar ile Özel Gelirler	40.833.163	40.833.163	42.804.371	42.804.371	55.057.727	55.057.727	65.514.474	65.514.474	4,8
1. Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar									
6. Özel Gelirler	40.833.163	40.833.163	42.804.371	42.804.371	55.057.727	55.057.727	65.514.474	65.514.474	4,8
IV-Faizler, Paylar ve Cezalar	427.578.464	439.544.432	722.277.939	741.574.217	904.854.738	931.186.962	1.051.791.845	1.084.397.193	68,9
1. Faiz Gelirleri	175.579.935	175.694.794	217.453.061	217.579.862	294.847.277	294.847.277	325.886.006	326.080.096	23,8
2. Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	113.484.370	113.532.594	191.805.112	191.872.497	231.900.118	231.979.382	277.480.078	277.571.336	69,0
3. Para Cezaları	63.963.432	75.226.896	100.817.257	118.938.078	139.161.969	163.990.579	172.960.604	203.778.604	57,6
4. Diğer Çeşitli Gelirler	74.550.727	75.090.148	212.202.509	213.183.780	239.108.368	240.369.724	275.465.157	276.967.157	184,6
V-Sermaye Gelirleri	18.822.872	18.858.216	33.118.003	33.160.535	38.929.815	38.976.571	44.822.797	44.874.265	75,9
VI-Alacaklardan Tahsilat	4.681.860	4.681.860	9.544.769	9.544.769	12.277.094	12.277.094	14.608.800	14.608.800	103,9

*Red ve İadeler Dahil
**Red ve İadeler Dahil

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi

TABLO 7
2024 YILI YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ ÖZGELİR-HAZINE YARDIMI

KURUMLAR	ÖZGELİR	HAZINE YARDIMI		TOPLAM
		CARİ	SERMAYE	
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	30.970.000	745.384.000	8.321.000	784.675.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	313.043.000	9.554.957.000	735.802.000	10.603.802.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	382.915.000	3.849.503.000	396.500.000	4.628.918.000
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	353.956.000	8.836.622.000	938.000.000	10.128.580.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	325.102.000	7.185.476.000	905.000.000	8.415.580.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	421.862.000	6.011.069.000	2.204.348.000	10.637.279.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	271.658.000	3.580.687.000	295.116.000	4.147.461.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	147.534.000	2.252.854.000	560.504.000	2.960.892.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	260.929.000	4.834.255.000	503.029.000	5.598.213.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	131.407.000	2.545.942.000	341.829.000	3.019.178.000
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	45.274.000	1.076.593.000	256.500.000	1.378.367.000
EĞİTİM ÜNİVERSİTESİ	565.316.000	7.536.958.000	631.932.000	8.734.206.000
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	349.226.000	6.211.152.000	572.443.000	7.132.821.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	136.887.000	3.712.593.000	358.302.000	4.207.782.000
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	240.879.000	5.359.369.000	651.500.000	6.251.748.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	1.020.605.000	3.203.892.000	135.000.000	4.359.497.000
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	420.479.000	5.262.283.000	128.250.000	5.901.012.000
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	198.874.000	5.011.097.000	476.451.000	5.686.422.000
ERCOYİSAN ÜNİVERSİTESİ	260.897.000	4.854.784.000	439.372.000	5.555.053.000
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	170.848.000	4.250.080.000	816.591.000	5.237.519.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	212.236.000	5.145.038.000	413.024.000	5.770.298.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	265.438.000	5.086.294.000	232.712.000	5.584.444.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	122.391.000	4.303.503.000	409.254.000	4.835.148.000
ATA TÜRK ÜNİVERSİTESİ	270.386.000	6.380.255.000	173.901.000	8.810.542.000
NONU ÜNİVERSİTESİ	118.988.000	4.871.214.000	513.246.000	5.503.448.000
FRAT ÜNİVERSİTESİ	144.905.000	4.656.086.000	619.000.000	5.419.991.000
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	176.146.000	4.655.412.000	342.500.000	5.174.058.000
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	116.884.000	4.203.729.000	584.597.000	4.905.210.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	178.835.000	4.103.419.000	363.395.000	4.645.649.000
İZMİR YÜKSEK TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	23.380.000	1.061.381.000	335.002.000	1.419.763.000
GEZİTEK TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	24.132.000	1.038.939.000	168.183.000	1.229.254.000
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	102.487.000	2.767.550.000	263.750.000	3.133.787.000
SULEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	137.504.000	3.982.213.000	268.400.000	4.388.117.000
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	148.555.000	3.822.170.000	344.083.000	4.314.808.000
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	122.052.000	2.654.274.000	301.102.000	3.077.428.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	145.298.000	3.864.411.000	209.802.000	4.219.501.000
FIRAKKALE ÜNİVERSİTESİ	135.370.000	4.451.946.000	340.000.000	5.027.316.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	68.643.000	2.297.740.000	289.500.000	2.655.883.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	146.904.000	4.489.986.000	185.000.000	4.821.890.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	154.888.000	2.576.463.000	198.618.000	2.929.969.000
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	152.231.000	3.312.597.000	214.000.000	3.778.828.000
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	77.193.000	2.304.726.000	206.300.000	2.588.219.000
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	54.230.000	2.516.103.000	580.200.000	3.150.533.000
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	60.107.000	1.717.872.000	101.700.000	1.879.679.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	73.133.000	1.901.606.000	236.500.000	2.210.239.000
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	86.837.000	3.684.693.000	237.000.000	4.008.530.000
NİĞDE ÖMER HALİDEMİR ÜNİVERSİTESİ	36.388.000	1.619.659.000	109.006.000	1.765.053.000
KÜTAHYA DUMULUPINAR ÜNİVERSİTESİ	114.389.000	1.828.254.000	166.471.000	2.109.114.000
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	90.780.000	4.300.120.000	430.100.000	3.381.115.000
MÜĞLA SİTKİ KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	75.368.000	2.581.361.000	144.568.000	2.801.297.000
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	97.721.000	2.908.727.000	272.001.000	3.278.449.000
KIRIKALE ÜNİVERSİTESİ	73.757.000	2.384.324.000	140.539.000	2.598.620.000
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	136.180.000	4.179.681.000	260.000.000	4.575.861.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	61.037.000	605.116.000	128.622.000	794.805.000
KIRŞEHİR AHİEVRAN ÜNİVERSİTESİ	32.108.000	1.039.344.000	129.900.000	1.502.452.000
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	38.232.000	1.442.405.000	319.200.000	1.799.837.000
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	63.311.000	2.317.763.000	279.997.000	2.661.071.000
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	54.344.000	1.663.823.000	253.800.000	1.971.967.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	42.890.000	1.341.359.000	167.204.000	1.551.453.000
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	30.119.000	1.990.340.000	206.204.000	2.216.663.000
TEKİRDAĞ NANK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	106.404.000	2.410.205.000	300.000.000	2.816.609.000
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	38.663.000	1.642.824.000	152.179.000	1.833.666.000
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	30.067.000	1.280.985.000	125.900.000	1.436.952.000
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	45.328.000	1.550.382.000	165.700.000	1.761.410.000
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	22.573.000	1.270.553.000	200.000.000	1.493.126.000
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	41.780.000	1.860.601.000	121.500.000	2.023.881.000
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	26.806.000	1.577.802.000	350.000.000	1.954.208.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	26.989.000	1.398.635.000	83.000.000	1.508.224.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	20.572.000	1.147.335.000	83.250.000	1.251.157.000
KARAMANOĞLU MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	27.427.000	1.145.499.000	152.000.000	1.324.926.000
AGRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	19.156.000	1.095.554.000	128.500.000	1.243.210.000
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	14.960.000	905.912.000	240.200.000	1.161.072.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	40.594.000	1.145.207.000	155.000.000	1.340.801.000
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	33.860.000	1.113.655.000	220.002.000	1.367.417.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	110.928.000	1.854.078.000	125.000.000	2.090.006.000
KLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	16.090.000	771.790.000	72.000.000	859.880.000
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	39.179.000	1.155.203.000	187.500.000	1.381.882.000
ARTVIN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	17.831.000	836.483.000	74.300.000	928.614.000
BİLECEK SEYİT EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	31.388.000	1.125.199.000	102.800.000	1.259.387.000
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	17.680.000	917.052.000	97.300.000	1.042.032.000
KIRIKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	35.091.000	1.145.057.000	143.500.000	1.323.648.000
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	17.635.000	969.721.000	96.000.000	1.083.356.000
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	30.242.000	1.216.079.000	189.100.000	1.435.421.000
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	13.081.000	1.090.182.000	75.200.000	1.178.463.000
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	16.779.000	1.247.973.000	97.002.000	1.361.754.000
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	17.857.000	1.058.022.000	222.450.000	1.298.329.000
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	17.681.000	680.321.000	85.250.000	783.252.000
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	20.253.000	985.214.000	131.200.000	1.136.667.000
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	21.046.000	857.787.000	46.000.000	924.833.000
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	40.658.000	1.025.272.000	40.850.000	1.106.780.000
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	8.501.000	648.251.000	140.002.000	796.754.000
İÇDR ÜNİVERSİTESİ	15.375.000	65.300.000	62.500.000	942.991.000
SİRİNAK ÜNİVERSİTESİ	7.171.000	589.977.000	73.200.000	670.348.000
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	8.773.000	807.054.000	70.200.000	886.027.000
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	23.995.000	936.252.000	166.400.000	1.126.647.000
TÜRK ALMAN BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	6.560.000	506.802.000	275.002.000	788.364.000
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	103.265.000	2.279.060.000	197.500.000	2.579.825.000
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	10.979.000	728.567.000	178.000.000	917.546.000
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	7.550.000	640.477.000	40.000.000	688.027.000
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	40.208.000	1.621.024.000	320.002.000	1.981.234.000
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	130.212.000	4.259.336.000	249.685.000	4.639.233.000
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	15.491.000	457.523.000	130.250.000	603.264.000
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	5.410.000	566.668.000	51.500.000	623.578.000
ADANA ALPARSLAN TÜRKİYE BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	4.411.000	572.610.000	226.000.000	803.021.000
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	7.550.000	640.477.000	40.000.000	688.027.000
SAGLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	77.630.000	4.933.391.000	645.202.000	5.656.223.000
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	23.870.000	868.292.000	107.000.000	1.079.162.000
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	19.602.000	684.055.000	172.500.000	876.157.000
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	18.110.000	877.283.000	228.000.000	1.121.393.000
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	5.856.000	509.505.000	148.000.000	663.361.000
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	13.287.000	453.619.000	183.500.000	650.396.000
YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	10.000	39.654.000	1.022.000	40.686.000
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	3.000.000	303.163.000	100.000.000	406.163.000
GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	3.600.000	337.356.000	45.200.000	386.156.000
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	17.669.000	793.417.000	180.000.000	991.086.000
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	5.891.000	837.725.000	155.002.000	998.618.000
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	6.165.000	70.860.023.000	151.500.000	863.590.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	201.407.000	5.390.005.000	1.462.501.000	7.053.913.000
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	46.465.000	1.989.691.000	82.000.000	2.118.156.000
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	36.607.000	998.127.000	138.200.000	1.172.934.000
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	6.095.000	534.712.000	160.000.000	700.807.000
SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	1.776.000	228.398.000	160.002.000	390.176.000
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	2.716.000	392.877.000	160.200.000	575.495.000
TRABZON ÜNİVERSİTESİ	14.979.000	744.103.000	195.400.000	954.482.000
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	6.100.000	517.047.000	75.001.000	598.148.000
KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	1.716.000			

TABLO 7/A
2024 YILI ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLARININ ÖZGELİR-HAZİNE YARDIMI

KURUMLAR	ÖZGELİR	HAZİNE YARDIMI		TOPLAM
		CARİ	SERMAYE	
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	9.000.000	2.893.377.000	151.050.000	3.053.427.000
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	2.792.832.000	1.892.420.000	7.580.000	4.692.832.000
SAVANMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	837.052.000	0	0	837.052.000
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	134.000	108.033.000	10.700.000	118.867.000
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	912.000	49.109.000	10.000.000	60.021.000
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	780.000	51.147.000	14.000.000	65.927.000
TÜRK DİL KURUMU	457.172.000	0	0	457.172.000
TÜRK TARİH KURUMU	427.200.000	0	0	427.200.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	750.000.000	14.734.623.000	16.598.458.000	32.083.081.000
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	1.000.000	106.638.000	11.000.000	118.638.000
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.167.530.000	107.515.986.000	154.429.332.000	267.112.848.000
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	56.547.000	2.574.080.000	120.000.000	2.750.627.000
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	65.695.000	2.560.053.000	70.000.000	2.695.748.000
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	15.800.000.000	5.096.214.000	6.831.905.000	27.728.119.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.115.630.000	0	0	5.115.630.000
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.800.000.000	0	0	1.800.000.000
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	358.350.000	2.342.000.000	2.044.637.000	4.744.987.000
SM İL HAVACLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	508.297.000	0	0	508.297.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	256.733.000	0	0	256.733.000
TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ	3.178.911.000	0	0	3.178.911.000
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	955.711.000	0	0	955.711.000
KUÇUK VE ORTA ÖLÇELİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	698.543.000	6.911.281.000	123.500.000	7.733.324.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	25.000.000	2.512.491.000	74.000.000	2.611.491.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	3.000.000	298.273.000	536.543.000	837.816.000
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	376.015.000	0	0	376.015.000
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	932.000	224.042.000	11.000.000	235.974.000
CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	7.282.619.000	1.827.425.000	4.438.445.000	13.548.489.000
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	170.696.000	0	0	170.696.000
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	2.814.000	1.969.144.000	22.500.000	1.994.458.000
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	4.403.000	320.689.000	180.000.000	505.092.000
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	14.000.000	41.337.000	347.751.000	403.068.000
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	11.000.000	49.099.000	378.600.000	438.699.000
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	4.021.000	52.611.000	684.645.000	741.277.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.000.000.000	18.771.336.000	99.788.000.000	123.559.336.000
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	100.000	22.986.000	6.441.000	29.527.000
TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ HAZ KURUMU	450.000.000	774.909.000	72.000.000	1.296.909.000
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	384.000	154.108.000	25.000.000	179.492.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	3.057.000	335.123.000	859.000.000	1.197.180.000
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	7.050.000	42.330.000	1.400.000	50.780.000
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.239.800.000	2.166.251.000	148.000.000	3.554.051.000
TÜRKİYE UZAY AJANSI	693.050.000	120.264.000	889.450.000	1.702.764.000
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	12.182.000	118.570.000	151.005.000	281.757.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	6.550.000	177.940.000	15.000.000	199.490.000
TÜRKİYE ENERJİ NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	112.063.000	1.145.921.000	847.000.000	2.105.004.000
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	100.000	48.826.000	12.000.000	60.926.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	54.656.885.000	178.008.636.000	289.909.942.000	522.575.463.000
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	66.912.570.000	476.861.284.000	324.616.391.000	868.390.245.000

TABLO 7/B
2024 YILI DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN ÖZGELİR - HAZİNE YARDIMI

KURUMLAR	ÖZGELİR	HAZİNE YARDIMI		TOPLAM
		CARİ	SERMAYE	
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	814.628.000	267.138.000	0	1.081.766.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	25.000.000.000	0	0	25.000.000.000
SERMAYE PİYASASI KURULU	1.500.000.000	0	0	1.500.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	4.409.000.000	0	0	4.409.000.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	1.783.367.000	0	0	1.783.367.000
KAMU İHALE KURUMU	1.200.000.000	0	0	1.200.000.000
REKABET KURUMU	913.053.000	0	0	913.053.000
KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	11.990.000	357.510.000	35.200.000	404.700.000
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	473.000	317.827.000	24.000.000	342.300.000
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	1.419.492.000	0	0	1.419.492.000
SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	327.500.000	0	0	327.500.000
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	37.379.503.000	942.475.000	59.200.000	38.381.178.000

TABLE 8
GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN 2023 YILI BÜTÇE ÖDENEKLERİ İLE (2024-2026) DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİFİ VE ARTIŞ ORANLARI

KURUMLAR	(TL)						
	2023 BÜTÇE (EK BÜTÇE DAHİL)	2024 TEKLİF	2025 TAHMİN	2026 TAHMİN	ARTIŞ ORANI (%)		
					2024/2023	2025/2024	2026/2025
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	5.560.588.000	9.536.586.000	12.257.956.000	15.482.258.000	71,5	28,5	26,3
CUMHURBAŞKANLIĞI	7.277.296.000	12.283.843.000	14.840.194.000	16.740.598.000	68,8	20,8	12,8
ANAYASA MAHKEMESİ	260.919.000	558.799.000	692.587.000	793.505.000	114,2	23,9	14,6
YARGITAY	1.276.421.000	2.910.537.000	3.614.096.000	4.144.933.000	128,0	24,2	14,7
DANIŞTAY	805.407.000	1.680.171.000	2.087.442.000	2.398.724.000	108,6	24,2	14,9
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	312.551.000	759.957.000	943.114.000	1.083.432.000	143,1	24,1	14,9
SAYIŞTAY	1.312.458.000	2.331.746.000	3.250.023.000	4.542.398.000	77,7	39,4	39,8
ADALET BAKANLIĞI	83.236.176.000	198.703.054.000	245.226.015.000	278.932.549.000	138,7	23,4	13,7
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	213.658.675.000	440.496.960.000	541.487.696.000	618.837.048.000	106,2	22,9	14,3
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	35.987.038.000	76.295.436.000	88.800.089.000	101.340.388.000	112,0	16,4	14,1
DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI	17.315.583.000	31.373.647.000	38.425.004.000	43.382.453.000	81,2	22,5	12,9
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	2.493.516.840.000	4.564.413.425.000	5.271.242.827.000	6.261.282.096.000	83,1	15,5	18,8
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	462.642.548.000	1.092.129.668.000	1.332.839.682.000	1.510.928.551.000	136,1	22,0	13,4
SAĞLIK BAKANLIĞI	311.333.678.000	732.562.378.000	886.460.785.000	1.026.327.236.000	135,3	21,0	15,8
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI	199.401.084.000	369.082.137.000	494.314.311.000	569.466.189.000	85,1	33,9	15,2
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	196.020.118.000	334.349.925.000	377.364.192.000	436.550.927.000	70,6	12,9	15,7
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	32.268.264.000	48.323.176.000	55.804.485.000	63.302.536.000	49,8	15,5	13,4
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	17.635.539.000	38.964.106.000	48.073.404.000	54.667.193.000	120,9	23,4	13,7
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	38.482.556.000	78.995.069.000	98.009.153.000	112.151.268.000	105,3	24,1	14,4
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	24.836.048.000	271.741.383.000	436.047.073.000	426.341.751.000	994,1	60,5	-2,2
TİCARET BAKANLIĞI	17.356.310.000	38.501.707.000	48.033.377.000	54.137.952.000	121,8	24,8	12,7
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	82.379.532.000	171.030.724.000	184.042.168.000	209.441.858.000	107,6	7,6	13,8
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	152.986.822.000	283.124.800.000	346.324.346.000	390.335.312.000	85,1	22,3	12,7
MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	114.297.000	286.061.000	354.426.000	406.179.000	150,3	23,9	14,6
MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	7.729.120.000	17.447.418.000	20.303.997.000	23.230.072.000	125,7	16,4	14,4
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	83.487.628.000	189.693.588.000	234.988.808.000	267.795.745.000	127,2	23,9	14,0
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	5.294.900.000	11.517.337.000	14.595.960.000	16.429.333.000	117,5	26,7	12,6
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	125.333.343.000	305.479.702.000	375.347.012.000	423.979.547.000	143,7	22,9	13,0
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	36.186.871.000	91.824.805.000	113.915.601.000	131.134.978.000	153,8	24,1	15,1
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	490.904.405.000	671.317.160.000	20.759.142.000	22.633.458.000	36,8	-96,9	9,0
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	13.490.334.000	32.104.510.000	40.656.393.000	46.522.818.000	138,0	26,6	14,4
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.068.236.000	8.160.971.000	10.132.212.000	11.661.035.000	166,0	24,2	15,1
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.603.859.000	3.592.599.000	4.296.020.000	4.798.399.000	124,0	19,6	11,7
GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI	10.438.170.000	21.631.742.000	26.818.860.000	30.557.562.000	107,2	24,0	13,9
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	3.931.297.000	4.646.786.000	5.730.464.000	6.198.718.000	18,2	23,3	8,2
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	362.941.000	857.823.000	1.067.254.000	1.223.682.000	136,4	24,4	14,7
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	1.631.576.000	4.126.595.000	5.328.674.000	6.067.838.000	152,9	29,1	13,9
MİLLİ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	669.800.000	1.900.146.000	2.361.926.000	2.704.140.000	183,7	24,3	14,5
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	166.130.552.000	217.183.338.000	249.020.562.000	289.641.492.000	30,7	14,7	16,3
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	196.462.125.000	625.780.424.000	956.277.371.000	1.204.303.323.000	218,5	52,8	25,9
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	154.182.000	178.814.000	220.040.000	249.906.000	16,0	23,1	13,6
GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR	5.542.856.087.000	11.007.879.053.000	12.612.354.741.000	14.692.149.380.000	98,6	14,6	16,5

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi

TABLO 9/A
(II) SAYILI CETVEL- YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ 2023 YILI
BÜTÇE ÖDENEKLERİ İLE (2024-2026) DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİFİ VE ARTIŞ ORANLARI

KURUMLAR	2023	2024	2025	2026	ARTIŞ ORANI (%)		
	BÜTÇE (EK BÜTÇE DAHİL)	TEKLİF	TAHMİN	TAHMİN	2024/2023	2025/2024	2026/2025
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	320.691.000	784.675.000	973.359.000	1.117.035.000	144,7	24,0	14,8
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	3.980.786.000	10.603.802.000	13.268.041.000	15.176.361.000	166,4	25,1	14,4
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.177.747.000	4.628.918.000	5.744.206.000	6.582.521.000	112,6	24,1	14,6
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	4.069.813.000	10.128.580.000	12.542.384.000	14.379.409.000	148,9	23,8	14,6
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	3.323.889.000	8.415.580.000	10.435.301.000	11.966.693.000	153,2	24,0	14,7
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	5.024.651.000	10.637.379.000	12.797.869.000	14.743.823.000	111,7	20,3	15,2
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.005.189.000	4.147.461.000	5.143.833.000	5.901.050.000	106,8	24,0	14,7
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	1.254.675.000	2.960.892.000	3.671.071.000	4.202.641.000	136,0	24,0	14,5
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	2.482.982.000	5.598.213.000	6.948.135.000	7.975.288.000	125,5	24,1	14,8
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.416.177.000	3.019.178.000	3.638.431.000	4.083.419.000	113,2	20,5	12,2
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	542.212.000	1.378.367.000	1.709.402.000	1.959.817.000	154,2	24,0	14,6
EGE ÜNİVERSİTESİ	3.269.260.000	8.734.206.000	10.832.409.000	12.420.229.000	167,2	24,0	14,7
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	2.989.068.000	7.132.821.000	8.840.751.000	10.139.484.000	138,6	23,9	14,7
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	1.601.537.000	4.207.782.000	5.223.809.000	5.996.408.000	162,7	24,1	14,8
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	2.522.414.000	6.251.748.000	7.744.471.000	8.846.102.000	147,8	23,9	14,2
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	1.581.846.000	4.359.497.000	5.431.104.000	6.231.117.000	175,6	24,6	14,7
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	2.463.866.000	5.901.012.000	7.324.330.000	8.404.341.000	139,5	24,1	14,7
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	2.310.528.000	5.686.422.000	7.045.019.000	8.082.550.000	146,1	23,9	14,7
ERCOYİYES ÜNİVERSİTESİ	2.108.026.000	5.555.053.000	6.884.421.000	7.895.640.000	163,5	23,9	14,7
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	1.973.202.000	5.237.519.000	6.445.754.000	7.331.788.000	165,4	23,1	13,7
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	2.391.779.000	5.770.298.000	7.136.083.000	8.193.112.000	141,3	23,7	14,8
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	2.053.244.000	5.584.444.000	6.925.205.000	7.950.056.000	172,0	24,0	14,8
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.900.045.000	4.835.148.000	6.028.140.000	6.928.269.000	154,5	24,7	14,9
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	2.173.818.000	6.810.542.000	8.451.999.000	9.698.182.000	145,5	24,1	14,7
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	1.962.189.000	5.503.448.000	6.655.003.000	7.646.476.000	180,5	20,9	14,9
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	2.015.036.000	5.419.991.000	6.875.932.000	7.838.451.000	169,0	26,9	14,0
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	1.782.656.000	5.174.058.000	6.254.132.000	7.087.473.000	190,2	20,9	13,3
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	1.998.326.000	4.905.210.000	6.086.203.000	6.980.116.000	145,5	24,1	14,7
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	1.786.908.000	4.645.649.000	5.719.770.000	6.563.368.000	160,0	23,1	14,7
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	537.641.000	1.419.763.000	1.758.351.000	2.013.670.000	164,1	23,8	14,5
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	543.151.000	1.229.221.000	1.523.340.000	1.747.419.000	126,3	23,9	14,7
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	1.159.537.000	3.133.787.000	3.786.508.000	4.354.306.000	170,3	20,8	15,0
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	1.662.359.000	4.388.117.000	5.445.772.000	6.250.426.000	164,0	24,1	14,8
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	1.584.413.000	4.314.808.000	5.348.542.000	6.136.845.000	172,3	24,0	14,7
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	1.140.305.000	3.077.428.000	3.817.705.000	4.380.554.000	169,9	24,1	14,7
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	1.490.580.000	4.219.501.000	5.234.172.000	6.010.121.000	183,1	24,0	14,8
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	1.820.977.000	5.027.316.000	6.304.687.000	7.246.338.000	176,1	25,4	14,9
BALKESİR ÜNİVERSİTESİ	1.120.616.000	2.655.883.000	3.293.533.000	3.777.437.000	137,0	24,0	14,7
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	1.737.206.000	4.821.890.000	5.980.550.000	6.864.416.000	177,6	24,0	14,8
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	1.265.125.000	2.929.969.000	3.517.801.000	3.977.001.000	131,6	20,1	13,1
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	1.519.486.000	3.778.828.000	4.677.398.000	5.366.316.000	148,7	23,8	14,7
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	1.071.416.000	2.588.219.000	3.211.652.000	3.687.009.000	141,6	24,1	14,8
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	1.124.227.000	3.150.533.000	3.825.659.000	4.402.730.000	180,2	21,4	15,1
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	774.661.000	1.879.679.000	2.335.139.000	2.683.034.000	142,6	24,2	14,9
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	883.652.000	2.210.239.000	2.742.906.000	3.145.035.000	150,1	24,1	14,7
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	1.573.595.000	4.008.530.000	4.977.557.000	5.714.580.000	154,7	24,2	14,8
NİĞDE ÖMER HALİDEMİR ÜNİVERSİTESİ	730.625.000	1.765.053.000	2.190.222.000	2.515.456.000	141,6	24,1	14,8
KÜTAHYA Dumlupınar ÜNİVERSİTESİ	874.260.000	2.109.114.000	2.620.211.000	3.007.523.000	141,2	24,2	14,8
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	1.294.740.000	3.391.115.000	4.202.619.000	4.820.809.000	161,9	23,9	14,7
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	1.191.000.000	2.801.297.000	3.477.621.000	3.995.085.000	135,2	24,1	14,9
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	1.282.724.000	3.278.449.000	4.019.372.000	4.617.855.000	155,6	22,6	14,9
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	1.049.763.000	2.598.620.000	3.222.786.000	3.698.205.000	147,5	24,0	14,8
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	1.632.847.000	4.575.861.000	5.675.528.000	6.513.315.000	180,2	24,0	14,8
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	366.442.000	794.805.000	985.658.000	1.129.894.000	116,9	24,0	14,6
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	652.213.000	1.502.452.000	1.865.117.000	2.141.910.000	130,4	24,1	14,8
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	782.284.000	1.799.837.000	2.232.984.000	2.561.109.000	130,1	24,1	14,7
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	1.015.193.000	2.661.071.000	3.357.341.000	3.838.428.000	162,1	26,2	14,3
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	890.745.000	1.971.967.000	2.446.574.000	2.806.155.000	121,4	24,1	14,7
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	752.643.000	1.551.453.000	1.925.000.000	2.208.880.000	106,1	24,1	14,7
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	882.137.000	2.216.863.000	2.754.050.000	3.162.257.000	151,3	24,2	14,8
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	1.038.567.000	2.816.449.000	3.465.646.000	3.963.028.000	171,2	23,1	14,4
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	775.794.000	1.833.666.000	2.276.055.000	2.613.874.000	136,4	24,1	14,8
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	588.080.000	1.436.962.000	1.783.608.000	2.047.949.000	144,3	24,1	14,8
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	709.631.000	1.761.410.000	2.185.714.000	2.510.399.000	148,2	24,1	14,9
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	630.761.000	1.493.126.000	1.852.687.000	2.126.021.000	136,7	24,1	14,8
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	775.524.000	2.023.881.000	2.514.325.000	2.886.275.000	161,0	24,2	14,8
ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ	712.497.000	1.954.208.000	2.489.017.000	2.870.347.000	174,3	27,4	15,3
ORDU ÜNİVERSİTESİ	597.650.000	1.508.824.000	1.872.481.000	2.150.651.000	152,4	24,1	14,9

2024 Yılı Bütçe Gerekçesi

KURUMLAR	(TL)				ARTIŞ ORANI (%)		
	2023 BÜTÇE (EK BÜTÇE DAHİL)	2024 TEKLİF	2025 TAHMİN	2026 TAHMİN	2024/2023	2025/2024	2026/2025
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	477.965.000	1.251.157.000	1.555.468.000	1.786.804.000	161,8	24,3	14,9
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	557.919.000	1.324.926.000	1.644.169.000	1.887.349.000	137,5	24,1	14,8
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	462.247.000	1.243.210.000	1.545.373.000	1.772.558.000	168,9	24,3	14,7
SINOP ÜNİVERSİTESİ	511.735.000	1.161.072.000	1.440.279.000	1.651.265.000	126,9	24,0	14,6
SIIRT ÜNİVERSİTESİ	586.103.000	1.340.801.000	1.665.786.000	1.911.741.000	128,8	24,2	14,8
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	622.492.000	1.367.417.000	1.697.183.000	1.946.552.000	119,7	24,1	14,7
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	884.596.000	2.090.006.000	2.595.247.000	2.980.876.000	136,3	24,2	14,9
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	316.786.000	859.880.000	1.016.804.000	1.167.812.000	171,4	18,2	14,9
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	575.043.000	1.381.882.000	1.716.039.000	1.968.717.000	140,3	24,2	14,7
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	385.580.000	928.614.000	1.153.898.000	1.325.244.000	140,8	24,3	14,8
BİLEÇEK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	496.605.000	1.259.387.000	1.564.011.000	1.795.563.000	153,6	24,2	14,8
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	404.749.000	1.042.032.000	1.293.924.000	1.484.773.000	157,5	24,2	14,7
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	535.371.000	1.323.648.000	1.643.158.000	1.885.445.000	147,2	24,1	14,7
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	401.438.000	1.083.356.000	1.302.321.000	1.496.338.000	169,9	20,2	14,9
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	663.217.000	1.435.421.000	1.780.084.000	2.042.336.000	116,4	24,0	14,7
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	479.070.000	1.178.463.000	1.463.703.000	1.680.263.000	146,0	24,2	14,8
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	448.877.000	1.361.754.000	1.693.450.000	1.944.259.000	203,4	24,4	14,8
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	470.662.000	1.298.329.000	1.611.642.000	1.848.102.000	175,9	24,1	14,7
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	354.706.000	783.252.000	972.752.000	1.115.093.000	120,8	24,2	14,6
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	498.999.000	1.136.667.000	1.410.790.000	1.619.934.000	127,8	24,1	14,8
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	351.074.000	924.833.000	1.149.175.000	1.319.617.000	163,4	24,3	14,8
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	445.937.000	1.106.780.000	1.375.837.000	1.580.557.000	148,2	24,3	14,9
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	350.757.000	796.754.000	989.307.000	1.134.152.000	127,2	24,2	14,6
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	373.576.000	942.991.000	1.171.878.000	1.345.827.000	152,4	24,3	14,8
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	271.760.000	670.348.000	831.331.000	953.899.000	146,7	24,0	14,7
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	389.605.000	886.027.000	1.099.871.000	1.263.085.000	127,4	24,1	14,8
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	411.573.000	1.126.647.000	1.398.442.000	1.604.061.000	173,7	24,1	14,7
TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	388.523.000	788.364.000	976.295.000	1.115.952.000	102,9	23,8	14,3
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	1.071.591.000	2.579.825.000	3.201.630.000	3.674.906.000	140,7	24,1	14,8
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	317.051.000	917.646.000	1.137.658.000	1.304.390.000	189,4	24,0	14,7
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	605.663.000	1.503.545.000	1.866.710.000	2.142.763.000	148,2	24,2	14,8
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	764.703.000	1.981.234.000	2.456.292.000	2.817.086.000	159,1	24,1	14,7
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	1.626.111.000	4.639.233.000	5.750.161.000	6.601.575.000	185,3	23,9	14,8
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	275.376.000	603.264.000	747.739.000	856.749.000	119,1	23,9	14,6
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	246.082.000	623.578.000	774.588.000	888.858.000	153,4	24,2	14,8
ADANA ALPARSLAN TÜRKER BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	321.261.000	803.021.000	995.126.000	1.139.768.000	150,0	23,9	14,5
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	261.542.000	688.027.000	855.488.000	982.310.000	163,1	24,3	14,8
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	2.238.275.000	5.656.223.000	6.955.783.000	7.954.719.000	152,7	23,0	14,4
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	425.568.000	1.079.162.000	1.338.628.000	1.535.220.000	153,6	24,0	14,7
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	318.991.000	876.157.000	1.125.055.000	1.288.757.000	174,7	28,4	14,6
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	486.403.000	1.121.393.000	1.390.131.000	1.592.992.000	130,5	24,0	14,6
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	245.089.000	663.361.000	821.897.000	941.978.000	170,7	23,9	14,6
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	217.896.000	650.306.000	805.280.000	921.962.000	198,4	23,8	14,5
YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	19.256.000	40.886.000	50.389.000	57.512.000	111,3	23,8	14,1
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	193.382.000	406.163.000	503.515.000	575.891.000	110,0	24,0	14,4
GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	138.857.000	386.156.000	478.286.000	548.047.000	178,1	23,9	14,6
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	373.463.000	991.086.000	1.228.451.000	1.408.460.000	165,4	23,9	14,7
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	347.221.000	998.618.000	1.237.594.000	1.420.187.000	187,6	23,9	14,8
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	369.697.000	863.690.000	1.071.692.000	1.228.678.000	133,6	24,1	14,6
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	3.519.885.000	7.053.913.000	8.705.260.000	10.068.893.000	100,4	23,4	15,7
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	859.376.000	2.118.156.000	2.629.636.000	3.021.221.000	146,5	24,1	14,9
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	498.031.000	1.172.934.000	1.401.383.000	1.574.748.000	135,5	19,5	12,4
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	267.221.000	700.807.000	868.230.000	995.411.000	162,3	23,9	14,6
SIVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	151.827.000	390.176.000	482.508.000	551.095.000	157,0	23,7	14,2
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	263.640.000	575.495.000	712.307.000	815.678.000	118,3	23,8	14,5
TRABZON ÜNİVERSİTESİ	363.356.000	954.482.000	1.183.347.000	1.356.721.000	162,7	24,0	14,7
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	243.349.000	598.148.000	742.283.000	851.169.000	145,8	24,1	14,7
KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	135.176.000	452.442.000	559.166.000	638.544.000	234,7	23,6	14,2
ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	691.344.000	1.593.600.000	1.981.322.000	2.273.199.000	130,5	24,3	14,7
İSPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	584.108.000	1.403.990.000	1.743.386.000	2.000.376.000	140,4	24,2	14,7
AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	573.850.000	1.936.570.000	2.398.658.000	2.749.389.000	237,5	23,9	14,6
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI	138.449.233.000	345.814.782.000	427.930.251.000	490.671.307.000	149,8	23,7	14,7

TABLO 9/B
(II) SAYILI CETVEL - ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELERİN 2023 YILI
BÜTÇE ÖDENEKLERİ İLE (2024-2026) DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİFİ VE ARTIŞ ORANLARI

KURUMLAR	2023		2024	2025	2026	ARTIŞ ORANI (%)		
	BÜTÇE (EK BÜTÇE DAHİL)	TEKLİF	TAHMIN	TAHMIN	TAHMIN	2024/2023	2025/2024	2026/2025
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	1.244.245.000	3.053.427.000	3.811.769.000	4.314.012.000	145,4	24,8		13,2
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	2.537.369.000	4.692.832.000	4.636.159.000	809,2	84,9	-1,2		74,3
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	344.899.000	837.052.000	1.038.608.000	1.191.381.000	142,7	24,1		14,7
ATA TÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	50.583.000	118.867.000	147.633.000	169.069.000	135,0	24,2		14,5
ATA TÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	24.468.000	60.021.000	74.205.000	84.858.000	145,3	23,6		14,4
ATA TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	27.575.000	65.927.000	81.472.000	93.091.000	139,1	23,6		14,3
TÜRK DİL KURUMU	66.692.000	135.346.000	167.863.000	191.877.000	102,9	24,0		14,3
TÜRK TARİH KURUMU	133.293.000	236.961.000	293.807.000	336.204.000	77,8	24,0		14,4
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	15.755.285.000	32.084.581.000	39.510.191.000	44.648.497.000	103,6	23,1		13,0
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	62.200.000	119.138.000	147.924.000	168.442.000	91,5	24,2		13,9
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	145.988.633.000	267.132.848.000	367.809.917.000	425.932.115.000	85,0	37,7		15,8
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.108.171.000	2.751.127.000	3.418.019.000	3.924.616.000	148,3	24,2		14,8
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.124.390.000	2.696.748.000	3.346.894.000	3.847.118.000	139,8	24,1		14,9
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	13.001.194.000	27.748.119.000	34.448.408.000	39.345.571.000	113,4	24,1		14,2
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.138.719.000	3.726.625.000	4.615.667.000	5.269.504.000	74,2	23,9		14,2
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	323.432.000	718.640.000	886.216.000	1.017.502.000	122,2	23,9		14,8
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.172.066.000	4.749.987.000	5.884.507.000	6.716.691.000	118,7	23,9		14,1
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	181.280.000	508.297.000	629.006.000	719.563.000	180,4	23,7		14,4
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	119.215.000	266.733.000	330.547.000	378.389.000	123,7	23,9		14,5
TÜRK STANDARLARI ENSTİTÜSÜ	1.656.128.000	3.213.465.000	3.981.684.000	4.563.183.000	94,0	23,9		14,6
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	400.031.000	848.927.000	1.045.629.000	1.187.461.000	112,2	23,2		13,6
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	4.479.290.000	7.733.324.000	9.526.191.000	10.827.268.000	72,6	23,2		13,7
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	1.489.557.000	2.612.491.000	3.156.428.000	3.489.646.000	75,4	20,8		10,6
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	431.910.000	839.319.000	961.006.000	1.035.924.000	94,3	14,5		7,8
ÖZELEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	115.688.000	376.015.000	442.985.000	393.974.000	225,0	17,8		-11,1
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	115.371.000	235.974.000	304.161.000	345.632.000	104,5	28,9		13,6
CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	6.962.535.000	13.575.489.000	16.740.872.000	18.719.310.000	95,0	23,3		11,8
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	91.840.000	172.696.000	216.013.000	246.714.000	88,0	25,1		14,2
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	1.063.265.000	1.994.658.000	2.454.964.000	2.780.930.000	87,6	23,1		13,3
YURT DIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	156.002.000	505.292.000	505.292.000	717.230.000	223,9	24,1		14,4
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	238.364.000	405.088.000	489.358.000	554.653.000	69,9	20,8		13,3
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	263.663.000	439.699.000	541.955.000	615.395.000	66,8	23,3		13,6
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	433.040.000	742.277.000	914.413.000	1.037.648.000	71,4	23,2		13,5
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	62.592.899.000	123.579.336.000	150.847.468.000	169.598.462.000	97,4	22,1		12,4
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	12.774.000	29.527.000	36.554.000	41.861.000	131,1	23,8		14,5
TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CHAZ KURUMU	565.810.000	1.296.909.000	1.609.828.000	1.843.909.000	129,6	23,9		14,5
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	82.170.000	179.492.000	222.691.000	255.030.000	118,4	24,1		14,5
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	511.663.000	1.197.180.000	1.481.425.000	1.683.978.000	134,0	23,7		13,7
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	22.816.000	50.880.000	63.292.000	72.592.000	123,0	24,4		14,7
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.028.373.000	3.574.051.000	4.332.024.000	4.878.047.000	247,5	21,2		12,6
TÜRKİYE UZAY AJANSI	1.618.002.000	1.702.764.000	2.095.640.000	2.375.608.000	5,2	23,1		13,4
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	129.753.000	281.957.000	349.030.000	396.825.000	117,3	23,8		13,7
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	81.102.000	199.890.000	247.184.000	281.607.000	146,5	23,7		13,9
TÜRKİYE ENERJİ NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	1.021.343.000	2.110.004.000	2.597.166.000	2.941.434.000	106,6	25,1		13,3
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	0	60.926.000	76.238.000	87.093.000	-	25,1		14,2
DİĞER ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR	271.947.118.000	519.662.903.000	676.640.192.000	777.401.938.000	91,1	30,2		14,9

TABLO 10
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN 2023 YILI
BÜTÇE ÖDENEKLERİ İLE (2024-2026) DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİFİ VE ARTIŞ ORANLARI

KURUMLAR	(TL)						
	2023	2024	2025	2026	ARTIŞ ORANI (%)		
	BÜTÇE (EK BÜTÇE DAHİL)	TEKLİF	TAHMİN	TAHMİN	2024/2023	2025/2024	2026/2025
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	564.301.000	1.081.766.000	1.514.744.000	2.096.021.000	91,7	40,0	38,4
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	13.375.000.000	25.000.000.000	31.700.000.000	40.376.000.000	86,9	26,8	27,4
SERMAYE PİYASASI KURULU	900.000.000	1.500.000.000	1.800.000.000	2.200.000.000	66,7	20,0	22,2
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	1.888.000.000	4.409.000.000	6.172.600.000	8.641.640.000	133,5	40,0	40,0
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	847.250.000	1.783.367.000	2.017.431.000	2.194.075.000	110,5	13,1	8,8
KAMU İHALE KURUMU	410.000.000	1.200.000.000	1.440.000.000	1.585.000.000	192,7	20,0	10,1
REKABET KURUMU	559.953.000	913.053.000	1.515.137.000	2.445.186.000	63,1	65,9	61,4
KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	180.824.000	404.700.000	449.986.000	507.982.000	123,8	11,2	12,9
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	148.665.000	342.300.000	513.450.000	718.830.000	130,2	50,0	40,0
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	519.954.000	1.419.492.000	1.564.529.000	1.689.866.000	173,0	10,2	8,0
SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	141.400.000	327.500.000	425.500.000	553.500.000	131,6	29,9	30,1
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	19.535.347.000	38.381.178.000	49.113.377.000	63.008.100.000	96,5	28,0	28,3

TABLO 11
2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(I) SAYILI CETVEL - GENEL BÜTÇELİ İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	5.980.156.000	596.876.000	1.071.171.000	0	1.548.721.000	328.662.000	11.000.000	0	0	9.536.586.000
CUMHURBAŞKANLIĞI	2.225.960.000	123.287.000	6.931.161.000	0	1.659.500.000	1.343.935.000	0	0	0	12.283.843.000
ANAYASA MAHKEMESİ	306.614.000	32.415.000	175.899.000	0	21.371.000	22.500.000	0	0	0	558.799.000
YARGITAY	1.819.763.000	221.759.000	657.788.000	0	101.227.000	110.000.000	0	0	0	2.910.537.000
DANIŞTAY	1.281.960.000	140.756.000	155.680.000	0	34.275.000	67.500.000	0	0	0	1.860.171.000
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	573.498.000	58.199.000	95.734.000	0	2.526.000	30.000.000	0	0	0	759.957.000
SAYIŞTAY	1.658.402.000	206.555.000	198.318.000	0	17.300.000	251.171.000	0	0	0	2.331.746.000
ADALET BAKANLIĞI	125.355.199.000	13.951.289.000	31.667.808.000	0	5.079.482.000	18.146.832.000	4.502.445.000	0	0	198.703.054.000
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	213.505.521.000	26.371.769.000	189.406.752.000	0	7.960.841.000	3.252.077.000	0	0	0	440.496.960.000
ÇİŞLERİ BAKANLIĞI	43.865.760.000	8.518.480.000	6.828.385.000	0	3.191.445.000	12.339.366.000	1.552.000.000	0	0	76.295.436.000
DSİŞLERİ BAKANLIĞI	14.303.759.000	950.712.000	4.680.377.000	0	9.721.527.000	1.718.558.000	0	3.714.000	0	31.373.647.000
HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI	16.261.055.000	1.881.537.000	20.352.706.000	1.254.000.000.000	2.958.311.515.000	1.736.860.000	49.525.793.000	262.343.859.000	0	4.564.413.425.000
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	790.060.716.000	94.210.419.000	79.707.141.000	0	27.794.682.000	100.000.000.000	386.710.000	0	0	1.092.129.688.000
SAĞLIK BAKANLIĞI	403.926.442.000	47.721.783.000	134.338.404.000	0	3.511.559.000	142.095.000.000	969.190.000	0	0	732.562.378.000
ULAŞTIRMA VE ALTYAPU BAKANLIĞI	2.223.193.000	348.495.000	144.822.000	0	117.728.538.000	94.207.757.000	154.429.332.000	0	0	369.082.137.000
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	28.433.972.000	4.396.914.000	13.777.086.000	0	283.569.253.000	4.167.500.000	5.200.000	0	0	334.348.925.000
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	841.277.000	103.990.000	35.486.392.000	0	8.752.332.000	100.148.000	3.039.637.000	0	0	48.323.176.000
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	10.375.745.000	1.332.516.000	1.629.742.000	0	13.505.164.000	9.990.881.000	2.130.058.000	0	0	38.964.106.000
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	2.588.167.000	318.429.000	330.644.000	0	38.434.606.000	5.325.020.000	23.703.947.000	8.294.256.000	0	78.995.069.000
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE KLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	11.796.469.000	1.535.334.000	814.814.000	0	224.437.188.000	14.624.871.000	18.282.187.000	250.500.000	0	271.741.383.000
TİCARET BAKANLIĞI	12.716.079.000	1.365.966.000	1.235.704.000	0	21.780.822.000	1.366.726.000	36.400.000	0	0	38.501.707.000
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	1.499.516.000	199.748.000	1.389.302.000	0	130.893.289.000	9.503.400.000	4.964.469.000	22.811.000.000	0	171.030.724.000
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	41.161.830.000	5.445.485.000	2.589.384.000	0	118.986.736.000	6.887.345.000	107.454.020.000	600.000.000	0	283.124.800.000
MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	180.960.000	20.554.000	21.517.000	0	3.330.000	59.700.000	0	0	0	286.061.000
MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	9.666.945.000	760.473.000	3.500.000.000	0	0	3.500.000.000	0	0	0	17.447.418.000
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	144.549.110.000	14.220.338.000	25.770.920.000	0	52.220.000	5.101.000.000	0	0	0	189.693.588.000
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	6.018.110.000	632.134.000	3.567.704.000	0	18.589.000	1.279.800.000	0	0	0	11.517.337.000
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	222.293.862.000	29.945.025.000	26.621.706.000	0	118.809.000	26.500.300.000	0	0	0	305.479.702.000
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	77.577.847.000	10.026.374.000	2.503.361.000	0	361.222.000	1.356.001.000	0	0	0	91.824.805.000
AFETTİVE ACIL DURUM YÖNETİM BAŞKANLIĞI	4.236.191.000	508.792.000	549.324.000	0	7.647.353.000	3.490.000.000	654.385.500.000	500.000.000	0	671.317.160.000
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	23.444.185.000	2.945.978.000	2.088.124.000	0	115.318.000	3.560.905.000	0	0	0	32.104.510.000
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.726.457.000	996.904.000	132.182.000	0	27.448.000	27.980.000	0	0	0	8.160.971.000
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.721.578.000	242.353.000	122.846.000	0	952.322.000	553.500.000	0	0	0	3.592.599.000
GAOÇ DARESİ BAŞKANLIĞI	7.111.020.000	1.248.213.000	2.124.658.000	0	10.778.851.000	345.000.000	24.000.000	0	0	21.831.742.000
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	293.291.000	34.567.000	111.082.000	0	4.176.046.000	16.300.000	15.500.000	0	0	4.646.786.000
DEVLET ARŞİMLERİ BAŞKANLIĞI	572.198.000	86.452.000	109.372.000	0	2.301.000	87.500.000	0	0	0	857.823.000
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	800.977.000	78.649.000	3.095.965.000	0	6.004.000	145.000.000	0	0	0	4.126.595.000
MİLLİ İRSAYATLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.108.573.000	166.286.000	122.399.000	0	2.888.000	500.000.000	0	0	0	1.900.146.000
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	681.969.000	75.460.000	224.913.000	0	161.520.000	161.520.000	700.470.000	0	215.332.067.000	217.183.338.000
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	2.262.565.000	282.900.000	362.201.000	0	622.372.758.000	187.000.000	333.000.000	0	0	625.780.424.000
KLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	64.196.000	7.156.000	62.621.000	0	22.331.000	9.900.000	12.610.000	0	0	178.814.000
GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR (I SAYILI CETVEL)	2.242.072.107.000	272.310.720.000	604.676.109.000	1.254.000.000.000	4.623.506.608.000	474.742.625.000	1.026.433.468.000	294.803.329.000	215.332.067.000	11.007.879.053.000

TABLO 12
2025 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(I) SAYILI CETVEL - GENEL BÜTÇELİ İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	7.627.768.000	767.090.000	1.304.448.000	0	2.009.167.000	525.133.000	24.350.000	0	0	12.257.956.000
CUMHURBAŞKANLIĞI	2.470.863.000	136.847.000	8.535.041.000	0	2.043.100.000	1.654.343.000	0	0	0	14.840.194.000
ANAYASA MAHKEMESİ	381.421.000	40.389.000	216.776.000	0	26.306.000	27.695.000	0	0	0	692.587.000
YARGITAY	2.265.613.000	277.089.000	811.384.000	0	124.605.000	135.405.000	0	0	0	3.614.096.000
DANIŞTAY	1.594.597.000	176.490.000	192.080.000	0	42.185.000	83.090.000	0	0	0	2.087.442.000
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	712.755.000	72.435.000	117.893.000	0	3.102.000	36.929.000	0	0	0	943.114.000
SAYIŞTAY	2.457.007.000	303.384.000	253.876.000	0	20.756.000	215.000.000	0	0	0	3.250.023.000
ADALET BAKANLIĞI	155.651.336.000	17.327.705.000	39.144.614.000	0	3.594.986.000	23.957.905.000	5.549.469.000	0	0	245.226.015.000
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	265.294.826.000	32.796.028.000	233.157.694.000	0	9.516.937.000	720.211.000	0	0	0	541.487.696.000
ÇİŞLERİ BAKANLIĞI	54.451.369.000	10.573.895.000	8.406.980.000	0	3.928.465.000	9.529.713.000	1.909.677.000	0	0	88.800.089.000
DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI	17.752.933.000	1.180.330.000	5.765.286.000	0	11.612.546.000	2.109.337.000	0	4.572.000	0	38.425.004.000
HAZNE VE MALİYE BAKANLIĞI	20.199.385.000	2.339.231.000	24.475.401.000	1.809.184.376.000	3.111.696.500.000	2.118.406.000	59.797.624.000	241.431.904.000	0	5.271.242.827.000
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	966.250.717.000	115.042.533.000	101.265.107.000	0	32.632.519.000	117.224.506.000	424.300.000	0	0	1.332.839.682.000
SAGLIK BAKANLIĞI	502.256.629.000	59.415.027.000	167.169.234.000	0	4.303.008.000	152.123.846.000	1.193.041.000	0	0	886.460.785.000
ULAŞTIRMA VE ALTYAPU BAKANLIĞI	2.772.979.000	435.354.000	178.277.000	0	191.505.263.000	116.474.986.000	182.947.452.000	0	0	494.314.311.000
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	35.587.718.000	5.517.011.000	17.567.902.000	0	313.109.516.000	5.575.644.000	6.401.000	0	0	377.364.192.000
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	1.046.885.000	128.844.000	43.682.693.000	0	7.143.112.000	123.279.000	3.679.672.000	0	0	55.804.485.000
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	12.904.601.000	1.659.182.000	2.006.207.000	0	16.582.928.000	12.298.456.000	2.622.030.000	0	0	48.073.404.000
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	3.215.730.000	395.968.000	407.018.000	0	47.364.342.000	7.385.317.000	29.076.037.000	10.164.741.000	0	98.009.153.000
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE KLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	14.669.649.000	1.911.536.000	1.003.036.000	0	386.450.396.000	9.203.278.000	22.504.824.000	304.352.000	0	436.047.073.000
TİCARET BAKANLIĞI	15.787.187.000	1.696.616.000	1.521.334.000	0	26.805.067.000	2.178.367.000	44.806.000	0	0	48.033.377.000
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	1.866.385.000	249.038.000	1.673.266.000	0	133.978.839.000	9.120.974.000	3.533.686.000	33.620.000.000	0	184.042.168.000
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	51.232.171.000	6.787.515.000	3.187.536.000	0	145.587.334.000	8.298.562.000	130.450.456.000	780.752.000	0	346.324.346.000
MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	224.870.000	25.572.000	26.487.000	0	4.009.000	73.488.000	0	0	0	354.426.000
MİLLİ İSTİBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	11.995.869.000	968.502.000	4.308.395.000	0	1.143.231.000	3.031.231.000	0	0	0	20.303.997.000
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	179.383.913.000	17.648.294.000	31.723.458.000	0	63.245.000	6.169.898.000	0	0	0	234.988.808.000
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	7.479.373.000	786.545.000	4.391.791.000	0	22.883.000	1.915.368.000	0	0	0	14.595.960.000
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	275.912.106.000	37.172.317.000	32.770.740.000	0	142.190.000	29.349.659.000	0	0	0	375.347.012.000
DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	96.276.444.000	12.443.722.000	3.081.806.000	0	444.434.000	1.669.195.000	0	0	0	113.915.601.000
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	5.264.283.000	632.911.000	676.201.000	0	9.408.643.000	4.130.230.000	31.389.000	615.485.000	0	20.759.142.000
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	29.102.860.000	3.657.837.000	2.508.870.000	0	141.875.000	5.244.951.000	0	0	0	40.656.393.000
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	8.354.942.000	1.238.887.000	162.712.000	0	33.786.000	342.185.000	0	0	0	10.132.212.000
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.139.829.000	301.455.000	151.220.000	0	1.137.594.000	565.922.000	0	0	0	4.296.020.000
COĞRAFYA BAŞKANLIĞI	8.940.736.000	1.572.387.000	2.615.390.000	0	13.266.894.000	393.910.000	29.543.000	0	0	26.818.860.000
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	365.275.000	43.176.000	136.751.000	0	5.146.118.000	20.064.000	19.080.000	0	0	5.730.464.000
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	714.032.000	108.065.000	134.634.000	0	2.814.000	107.709.000	0	0	0	1.067.254.000
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	995.021.000	97.815.000	4.049.957.000	0	7.391.000	178.490.000	0	0	0	5.328.674.000
MİLLİ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.384.090.000	208.119.000	150.677.000	0	3.555.000	615.485.000	0	0	0	2.361.926.000
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	848.788.000	94.151.000	276.861.000	0	8.517.000	198.824.000	754.178.000	0	0	249.020.562.000
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	2.811.782.000	327.176.000	445.915.000	0	952.064.704.000	230.191.000	397.603.000	0	0	956.277.371.000
KLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	79.670.000	8.881.000	77.065.000	0	26.696.000	12.186.000	15.522.000	0	0	220.040.000
GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR (I SAYILI CETVEL)	2.770.724.387.000	336.564.049.000	749.732.033.000	1.809.184.376.000	5.432.006.319.000	555.369.586.000	445.011.140.000	286.921.806.000	246.839.243.000	12.612.354.741.000

TABLO 13
2026 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(I) SAYILI CETVEL - GENEL BÜTÇELİ İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIMI GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	9.877.549.000	988.069.000	1.590.796.000	0	2.591.425.000	410.073.000	24.350.000	0	0	15.482.258.000
CUMHURBAŞKANLIĞI	2.717.988.000	150.630.000	9.679.461.000	0	2.316.900.000	1.875.719.000	0	0	0	16.740.398.000
ANAYASA MAHKEMESİ	439.491.000	46.484.000	246.302.000	0	29.826.000	31.402.000	0	0	0	793.595.000
YARGITAY	2.607.949.000	318.660.000	923.504.000	0	141.275.000	153.525.000	0	0	0	4.144.933.000
DANIŞTAY	1.836.013.000	201.936.000	218.745.000	0	47.820.000	94.208.000	0	0	0	2.398.724.000
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	820.890.000	83.387.000	133.760.000	0	3.505.000	41.870.000	0	0	0	1.083.432.000
SAYIŞTAY	3.471.741.000	446.079.000	331.221.000	0	25.357.000	288.000.000	0	0	0	4.542.398.000
ADALET BAKANLIĞI	179.330.310.000	19.957.387.000	44.696.709.000	0	4.206.577.000	24.754.093.000	5.987.473.000	0	0	278.932.549.000
MILLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	305.525.826.000	37.761.642.000	264.384.847.000	0	10.368.248.000	816.685.000	0	0	0	618.837.048.000
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	62.724.405.000	12.180.330.000	9.535.384.000	0	4.453.959.000	10.281.090.000	2.165.220.000	0	0	101.340.388.000
DEİŞİRLERİ BAKANLIĞI	20.450.873.000	1.359.691.000	6.544.740.000	0	12.630.468.000	2.391.597.000	0	5.184.000	0	43.382.453.000
HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI	23.264.749.000	2.693.587.000	26.531.647.000	2.294.847.901.000	3.662.699.382.000	2.329.963.000	67.183.680.000	181.721.587.000	0	6.261.282.096.000
MILLÎ TEĞİTH BAKANLIĞI	1.088.523.695.000	131.492.216.000	115.335.991.000	0	38.167.898.000	126.935.945.000	472.806.000	0	0	1.510.928.551.000
SAGLIK BAKANLIĞI	578.459.674.000	68.391.896.000	189.832.092.000	0	4.840.904.000	183.449.982.000	1.352.688.000	0	0	1.026.327.236.000
ULAŞTIRMA VE ALTYAPU BAKANLIĞI	3.190.679.000	500.725.000	202.144.000	0	226.338.461.000	131.802.414.000	207.431.766.000	0	0	569.466.189.000
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	40.914.210.000	6.338.701.000	20.503.796.000	0	383.146.267.000	56.40.736.000	7.257.000	0	0	436.550.927.000
ENERJİ VE TURİZM BAKANLIĞI	1.205.223.000	148.279.000	49.528.089.000	0	8.087.925.000	139.775.000	4.183.239.000	0	0	63.302.536.000
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	14.861.350.000	1.909.822.000	2.274.753.000	0	18.746.884.000	13.901.486.000	2.972.898.000	0	0	54.667.193.000
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	3.703.465.000	455.931.000	461.493.000	0	53.590.430.000	9.474.878.000	32.907.581.000	11.557.500.000	0	112.151.268.000
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	16.891.193.000	2.200.347.000	1.137.308.000	0	372.849.447.000	8.171.454.000	24.748.670.000	343.332.000	0	426.341.751.000
TİCARET BAKANLIĞI	18.184.984.000	1.954.080.000	1.725.368.000	0	30.381.996.000	1.840.722.000	50.802.000	0	0	54.137.952.000
TİCARET BAKANLIĞI	2.148.986.000	286.571.000	1.897.186.000	0	153.215.290.000	9.774.587.000	3.439.638.000	38.680.000.000	0	209.441.858.000
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	56.980.753.000	7.810.881.000	3.614.242.000	0	164.976.804.000	8.429.954.000	146.043.175.000	479.503.000	0	390.335.312.000
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	258.976.000	29.442.000	30.031.000	0	4.408.000	83.322.000	0	0	0	406.179.000
MILLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	13.819.337.000	1.115.722.000	4.884.922.000	0	0	3.470.091.000	0	0	0	23.230.072.000
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	206.648.767.000	20.330.407.000	35.968.969.000	0	70.139.000	4.777.463.000	0	0	0	267.795.745.000
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	8.613.523.000	905.518.000	4.979.582.000	0	25.945.000	1.904.765.000	0	0	0	16.429.333.000
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	317.835.119.000	42.819.170.000	37.156.365.000	0	155.076.000	26.013.817.000	0	0	0	423.979.547.000
DIŞİNERİ BAŞKANLIĞI	110.909.343.000	14.334.758.000	3.494.743.000	0	503.576.000	1.892.558.000	35.590.000	697.846.000	0	131.134.978.000
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİM BAŞKANLIĞI	6.062.492.000	728.691.000	766.687.000	0	10.660.062.000	3.682.090.000	0	0	0	22.633.458.000
GELİR DARESİ BAŞKANLIĞI	33.524.085.000	4.213.268.000	2.844.594.000	0	160.742.000	5.780.129.000	0	0	0	46.522.818.000
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	9.623.829.000	1.426.443.000	184.485.000	0	38.304.000	387.974.000	0	0	0	11.661.035.000
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.464.239.000	347.081.000	171.465.000	0	1.237.355.000	578.269.000	0	0	0	4.798.398.000
GOÇ DARESİ BAŞKANLIĞI	10.267.352.000	1.804.869.000	2.965.368.000	0	15.038.856.000	446.621.000	33.496.000	0	0	30.557.562.000
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	420.449.000	49.275.000	155.074.000	0	5.529.150.000	22.749.000	21.633.000	0	0	6.198.718.000
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	821.473.000	124.275.000	152.650.000	0	3.162.000	122.122.000	0	0	0	1.223.682.000
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	1.145.986.000	112.625.000	4.598.472.000	0	8.380.000	202.375.000	0	0	0	6.067.838.000
MILLÎ İRSAYATLAR DARESİ BAŞKANLIĞI	1.592.146.000	239.263.000	170.855.000	0	4.031.000	697.845.000	0	0	0	2.704.140.000
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	977.135.000	108.322.000	313.909.000	0	9.657.000	225.430.000	977.638.000	0	287.029.401.000	289.641.492.000
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	3.238.104.000	376.649.000	505.696.000	0	1.199.477.072.000	260.994.000	450.808.000	0	0	1.204.303.323.000
İKLİM DEİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	91.789.000	10.232.000	87.400.000	0	29.069.000	13.817.000	17.599.000	0	0	249.396.000
GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR (I SAYILI CETVEL)	3.178.445.736.000	386.753.447.000	850.740.815.000	2.294.847.901.000	6.366.807.032.000	593.512.089.000	500.528.007.000	233.484.952.000	287.029.401.000	14.692.149.380.000

TABLO 14/A
2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİM GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YENİ ÖDENEK	TOPLAM
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	561.764.000	52.247.000	34.054.000	0	128.289.000	8.321.000	0	0	0	784.675.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	7.069.288.000	619.010.000	666.325.000	0	1.285.396.000	763.783.000	0	0	0	10.603.802.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.822.381.000	373.960.000	855.664.000	0	180.139.000	386.874.000	0	0	0	4.628.918.000
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	6.249.371.000	717.053.000	855.547.000	0	1.277.936.000	1.028.673.000	0	0	0	10.128.580.000
GADİR ÜNİVERSİTESİ	5.251.136.000	684.256.000	483.952.000	0	990.098.000	596.058.000	0	0	0	8.415.598.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	5.775.926.000	712.128.000	115.113.000	0	1.183.575.000	2.250.637.000	0	0	0	10.637.379.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.754.397.000	340.655.000	556.830.000	0	183.736.000	911.843.000	0	0	0	4.147.461.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	1.624.848.000	227.533.000	440.401.000	0	96.552.000	562.558.000	0	0	0	2.960.892.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	3.818.892.000	470.482.000	508.152.000	0	287.415.000	513.272.000	0	0	0	5.598.213.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.940.790.000	239.030.000	385.593.000	0	108.592.000	345.203.000	0	0	0	3.019.178.000
MMAR SINAI ÖZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	856.145.000	113.437.000	96.443.000	0	55.842.000	256.500.000	0	0	0	1.378.387.000
EĞE ÜNİVERSİTESİ	5.537.625.000	796.958.000	687.229.000	0	1.135.394.000	687.000.000	0	0	0	8.734.206.000
DOĞU EKÜL ÜNİVERSİTESİ	4.544.535.000	584.547.000	517.616.000	0	864.123.000	622.000.000	0	0	0	7.132.821.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	2.769.766.000	325.620.000	258.581.000	0	482.492.000	317.323.000	0	0	0	4.207.782.000
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	3.956.348.000	485.942.000	483.255.000	0	647.150.000	679.053.000	0	0	0	6.251.748.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	2.991.323.000	474.586.000	465.276.000	0	158.274.000	270.038.000	0	0	0	4.359.497.000
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	3.399.140.000	391.140.000	349.238.000	0	580.178.000	236.865.000	0	0	0	5.001.912.000
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	3.707.600.000	428.769.000	360.196.000	0	700.857.000	488.000.000	0	0	0	5.686.422.000
ERCOYUNAN ÜNİVERSİTESİ	3.545.607.000	418.840.000	513.256.000	0	627.326.000	450.024.000	0	0	0	5.555.053.000
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	3.201.608.000	349.972.000	402.066.000	0	450.690.000	833.183.000	0	0	0	5.237.519.000
ÖZÜMÜRVA ÜNİVERSİTESİ	3.839.089.000	478.395.000	349.835.000	0	662.982.000	442.227.000	0	0	0	5.770.298.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	3.389.833.000	458.849.000	298.539.000	0	614.270.000	252.967.000	0	0	0	5.584.444.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.268.834.000	381.782.000	270.943.000	0	525.526.000	429.063.000	0	0	0	4.835.148.000
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	4.654.903.000	531.586.000	823.937.000	0	595.740.000	204.376.000	0	0	0	6.810.542.000
NONU ÜNİVERSİTESİ	3.736.702.000	407.360.000	325.932.000	0	494.615.000	538.839.000	0	0	0	5.503.448.000
FRAT ÜNİVERSİTESİ	3.604.623.000	399.341.000	375.648.000	0	416.871.000	623.508.000	0	0	0	5.419.991.000
DIĞIR ÜNİVERSİTESİ	3.516.786.000	375.656.000	421.380.000	0	510.527.000	355.731.000	0	0	0	5.174.058.000
YILAN YILDIZCI İ.Ü. ÜNİVERSİTESİ	3.249.702.000	364.257.000	307.246.000	0	348.913.000	292.500.000	0	0	0	4.925.216.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	3.093.079.000	369.763.000	374.743.000	0	418.606.000	389.458.000	0	0	0	4.645.648.000
İZMİR YÜKSEK TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	801.610.000	95.676.000	166.858.000	0	30.617.000	335.002.000	0	0	0	1.419.763.000
GEZİTEK TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	614.359.000	92.273.000	125.734.000	0	30.705.000	166.150.000	0	0	0	1.229.221.000
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	2.139.508.000	233.575.000	218.786.000	0	278.168.000	263.750.000	0	0	0	3.133.787.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	2.992.961.000	367.403.000	345.521.000	0	419.544.000	272.891.000	0	0	0	4.388.117.000
AYDIN ADAM MENDİRCİ ÜNİVERSİTESİ	1.445.965.000	168.849.000	258.839.000	0	194.748.000	259.907.000	0	0	0	2.210.239.000
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	2.088.810.000	240.550.000	179.396.000	0	258.343.000	310.325.000	0	0	0	3.078.428.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	3.007.902.000	363.928.000	210.159.000	0	418.450.000	219.062.000	0	0	0	4.219.501.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	3.461.272.000	420.686.000	293.703.000	0	507.585.000	344.070.000	0	0	0	5.027.316.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	1.710.389.000	211.492.000	229.405.000	0	215.093.000	289.500.000	0	0	0	2.655.883.000
KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	3.300.607.000	392.778.000	394.434.000	0	540.593.000	193.574.000	0	0	0	4.821.896.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	2.101.090.000	251.948.000	201.888.000	0	61.777.000	292.540.000	0	0	0	2.928.969.000
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	2.599.089.000	325.016.000	245.154.000	0	387.833.000	217.736.000	0	0	0	3.778.828.000
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	1.845.973.000	216.272.000	213.602.000	0	104.799.000	207.573.000	0	0	0	2.588.219.000
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	1.898.444.000	219.296.000	172.161.000	0	276.925.000	583.707.000	0	0	0	3.150.533.000
AFYON KOCAKÖPE ÜNİVERSİTESİ	1.402.137.000	176.232.000	153.213.000	0	46.397.000	101.700.000	0	0	0	1.879.679.000
KARAKAS ÜNİVERSİTESİ	1.445.965.000	168.849.000	258.839.000	0	194.748.000	259.907.000	0	0	0	2.210.239.000
CANAKKALE ÖNEK MERT ÜNİVERSİTESİ	2.870.134.000	352.763.000	270.292.000	0	277.695.000	237.435.000	0	0	0	4.088.531.000
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	1.289.650.000	152.929.000	168.424.000	0	45.044.000	109.006.000	0	0	0	1.765.053.000
KÜTAHYA DUMULUPINAR ÜNİVERSİTESİ	1.496.257.000	191.724.000	205.062.000	0	48.571.000	167.500.000	0	0	0	2.109.114.000
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	2.235.606.000	245.322.000	221.055.000	0	254.613.000	434.519.000	0	0	0	3.391.115.000
MUĞLA SİTİ KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	2.068.696.000	256.420.000	235.075.000	0	93.551.000	147.555.000	0	0	0	2.801.297.000
KIRSEHIR MERKEZ ÜNİVERSİTESİ	2.192.499.000	239.029.000	232.859.000	0	340.089.000	272.314.000	0	0	0	3.378.448.000
KIRKALE ÜNİVERSİTESİ	1.767.785.000	202.911.000	252.379.000	0	230.227.000	145.258.000	0	0	0	2.598.620.000
ESKİŞEHİR ÖSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ	3.091.059.000	370.853.000	326.107.000	0	510.452.000	277.390.000	0	0	0	4.575.861.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	487.244.000	62.462.000	88.221.000	0	28.226.000	128.652.000	0	0	0	784.805.000
KIRSEHIR AHRAN ÜNİVERSİTESİ	1.104.422.000	128.847.000	118.888.000	0	30.277.000	120.018.000	0	0	0	1.502.452.000
HASTANEDEN ÜNİVERSİTESİ	1.185.812.000	134.625.000	127.998.000	0	31.998.000	319.200.000	0	0	0	1.799.837.000
DUZLUCE ÜNİVERSİTESİ	1.819.099.000	208.929.000	182.329.000	0	286.929.000	284.807.000	0	0	0	2.881.871.000
BURDUR MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	1.277.913.000	167.924.000	228.512.000	0	43.818.000	253.800.000	0	0	0	1.971.967.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	1.044.833.000	123.366.000	153.860.000	0	61.935.000	167.459.000	0	0	0	1.551.453.000
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	1.635.142.000	185.664.000	104.455.000	0	83.646.000	207.756.000	0	0	0	2.216.683.000
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	1.901.444.000	228.317.000	167.942.000	0	211.979.000	308.767.000	0	0	0	2.816.449.000
ERZURUM İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	1.360.637.000	139.763.000	146.751.000	0	33.333.000	153.182.000	0	0	0	1.833.866.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	2.101.090.000	251.948.000	201.888.000	0	61.777.000	292.540.000	0	0	0	2.928.969.000
GİRİSUN ÜNİVERSİTESİ	1.283.342.000	145.818.000	122.012.000	0	44.538.000	165.700.000	0	0	0	1.761.410.000
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	1.017.892.000	117.353.000	126.308.000	0	31.573.000	200.000.000	0	0	0	1.493.126.000
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	1.454.460.000	168.184.000	176.361.000	0	103.376.000	121.500.000	0	0	0	2.023.881.000
ADANAM ÜNİVERSİTESİ	1.302.391.000	134.578.000	122.531.000	0	44.708.000	350.000.000	0	0	0	1.954.208.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	1.142.144.000	121.481.000	110.256.000	0	78.792.000	83.220.000	0	0	0	1.586.824.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	940.544.000	117.510.000	84.892.000	0	25.361.000	83.220.000	0	0	0	1.251.157.000
KARAMANOĞLU MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	941.271.000	103.924.000	102.923.000	0	24.808.000	152.000.000	0	0	0	1.324.926.000
AGRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	852.810.000	96.742.000	152.748.000	0	12.410.000	128.500.000	0	0	0	1.243.210.000
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	744.010.000	88.440.000	69.218.000	0	19.204.000	240.200.000	0	0	0	1.161.072.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	698.537.000	103.706.000	95.848.000	0	17.710.000	155.000.000	0	0	0	1.340.901.000
ERZİŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.021.959.000	108.352.000	109.136.000	0	22.254.000	220.137.000	0	0	0	1.582.417.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	1.557.480.000	176.873.000	197.016.000	0	33.837.000	125.000.000	0	0	0	2.096.066.000
KLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	615.206.000	70.437.000	89.095.000</							

TABLO 14/B
2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	İMAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAMI
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	2.360.343.000	292.299.000	240.166.000	0	9.569.000	151.050.000	0	0	0	3.053.427.000
ÖLÇME SEÇME VE TERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	2.606.140.000	84.205.000	1.988.190.000	0	6.117.000	7.580.000	0	0	0	4.692.832.000
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	571.595.000	60.995.000	57.784.000	0	14.574.000	132.104.000	0	0	0	837.052.000
ATA TÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	69.350.000	10.495.000	23.014.000	0	5.306.000	10.700.000	0	0	0	118.867.000
ATA TÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	28.645.000	3.096.000	16.155.000	0	2.125.000	10.000.000	0	0	0	60.021.000
ATA TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	28.194.000	3.123.000	17.730.000	0	2.880.000	14.000.000	0	0	0	65.927.000
TÜRK DİL KURUMU	65.185.000	8.929.000	27.809.000	0	18.123.000	15.300.000	0	0	0	135.346.000
TÜRK TARİH KURUMU	126.118.000	17.815.000	18.952.000	0	24.876.000	49.200.000	0	0	0	236.961.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	4.546.244.000	861.189.000	3.319.467.000	0	6.557.116.000	3.198.458.000	13.602.105.000	0	0	32.084.581.000
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	36.738.000	5.923.000	18.018.000	0	47.459.000	11.000.000	0	0	0	119.138.000
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	17.881.862.000	3.430.381.000	17.637.910.000	0	74.063.963.000	154.429.332.000	0	0	0	267.132.848.000
DEVLET Tİyatroları GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.021.180.000	299.346.000	297.354.000	0	53.247.000	120.000.000	0	0	0	2.751.427.000
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.118.913.000	244.146.000	165.227.000	0	98.462.000	70.000.000	0	0	0	2.696.748.000
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	12.471.621.000	1.951.423.000	5.945.524.000	0	547.646.000	5.200.100.000	429.869.000	1.202.936.000	0	27.748.119.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.609.592.000	220.624.000	421.124.000	0	335.161.000	1.240.000.000	0	0	0	3.726.625.000
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	512.273.000	69.097.000	41.510.000	0	13.760.000	82.000.000	0	0	0	718.840.000
MADEN TEKRİR VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.846.012.000	293.270.000	247.016.000	0	150.688.000	2.800.000.000	0	214.000.000	0	4.749.987.000
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	360.086.000	33.758.000	29.183.000	0	45.270.000	40.000.000	0	0	0	508.297.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	154.943.000	15.322.000	75.198.000	0	3.260.000	18.000.000	0	0	0	266.733.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	1.994.402.000	334.587.000	328.934.000	0	55.542.000	500.000.000	0	0	0	3.213.465.000
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	434.875.000	47.707.000	106.502.000	0	171.443.000	88.400.000	0	0	0	848.927.000
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME DARESİ BAŞKANLIĞI	1.448.828.000	168.790.000	226.738.000	0	3.480.216.000	123.500.000	0	0	0	7.733.324.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	461.901.000	52.771.000	208.973.000	0	1.814.846.000	24.000.000	50.000.000	2.284.250.000	0	2.612.481.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	209.539.000	38.075.000	52.902.000	0	2.297.000	66.202.000	470.341.000	0	0	839.316.000
ÖZELLEŞTİRME DARESİ BAŞKANLIĞI	209.120.000	25.995.000	17.805.000	0	16.485.000	106.700.000	0	0	0	376.015.000
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	167.731.000	21.600.000	30.867.000	0	4.776.000	11.000.000	0	0	0	235.974.000
CEZA NİFAZ KURUMLARI İLE TUTUKLEMLERİ İŞ YURTUARI KURUMU	407.812.000	39.734.000	8.699.327.000	0	171.000	4.438.445.000	0	0	0	13.575.489.000
MESLEKİ VE TERLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	86.296.000	18.347.000	24.106.000	0	167.000	41.810.000	0	0	0	172.698.000
YURTİÇİ TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	257.646.000	37.328.000	63.995.000	0	1.613.189.000	22.500.000	0	0	0	1.994.656.000
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	259.173.000	37.176.000	25.351.000	0	3.592.000	180.000.000	0	0	0	505.292.000
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	39.008.000	5.595.000	12.273.000	0	451.000	2.690.000	345.061.000	0	0	405.088.000
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	37.485.000	5.126.000	17.278.000	0	896.000	4.500.000	360.000.000	0	0	439.699.000
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	36.534.000	4.851.000	15.351.000	0	896.000	4.500.000	880.145.000	0	0	742.277.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	18.076.922.000	3.070.551.000	2.308.420.000	0	332.443.000	99.065.000.000	723.000.000	0	0	123.579.336.000
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	15.904.000	2.333.000	4.849.000	0	6.441.000	6.441.000	0	0	0	29.927.000
TÜRKİYE LAÇ VE TIBBİ CHAZ KURUMU	772.507.000	90.271.000	344.060.000	0	20.071.000	72.000.000	0	0	0	1.288.909.000
TÜRKİYE İNSAN HAKLAR VE EŞİTLİK KURUMU	106.431.000	12.320.000	33.469.000	0	2.272.000	25.000.000	0	0	0	179.492.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	221.271.000	32.751.000	81.090.000	0	3.068.000	309.000.000	550.000.000	0	0	1.197.180.000
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	34.947.000	4.460.000	9.079.000	0	1.004.000	1.400.000	0	0	0	50.880.000
TÜRKİYE UZAY AJANSI	474.892.000	64.752.000	141.447.000	0	2.744.960.000	145.000.000	0	3.000.000	0	3.574.051.000
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	39.684.000	4.503.000	46.661.000	0	29.416.000	12.500.000	1.570.000.000	0	0	1.702.764.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	52.087.000	11.125.000	67.704.000	0	36.000	151.005.000	0	0	0	281.957.000
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	75.352.000	7.561.000	116.768.000	0	3.209.000	15.000.000	0	0	0	199.890.000
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	614.310.000	80.324.000	191.488.000	0	376.882.000	547.000.000	300.000.000	0	0	2.110.004.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	31.086.000	7.319.000	10.521.000	0	20.000	12.000.000	0	0	0	60.926.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR TOPLAMI	75.567.727.000	12.091.208.000	43.784.113.000	0	92.887.631.000	272.768.517.000	19.075.521.000	3.704.186.000	0	519.662.903.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR TOPLAMI	395.096.981.000	39.228.774.000	71.654.669.000	0	118.376.051.000	308.367.503.000	19.079.521.000	3.704.186.000	0	865.477.685.000

2024 Yılı Bütçe Gerekçesi

TABLO 15/A
2025 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM	(TL)
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	698.247.000	56.081.000	41.919.000	0	157.870.000	10.242.000	0	0	0	973.359.000	
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	8.786.827.000	1.018.713.000	820.226.000	0	1.578.987.000	1.063.288.000	0	0	0	13.268.041.000	
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.514.329.000	466.327.000	1.063.272.000	0	221.837.000	488.539.000	0	0	0	5.744.206.000	
HİCİTTEPE ÜNİVERSİTESİ	7.762.115.000	891.153.000	1.053.153.000	0	1.569.699.000	1.266.264.000	0	0	0	12.542.384.000	
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	6.656.512.000	1.814.909.000	595.720.000	0	1.215.853.000	1.152.257.000	0	0	0	10.435.301.000	
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	7.181.732.000	886.416.000	880.283.000	0	1.454.484.000	2.394.954.000	0	0	0	12.797.869.000	
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.424.498.000	423.843.000	685.441.000	0	226.184.000	383.867.000	0	0	0	5.143.833.000	
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	2.022.799.000	283.734.000	553.199.000	0	118.850.000	692.489.000	0	0	0	3.671.071.000	
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	4.751.250.000	585.858.000	625.520.000	0	353.686.000	631.821.000	0	0	0	6.846.135.000	
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.412.385.000	297.374.000	474.653.000	0	133.732.000	320.267.000	0	0	0	3.638.431.000	
MÜHÜR SAKI GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	1.064.940.000	141.235.000	118.718.000	0	68.786.000	315.743.000	0	0	0	1.708.402.000	
EĞE ÜNİVERSİTESİ	6.889.725.000	880.812.000	845.958.000	0	1.394.860.000	821.054.000	0	0	0	10.832.409.000	
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	5.648.527.000	727.853.000	637.170.000	0	1.061.500.000	755.661.000	0	0	0	8.846.751.000	
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	3.442.016.000	404.994.000	318.305.000	0	592.338.000	466.156.000	0	0	0	5.223.809.000	
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	4.920.710.000	605.091.000	594.972.000	0	794.835.000	628.963.000	0	0	0	7.744.471.000	
AVDULCU ÜNİVERSİTESİ	3.738.925.000	594.136.000	474.653.000	0	194.861.000	322.407.000	0	0	0	5.631.104.000	
SİELÇİK ÜNİVERSİTESİ	4.973.884.000	625.063.000	758.279.000	0	675.507.000	291.597.000	0	0	0	7.324.336.000	
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	4.606.269.000	533.072.000	443.391.000	0	860.344.000	601.943.000	0	0	0	7.045.019.000	
ERCOYUS ÜNİVERSİTESİ	4.407.132.000	251.352.000	631.803.000	0	770.131.000	553.963.000	0	0	0	6.884.421.000	
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	3.978.674.000	435.554.000	494.931.000	0	553.296.000	983.299.000	0	0	0	6.445.754.000	
DUKURUYA ÜNİVERSİTESİ	4.773.505.000	593.105.000	400.390.000	0	814.160.000	524.923.000	0	0	0	7.135.083.000	
ÇOKÖZEL MAYS ÜNİVERSİTESİ	4.853.630.000	593.716.000	319.598.000	0	754.102.000	294.208.000	0	0	0	6.254.256.000	
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.034.826.000	449.755.000	333.523.000	0	646.483.000	963.543.000	0	0	0	6.028.140.000	
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	5.791.852.000	662.728.000	1.014.242.000	0	371.598.000	251.579.000	0	0	0	8.451.999.000	
NÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	4.646.361.000	507.355.000	401.213.000	0	607.124.000	452.950.000	0	0	0	6.655.063.000	
FRAT ÜNİVERSİTESİ	4.482.905.000	497.528.000	462.411.000	0	511.784.000	921.324.000	0	0	0	6.875.932.000	
ÖZEL ÜNİVERSİTESİ	4.263.258.000	467.545.000	416.786.000	0	626.759.000	277.625.000	0	0	0	6.254.132.000	
YAN YILDIZCI İL ÜNİVERSİTESİ	4.048.251.000	454.265.000	429.302.000	0	428.524.000	725.275.000	0	0	0	6.085.203.000	
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	3.847.518.000	460.830.000	461.297.000	0	513.739.000	436.326.000	0	0	0	5.719.770.000	
EMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTUSU	996.180.000	119.000.000	193.088.000	0	37.707.000	412.376.000	0	0	0	1.758.351.000	
GEZİTEK ÜNİVERSİTESİ	1.011.522.000	114.702.000	154.775.000	0	37.816.000	204.525.000	0	0	0	1.523.340.000	
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	2.662.291.000	291.114.000	269.319.000	0	341.449.000	222.335.000	0	0	0	3.786.598.000	
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	3.571.826.000	457.865.000	425.326.000	0	515.075.000	335.272.000	0	0	0	5.445.772.000	
AYDIN ADAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	3.560.274.000	419.207.000	378.211.000	0	556.560.000	434.290.000	0	0	0	5.345.542.000	
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	2.598.091.000	299.688.000	220.831.000	0	317.091.000	382.004.000	0	0	0	3.817.705.000	
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	3.738.840.000	453.343.000	256.699.000	0	513.633.000	269.657.000	0	0	0	5.234.172.000	
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	4.303.009.000	523.573.000	361.540.000	0	623.039.000	493.526.000	0	0	0	6.304.687.000	
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	2.127.294.000	263.420.000	282.391.000	0	264.053.000	395.365.000	0	0	0	3.293.533.000	
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	4.194.265.000	469.046.000	485.536.000	0	663.416.000	236.262.000	0	0	0	5.596.556.000	
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	2.622.432.000	319.065.000	335.962.000	0	112.985.000	127.753.000	0	0	0	3.517.801.000	
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	3.232.355.000	404.921.000	301.777.000	0	476.170.000	262.175.000	0	0	0	4.677.398.000	
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	2.295.152.000	266.192.000	262.838.000	0	128.656.000	255.514.000	0	0	0	3.211.652.000	
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.362.108.000	273.353.000	211.925.000	0	339.869.000	638.404.000	0	0	0	3.825.659.000	
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	1.744.620.000	219.602.000	188.601.000	0	57.130.000	125.188.000	0	0	0	2.235.139.000	
KIRSEKİ ÜNİVERSİTESİ	1.799.752.000	209.716.000	319.598.000	0	126.622.000	294.208.000	0	0	0	3.242.396.000	
CANIKKALE ÖZSEKİ MART ÜNİVERSİTESİ	3.571.806.000	439.786.000	332.721.000	0	340.966.000	292.278.000	0	0	0	4.977.557.000	
NGİDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	1.603.014.000	190.253.000	207.325.000	0	55.449.000	134.181.000	0	0	0	2.190.222.000	
KÜTAHYA DULUPNAR ÜNİVERSİTESİ	1.862.660.000	238.123.000	225.425.000	0	59.818.000	206.185.000	0	0	0	2.620.211.000	
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	2.777.935.000	305.157.000	272.112.000	0	312.536.000	534.879.000	0	0	0	4.202.619.000	
MİĞLA SİTKİ KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	2.572.254.000	319.178.000	289.370.000	0	115.175.000	181.634.000	0	0	0	3.477.621.000	
KIRSEKİ HANIKAR SİTİCİ İMM ÜNİVERSİTESİ	3.879.840.000	386.194.000	347.876.000	0	369.421.000	369.421.000	0	0	0	5.199.372.000	
KIRKKALE ÜNİVERSİTESİ	2.197.909.000	252.678.000	310.671.000	0	282.722.000	178.806.000	0	0	0	3.222.786.000	
ESKİŞEHİR ÖSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ	3.844.155.000	461.856.000	401.428.000	0	626.832.000	341.457.000	0	0	0	5.675.528.000	
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	606.115.000	77.821.000	106.597.000	0	34.759.000	158.366.000	0	0	0	865.558.000	
KIRSEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	1.373.301.000	160.443.000	146.548.000	0	37.287.000	147.738.000	0	0	0	1.865.117.000	
HASTANKÖLÜ ÜNİVERSİTESİ	1.475.076.000	169.213.000	157.820.000	0	35.407.000	365.524.000	0	0	0	2.222.984.000	
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	2.285.585.000	280.257.000	175.380.000	0	252.286.000	407.133.000	0	0	0	3.357.341.000	
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	1.589.436.000	209.506.000	281.291.000	0	53.923.000	312.418.000	0	0	0	2.446.574.000	
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	1.299.696.000	153.675.000	189.397.000	0	76.097.000	206.135.000	0	0	0	1.925.000.000	
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	2.035.366.000	231.616.000	128.581.000	0	102.748.000	255.739.000	0	0	0	2.754.050.000	
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.365.737.000	282.147.000	206.732.000	0	260.200.000	350.830.000	0	0	0	3.465.646.000	
ERZURUM İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	1.691.665.000	174.696.000	156.786.000	0	45.052.000	168.561.000	0	0	0	2.276.656.000	
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	1.297.291.000	152.928.000	144.464.000	0	43.948.000	154.977.000	0	0	0	1.783.688.000	
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	1.596.285.000	181.458.000	150.193.000	0	54.810.000	203.968.000	0	0	0	2.185.714.000	
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	1.265.956.000	146.175.000	156.481.000	0	38.883.000	246.192.000	0	0	0	1.852.687.000	
YOĞAAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	1.810.799.000	209.899.000	217.095.000	0	126.971.000	149.561.000	0	0	0	2.514.325.000	
ADIRNAN ÜNİVERSİTESİ	1.619.380.000	167.614.000	150.832.000	0	54.997.000	496.194.000	0	0	0	2.489.017.000	
ORDU ÜNİVERSİTESİ	1.361.925.000	151.267.000	135.758.000	0	49.323.000	103.159.000	0	0	0	1.872.441.000	
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	1.171.123.000	146.626.000	104.007.000	0	31.234.000	102.478.000	0	0	0	1.555.468.000	
KARAMANOĞLU MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	1.170.421.000	129.438.000	126.695.000	0	30.510.000	187.105.000	0	0	0	1.644.169.000	
ASIRI BRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	1.062.933.000	120.949.000	188.028.000	0	15.284.000	158.179.000	0	0	0	1.545.373.000	
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	925.546.000	110.199.000	85.205.000	0	23.651.000	295.678.000	0	0	0	1.440.279.000	
SİRT ÜNİVERSİTESİ	1.295.729.000	129.462.000	117.986.000	0	21.810.000	190.799.000	0				

TABLO 15/B
2025 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GUV. DEV. PRİMİ GİD.	İMAL VE HİZMET ALIMI GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAMI
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	2.933.131.000	363.614.000	296.637.000	0	11.779.000	207.608.000	0	0	0	3.811.769.000
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	711.003.000	105.722.000	2.209.198.000	0	7.528.000	9.330.000	0	0	0	4.836.159.000
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	7.101.281.000	76.920.000	0	0	17.940.000	162.615.000	0	0	0	1.038.608.000
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	86.484.000	13.114.000	28.330.000	0	6.534.000	13.171.000	0	0	0	147.633.000
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	35.552.000	3.843.000	19.886.000	0	2.615.000	12.309.000	0	0	0	74.205.000
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	34.991.000	3.877.000	21.825.000	0	3.546.000	17.233.000	0	0	0	81.472.000
TÜRK DİL KURUMU	81.318.000	11.171.000	34.232.000	0	22.309.000	18.833.000	0	0	0	167.863.000
TÜRK TARİH KURUMU	157.072.000	22.224.000	23.929.000	0	30.619.000	60.563.000	0	0	0	283.807.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	5.742.186.000	1.087.783.000	4.086.164.000	0	7.913.069.000	3.937.205.000	16.743.784.000	0	0	39.570.191.000
TÜRKİYE BİLİM AKADEMİSİ	46.316.000	7.482.000	22.180.000	0	58.406.000	13.540.000	0	0	0	147.924.000
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	22.128.597.000	4.321.474.000	21.711.741.000	0	136.700.743.000	182.947.452.000	0	0	0	367.809.917.000
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.515.379.000	322.344.000	366.034.000	0	65.546.000	147.716.000	0	0	0	3.418.019.000
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.632.593.000	303.843.000	203.389.000	0	121.192.000	86.167.000	0	0	0	3.346.894.000
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	15.601.726.000	2.443.212.000	7.318.763.000	0	674.050.000	6.401.167.000	528.712.000	1.480.778.000	0	34.448.408.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.882.370.000	275.777.000	518.544.000	0	412.574.000	1.526.402.000	0	0	0	4.615.667.000
TÜRKİYE HÜDÜD VE SAHİLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	637.117.000	86.041.000	51.098.000	0	11.021.000	100.939.000	0	0	0	886.216.000
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.302.367.000	366.643.000	304.069.000	0	185.488.000	2.461.940.000	0	264.000.000	0	5.884.507.000
ŞİVLİ HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	447.585.000	42.048.000	35.923.000	0	54.212.000	49.238.000	0	0	0	629.006.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	192.749.000	19.126.000	92.566.000	0	3.949.000	22.157.000	0	0	0	330.547.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	2.478.992.000	416.042.000	404.908.000	0	66.347.000	615.485.000	0	0	0	3.981.684.000
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	540.951.000	59.447.000	131.101.000	0	205.313.000	108.817.000	0	0	0	1.045.629.000
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME DARESİ BAŞKANLIĞI	1.808.854.000	211.015.000	279.108.000	0	4.278.887.000	138.484.000	0	2.811.843.000	0	9.526.191.000
TÜRK (ŞİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI) BAŞKANLIĞI	574.620.000	65.792.000	257.240.000	0	2.167.686.000	29.543.000	61.548.000	0	0	3.156.426.000
GAP BÖLGE KALKINMA DARESİ	263.812.000	48.004.000	65.121.000	0	2.775.000	56.479.000	524.815.000	0	0	961.006.000
ÖZELLEŞTİRME DARESİ BAŞKANLIĞI	260.231.000	32.298.000	21.917.000	0	20.292.000	108.247.000	0	0	0	442.965.000
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	208.952.000	28.982.000	37.997.000	0	5.880.000	24.350.000	0	0	0	304.161.000
CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİŞ YURTİÇİ KURUMU	530.799.000	49.330.000	10.696.302.000	0	210.000	5.464.231.000	0	0	0	16.740.872.000
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	111.494.000	23.173.000	29.674.000	0	206.000	51.466.000	0	0	0	216.013.000
YURTİÇİ TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	321.680.000	46.733.000	78.776.000	0	1.980.099.000	27.686.000	0	0	0	2.454.964.000
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	323.460.000	46.519.000	31.206.000	0	4.422.000	221.574.000	0	0	0	627.181.000
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA DARESİ BAŞKANLIĞI	48.693.000	6.894.000	15.231.000	0	555.000	3.311.000	414.674.000	0	0	489.358.000
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA DARESİ BAŞKANLIĞI	46.748.000	6.408.000	21.269.000	0	1.489.000	22.894.000	443.147.000	0	0	541.955.000
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA DARESİ BAŞKANLIĞI	45.570.000	6.069.000	18.897.000	0	1.102.000	5.539.000	837.236.000	0	0	914.413.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	22.676.980.000	3.860.467.000	2.841.956.000	0	409.200.000	120.169.234.000	889.991.000	0	0	150.847.466.000
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	19.757.000	2.900.000	5.969.000	0	0	7.928.000	0	0	0	36.554.000
TÜRKİYE LAÇ VE TIBBİ LAÇ KURUMU	960.637.000	112.454.000	423.528.000	0	24.580.000	88.629.000	0	0	0	1.609.826.000
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	132.544.000	15.383.000	41.199.000	0	3.791.000	30.774.000	0	0	0	222.691.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	279.100.000	41.366.000	99.519.000	0	3.738.000	380.369.000	677.033.000	0	0	1.481.423.000
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	43.587.000	5.570.000	11.176.000	0	1.236.000	1.723.000	0	0	0	63.292.000
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	590.673.000	80.651.000	174.117.000	0	3.384.413.000	96.477.000	0	3.693.000	0	4.332.024.000
TÜRKİYE UZAY AJANSI	43.330.000	5.606.000	57.438.000	0	35.256.000	15.387.000	1.932.623.000	0	0	2.095.640.000
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	65.710.000	14.053.000	83.342.000	0	44.000	185.881.000	0	0	0	349.030.000
TÜRKİYE ADALLET AKADEMİSİ	71.589.000	9.465.000	143.738.000	0	3.948.000	18.464.000	0	0	0	247.184.000
TÜRKİYE ENERJİ NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	766.207.000	100.454.000	235.716.000	0	452.158.000	673.340.000	369.291.000	0	0	2.597.166.000
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	39.241.000	9.245.000	12.951.000	0	30.000	14.771.000	0	0	0	76.238.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	937.30.718.000	15.178.378.000	53.633.474.000	0	159.355.776.000	326.756.678.000	23.422.854.000	4.560.314.000	0	676.640.192.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR TOPLAMI	379.149.097.000	48.978.362.000	87.965.912.000	0	190.932.874.000	369.851.040.000	23.422.854.000	4.560.314.000	0	1.104.570.443.000

2024 Yılı Bütçe Gerekçesi

TABLO 16/A
2026 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİM GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YENİ ÖDENEK	TOPLAM
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	804.083.000	74.907.000	47.828.000	0	178.904.000	11.613.000	0	0	0	1.117.035.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	10.124.199.000	1.172.903.000	929.984.000	0	1.792.928.000	1.156.347.000	0	0	0	15.176.361.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.046.424.000	536.581.000	1.194.104.000	0	251.499.000	553.913.000	0	0	0	6.582.521.000
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	8.540.798.000	1.026.242.000	1.194.080.000	0	1.782.580.000	1.435.709.000	0	0	0	14.379.409.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	1.696.093.000	307.346.000	1.068.000	0	1.380.907.000	1.306.360.000	0	0	0	11.966.892.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	8.272.200.000	1.020.403.000	998.078.000	0	1.651.233.000	2.801.906.000	0	0	0	14.743.823.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.944.387.000	487.961.000	777.193.000	0	256.304.000	435.235.000	0	0	0	5.901.050.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	2.329.117.000	326.481.000	607.225.000	0	134.663.000	785.155.000	0	0	0	4.202.641.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	5.474.169.000	674.349.000	709.224.000	0	401.179.000	716.367.000	0	0	0	7.975.288.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.718.822.000	342.368.000	585.169.000	0	151.618.000	272.442.000	0	0	0	4.083.419.000
MİMAR SINAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	1.226.686.000	162.576.000	134.894.000	0	77.967.000	297.994.000	0	0	0	1.959.877.000
EĞE ÜNİVERSİTESİ	7.932.548.000	1.013.721.000	959.160.000	0	1.583.876.000	930.924.000	0	0	0	12.420.229.000
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	6.505.702.000	837.840.000	722.433.000	0	1.205.391.000	868.118.000	0	0	0	10.139.484.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	3.964.950.000	466.302.000	300.899.000	0	672.879.000	531.378.000	0	0	0	5.996.408.000
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	5.666.578.000	696.493.000	674.475.000	0	902.680.000	905.876.000	0	0	0	8.846.102.000
ANKOLU ÜNİVERSİTESİ	4.301.006.000	862.999.000	649.352.000	0	220.842.000	376.888.000	0	0	0	6.231.117.000
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	5.273.474.000	719.186.000	659.748.000	0	787.308.000	1.308.617.000	0	0	0	8.204.341.000
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	5.306.141.000	613.825.000	502.723.000	0	977.370.000	682.491.000	0	0	0	8.082.556.000
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ	5.076.143.000	600.193.000	716.348.000	0	874.863.000	628.093.000	0	0	0	7.895.640.000
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	4.582.491.000	501.411.000	561.160.000	0	628.538.000	1.058.188.000	0	0	0	7.331.788.000
DUKURUVA ÜNİVERSİTESİ	5.498.033.000	682.725.000	487.983.000	0	924.704.000	599.689.000	0	0	0	8.193.112.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	5.596.150.000	637.334.000	486.817.000	0	856.601.000	343.054.000	0	0	0	7.950.956.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.646.955.000	517.899.000	378.183.000	0	734.338.000	650.924.000	0	0	0	6.828.266.000
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	6.669.447.000	762.615.000	1.149.962.000	0	830.913.000	285.245.000	0	0	0	9.698.182.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	5.350.636.000	583.963.000	454.901.000	0	689.753.000	567.223.000	0	0	0	7.646.476.000
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	5.162.041.000	572.609.000	524.288.000	0	581.355.000	998.158.000	0	0	0	7.838.451.000
DUĞU ÜNİVERSİTESİ	5.256.255.000	538.255.000	509.800.000	0	711.981.000	376.888.000	0	0	0	7.087.473.000
YAN YILDIZCI YIL ÜNİVERSİTESİ	4.650.885.000	322.895.000	487.429.000	0	483.376.000	825.731.000	0	0	0	6.880.116.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	4.431.587.000	530.331.000	523.025.000	0	583.732.000	494.713.000	0	0	0	6.563.368.000
EMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTUSU	1.147.416.000	137.016.000	218.926.000	0	42.754.000	467.558.000	0	0	0	2.013.670.000
GEZİTEK TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.165.077.000	132.085.000	175.486.000	0	42.877.000	231.894.000	0	0	0	1.747.419.000
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	5.098.624.000	335.016.000	305.358.000	0	387.912.000	260.396.000	0	0	0	4.354.306.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	4.278.948.000	526.920.000	368.920.000	0	368.986.000	426.426.000	0	0	0	5.269.426.000
AYDIN ADANAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	4.100.651.000	482.628.000	428.821.000	0	632.311.000	492.404.000	0	0	0	6.136.845.000
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	2.991.891.000	344.915.000	250.381.000	0	360.246.000	433.121.000	0	0	0	4.380.554.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	4.305.761.000	521.775.000	293.317.000	0	583.526.000	305.742.000	0	0	0	6.010.121.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	4.956.370.000	602.735.000	409.919.000	0	707.820.000	569.494.000	0	0	0	7.246.338.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	2.450.039.000	303.194.000	320.179.000	0	299.973.000	404.052.000	0	0	0	3.777.437.000
KOCALP ÜNİVERSİTESİ	4.272.090.000	622.933.000	456.589.000	0	753.716.000	295.940.000	0	0	0	6.884.416.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	3.919.780.000	367.169.000	380.465.000	0	128.121.000	81.466.000	0	0	0	3.977.001.000
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	3.722.649.000	466.029.000	342.159.000	0	540.897.000	294.582.000	0	0	0	5.366.316.000
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	2.643.057.000	309.887.000	298.123.000	0	146.236.000	289.706.000	0	0	0	3.687.009.000
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.719.932.000	314.568.000	240.284.000	0	386.157.000	741.789.000	0	0	0	4.402.730.000
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	2.099.172.000	252.725.000	213.839.000	0	64.759.000	141.940.000	0	0	0	2.583.934.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	2.072.066.000	230.932.000	362.376.000	0	146.085.000	333.576.000	0	0	0	3.145.035.000
CANAKKALE ÖNCEKİ MART ÜNİVERSİTESİ	4.112.585.000	506.073.000	377.244.000	0	387.289.000	331.389.000	0	0	0	5.714.580.000
NIĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	1.846.321.000	219.042.000	235.068.000	0	62.888.000	152.137.000	0	0	0	2.515.456.000
KÜTAHYA DUMULUPINAR ÜNİVERSİTESİ	2.144.582.000	275.138.000	286.203.000	0	67.823.000	233.777.000	0	0	0	3.007.523.000
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	3.199.421.000	351.342.000	308.529.000	0	355.068.000	606.453.000	0	0	0	4.620.809.000
2.ŞİŞLİ İSTİF KOCAMAN ÜNİVERSİTESİ	2.960.589.000	367.424.000	328.919.000	0	130.603.000	346.286.000	0	0	0	3.863.828.000
KAHRAMANMARAŞ SÜTCİ İMAM ÜNİVERSİTESİ	3.137.877.000	329.495.000	394.427.000	0	419.733.000	336.323.000	0	0	0	4.617.855.000
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	2.531.255.000	290.872.000	352.243.000	0	321.101.000	202.734.000	0	0	0	3.688.205.000
EŞKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ	1.427.545.000	531.804.000	455.145.000	0	711.871.000	387.150.000	0	0	0	6.513.315.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	6.998.237.000	89.566.000	123.129.000	0	39.405.000	179.557.000	0	0	0	1.129.894.000
HİRSERHİ AKIŞKAN ÜNİVERSİTESİ	1.068.996.000	126.920.000	159.299.000	0	44.227.000	369.599.000	0	0	0	2.141.910.000
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	1.698.911.000	193.365.000	178.646.000	0	44.681.000	445.503.000	0	0	0	2.561.109.000
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	2.604.383.000	299.967.000	198.848.000	0	287.397.000	448.233.000	0	0	0	3.838.428.000
BURDUR MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	1.830.803.000	241.042.000	193.832.000	0	61.154.000	354.224.000	0	0	0	2.806.155.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	1.497.143.000	176.872.000	214.741.000	0	86.405.000	233.719.000	0	0	0	2.208.880.000
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	2.343.340.000	266.496.000	145.787.000	0	116.683.000	289.961.000	0	0	0	3.162.257.000
TEKİRGAZİ MAM KEMAL ÜNİVERSİTESİ	1.946.342.000	324.874.000	304.874.000	0	265.864.000	346.286.000	0	0	0	3.963.628.000
ERZİNCAN İNANIL YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	1.586.342.000	200.373.000	204.819.000	0	46.586.000	213.794.000	0	0	0	2.613.874.000
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	1.493.928.000	176.022.000	163.795.000	0	38.488.000	175.716.000	0	0	0	2.047.949.000
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	1.837.768.000	208.902.000	170.291.000	0	62.175.000	231.263.000	0	0	0	2.510.399.000
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	1.458.286.000	168.244.000	176.287.000	0	44.087.000	279.137.000	0	0	0	2.126.021.000
YILDIZCI BOZKOCU ÜNİVERSİTESİ	2.098.885.000	241.475.000	246.146.000	0	144.195.000	169.575.000	0	0	0	2.886.275.000
KONYA ÜNİVERSİTESİ	1.922.828.000	192.928.000	171.016.000	0	62.401.000	378.138.000	0	0	0	2.870.347.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	1.598.471.000	174.137.000	153.924.000	0	107.117.000	117.002.000	0	0	0	2.150.651.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	1.348.581.000	168.693.000	117.925.000	0	35.414.000	116.191.000	0	0	0	1.786.804.000
KARAMANÖĞÜL MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	1.347.950.000	148.982.000	143.849.000	0	34.625.000	212.143.000	0	0	0	1.887.349.000
AGRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	1.222.607.000	139.086.000	213.189.000	0	17.330.000	179.346.000	0	0	0	1.772.588.000
ŞİNOP ÜNİVERSİTESİ	1.068.927.000	126.807.000	96.299.000	0	26.811.000	109.599.000	0	0	0	1.451.265.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	1.387.979.000	148.928.000	133.774.000	0	24.729.000	216.331.000	0	0	0	1.911.741.000
NEVEŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.300.950.000	155.451.000	152.316.000	0	30.782.000	307.053.000	0	0	0	1.946.552.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	2.230.876.000	253.318.000	274.874.000	0	47.248.000	174.460.000	0	0	0	2.980

TABLO 16/B
2026 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
(EKONOMİK SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	İMAL VE HİZMET ALIMI GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAMI
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	3.377.872.000	418.639.000	335.198.000	0	13.355.000	168.948.000	0	0	0	4.314.012.000
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	5.217.536.000	121.451.000	2.723.924.000	0	8.534.000	10.579.000	0	0	0	8.082.024.000
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	816.618.000	87.398.000	80.648.000	0	20.341.000	164.376.000	0	0	0	1.191.381.000
ATATÜRK KÜLTÜR DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	99.523.000	15.084.000	32.121.000	0	7.408.000	14.933.000	0	0	0	169.069.000
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	40.982.000	4.428.000	22.847.000	0	2.965.000	13.986.000	0	0	0	84.858.000
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	40.318.000	4.467.000	24.746.000	0	19.539.000	19.539.000	0	0	0	93.091.000
TÜRK DİL KURUMU	99.589.000	12.846.000	38.813.000	0	25.295.000	21.354.000	0	0	0	191.877.000
TÜRK TARİH KURUMU	160.802.000	25.571.000	26.451.000	0	34.712.000	68.668.000	0	0	0	336.204.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	6.587.192.000	1.247.808.000	4.632.953.000	0	8.732.136.000	4.464.060.000	18.984.348.000	0	0	44.648.497.000
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	53.169.000	8.583.000	25.148.000	0	66.199.000	15.352.000	0	0	0	168.442.000
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	25.405.632.000	4.960.361.000	24.617.091.000	0	163.517.265.000	207.431.766.000	0	0	0	425.932.115.000
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.895.726.000	372.075.000	415.015.000	0	74.317.000	167.483.000	0	0	0	3.924.616.000
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.031.811.000	348.612.000	230.605.000	0	137.392.000	97.698.000	0	0	0	3.847.118.000
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	17.938.639.000	2.808.568.000	8.298.121.000	0	764.118.000	7.257.737.000	599.461.000	1.678.927.000	0	39.345.571.000
YAKARLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.165.990.000	317.141.000	587.933.000	0	467.783.000	1.730.657.000	0	0	0	5.269.504.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	2.855.033.000	479.049.000	459.091.000	0	72.165.000	697.845.000	0	0	0	4.563.183.000
TÜRKİYE HÜDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	733.586.000	99.039.000	57.936.000	0	12.496.000	114.445.000	0	0	0	1.017.502.000
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.649.303.000	421.621.000	344.758.000	0	210.299.000	2.791.383.000	0	299.327.000	0	6.716.691.000
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	515.433.000	48.398.000	40.730.000	0	59.175.000	55.827.000	0	0	0	719.563.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	221.925.000	22.006.000	104.953.000	0	4.383.000	25.122.000	0	0	0	378.389.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	2.855.033.000	479.049.000	459.091.000	0	72.165.000	697.845.000	0	0	0	4.563.183.000
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	622.898.000	68.417.000	148.644.000	0	224.123.000	123.379.000	0	0	0	1.187.461.000
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEK LİŞİETİMLERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	2.079.587.000	242.857.000	316.457.000	0	4.843.663.000	157.015.000	0	3.188.109.000	0	10.827.266.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	661.583.000	75.709.000	29.162.000	0	2.357.412.000	33.486.000	69.784.000	0	0	3.489.646.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	302.914.000	55.093.000	73.835.000	0	3.141.000	31.676.000	569.285.000	0	0	1.035.924.000
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	299.597.000	37.168.000	24.850.000	0	23.008.000	9.351.000	0	0	0	393.974.000
KAMU DEĞERLENDİRME KURUMU	240.496.000	31.037.000	43.082.000	0	6.667.000	24.350.000	0	0	0	345.632.000
CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLİŞ YURTİÇİ KURUMU	653.379.000	56.823.000	12.127.624.000	0	238.000	5.881.246.000	0	0	0	18.719.310.000
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	127.900.000	26.583.000	33.645.000	0	233.000	56.353.000	0	0	0	246.714.000
YURTİÇİ TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	370.026.000	53.724.000	89.317.000	0	2.286.460.000	31.403.000	0	0	0	2.780.930.000
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	372.125.000	53.485.000	35.382.000	0	5.014.000	25.124.000	0	0	0	717.230.000
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	56.026.000	7.927.000	17.269.000	0	629.000	3.754.000	469.048.000	0	0	554.653.000
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	53.815.000	7.372.000	24.115.000	0	1.689.000	25.958.000	502.446.000	0	0	615.395.000
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	52.442.000	6.980.000	21.428.000	0	1.250.000	6.280.000	949.270.000	0	0	1.037.646.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	26.057.366.000	4.433.313.000	3.221.943.000	0	463.915.000	134.412.940.000	1.009.085.000	0	0	169.598.462.000
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	22.762.000	3.342.000	6.768.000	0	0	8.989.000	0	0	0	41.861.000
TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ HAZ KURUMU	1.106.111.000	129.429.000	480.202.000	0	27.678.000	100.489.000	0	0	0	1.843.909.000
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	152.675.000	17.697.000	46.712.000	0	31.556.000	34.892.000	0	0	0	255.030.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	320.272.000	47.453.000	113.176.000	0	4.179.000	437.268.000	767.630.000	0	0	1.683.976.000
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	50.160.000	6.405.000	12.872.000	0	1.402.000	1.953.000	0	0	0	72.592.000
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	680.087.000	92.829.000	197.416.000	0	3.791.873.000	111.655.000	0	4.187.000	0	4.878.047.000
TÜRKİYE UZAY AJANSI	58.815.000	6.455.000	65.124.000	0	38.532.000	17.446.000	2.191.236.000	0	0	2.375.608.000
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	75.405.000	16.121.000	94.494.000	0	50.000	210.755.000	0	0	0	396.825.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	82.344.000	10.892.000	162.972.000	0	4.474.000	20.935.000	0	0	0	281.607.000
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	881.658.000	115.510.000	267.258.000	0	484.858.000	763.443.000	418.707.000	0	0	2.941.434.000
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	45.015.000	10.606.000	14.684.000	0	40.000	16.748.000	0	0	0	87.093.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	110.343.786.000	17.437.162.000	61.029.411.000	0	188.768.045.900	388.120.726.000	26.530.280.000	5.170.550.000	0	771.401.938.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR TOPLAMI	439.050.456.000	56.340.688.000	99.956.036.000	0	224.627.184.000	416.399.051.000	26.530.280.000	5.170.550.000	0	1.268.073.245.000

TABLO 17
2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(III) SAYILI CETVEL - DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
(EKONOMİK SINIFLANDIRIMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	İMAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	670.084.000	70.572.000	222.901.000	0	98.209.000	20.000.000	0	0	0	1.081.766.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	1.234.814.000	122.039.000	435.864.000	0	20.686.609.000	2.520.674.000	0	0	0	20.900.000.000
SERMAYE PİYASASI KURULU	521.400.000	58.750.000	213.650.000	0	487.100.000	219.100.000	0	0	0	1.500.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	1.325.900.000	331.900.000	637.400.000	0	91.555.000	1.198.250.000	0	0	0	4.409.000.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	867.746.000	102.070.000	621.537.000	0	151.151.000	40.863.000	0	0	0	1.783.267.000
KAMU İHALE KURUMU	385.538.000	41.150.000	337.427.000	0	413.725.000	22.160.000	0	0	0	1.200.000.000
REKABET KURUMU	568.720.000	61.780.000	158.623.000	0	50.039.000	73.900.000	0	0	0	913.053.000
KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	253.110.000	34.248.000	72.160.000	0	9.982.000	35.200.000	0	0	0	404.700.000
KİŞSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	187.400.000	25.650.000	97.250.000	0	8.000.000	24.000.000	0	0	0	342.300.000
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	195.736.000	44.311.000	561.340.000	0	15.880.000	602.225.000	0	0	0	1.419.492.000
SIĞORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	145.500.000	19.000.000	76.800.000	0	12.709.000	73.500.000	0	0	0	327.500.000
TOPLAM	6.335.948.000	911.470.000	3.434.952.000	0	22.848.936.000	4.829.872.000	0	0	0	38.381.175.000

TABLO 18
2025 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(III) SAYILI CETVEL - DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
(EKONOMİK SINIFLANDIRIMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	İMAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	939.056.000	98.800.000	312.061.000	0	136.827.000	28.000.000	0	0	0	1.514.744.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	1.605.313.000	158.695.000	588.300.000	0	27.164.619.000	2.183.073.000	0	0	0	31.700.000.000
SERMAYE PİYASASI KURULU	624.000.000	80.450.000	270.150.000	0	545.200.000	280.200.000	0	0	0	1.800.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	1.856.260.000	469.660.000	892.360.000	0	1.281.770.000	1.677.550.000	0	0	0	6.772.600.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	998.229.000	116.359.000	708.540.000	0	158.312.000	44.991.000	0	0	0	2.017.431.000
KAMU İHALE KURUMU	462.696.000	49.397.000	404.930.000	0	496.395.000	26.592.000	0	0	0	1.440.000.000
REKABET KURUMU	938.144.000	97.970.000	267.973.000	0	85.099.000	126.000.000	0	0	0	1.515.137.000
KİŞSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	278.419.000	37.675.000	87.245.000	0	11.622.000	35.025.000	0	0	0	449.986.000
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	248.776.000	38.475.000	148.975.000	0	12.000.000	36.000.000	0	0	0	513.450.000
SIĞORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	189.000.000	25.000.000	732.001.000	0	20.644.000	507.265.000	0	0	0	1.564.523.000
TOPLAM	8.408.983.000	1.223.324.000	4.512.535.000	0	29.928.838.000	5.039.696.000	0	0	0	48.113.377.000

TABLO 19
2026 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(III) SAYILI CETVEL - DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
(EKONOMİK SINIFLANDIRIMA)

KURUMLAR	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	İMAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	BORÇ VERME	YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	1.313.354.000	138.321.000	436.895.000	0	188.251.000	39.200.000	0	0	0	2.086.021.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	2.086.945.000	206.342.000	713.514.000	0	36.652.939.000	516.250.000	0	0	0	40.376.000.000
SERMAYE PİYASASI KURULU	719.550.000	101.400.000	327.450.000	0	707.300.000	344.300.000	0	0	0	2.200.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	2.598.754.000	659.524.000	1.249.304.000	0	1.794.478.000	2.346.570.000	0	0	0	8.641.640.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	1.088.146.000	127.984.000	764.962.000	0	164.142.000	49.441.000	0	0	0	2.194.075.000
KAMU İHALE KURUMU	508.985.000	54.360.000	445.450.000	0	546.953.000	29.252.000	0	0	0	1.585.000.000
REKABET KURUMU	1.492.824.000	154.250.000	437.552.000	0	143.060.000	217.500.000	0	0	0	2.445.186.000
KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	314.614.000	42.572.000	101.928.000	0	13.768.000	35.100.000	0	0	0	507.982.000
KİŞSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	389.340.000	53.885.000	208.425.000	0	16.800.000	50.400.000	0	0	0	718.830.000
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	324.672.000	76.165.000	954.949.000	0	26.644.000	307.439.000	0	0	0	1.689.866.000
SIĞORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	246.000.000	33.000.000	130.400.000	0	21.300.000	122.800.000	0	0	0	553.500.000
TOPLAM	11.082.204.000	1.638.783.000	5.770.219.000	0	40.455.632.000	4.060.262.000	0	0	0	62.008.100.000

TABLO 20
2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(I) SAYILI CETVEL - GENEL BÜTÇELİ İDARELER
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	9.536.885.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000	9.536.886.000
CUMHURBAŞKANLIĞI	11.299.843.000	0	0	507.000.000	0	0	0	0	0	477.000.000	12.283.843.000
ANAYASAMA KURUMU	178.921.000	0	379.878.000	0	0	0	0	0	0	0	558.799.000
YARGITAY	960.676.000	0	1.949.861.000	0	0	0	0	0	0	0	2.910.537.000
DANIŞTAY	726.437.000	0	953.734.000	0	0	0	0	0	0	0	1.680.171.000
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	0	0	759.957.000	0	0	0	0	0	0	0	759.957.000
SAVİŞTAY	620.991.000	0	1.710.755.000	0	0	0	0	0	0	0	2.331.746.000
ADALLET BAKANLIĞI	267.757.987.000	0	17.929.887.000	0	0	0	0	0	0	15.200.000	198.703.054.000
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI	7.842.113.000	432.653.446.000	0	0	0	0	0	0	0	1.401.000	440.496.960.000
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	48.525.525.000	18.603.412.000	6.309.916.000	0	0	2.886.247.000	0	0	0	35.000	76.295.436.000
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	27.998.866.000	0	0	0	0	0	0	1.466.270.000	1.512.244.000	396.267.000	31.373.647.000
HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI	2.507.602.960.000	168.953.491.000	515.103.000	894.754.071.000	2.726.347.000	7.137.144.000	4.875.000.000	687.205.000	24.671.398.000	952.881.706.000	4.564.413.425.000
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	96.598.474.000	0	0	0	0	0	0	0	995.621.194.000	0	1.092.129.665.000
SAĞLIK BAKANLIĞI	8.393.762.000	0	0	105.945.027.000	0	0	724.168.616.000	0	0	0	732.562.376.000
ULUŞTIRMA VE ALTYAPU BAKANLIĞI	263.136.240.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	263.136.240.000
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	6.127.404.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.127.404.000
ENERJİ VE İKLİM BAKANLIĞI	9.422.459.000	0	0	3.582.919.000	12.756.000	35.305.000.000	0	0	0	0	334.349.925.000
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	14.630.914.000	0	2.311.130.000	0	0	0	0	22.022.062.000	0	0	46.323.176.000
SNAN VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	43.244.843.000	0	0	32.768.892.000	0	2.980.834.000	0	0	0	0	38.964.106.000
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE KLİM BAKANLIĞI	4.019.496.000	0	0	7.291.570.000	11.367.032.000	233.103.165.000	0	0	0	16.000.100.000	271.741.383.000
TİCARET BAKANLIĞI	7.505.089.000	0	3.829.384.000	27.167.234.000	0	0	0	0	0	0	38.301.707.000
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	2.054.632.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.054.632.000
TARIMI VE ORMAN BAKANLIĞI	141.666.436.000	0	0	133.356.677.000	3.436.351.000	0	4.656.336.000	0	132.990.126.000	20.000.000	171.030.724.000
MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	0	0	286.061.000	0	0	0	0	0	0	0	286.061.000
MİLLÎ İSTİBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	0	0	17.447.418.000	0	0	0	0	0	0	0	17.447.418.000
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	9.507.063.000	63.000.000	180.123.525.000	0	0	0	0	0	0	0	189.693.586.000
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	22.820.000	0	11.494.517.000	0	0	0	0	0	0	0	11.517.337.000
EMNET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	24.218.843.000	0	275.402.195.000	0	0	0	0	0	0	0	305.479.702.000
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	12.106.461.000	0	0	0	0	0	0	79.718.344.000	0	0	91.824.805.000
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİM BAŞKANLIĞI	1.298.150.000	3.347.333.000	0	231.212.000	0	0	0	0	59.495.000	666.390.970.000	671.317.160.000
SEĞİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	32.102.224.000	0	0	0	0	0	0	0	0	2.286.000	32.104.510.000
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	8.160.971.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.160.971.000
METROPOLİT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	582.888.000	0	0	3.029.711.000	0	0	0	0	0	0	3.592.599.000
GOÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI	42.639.000	0	21.589.103.000	0	0	0	0	0	0	0	21.631.742.000
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	4.646.786.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.646.786.000
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	857.823.000	0	0	0	0	0	0	2.163.684.000	0	0	857.823.000
LETİŞİM BAKANLIĞI	1.962.701.000	0	0	0	0	0	0	1.429.548.000	0	0	4.126.955.000
MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	470.598.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	470.598.000
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	216.783.337.000	0	0	0	0	0	0	0	400.001.000	0	217.183.338.000
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	2.557.247.000	0	29.811.505.000	0	0	0	0	0	0	593.411.572.000	625.790.424.000
KLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	0	0	0	1.240.726.748.000	17.721.300.000	178.814.000	0	0	0	0	1.434.532.699.000
GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR (I SAYILI CETVEL)	3.554.060.105.000	633.230.662.000	694.881.293.000	1.240.726.748.000	17.721.300.000	281.382.410.000	733.699.952.000	1.434.532.699.000	1.161.113.318.000	2.557.909.971.000	11.007.879.053.000

TABLO 21
2025 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(I) SAYILI CETVEL - GENEL BÜTÇELİ İDARELER
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	12.297.956.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000	12.297.956.000
CUMHURBAŞKANLIĞI	13.628.794.000	0	0	624.200.000	0	0	0	0	0	587.200.000	14.840.194.000
ANAYASA MAHKEMESİ	220.257.000	0	472.330.000	0	0	0	0	0	0	0	692.587.000
YARGITAY	1.201.458.000	0	2.412.638.000	0	0	0	0	0	0	0	3.614.096.000
DANIŞTAY	904.008.000	0	1.183.434.000	0	0	0	0	0	0	0	2.087.442.000
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	0	0	943.114.000	0	0	0	0	0	0	0	943.114.000
SAYIŞTAY	760.174.000	0	2.489.849.000	0	0	0	0	0	0	0	3.250.023.000
ADALET BAKANLIĞI	29.408.891.000	0	215.801.877.000	0	0	0	0	0	0	15.247.000	245.226.015.000
MILLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	6.384.138.000	535.101.833.000	0	0	0	0	0	0	0	1.725.000	541.487.696.000
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	54.592.343.000	23.191.254.000	7.499.893.000	0	0	3.515.955.000	0	0	0	44.000	88.800.089.000
DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI	34.391.707.000	0	0	0	0	0	0	1.753.957.000	1.806.078.000	473.262.000	38.425.004.000
HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI	3.419.288.486.000	202.170.258.000	648.032.000	393.496.935.000	3.356.062.000	8.911.180.000	6.000.979.000	869.963.000	31.338.179.000	1.208.263.765.000	5.271.242.827.000
MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	115.608.394.000	0	0	0	0	0	0	0	1.217.231.288.000	0	1.332.839.682.000
SAĞLIK BAKANLIĞI	10.290.933.000	0	0	0	0	0	876.169.892.000	0	0	0	886.460.785.000
ULUŞTIRMA VE ALTYAPU BAKANLIĞI	982.897.980.000	0	0	131.415.661.000	0	0	0	0	0	1.070.000	494.314.311.000
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	7.614.171.000	0	0	0	0	0	0	0	0	369.750.021.000	377.364.192.000
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	11.588.814.000	0	0	739.398.000	15.821.000	43.459.400.000	0	0	0	52.000	55.804.465.000
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	17.750.548.000	0	0	2.857.493.000	0	0	0	27.465.383.000	0	0	48.073.404.000
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	52.920.009.000	0	0	41.434.623.000	0	3.854.521.000	0	0	0	0	98.009.153.000
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE KLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	4.966.729.000	0	0	9.775.127.000	14.039.379.000	387.980.316.000	0	0	0	19.695.522.000	436.047.073.000
TİCARET BAKANLIĞI	9.680.729.000	0	4.878.960.000	33.473.889.000	0	0	0	0	0	0	48.033.377.000
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	2.423.807.000	0	0	0	0	0	0	42.122.045.000	139.470.616.000	26.000.000	184.042.168.000
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	171.940.598.000	0	0	164.234.983.000	4.272.181.000	0	5.876.614.000	0	0	0	346.324.346.000
MILLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	0	0	354.426.000	0	0	0	0	0	0	0	354.426.000
MILLİ İSTİBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	0	0	20.303.997.000	0	0	0	0	0	0	0	20.303.997.000
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	11.669.144.000	80.578.000	223.239.086.000	0	0	0	0	0	0	0	234.988.808.000
SAHİL GÜVENLİK KOMİTANLIĞI	28.090.000	0	14.867.870.000	0	0	0	0	0	0	0	14.595.960.000
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	28.688.328.000	0	339.437.220.000	0	0	0	0	0	7.221.464.000	0	375.347.012.000
DIŞANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	14.948.117.000	0	0	0	0	0	0	98.967.484.000	0	0	113.915.601.000
AİRET VE AÇIL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	1.485.250.000	3.745.847.000	0	235.868.000	0	0	0	0	65.088.000	15.226.989.000	20.758.142.000
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	40.653.409.000	0	0	0	0	0	0	0	0	2.894.000	40.656.303.000
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	10.132.212.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.132.212.000
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	666.284.000	0	0	3.629.736.000	0	0	0	0	0	0	4.296.020.000
GOÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI	28.228.000	0	26.790.632.000	0	0	0	0	0	0	0	26.818.860.000
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	5.730.464.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.730.464.000
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	1.067.254.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.067.254.000
İLETİŞİM BAKANLIĞI	2.426.116.000	0	0	0	0	0	0	2.902.558.000	0	0	5.328.674.000
MILLİ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	494.134.000	0	0	0	0	0	0	1.867.792.000	0	0	2.361.926.000
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	248.528.173.000	0	0	0	0	0	0	0	492.389.000	0	248.020.562.000
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	3.166.867.000	0	0	36.740.931.000	0	0	0	0	0	916.389.873.000	956.277.371.000
KLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	0	0	0	220.040.000	0	0	0	0	0	0	220.040.000
GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR (I SAYILI CETVEL)	4.707.423.993.000	764.289.770.000	861.023.359.000	81.658.713.000	21.903.473.000	447.021.372.000	888.047.445.000	175.948.162.000	1.397.625.102.000	2.530.413.755.000	12.812.394.741.000

TABLO 22
2026 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(I) SAYILI CETVEL - GENEL BÜTÇELİ İDARELER
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	15.482.258.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000	15.482.258.000
CUMHURBAŞKANLIĞI	15.366.598.000	0	0	7.017.800.000	0	0	0	0	0	666.800.000	16.740.598.000
ANAYASA MAHKEMESİ	249.767.000	0	543.738.000	0	0	0	0	0	0	0	793.505.000
YARGITAY	1.391.103.000	0	2.763.430.000	0	0	0	0	0	0	0	4.144.933.000
DANIŞTAY	1.035.538.000	0	1.383.126.000	0	0	0	0	0	0	0	2.398.724.000
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	0	0	1.083.432.000	0	0	0	0	0	0	0	1.083.432.000
SAVINTAY	869.638.000	0	3.672.760.000	0	0	0	0	0	0	0	4.542.398.000
ADALLET BAKANLIĞI	31.915.771.000	0	247.001.496.000	0	0	0	0	0	0	15.282.000	278.932.549.000
MILLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI	7.261.636.000	611.573.456.000	0	0	0	0	0	0	0	1.956.000	618.837.048.000
ÇİŞLERİ BAKANLIĞI	62.241.880.000	26.627.046.000	8.484.970.000	0	0	3.986.441.000	0	0	0	51.000	101.340.336.000
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	38.991.962.000	0	0	0	0	0	0	1.911.991.000	1.963.886.000	514.614.000	43.382.453.000
HAZNE VE MALİYE BAKANLIĞI	4.192.488.824.000	241.757.399.000	767.007.000	351.023.141.000	3.805.141.000	10.023.090.000	6.803.988.000	1.038.245.000	35.985.438.000	141.759.012.000	6.261.228.096.000
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	132.145.827.000	0	0	0	0	0	0	0	1.378.783.024.000	0	1.510.928.551.000
SAĞLIK BAKANLIĞI	11.752.877.000	0	0	0	0	0	1.014.574.359.000	0	0	0	1.026.327.236.000
ULUŞTIRMA VE ALTYAPU BAKANLIĞI	420.376.861.000	0	0	149.088.115.000	0	0	0	0	0	1.213.000	569.466.189.000
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	8.684.346.000	0	0	0	0	0	0	0	0	427.866.581.000	436.550.927.000
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	13.163.076.000	0	0	846.288.000	18.207.000	49.274.906.000	0	0	0	59.000	63.302.536.000
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	20.211.427.000	0	0	3.259.448.000	0	0	0	31.196.318.000	0	0	54.667.193.000
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	59.884.149.000	0	0	48.151.988.000	0	4.135.130.000	0	0	0	0	112.151.268.000
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE KLİM BAKANLIĞI	5.673.442.000	0	0	11.344.418.000	12.164.517.000	375.595.932.000	0	0	0	21.563.442.000	426.341.751.000
TİCARET BAKANLIĞI	10.540.870.000	0	5.866.285.000	38.030.937.000	0	0	0	0	0	0	54.137.952.000
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	2.771.221.000	0	0	0	0	0	0	47.767.349.000	158.876.304.000	26.984.000	209.441.858.000
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	192.447.847.000	0	0	186.338.153.000	4.889.297.000	0	6.660.215.000	0	0	0	390.335.312.000
MILLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	0	0	406.179.000	0	0	0	0	0	0	0	406.179.000
MILLÎ İSTİBRAFAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	0	0	23.230.072.000	0	0	0	0	0	0	0	23.230.072.000
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	13.295.241.000	91.351.000	254.091.153.000	0	0	0	0	0	0	0	267.795.745.000
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	31.849.000	0	16.397.484.000	0	0	0	0	0	0	0	16.429.333.000
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	24.745.888.000	0	391.343.950.000	0	0	0	0	0	7.889.709.000	0	423.979.547.000
DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	17.201.421.000	0	0	0	0	0	0	113.833.557.000	0	0	131.134.978.000
AFFETİVE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	1.619.729.000	4.202.254.000	0	208.430.000	0	0	0	0	69.506.000	16.533.539.000	22.633.458.000
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	46.519.468.000	0	0	0	0	0	0	0	0	3.350.000	46.522.818.000
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	11.661.035.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11.661.035.000
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	757.288.000	0	30.525.027.000	4.041.111.000	0	0	0	0	0	0	4.798.399.000
GOÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI	32.535.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30.575.562.000
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	6.198.718.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.198.718.000
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	1.223.882.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.223.882.000
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	2.770.402.000	0	0	0	0	0	0	3.297.436.000	0	0	6.067.838.000
MILLÎ İSARATLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	585.521.000	0	0	0	0	0	0	2.138.619.000	0	0	2.724.140.000
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	289.083.215.000	0	0	0	0	0	0	0	558.277.000	0	289.641.492.000
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	3.625.688.000	0	0	41.252.279.000	0	0	0	0	0	1.158.425.456.000	1.204.303.333.000
İKİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	0	0	0	0	249.906.000	0	0	0	0	0	249.906.000
GENEL BÜTÇELİ KURUMLAR (I SAYILI CETVEL)	5.664.248.457.000	884.251.506.000	987.558.109.000	834.292.169.000	21.127.068.000	443.015.499.000	1.028.038.572.000	201.283.515.000	1.584.126.145.000	3.044.208.340.000	14.692.148.330.000

TABLO 23/A
2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAYINMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENLEME GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAGLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE ÖZ HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	58.301.000	0	0	0	0	0	0	0	728.374.000	0	784.675.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	1.354.608.000	0	0	0	0	0	2.949.955.000	120.110.000	6.179.129.000	0	10.603.802.000
ORTADOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.086.230.000	0	0	0	0	0	47.676.000	3.323.910.000	0	0	4.628.916.000
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	1.234.374.000	0	0	0	0	0	2.526.693.000	102.928.000	6.254.585.000	0	10.125.580.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	962.095.000	0	0	0	0	0	2.000.729.000	65.391.000	5.387.365.000	0	8.415.580.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	1.326.419.000	0	0	0	0	0	2.039.010.000	61.416.000	7.200.534.000	10.000.000	10.637.379.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	615.173.000	0	0	0	0	0	57.091.000	3.474.179.000	0	1.018.000	4.147.461.000
BÜYÜKSAĞIR ÜNİVERSİTESİ	761.584.000	0	0	0	0	0	124.336.000	2.074.972.000	0	0	2.960.892.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	595.780.000	0	0	0	0	0	277.036.000	83.262.000	4.689.711.000	1.500.000	5.598.213.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	336.014.000	0	0	0	0	0	72.203.000	2.610.952.000	0	9.000	3.019.178.000
MİMAR SINAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	257.512.000	0	0	0	0	0	0	62.922.000	1.057.933.000	0	1.378.367.000
EĞE ÜNİVERSİTESİ	937.944.000	0	0	0	0	0	1.913.531.000	38.742.000	5.838.989.000	5.000.000	8.734.206.000
BÖRÜZ ENLİK ÜNİVERSİTESİ	824.956.000	0	0	0	0	0	1.382.304.000	73.147.000	4.852.875.000	0	7.132.921.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	448.410.000	0	0	0	0	0	1.054.384.000	64.519.000	2.642.369.000	0	4.207.762.000
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	583.532.000	0	0	0	0	0	1.436.387.000	27.768.000	4.189.061.000	5.000.000	6.251.748.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	612.048.000	0	0	0	0	0	41.691.000	3.705.858.000	0	0	4.359.497.000
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	1.078.679.000	0	0	0	0	0	773.551.000	16.184.000	4.032.598.000	0	5.961.012.000
KADIZ ÜNİVERSİTESİ	351.453.000	0	0	0	0	0	1.222.842.000	20.478.000	4.091.649.000	0	5.686.422.000
ERZİCES ÜNİVERSİTESİ	419.100.000	0	0	0	0	0	1.155.735.000	23.345.000	3.996.873.000	5.000.000	5.556.953.000
SİVAS ÇAMLIKENT ÜNİVERSİTESİ	444.073.000	0	0	0	0	0	1.468.669.000	20.131.000	3.304.448.000	0	5.237.519.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	894.192.000	0	0	0	0	0	1.407.256.000	24.094.000	3.444.756.000	0	5.779.298.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	489.184.000	0	0	0	0	0	1.136.200.000	32.559.000	3.926.501.000	0	5.584.444.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	600.329.000	0	0	0	0	0	1.134.660.000	21.976.000	3.078.183.000	0	4.835.148.000
ATAÖRÜN ÜNİVERSİTESİ	765.727.000	0	0	0	0	0	992.250.000	30.969.000	5.221.496.000	0	6.816.542.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	727.670.000	0	0	0	0	0	1.391.646.000	25.768.000	3.989.651.000	398.000	5.590.448.000
FRAT ÜNİVERSİTESİ	623.784.000	0	0	0	0	0	1.279.469.000	16.433.000	3.500.325.000	0	5.419.991.000
DICLE ÜNİVERSİTESİ	807.248.000	0	0	0	0	0	1.153.776.000	24.719.000	3.188.315.000	0	5.174.058.000
İYAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	649.686.000	0	0	0	0	0	1.158.685.000	19.222.000	3.077.197.000	500.000	4.905.210.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	472.776.000	0	0	0	0	0	1.059.272.000	17.539.000	3.104.101.000	1.021.000	4.045.649.000
ZİNGİR YAKAR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	240.863.000	0	0	0	0	0	1.391.646.000	16.134.000	1.143.029.000	20.000.000	4.116.762.000
ŞEBİZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	173.665.000	0	0	0	0	0	0	12.969.000	1.042.587.000	0	1.225.221.000
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	374.787.000	0	0	0	0	0	657.663.000	12.940.000	2.087.387.000	1.000.000	3.133.787.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	333.733.000	0	0	0	0	0	662.556.000	19.951.000	3.371.877.000	0	4.388.117.000
AYDIN ADAM MENDERES ÜNİVERSİTESİ	305.501.000	0	0	0	0	0	756.229.000	12.886.000	3.240.192.000	0	4.314.808.000
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	315.435.000	0	0	0	0	0	580.904.000	19.894.000	2.159.845.000	5.000.000	3.077.426.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	465.111.000	0	0	0	0	0	824.639.000	20.489.000	2.920.203.000	0	4.215.501.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	540.703.000	0	0	0	0	0	1.054.951.000	13.541.000	3.418.121.000	0	5.027.216.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	224.401.000	0	0	0	0	0	490.619.000	9.161.000	1.931.682.000	0	2.655.883.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	486.719.000	0	0	0	0	0	877.249.000	33.063.000	3.424.859.000	0	4.821.890.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	327.649.000	0	0	0	0	0	820.205.000	18.088.000	2.576.206.000	0	2.929.949.000
MANİSA CELAL BAYRAK ÜNİVERSİTESİ	345.486.000	0	0	0	0	0	732.628.000	14.897.000	2.663.347.000	0	3.778.628.000
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	284.739.000	0	0	0	0	0	159.011.000	15.539.000	2.128.874.000	56.000	2.588.219.000
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	262.457.000	0	0	0	0	0	643.318.000	11.527.000	2.233.231.000	0	3.158.533.000
AFYON KOCCATEPE ÜNİVERSİTESİ	335.859.000	0	0	0	0	0	0	11.234.000	1.532.386.000	200.000	1.879.679.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	177.294.000	0	0	0	0	0	326.120.000	21.713.000	1.686.112.000	0	2.210.239.000
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	644.454.000	0	0	0	0	0	503.502.000	28.257.000	2.151.217.000	0	4.068.536.000
NEĞİCE ÖMER HALİS ÖZDEMİR ÜNİVERSİTESİ	292.479.000	0	0	0	0	0	5.688.000	11.860.000	1.455.026.000	0	1.765.053.000
KÜTAYHA DUMLUYAN ÜNİVERSİTESİ	240.671.000	0	0	0	0	0	0	45.770.000	1.822.673.000	0	2.109.114.000
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	359.052.000	0	0	0	0	0	554.457.000	17.506.000	2.460.100.000	0	3.391.115.000
MUĞLA SİTKİ KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	519.919.000	0	0	0	0	0	70.787.000	17.055.000	2.193.536.000	0	2.801.297.000
KONRANMANIŞAŞ SİTÇU İBRAHİM ÜNİVERSİTESİ	469.736.000	0	0	0	0	0	636.403.000	18.485.000	2.153.825.000	0	3.278.449.000
ERZURUM ÜNİVERSİTESİ	273.347.000	0	0	0	0	0	237.659.000	19.189.000	2.041.185.000	0	2.598.620.000
ERZİCESİR ÖSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	443.124.000	0	0	0	0	0	1.186.956.000	27.777.000	2.917.694.000	400.000	4.575.961.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	142.761.000	0	0	0	0	0	11.897.000	639.447.000	1.318.699.000	700.000	1.945.805.000
KIRŞEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	166.887.000	0	0	0	0	0	16.848.000	1.318.699.000	18.000	1.502.452.000	
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	326.392.000	0	0	0	0	0	0	19.353.000	1.454.092.000	0	1.799.837.000
KIRSEKİLE ÜNİVERSİTESİ	190.332.000	0	0	0	0	0	587.389.000	10.656.000	1.896.280.000	2.500.000	2.661.871.000
BURDUR MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	96.358.000	0	0	0	0	0	51.763.000	10.043.000	1.813.803.000	0	1.971.967.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	334.725.000	0	0	0	0	0	83.862.000	11.385.000	1.130.481.000	1.000.000	1.551.453.000
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	156.637.000	0	0	0	0	0	83.599.000	13.772.000	1.962.655.000	0	2.216.863.000
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	287.323.000	0	0	0	0	0	541.800.000	24.447.000	1.969.879.000	0	2.816.449.000
ERZİCAN ENHALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	494.418.000	0	0	0	0	0	141.464.000	14.594.000	2.287.256.000	0	1.933.666.000
İSKENDERUN ÜNİVERSİTESİ	131.057.000	0	0	0	0	0	14.000.000	11.481.000	1.274.400.000	14.000	1.426.952.000
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	187.680.000	0	0	0	0	0	60.205.000	7.825.000	1.506.199.000	500.000	1.761.410.000
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	145.081.000	0	0	0	0	0	343.760.000	14.436.000	1.332.724.000	885.000	1.493.126.000
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	273.071.000	0	0	0	0	0	343.760.000	13.590.000	1.393.460.000	0	2.023.811.000
ADIRAN ÜNİVERSİTESİ	257.548.000	0	0	0	0	0	218.770.000	8.098.000	1.467.884.000	2.000.000	1.954.209.000
ÇİĞLI ÜNİVERSİTESİ	127.100.000	0	0	0	0	0	61.524.000	12.232.000	1.291.500.000	200.000	1.598.624.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	164.837.000	0	0	0	0	0	0	12.420.000	1.073.900.000	0	1.251.117.000
KARAMANOĞLU MEHMETBAY ÜNİVERSİTESİ	156.335.000	0	0	0	0	0	20.559.000	11.957.000	1.136.075.000	1.000.000	1.324.926.000
AGRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	115.903.000	0	0	0	0	0	9.644.000	1.117.463.000	300.000	1.243.210.000	
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	140.568.000	0	0	0	0	0	0	18.245.000	1.002.059.000	200.000	1.161.072.000
ŞIR ÜNİVERSİTESİ	125.473.000	0	0	0	0	0	0	12.825.000	1.292.503.000	0	1.340.891.000
NEVEŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	159.109.000	0	0	0	0	0	126.638.000	7.550.000	1.075.120.000	0	1.387.417.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	221.407.000	0	0	0	0	0	0	27.764.000	1.840.735.000	100.000	2.090.006.000
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	138.827.000	0	0	0	0	0	5.178.000	715.375.000	500.000	599.880.000	
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	194.380.000	0	0								

TABLO 23/B
2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAYIMMA HİZMETLERİ	KAMU DİZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAGLIK HİZMETLERİ	DİNLENME KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	3.053.427.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.053.427.000
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	430.715.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	430.715.000
SAYIMMA BAŞKANLIĞI	132.104.000	704.948.000	0	0	0	0	0	0	0	0	837.052.000
ATA TÜRK KÜLTÜR DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	0	0	0	0	0	0	0	118.867.000	0	0	118.867.000
ATA TÜRK ARASTIRMA MERKEZİ	0	0	0	0	0	0	0	60.021.000	0	0	60.021.000
ATA TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	0	0	0	0	0	0	0	65.927.000	0	0	65.927.000
TÜRK DİL KURUMU	0	0	0	0	0	0	0	135.346.000	0	0	135.346.000
TÜRK TARİH KURUMU	0	0	0	0	0	0	0	238.981.000	0	0	238.981.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARASTIRMA KURUMU	27.620.881.000	0	0	0	0	0	0	4.463.700.000	0	0	32.084.581.000
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	119.138.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	119.138.000
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.979.095.000	0	0	262.152.756.000	0	0	0	0	0	997.000	267.132.848.000
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	348.668.000	0	0	0	0	0	0	2.402.459.000	0	0	2.751.127.000
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	189.868.000	0	0	0	0	0	0	2.507.180.000	0	0	2.696.748.000
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.692.689.000	0	0	26.056.430.000	0	0	0	0	0	0	27.748.119.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	342.390.000	0	0	0	0	0	0	2.839.206.000	0	545.029.000	3.726.625.000
TÜRKİYE HÜDÜT VE SAHİLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	239.373.000	0	0	0	0	0	479.327.000	0	0	0	718.640.000
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.019.057.000	0	0	3.688.615.000	0	0	0	42.279.000	0	36.000	4.749.987.000
SİMLİ HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	180.395.000	0	0	347.898.000	0	0	0	0	0	4.000	508.297.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	756.559.000	0	0	2.456.906.000	0	0	0	0	0	0	3.213.465.000
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	338.856.000	0	0	512.071.000	0	0	0	0	0	0	848.927.000
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇELİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME DARESİ BAŞKANLIĞI	560.132.000	0	0	7.173.151.000	0	0	0	0	0	41.000	7.733.284.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	2.612.491.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.612.491.000
GAP BÖLGE KALKINMA DARESİ	147.436.000	0	0	0	0	691.860.000	0	0	0	0	839.316.000
ÖZELLEŞTİRME DARESİ BAŞKANLIĞI	299.994.000	0	0	116.021.000	0	0	0	0	0	0	415.015.000
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	21.225.000	0	0	214.749.000	0	0	0	0	0	0	235.974.000
GEZME İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİLE YURTİÇİ YURT DIŞI KURUMU	14.502.000	0	0	13.560.987.000	0	0	0	0	0	0	13.575.489.000
MESLEK YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	172.686.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	172.686.000
YURT İÇİ TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	13.105.659.000	0	0	0	0	0	0	0	684.100.000	0	13.789.759.000
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	288.169.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	288.169.000
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA DARESİ BAŞKANLIĞI	46.833.000	0	0	0	0	359.255.000	0	0	0	0	406.088.000
KONYA OVA Sİ PROJESİ BÖLGE KALKINMA DARESİ BAŞKANLIĞI	37.052.000	0	0	0	0	402.647.000	0	0	0	0	439.699.000
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA DARESİ BAŞKANLIĞI	43.133.000	0	0	0	0	699.144.000	0	0	0	0	742.277.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.346.784.000	0	0	110.663.561.000	484.130.000	11.004.861.000	0	0	0	0	123.579.336.000
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	0	0	0	29.527.000	0	0	0	0	0	0	29.527.000
TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU	460.301.000	0	0	0	0	0	818.608.000	0	0	0	1.278.909.000
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	179.492.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	179.492.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	354.987.000	0	0	0	0	0	842.193.000	0	0	0	1.197.180.000
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	21.016.000	0	0	29.884.000	0	0	0	0	0	0	50.860.000
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	402.383.000	0	0	3.171.668.000	0	0	0	0	0	0	3.574.051.000
TÜRKİYE UZAN AJANSI	1.702.764.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.702.764.000
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	50.688.000	0	0	41.771.000	0	0	0	189.518.000	0	0	281.967.000
TÜRKİYE ADALLET AKADEMİSİ	199.890.000	0	0	1.660.594.000	0	0	0	0	0	0	1.860.484.000
TÜRKİYE ENERJİ NÜKLEER VE MADEN ARASTIRMA KURUMU	393.163.000	0	0	1.660.594.000	36.019.000	0	0	0	0	0	1.998.800.000
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	4.000.000	0	0	56.926.000	0	0	0	0	0	228.000	211.004.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	52.041.184.000	704.948.000	13.775.736.000	418.398.832.000	500.149.000	13.256.787.000	2.140.128.000	8.834.887.000	9.409.917.000	546.335.000	519.662.903.000
ÖZEL BÜTÇELERİN TOPLAMI	94.271.014.000	704.948.000	13.775.736.000	418.398.832.000	500.149.000	13.256.787.000	2.140.128.000	11.692.333.000	261.732.246.000	628.316.000	865.477.685.000

2024 Yılı Bütçe Gerekçesi

TABLO 24/A
2025 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İŞKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDEM HİZMETLERİ	TOPLAM
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	69.614.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	973.745.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	1.652.044.000	0	0	0	0	0	3.774.312.000	104.843.000	7.736.842.000	0	13.268.041.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.308.365.000	0	0	0	0	0	0	55.933.000	4.379.908.000	0	5.744.206.000
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	1.528.242.000	0	0	0	0	0	0	3.119.456.000	125.440.000	7.769.246.000	10.403.991.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	1.598.143.000	0	0	0	0	0	0	2.488.566.000	43.812.000	6.732.780.000	10.403.991.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	1.645.064.000	0	0	0	0	0	2.140.631.000	29.052.000	8.868.176.000	16.946.000	12.797.969.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	753.755.000	0	0	0	0	0	0	33.468.000	4.355.549.000	1.022.000	5.143.833.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	944.408.000	0	0	0	0	0	0	153.120.000	2.573.543.000	0	3.671.071.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	687.167.000	0	0	0	0	0	342.030.000	104.206.000	5.812.732.000	2.000.000	6.848.135.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	415.766.000	0	0	0	0	0	0	52.071.000	3.170.583.000	11.000	3.638.431.000
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	318.961.000	0	0	0	0	0	0	13.506.000	3.236.850.000	0	3.799.402.000
EĞİTİM ÜNİVERSİTESİ	1.159.327.000	0	0	0	0	0	2.363.804.000	23.181.000	7.277.997.000	10.000.000	10.833.409.000
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	1.019.511.000	0	0	0	0	0	1.708.462.000	67.418.000	6.045.369.000	0	8.840.751.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	541.345.000	0	0	0	0	0	1.302.961.000	64.891.000	3.314.612.000	0	5.223.899.000
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	721.366.000	0	0	0	0	0	1.765.497.000	19.567.000	5.238.041.000	0	7.744.471.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	759.957.000	0	0	0	0	0	0	52.996.000	4.618.151.000	0	5.421.104.000
BELEDİYE ÜNİVERSİTESİ	1.348.517.000	0	0	0	0	0	864.548.000	12.627.000	5.088.888.000	0	7.242.033.000
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	387.336.000	0	0	0	0	0	1.508.131.000	13.003.000	5.138.579.000	0	7.245.019.000
ERZURUM ÜNİVERSİTESİ	586.433.000	0	0	0	0	0	1.425.517.000	27.218.000	4.839.263.000	6.000.000	6.884.421.000
SİVAS ÇAMURHURMET ÜNİVERSİTESİ	653.294.000	0	0	0	0	0	1.813.326.000	13.812.000	3.965.322.000	0	6.445.754.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	1.110.487.000	0	0	0	0	0	1.721.142.000	28.480.000	4.275.994.000	0	7.136.083.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	605.029.000	0	0	0	0	0	1.404.532.000	30.299.000	4.885.346.000	0	6.925.295.000
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	743.581.000	0	0	0	0	0	1.438.789.000	39.100.000	3.811.700.000	0	6.025.144.000
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	952.014.000	0	0	0	0	0	1.228.704.000	38.402.000	6.232.979.000	0	8.451.999.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	899.894.000	0	0	0	0	0	1.486.438.000	22.017.000	4.246.654.000	0	6.655.003.000
FRAT ÜNİVERSİTESİ	772.986.000	0	0	0	0	0	1.137.996.000	13.817.000	4.351.134.000	0	6.875.932.000
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	1.013.802.000	0	0	0	0	0	1.401.594.000	30.211.000	3.898.526.000	0	6.254.123.000
ULAN KÜLTÜR VE TURİZM ÜNİVERSİTESİ	609.493.000	0	0	0	0	0	97.218.000	15.161.000	3.877.865.000	0	4.086.261.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	586.025.000	0	0	0	0	0	1.254.460.000	15.261.000	3.863.688.000	26.000	5.779.770.000
ZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	298.278.000	0	0	0	0	0	0	8.231.000	1.364.842.000	87.000.000	1.758.351.000
GEZİTEK TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	215.243.000	0	0	0	0	0	0	16.165.000	1.291.952.000	0	1.523.340.000
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	466.022.000	0	0	0	0	0	667.311.000	15.834.000	2.646.741.000	600.000	3.766.568.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	414.645.000	0	0	0	0	0	618.477.000	12.247.000	4.201.353.000	0	5.445.772.000
YILDIZ ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	378.050.000	0	0	0	0	0	633.297.000	19.987.000	4.018.199.000	0	5.346.546.000
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	381.348.000	0	0	0	0	0	717.218.000	23.989.000	2.980.160.000	5.000.000	3.817.785.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	576.693.000	0	0	0	0	0	1.018.382.000	22.506.000	3.615.591.000	0	5.234.172.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	670.590.000	0	0	0	0	0	1.338.525.000	10.588.000	4.284.974.000	0	6.384.687.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	277.794.000	0	0	0	0	0	606.465.000	7.668.000	2.401.606.000	0	3.293.533.000
BEŞİRLİ ÜNİVERSİTESİ	605.365.000	0	0	0	0	0	1.083.842.000	4.265.040.000	4.265.040.000	0	5.988.556.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	398.260.000	0	0	0	0	0	9.649.000	11.278.000	3.098.414.000	0	3.517.801.000
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	427.968.000	0	0	0	0	0	921.321.000	10.792.000	3.317.317.000	0	4.677.388.000
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	352.549.000	0	0	0	0	0	196.625.000	22.319.000	2.640.095.000	64.000	3.211.652.000
NATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	326.786.000	0	0	0	0	0	672.401.000	19.340.000	2.807.132.000	0	3.825.659.000
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	414.173.000	0	0	0	0	0	0	13.935.000	1.906.771.000	260.000	2.335.139.000
ERZURUM ÜNİVERSİTESİ	220.536.000	0	0	0	0	0	403.478.000	19.396.000	2.905.488.000	0	3.742.298.000
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	715.019.000	0	0	0	0	0	644.693.000	25.152.000	3.592.693.000	0	4.977.557.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	362.499.000	0	0	0	0	0	6.979.000	14.370.000	1.806.374.000	0	2.190.222.000
KÜTAHYA DÜMLÜPINAR ÜNİVERSİTESİ	297.978.000	0	0	0	0	0	0	54.219.000	2.268.014.000	0	2.620.211.000
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	444.891.000	0	0	0	0	0	684.341.000	14.276.000	3.098.111.000	0	4.292.819.000
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÜNİVERSİTESİ	483.319.000	0	0	0	0	0	97.218.000	21.263.000	2.119.764.000	0	3.475.765.000
BAHARANMANIŞAĞI SULTAN MAM ÜNİVERSİTESİ	614.012.000	0	0	0	0	0	742.298.000	17.975.000	2.645.086.000	0	4.018.372.000
KIRIKALE ÜNİVERSİTESİ	344.631.000	0	0	0	0	0	317.804.000	23.323.000	2.537.028.000	0	3.222.786.000
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	548.773.000	0	0	0	0	0	1.467.372.000	34.060.000	3.624.823.000	500.000	5.675.528.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	176.789.000	0	0	0	0	0	0	8.558.000	800.311.000	0	965.658.000
MİRSİN İBRAHİM ÇELİK ÜNİVERSİTESİ	206.784.000	0	0	0	0	0	0	19.917.000	1.636.394.000	22.000	1.865.117.000
GAZİANIR ÜNİVERSİTESİ	402.285.000	0	0	0	0	0	1.807.000	0	1.811.892.000	0	2.213.984.000
DUZCE ÜNİVERSİTESİ	235.601.000	0	0	0	0	0	797.484.000	9.755.000	2.354.551.000	0	3.357.341.000
BURDUR MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	119.564.000	0	0	0	0	0	63.888.000	9.970.000	2.252.352.000	0	2.446.574.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	406.447.000	0	0	0	0	0	103.071.000	10.406.000	1.405.076.000	0	1.925.600.000
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	194.062.000	0	0	0	0	0	102.942.000	17.124.000	2.439.952.000	0	2.756.059.000
TEHRAN HANIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	358.695.000	0	0	0	0	0	671.842.000	11.724.000	2.405.000.000	0	3.465.646.000
ERZİNCAN ENALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	535.235.000	0	0	0	0	0	0	11.085.000	1.726.745.000	0	2.278.055.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	169.811.000	0	0	0	0	0	17.233.000	9.903.000	1.586.643.000	18.000	1.783.668.000
ÇİRESLİN ÜNİVERSİTESİ	232.170.000	0	0	0	0	0	74.480.000	9.713.000	1.869.351.000	0	2.185.714.000
NIĞN ÜNİVERSİTESİ	178.702.000	0	0	0	0	0	0	15.379.000	1.657.608.000	0	1.852.687.000
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	337.601.000	0	0	0	0	0	427.003.000	17.243.000	1.732.478.000	0	2.516.324.000
ERZURUM ÜNİVERSİTESİ	354.433.000	0	0	0	0	0	270.284.000	6.970.000	1.862.200.000	0	2.489.017.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	169.857.000	0	0	0	0	0	75.984.000	7.727.000	1.619.133.000	0	1.872.481.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	204.196.000	0	0	0	0	0	0	15.292.000	1.335.980.000	0	1.555.468.000
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	193.845.000	0	0	0	0	0	25.269.000	12.360.000	1.410.695.000	2.000.000	1.644.169.000
AGRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	137.420.000	0	0	0	0	0	0	9.123.000	1.398.930.000	0	1.545.373.000
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	174.726.000	0	0	0	0	0	0	22.062.000	1.243.210.000	200.000	1.449.278.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	150.460.000	0	0	0	0	0	0	16.875.000	1.485.852.000	0	1.653.787.000
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	197.254.000	0	0	0	0	0	154.657.000	6.888.000	1.338.384.000	0	1.697.183.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	274.720.000	0	0	0	0	0	0	30.539.000	2.289.737.000	251.000	2.595.247.000
MİLLÎ 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	172.111.000	0	0	0	0	0	0	4.810.000	839.883.000	0	1.016.804.000
ÇANIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	212.357.000	0	0	0	0	0	0	9.950.000	1.493.722.000	0	1.717.029.000

TABLO 24/B
2025 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAGLIK HİZMETLERİ	ÖNLENME KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	3.811.769.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.811.769.000
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	540.551.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	540.551.000
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	162.615.000	875.993.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.038.608.000
ATA TÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	0	0	0	0	0	0	0	147.633.000	0	0	147.633.000
ATA TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	0	0	0	0	0	0	0	74.205.000	0	0	74.205.000
TÜRK DİL KURUMU	0	0	0	0	0	0	0	81.472.000	0	0	81.472.000
TÜRK TARİH KURUMU	0	0	0	0	0	0	0	167.863.000	0	0	167.863.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	34.010.499.000	0	0	0	0	0	0	293.807.000	0	0	293.807.000
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	147.924.000	0	0	0	0	0	0	5.499.732.000	0	0	39.510.191.000
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.526.798.000	0	0	361.281.932.000	0	0	0	0	0	1.227.000	387.808.917.000
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	435.193.000	0	0	0	0	0	0	2.982.836.000	0	0	3.418.019.000
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	234.820.000	0	0	0	0	0	0	3.112.074.000	0	0	3.346.894.000
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.895.694.000	0	0	32.952.744.000	0	0	0	0	0	0	34.448.408.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	424.454.000	0	0	0	0	0	0	3.511.705.000	0	679.505.000	4.615.667.000
TÜRKİYE HÜDÜT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	287.888.000	0	0	0	0	0	0	598.328.000	0	0	886.216.000
MADEN TETKİK VE ARAŞTIRMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.276.189.000	0	0	4.556.630.000	0	0	0	51.664.000	0	44.000	5.884.507.000
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	199.292.000	0	0	429.709.000	0	0	0	0	0	5.000	629.006.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	53.745.000	0	0	276.802.000	0	0	0	0	0	0	330.547.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	910.405.000	0	0	3.071.279.000	0	0	0	0	0	0	3.981.684.000
TÜRK PATENT VE İMARA KURUMU	410.288.000	0	0	659.361.000	0	0	0	0	0	0	1.069.649.000
KUÇUK VE ORTA ÖLÇEK İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME DARESİ BAŞKANLIĞI	3.156.428.000	0	0	8.834.537.000	0	0	0	0	0	50.000	9.926.191.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	184.378.000	0	0	0	0	776.628.000	0	0	0	0	961.006.000
ÖZELLEŞTİRME DARESİ BAŞKANLIĞI	299.013.000	0	0	143.972.000	0	0	0	0	0	0	442.985.000
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	36.935.000	0	0	267.228.000	0	0	0	0	0	0	304.161.000
CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEMELERİ İŞ YURTLARI KURUMU	13.351.000	0	0	16.227.921.000	0	0	0	0	0	0	16.740.872.000
MESLEKİ YETİMLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	216.013.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	216.013.000
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	161.287.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	161.287.000
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	337.353.000	0	0	0	0	0	0	289.828.000	0	0	627.181.000
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	58.292.000	0	0	429.335.000	0	0	0	0	0	0	487.627.000
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	53.601.000	0	0	860.812.000	0	0	0	0	0	0	914.413.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.672.377.000	0	0	134.910.810.000	692.420.000	0	0	0	0	0	150.847.468.000
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	0	0	0	36.554.000	0	0	0	0	0	0	36.554.000
TÜRKİYE LAÇ VE TEBİİ ÇHAZ KURUMU	595.481.000	0	0	0	0	0	0	1.014.347.000	0	0	1.609.828.000
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	222.691.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	222.691.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	513.826.000	0	0	0	0	0	0	967.599.000	0	0	1.481.425.000
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	26.372.000	0	0	36.920.000	0	0	0	0	0	0	63.292.000
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	414.930.000	0	0	3.917.094.000	0	0	0	0	0	0	4.332.024.000
TÜRKİYE UZAY AJANSI	2.095.640.000	0	0	51.416.000	0	0	0	0	0	0	2.095.640.000
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	63.335.000	0	0	0	0	0	0	234.279.000	0	0	348.030.000
TÜRKİYE ADALLET AKADEMİSİ	247.184.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	247.184.000
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	498.455.000	0	0	2.053.853.000	44.578.000	0	0	0	0	280.000	2.597.166.000
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	0	0	0	76.238.000	0	0	0	0	0	0	76.238.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	64.384.068.000	875.993.000	16.994.747.000	552.865.851.000	736.998.000	16.336.334.000	2.580.274.000	10.947.366.000	10.437.447.000	681.114.000	676.640.192.000
ÖZEL BÜTÇELİ KURUM TOPLAMI	116.866.696.000	875.993.000	16.994.747.000	552.865.851.000	736.998.000	16.336.334.000	61.896.497.000	13.607.789.000	323.944.529.000	825.009.000	1.104.570.443.000

TABLO 25/A
2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İŞKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE ÖN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDEM HİZMETLERİ	TOPLAM
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	79.702.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.117.333.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	1.890.150.000	0	0	0	0	0	4.274.945.000	119.054.000	8.892.212.000	0	15.176.361.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.500.543.000	0	0	0	0	0	65.296.000	5.016.718.000	0	0	6.582.521.000
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	1.747.305.000	0	0	0	0	0	3.967.223.000	144.072.000	8.920.809.000	0	14.379.489.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	1.362.138.000	0	0	0	0	0	2.818.547.000	50.225.000	7.736.783.000	0	11.966.693.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	1.877.785.000	0	0	0	0	0	2.530.782.000	33.440.000	10.276.806.000	25.000.000	14.743.823.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	860.632.000	0	0	0	0	0	39.211.000	5.001.852.000	1.026.000	0	5.991.050.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	1.082.381.000	0	0	0	0	0	173.666.000	2.946.592.000	0	0	4.202.641.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	784.930.000	0	0	0	0	0	390.843.000	120.870.000	6.674.936.000	3.700.000	7.975.288.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	475.858.000	0	0	0	0	0	59.314.000	3.548.234.000	13.000	0	4.083.419.000
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	365.813.000	0	0	0	0	0	0	15.447.000	1.578.557.000	0	1.959.817.000
EĞİTİM ÜNİVERSİTESİ	1.321.036.000	0	0	0	0	0	2.701.983.000	26.546.000	8.360.666.000	20.000.000	12.423.229.000
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	1.165.914.000	0	0	0	0	0	1.951.087.000	77.434.000	6.945.049.000	0	10.139.484.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	617.625.000	0	0	0	0	0	1.493.402.000	73.845.000	3.811.536.000	0	5.996.408.000
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	824.474.000	0	0	0	0	0	2.016.773.000	22.537.000	5.982.318.000	0	8.846.102.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	871.758.000	0	0	0	0	0	0	63.008.000	5.296.351.000	0	6.231.117.000
SELEÇK ÜNİVERSİTESİ	1.543.961.000	0	0	0	0	0	1.699.968.000	14.522.000	5.759.590.000	0	8.464.341.000
İZMİR ÜNİVERSİTESİ	445.372.000	0	0	0	0	0	1.721.813.000	14.962.000	5.903.323.000	0	8.685.536.000
ERZURUM ÜNİVERSİTESİ	871.261.000	0	0	0	0	0	1.628.582.000	31.072.000	5.527.758.000	7.000.000	7.895.640.000
SİVAS ÇAMLIHURMET ÜNİVERSİTESİ	690.448.000	0	0	0	0	0	2.066.831.000	15.910.000	4.558.599.000	0	7.331.788.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	1.276.252.000	0	0	0	0	0	1.972.475.000	31.261.000	4.913.104.000	0	8.193.112.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	692.448.000	0	0	0	0	0	1.606.747.000	34.664.000	5.616.197.000	0	7.950.056.000
KARAKÖZ ÜNİVERSİTESİ	1.543.961.000	0	0	0	0	0	1.653.744.000	38.947.000	4.388.864.000	0	6.922.289.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	1.020.951.000	0	0	0	0	0	1.405.258.000	43.825.000	7.192.610.000	0	9.645.183.000
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	1.034.117.000	0	0	0	0	0	1.310.334.000	25.294.000	4.978.311.000	0	7.648.476.000
FRAT ÜNİVERSİTESİ	887.197.000	0	0	0	0	0	1.929.875.000	15.913.000	5.005.466.000	0	7.838.451.000
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	1.168.150.000	0	0	0	0	0	1.548.100.000	34.812.000	4.338.611.000	0	7.087.473.000
İYAN YÜZCÜOĞLU İL ÜNİVERSİTESİ	928.763.000	0	0	0	0	0	1.637.316.000	17.451.000	4.386.586.000	0	6.980.116.000
SİĞIRCI ÜNİVERSİTESİ	672.469.000	0	0	0	0	0	1.434.291.000	17.924.000	4.438.955.000	30.000	6.565.386.000
İZMİR YÜKSEK TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	340.359.000	0	0	0	0	0	1.163.699.000	9.472.000	1.651.833.000	0	2.917.671.000
GEZİTEK ÜNİVERSİTESİ	246.922.000	0	0	0	0	0	0	19.103.000	1.481.324.000	0	1.747.419.000
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	534.882.000	0	0	0	0	0	760.107.000	18.207.000	3.040.390.000	720.000	4.354.366.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	474.853.000	0	0	0	0	0	934.403.000	14.218.000	4.828.962.000	0	6.239.426.000
AYDIN ADAM MENDERES ÜNİVERSİTESİ	433.036.000	0	0	0	0	0	1.066.134.000	22.473.000	4.615.202.000	0	6.136.845.000
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	449.397.000	0	0	0	0	0	919.803.000	26.307.000	3.078.947.000	7.000.000	4.286.354.000
İRSİN ÜNİVERSİTESİ	651.892.000	0	0	0	0	0	1.163.699.000	29.209.000	4.139.351.000	0	6.019.121.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	768.716.000	0	0	0	0	0	1.540.324.000	12.200.000	4.925.998.000	0	7.246.338.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	318.431.000	0	0	0	0	0	691.331.000	8.831.000	2.758.844.000	0	3.777.437.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	694.737.000	0	0	0	0	0	1.238.405.000	29.778.000	4.901.496.000	0	6.864.416.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	456.659.000	0	0	0	0	0	11.192.000	12.991.000	3.486.199.000	0	3.977.901.000
BANSA GİCEL BAŞAR ÜNİVERSİTESİ	489.914.000	0	0	0	0	0	1.650.554.000	14.851.000	3.813.170.000	0	5.565.316.000
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	404.263.000	0	0	0	0	0	225.517.000	26.492.000	3.020.666.000	71.000	3.887.209.000
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	376.412.000	0	0	0	0	0	796.003.000	29.754.000	3.214.581.000	0	4.462.730.000
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	473.225.000	0	0	0	0	0	0	15.911.000	2.193.618.000	280.000	2.683.034.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	253.593.000	0	0	0	0	0	461.446.000	22.119.000	2.407.877.000	0	3.145.035.000
KANAKALE ÖNCEKİ MART ÜNİVERSİTESİ	816.346.000	0	0	0	0	0	736.552.000	28.965.000	4.132.177.000	0	5.714.589.000
NEŞE ÖNER HALİDOĞRU ÜNİVERSİTESİ	418.569.000	0	0	0	0	0	7.932.000	19.843.000	2.015.922.000	0	2.915.456.000
KUTAYHA DÜMLÜPINAR ÜNİVERSİTESİ	341.692.000	0	0	0	0	0	0	61.504.000	2.604.327.000	0	3.007.523.000
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	510.887.000	0	0	0	0	0	782.843.000	16.443.000	3.510.896.000	0	4.820.809.000
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	744.255.000	0	0	0	0	0	99.256.000	19.006.000	3.132.568.000	0	3.995.085.000
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	644.475.000	0	0	0	0	0	854.933.000	20.706.000	3.097.711.000	0	4.617.855.000
KIRIKALE ÜNİVERSİTESİ	395.180.000	0	0	0	0	0	361.365.000	26.496.000	2.914.499.000	0	3.699.205.000
ERZİŞİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	626.361.000	0	0	0	0	0	1.678.815.000	49.409.000	4.162.975.000	658.000	6.511.316.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	202.780.000	0	0	0	0	0	0	9.857.000	917.257.000	0	1.129.894.000
KİRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	237.458.000	0	0	0	0	0	0	23.074.000	1.881.363.000	25.000	2.141.910.000
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	463.286.000	0	0	0	0	0	0	20.511.000	2.077.312.000	0	2.561.109.000
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	270.021.000	0	0	0	0	0	853.185.000	11.235.000	2.703.987.000	0	3.838.427.000
BURDUR MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	137.684.000	0	0	0	0	0	72.236.000	11.462.000	2.584.773.000	0	2.696.155.000
ERZAN ÜNİVERSİTESİ	467.319.000	0	0	0	0	0	1.168.888.000	15.285.000	1.518.285.000	0	2.293.889.000
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	222.676.000	0	0	0	0	0	117.493.000	19.959.000	2.802.129.000	0	3.162.257.000
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	408.972.000	0	0	0	0	0	767.869.000	13.502.000	2.772.685.000	0	3.963.028.000
ERZİNCAN İBNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	603.728.000	0	0	0	0	0	0	14.313.000	1.995.833.000	0	2.613.874.000
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	194.972.000	0	0	0	0	0	19.539.000	11.401.000	1.822.017.000	20.000	2.047.949.000
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	265.725.000	0	0	0	0	0	85.408.000	11.195.000	2.148.091.000	0	2.519.399.000
ERZURUM ÜNİVERSİTESİ	295.246.000	0	0	0	0	0	0	9.802.000	1.902.175.000	0	2.119.021.000
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	385.816.000	0	0	0	0	0	489.301.000	19.237.000	1.991.921.000	0	2.886.275.000
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	438.657.000	0	0	0	0	0	308.796.000	9.293.000	2.113.601.000	0	2.870.347.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	194.854.000	0	0	0	0	0	86.041.000	8.878.000	1.860.878.000	0	2.150.651.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	234.401.000	0	0	0	0	0	0	19.118.000	1.534.285.000	0	1.778.804.000
KARAMANÖLÜ MEHMET TİREY ÜNİVERSİTESİ	222.993.000	0	0	0	0	0	28.882.000	14.237.000	1.619.622.000	2.000.000	1.891.349.000
AZİZ BİRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	157.834.000	0	0	0	0	0	0	9.287.000	1.605.367.000	0	1.772.525.000
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	201.148.000	0	0	0	0	0	0	26.897.000	1.423.030.000	200.000	1.651.265.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	178.484.000	0	0	0	0	0	0	1.860.901.000	1.716.356.000	0	3.911.741.000
NEŞE ÖNER HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	226.195.000	0	0	0	0	0	175.353.000	7.932.000	1.572.072.000	0	1.946.552.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	315.467.000	0	0	0	0	0	0	34.715.000	2.800.147.000	547.000	2.988.876.000
ERZEL YAKAR ÜNİVERSİTESİ	191.871.000	0	0	0	0	0	0	4.535.000	964.408.000	0	1.162.814.000
CANIKKARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	243.896.000	0	0	0	0	0	0	11.433.000	1.713.388.000	0	1.968.717.000

TABLO 25/B
2026 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(II) SAYILI CETVEL - ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER
(FONKSİYONEL SINFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	43.144.012.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	43.144.012.000
ÖLÇME SEÇİME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	6.193.357.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.193.357.000
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	184.376.000	1.007.005.000	0	0	0	0	0	0	0	0	1.191.381.000
ATA TÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	184.376.000
ATA TÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	84.858.000
ATA TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	93.091.000
TÜRK DİL KURUMU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	191.877.000
TÜRK TARİH KURUMU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	336.204.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	38.410.844.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38.410.844.000
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	168.442.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	168.442.000
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7.453.605.000	0	0	418.477.118.000	0	0	0	0	0	1.392.000	425.332.115.000
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	498.380.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	498.380.000
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	267.809.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	267.809.000
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.198.625.000	0	0	37.176.946.000	0	0	0	0	0	0	39.345.571.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	487.273.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	487.273.000
TÜRKİYE HİDÜT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	328.095.500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	328.095.500
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.484.054.000	0	0	5.193.606.000	0	0	0	0	0	0	6.677.660.000
SİML HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	227.894.000	0	0	491.663.000	0	0	0	0	0	0	719.557.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	60.935.000	0	0	317.454.000	0	0	0	0	0	0	378.389.000
TÜRK STANDARTLAR ENSTİTÜSÜ	10.34.624.000	0	0	725.718.000	0	0	0	0	0	0	11.070.342.000
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	461.743.000	0	0	3.528.539.000	0	0	0	0	0	0	4.000.282.000
KUÇUK VE ORTA ÖLÇELİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	791.223.000	0	0	10.036.989.000	0	0	0	0	0	0	10.828.212.000
TÜRKİYE İÇİŞLERİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	3.489.646.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.489.646.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	211.144.000	0	0	0	0	824.780.000	0	0	0	0	1.035.924.000
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	228.136.000	0	0	165.638.000	0	0	0	0	0	0	393.774.000
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	38.621.000	0	307.011.000	0	0	0	0	0	0	0	345.632.000
GEZME İFAZ KURUMLARI İLE TUTUK VE İRİŞ YURT LARI KURUMU	16.689.000	0	18.703.611.000	0	0	0	0	0	0	0	18.720.300.000
MESLEKİ YETERLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	246.714.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	246.714.000
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	182.613.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	182.613.000
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	66.759.000	0	0	0	0	487.894.000	0	0	0	0	554.653.000
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	52.558.000	0	0	0	0	582.837.000	0	0	0	0	635.395.000
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	61.343.000	0	0	151.817.342.000	1.022.215.000	976.305.000	0	0	0	0	1.037.648.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	19.144.141.000	0	0	0	0	14.844.764.000	0	0	0	0	34.008.905.000
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	0	0	0	41.861.000	0	0	0	0	0	0	41.861.000
TÜRKİYE LAÇ VE TIBBİ ÇAHAZ KURUMU	678.607.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	678.607.000
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	255.030.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	255.030.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	570.912.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	570.912.000
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	30.213.000	0	0	42.379.000	0	0	0	0	0	0	72.592.000
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	478.815.000	0	0	4.399.232.000	0	0	0	0	0	0	4.878.047.000
TÜRKİYE UZAY AJANSI	72.315.000	0	0	58.296.000	0	0	0	0	0	0	130.611.000
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	281.607.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	281.607.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	511.016.000	0	0	2.389.663.000	40.438.000	0	0	0	0	0	2.941.117.000
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	3.600.000	0	0	85.483.000	0	0	0	0	0	0	89.083.000
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	72.738.154.500	1.007.005.000	19.010.622.000	634.945.157.000	1.062.653.000	17.686.560.000	70.605.236.500	15.613.043.000	374.481.012.000	14.655.113.000	1.266.073.245.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	132.795.587.500	1.007.005.000	19.010.622.000	634.945.157.000	1.062.653.000	17.686.560.000	70.605.236.500	15.613.043.000	374.481.012.000	772.525.000	1.266.073.245.000
ÖZEL BÜTÇELİ KURUM TOPLAMI	132.795.587.500	1.007.005.000	19.010.622.000	634.945.157.000	1.062.653.000	17.686.560.000	70.605.236.500	15.613.043.000	374.481.012.000	772.525.000	1.266.073.245.000

TABLO 26
2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(III) SAYILI CETVEL - DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	705.188.000	0	0	0	0	0	0	376.578.000	0	0	1.081.766.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	2.143.286.000	0	41.274.000	22.815.857.000	0	0	0	0	0	0	25.060.000.000
SER MAYE PİYASASI KURULU	1.094.960.000	0	0	404.840.000	0	0	0	0	0	200.000	1.500.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	290.750.000	0	0	4.116.750.000	0	0	0	0	0	1.500.000	4.409.000.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	812.824.000	0	0	970.942.000	0	0	0	0	0	1.000	1.783.367.000
KAMU İHALE KURUMU	607.394.000	0	0	592.506.000	0	0	0	0	0	100.000	1.200.000.000
REKABET KURUMU	447.892.000	0	0	485.251.000	0	0	0	0	0	0	913.053.000
KAMU GÖZETİMİ, MUHAŞEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	26.920.000	0	0	377.780.000	0	0	0	0	0	0	404.700.000
İKSİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	21.200.000	0	32.110.000	0	0	0	0	0	0	0	342.300.000
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	762.999.000	0	0	656.493.000	0	0	0	0	0	0	1.419.492.000
SİGORTACILIK VE ÖZEL EMERKİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	159.170.000	0	0	0	0	0	0	0	0	168.330.000	327.500.000
TOPLAM	7.072.976.000	0	362.374.000	30.400.019.000	0	0	0	376.578.000	0	170.131.000	38.381.176.000

TABLO 27
2025 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(III) SAYILI CETVEL - DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	992.951.000	0	0	0	0	0	0	521.793.000	0	0	1.514.744.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	2.319.173.000	0	53.661.000	29.327.166.000	0	0	0	0	0	0	31.700.000.000
SER MAYE PİYASASI KURULU	1.310.000.000	0	0	489.700.000	0	0	0	0	0	300.000	1.800.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	407.050.000	0	0	5.763.450.000	0	0	0	0	0	2.100.000	6.172.600.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	924.660.000	0	0	1.092.870.000	0	0	0	0	0	1.000	2.017.431.000
KAMU İHALE KURUMU	728.916.000	0	0	710.964.000	0	0	0	0	0	120.000	1.440.000.000
REKABET KURUMU	785.154.000	0	0	729.983.000	0	0	0	0	0	0	1.515.137.000
KAMU GÖZETİMİ, MUHAŞEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	36.250.000	0	0	413.736.000	0	0	0	0	0	0	449.986.000
İKSİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	31.800.000	0	48.165.000	0	0	0	0	0	0	0	519.450.000
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	709.126.000	0	0	855.403.000	0	0	0	0	0	0	1.564.529.000
SİGORTACILIK VE ÖZEL EMERKİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	206.530.000	0	0	0	0	0	0	0	0	218.970.000	425.500.000
TOPLAM	8.451.510.000	0	53.831.000	39.383.272.000	0	0	0	521.793.000	0	221.491.000	49.113.377.000

TABLO 28
2026 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEK TEKLİFLERİ
(III) SAYILI CETVEL - DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR
(FONKSİYONEL SINIFLANDIRMA)

KURUMLAR	GENEL KAMU HİZMETLERİ	SAVUNMA HİZMETLERİ	KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	İSKAN VE TOPLUM REFAH HİZMETLERİ	SAĞLIK HİZMETLERİ	DİNLENME KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	EĞİTİM HİZMETLERİ	SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	TOPLAM
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	1.362.132.000	0	0	0	0	0	0	733.889.000	0	0	2.096.021.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	2.520.714.000	0	69.763.000	37.785.823.000	0	0	0	0	0	0	40.376.000.000
SER MAYE PİYASASI KURULU	1.634.090.000	0	0	565.510.000	0	0	0	0	0	400.000	2.200.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	569.970.000	0	0	8.088.930.000	0	0	0	0	0	2.940.000	8.641.640.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	801.983.000	0	0	1.177.138.000	0	0	0	0	0	1.000	2.194.075.000
KAMU İHALE KURUMU	1.352.116.000	0	0	783.095.000	0	0	0	0	0	132.000	1.855.000.000
REKABET KURUMU	44.520.000	0	0	462.232.000	0	0	0	0	0	0	2.445.186.000
KAMU GÖZETİMİ, MUHAŞEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	571.794.000	0	674.310.000	1.118.072.000	0	0	0	0	0	0	718.830.000
İKSİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	288.070.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.689.866.000
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	10.187.855.000	0	744.075.000	51.083.380.000	0	0	0	733.889.000	0	288.803.000	63.005.100.000
SİGORTACILIK VE ÖZEL EMERKİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	10.187.855.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.187.855.000
TOPLAM	10.187.855.000	0	744.075.000	51.083.380.000	0	0	0	733.889.000	0	288.803.000	63.005.100.000

TABLO 29
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN FONKSİYONEL DAĞILIMI - 3. DÜZEY (2024-2026)

Açıklama	2024 Teklif	2025 Tahmin	2026 Tahmin
GENEL KAMU HİZMETLERİ	3.655.403.195.000	4.832.741.799.000	5.807.232.899.500
Yasama ve Yürütme Organları, Finansal ve Mali İşler, Dışişleri Hizmetleri	320.051.346.000	376.836.181.500	435.939.005.000
Yasama ve yürütme organları hizmetleri	11.910.690.000	15.482.343.000	18.618.535.000
Finansal ve mali işler ve hizmetler	266.681.909.000	310.122.253.500	359.214.478.000
Dışişleri hizmetleri	32.041.763.000	39.507.999.000	44.811.549.000
Sınıflandırmaya girmeyen yasama ve yürütme organları, finansal ve mali işler, dışişleri hizmetleri	9.416.984.000	11.723.586.000	13.294.443.000
Dış Ekonomik Yardım Hizmetleri	13.075.566.000	15.170.659.000	16.197.245.000
Gelişmekte olan ülkelere yapılan ekonomik yardım hizmetleri	13.075.566.000	15.170.659.000	16.197.245.000
Genel Hizmetler	344.889.511.000	413.655.811.500	461.543.889.500
Genel personel hizmetleri	37.798.337.000	45.454.640.000	52.244.590.000
Genel planlama ve istatistik hizmetleri	14.848.109.000	19.039.572.000	22.960.016.000
Diğer genel hizmetler	292.243.065.000	349.161.599.500	386.339.283.500
Temel Araştırma Hizmetleri	24.853.986.000	30.731.120.000	35.006.594.958
Doğal bilimler, mühendislik ve teknoloji konusundaki temel araştırma hizmetleri	15.818.833.000	19.367.058.947	21.735.267.233
Sosyal ve beşeri bilimler konusundaki temel araştırma hizmetleri	107.673.000	133.809.000	152.439.000
Çok branşlı temel araştırma hizmetleri	95.814.000	120.055.000	129.576.000
Sınıflandırmaya girmeyen temel araştırma hizmetleri	8.831.666.000	11.110.197.053	12.989.312.725
Borç Yönetimi Hizmetleri	1.263.560.435.000	1.820.611.579.000	2.307.288.761.000
Borç yönetimi hizmetleri	1.263.560.435.000	1.820.611.579.000	2.307.288.761.000
Genel Nitelikli Transferlere İlişkin Hizmetler	1.647.609.445.000	2.127.007.872.000	2.494.966.828.000
Genel nitelikli transferlere ilişkin hizmetler	845.130.095.000	1.103.177.504.000	1.322.016.460.000
Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri	292.323.192.000	361.463.982.000	414.434.838.000
Özel Bütçeli Diğer İdareler	468.185.716.000	610.405.245.000	698.774.804.000
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	734.537.000	947.267.000	1.207.269.000
Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri	41.235.905.000	51.013.874.000	58.533.457.000
Genel Kamu Hizmetlerine İlişkin Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri	7.167.592.000	8.880.093.000	10.148.889.042
Genel Kamu Hizmetlerine İlişkin Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri	7.167.592.000	8.880.093.000	10.148.889.042
Sınıflandırmaya Girmeyen Genel Kamu Hizmetleri	34.195.314.000	39.848.483.000	46.141.687.000
Sınıflandırmaya girmeyen genel kamu hizmetleri	34.195.314.000	39.848.483.000	46.141.687.000
SAVUNMA HİZMETLERİ	623.935.630.000	765.165.763.000	885.258.511.000
Askeri Savunma Hizmetleri	595.012.339.000	729.681.326.000	844.792.055.000
Askeri savunma hizmetleri	595.012.339.000	729.681.326.000	844.792.055.000
Sivil Savunma Hizmetleri	3.347.333.000	3.745.847.000	4.202.254.000
Sivil savunma hizmetleri	3.347.333.000	3.745.847.000	4.202.254.000
Dış Askeri Yardım Hizmetleri	972.546.000	1.161.515.000	1.263.004.000
Dış askeri yardım hizmetleri	972.546.000	1.161.515.000	1.263.004.000
Savunmaya İlişkin Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri	6.000.000.000	7.385.821.000	8.374.152.000
Savunmaya ilişkin araştırma ve geliştirme hizmetleri	6.000.000.000	7.385.821.000	8.374.152.000
Sınıflandırmaya Girmeyen Savunma Hizmetleri	18.603.412.000	23.191.254.000	26.627.046.000
Sınıflandırmaya girmeyen savunma hizmetleri	18.603.412.000	23.191.254.000	26.627.046.000
KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİK HİZMETLERİ	708.819.408.000	878.553.416.000	1.007.312.804.000
Güvenlik Hizmetleri	470.849.625.000	582.123.136.000	667.716.872.000
Genel güvenlik hizmetleri	458.658.108.000	568.436.207.000	652.736.867.000
Trafik güvenliği hizmetleri	12.191.517.000	13.686.929.000	14.980.005.000
Mahkeme Hizmetleri	113.047.937.000	141.008.440.000	162.395.738.000
Yüksek mahkeme hizmetleri	4.994.228.000	6.558.251.000	8.343.054.000
Adli mahkeme hizmetleri	104.271.839.000	129.764.494.000	148.666.730.000
Tahkim kurulları ve Ombudsmanlık vb. hizmetleri	214.749.000	267.226.000	307.011.000
Diğer mahkeme hizmetleri	3.567.121.000	4.418.469.000	5.078.943.000
Cezaevi İdaresi Hizmetleri	78.720.114.000	99.681.422.000	113.515.838.000
Cezaevi idaresi hizmetleri	78.720.114.000	99.681.422.000	113.515.838.000
Sınıflandırmaya Girmeyen Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	46.201.732.000	55.740.418.000	63.684.356.000
Sınıflandırmaya girmeyen kamu düzeni ve güvenlik hizmetleri	46.201.732.000	55.740.418.000	63.684.356.000

2024 Yılı Bütçe Gerekçesi

Açıklama	2024 Teklif	2025 Tahmin	2026 Tahmin
EKONOMİK İŞLER VE HİZMETLER	1.689.526.599.000	1.410.907.836.000	1.520.290.706.000
Genel Ekonomik İşler ve Hizmetler	159.272.165.000	198.447.869.000	227.111.217.000
Genel ekonomik ve ticari işler ve hizmetler	129.451.607.000	161.695.794.000	185.846.303.000
İşgücü işleri ve hizmetleri	29.820.558.000	36.752.075.000	41.264.914.000
Tarım, Ormanlık, Balıkçılık ve Avcılık Hizmetleri	348.906.797.000	328.585.062.000	367.229.396.000
Tarım hizmetleri	321.126.217.000	293.899.894.000	327.605.116.000
Ormanlık hizmetleri	27.780.580.000	34.685.168.000	39.624.280.000
Yakıt ve Enerji Hizmetleri	524.372.157.000	80.060.952.000	19.311.065.000
Kömür ve diğer katı yakıt hizmetleri	10.000.000.000	12.850.000.000	14.500.000.000
Petrol ve gaz işleri ve hizmetleri	206.121.272.000	63.917.533.000	870.874.000
Nükleer yakıt işleri ve hizmetleri	791.480.000	1.027.098.000	1.311.753.000
Elektrik işleri ve hizmetleri	671.691.000	822.739.000	957.398.000
Elektrik dışındaki enerji işleri ve hizmetleri	306.196.223.000	743.896.000	887.577.000
Sınıflandırmaya girmeyen yakıt işleri ve hizmetleri	591.491.000	699.686.000	783.463.000
Madencilik, İmalat ve İnşaat Hizmetleri	21.128.322.000	26.889.345.000	30.750.569.000
Yakıt dışındaki madencilik, imalat ve inşaat hizmetleri	6.839.180.000	8.447.532.000	9.562.645.000
İmalat işleri hizmetleri	7.173.151.000	8.834.537.000	10.035.989.000
İnşaat işleri hizmetleri	7.115.991.000	9.607.276.000	11.151.935.000
Ulaştırma Hizmetleri	491.307.842.000	599.233.412.000	670.931.510.000
Karayolu inşaat işleri ve hizmetleri	188.322.374.000	224.855.609.000	255.270.901.000
Karayolu sistemi işletme işleri ve hizmetleri	78.782.379.000	142.987.198.000	170.960.093.000
Suyolu taşımacılığı tesisleri inşaat işleri ve hizmetleri	3.304.342.000	4.982.817.000	5.658.382.000
Suyolu taşımacılığı işletme işleri ve hizmetleri	1.994.776.000	2.070.255.000	2.106.408.000
Demiryolu inşaat ve işletme işleri ve hizmetleri	216.447.400.000	221.311.045.000	233.497.978.000
Havayolu taşımacılığı tesisleri inşaat ve işletme işleri ve hizmetleri	2.393.544.000	2.948.524.000	3.348.487.000
Sınıflandırmaya girmeyen ulaştırma hizmetleri	63.027.000	77.964.000	89.261.000
İletişim Hizmetleri	24.413.307.000	31.246.032.000	39.903.445.000
İletişim hizmetleri	24.413.307.000	31.246.032.000	39.903.445.000
Diğer Endüstriler	110.680.497.000	135.769.124.000	152.849.827.000
Dağıtım ticareti, ambar ve depolama hizmetleri	1.483.722.000	1.884.086.000	2.167.109.000
Turizm hizmetleri	2.409.827.000	2.985.147.000	3.401.237.000
Çok amaçlı geliştirme projeleri işleri ve hizmetleri	106.786.948.000	130.899.891.000	147.281.481.000
Ekonomik Faaliyetlere İlişkin Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri	8.104.408.000	9.011.124.000	10.286.379.000
Genel ekonomik, ticari ve işgücü araştırma ve geliştirme hizmetleri	1.405.773.000	804.168.000	919.222.000
Tarım, ormanlık, balıkçılık ve avcılık araştırma ve geliştirme hizmetleri	5.130.162.000	6.296.426.000	7.138.500.000
Yakıt ve enerji araştırma ve geliştirme hizmetleri	1.104.513.000	1.338.684.000	1.579.027.000
Madencilik, imalat ve inşaat araştırma ve geliştirme hizmetleri	441.094.000	543.474.000	616.955.000
Ulaştırma araştırma ve geliştirme hizmetleri	22.866.000	28.372.000	32.675.000
Sınıflandırmaya Girmeyen Ekonomik İşler ve Hizmetler	1.341.104.000	1.664.916.000	1.917.298.000
Sınıflandırmaya girmeyen ekonomik işler ve hizmetler	1.341.104.000	1.664.916.000	1.917.298.000
ÇEVRE KORUMA HİZMETLERİ	18.221.449.000	22.640.471.000	22.189.721.000
Atık Yönetimi Hizmetleri	374.833.000	459.167.000	505.978.000
Atık yönetimi hizmetleri	374.833.000	459.167.000	505.978.000
Atık Su Yönetimi Hizmetleri	4.043.320.000	5.108.574.000	6.047.477.000
Atık su yönetimi hizmetleri	4.043.320.000	5.108.574.000	6.047.477.000
Kirliliğin Azaltılması Hizmetleri	7.399.569.000	9.094.406.000	6.479.750.000
Kirliliğin azaltılması hizmetleri	7.399.569.000	9.094.406.000	6.479.750.000
Doğal Ortamın ve Bio Çeşitliliğin Korunması	4.176.843.000	5.375.537.000	6.248.718.000
Doğal ortamın ve bio çeşitliliğin korunması	4.176.843.000	5.375.537.000	6.248.718.000
Sınıflandırmaya Girmeyen Çevre Koruma Hizmetleri	2.226.884.000	2.602.787.000	2.907.798.000
Sınıflandırmaya girmeyen çevre koruma hizmetleri	2.226.884.000	2.602.787.000	2.907.798.000
İSKAN VE TOPLUM REFAHI HİZMETLERİ	294.639.197.000	463.157.706.000	460.712.079.000
İskan İşleri ve Hizmetleri	231.938.565.000	386.197.642.000	374.045.583.000
İskan işleri ve hizmetleri	231.938.565.000	386.197.642.000	374.045.583.000
Toplum Refahı Hizmetleri	9.384.024.000	11.426.804.000	12.907.135.000
Toplum refahı hizmetleri	9.384.024.000	11.426.804.000	12.907.135.000
Su Temini İşleri ve Hizmetleri	11.104.861.000	13.571.861.000	14.844.764.000
Su temini işleri ve hizmetleri	11.104.861.000	13.571.861.000	14.844.764.000
Sokak ve Caddelerin Aydınlatılması Hizmetleri	35.305.000.000	43.459.400.000	49.274.906.000
Sokak ve caddelerin aydınlatılması hizmetleri	35.305.000.000	43.459.400.000	49.274.906.000
Sınıflandırmaya Girmeyen İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	6.906.747.000	8.501.999.000	9.639.691.000
Sınıflandırmaya girmeyen iskan ve toplum refahı hizmetleri	6.906.747.000	8.501.999.000	9.639.691.000

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi

Açıklama	2024 Teklif	2025 Tahmin	2026 Tahmin
SAĞLIK HİZMETLERİ	784.216.274.000	949.743.942.000	1.098.643.808.500
Tıbbi Ürünler, Cihaz ve Ekipmanlara İlişkin İşler ve Hizmetler	818.608.000	1.014.347.000	1.165.302.000
İlaç ve ilaç benzeri ürünlerin temini hizmetleri	738.608.000	915.096.000	1.051.020.000
Diğer tıbbi ürünler	80.000.000	99.251.000	114.282.000
Ayakta Yürütülen Tedavi Hizmetleri	79.774.853.000	100.801.334.000	114.875.194.000
Genel poliklinikler	77.472.000.000	97.432.000.000	111.153.000.000
Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri	2.302.853.000	3.369.334.000	3.722.194.000
Hastane İşleri ve Hizmetleri	567.834.810.000	683.204.504.000	795.541.530.500
Genel hastane hizmetleri	565.777.164.000	680.686.870.000	792.625.725.500
İhtisas hastaneleri tarafından verilen hizmetler	2.057.646.000	2.517.634.000	2.915.805.000
Halk sağlığı hizmetleri	131.605.090.000	159.492.723.000	181.019.674.000
Halk sağlığı hizmetleri	131.605.090.000	159.492.723.000	181.019.674.000
Sağlık Hizmetlerine İlişkin Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri	842.193.000	967.599.000	1.113.066.000
Sağlık hizmetlerine ilişkin araştırma ve geliştirme hizmetleri	842.193.000	967.599.000	1.113.066.000
Sınıflandırmaya Girmeyen Sağlık Hizmetleri	3.340.720.000	4.263.435.000	4.929.042.000
Sınıflandırmaya girmeyen sağlık hizmetleri	3.340.720.000	4.263.435.000	4.929.042.000
DİNLENME, KÜLTÜR VE DİN HİZMETLERİ	155.522.180.000	190.077.744.000	217.630.447.000
Dinlenme ve spor hizmetleri	36.045.329.000	42.222.424.000	47.887.283.000
Dinlenme ve spor hizmetleri	36.045.329.000	42.222.424.000	47.887.283.000
Kültür hizmetleri	35.074.523.000	42.906.296.000	48.932.360.000
Kültür hizmetleri	35.074.523.000	42.906.296.000	48.932.360.000
Yayın ve yayım hizmetleri	2.792.014.000	3.679.293.000	4.291.267.000
Yayın ve yayım hizmetleri	2.792.014.000	3.679.293.000	4.291.267.000
Din hizmetleri	63.573.032.000	78.880.160.000	90.710.597.000
Din hizmetleri	63.573.032.000	78.880.160.000	90.710.597.000
Sınıflandırmaya Girmeyen Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	18.037.282.000	22.389.571.000	25.808.940.000
Sınıflandırmaya girmeyen dinlenme, kültür ve din hizmetleri	18.037.282.000	22.389.571.000	25.808.940.000
EĞİTİM HİZMETLERİ	1.422.845.564.000	1.721.589.631.000	1.958.607.157.000
Okul Öncesi ve İlköğretim Hizmetleri	535.614.169.000	645.292.200.000	728.577.943.000
Okul öncesi eğitim hizmetleri	38.816.177.000	45.002.136.000	50.382.959.000
İlköğretim hizmetleri	496.797.992.000	600.290.064.000	678.194.984.000
Ortaöğretim Hizmetleri	333.715.524.000	413.858.793.000	468.831.580.000
Ortaöğretim genel programlar	119.396.513.000	144.410.583.000	163.604.135.000
Mesleki ve teknik ortaöğretim	214.319.011.000	269.448.210.000	305.227.445.000
Yükseköğretim Hizmetleri	304.135.698.000	359.136.789.000	413.491.397.000
Üniversiteler ve yükseköğretim hizmeti veren kurumlar	285.885.407.000	336.484.118.000	387.483.033.000
Doktora eğitimi veren yükseköğretim hizmetleri	18.250.291.000	22.652.671.000	26.008.364.000
Seviyeye Göre Sınıflandırılmayan Eğitim Hizmetleri	60.012.625.000	73.878.830.000	85.019.100.000
Seviyeye göre sınıflandırılmayan eğitim hizmetleri	60.012.625.000	73.878.830.000	85.019.100.000
Eğitime yardımcı hizmetler	138.481.261.000	165.777.631.000	187.598.572.000
Eğitime yardımcı hizmetler	138.481.261.000	165.777.631.000	187.598.572.000
Eğitime İlişkin Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri	7.147.344.000	8.727.189.000	9.896.217.000
Eğitime ilişkin araştırma ve geliştirme hizmetleri	7.147.344.000	8.727.189.000	9.896.217.000
Sınıflandırmaya Girmeyen Eğitim Hizmetleri	43.738.943.000	54.918.199.000	65.192.348.000
Sınıflandırmaya girmeyen eğitim hizmetleri	43.738.943.000	54.918.199.000	65.192.348.000
SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	2.558.608.420.000	2.531.460.253.000	3.045.352.592.000
Hastalık ve Malullük Yardım Hizmetleri	72.440.083.000	93.095.457.000	108.256.733.000
Malullük yardım hizmetleri	72.440.083.000	93.095.457.000	108.256.733.000
Yaşlılık Yardımı Hizmetleri	7.839.113.000	9.968.120.000	10.996.312.000
Yaşlılık yardımı hizmetleri	7.839.113.000	9.968.120.000	10.996.312.000
Aile ve Çocuk Yardımı Hizmetleri	14.548.343.000	18.452.497.000	21.445.787.000
Aile ve çocuk yardımı hizmetleri	14.548.343.000	18.452.497.000	21.445.787.000
İşsizlik Yardımı Hizmetleri	46.262.547.000	58.869.524.000	70.844.646.000
İşsizlik yardımı hizmetleri	46.262.547.000	58.869.524.000	70.844.646.000
Sosyal Güvenliği Bulunmayanlara Sağlanan Hizmetler	165.288.255.000	173.174.680.000	206.676.390.000
Sosyal güvenliği bulunmayanlara sağlanan hizmetler	165.288.255.000	173.174.680.000	206.676.390.000
Sınıflandırmaya Girmeyen Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	2.252.230.079.000	2.177.899.975.000	2.627.132.724.000
Sınıflandırmaya girmeyen sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri	2.252.230.079.000	2.177.899.975.000	2.627.132.724.000
TOPLAM	11.911.737.916.000	13.766.038.561.000	16.023.230.725.000

2024 Yılı Bütçe Gerekçesi

TABLO 30
2025 YILI YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ ÖZGELİR-HAZINE YARDIMI

KURUMLAR	ÖZGELİR	HAZINE YARDIMI		TOPLAM
		CARİ	SERMAYE	
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	38.126.000	924.991.000	10.242.000	973.359.000
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	392.329.000	11.847.042.000	1.028.670.000	13.268.041.000
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	499.225.000	4.756.905.000	488.076.000	5.744.206.000
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	440.113.000	10.948.184.000	1.154.087.000	12.542.384.000
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	405.876.000	8.915.590.000	1.113.835.000	10.435.301.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	524.465.000	9.935.687.000	2.337.717.000	12.797.869.000
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	344.958.000	4.436.115.000	363.262.000	5.144.335.000
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	184.785.000	2.796.339.000	689.947.000	3.671.071.000
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	325.516.000	6.003.462.000	619.157.000	6.948.135.000
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	160.302.000	3.161.996.000	316.133.000	3.638.431.000
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	56.617.000	1.337.042.000	315.743.000	1.709.402.000
EGE ÜNİVERSİTESİ	708.136.000	9.346.605.000	777.668.000	10.832.409.000
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	434.628.000	7.701.762.000	704.361.000	8.840.751.000
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	182.689.000	4.590.982.000	450.128.000	5.223.809.000
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	322.609.000	6.626.988.000	794.874.000	7.744.471.000
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	1.263.049.000	4.001.875.000	166.180.000	5.431.104.000
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	507.637.000	6.548.035.000	288.658.000	7.324.330.000
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	244.070.000	6.214.532.000	586.417.000	7.045.019.000
ERİĞÖZ ÜNİVERSİTESİ	321.858.000	6.921.779.000	640.784.000	8.884.421.000
SİVAS ÇUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	213.976.000	5.258.599.000	962.779.000	6.445.754.000
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	283.227.000	6.383.881.000	488.975.000	7.136.083.000
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	350.479.000	6.288.379.000	286.347.000	6.925.205.000
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	152.232.000	5.336.847.000	539.061.000	6.028.140.000
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	342.415.000	7.888.135.000	221.449.000	8.451.999.000
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	148.864.000	6.944.684.000	461.445.000	6.655.003.000
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	180.527.000	5.919.659.000	915.745.000	6.875.932.000
DICLE ÜNİVERSİTESİ	218.733.000	5.773.833.000	261.566.000	6.254.132.000
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	145.325.000	5.221.299.000	719.579.000	6.086.203.000
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	246.392.000	5.069.135.000	404.243.000	5.719.770.000
ZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	29.244.000	1.316.731.000	412.376.000	1.758.351.000
GEZİTE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	28.722.000	1.289.093.000	204.525.000	1.523.340.000
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	127.496.000	3.436.677.000	222.335.000	3.786.508.000
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	174.220.000	4.941.162.000	330.390.000	5.445.772.000
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	186.755.000	4.738.275.000	423.512.000	5.348.542.000
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	152.057.000	3.295.002.000	370.646.000	3.817.705.000
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	180.796.000	4.795.176.000	258.200.000	5.234.172.000
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	209.699.000	5.698.472.000	488.516.000	6.396.687.000
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	82.547.000	2.854.621.000	356.361.000	3.293.529.000
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	188.034.000	5.564.788.000	227.728.000	5.980.550.000
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	190.791.000	3.204.093.000	122.917.000	3.517.801.000
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	188.353.000	4.236.392.000	252.653.000	4.677.398.000
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	95.035.000	2.862.678.000	253.939.000	3.211.652.000
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	79.367.000	3.112.205.000	634.087.000	3.825.659.000
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	98.395.000	2.111.856.000	123.185.000	2.235.436.000
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	91.477.000	2.361.560.000	289.869.000	2.742.906.000
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	109.819.000	4.576.000.000	291.738.000	4.977.557.000
NİĞDE ÖMER HALİDEMİR ÜNİVERSİTESİ	44.780.000	2.011.261.000	134.181.000	2.190.222.000
KUTAHYA DUMLU PINAR ÜNİVERSİTESİ	144.888.000	2.270.405.000	204.918.000	2.620.211.000
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	112.673.000	3.560.618.000	529.328.000	4.202.619.000
MÜĞLA SİTKİ KOCAN ÜNİVERSİTESİ	98.685.000	3.271.979.000	177.915.000	3.471.621.000
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	121.992.000	3.606.414.000	280.966.000	4.019.372.000
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	91.381.000	2.958.435.000	172.970.000	3.222.786.000
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	193.572.000	5.161.905.000	320.051.000	5.675.528.000
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	75.466.000	751.826.000	158.366.000	985.658.000
KIRŞEHİR AHLİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	41.879.000	1.675.523.000	147.715.000	1.865.117.000
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	47.543.000	1.732.517.000	392.924.000	2.273.984.000
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	80.282.000	2.875.500.000	401.589.000	3.357.341.000
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	70.265.000	2.063.891.000	312.418.000	2.446.574.000
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	52.827.000	1.666.354.000	205.819.000	1.925.000.000
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	37.741.000	2.462.491.000	253.819.000	2.754.050.000
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	130.267.000	2.995.340.000	340.039.000	3.465.646.000
ERZİNCAN BİNALI YILDIRM ÜNİVERSİTESİ	47.802.000	2.550.927.000	187.326.000	2.276.055.000
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	37.438.000	1.591.193.000	154.977.000	1.783.608.000
GRESUN ÜNİVERSİTESİ	56.615.000	1.925.131.000	203.966.000	2.185.714.000
HİTTİT ÜNİVERSİTESİ	26.137.000	1.580.358.000	246.192.000	1.862.687.000
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	51.916.000	2.312.848.000	149.561.000	2.514.325.000
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	32.751.000	1.960.072.000	496.194.000	2.489.017.000
ORDU ÜNİVERSİTESİ	33.222.000	1.021.690.000	102.169.000	1.127.481.000
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	25.744.000	1.427.246.000	102.478.000	1.555.468.000
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	33.938.000	1.423.126.000	187.105.000	1.644.169.000
AGRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	23.414.000	1.363.780.000	158.179.000	1.545.373.000
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	15.790.000	1.128.811.000	295.678.000	1.440.279.000
SİRT ÜNİVERSİTESİ	52.104.000	1.422.883.000	190.799.000	1.665.786.000
NEVEŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	42.086.000	1.384.282.000	270.815.000	1.657.183.000
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	136.104.000	2.305.273.000	153.870.000	2.595.247.000
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	19.803.000	960.072.000	36.929.000	1.016.804.000
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	48.244.000	1.436.990.000	230.805.000	1.716.039.000
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	22.194.000	1.040.244.000	91.460.000	1.153.898.000
BİLECEK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	38.899.000	1.398.569.000	126.543.000	1.564.011.000
BİTLİS ERAN ÜNİVERSİTESİ	22.229.000	1.151.923.000	119.371.000	1.233.924.000
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	43.703.000	1.422.812.000	176.643.000	1.643.158.000
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	21.312.000	1.205.922.000	75.087.000	1.302.321.000
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	37.617.000	1.509.693.000	232.774.000	1.780.084.000
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	16.105.000	1.355.032.000	92.566.000	1.463.703.000
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	20.515.000	1.553.530.000	119.405.000	1.693.450.000
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	17.495.000	1.320.320.000	273.827.000	1.611.642.000
ERZİNCAN BİNALI YILDIRM ÜNİVERSİTESİ	22.094.000	845.719.000	104.939.000	972.752.000
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	24.934.000	1.224.354.000	161.502.000	1.410.790.000
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	26.220.000	1.066.332.000	56.623.000	1.149.175.000
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	54.260.000	1.271.294.000	50.283.000	1.375.837.000
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	10.463.000	806.507.000	172.337.000	989.307.000
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	20.755.000	1.074.189.000	76.834.000	1.171.678.000
SIRNAK ÜNİVERSİTESİ	7.830.000	733.595.000	90.106.000	831.531.000
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	10.881.000	1.002.576.000	86.412.000	1.099.871.000
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	30.039.000	1.163.570.000	204.833.000	1.398.442.000
TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	8.303.000	629.474.000	338.518.000	976.295.000
ANKARA YILDIRM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	129.343.000	2.829.172.000	243.115.000	3.201.630.000
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	10.974.000	90.757.000	219.111.000	1.137.658.000
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	17.201.000	1.642.246.000	207.263.000	1.886.710.000
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	51.987.000	2.010.395.000	393.910.000	2.456.292.000
NECMEETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	161.940.000	5.280.867.000	307.354.000	5.790.161.000
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	19.195.000	568.211.000	160.333.000	747.739.000
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	6.707.000	704.487.000	63.394.000	774.588.000
ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	5.522.000	711.406.000	278.199.000	995.126.000
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	10.176.000	789.075.000	49.237.000	858.488.000
SAGLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	95.561.000	6.122.167.000	738.055.000	6.955.783.000
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	30.799.000	1.077.640.000	230.189.000	1.338.628.000
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	24.132.000	850.422.000	250.501.000	1.125.055.000
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	22.306.000	1.089.628.000	278.197.000	1.390.131.000
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	7.211.000	632.504.000	182.182.000	821.897.000
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	16.368.000	563.539.000	225.863.000	805.290.000
YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	11.000	49.120.000	1.258.000	50.389.000
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	3.692.000	376.727.000	123.096.000	503.515.000
GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	4.441.000	418.207.000	55.633.000	478.286.000
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	17.982.000	988.895.000	221.574.000	1.228.451.000
KUTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	7.254.000	1.039.539.000	190.801.000	1.237.594.000
HALILATA TÜRKİŞ ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	7.769.000	877.440.000	186.493.000	1.071.692.000
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	256.658.000	6.676.967.000	1.771.633.000	8.705.260.000
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	57.760.000	2.470.938.000	100.938.000	2.629.636.000
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	45.007.000	1.242.425.000	113.951.000	1.401.383.000
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	7.505.000	663.770.000	196.955.000	868.230.000
SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	2.190.000	283.361.000	196.957.000	482.508.000
FARUKS ÜNİVERSİTESİ	3.718.000	467.712.000	421.816.000	712.307.000
TRABZON ÜNİVERSİTESİ	17.434.000	925.383.000	240.530.000	1.183.347.000
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	7.446.000	642.514.000	92	

TABLO 30/A
2025 YILI ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLARIN ÖZGELİR - HAZİNE YARDIMI

KURUMLAR	ÖZGELİR	HAZİNE YARDIMI		TOPLAM
		CARI	SERMAYE	
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	10.000.000	3.594.161.000	207.608.000	3.811.769.000
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	4.636.159.000	0	0	4.636.159.000
SAVUNIMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	1.038.608.000	0	0	1.038.608.000
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	165.000	134.297.000	13.171.000	147.633.000
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	1.123.000	60.773.000	12.309.000	74.205.000
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	960.000	63.279.000	17.233.000	81.472.000
TÜRK DİL KURUMU	562.765.000	0	0	562.765.000
TÜRK TARİH KURUMU	525.870.000	0	0	525.870.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	898.904.000	18.177.583.000	20.432.204.000	39.508.691.000
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	1.231.000	132.538.000	13.540.000	147.309.000
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.361.074.000	178.471.391.000	182.947.452.000	367.779.917.000
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	69.608.000	3.200.145.000	147.716.000	3.417.469.000
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	80.869.000	3.178.758.000	86.167.000	3.345.794.000
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	19.415.344.000	6.602.407.000	8.410.657.000	34.428.408.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.297.188.000	0	0	6.297.188.000
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.952.343.000	0	0	1.952.343.000
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	441.116.000	2.903.520.000	2.534.871.000	5.879.507.000
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	625.698.000	0	0	625.698.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	320.547.000	0	0	320.547.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	3.913.151.000	0	0	3.913.151.000
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	1.176.461.000	0	0	1.176.461.000
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	859.894.000	8.527.813.000	138.484.000	9.526.191.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	30.774.000	3.033.563.000	91.091.000	3.155.428.000
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	3.693.000	374.173.000	581.294.000	959.160.000
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	442.985.000	0	0	442.985.000
KAMU DENETÇİLİK KURUMU	1.147.000	278.664.000	24.350.000	304.161.000
KEZA İFAZ KURUMLARI İLE TUTUKVELERİŞ YURTLARI KURUMU	8.994.135.000	2.249.506.000	5.464.231.000	16.707.872.000
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	210.122.000	0	0	210.122.000
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	3.464.000	2.423.504.000	27.696.000	2.454.664.000
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	5.420.000	399.987.000	221.574.000	626.981.000
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	17.234.000	51.871.000	417.985.000	487.090.000
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	13.014.000	61.669.000	466.041.000	540.724.000
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	4.950.000	65.457.000	842.775.000	913.182.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7.856.343.000	21.911.900.000	121.059.225.000	150.827.468.000
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	123.000	28.503.000	7.928.000	36.554.000
TÜRKİYE İLAÇ VE TİBBİ HİZMET KURUMU	552.227.000	966.972.000	88.629.000	1.607.828.000
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	568.000	191.349.000	30.774.000	222.691.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	3.763.000	420.260.000	1.057.402.000	1.481.425.000
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	8.678.000	52.791.000	1.723.000	63.192.000
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.526.156.000	2.883.698.000	102.170.000	4.312.024.000
TÜRKİYE UZAY AJANSI	853.125.000	147.903.000	1.094.885.000	2.095.640.000
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	14.996.000	147.903.000	185.881.000	348.780.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	8.103.000	220.217.000	18.464.000	246.784.000
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	137.971.000	1.411.564.000	1.042.631.000	2.592.166.000
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	1.000.000	60.467.000	14.771.000	76.238.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	69.879.069.000	262.228.313.000	347.802.832.000	679.910.314.000
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	85.331.464.000	632.980.747.000	389.528.354.000	1.107.840.565.000

TABLO 30/B
2025 YILI DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN ÖZGELİR - HAZİNE YARDIMI
(TL)

KURUMLAR	ÖZGELİR	HAZİNE YARDIMI		TOPLAM
		CARİ	SERMAYE	
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	1.140.744.000	374.000.000	0	1.514.744.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	31.700.000.000	0	0	31.700.000.000
SERMAYE PİYASASI KURULU	1.800.000.000	0	0	1.800.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	6.172.600.000	0	0	6.172.600.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	2.017.431.000	0	0	2.017.431.000
KAMU İHALE KURUMU	1.440.000.000	0	0	1.440.000.000
REKABET KURUMU	1.515.137.000	0	0	1.515.137.000
KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	15.575.000	399.386.000	35.025.000	449.986.000
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	594.000	476.856.000	36.000.000	513.450.000
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	1.564.529.000	0	0	1.564.529.000
SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	425.500.000	0	0	425.500.000
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	47.792.110.000	1.250.242.000	71.025.000	49.113.377.000

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi

TABLO 31
2026 YILI YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ ÖZGELİR-HAZİNE YARDIMI

KURUMLAR	ÖZGELİR	HAZİNE YARDIMI		TOPLAM	(TL)
		CARİ	SER MAYE		
MÜKSEKÖĞRETİM KURULU	43.229.000	1.062.193.000	11.613.000	1.117.035.000	
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	453.265.000	13.606.289.000	1.116.807.000	15.176.361.000	
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	572.617.000	5.456.520.000	563.384.000	6.582.521.000	
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	503.356.000	12.568.468.000	1.307.585.000	14.379.409.000	
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	465.880.000	10.238.251.000	1.262.562.000	11.966.693.000	
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	599.823.000	11.407.413.000	2.736.587.000	14.743.823.000	
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	399.184.000	5.090.016.000	411.850.000	5.901.050.000	
DOĞUÇİÇÜ ÜNİVERSİTESİ	212.658.000	2.207.732.000	782.251.000	4.202.641.000	
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	375.369.000	6.898.002.000	701.917.000	7.975.288.000	
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	182.629.000	3.633.058.000	267.732.000	4.083.419.000	
MMAR SINAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	65.441.000	1.536.382.000	357.994.000	1.959.817.000	
EGE ÜNİVERSİTESİ	810.131.000	10.728.728.000	881.370.000	12.420.229.000	
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	498.048.000	8.843.312.000	798.124.000	10.139.484.000	
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	208.843.000	5.274.360.000	513.205.000	5.996.408.000	
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	368.075.000	7.611.086.000	866.941.000	8.846.102.000	
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	1.438.048.000	4.604.652.000	188.417.000	6.231.117.000	
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	581.260.000	7.518.472.000	304.609.000	8.404.341.000	
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	277.152.000	7.140.641.000	664.757.000	8.082.550.000	
ERÇİYES ÜNİVERSİTESİ	368.854.000	6.913.746.000	613.040.000	7.895.640.000	
SİVAS ÇUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	245.313.000	6.051.711.000	1.034.764.000	7.331.788.000	
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	301.126.000	7.333.077.000	558.909.000	8.193.112.000	
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	400.818.000	7.224.760.000	324.478.000	7.950.056.000	
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	173.726.000	6.131.539.000	623.004.000	6.928.269.000	
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	391.837.000	9.055.263.000	251.082.000	9.698.182.000	
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	171.781.000	6.943.193.000	531.502.000	7.646.476.000	
FRAT ÜNİVERSİTESİ	206.216.000	6.640.448.000	991.787.000	7.838.451.000	
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	249.146.000	6.832.464.000	208.863.000	7.087.473.000	
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	165.521.000	5.996.794.000	815.801.000	6.980.116.000	
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	281.265.000	5.823.766.000	458.337.000	6.563.368.000	
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTUSU	33.660.000	1.512.452.000	467.558.000	2.013.670.000	
GEZİTEK TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	33.734.000	1.481.791.000	231.894.000	1.747.419.000	
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	146.117.000	3.947.793.000	260.396.000	4.354.306.000	
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	202.774.000	5.673.050.000	374.603.000	6.250.426.000	
AYDIN ANMAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	214.040.000	5.442.892.000	480.115.000	6.136.047.000	
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	173.077.000	3.787.234.000	420.243.000	4.380.554.000	
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	206.444.000	5.511.021.000	292.656.000	6.010.121.000	
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	243.734.000	6.438.790.000	563.814.000	7.246.338.000	
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	94.574.000	3.278.811.000	404.052.000	3.777.437.000	
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	214.697.000	6.391.518.000	259.201.000	6.864.416.000	
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	216.671.000	5.463.347.000	75.983.000	5.977.001.000	
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	215.921.000	4.866.610.000	283.785.000	5.366.316.000	
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	107.781.000	3.291.321.000	287.907.000	3.687.009.000	
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	94.448.000	3.571.386.000	736.896.000	4.402.730.000	
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	115.334.000	2.425.760.000	141.940.000	2.683.034.000	
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	105.439.000	2.710.976.000	328.620.000	3.145.035.000	
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	126.835.000	3.776.835.000	330.717.000	5.714.580.000	
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	50.767.000	2.312.552.000	152.137.000	2.515.456.000	
KÜTAHYA DÜMLÜPınAR ÜNİVERSİTESİ	166.945.000	2.608.238.000	232.340.000	3.007.523.000	
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	128.711.000	4.091.939.000	600.159.000	4.820.809.000	
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	113.779.000	3.679.536.000	201.770.000	3.995.085.000	
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	139.380.000	4.142.588.000	335.887.000	4.617.855.000	
KIRSEKİR ÜNİVERSİTESİ	104.336.000	3.397.797.000	196.072.000	3.696.205.000	
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	221.722.000	5.928.714.000	362.879.000	6.513.315.000	
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	86.268.000	864.069.000	175.557.000	1.129.894.000	
KIRSEKİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	50.011.000	1.924.419.000	167.480.000	2.141.910.000	
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	54.803.000	2.060.803.000	445.503.000	2.561.109.000	
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	91.635.000	3.304.917.000	441.876.000	3.838.428.000	
BURDUR MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	79.413.000	2.372.518.000	354.224.000	2.906.155.000	
USAK ÜNİVERSİTESİ	59.910.000	1.935.609.000	283.361.000	2.208.880.000	
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	43.166.000	2.831.325.000	287.766.000	3.162.257.000	
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	148.876.000	3.441.993.000	372.159.000	3.963.028.000	
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	54.588.000	2.346.893.000	212.393.000	2.613.874.000	
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	42.792.000	1.829.441.000	175.716.000	2.047.949.000	
GRESUN ÜNİVERSİTESİ	65.193.000	2.213.943.000	231.263.000	2.510.399.000	
HİTTİT ÜNİVERSİTESİ	30.397.000	1.816.487.000	278.137.000	2.126.021.000	
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	59.750.000	1.656.850.000	169.579.000	1.886.175.000	
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	37.132.000	2.254.077.000	579.138.000	2.870.347.000	
ORDU ÜNİVERSİTESİ	37.667.000	1.997.143.000	115.841.000	2.150.651.000	
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	29.858.000	1.640.755.000	116.191.000	1.786.804.000	
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	38.781.000	1.636.425.000	212.143.000	1.887.349.000	
AGRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	26.969.000	1.566.243.000	179.346.000	1.772.558.000	
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	18.077.000	1.291.944.000	335.244.000	1.651.265.000	
SİRT ÜNİVERSİTESİ	60.277.000	1.635.133.000	216.331.000	1.911.741.000	
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	48.798.000	1.590.701.000	307.053.000	1.946.552.000	
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	154.106.000	2.652.310.000	174.460.000	2.980.876.000	
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	22.444.000	1.103.498.000	41.870.000	1.167.812.000	
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	54.720.000	1.652.307.000	261.890.000	1.968.717.000	
ARTVIN ÇORLU ÜNİVERSİTESİ	25.599.000	1.145.846.000	103.689.000	1.335.134.000	
BİLECİK SEYİT EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	44.580.000	1.607.506.000	143.477.000	1.795.563.000	
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	25.475.000	1.323.499.000	135.799.000	1.484.773.000	
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	50.014.000	1.635.151.000	200.280.000	1.885.445.000	
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	24.898.000	1.386.303.000	85.137.000	1.496.338.000	
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	43.030.000	1.735.383.000	263.923.000	2.042.336.000	
MİUS ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	18.263.000	1.557.047.000	104.953.000	1.680.263.000	
BARDIN ARTUKLUK ÜNİVERSİTESİ	23.464.000	1.785.412.464.000	136.383.000	1.944.259.000	
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	19.988.000	1.517.645.000	310.469.000	1.848.102.000	
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	25.320.000	970.792.000	118.981.000	1.115.093.000	
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	28.282.000	1.408.539.000	183.113.000	1.619.934.000	
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	30.749.000	1.224.667.000	64.201.000	1.319.617.000	
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	61.992.000	1.461.553.000	57.012.000	1.580.557.000	
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	11.863.000	926.891.000	95.398.000	1.034.152.000	
İGDIR ÜNİVERSİTESİ	25.056.000	1.233.542.000	87.225.000	1.345.827.000	
SIRNAK ÜNİVERSİTESİ	8.712.000	843.023.000	102.164.000	953.899.000	
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	12.465.000	1.152.644.000	97.976.000	1.263.085.000	
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	34.473.000	1.337.345.000	232.243.000	1.604.061.000	
TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	9.830.000	722.305.000	383.817.000	1.115.952.000	
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	145.939.000	3.253.320.000	275.647.000	3.674.906.000	
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	12.819.000	1.043.340.000	248.431.000	1.304.590.000	
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	19.502.000	1.888.263.000	234.998.000	2.142.763.000	
İZMİR KATİP CELEBİ ÜNİVERSİTESİ	60.420.000	2.310.046.000	446.620.000	2.817.086.000	
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	185.388.000	6.067.705.000	348.482.000	6.601.575.000	
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	21.764.000	653.197.000	181.788.000	856.749.000	
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	7.691.000	809.290.000	71.877.000	888.858.000	
ADANA ALPARSLAN TÜRKİYE BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	6.411.000	917.932.000	315.425.000	1.139.768.000	
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	12.920.000	913.563.000	55.827.000	982.310.000	
SAGLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	108.350.000	7.043.566.000	802.803.000	7.954.719.000	
BANDIRMA ÖMÜYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	36.045.000	1.238.183.000	260.992.000	1.535.220.000	
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	27.395.000	977.340.000	284.022.000	1.288.757.000	
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	25.301.000	1.282.266.000	135.428.000	1.592.992.000	
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	8.176.000	727.238.000	206.562.000	941.976.000	
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	18.349.000	647.304.000	256.109.000	821.962.000	
YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	12.000	56.074.000	1.426.000	57.512.000	
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	4.186.000	432.137.000	139.568.000	575.891.000	
GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	5.044.000	479.919.000	63.084.000	548.047.000	
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	20.510.000	1.136.726.000	251.224.000	1.408.460.000	
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	8.225.000	1.195.629.000	216.333.000	1.420.187.000	
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	8.913.000	1.088.316.000	211.448.000	1.228.678.000	
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	294.912.000	7.662.336.000	2.111.645.000	10.068.893.000	
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	66.618.000	2.840.157.000	114.446.000	3.021.221.000	
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	51.291.000	1.428.271.000	95.186.000	1.574.748.000	
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	8.512.000	763.589.000	223.310.000	995.411.000	
SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	2.492.000	325.291.000	223.312.000	551.095.000	
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	3.874.000	560.301.000	251.505.000	815.676.000	
TRABZON ÜNİVERSİTESİ	19.836.000	1.064.168.000	272.717.000	1.384.721.000	
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	8.445.000	738.046.000	104.678.000	851.169.000	
KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	2.856.000	343.290.000	292.398.000	638.544.000	
ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	27.794.000	2.063.987.000	181.418.000	2.273.199.000	
İSPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	28.048.000	1.672.953.000	299.376.000	2.000.376.000	
AFYONKARAH					

TABLO 31/A
2026 YILI ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLARIN ÖZGELİR - HAZİNE YARDIMI

KURUMLAR	ÖZGELİR	HAZİNE YARDIMI		TOPLAM
		CARİ	SERMAYE	
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	12.000.000	4.133.064.000	168.948.000	4.314.012.000
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	8.082.024.000	0	0	8.082.024.000
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	1.191.381.000	0	0	1.191.381.000
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	187.000	153.949.000	14.933.000	169.069.000
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	1.273.000	69.629.000	13.956.000	84.858.000
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	1.088.000	72.464.000	19.539.000	93.091.000
TÜRK DİL KURUMU	638.071.000	0	0	638.071.000
TÜRK TARİH KURUMU	596.239.000	0	0	596.239.000
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	989.153.000	20.491.512.000	23.166.332.000	44.646.997.000
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	1.395.000	150.998.000	15.352.000	167.745.000
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7.212.280.000	211.248.069.000	207.431.766.000	425.892.115.000
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	78.923.000	3.677.590.000	167.483.000	3.923.996.000
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	91.690.000	3.656.480.000	97.698.000	3.845.868.000
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	22.013.404.000	7.776.042.000	9.536.125.000	39.325.571.000
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	7.139.844.000	0	0	7.139.844.000
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.213.595.000	0	0	2.213.595.000
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	500.144.000	3.316.300.000	2.895.247.000	6.711.691.000
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	709.424.000	0	0	709.424.000
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	368.389.000	0	0	368.389.000
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	4.436.798.000	0	0	4.436.798.000
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	1.333.898.000	0	0	1.333.898.000
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETİMLERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME DAİRESİ BAŞKANLIĞI	974.969.000	9.695.284.000	157.015.000	10.827.268.000
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	4.187.000	3.350.474.000	103.280.000	3.488.646.000
GAP BÖLGE KALKINMA DAİRESİ	1.300.000	428.703.000	600.941.000	1.033.831.000
ÖZELLEŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI	393.974.000	0	0	393.974.000
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	1.300.000	319.982.000	24.350.000	345.632.000
CEZA İFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİN İŞ YURTLARI KURUMU	10.249.541.000	2.550.523.000	5.881.246.000	18.681.310.000
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	238.239.000	0	0	238.239.000
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	3.927.000	2.745.200.000	31.403.000	2.780.530.000
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	6.145.000	459.661.000	251.224.000	717.030.000
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI	19.540.000	60.073.000	472.802.000	552.415.000
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI	14.755.000	70.840.000	528.404.000	613.999.000
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI	5.612.000	75.090.000	985.550.000	1.066.252.000
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	9.670.923.000	24.485.514.000	135.422.025.000	169.578.462.000
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	139.000	32.733.000	8.989.000	41.861.000
TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ HİZMET KURUMU	626.123.000	1.115.297.000	100.489.000	1.841.909.000
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	689.000	219.439.000	34.892.000	255.030.000
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	4.267.000	480.813.000	1.198.898.000	1.683.978.000
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	9.839.000	60.700.000	1.953.000	72.492.000
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.730.378.000	3.011.827.000	115.842.000	4.858.047.000
TÜRKİYE UZAY AJANSI	967.286.000	166.926.000	1.241.396.000	2.375.608.000
KAFADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	17.003.000	168.767.000	210.755.000	396.525.000
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	9.139.000	251.133.000	20.935.000	281.207.000
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	156.433.000	1.597.851.000	1.182.150.000	2.936.434.000
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	1.134.000	69.211.000	16.748.000	87.093.000
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER KURUMLAR	82.751.644.000	306.162.138.000	392.088.666.000	781.002.448.000
ÖZEL BÜTÇELİ KURUMLAR TOPLAMI	100.454.656.000	732.078.920.000	439.140.179.000	1.271.673.755.000

TABLO 31/B
2026 YILI DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN ÖZGELİR - HAZİNE YARDIMI

KURUMLAR	ÖZGELİR	HAZİNE YARDIMI		TOPLAM
		CARİ	SERMAYE	
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	1.572.021.000	524.000.000	0	2.096.021.000
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	40.376.000.000	0	0	40.376.000.000
SERMAYE PİYASASI KURULU	2.200.000.000	0	0	2.200.000.000
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	8.641.640.000	0	0	8.641.640.000
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	2.194.075.000	0	0	2.194.075.000
KAMU İHALE KURUMU	1.585.000.000	0	0	1.585.000.000
REKABET KURUMU	2.445.186.000	0	0	2.445.186.000
KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	18.828.000	454.054.000	35.100.000	507.982.000
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	715.000	667.715.000	50.400.000	718.830.000
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	1.689.866.000	0	0	1.689.866.000
SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	553.500.000	0	0	553.500.000
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	61.276.831.000	1.645.769.000	85.500.000	63.008.100.000

BÖLÜM IV

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

BÖLÜM IV

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Mali saydamlık ve hesap verebilirliğe katkı sağlamak, kamu kaynaklarıyla kamu hizmetleri, politika hedef ve öncelikleri ile sonuçların ilişkilendirilmesine yardımcı olmak amacıyla bütçelerin uluslararası bütçeleme yaklaşımlarıyla uyumlu olarak hazırlanmasını ve uygulanmasını öngören Performans Esaslı Program Bütçe reformu 2021 yılında hayata geçirilmiştir. Bu anlayışla hazırlanan 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi program sınıflandırması yoluyla toplumun beklentileri esas alınarak kaynak tahsis edilen kamu hizmetlerini ve harcama önceliklerini göstermekte, ayrıca program ve alt program düzeyinde üretilen performans bilgisi yoluyla kamu hizmet sunumu performansının ölçülmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesi konusunda karar alıcılara, kamuoyuna ve TBMM'ye bilgi sunmaktadır.

Anahtar göstergeler, program kapsamında yer alan hizmetlerdeki ilerlemeyi ölçen, ulusal veya uluslararası düzeyde veri üretilmesini sağlayan temel performans göstergeleridir. Bu göstergeler yoluyla ölçülmek istenen program hizmetlerindeki ilerleme; ekonomik, sosyal ve çevresel faktörlerin yanı sıra kamuoyu tarafından önemli görülen diğer alanları içerecek şekilde çok yönlü olarak ele alınmalıdır.

Bütçe Gereğesinin bu bölümünde; programlar itibarıyla ödenek bilgilerine, her bir program için özet bilgilerle birlikte program amacı ve anahtar göstergelerine yer verilmektedir. Anahtar göstergeler kamuoyu tarafından önemli ve öncelikli görülen alanlara yönelik olup uluslararası düzeyde karşılaştırmalara imkân vermektedir. Bu amaçla programlar itibarıyla anahtar göstergelerin hedeflenen değerlerine, göstergelerin açıklamalarına, hesaplama yöntemine, verinin kaynağına ve göstergeden sorumlu idareye ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

Anahtar göstergelerle ilgili gerçekleşme sonuçları ve değerlendirmeler ile programa ilişkin genel değerlendirmelere ilgili yıla ilişkin Genel Faaliyet Raporlarında yer verilmektedir.

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE ÖDENEKLERİNİN PROGRAMLARA GÖRE DAĞILIMI (2023-2026)

PROGRAMLAR	2023 BÜTÇE (EK BÜTÇE DAHİL)	2024 TEKLİF	2025 TAHMİN	2026 TAHMİN
AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ	3.862.233.500	11.904.918.000	14.938.287.000	17.100.793.000
AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA	4.253.941.000	8.579.113.000	10.879.038.000	12.029.124.000
ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE YENİLİK	21.121.999.000	40.274.234.000	49.752.466.000	56.670.193.000
BAĞIMLILIKLA MÜCADELE	4.741.364.000	9.343.722.000	10.673.248.000	12.293.272.000
BİLGİ VE İLETİŞİM	7.466.141.000	10.757.267.000	12.480.079.000	12.597.762.000
BÖLGESEL KALKINMA	2.691.059.000	5.132.760.000	6.218.994.000	6.986.946.000
ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI	14.052.132.000	26.619.724.000	33.972.916.000	40.009.138.000
CUMHURBAŞKANLIĞI	2.722.317.000	5.406.908.000	6.374.551.000	7.140.679.000
DEMİRYOLU ULAŞIMI	102.891.093.000	215.182.334.000	216.689.869.000	227.815.219.000
DENİZYOLU ULAŞIMI	1.890.931.000	4.321.176.000	5.483.962.000	6.093.898.000
DİN HİZMETLERİ VE YAYGIN DİN EĞİTİMİ	31.495.342.000	79.718.344.000	98.967.484.000	113.933.557.000
DIŞ DENETİM VE HESAP YARGILAMASI	936.755.000	1.710.755.000	2.489.849.000	3.672.760.000
DIŞ POLİTİKA	21.732.985.000	35.715.933.000	44.058.371.000	49.583.186.000
ENERJİ ARZ GÜVENLİĞİ, VERİMLİLİĞİ VE ENERJİ PİYASASI	417.022.476.000	535.378.557.000	94.829.282.000	36.278.360.000
ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM	73.813.479.500	135.643.743.000	172.500.750.000	198.384.664.000
FİNANSAL SİSTEMİN GELİŞTİRİLMESİ VE SİGORTACILIK	49.786.135.000	37.225.131.000	46.345.021.000	53.760.994.000
GENÇLİK	3.456.428.000	8.527.496.000	11.071.957.000	12.917.688.000
GÖÇ YÖNETİMİ	10.421.747.000	21.589.103.000	26.790.632.000	30.525.027.000
HAYAT BOYU ÖĞRENME	8.470.661.000	21.109.466.000	25.811.095.000	29.684.020.000
HAZİNE VARLIKLARININ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN YÖNETİMİ	665.456.486.000	1.284.933.090.000	1.845.851.836.000	2.334.403.512.000
HUKUK VE ADALET	87.030.770.000	201.700.556.000	250.212.845.000	286.416.932.000
İNSAN HAKLARI	212.125.000	474.255.000	671.689.000	891.789.000
İSTATİSTİK	1.026.107.000	2.483.129.000	3.132.631.000	3.561.036.000
İSTİHDAM	136.517.494.000	238.131.763.000	304.919.317.000	364.897.857.000
KADININ GÜÇLENMESİ	2.103.358.000	3.817.148.000	4.881.345.000	5.682.975.000
KAMU DENETÇİLİĞİ	87.129.000	214.749.000	267.226.000	307.011.000
KAMU GELİRLERİ YÖNETİMİ	9.057.619.000	21.143.188.000	26.214.302.000	30.127.164.000
KARAYOLU ULAŞIMI	138.561.843.752	253.191.328.000	352.012.466.818	407.710.883.481
KAYIT DIŞI EKONOMİYLE MÜCADELE	5.276.520.000	13.667.926.000	17.010.059.500	19.382.715.000
KIRSAL KALKINMA	17.874.405.000	30.009.556.000	37.117.397.000	41.890.167.000
KOMBİNE TAŞIMACILIK, LOJİSTİK VE TEHLİKELİ MAL TAŞIMACILIĞI	760.241.000	1.304.093.000	4.669.597.000	5.738.524.000
KORUYUCU SAĞLIK	93.135.213.000	203.145.497.000	249.078.763.000	282.390.597.000
METEOROLOJİ	1.414.728.000	3.096.942.000	3.713.954.000	4.129.715.000
MİLLİ KÜLTÜR	12.977.641.000	27.776.884.000	34.664.428.412	39.293.923.000
ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME	2.588.321.000	4.730.120.000	4.456.701.000	7.872.619.000
ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ	10.209.497.000	21.750.193.000	28.199.175.000	32.300.605.000

PROGRAMLAR	2023 BÜTÇE (EK BÜTÇE DAHİL)	2024 TEKLİF	2025 TAHMİN	2026 TAHMİN
ORTAÖĞRETİM	141.694.189.000	335.939.310.000	418.121.146.000	474.095.849.000
SANAT VE KÜLTÜR EKONOMİSİ	3.234.973.000	7.198.909.000	8.872.415.588	10.186.199.000
SANAYİNİN GELİŞTİRİLMESİ, ÜRETİM VE YATIRIMLARIN DESTEKLENMESİ	44.258.683.000	82.181.527.000	102.179.429.000	117.087.670.000
ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ	496.161.918.000	906.550.314.000	411.190.958.000	401.640.843.000
ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER	6.761.358.000	11.028.077.000	12.816.742.000	14.265.604.000
SINAI MÜLKİYET HAKLARI	247.892.000	512.071.000	635.361.000	725.718.000
SOSYAL GÜVENLİK	456.603.597.000	1.237.249.854.000	1.725.367.903.000	2.096.739.552.000
SPORUN GELİŞTİRİLMESİ VE DESTEKLENMESİ	11.728.308.000	27.484.143.000	31.111.380.000	34.925.269.000
STRATEJİK YÖNETİM VE KAYNAK TAHSİSİ	2.363.625.000	5.665.143.000	6.854.198.000	7.538.425.000
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	6.243.644.000	13.434.417.000	16.506.036.000	15.090.491.000
TABİİ KAYNAKLAR	2.715.839.000	7.357.964.000	9.086.607.000	10.289.191.000
TAPU VE KADASTRO	2.507.678.000	6.826.372.000	8.470.415.000	9.749.626.000
TARIM	154.764.705.000	294.115.061.000	261.625.835.000	290.977.716.000
TEDAVİ EDİCİ SAĞLIK	230.296.846.000	573.041.418.000	690.241.037.000	803.541.147.500
TEMEL EĞİTİM	250.337.218.000	584.471.540.000	706.241.043.000	799.073.393.000
TİCARETİN DÜZENLENMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE KOLAYLAŞTIRILMASI	21.096.224.000	42.325.993.500	52.258.341.000	59.663.195.000
TOPLUM GÜVENLİĞİ	190.728.233.000	477.707.276.000	593.103.103.000	681.765.471.000
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	58.777.173.000	120.744.158.000	146.005.313.000	163.927.827.000
TRAFİK GÜVENLİĞİ	19.474.236.248	27.656.942.000	31.426.946.182	35.665.335.519
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	7.495.410.000	18.956.125.500	23.577.130.000	26.977.211.000
TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ	2.654.656.000	5.294.985.000	6.564.241.000	7.497.089.000
ULUSAL SAVUNMA VE GÜVENLİK	309.621.975.000	618.482.818.000	757.398.798.000	876.431.969.000
ULUSLARARASI EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM	8.294.778.000	12.813.103.000	15.714.591.000	18.072.812.000
ULUSLARARASI KALKINMA İŞBİRLİĞİ	2.228.118.000	3.816.401.000	4.519.384.000	5.141.403.000
UZAY VE HAVACILIK	3.572.539.000	4.083.808.000	5.028.777.000	5.706.649.000
VATANDAŞLIK VE SİYİL TOPLUM	6.552.939.000	15.162.167.000	19.144.616.000	22.503.311.000
YASAMA	3.999.137.000	6.503.782.000	9.107.792.000	11.477.856.000
YEREL YÖNETİMLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ	519.138.324.000	901.167.460.000	1.172.022.134.000	1.400.497.377.000
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	172.565.559.000	280.035.971.000	312.422.550.000	366.084.648.000
YÜKSEKÖĞRETİM	167.613.537.000	379.372.772.000	444.811.210.000	509.378.260.000
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	150.748.982.000	337.046.589.000	403.676.993.500	449.225.422.500
PROGRAM DIŞI GİDERLER	551.186.775.000	1.041.800.344.000	1.302.534.552.000	1.502.812.891.000
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Hazine Yardımları ve Gelirden Ayrılan Pay Dahil)	5.972.787.785.000	11.911.737.916.000	13.766.038.561.000	16.023.230.725.000
ÖZEL BÜTÇELİ ve DDK'LARA HAZİNE YARDIMLARI ile GELİRDEN AYRILAN PAYLAR	383.703.253.000	822.700.491.000	1.051.057.302.000	1.210.524.849.000
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Hazine Yardımları ve Gelirden Ayrılan Pay Hariç)	5.589.084.532.000	11.089.037.425.000	12.714.981.259.000	14.812.705.876.000

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Ailenin Bütünlüğünün Korunması, Güçlendirilmesi ve Sosyal Refahının Arttırılması.

Anahtar Göstergeler

- Boşanma hızı
- Evlenme hızı
- Kendilerine ait konutta yaşayanların oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Boşanma hızı	Binde	1,7	2,1	1,7	1,6	1,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: TÜİK istatistikleri temel alınarak tahmin ve hedefler oluşturulmuştur.
Hesaplama Yöntemi: İlgili yılda her bin nüfus başına düşen boşanma sayısıdır.
Verinin Kaynağı: TÜİK, Evlenme ve Boşanma İstatistikleri.
Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Evlenme hızı	Binde	7,5	6,8	7,5	7,6	7,7

Göstergeye İlişkin Açıklama: TÜİK istatistikleri temel alınarak tahmin ve hedefler oluşturulmuştur.
Hesaplama Yöntemi: İlgili yılda her bin nüfus başına düşen evlenme sayısıdır.
Verinin Kaynağı: TÜİK, Evlenme ve Boşanma İstatistikleri.
Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Kendilerine ait konutta yaşayanların oranı	Yüzde	61	56,5	57,5	58	58,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistiklerine sonuçlarına göre konutun mülkiyet durumları incelendiğinde 2022 yılında bireylerin %56,7'sinin oturduğu konutun kendilerine ait olduğu görülmektedir.
Hesaplama Yöntemi: Mülkiyeti kendilerine ait konutlarda oturan bireylerin dağılımından elde edilen veriler kullanılmaktadır.
Verinin Kaynağı: TÜİK
Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA
Programı Yürüten İdare/İdareler:	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Yaşlıların Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesi ve Aktif Yaşlanma Ortamlarının Oluşturulması

Anahtar Göstergeler

- 65 yaş ve üstü nüfusun işgücüne katılım oranı
- 65 yaşındakilerin hayatta kalma beklentisi

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- 65 yaş ve üstü nüfusun işgücüne katılım oranı	Oran	13,7	12,3	12,4	12,5	12,6

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yaşlı nüfusun işgücüne katılımı ekonomik ve sosyal hayata katılımın önemli göstergelerinden biridir.

Hesaplama Yöntemi: Yaşlı işgücünün yaşlı nüfusa oranıdır.

Verinin Kaynağı: TÜİK, İstatistiklerle Yaşlılar Bülteni

Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- 65 yaşındakilerin hayatta kalma beklentisi	Yıl	18	17,5	17,7	17,9	18,1

Göstergeye İlişkin Açıklama: 65 yaşındaki bireylerin hayatta kalma beklentisinin uzun olması sağlıklı yaşamın göstergelerinden biridir.

Hesaplama Yöntemi: TÜİK dönem hayat tablosu metodolojisi ile oluşturulmaktadır. Dönem hayat tablolarının oluşturulması için başlangıç noktasını yaşa özel ölüm hızları oluşturmaktadır.

Verinin Kaynağı: TÜİK

Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE YENİLİK
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI, TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU, TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU

Programın Amacı: Ar-Ge ve Yenilik Kabiliyetinin Güçlendirilmesi ve Yeniliği Esas Alan Bir Yapıya Kavuşturulması

Anahtar Göstergeler

- Ar-ge harcamasının GSYH'ye oranı
- Tam zamanlı eşdeğer (TZE) cinsinden Ar-Ge personeli sayısı
- Türkiye kaynaklı bilimsel yayın sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Ar-ge harcamasının GSYH'ye oranı	Oran	1,5	1,55	1,44	1,57	1,72

Göstergeye İlişkin Açıklama: Belirli bir dönem içinde ulusal bölgede yapılan dahili toplam Ar-Ge harcamasının gayri safi yurt içi hasılaya bölünmesi ile elde edilir. Tüm genel devlet kuruluşları, tüm yükseköğretim kuruluşları ile Ar-Ge yaptığı bilinen veya tahmin edilen sanayi ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren tüm girişimlerin (KİT'ler dahil) Ar-Ge harcamaları derlenir. Ar-Ge verilerinin derlenmesinde ve yorumlanması OECD tarafından yayımlanan Frascati Kılavuzunda belirtilen öneriler ve ilkeler doğrultusunda gerçekleştirilir.

Hesaplama Yöntemi: Anket ve veritabanı
Verinin Kaynağı: TÜİK
Sorumlu İdare: TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Tam zamanlı eşdeğer (TZE) cinsinden Ar-Ge personeli sayısı	Sayı	300.000	266.471	286.002	317.462	352.383

Göstergeye İlişkin Açıklama: Belirli bir dönemde (genellikle bir takvim yılı) bir kişi ya da grup tarafından Ar-Ge faaliyetleri için harcanan sürenin aynı dönemde çalışılan toplam süreye bölünmesi yoluyla Tam Zaman Eşdeğer süresi elde edilir. TZE sayısının derlenmesi ve yorumlanması OECD tarafından yayımlanan Frascati Kılavuzunda belirtilen öneriler ve ilkeler doğrultusunda gerçekleştirilir.

Hesaplama Yöntemi: Anket ve veritabanı
Verinin Kaynağı: TÜİK
Sorumlu İdare: TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Türkiye kaynaklı bilimsel yayın sayısı	Sayı	58.000	50.311	53.897	57.739	61.854

Göstergeye İlişkin Açıklama: Uluslararası kabul görmüş WoS-InCites veritabanlarında yer alan ve makale ve derleme türündeki Türkiye adresleri yayın sayısıdır. TÜİK Resmi İstatistik Programı kapsamında yayımlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Veritabanı
Verinin Kaynağı: WoS-InCites
Sorumlu İdare: TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	BAĞIMLILIKLA MÜCADELE
Programı Yürüten İdare/İdareler:	SAĞLIK BAKANLIĞI, GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI, EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	SAĞLIK BAKANLIĞI

Programın Amacı: Bağımlılıkla Etkili Mücadele Edilmesi ve Tedavi Hizmetlerine Kolay Erişimin Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- 1- 15 yaş ve üzeri alkol kullanım oranı
- 2- 15 yaş ve üzeri nüfusta tütün ürünü kullanım oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- 15 yaş ve üzeri alkol kullanım oranı	Yüzde	14,2	12	11,8	11,6	11,4

Göstergeye İlişkin Açıklama: Toplum, alkolün sağlık, ekonomik, sosyal ve çevresel zararlarından korumak amacıyla ulusal düzeydeki alkol kullanım oranının yıllar içindeki değişimini izleyerek alkol kontrol çalışmalarına ilişkin yeni strateji ve hedefler belirlemeyi ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Saha Araştırmasıdır.
Verinin Kaynağı: TÜİK Sağlık Araştırması
Sorumlu İdare: SAĞLIK BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- 15 yaş ve üzeri nüfusta tütün ürünü kullanım oranı	Yüzde	27	32	31	30	29

Göstergeye İlişkin Açıklama: Toplumdaki tüm bireyleri, tütün ürünlerinin sağlık, ekonomik, çevresel ve sosyal zararlarından korumak amacıyla ulusal düzeydeki tütün kullanım oranının yıllar içindeki değişimini izleyerek tütün kontrol çalışmalarına ilişkin yeni strateji ve hedefler belirlemeyi ifade eder (Her gün ve ara sıra kullananların oranıdır).

Hesaplama Yöntemi: Saha Araştırmasıdır.
Verinin Kaynağı: TÜİK Sağlık Araştırması
Sorumlu İdare: SAĞLIK BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	BİLGİ VE İLETİŞİM
Programı Yürüten İdare/İdareler:	CUMHURBAŞKANLIĞI, HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI, DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI, İLETİŞİM BAŞKANLIĞI, RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU, BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Bilgi ve İletişim Alanında Teknolojilerin Geliştirilmesi ve Hizmet Kalitesinin Artırılması

Anahtar Göstergeler

- 1- BM-ITU küresel siber güvenlik endeksinde Türkiye'nin sıralaması
- 2- Mobil abone sayısı (kümülatif)
- 3- Mobil genişbant abone yaygınlığı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- BM-ITU küresel siber güvenlik endeksinde Türkiye'nin sıralaması	Sıra	10	11	10	9	9

Göstergeye İlişkin Açıklama: Küresel Siber Güvenlik Endeksi (GCI), Birleşmiş Milletler-Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) tarafından belirli tarihleri kapsayacak şekilde hazırlanmakta ve ülkelerin siber güvenlik alanında kaydettiği gelişmeler üzerinden yapılan puanlamaya dayanan bölgesel ve uluslararası ülke sıralamaları oluşturulmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Göstergeye ilişkin tahminler; Endeks'in son dönemdeki yayımlanma sıklığı ve ülkemizde yürütülen siber güvenlik çalışmalarına ilişkin güncel durum göz önüne alınarak hesaplanmıştır.

Verinin Kaynağı: BTK

Sorumlu İdare: BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Mobil abone sayısı (kümülatif)	Sayı	87.607.288	92.000.000	93.500.000	95.000.000	96.000.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Mobil haberleşme hizmeti veren yetkilendirilmiş işletmecilerin toplam abone sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: BTK tarafından yetkilendirilmiş işletmecilerden alınan verilerin konsolide edilmesiyle hesaplanmaktadır. İlerleyen yıllara ait tahminler lineer artış olacağı varsayılarak yapılmıştır.

Verinin Kaynağı: BTK

Sorumlu İdare: BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Mobil genişbant abone yaygınlığı	Yüzde	95	88	90	92	94

Göstergeye İlişkin Açıklama: Mobil haberleşme hizmeti veren yetkilendirilmiş işletmecilerin toplam mobil internet abone sayısının nüfusa oranını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: BTK tarafından yetkilendirilmiş işletmecilerden alınan verilerin konsolide edilmesiyle hesaplanmaktadır. İlerleyen yıllara ait tahminler lineer artış olacağı varsayılarak yapılmıştır.

Verinin Kaynağı: BTK

Sorumlu İdare: BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	BÖLGESEL KALKINMA
Programı Yürüten İdare/İdareler:	SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ, DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI, KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI, DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Programın Amacı: Bölgesel Gelişmişlik Farklarının Azaltılması ve Bölgelerin Rekabet Edebilirliklerinin Yükseltilmesi

Anahtar Göstergeler

1- En yüksek gelirli bölgenin kişi başı gelirinin en düşük gelirli bölgenin kişi başı gelirinine oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- En yüksek gelirli bölgenin kişi başı gelirinin en düşük gelirli bölgenin kişi başı gelirinine oranı	Yüzde	3,85	4,3	4,2	4,1	4

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge bölgeler arası gelişmişlik farkını ölçmek için dünya genelinde kullanılan göstergelerden biridir. Bölgeler arası gelişmişlik farkının azaltılması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Kişi başı Geliri En Yüksek Olan Bölgenin Kişi Baş Geliri/Kişi Baş Geliri En Düşük Olan Bölgenin Kişi Baş Geliri

Verinin Kaynağı: TÜİK verilerinden elde edilmektedir.

Sorumlu İdare: SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI
Programı Yürüten İdare/İdareler:	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI, ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Çocukların Üstün Yararı Temelinde İyi Olma Hallerinin Desteklenmesi, Potansiyellerini Gerçekleştirmeye Yönelik İmkanların ve Fırsat Eşitliğinin Artırılması

Anahtar Göstergeler

1- Sosyal ve ekonomik destek ile ailesi yanında desteklenen çocuk sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Sosyal ve ekonomik destek ile ailesi yanında desteklenen çocuk sayısı	Sayı	155.000	170.000	190.000	200.000	210.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) hizmetinin amacı aileleri ekonomik ve sosyal yönden destekleyerek güçlendirmek, aile birliğini korumak, çocukların öz aileleri veya yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanmasıdır.

Hesaplama Yöntemi: SED hizmetinden yararlanan çocuk sayısı toplamı.

Verinin Kaynağı: ASHB, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü.

Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	DEMİRYOLU ULAŞIMI
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Demiryollarında Güvenli, Konforlu ve Çevreye Duyarlı Ulaşım Hizmetlerinin Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- Çift hatlı demiryolu uzunluğunun toplam anahat içerisindeki payı
- Demiryolu hat uzunluğu (kümülatif)
- Demiryolu yolcu taşımacılığının toplam içerisindeki payı (karasal)
- Hızlı tren hat uzunluğu (kümülatif)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Çift hatlı demiryolu uzunluğunun toplam anahat içerisindeki payı	Yüzde	18	17	17	17	19

Göstergeye İlişkin Açıklama: Çift hatlı demiryolu uzunluğunun anahatlara (YHT, HT ve konvansiyonel) oranını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Çift hatlı demiryolu uzunluğuna o yılki işletmeye alınan çift hatlı demiryolu uzunluğu eklenerek toplam anahat uzunluğuna oranlanır.

Verinin Kaynağı: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, TCDD

Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Demiryolu hat uzunluğu (kümülatif)	Kilometre	15.195	13.919	13.919	13.935	14.620

Göstergeye İlişkin Açıklama: Toplam demiryolu hattı anahatlar (YHT, HT ve konvansiyonel) ile tali hatların (iltisak hatları, istasyon yolları) toplamıdır.

Hesaplama Yöntemi: Toplam anahat uzunluğuna o yılki işletmeye alınan hat eklenerek elde edilir.

Verinin Kaynağı: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, TCDD

Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Demiryolu yolcu taşımacılığının toplam içerisindeki payı (karasal)	Yüzde	5,76	5,76	5,8	5,93	6,12

Göstergeye İlişkin Açıklama: Demiryolu yolcu taşımacılığının toplam karasal içindeki payının değerlendirilmesi ile demiryolunda yolcu taşımacılığının gelişimi takip edilmekte ve böylece demiryolu sektörü yatırımlarında ihtiyacın belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Demiryolu ile taşınan banliyö taşımaları hariç yolcu taşıma miktarının, demiryolu ve karayolu toplam yolcu taşıma miktarına bölünmesi ile elde edilmektedir. Hesaplama yolcu-km birimi kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı: Demiryolunda yolcu taşımacılığı yapan işletmeler ile Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yük taşımacılığına ilişkin yayımlanmış olduğu istatistikler.

Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

2024 Yılı Bütçe Gerekçesi

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
4- Hızlı tren hat uzunluğu (kümülatif)	Kilometre	2.218	2.251	2.251	2.267	2.867

Göstergeye İlişkin Açıklama: 2023 yılında; Ankara-Sivas Hızlı Tren Hattı Projesi tamamlanarak hizmet açılmıştır. Yapımı devam eden çift hatlı Ankara-İstanbul ve Bursa-Yenişehir-Osmaneli Yüksek Standartlı Demiryolu Projesinin 2026 yılında yılında hizmete açılması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Toplam anahat uzunluğuna o yılki işletmeye alınan hat eklenerek elde edilir.

Verinin Kaynağı: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, TCDD

Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	DENİZYOLU ULAŞIMI
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Denizyolu Ulaşımında Güvenli, Konforlu ve Çevreye Duyarlı Ulaşım Hizmetlerinin Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- 1- Kabotaj hattında elleçlenen yükün toplam elleçlemeler içerisindeki payı
- 2- Limanlarımızda elleçlenen yük miktarı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Kabotaj hattında elleçlenen yükün toplam elleçlemeler içerisindeki payı	Yüzde	13,2	12,45	12,65	13	13

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemiz limanları arasında denizyolu ile yapılan yük taşımacılığının denizyolu ile yapılan toplam taşıma içerisindeki payını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye limanları arasında gerçekleşen toplam yük elleçleme miktarının limanlarımızda elleçlenen toplam yük elleçleme miktarına bölünmesiyle hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Liman Tek Pencere Sistemi'nden (LTP) derlenen verilerden elde edilmektedir.

Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Limanlarımızda elleçlenen yük miktarı	Milyon Ton	587,13	524,06	550	573	600

Göstergeye İlişkin Açıklama: Limanlarımızda elleçlenen toplam yük miktarını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Her bir Liman Çıkış Belgesinde yer alan yükleme, boşaltma, transit yükleme, ve transit boşaltma satırlarına ton olarak girilen elleçlenen yük miktarlarının toplamı ile elde edilmektedir (transit işlemsiz olarak girilen işlemler hariç tutulmaktadır).

Verinin Kaynağı: Liman Tek Pencere Sistemi'nden (LTP) derlenen verilerden elde edilmektedir.

Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı: 2024
Program Adı DİN HİZMETLERİ VE YAYGIN DİN EĞİTİMİ
Programı Yürüten İdare/İdareler: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Programın Amacı: Sahih Dini Bilgi ile Toplumun Din Konusunda Aydınlatılması ve Nitelikli Din Hizmetleri ile Toplumsal Birlik, Beraberlik, Barış ve Huzura Katkıda Bulunulması

Anahtar Göstergeler

- Halkı aydınlatmaya yönelik düzenlenen şura, konferans, panel, seminer ve istişare toplantısı sayısı
- Kur'an kursu hizmeti ile ulaşılan vatandaş sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Halkı aydınlatmaya yönelik düzenlenen şura, konferans, panel, seminer ve istişare toplantısı sayısı	Sayı	30.000	30.000	35.000	37.500	40.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Mevcut durum ve hedefler yıllık olarak verilmiştir.
Hesaplama Yöntemi: İlgili birimlerce düzenlenerek bilgi yönetim sistemine kaydedilen şura, konferans, panel, seminer ve istişare toplantısı sayıları dikkate alınmıştır.
Verinin Kaynağı: Din Hizmetleri Yönetim Sistemi (DHYS)
Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Kur'an kursu hizmeti ile ulaşılan vatandaş sayısı	Sayı	4.190.000	4.190.000	4.690.000	5.190.000	5.250.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Mevcut durum ve hedefler yıllık olarak verilmiştir.
Hesaplama Yöntemi: Kur'an kurslarına kayıtlı olan kişi sayısı dikkate alınmıştır.
Verinin Kaynağı: Eğitim Hizmetleri Yönetim Sistemi (EHYS)
Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	DIŞ DENETİM VE HESAP YARGILAMASI
Programı Yürüten İdare/İdareler:	SAYIŞTAY
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	SAYIŞTAY
Programın Amacı:	Denetimin ve Denetim Sonuçlarının Kamu Mali Yönetiminin İyi İşleyişi ve Gelişimi Üzerindeki Olumlu ve Katkı Sağlayıcı Etkisinin Arttırılması

Anahtar Göstergeler

1- Yıllık denetim programlarının denetim stratejik planına uygunluğu

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Yıllık denetim programlarının denetim stratejik planına uygunluğu	Yüzde	100	100	100	100	100

Göstergeye İlişkin Açıklama:	Hazırlanacak bir değerlendirme raporu ile yıllık denetim programlarının denetim stratejik planına uyumunun değerlendirilmesi. Denetim stratejik planının uygulanma oranının yıllar itibarıyla ölçülmesi.
Hesaplama Yöntemi:	Yıllık denetim programı ile denetim stratejik planının uyumunun incelenmesi sonucu ortaya çıkan veriler.
Verinin Kaynağı:	Denetim stratejik planı ve yıllık denetim programı.
Sorumlu İdare:	SAYIŞTAY

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	DIŞ POLİTİKA
Programı Yürüten İdare/İdareler:	CUMHURBAŞKANLIĞI, MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI, İÇİŞLERİ BAKANLIĞI, DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI, MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI, JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI, EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Ulusal Hak ve Çıkarları Koruyan, Girişimci ve İnsani Dış Politika Yürütülmesi

Anahtar Göstergeler

- Türkiye'nin yaptığı kalkınma ve insani yardımların yıllık tutarı
- Yurtdışındaki temsilcilik sayısı bakımından ülkemizin yeri

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Türkiye'nin yaptığı kalkınma ve insani yardımların yıllık tutarı	Milyar Dolar	7,6	7	6,9	6,8	6,7

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizin inisiyatif alan girişimci dış politikası çerçevesinde insani boyutta da kalkınma yardımlarımız ve insani yardımlarımız, coğrafya farkı gözetmeksizin artarak sürmektedir. Kalkınma yardımları ile ülkemizin görünürlüğünün artırılması ve gelişmekte olan ülkelerde ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: 2022 yılında Türkiye'nin yaptığı kalkınma ve insani yardımlar tutarı (Milyar Dolar)
Verinin Kaynağı: TİKA
Sorumlu İdare: DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Yurtdışındaki temsilcilik sayısı bakımından ülkemizin yeri	Sayı	5	5	5	5	5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemiz tüm kıtalarda en fazla temsilciliği bulunan 5. ülke konumundadır. Dış temsilcilik sayımız, ülkemizin uluslararası alandaki varlığının ve etkinliğinin de bir göstergesini teşkil etmektedir. Aktif ve vizyoner dış politikamız çerçevesinde ihtiyaç duyulan yerlerde, ülkelerin yerinde izlenmesi ve ilişkilerimizin daimi temsil yoluyla yürütülmesi, ekonomik ve ticari ilişkilerimizin geliştirilmesi, yeni pazarların açılması ve vatandaşlarımıza hizmet verilmesi amacıyla yeni temsilcilikler açılması yönündeki çalışmalarımız önemini korumaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası istatistik verileri
Verinin Kaynağı: Dışişleri Bakanlığı
Sorumlu İdare: DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ENERJİ ARZ GÜVENLİĞİ, VERİMLİLİĞİ VE ENERJİ PİYASASI
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU, NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU, TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Programın Amacı: Enerji Kaynaklarını Verimli ve Çevreye Duyarlı Şekilde Değerlendirerek Sürdürülebilir Arz Güvenliğini ve Enerji Piyasalarında Rekabetçi Enerji Fiyatlarının Oluşmasının Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- 1- Birincil enerji yoğunluğu (iklim etkisinden arındırılmış)
- 2- Elektrik kurulu gücü

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Birincil enerji yoğunluğu (iklim etkisinden arındırılmış)	TEP/1000 Dolar	0,111	0,137	0,135	0,133	0,131

Göstergeye İlişkin Açıklama: Birincil enerji yoğunluğu bölgesel ve ülkeler bazında bir birim GSYH yaratabilmek için ne kadar enerji gerektiğini ölçen bir enerji verimliliği göstergesidir. Hesaplama kullanılan birincil enerji tüketimi verisi Enerji Denge Tablolarından alınmaktadır. 2021, 2022 ve 2023 yıllarına ait hedeflerin hesaplamasında, daha önce 2010 yılı ABD Dolar kuru esas alınmakta iken, uluslararası ölçekte karşılaştırılabilirliğin sağlanması amacıyla 2015 yılı Dolar kuru esas alınarak hesaplama yöntemine geçilmiştir. Enerji Denge Tablosu, Resmi İstatistik Programı kapsamında her yıl 15 Kasım'da bir önceki yıl için yayımlanmaktadır. Bu kapsamda gerçekleşmeye ilişkin veriler, takip eden ikinci yıl içerisinde hesaplanabilmektedir. Denge Tablosundaki veriler yıllık bazlı olduğundan, gösterge gerçekleştirmelerinin izlenmesi ve raporlanması da yıllık olarak yapılabilmektedir. Gösterge GSYH değerlerinden etkilenmekte olup birincil enerji tüketimi haricinde ekonomik gelişmelere göre de değişmektedir.

Hesaplama Yöntemi: İklim düzeltilmeli birincil enerji tüketiminin GSYH'ye oranlanması ile elde edilmektedir.
Verinin Kaynağı: Birincil enerji tüketim verisi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayımlanan Denge Tablolarından, GSYH verisi ise Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınmaktadır.
Sorumlu İdare: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Elektrik kurulu gücü	Megawatt (MW)	107.990	106.771	110.319	116.197	122.528

Göstergeye İlişkin Açıklama: Arz güvenliği bağlamında gerekli olan yedek kapasiteleri de içerecek şekilde, ekonomik büyüme beklentileri göz önüne alınarak, ihtiyaç duyulacak elektrik enerjisi talebinin karşılanma amacı doğrultusunda, elektrik kurulu gücünün takibi yapılacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Elektrik enerjisi santralleri kurulu güç verileri toplanacaktır.
Verinin Kaynağı: Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
Sorumlu İdare: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Programın Amacı: Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Artırılması ve Özel Eğitime Gereklik Duyan Bireylere Yönelik Hizmetlerde Beşeri ve Fiziki İmkanların Güçlendirilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- Kamu kurumlarında istihdam edilen engelli memur sayısı
- 2- Özel eğitim alan birey sayısı (Örgün Eğitim)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Kamu kurumlarında istihdam edilen engelli memur sayısı	Sayı	67.000	67.000	68.000	70.000	72.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kamu kesiminde istidam edilen engelli memur sayısı yıllar itibarıyla artırılabacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Kamuda çalışan dolu kadro personelin yüzde 3'ü.

Verinin Kaynağı: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Özel eğitim alan birey sayısı (Örgün Eğitim)	Sayı	555.000	610.407	615.000	620.000	625.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin tanı sürecinin iyileştirilmesi ve okullarda verilen eğitimin kalitesinin artırılması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Ram Modülünde Tanı Konulan ve e-okul öğrenci sisteminde yer alan Öğrenci Sayısı

Verinin Kaynağı: MEİS Modülü

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	FİNANSAL SİSTEMİN GELİŞTİRİLMESİ VE SİGORTACILIK
Programı Yürüten İdare/İdareler:	CUMHURBAŞKANLIĞI, HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, SERMAYE PİYASASI KURULU, BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU, SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Programın Amacı: Finansal İstikrarı Gözeterek; Finansal Ürün ve Hizmetlerin Çeşitliliğini ve Sistemin Derinliğini Artırmak Suretiyle Finansal Sistemi Reel Ekonomiye Destekleyecek Şekilde Geliştirmek

Anahtar Göstergeler

- 1- Bireysel emeklilik sistemine (BES) katılımcı sayısı
- 2- BİST şirketlerinin piyasa değerinin GSYH'ye oranı
- 3- Katılım bankacılığı aktifleri/GSYH
- 4- Özel sigorta branşlarında üretilen toplam brüt prim üretiminin GSYH'ye oranı
- 5- Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğünün GSYH'ye oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Bireysel emeklilik sistemine (BES) katılımcı sayısı	Adet	15.000.000	16.000.000	16.500.000	17.000.000	17.000.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: BES katılımcı sayısı, ekonomik konjoktüre bağlı göstergelerdendir. Bu nedenle çok sayıda dış faktörden etkilenebilir. Bu durumun Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun performansının değerlendirilmesinde dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Yürürlükteki mevzuat çerçevesinde yapılan projeksiyonlara göre hesaplanan BES ve Otomatik Katılım Sistemindeki toplam katılımcı sayısını ifade etmektedir.

Verinin Kaynağı: Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Emeklilik Gözetim Merkezi AŞ

Sorumlu İdare: SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- BİST şirketlerinin piyasa değerinin GSYH'ye oranı	Yüzde			40,79	42,81	48,57

Göstergeye İlişkin Açıklama: BİST şirketlerinin piyasa değerinin milli gelire oranı yoluyla sermaye piyasalarının gelişiminin izlenmesi hedeflenmektedir. BİST şirketlerinin piyasa değerinin milli gelire oranının artması sermaye piyasalarının derinleşmesi açısından önem arz etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sermaye Piyasası Kurulu ve Borsa İstanbul'dan alınan BİST şirketlerinin piyasa değeri, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan GSYH tutarına (yıllıklandırılmış) oranlanarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Sermaye Piyasası Kurulu, TÜİK, Borsa İstanbul

Sorumlu İdare: SERMAYE PİYASASI KURULU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Katılım bankacılığı aktifleri/GSYH	Yüzde			6,5	7,4	9,2

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge, katılım bankalarının toplam varlıklarının gayri safi yurtiçi hasılaya oranını ifade etmektedir. Katılım bankalarının aktif büyüklüğü, katılım bankalarının takiptekiler de dâhil olmak üzere, kredi, menkul kıymet, finansal kiralama ve benzeri tüm finansal alacaklarını ve diğer finansal ve finansal olmayan varlıklarının toplamını ifade etmektedir. Aktif büyüklüğünün GSYH'ya oranı, katılım bankalarının toplam ekonomi içerisindeki önemini ortaya koymaktadır. Oran, hem katılım finans bağlamında ülkeler arasında karşılaştırma yapılmasına imkân sağlamakta hem de ülke içerisinde katılım bankalarının diğer finansal piyasalara kıyasla ne kadar bir öneme sahip olduğunu göstermektedir. Söz konusu oranın artması katılım bankalarının ekonomik gelişime daha fazla katkı sağlaması anlamına gelmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sektörde faaliyet gösteren katılım bankalarının Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna raporladığı bilanço bilgilerinden elde edilen aktif büyüklüğü tutarı Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan GSYH tutarına oranlanarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: BDDK, TÜİK

Sorumlu İdare: BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
4- Özel sigorta branşlarında üretilen toplam brüt prim üretiminin GSYH'ye oranı	Yüzde		1,71	1,38	1,39	1,52

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge, sigorta şirketlerinin toplam brüt prim üretiminin GSYH'ye oranını ifade etmektedir. Sigorta şirketlerinin toplam brüt prim üretimi 3 aylık dönemler itibarıyla raporlanmaktadır. Toplam prim üretiminin GSYH'ye oranının artırılması Türkiye'de sigorta sektörünün hedeflenen büyüklüğe ulaşmasında ve dolayısıyla finansal sistemin geliştirilmesinde önemli katkı sağlayacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Sektörde faaliyet gösteren sigorta şirketlerinin prim üretimleri toplulaştırılarak elde edilen tutar, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan GSYH'ye (yılıklandırılmış) oranlanarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi

Sorumlu İdare: HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
5- Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğünün GSYH'ye oranı	Yüzde	130,93	99,8	102,75	105,77	108,89

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge, bankacılık sektörünün toplam varlıklarının gayri safi yurtiçi hasılaya oranını ifade etmektedir. Bankacılık sektörü aktif büyüklüğü, bankaların takiptekiler de dâhil olmak üzere, kredi, menkul kıymet, finansal kiralama ve benzeri tüm finansal alacaklarını ve diğer finansal ve finansal olmayan varlıklarının toplamını ifade etmektedir. Aktif büyüklüğünün GSYH'ya oranı, bankacılık sektörünün toplam ekonomi içerisindeki önemini ortaya koymaktadır. Oran, hem ülkeler arasında karşılaştırma yapılmasına imkân sağlamakta hem de ülke içerisinde ilgili sektörün diğer finansal piyasalara kıyasla ne kadar bir öneme sahip olduğunu göstermektedir. Söz konusu oranın artması bankaların ekonomik gelişime daha fazla katkı sağlaması anlamına gelmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sektörde faaliyet gösteren bankaların Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna raporladığı bilanço bilgilerinden elde edilen aktif büyüklüğü tutarı Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan GSYH tutarına oranlanarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: BDDK, TÜİK

Sorumlu İdare: BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	GENÇLİK
Programı Yürüten İdare/İdareler:	GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

Programın Amacı: Gençlerin Güçlü Yaşam Becerilerine, İnsani ve Millî Değerlere Sahip Olarak Yetişmelerinin, İktisadi ve Sosyal Hayata ve Karar Alma Mekanizmalarına Aktif Katılımlarının Sağlanması.

Anahtar Göstergeler

1- Gençlik faaliyetlerine katılan genç sayısının genç nüfusa oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Gençlik faaliyetlerine katılan genç sayısının genç nüfusa oranı	Yüzde	30	40	42	43	44

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gençlik faaliyetlerine katılan gençlerin 14-29 yaş aralığındaki toplam genç sayısına oranı ölçülmek istenilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Gençlik faaliyetlerine katılan genç sayısı =A, Genç nüfus sayısı =B olup gösterge değeri =A/B*100 formülü ile hesaplanmıştır.

Verinin Kaynağı: Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	GÖÇ YÖNETİMİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI
Programın Amacı:	İnsan Haklarına Uyumlu, İnsan Onuruna Yakışır, Güvenli, Düzenli, Veriye Dayalı ve Kontrol Edilebilir Göç Yönetimi Sağlanması

Anahtar Göstergeler

1- Gönüllü ve güvenli geri dönüşlerdeki yıllık artış

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Gönüllü ve güvenli geri dönüşlerdeki yıllık artış	Yüzde	30	10	20	20	20

Göstergeye İlişkin Açıklama: Düzensiz göç kapsamında olup kendi rızalarıyla ülkemizden kaynak, transit veya üçüncü bir ülkeye gönüllü ve güvenli geri dönüş yapan yabancı sayılarındaki yıl bazında değişim oranlarını gösterir. Yıl bazlı veridir.

Hesaplama Yöntemi: Bahse konu veriler GöçNet sisteminden çekilen ya da konularına göre İl Göç İdaresi Müdürlüklerinden alınan veriler aracılığıyla derlenmektedir.

Verinin Kaynağı: DÜZENSİZ GÖÇLE MÜCADELE VE SINIR DIŞI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Sorumlu İdare: GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	HAYAT BOYU ÖĞRENME
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Hayat Boyu Öğrenme Programlarına Yönelik Nitelik ve Erişimin Artırılması

Anahtar Göstergeler

1- Hayat boyu öğrenmeye katılım oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Hayat boyu öğrenmeye katılım oranı	Oran	8	6,7	7	7,3	7,5

Göstergeye İlişkin Açıklama:	TÜİK ile yapılan görüşmeler sonucunda katılım oranının artırılmasına yönelik "Hane Halkı İşgücü Anketi" de referans 3 soru daha anlaşılır hale getirilmiştir. Ayrıca Açık Öğretim sorusu da eklenmiştir. Bu eklemelerin katılım oranı sonuçlarını bulduğumuz dönemde olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.
Hesaplama Yöntemi:	Hayat boyu öğrenmeye katılım oranları 25 ile 64 yaş arasındaki bireylerin son dört hafta içerisinde öğrenme etkinliklerine katılımının sorulduğu Hane Halkı İşgücü Anketi TÜİK tarafından sahada her yıl uygulanmaktadır.
Verinin Kaynağı:	TÜİK tarafından "Hane Halkı İşgücü Anketi" ile yıllık olarak hesaplanmaktadır.
Sorumlu İdare:	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	HAZİNE VARLIKLARININ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN YÖNETİMİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Hazine Varlıkları ve Yükümlülüklerini Ekonominin ve Paydaşların İhtiyaçlarını Dikkate Alarak Etkili Bir Yaklaşımla Yönetmek

Anahtar Göstergeler

- AB Tanımlı Borç Stoku/GSYH
- Kamu sermayeli kuruluşlardan elde edilen temettülerin ve diğer hasılat paylarının GSYH'ye oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- AB Tanımlı Borç Stoku/GSYH	Yüzde	35,2	33,3	35,2	34,6	33,2

Göstergeye İlişkin Açıklama: Genel yönetim borç stoku, genel yönetim sektörünün sektörler arası ve sektörler içerisinde konsolide edilmiş, nominal değerli toplam brüt borcunu ifade eder. Bu tutar, genel yönetim sektörünün konsolide edilmiş toplam para ve mevduat, hisse senedi dışındaki borçlanma senetleri ile kredileri yükümlülüklerinin toplamını nominal değeri ile göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası kriterler kapsamında hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Veriler Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Sisteminde yer alan borç kayıtları ile TCMB, İller Bankası ve İşsizlik Sigortası Fonu'ndan sağlanan stok verileri çerçevesinde üretilmektedir.

Sorumlu İdare: HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Kamu sermayeli kuruluşlardan elde edilen temettülerin ve diğer hasılat paylarının GSYH'ye oranı	Yüzde	0,04	0,16	0,14	0,16	0,21

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge ile Bakanlığımızın pay sahipliğini icra ettiği kamu sermayeli kuruluş ve işletmelerin dönem karlarından doğan ve Bakanlık Makamından alınan Onay kapsamında tahsil edilen temettü tutarları, finansman fazlası ve gayrisafi satış hasılatından belirli oranlarda yapılan hasılat payları toplamının GSYH'ye oranının tespiti amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Gösterge değerine kuruluşlardan tahsil edilen temettü ve hasılat payı tutarları toplamının GSYH'ye bölünmesi ile ulaşılır.

Verinin Kaynağı: Gösterge değerinin belirlenmesinde kullanılan temettü ve hasılat payı verilerinin kaynağı, Bakanlığımız bünyesindeki İç Ödemeler Muhasebe Birimi ve Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından tutulan hesaplardır.

Sorumlu İdare: HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	HUKUK VE ADALET
Programı Yürüten İdare/İdareler:	ANAYASA MAHKEMESİ, YARGITAY, DANIŞTAY, HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU, ADALET BAKANLIĞI, HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU, TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ADALET BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Hukukun Üstünlüğü, Yargı Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı ile İnsan Haklarını Esas Alarak Adalet Hizmetlerinin Adil, Makul Sürede, Erişilebilir ve Etkili Bir Şekilde Sunulmasını Sağlayacak Politikaların Geliştirilmesi ve Uygulanması

Anahtar Göstergeler

1- Adalet hizmetlerinde memnuniyet oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Adalet hizmetlerinde memnuniyet oranı	Yüzde	62	62	63	63,5	64

Göstergeye İlişkin Açıklama: Adalet hizmetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde sunulmasını sağlamak üzere adalet sistemi içerisinde eksikliklerin tespit edilmesi hizmet sunumunda yer alanlar ve hizmetten yararlananların hizmetlerden memnuniyet düzeyini belirlemek ve hizmetlerin geliştirilmesi amacıyla yıllık olarak yapılmaktadır. Araştırma ile

- Yasaların herkese adil ve tarafsız uygulanması
- Davaların karara bağlanma süresi
- Mahkemelerdeki işlemler
- Avukatlık hizmetlerinin kalitesi

konularındaki kamuoyu memnuniyeti ölçümlenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması kapsamında kullanılan yöntemler

Verinin Kaynağı: Türkiye İstatistik Kurumu

Sorumlu İdare: ADALET BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı: 2024
Program Adı İNSAN HAKLARI
Programı Yürüten İdare/İdareler: TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU, KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare: ADALET BAKANLIĞI
Programın Amacı: İnsan Haklarının Evrensel Değerler Esas Alınarak Korunması ve Güvence Altına Alınması

Anahtar Göstergeler

1- Alınan başvuruları ve resen incelemeleri süresinde sonuçlandırma oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Alınan başvuruları ve resen incelemeleri süresinde sonuçlandırma oranı	Yüzde	96	90	90,5	91	93

Göstergeye İlişkin Açıklama: Hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etme kapsamında kuruma yapılan başvuru ve resen incelemeler.
Hesaplama Yöntemi: Resen ve başvurular sayısı ile sonuçlandırma sayısı
Verinin Kaynağı: Yıllık Faaliyet Raporu
Sorumlu İdare: TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	İSTATİSTİK
Programı Yürüten İdare/İdareler:	TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
Programın Amacı:	Uluslararası Standartlara Uygun, Güvenilir ve Tutarlı İstatistik Üretilmesi ve Kullanıma Sunulması

Anahtar Göstergeler

- 1- Resmi İstatistik Programının gerçekleşme oranı
- 2- Üretim süreci takviminde yer alan istatistik ürünlerin zamanlılığa uyum oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Resmi İstatistik Programının gerçekleşme oranı	Yüzde	98	98	98	98	98

Göstergeye İlişkin Açıklama: RİP'te sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yapılması taahhüt edilen alt konu başlıkları kapsamdadır.

Hesaplama Yöntemi: [Gerçekleşen alt konu başlığı sayısı/Gerçekleşmesi taahhüt edilen alt konu başlığı sayısı]*100

Verinin Kaynağı: Bilgi Dağıtım ve İletişim Daire Başkanlığı

Sorumlu İdare: TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Üretim süreci takviminde yer alan istatistik ürünlerin zamanlılığa uyum oranı	Yüzde	98	98	98	98	98

Göstergeye İlişkin Açıklama: Üretim Süreci Takviminde yer alan istatistik ürünler ile takvimde yer alan 46 iş adımı kapsamdadır.

Hesaplama Yöntemi: [Takvimdeki zamanlılığa uyulan iş adımı sayısı / Toplam iş adımı sayısı]*100

Verinin Kaynağı: İstatistik üretmekle görevli tüm birimler, Veri Toplama Daire Başkanlığı, Bölge Müdürlükleri

Sorumlu İdare: TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı: 2024
Program Adı İSTİHDAM
Programı Yürüten İdare/İdareler: CUMHURBAŞKANLIĞI, HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Programın Amacı: İşgücü Piyasasının Yapısal Sorunlarını Çözmek Suretiyle İstihdam ve İşgücüne Katılım Oranının Artırılması

Anahtar Göstergeler

- 1- İstihdam oranı
- 2- İşgücüne katılım oranı
- 3- Kadınların işgücüne katılım oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- İstihdam oranı	Oran	48,1	48,3	48,8	49,5	50,4

Göstergeye İlişkin Açıklama: İstihdam oranı temel makroekonomik göstergelerden birisidir.
Hesaplama Yöntemi: İstihdam edilen nüfusun kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfusa oranıdır.
Verinin Kaynağı: TÜİK
Sorumlu İdare: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- İşgücüne katılım oranı	Oran	53,6	53,7	54,4	55	55,6

Göstergeye İlişkin Açıklama: İşgücüne katılımın yüksek oranda sağlanması hızlı ve sürdürülebilir ekonomik büyüme için temel gereklilikler arasında yer almaktadır.
Hesaplama Yöntemi: İşgücüne katılma oranı; istihdam edilenlerle işsizlerin toplamının oluşturduğu işgücünün aktif nüfusa oranıdır.
Verinin Kaynağı: TÜİK
Sorumlu İdare: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Kadınların işgücüne katılım oranı	Oran	36	35,9	36,8	37,6	38,4

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kadınların toplumsal hayatın tüm alanlarında hak ve fırsatlardan eşit biçimde yararlanabilmesi için kadınların işgücüne katılım oranlarının artırılması önem arz etmektedir. Göstergeler TÜİK'in verileri baz alınarak projeksiyona göre hesaplanmaktadır.
Hesaplama Yöntemi: Kadın işgücünün, kurumsal olmayan çalışma çağındaki kadın nüfus içindeki oranıdır.
Verinin Kaynağı: TÜİK
Sorumlu İdare: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	KADININ GÜÇLENMESİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Programın Amacı: Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığı Önlemek, Kadınların Toplumsal Hayatın Tüm Alanlarında Hak, Fırsat ve İmkanlardan Eşit Biçimde Yararlanmalarını ve Güçlenmelerini Sağlamak

Anahtar Göstergeler

- 1- İşveren olarak çalışanlar içindeki kadın oranı
- 2- Kendi hesabına çalışanlar içindeki kadın oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- İşveren olarak çalışanlar içindeki kadın oranı	Oran	14	12	12,1	12,2	12,3

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kadınların ekonomik faaliyetlerinin geliştirilmesi için işveren olarak çalışan kadın oranının artırılması önemlidir.

Hesaplama Yöntemi: İlgili gösterge, TÜİK tarafından açıklanan Hanehalkı İşgücü İstatistikleri kapsamında hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: TÜİK

Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Kendi hesabına çalışanlar içindeki kadın oranı	Oran	19	18,4	18,6	18,8	19

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kadınların ekonomik faaliyetlerinin geliştirilmesi için kendi hesabına çalışan kadın oranının artırılması önemlidir.

Hesaplama Yöntemi: İlgili gösterge, TÜİK tarafından açıklanan Hanehalkı İşgücü İstatistikleri kapsamında hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: TÜİK

Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	KAMU DENETÇİLİĞİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
Programın Amacı:	İdarenin İşleyişine Yönelik Başvuruların İncelenmesiyle Hukuk, Hakkaniyet, İnsan Hakları ve İyi Yönetim İlkeleri Doğrultusunda İdareye Öneriler Sunulması

Anahtar Göstergeler

1- Kişi haklarının korunması amacıyla uygulama değişikliği yapılması için idareye yapılan öneri sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Kişi haklarının korunması amacıyla uygulama değişikliği yapılması için idareye yapılan öneri sayısı	Adet	3.900	3.900	3.940	3.980	4.020

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kuruma yapılan şikâyet başvuruları bakımından, ilgili idarenin hukuk, hakkaniyet, insan hakları ve iyi yönetim ilkelerine aykırı hareket ettiğinin tespiti üzerine muhatap idareye çeşitli önerileri içeren tavsiye kararları ve dostane çözüm yöntemleriyle çözüme kavuşturulan başvurulara ilişkindir.

Hesaplama Yöntemi: Kurum tarafından verilen tüm kararlar içinde ilgili dönemde tavsiye kararı olanların sayısı ve dostane çözüm yöntemleriyle çözüme kavuşturulan başvuruların sayısı dikkate alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Kurum tarafından oluşturulan, işleyiş sırasında kullanılan ve Kurum sistemlerinde (SYS-EBYS) yer alan bilgi-belgeler (Söz konusu veri kaynağı, 6328 sayılı Kanun gereğince her yıl TBMM'ye sunulan Yıllık Raporlarda ve Sayıştay ile kamuoyunun denetimine açık olan İdare Faaliyet Raporlarında alenileştirilmektedir.

Sorumlu İdare: KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	KAMU GELİRLERİ YÖNETİMİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Programın Amacı:	Ülke Ekonomisinin Rekabet Gücünü Artıran, Vergi Yükünün Dağılımında Adaleti Gözeten, Öngörülebilir Gelir Politikaları ile Vergi Sistemini Geliştirmek ve Vergide Gönüllü Uyumu Artırmak, Kamu Gelirlerini Kaliteli Hizmet Sunarak Toplamak

Anahtar Göstergeler

1- Genel bütçe vergi gelirlerinin GSYH'ye oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Genel bütçe vergi gelirlerinin GSYH'ye oranı	Yüzde	17,2	16,8	18	18	18

Göstergeye İlişkin Açıklama: Vergi gelirlerinin GSYH içerisindeki payının artması, vergileme kapasitesinin genişlediğinin önemli bir göstergesidir. Söz konusu oranın tespitinde mahalli idare vergi gelirleri ile sosyal güvenlik prim gelirleri dikkate alınmamıştır. Gayrisafi yurt içi hasıla içinde vergi gelirlerinin payının yüksekliği, kamu giderlerinin finansmanında vergilendirme suretiyle elde edilen gelirlerin daha fazla olduğu anlamına gelmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Muhasebat Genel Müdürlüğü, TÜİK verileri ile OVP'de açıklanan makroekonomik veriler kullanılmıştır. Söz konusu anahtar gösterge merkezi yönetim bütçesi vergi gelirlerinin GSYH'ye bölünmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Anahtar göstergenin hesaplanması için kullanılan veriler Muhasebat Genel Müdürlüğü, TÜİK ve SBB'nin internet sayfasından temin edilmektedir. Muhasebat Genel Müdürlüğü her yılın Ocak ayında bir önceki yılın bütçe uygulama sonuçlarını yayımlamaktadır. Aynı zamanda TÜİK milli gelir istatistiklerini her 3 ayda bir açıklamaktadır. Ayrıca Orta Vadeli Program metinleri de merkezi yönetim bütçe kanununun yasalaşma süreleri içerisinde SBB tarafından yayımlanmaktadır.

Sorumlu İdare: GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	KARAYOLU ULAŞIMI
Programı Yürüten İdare/İdareler:	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI, KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Karayollarında Güvenli, Konforlu, Kesintisiz ve Çevreye Duyarlı Ulaşım Hizmetlerinin Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- Bölünmüş yol uzunluğu (otoyol dâhil) (kümülatif)
- BSK kaplamalı yol ağı (kümülatif)
- Otoyol uzunluğu (kümülatif)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Bölünmüş yol uzunluğu (otoyol dâhil) (kümülatif)	Kilometre	29.516	29.378	29.712	30.000	30.380

Göstergeye İlişkin Açıklama: Acil Eylem Planı kapsamında 2003 yılında yapımına başlanan bölünmüş yol projeleriyle, trafik güvenliğini artırarak kazaları azaltmak ve kazalardaki “ölüm oranını” düşürmek, ayrıca mevcut kapasite yetersizliklerini iyileştirerek taşıt işletme giderlerinde tasarruf sağlayarak ekonomiye katkıda bulunmak, yolların fiziki ve geometrik standartlarını yükselterek seyahat konforunu arttırmak ve seyahat süresini kısaltmak amacıyla yapılan bölünmüş yolların (otoyol dahil) toplam uzunluğunu gösterir.

Hesaplama Yöntemi: Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğunda bulunan toplam bölünmüş yol uzunluğuna yıl içerisinde yapılan bölünmüş yol uzunluğu eklenerek elde edilir.

Verinin Kaynağı: Karayolları Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- BSK kaplamalı yol ağı (kümülatif)	Kilometre	31.480	30.861	31.731	32.576	33.496

Göstergeye İlişkin Açıklama: Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğundaki yol ağında yapılan bitümlü sıcak karışım kaplamalı yolların (kümülatif) uzunluğudur. (Otoyollar, Devlet Yolları ve İl Yollarındaki yeni yapım BSK kaplama ile sathi kaplamalı yollar üzerine yapılan BSK kaplama çalışmalarıdır.)

Hesaplama Yöntemi: Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğunda bulunan toplam BSK' lı yol uzunluğuna yıl içerisinde yapılan BSK' lı yol uzunluğu eklenerek elde edilir.

Verinin Kaynağı: Karayolları Genel Müdürlüğü Kurumsal Bilgi Otomasyon Sistemi (KBOS) verileri

Sorumlu İdare: KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Otoyol uzunluğu (kümülatif)	Kilometre	3.727	3.726	3.796	3.841	3.961

Göstergeye İlişkin Açıklama: Milli Bütçe ve YİD Modeli kullanılarak yapılan toplam otoyol uzunluğudur.

Hesaplama Yöntemi: Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğunda bulunan toplam otoyol uzunluğuna yıl içerisinde yapılan otoyol uzunluğu eklenerek elde edilir.

Verinin Kaynağı: İşletmeler Dairesi Başkanlığı

Sorumlu İdare: KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	KAYIT DIŞI EKONOMİYLE MÜCADELE
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, TİCARET BAKANLIĞI, GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Etmek ve Mali Suçları Azaltmak

Anahtar Göstergeler

- 1- Kayıt dışı ekonomiyle mücadelede mükelleflerin uyum seviyesinin yükseltilmesine yönelik denetimlerin bir önceki yıla göre artış oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Kayıt dışı ekonomiyle mücadelede mükelleflerin uyum seviyesinin yükseltilmesine yönelik denetimlerin bir önceki yıla göre artış oranı	Yüzde	5	5	2	2	2

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kayıt dışı ekonomiyle mücadelede mükelleflerin uyum seviyesinin yükseltilmesi kapsamında, Gelir İdaresi Başkanlığı bünyesinde yapılmakta olan yaygın ve yoğun vergi denetimleri ile diğer denetim ve uyum faaliyetlerinin bir önceki yılda gerçekleşenden en az yüzde 5 oranında artış sağlaması öngörülmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Gelir İdaresi Başkanlığı bünyesinde oluşturulan denetim ekiplerince yapılan ve gerekmesi halinde ilgili kurum ve kuruluşlardan da destek alınarak icra edilen yaygın ve yoğun denetimlere ilişkin olarak alınan neticeler değerlendirilerek bir önceki yıla ilişkin gerçekleşme durumundaki değişim yüzdesel olarak hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Gelir İdaresi Başkanlığına bağlı olarak sahada yapılan denetimlere ilişkin olarak alınan sistemsal gerçekleşme sonuçları verinin de kaynağını oluşturmaktadır.

Sorumlu İdare: HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	KIRSAL KALKINMA
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Programın Amacı: Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Anlayışıyla, Üretici Birlikleri ve Aile İşletmelerinin Üretim Kapasitesinin ve Kırsal İşgücünün İstihdam Edilebilirliğinin Artırılması, Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi, Yoksullukla Mücadele ile Kırsal Toplumun Düzenli ve Yeterli Gelir İmkanlarına Kavuşturularak Refah Düzeyinin Artırılması ve Nüfusun Kırsalda Tutundurulması

Anahtar Göstergeler

1- Kırsal kalkınma destekleriyle sağlanan istihdam

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Kırsal kalkınma destekleriyle sağlanan istihdam	Sayı	207.479	207.000	212.000	220.000	228.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM) tarafından hibe desteği verilen projelerle; Orman Genel Müdürlüğü (OGM) tarafından orman köylerinde kredi/hibe desteği kapsamında uygulanan, ferdi projeler ve kooperatif projeleri ile sağlanan istihdam edilecek kişi sayısının kümülatif değerini ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü verileri proje ölçekleriyle değerlendirilmekte, Orman Genel Müdürlüğü verileri ise orman köylülerine destek maksatlı tip projelerde ve kooperatif projelerinde kullanılan işgücü verilerinden elde edilmektedir.

Verinin Kaynağı: Tarım ve Orman Bakanlığı-Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	KOMBİNE TAŞIMACILIK, LOJİSTİK VE TEHLİKELİ MAL TAŞIMACILIĞI
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

Programın Amacı: Kombine Taşımacılık – Lojistik Hizmetlerinin Geliştirilmesini ve Serbest, Adil ve Sürdürülebilir Bir Rekabet Ortamında Yapılmasının; Tehlikeli Madde Taşımacılığının Karayolu, Denizyolu, Demiryolu ve Havayolu ile Emniyetli Bir Şekilde Gerçekleştirilmesinin Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- 1- Demiryolu hat verimliliği
- 2- Lojistik performans endeksindeki Türkiye'nin sırası
- 3- Toplam yük taşımacılığı içerisinde demiryolunun payı (karasal)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Demiryolu hat verimliliği	Yüzde	2,36	2,77	3,6	4,09	4,86

Göstergeye İlişkin Açıklama: Göstergede yer alan değerler demiryolunda yük ve yolcu taşımacılığı yapan işletmecilerden gelen taşıdığı yolcu-km (banliyö taşımacılığı hariç) ve ton-km verilerinin demiryolu ana hat (iltisak hatları hariç) uzunluğuna bölünmesi ile hesaplanmaktadır. Hat verimliliğinin artması için; ana hatta taşınan yolcu-km ve ton-km değerlerinin artması, demiryolunda yük ve yolcu taşımacılığı için talebin yükselmesi, demiryolu hatlarında işletme hızlarının dolayısıyla hatta işletilen yük ve yolcu tren sayılarının artırılması gerekmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Demiryolu Tren İşletmecileri (DTİ) tarafından taşınan yüke ait ton/km ve yolculara ait yolcu/km değerleri toplanarak ulusal demiryolu anahat uzunluğuna bölümü sonrasında elde edilir.

Verinin Kaynağı: Demiryolu Altyapı İşletmecisi(DAİ), Demiryolu Tren İşletmecisi(DTİ) ve TCDD işletmesi Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Lojistik performans endeksindeki Türkiye'nin sırası	Sıra		38		30	

Göstergeye İlişkin Açıklama: Lojistik Performans Endeksi (LPI), ülkelerin ticaret lojistiği performanslarında karşılaştıkları zorluklar ve fırsatları ortaya koyarak, performanslarını iyileştirmek için neler yapabileceklerini belirlemelerine yardımcı olmak için oluşturulmuş etkileşimli bir kıyaslama aracıdır. Dünya Bankası LPI'yu 2007, 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018 ve 2023 yıllarında yayımlamıştır. 139 ülkenin ticaret lojistiği performansını hesaplamak amacıyla oluşturulmuş bir endekstir. Altı temel bileşen esas alınarak lojistik sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlarla yapılan anketler vasıtasıyla hesaplanmaktadır. Bu 6 temel bileşen; (1) Gümrük ve sınır yönetiminin etkinliği, (2) Ticaret ve ulaştırma altyapısının kalitesi, (3) Rekabetçi fiyatlara sahip sevkiyatlar düzenleme kolaylığı, (4) Lojistik hizmetlerinin yeterliliği ve kalitesi, (5) Sevkiyatları izleme ve takip etme imkânı, (6) Gönderilerin alıcılara planlanan veya beklenen teslimat süreleri içerisinde ulaşma sıklığı olarak belirlenmiştir.

Hesaplama Yöntemi: LPI, altı temel bileşen esas alınarak lojistik sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlarla yapılan anketler vasıtasıyla hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Dünya Bankası tarafından iki yılda bir yayımlanmaktadır.

Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Toplam yük taşımacılığı içerisinde demiryolunun payı (karasal)	Yüzde	5,2	5,43	6,06	6,76	7,53

Göstergeye İlişkin Açıklama: Demiryolu tren işletmecileri tarafından gelecek yıllar için oluşturulan yük projeksiyonlarından alınmaktadır. Karayolu ile ilgili veriler ise Karayolları Genel Müdürlüğü'nün her yıl yayımladığı karayolu taşıma istatistiklerinin son 5 yılındaki ortalama artış/azalış hızının gelecek yıllara yansıtılması yolu ile elde edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Demiryolu ton-km / (karayolu ton-km + demiryolu ton-km) formülüne göre hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Demiryolunda yük taşımacılığı yapan işletmeler (TCDD Taşımacılık dahil) ile Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yolcu taşımacılığına ilişkin yayımlamış olduğu istatistikler.

Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	KORUYUCU SAĞLIK
Programı Yürüten İdare/İdareler:	SAĞLIK BAKANLIĞI, TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	SAĞLIK BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Birey ve Toplum Sağlığının Korunması ve Geliştirilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- Anne ölüm oranı (100.000 canlı doğumda)
- 2- Bebek ölüm hızı (1.000 canlı doğumda, tüm haftalar)
- 3- Beşli karma aşı (DaBT+İPA+Hib) üçüncü doz aşılama oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Anne ölüm oranı (100.000 canlı doğumda)	Oran	13	12,6	12,5	12,4	12,3

Göstergeye İlişkin Açıklama: Anne ölüm oranı (100.000 canlı doğumda) gelişmişlik göstergeleri arasındadır. Yürütülen tüm sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesinde de kullanılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Bir yılda gebelik ve /veya gebeliğin ağırlaştırdığı herhangi bir sebeple ölen anne sayısının aynı toplumda aynı yılda canlı doğan bebek sayısına oranının 100.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

Verinin Kaynağı: Sağlık Bakanlığı
Sorumlu İdare: SAĞLIK BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Bebek ölüm hızı (1.000 canlı doğumda, tüm haftalar)	Oran	8,5	9,3	9	8,9	8,8

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bebek ölüm hızı gelişmişlik göstergeleri arasındadır. Yürütülen tüm sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesinde de kullanılmaktadır (1.000 canlı doğumda, tüm haftalar).

Hesaplama Yöntemi: Bir toplumda bir yılda canlı doğup ve bir yaşını tamamlamadan ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

Verinin Kaynağı: Sağlık Bakanlığı
Sorumlu İdare: SAĞLIK BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Beşli karma aşı (DaBT+İPA+Hib) üçüncü doz aşılama oranı	Yüzde	98	99,54	99,56	99,56	99,57

Göstergeye İlişkin Açıklama: Genişletilmiş Bağışıklama Programı kapsamında 1 yaşını doldurmamış bebeklere verilen aşılama hizmetlerinin kapsayıcılığını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Difteri + Asellüler Boğmaca + Tetanos + İnaktive Çocuk Felci + Hemophylus İnfluenza B aşısı (III.doz) yapılan kişi sayısının hedef nüfusa oranıdır.

Verinin Kaynağı: Sağlık Bakanlığı
Sorumlu İdare: SAĞLIK BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	METEOROLOJİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Programın Amacı: Meteorolojik Ürün ve Hizmetlerin Bilimsel ve Teknolojik Gelişmeler Işığında, Uluslararası Standartlarda, Güvenilir Bir Biçimde Sunulması

Anahtar Göstergeler

- 1- Sıcaklık tahmin tutarlılığı
- 2- Yağış tahmin tutarlılığı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Sıcaklık tahmin tutarlılığı	Yüzde	88	87,4	87,5	87,7	88

Göstergeye İlişkin Açıklama: Hava tahminleri, meteorolojik afet planlaması ve uygulama çalışmaları, askeri ve genel milli savunma faaliyetleri, tarım, çevre, eğitim, havacılık, denizcilik, adalet, enerji planlama, seyahat ve turizm, gündelik yaşam için önemlidir. Söz konusu faaliyetlerin sürdürülebilir bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için hava tahmini (özellikle yağış ve sıcaklık) önemli bileşenlerin başında gelmektedir. Sıcaklık tutarlılıklarının analiz edilmesi ile sonraki yıllarda yapılacak olan hava tahminlerinin iyileştirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün asli görevlerinden olan hava tahminlerinin hazırlanması ve yayınlanması amacıyla, sıcaklık parametrelerinin tutarlılıklarının iyileştirilmesi hedeflenmekte olup, 2024 yılında ise % 87,5 olarak gerçekleşmesi planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Meteorolojik Tahmin ve Meteorolojik Uyarı Sistemi veri kayıtlarından elde edilmiştir.
Verinin Kaynağı: Meteoroloji Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Yağış tahmin tutarlılığı	Yüzde	93,2	89,1	92	92,1	92,3

Göstergeye İlişkin Açıklama: Hava tahminleri, meteorolojik afet planlaması ve uygulama çalışmaları, askeri ve genel milli savunma faaliyetleri, tarım, çevre, eğitim, havacılık, denizcilik, adalet, enerji planlama, seyahat ve turizm, gündelik yaşam için önemlidir. Söz konusu faaliyetlerin sürdürülebilir bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için hava tahmini (özellikle yağış ve sıcaklık) önemli bileşenlerin başında gelmektedir. Yağış tutarlılıklarının analiz edilmesi ile sonraki yıllarda yapılacak olan hava tahminlerinin iyileştirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün asli görevlerinden olan hava tahminlerinin hazırlanması ve yayınlanması amacıyla yağış parametrelerinin tutarlılıklarının iyileştirilmesi hedeflenmekte olup, 2024 yılında %92,0 olarak gerçekleşmesi planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Meteorolojik Tahmin ve Meteorolojik Uyarı Sistemi veri kayıtlarından elde edilmiştir.
Verinin Kaynağı: Meteoroloji Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	MİLLİ KÜLTÜR
Programı Yürüten İdare/İdareler:	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI, KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI, MİLLİ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI, ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU, ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ, ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ, TÜRK DİL KURUMU, TÜRK TARİH KURUMU, VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI, KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Programın Amacı: Kültürel Zenginlik ve Çeşitliliğin Korunup Geliştirilerek Gelecek Nesillere Aktarılması, Kültürel Faaliyetlerin Yaygınlaştırılması, Millî Kültür ve Ortak Değerler Etrafında Toplumsal Bütünlüğün ve Dayanışmanın Güçlendirilmesi ile Kültürün Kalkınmadaki Çok Boyutlu Etkisinin Artırılması.

Anahtar Göstergeler

- Ulusal alanda milli kültüre yönelik gerçekleştirilen etkinlik sayısı
- Uluslararası alanda milli kültüre yönelik gerçekleştirilen etkinlik sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Ulusal alanda milli kültüre yönelik gerçekleştirilen etkinlik sayısı	Sayı	6.271	716	799	853	908

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bakanlığımızın yaptığı yurtiçi kültürel ve sanatsal etkinlik sayısı, temsil ve ağırlama sayılarını içermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Gerçekleşen etkinlik sayıları ve ilgili Genel Müdürlük ve Başkanlıkların planladıkları faaliyetler, faaliyet raporları.

Verinin Kaynağı: Bakanlığımız; Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, AB ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Kapadokya Alan Başkanlığı, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, Kapadokya Alan Başkanlığı ve Devlet Arşivleri Başkanlığı. (Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı hariç.)

Sorumlu İdare: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Uluslararası alanda milli kültüre yönelik gerçekleştirilen etkinlik sayısı	Sayı	1.874	2.152	2.299	2.464	2.629

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bakanlığımızın yaptığı yurtdışı kültürel ve sanatsal etkinlik sayısı ile temsil ve ağırlama sayılarını içermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Gerçekleşen etkinlik sayısı, (planlanan faaliyetler, faaliyet raporu).

Verinin Kaynağı: Bakanlığımız; Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, AB ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Kapadokya Alan Başkanlığı, Yunus Emre Enstitüsü, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, ve Devlet Arşivleri Başkanlığı ve Dışişleri Bakanlığı.(Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı hariç.)

Sorumlu İdare: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Programın Amacı: Ormanların, Doğal Hayatın ve Tabiat Varlıklarının Korunması, Geliştirilmesi ve Topluma Çok Yönlü Faydalar Sağlayacak Şekilde Yönetilmesi

Anahtar Göstergeler

- Ağaçlandırma yapılan alan
- Korunan alan sayısı (kümülatif)
- Toplam orman varlığı (kümülatif)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Ağaçlandırma yapılan alan	Hektar	37.000	38.000	40.000	42.500	45.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Orman alanını artırmak amacıyla uygun tür ve yöntemlerle ağaçlandırma çalışmaları yapılarak doğal ormanlar korunup geliştirilmektedir. Ayrıca fidan ve tohum üretimi ile bakımları gerçekleştirilerek fidan üretim kapasitesi ve toplam fidan üretimi içerisindeki boylu fidan üretim miktarı artırılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık olarak ağaçlandırma yapılan alanın sayısal karşılığını ifade etmektedir.

Verinin Kaynağı: Orman Genel Müdürlüğü Veri Kayıt Sistemi

Sorumlu İdare: ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Korunan alan sayısı (kümülatif)	Adet	660	660	675	690	705

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizin doğal kaynak değerlerinin korunması ve gelecek nesillere miras bırakılması amacıyla envanter çalışmaları yapılarak kaynak değeri yüksek alanların milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiat koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası, yaban hayatı koruma sahası, sulak alan vb. koruma statüsü verilerek biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesi sağlanacaktır.

Hesaplama Yöntemi: İlan edilen korunan alan sayılarının toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Toplam orman varlığı (kümülatif)	Milyon Hektar	23,4	23,4	23,5	23,6	23,7

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemiz orman varlığı 23.245.000 hektar ile ülke yüzölçümünün yaklaşık % 29,8'ini kaplamaktadır.

Bu alan içerisinde normal kapalı orman alanı 13.707.843 hektar ile toplam orman alanının %58,97'sini, boşluklu kapalı orman alanı ise 9.537.157 hektar ile %41,03'ünü oluşturmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Amenajman Planlarına dayanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Orman Genel Müdürlüğü Veri Kayıt Sistemi.

Sorumlu İdare: ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ORTAÖĞRETİM
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Öğrencilerin İlgil, Yetenek ve Kapasiteleri Doğrultusunda Hayata ve Yüksek Öğretime Hazırlanması ve Ülkenin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Kalkınmasına Katkı Sunan Öğrencilerin Yetiştirilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- 14-17 yaş kız çocuklarının okullaşma oranı
- 2- 14-17 yaş okullaşma oranı
- 3- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 10 Fen Okur Yazarlığı alanında temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı
- 4- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 10 Matematik Okur Yazarlığı alanında temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı
- 5- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 10 Okuma Becerisi alanında temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı
- 6- Ortaöğretimde 20 gün ve üzeri devamsız öğrenci oranı
- 7- Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) Fen Okur Yazarlığı alanında alt yeterlik (1a ve 1b) düzeyindeki toplam öğrenci oranı
- 8- Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) Matematik Okur Yazarlığı alanında alt yeterlik (1a ve 1b) düzeyindeki toplam öğrenci oranı
- 9- Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) Okuma Becerisi alanında alt yeterlik (1a ve 1b) düzeyindeki toplam öğrenci oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- 14-17 yaş kız çocuklarının okullaşma oranı	Oran	100	94,21	94,5	95	95,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yaş gruplarına (Doğum yılları) göre NET okullaşma oranları hesaplanırken; öğrencinin ait olduğu eğitim kademesine (öğrenim türüne) bakılmaksızın, ilgili yaş grubunda bulunan toplam kız öğrencilerin, ilgili yaş grubunda bulunan toplam kız nüfusuna bölünmesi ile elde edilmiştir.

Hesaplama Yöntemi:
A: İlgili yaş grubundaki toplam kız öğrenci sayısı,
B: İlgili yaş grubundaki toplam kız nüfus
Gösterge değeri= A/B x 100

Verinin Kaynağı: Türkiye İstatistik Kurumu, Strateji Geliştirme Başkanlığı Veri yıllık olarak yayınlanmaktadır.

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- 14-17 yaş okullaşma oranı	Oran	100	94,5	94,8	95	95,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yaş gruplarına (Doğum yılları) göre NET okullaşma oranları hesaplanırken; öğrencinin ait olduğu eğitim kademesine (öğrenim türüne) bakılmaksızın, ilgili yaş grubunda bulunan toplam öğrencilerin, ilgili yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilmiştir

Hesaplama Yöntemi:
A: İlgili yaş grubundaki toplam öğrenci sayısı,
B: İlgili yaş grubundaki toplam nüfus
Gösterge değeri= A/B x 100

Verinin Kaynağı: Türkiye İstatistik Kurumu, Strateji Geliştirme Başkanlığı. Veri yıllık olarak yayımlanmaktadır.

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 10 Fen Okur Yazarlığı alanında temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı	Oran	30	30	30	25	25

Göstergeye İlişkin Açıklama: ABİDE 10 araştırmasının ilk uygulaması 2022 yılı Mart ve Nisan ayları içerisinde gerçekleştirilmiştir. Saha uygulaması tamamlanan araştırmanın puanlama çalışmaları devam etmektedir. Puanlama süreçlerinden sonra veri düzenleme, veri analizi ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Araştırmanın sonraki döngüsünün 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Ölçme değerlendirme ve alan uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yazılması planlanan rapordan veriler alınacaktır.

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
4- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 10 Matematik Okur Yazarlığı alanında temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı	Oran	40	40	40	35	35

Göstergeye İlişkin Açıklama: ABİDE 10 araştırmasının ilk uygulaması 2022 yılı Mart ve Nisan ayları içerisinde gerçekleştirilmiştir. Saha uygulaması tamamlanan araştırmanın puanlama çalışmaları devam etmektedir. Puanlama süreçlerinden sonra veri düzenleme, veri analizi ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Araştırmanın sonraki döngüsünün 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Ölçme ve alan uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yazılması planlanan rapordan veriler alınacaktır.

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
5- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 10 Okuma Becerisi alanında temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı	Oran	25	25	25	20	20

Göstergeye İlişkin Açıklama: ABİDE 10 araştırmasının ilk uygulaması 2022 yılı Mart ve Nisan ayları içerisinde gerçekleştirilmiştir. Saha uygulaması tamamlanan araştırmanın puanlama çalışmaları devam etmektedir. Puanlama süreçlerinden sonra veri düzenleme, veri analizi ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Araştırmanın sonraki döngüsünün 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Ölçme ve alan uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yazılması planlanan rapordan veriler alınacaktır.

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
6- Ortaöğretimde 20 gün ve üzeri devamsız öğrenci oranı	Oran	26,5	16,4	16	15	14

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge değeri, bir ders yılı boyunca ilgili öğretim kademesinde kayıtlı öğrencilerden özürlü ve özürsüz toplamda 20 gün ve üzeri devamsızlık yapan öğrencilerin (A), ilgili öğretim kademesindeki ortaöğretim öğrencilerine (B) bölünmesiyle elde edilir.

Pandemi nedeniyle 2020-21 eğitim öğretim döneminde uzaktan eğitim verilmesi nedeniyle devamsızlık takibi yapılmamıştır. Ayrıca pandemi nedeniyle devamsızlık oranlarındaki düşüşün normal eğitime geçilmesi nedeniyle yükseliş göstereceği düşünülmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Özürlü ve özürsüz toplamda 20 gün ve üzeri devamsızlık yapan öğrenciler (A), Ortaöğretim öğrencileri (B), Gösterge değeri= (A/B)*100

Verinin Kaynağı: Strateji Geliştirme Başkanlığı, Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü

Veri eğitim ve öğretim yılı takvimi dikkate alınarak yıllık olarak hesaplanmaktadır

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
7- Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) Fen Okur Yazarlığı alanında alt yeterlik (1a ve 1b) düzeyindeki toplam öğrenci oranı	Oran	22	22	22	22	20

Göstergeye İlişkin Açıklama: Üçer yıllık döngüler halinde uygulanan araştırmanın 2021 yılında yapılması planlanan son döngüsü salgın nedeniyle 2022 yılında gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarının uluslararası merkez tarafından 2023 yılı sonunda açıklanması beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası merkez uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
8- Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) Matematik Okur Yazarlığı alanında alt yeterlik (1a ve 1b) düzeyindeki toplam öğrenci oranı	Oran	30	30	30	30	28

Göstergeye İlişkin Açıklama: Üçer yıllık döngüler halinde uygulanan araştırmanın 2021 yılında yapılması planlanan son döngüsü salgın nedeniyle 2022 yılında gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarının uluslararası merkez tarafından 2023 yılı sonunda açıklanması beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası merkez uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
9- Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) Okuma Becerisi alanında alt yeterlik (1a ve 1b) düzeyindeki toplam öğrenci oranı	Oran	20	20	20	20	18

Göstergeye İlişkin Açıklama: Üçer yıllık döngüler halinde uygulanan araştırmanın 2021 yılında yapılması planlanan son döngüsü salgın nedeniyle 2022 yılında gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarının uluslararası merkez tarafından 2023 yılı sonunda açıklanması beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası merkez uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME
Programı Yürüten İdare/İdareler:	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Sisteminde Geçerlilik, Güvenilirlik ve Adaletin Artırılması

Anahtar Göstergeler

1- Sınavlara başvuran adayların memnuniyet oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Sınavlara başvuran adayların memnuniyet oranı	Oran	90,55	90,55	90,93	90,94	90,94

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sınavlara başvuran adayların; başvuru merkezlerinden, Başkanlık ile iletişim konusunda, sınav görevlileri ile ilgili hususlarda, sınav binaları ile ilgili hususlarda, sınav organizasyonu hakkında memnuniyet anketleri düzenlenerek eksik yanlar tespit edilerek bu eksikliklerin giderilmesi ve aday memnuniyet oranının artırılması amaçlanmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Adaylarla çağrı merkezi aracılığı ile yapılan anketler kayıt altına alınmakta ve değerle tablolara aktarılarak ortalama değer bulunmaktadır. Ayrıca adaylardan sistem üzerinden de ankete katılanlardan değerlendirme alınacaktır.

Verinin Kaynağı: Yılın ikinci yarısında yayımlanan Mali Durum ve Beklentiler Raporu ve yıllık yayımlanan İdare Faaliyet Raporu ile kamuoyu ile paylaşılır

Sorumlu İdare: ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	SANAT VE KÜLTÜR EKONOMİSİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Sanatın ve Kültür Ekonomisinin Geliştirilmesi, Desteklenmesi, Toplumda Sanat Anlayışının Yaygınlaştırılması

Anahtar Göstergeler

1- Ülke genelinde kültürel ve sanatsal etkinliklere katılım sağlayan ziyaretçi ve seyirci sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Ülke genelinde kültürel ve sanatsal etkinliklere katılım sağlayan ziyaretçi ve seyirci sayısı	Milyon kişi		5,7	7,39	8,3	9,18

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bakanlığımızca desteklenen ve ülkemizde gösterime giren yerli filmlerin izleyici sayısı ve senfoni orkestraları, koro ve topluluklar tarafından gerçekleştirilen etkinlikler ile görsel sanatlar alanında düzenlenen etkinliklere katılan ziyaretçi ve seyirci sayısıdır.

Hesaplama Yöntemi: Etkinliklere katılan ziyaretçi ve seyirci verilerinin (Davetiye sayısı, oturma kapasitesi, alan kapasitesi, ziyaretçi sayısı, birim içi raporlar) toplanması yoluyla hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Güzel Sanatlar genel Müdürlüğü, Sinema Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Devlet Opera ve Bale Genel Müdürlüğü, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı

Sorumlu İdare: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	SANAYİNİN GELİŞTİRİLMESİ, ÜRETİM VE YATIRIMLARIN DESTEKLENMESİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	CUMHURBAŞKANLIĞI, HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Programın Amacı: Üretim ve Yatırım Ortamını İyileştirerek, Yüksek Katma Değerli ve Teknolojik Ürünlerin Üretildiği, Rekabet Gücü Yüksek, Sürdürülebilir Bir Üretim Yapısı Oluşturulması

Anahtar Göstergeler

- İmalat sanayii ihracatı
- İmalat sanayinin gayrisafi yurtiçi hâsıla içindeki payı
- Orta-yüksek teknolojlili sanayilerin imalat sanayii ihracatındaki payı
- Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişi
- Yüksek teknolojlili sanayilerin imalat sanayii ihracatındaki payı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- İmalat sanayii ihracatı	Milyar Dolar	250	241	252,3	268	285,6

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yıl bazında gerçekleşen imalat sanayi ihracatı milyar dolar olarak takip edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Yıl bazında ABD doları cinsinden gerçekleşen toplam imalat sanayi ihracat tutarı hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: TÜİK verilerinden elde edilmektedir.

Sorumlu İdare: SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- İmalat sanayinin gayrisafi yurtiçi hâsıla içindeki payı	Yüzde	24,1	20,5	21,1	21,5	22

Göstergeye İlişkin Açıklama: İmalat sanayinin gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payının ölçülmesi ve takibi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Gayrisafi yurtiçi hasıla içinde imalat sanayinin payı hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: TÜİK verilerinden elde edilmektedir.

Sorumlu İdare: SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Orta-yüksek teknolojlili sanayilerin imalat sanayii ihracatındaki payı	Yüzde	36	37	38	39,5	41

Göstergeye İlişkin Açıklama: Orta-yüksek teknolojlili sanayilerin imalat sanayi ihracatındaki payının ölçümü ve takibi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Toplam imalat sanayi ihracatında orta-yüksek teknolojlili sanayilerin payı hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: TÜİK verilerinden elde edilmektedir.

Sorumlu İdare: SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
4- Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişi	Milyar Dolar	16	12,81	17,94	20,51	22,41

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yıl bazında ülkemize giren uluslararası doğrudan yatırım girişinin ABD doları cinsinden ölçümü ve takibi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Yıl bazında ülkemize giren uluslararası doğrudan yatırım girişinin ABD doları cinsinden tutarı hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: TCMB İstatistikleri

Sorumlu İdare: SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
5- Yüksek teknolojlili sanayilerin imalat sanayii ihracatındaki payı	Yüzde	3,5	3,7	3,9	4,2	4,7

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yüksek teknolojlili sanayilerin imalat sanayii ihracatındaki payının ölçümü ve takibi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Toplam imalat sanayii ihracatında yüksek teknolojlili sanayilerin payı hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: TÜİK verilerinden elde edilmektedir.

Sorumlu İdare: SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	SINAI MÜLKİYET HAKLARI
Programı Yürüten İdare/İdareler:	TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

Programın Amacı: Sınai Mülkiyet Bilincini Toplumun Bütün Kesimlerinde Artırarak ve Sınai Mülkiyet Haklarının Korunması ve Ticarileştirilmesine Hizmet Ederek Teknolojik ilerlemeye ve Yenilik Faaliyetlerinin Artırılmasına Katkı Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- Yerli patent başvurularında Türkiye'nin dünya sıralamasındaki yeri
- Yerli patent başvurularının toplam içerisindeki payı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Yerli patent başvurularında Türkiye'nin dünya sıralamasındaki yeri	Sıra	10	11	10	10	10

Göstergeye İlişkin Açıklama: Türkiye kaynaklı uluslararası patent başvuru sayısı bazında ülkemizin dünyadaki yerinin üst sıralara çıkması ülkemizin yenilik kapasitesinin artışına katkı sağlayacaktır.

Hesaplama Yöntemi: WIPO İstatistik Veritabanı patent verileri arasında sıralama yapılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: WIPO, World Intellectual Property Indicators

Sorumlu İdare: TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Yerli patent başvurularının toplam içerisindeki payı	Yüzde	53	55	56	57	58

Göstergeye İlişkin Açıklama: Milli teknolojilerin geliştirilmesi ve yerleştirilmesi çalışmaları kapsamında yerli patent başvuru sayısının toplam başvuru sayısı içerisindeki payının artması ülkemizin yenilik ve teknolojik olarak ilerlemesine de katkı sağlayacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Cari yıl yerli patent başvuru sayısının toplam patent başvuru sayısına oranlanmasıyla hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Türk Patent ve Marka Kurumu

Sorumlu İdare: TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	SOSYAL GÜVENLİK
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Programın Amacı: Sosyal Güvenlik Sisteminin Etkinliğinin Sağlanması ve Sosyal Güvenlik Hizmetlerinin Daha Kaliteli ve Kapsayıcı Nitelikte Yürütülmesi

Anahtar Göstergeler

1- Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bütçe transferlerinin GSYH'ye oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bütçe transferlerinin GSYH'ye oranı	Oran	3,1	3,57	3,68	3,91	3,98

Göstergeye İlişkin Açıklama: Açık finansmanı ve devletin ödemeyi taahhüt ettiği ve SGK'nın aracılık ettiği diğer ödemelerin miktarına ilişkin önemli bir göstergedir.

Hesaplama Yöntemi: Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan bütçe transferlerinin GSYH'ye bölünmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: SGK

Sorumlu İdare: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	SPORUN GELİŞTİRİLMESİ VE DESTEKLENMESİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Sporun Geliştirilmesi, Sporda Katılımın ve Başarının Artırılmasının Sağlanması.

Anahtar Göstergeler

- 1- Lisanslı sporcu sayısı yıllık artış oranı
- 2- Uluslararası müsabakalarda alınan madalya sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Lisanslı sporcu sayısı yıllık artış oranı	Yüzde	8,3	16,43	10	10	10

Göstergeye İlişkin Açıklama: Lisanslı sporcu sayısındaki artışın yıllar itibarıyla oranı ölçülmek istenilmektedir.
Hesaplama Yöntemi: n yılı lisanslı sporcu sayısı= A, $(n-1)$ yılı lisanslı sporcu sayısı= B olup gösterge değeri $(A-B)/B*100$ formülü ile hesaplanmıştır.
Verinin Kaynağı: Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Uluslararası müsabakalarda alınan madalya sayısı	Sayı	6.000	5.776	7.000	7.500	8.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Uluslararası müsabakalarda alınan madalya sayısı ile yıllar itibarıyla alınan madalya sayısına bağlı olarak sportif başarı ölçülmek istenilmektedir.
Hesaplama Yöntemi: Uluslararası müsabakalarda alınan madalya sayılarının toplamıdır.
Verinin Kaynağı: Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	STRATEJİK YÖNETİM VE KAYNAK TAHSİSİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI
Programın Amacı:	Stratejik Yönetim Anlayışı Çerçevesinde, Kamu Kaynaklarının Tahsisinde ve Kullanımında Toplumsal Faydayı Sağlayarak Sürdürülebilir Ekonomik ve Sosyal Kalkınmanın Gerçekleştirilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- Genel bütçe vergi gelirlerinin faiz dışı giderlere oranı
- 2- Genel devlet dengesinin GSYH'ye oranı
- 3- Kamu kesimi tasarruflarının GSYH'ye oranı
- 4- Kamu sabit sermaye yatırımlarının GSYH'ye oranı
- 5- Merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYH'ye oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Genel bütçe vergi gelirlerinin faiz dışı giderlere oranı	Yüzde	82	72,2	75,3	87,3	90,7

Göstergeye İlişkin Açıklama: Genel bütçe vergi gelirlerinin faiz hariç harcamalar içerisindeki oranını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Genel Bütçe Vergi Gelirleri / Faiz Hariç Harcamalar*100

Verinin Kaynağı: Strateji ve Bütçe Başkanlığı / Hazine ve Maliye Bakanlığı

Sorumlu İdare: STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Genel devlet dengesinin GSYH'ye oranı	Yüzde	-3,5	-6,5	-6	-3	-2,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yapılan kamu kesimi tanımından KİT'ler çıkarılarak hesaplanan genel devlet dengesini göstermektedir

Hesaplama Yöntemi: Merkezi yönetim, mahalli idareler, sosyal güvenlik kurumları, fon ve döner sermayeler dengelerinin toplamından oluşan genel devlet dengesinin milli hasılaya oranı alınmaktadır

Verinin Kaynağı: Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Sorumlu İdare: STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Kamu kesimi tasarruflarının GSYH'ye oranı	Yüzde	-0,5	0,1	-0,9	-0,1	0,3

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kamu kesimindeki tasarruf oranını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Cari fiyatlarla kamu tasarruflarının GSYH'ya bölünmesiyle elde edilmektedir.

Verinin Kaynağı: Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Sorumlu İdare: STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
4- Kamu sabit sermaye yatırımlarının GSYH'ye oranı	Yüzde	3,4	3,8	3,4	3,2	3

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kamu kesimi sabit sermaye yatırımlarının milli gelire oranını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Cari fiyatlarla kamu sabit sermaye yatırımlarının GSYH'ya bölünmesiyle elde edilmektedir.

Verinin Kaynağı: Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Sorumlu İdare: STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
5- Merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYH'ye oranı	Yüzde	24	25,8	26,9	24	23,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Merkezi yönetim bütçe giderlerinin yıllar itibarıyla GSYH içerisindeki payının önemli olduğu değerlendirilmektedir. Merkezi yönetim kapsamında yapılan giderlerin toplam GSYH'ye katkısı izlenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: (Merkezi Yönetim Giderleri / GSYH)*100

Verinin Kaynağı: Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve TÜİK

Sorumlu İdare: STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Çevre ve Doğal Kaynakların Korunması, Kalitesinin İyileştirilmesi, Etkin, Entegre ve Sürdürülebilir Şekilde Yönetiminin Sağlanması, Her Alanda Çevre ve İklim Dostu Uygulamaların Gerçekleştirilmesi, Toplumun Her Kesiminin Çevre Bilinci ile Duyarlılığının Artırılması

Anahtar Göstergeler

- Atık su arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı
- Katı atık düzenli depolama hizmeti verilen belediye nüfusu oranı
- Sıfır atık projesi kapsamında kaynağında ayrıştırılarak toplanan atık miktarı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Atık su arıtma hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	Yüzde	93	90	93	94	95

Göstergeye İlişkin Açıklama: Atık su arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranını göstermektedir. Çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla belediye yerleşim yerlerinden kaynaklanan atıksuların arıtılarak deşarj edilmesi önem arz etmektedir. Büyük yerleşim yerlerinin atıksu arıtma tesisleri büyük oranda tamamlanmış olup Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) olmayan yerleşim yerlerinin çoğunluğu teknik ve ekonomik yapıları zayıf olan küçük belediyelerdir.

Hesaplama Yöntemi: Atık su arıtma hizmeti verilen belediye nüfus oranının toplam belediye nüfusuna olan yüzdesi alınarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü - Atıksu Bilgi Sistemi

Sorumlu İdare: ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Katı atık düzenli depolama hizmeti verilen belediye nüfusu oranı	Yüzde	90	90	93	95	96

Göstergeye İlişkin Açıklama: Katı atık toplama ve düzenli depolama hizmeti verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranını göstermektedir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu çerçevesinde katı atık bertaraf tesislerinin yapılması ve işletilmesi faaliyetleri belediyelerin görev ve yetkileri arasında bulunmaktadır. Sürdürülebilirliğin sağlanması ve yerel yönetimlerin entegre atık yönetimi tesislerini kurmaları amacıyla Katı Atık Programı (KAP) başlatılmış, atık yönetim prensiplerinden birisi olan atıkların tekrar kullanılması, maddesel ve enerji geri kazanımı faaliyetlerinin teşvik edilerek geri kazanım tesislerinin teknik ve idari yeterliliklerinin artırılması amacıyla kriterler oluşturulmuş ve bu kriterleri sağlayan geri kazanım tesislerinin kurulmasıyla hem ekonomiye hem de çevreye katkıda bulunmaya devam edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Düzenli depolama hizmeti verilen belediye nüfus oranının toplam belediye nüfusuna olan yüzdesi alınarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Sıfır atık projesi kapsamında kaynağında ayrıştırılarak toplanan atık miktarı	Ton	11,5	11,5	14	14,5	15

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sıfır Atık Projesi kapsamında kaynağında ayrıştırılarak toplanan atık miktarını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Entegre Çevre Bilgi Sistemine ilgili kurum, kuruluş ve işletmelerce girilen atık bilgilerinin toplamı ve oransal dağılım miktarı üzerinden kaynağında ayrıştırılarak toplanan atık miktarı hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ŞEHİRCİLİK VE RİSK ODAKLI BÜTÜNLEŞİK AFET YÖNETİMİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	CUMHURBAŞKANLIĞI, HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Programın Amacı:	İnsan Odaklı, Doğal Hayata ve Tarihi Mirasa Saygılı, Temel Kentsel Hizmetlerin Adil ve Erişilebilir Bir Şekilde Sağlandığı, Yaşam Kalitesi Yüksek ve Değer Üreten Şehirler ile Yerleşimlerin Oluşturulması; Afetlere Karşı Toplumsal Bilincin Artırılması ve Afetlere Dayanıklı ve Güvenli Yerleşim Yerlerinin Oluşturulması

Anahtar Göstergeler

- Afet riski yönetim endeksi
- Kentsel dönüşüm kapsamına alınan bağımsız birim sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Afet riski yönetim endeksi	Sayı	4,8	4,8	4,9	4,9	4,9

Göstergeye İlişkin Açıklama: Risk Yönetim Endeksi kavram düzeyi olarak “Tehlike ve Maruz Kalma (Doğa Kaynaklı, İnsan Kaynaklı)”, “Zarar Görebilirlik (Sosyo-ekonomik, İncinebilir Gruplar) ve “Başa Çıkma Kapasitesi (Kurumsal, Altyapı) olmak üzere 3 ana başlık belirlenmiştir. Risk Yönetim Endeks Puanı 0 ila 1,9 riski çok düşük, 2 ila 3,4 riski düşük, 3,5 ila 4,9 riski orta, 5 ila 6,4 riski yüksek, 6,5 ila 10 riski çok yüksek olarak tanımlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Risk Yönetim Endeks Puanı $= (\text{Tehlike ve Maruziyet})^{1/3} \times (\text{Zarar Görebilirlik})^{1/3} \times (\text{Başa Çıkma Kapasitesi})^{1/3}$

Verinin Kaynağı: Küresel düzeyde afet ve insani krizlere ilişkin ülkelerin risklerini raporlayan Risk Yönetimi Endeksi (The Index for Risk Management, INFORM) ilk kez 2012 yılında modellenmiştir. 191 ülkedeki insani krizleri ve afetlerin risklerini ölçmeyi ve sıralayabilmeyi amaçlamaktadır. Risk Yönetim Endeksi; Kurumlar Arası Risk, Erken Uyarı, Hazırlık Referans Grubu Komitesi ve Avrupa Komisyonu iş birliğiyle hazırlanmaktadır. Birleşmiş Milletlerin birçok ajansı (UNICEF, WFP, UNHCR, OCHA, UNDP, UNFPA) Risk Yönetim Endeksi'nin partnerleri olarak ifade edilmektedir.

Sorumlu İdare: AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Kentsel dönüşüm kapsamına alınan bağımsız birim sayısı	Adet	1.850.000	1.900.000	2.300.000	2.700.000	3.100.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Dönüşüm Alanları (Riskli Alan, Rezerv Yapı Alanı, Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı ve Yenileme Alanı) ve Riskli Yapılardaki Kentsel Dönüşüm kapsamına alınan bağımsız birim sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: 6306 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2012 yılından itibaren tutulan verilerin istatistiksel analizi ile hesaplanmıştır.

Verinin Kaynağı: ARAAD Bilgi Sistemi

Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER
Programı Yürüten İdare/İdareler:	MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI, İÇİŞLERİ BAKANLIĞI, DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI, HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Şehit Yakını ve Gazilere Sağlanan Ekonomik ve Sosyal Hizmetlerin Artırılması ve Çeşitlendirilmesi

Anahtar Göstergeler

1- Şehit yakını ve gazilerin sağlanan ekonomik ve sosyal hizmetlerden yararlanma oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Şehit yakını ve gazilerin sağlanan ekonomik ve sosyal hizmetlerden yararlanma oranı	Yüzde	100	100	100	100	100

Göstergeye İlişkin Açıklama: Şehit yakını ve gazilerin ekonomik ve sosyal hizmetlerden yararlanmaları için ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanmasına devam edilecektir.

Hesaplama Yöntemi: Hak sahiplerinin başvurularının sonuçlandırılma oranı esas alınmıştır.

Verinin Kaynağı: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı.

Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TABİİ KAYNAKLAR
Programı Yürüten İdare/İdareler:	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI, MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Tabii Kaynakların Aranması, İşletilmesi, Ekonomiye Kazandırılması ve Kaynakların Ülke Yararına Kullanılmasının Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- Madencilik katma değerinin GSYH'ye oranı
- Yerli kaynaklardan üretilen elektrik enerjisi miktarı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Madencilik katma değerinin GSYH'ye oranı	Yüzde	1,3	1,3	1,4	1,5	1,6

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bir yıl içerisinde madencilik katma değerinin GSYH'ye oranını ifade eder. Ülkemizde bir yıl içerisinde üretilen madencilik ürünlerinin katma değerinin GSYH'deki payının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Böylelikle madencilik sektörü ihracatının ekonomimizin içindeki payının tespiti kolaylaşmaktadır. Madencilik sektöründe katma değer artırılması amacıyla, madencilik ürünlerinin yurt içinde işlenmesine ve uç ürün geliştirilmesine öncelik verilmesi, madencilik sektöründe kullanılan makine ve ekipmanların yerli üretiminin desteklemesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Ülkemizde bir yıl içerisinde üretilen madencilik sektörü ürünlerinin katma değerinin GSYH'ye oranlanması ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Türkiye İstatistik Kurumu

Sorumlu İdare: MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Yerli kaynaklardan üretilen elektrik enerjisi miktarı	Terawatt Saat (TWh)	204,4	176	209	219	230

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizin sahip olduğu yerli kömür ve yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin bir şekilde değerlendirilmesi kapsamında yerli kaynaklı elektrik üretiminin artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda toplam elektrik enerjisi üretiminde ithal kaynakların payı azaltılarak cari açığa olumlu katkı sağlanacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Yerli kaynaklardan üretilen elektrik enerjisinin takibi yapılacaktır.

Verinin Kaynağı: Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, TEİAŞ

Sorumlu İdare: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TAPU VE KADASTRO
Programı Yürüten İdare/İdareler:	TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Programın Amacı:	Devlet Güvencesi Altında Güvenilir ve Ulaşılabilir Tapu ve Kadastro Hizmeti Sunulması

Anahtar Göstergeler

1- Kadastro modernizasyonu kapsamında yenilenen/sayısallaştırılan parsel sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Kadastro modernizasyonu kapsamında yenilenen/sayısallaştırılan parsel sayısı	Adet	19.600.000	21.000.000	22.000.000	24.500.000	27.000.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: 3402 sayılı Kadastro Kanununun 22/a maddesi uyarınca tapulama, kadastro veya değişiklik işlemlerine ilişkin sınırlandırma, ölçü, çizim ve hesaplamalardan kaynaklanan hataları gidermek üzere uygulama niteliğini kaybeden, teknik nedenlerle yetersiz kalan, eksikliği görülen veya zemindeki sınırları gerçeğe uygun göstermediği tespit edilen kadastro haritalarının tekrar düzenlenmesi ve tapu sicilinde gerekli düzeltmelerin sağlanması ve 3402 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesi hükümlerince kadastro haritalarının büro ve zemin çalışması öngörülen koordinat sisteminde sayısal hale getirilerek ölçülmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Kadastro müdürlüklerinin yapmış olduğu güncelleme çalışmaları neticesinde askıya çıkarılan parsel sayıları toplamı dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Kadastro Dairesi Başkanlığından edinilen verilerden yararlanılmıştır.

Sorumlu İdare: TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TARIM
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Çevresel, Sosyal ve Ekonomik Olarak Sürdürülebilir, Ülke İnsanın Yeterli ve Dengeli Beslenmesinin Yanı Sıra Arz Talep Dengesini Gözeten, Verimliliği Yüksek, Sosyo-Ekonomik Olarak Gelişen Etkin Bir Tarım Sektörünün Oluşturulması ile Çiftçilerimizin Yaşam Standartlarının Yükseltilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- Bitkisel ürünlerin üretim miktarı
- 2- İhraç edilen bitkisel ürün değeri
- 3- Kırmızı et üretim miktarı
- 4- Tarımsal hasıla

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Bitkisel ürünlerin üretim miktarı	Milyon Ton	130	130	130,2	130,4	130,6

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bitkisel üretim değerindeki artışın izlenmesi ürün arzında sürdürülebilirliği sağlayacak politikalar üretilmesi için önemlidir.

Hesaplama Yöntemi: TÜİK verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- İhraç edilen bitkisel ürün değeri	Milyon Dolar	10.800	10.800	11.300	11.400	11.400

Göstergeye İlişkin Açıklama: İhraç edilen bitkisel ürünlerin dolar bazındaki değerini ifade etmektedir. Gösterge, bitkisel ürün ihracatının 2024 yılına kadar ihracatta sağlayacağı tahmini katma değerini öngörülmesine katkı sağlamaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Kırmızı et üretim miktarı	Bin Ton	1.945	1.827	1.727	1.764	1.788

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge ile kişi başı kırmızı et üretim miktarı, kırmızı ette arz güvenliği, hayvansal protein ihtiyacının ne kadarının kırmızı et ile karşılandığı ölçülmektedir. TÜİK tarafından kırmızı et üretim miktarı verisinin hesaplama metodunda yapılan değişiklikte kasaplık güce göre hesaplanma yöntemine geçilmiştir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından uluslararası kabul görmüş kasaplık gücü istatistiki yöntemi ile hesaplanmaktadır. Buna göre; Hayvan Varlığı x Kasaplık Gücü Oranı x Ortalama Karkas Ağırlığının çarpımı sonucunda = Et Üretim miktarı hesaplanmaktadır. Kırmızı et üretim miktarı yılda bir defa yılsonunda TÜİK verilerinin yayınlanmasına bağlı olarak ölçülmektedir.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
4- Tarımsal hasıla	Milyar TL	1.007,03	1.751,98	2.914,43	3.635,13	4.131,49

Göstergeye İlişkin Açıklama: "Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık" faaliyet kollarına ait TÜİK tarafından yayınlanan gayrisafi yurtiçi hâsıla tablosunda yer alan verilerdir. Ülkemizdeki ve Dünyadaki ekonomik gelişmelere ve iklim şartlarına göre değişiklik gösterebilir

Hesaplama Yöntemi: TÜİK tarafından yayınlanan iktisadi faaliyet kollarına göre gayrisafi yurtiçi hâsıla tablosunda yer alan "Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık" faaliyet kolu verileri kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TEDAVİ EDİCİ SAĞLIK
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, SAĞLIK BAKANLIĞI, TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU, TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	SAĞLIK BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Tedavi Edici Sağlık Hizmetlerine Erişimin ve Kalitenin Daha Da Artırılması ve Sağlık Araştırma Faaliyetlerinin Geliştirilmesi

Anahtar Göstergeler

- 100.000 kişiye düşen hemşire ve ebe sayısı
- 100.000 kişiye düşen toplam hekim sayısı
- Nitelikli yatak oranı (Yoğun bakım yatakları hariç, Sağlık Bakanlığı)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- 100.000 kişiye düşen hemşire ve ebe sayısı	Sayı	425	370	380	385	390

Göstergeye İlişkin Açıklama: İlgili yıllarda yüz bin kişiye düşen hemşire ve ebe sayısını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Hemşire ve ebe sayısının toplam nüfusa oranının 100.000 ile çarpılması sonucunda elde edilir.

Verinin Kaynağı: Sağlık Bakanlığı

Sorumlu İdare: SAĞLIK BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- 100.000 kişiye düşen toplam hekim sayısı	Sayı	245	240	251	262	275

Göstergeye İlişkin Açıklama: İlgili yıllarda 100 bin kişiye düşen hekim sayılarını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Toplam hekim sayısının toplam nüfusa oranının 100.000 ile çarpılması sonucunda elde edilir.

Verinin Kaynağı: Sağlık Bakanlığı

Sorumlu İdare: SAĞLIK BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Nitelikli yatak oranı (Yoğun bakım yatakları hariç, Sağlık Bakanlığı)	Oran	84	80,2	81,2	83	84,7

Göstergeye İlişkin Açıklama: Nitelikli hasta yatağı; 1 veya 2 yataklı, içerisinde tuvaleti, banyosu, en fazla iki hasta yatağı, televizyonu, telefonu, yemek masası, etajeri ve yatılabilen refakatçi koltuğu bulunan odalarda yer alan hasta yatağını ifade eder. Nitelikli yatak oranı tüm hasta yatakları içerisinde yer alan nitelikli yatak sayısının yüzdesini göstermektedir. Sağlık Bakanlığı hastanelerinde nitelikli yatakların toplam yataklar içerisindeki oranıdır. Yoğun bakım yatakları hariç olarak hesaplanmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Nitelikli yatak sayısının yoğun bakım yatakları çıkartılarak elde edilen yatak sayısına oranını 100 ile çarpılması sonucu elde edilir.

Verinin Kaynağı: Sağlık Bakanlığı

Sorumlu İdare: SAĞLIK BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TEMEL EĞİTİM
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretimde Öğrencilerimizin Bilişsel, Duygusal ve Fiziksel Olarak Çok Boyutlu Gelişimlerinin Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- 1- 10-13 yaş kız çocuklarının okullaşma oranı
- 2- 10-13 yaş okullaşma oranı
- 3- 5 yaş okullaşma oranı
- 4- 6-9 yaş kız çocuklarının okullaşma oranı
- 5- 6-9 yaş okullaşma oranı
- 6- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 4 Fen Bilimlerine göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı
- 7- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 4 Matematiğe göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı
- 8- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 4 Türkçeye göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı
- 9- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 8 Fen Bilimlerine göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı
- 10- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 8 Matematiğe göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı
- 11- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 8 Türkçeye göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı
- 12- İlköğretimde 20 gün ve üzeri devamsız öğrenci oranı
- 13- Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) 4.Sınıf Fen Bilimleri alt ve alt yeterlik düzeyindeki toplam öğrenci oranı
- 14- Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) 4.Sınıf Matematik alt ve alt yeterlik düzeyindeki toplam öğrenci oranı
- 15- Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) 8.Sınıf Fen Bilimleri alt ve alt yeterlik düzeyindeki toplam öğrenci oranı
- 16- Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) 8.Sınıf Matematik alt ve alt yeterlik düzeyindeki toplam öğrenci oranı
- 17- Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Araştırması (PIRLS) alt ve alt düzey altı yeterlik düzeyindeki toplam öğrenci oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- 10-13 yaş kız çocuklarının okullaşma oranı	Oran	100	98,36	98,5	99	99,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yaş gruplarına (Doğum yılları) göre NET okullaşma oranları hesaplanırken; öğrencinin ait olduğu eğitim kademesine (öğrenim türüne) bakılmaksızın, ilgili yaş grubunda bulunan toplam öğrencilerin, ilgili yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilmiştir.

Hesaplama Yöntemi: A: İlgili yaş grubundaki toplam kız öğrenci sayısı, B: İlgili yaş grubundaki toplam kız nüfus, Gösterge değeri= A/B x 100

Verinin Kaynağı: MEB- Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- 10-13 yaş okullaşma oranı	Oran	100	98,37	98,5	99	99,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Öğrencinin ait olduğu eğitim kademesine (öğrenim türüne) bakılmaksızın, ilgili yaş grubunda bulunan toplam öğrencilerin, ilgili yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilmiştir.

Hesaplama Yöntemi: A: İlgili yaş grubundaki toplam öğrenci sayısı, B: İlgili yaş grubundaki toplam nüfus, Gösterge değeri= $A/B \times 100$

Verinin Kaynağı: MEB İstatistikleri

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- 5 yaş okullaşma oranı	Oran	95	87,17	88	89	90

Göstergeye İlişkin Açıklama: Öğrencinin ait olduğu eğitim kademesine (öğrenim türüne) bakılmaksızın, ilgili yaş grubunda bulunan toplam öğrencilerin, ilgili yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilmiştir.

Hesaplama Yöntemi: A: İlgili yaş grubundaki toplam öğrenci sayısı, B: İlgili yaş grubundaki toplam nüfus, Gösterge değeri= $A/B \times 100$

Verinin Kaynağı: MEB İstatistikleri

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
4- 6-9 yaş kız çocuklarının okullaşma oranı	Oran	100	98,63	99	99,5	99,8

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yaş gruplarına (Doğum yılları) göre NET okullaşma oranları hesaplanırken; öğrencinin ait olduğu eğitim kademesine (öğrenim türüne) bakılmaksızın, ilgili yaş grubunda bulunan toplam öğrencilerin, ilgili yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilmiştir

Hesaplama Yöntemi: A: İlgili yaş grubundaki toplam kız öğrenci sayısı, B: İlgili yaş grubundaki toplam kız nüfus, Gösterge değeri= $A/B \times 100$

Verinin Kaynağı: MEB İstatistikleri

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
5- 6-9 yaş okullaşma oranı	Oran	100	98,59	99	99,5	99,8

Göstergeye İlişkin Açıklama: Öğrencinin ait olduğu eğitim kademesine (öğrenim türüne) bakılmaksızın, ilgili yaş grubunda bulunan toplam öğrencilerin, ilgili yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilmiştir.

Hesaplama Yöntemi: A: İlgili yaş grubundaki toplam öğrenci sayısı, B: İlgili yaş grubundaki toplam nüfus, Gösterge değeri= $A/B \times 100$

Verinin Kaynağı: MEB- Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
6- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 4 Fen Bilimlerine göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı	Oran	33	33	33	28	28

Göstergeye İlişkin Açıklama: 2018 yılında ilk uygulaması gerçekleştirilen araştırmanın 2 yılda bir yapılması planlanmıştır. 2020 yılında yapılması planlanan ikinci uygulama salgın nedeniyle ertelenmiş ve 2022 yılında yapılmıştır. Saha uygulaması tamamlanan araştırmanın puanlama çalışmaları devam etmektedir. Puanlama süreçlerinden sonra veri düzenleme, veri analizi ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Araştırmanın sonraki döngüsünün 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Ölçme ve alan uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yazılması planlanan rapordan veriler alınacaktır.

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
7- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 4 Matematikçe göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı	Oran	35	35	35	28	28

Göstergeye İlişkin Açıklama: 2018 yılında ilk uygulaması gerçekleştirilen araştırmanın 2 yılda bir yapılması planlanmıştır. 2020 yılında yapılması planlanan ikinci uygulama salgın nedeniyle ertelenmiş ve 2022 yılında yapılmıştır. Saha uygulaması tamamlanan araştırmanın puanlama çalışmaları devam etmektedir. Puanlama süreçlerinden sonra veri düzenleme, veri analizi ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Araştırmanın sonraki döngüsünün 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Ölçme ve alan uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yazılması planlanan rapordan veriler alınacaktır.

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
8- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 4 Tükçeye göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı	Oran	23	23	23	22	22

Göstergeye İlişkin Açıklama: 2018 yılında ilk uygulaması gerçekleştirilen araştırmanın 2 yılda bir yapılması planlanmıştır. 2020 yılında yapılması planlanan ikinci uygulama salgın nedeniyle ertelenmiş ve 2022 yılında yapılmıştır. Saha uygulaması tamamlanan araştırmanın puanlama çalışmaları devam etmektedir. Puanlama süreçlerinden sonra veri düzenleme, veri analizi ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Araştırmanın sonraki döngüsünün 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Ölçme ve alan uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yazılması planlanan rapordan veriler alınacaktır.

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
9- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 8 Fen Bilimlerine göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı	Oran	35	35	35	34	34

Göstergeye İlişkin Açıklama: 2016 yılında ilk uygulaması, 2018 yılında ise ikinci uygulaması gerçekleştirilen araştırmanın 2 yılda bir yapılması planlanmıştır. 2020 yılında yapılması planlanan üçüncü uygulama salgın nedeniyle ertelenmiş ve 2022 yılında yapılmıştır. Saha uygulaması tamamlanan araştırmanın puanlama çalışmaları devam etmektedir. Puanlama süreçlerinden sonra veri düzenleme, ver analizi ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Araştırmanın sonraki döngüsünün 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Ölçme ve alan uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yazılması planlanan rapordan veriler alınacaktır.

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
10- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 8 Matematiğe göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı	Oran	48	48	48	43	43

Göstergeye İlişkin Açıklama: 2016 yılında ilk uygulaması, 2018 yılında ise ikinci uygulaması gerçekleştirilen araştırmanın 2 yılda bir yapılması planlanmıştır. 2020 yılında yapılması planlanan üçüncü uygulama salgın nedeniyle ertelenmiş ve 2022 yılında yapılmıştır. Saha uygulaması tamamlanan araştırmanın puanlama çalışmaları devam etmektedir. Puanlama süreçlerinden sonra veri düzenleme, ver analizi ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Araştırmanın sonraki döngüsünün 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Ölçme ve alan uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yazılması planlanan rapordan veriler alınacaktır.

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
11- Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) 8 Tükçeye göre temel altı ve temel yeterlik düzeylerindeki toplam öğrenci oranı	Oran	20	20	20	15	15

Göstergeye İlişkin Açıklama: 2016 yılında ilk uygulaması, 2018 yılında ise ikinci uygulaması gerçekleştirilen araştırmanın 2 yılda bir yapılması planlanmıştır. 2020 yılında yapılması planlanan üçüncü uygulama salgın nedeniyle ertelenmiş ve 2022 yılında yapılmıştır. Saha uygulaması tamamlanan araştırmanın puanlama çalışmaları devam etmektedir. Puanlama süreçlerinden sonra veri düzenleme, ver analizi ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir. Araştırmanın sonraki döngüsünün 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Ölçme ve alan uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yazılması planlanan rapordan veriler alınacaktır.

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Geç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
12- İlköğretimde 20 gün ve üzeri devamsız öğrenci oranı	Oran	6	16,7	16	15	14

Göstergeye İlişkin Açıklama: Devamsızlığın azaltılmasına yönelik Temel Eğitim Genel Müdürlüğünce yapılan gerek bilgilendirme faaliyetleri gerekse de niteliği artırma faaliyetleri neticesinde devamsızlık oranları bir önceki yıla göre azalmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Özürlü ve özürsüz toplamda 20 gün ve üzeri devamsızlık yapan öğrenciler (A), İlköğretim öğrencileri (B), Gösterge değeri= (A/B)*100

Verinin Kaynağı: MEB- Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Geç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
13- Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) 4.Sınıf Fen Bilimleri alt ve alt yeterlik düzeyindeki toplam öğrenci oranı	Oran	25	25	23	23	23

Göstergeye İlişkin Açıklama: Son TIMSS araştırması 2023 yılında gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarının uluslar arası merkez tarafından 2024 yılı Aralık ayında açıklanması beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası merkez uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement):Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Geç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
14- Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) 4.Sınıf Matematik alt ve alt yeterlik düzeyindeki toplam öğrenci oranı	Oran	30	30	28	28	28

Göstergeye İlişkin Açıklama: Son TIMSS araştırması 2023 yılında gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarının uluslar arası merkez tarafından 2024 yılı Aralık ayında açıklanması beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası merkez uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement):Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Geç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
15- Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) 8.Sınıf Fen Bilimleri alt ve alt yeterlik düzeyindeki toplam öğrenci oranı	Oran	34	34	29	29	29

Göstergeye İlişkin Açıklama: Son TIMSS araştırması 2023 yılında gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarının uluslar arası merkez tarafından 2024 yılı Aralık ayında açıklanması beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası merkez uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement):Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu

Sorumlu İdare: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
16- Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS) 8.Sınıf Matematik alt ve alt yeterlik düzeyindeki toplam öğrenci oranı	Oran	44	44	39	39	39

Göstergeye İlişkin Açıklama: Son TIMSS araştırması 2023 yılında gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarının uluslar arası merkez tarafından 2024 yılı Aralık ayında açıklanması beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası merkez uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement):Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
17- Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Araştırması (PIRLS) alt ve alt düzey altı yeterlik düzeyindeki toplam öğrenci oranı	Oran	20	14	14	14	14

Göstergeye İlişkin Açıklama: Beşer yıllık döngüler halinde uygulanan araştırmaya ülkemiz ilk kez 2001 yılında ve sonrasında ise 2021 yılında katılmıştır. 2021 PIRLS Araştırmasına ait sonuçların uluslararası merkez tarafından 2023 yılı ilk yarısında açıklanması beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası merkez uzmanları tarafından belirlenecek kesme puanlarına göre yeterlilik dağılımları hesaplanacaktır.

Verinin Kaynağı: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TİCARETİN DÜZENLENMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE KOLAYLAŞTIRILMASI
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, TİCARET BAKANLIĞI, KAMU İHALE KURUMU, REKABET KURUMU, KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TİCARET BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Ticaretin Geliştirilmesi, Kolaylaştırılması ve Rekabetçiliğin Artırılması

Anahtar Göstergeler

- 1- Dış ticaret hacminin GSYH'ye oranı
- 2- İhracat (FOB)
- 3- İhracatın ithalatı karşılama oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Dış ticaret hacminin GSYH'ye oranı	Yüzde	70,3	58,3	57,2	55,8	54,3

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemiz ihracat performansının takibi açısından önemli bir göstergedir

Hesaplama Yöntemi: İhracat (GTS) ve ithalat (GTS) rakamlarının toplanması ile elde edilen ticaret hacminin Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranlamasıyla elde edilmiştir.

Verinin Kaynağı: TÜİK

Sorumlu İdare: TİCARET BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- İhracat (FOB)	Milyar Dolar	265	255	267	283,6	302,2

Göstergeye İlişkin Açıklama: İlgili gösterge her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığınca hazırlanan Orta Vadeli Program çerçevesinde açıklanan veriler ile güncellenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: İhracat FOB teslim şekline göre (malın gemi güvertesinde teslimi) hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: TÜİK

Sorumlu İdare: TİCARET BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- İhracatın ithalatı karşılama oranı	Yüzde	76,81	69,5	71,62	72,92	73

Göstergeye İlişkin Açıklama: İhracat değerinin ithalat değerine oranlanmasıyla bulunur. Bu oran, yaptığımız ihracatın ithalatın yüzde kaçını karşıladığını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: İhracatın ithalatı karşılama oranı (İhracat / İthalat)*100 formülü ile hesaplanır

Verinin Kaynağı: TÜİK

Sorumlu İdare: TİCARET BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TOPLUM GÜVENLİĞİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI, JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI, SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI , EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Toplumsal Düzenin Korunması ve Güvenlik Hizmetlerinin Etkinleştirilerek Bütün Kesimler İçin Daha Güvenli Bir Yaşam Ortamının Oluşturulması

Anahtar Göstergeler

1- Suç oranındaki azalma

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Suç oranındaki azalma	Yüzde	4	3,7	3,7	3,5	3,4

Göstergeye İlişkin Açıklama: İçişleri Bakanlığı ve programı yürüten diğer idarelerin koordineli çalışmaları neticesinde suç oranında önemli ölçüde azalış hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Asayiş olayları ve meydana gelen diğer olayların sayısının bir önceki yıl olay sayısına göre yüzde değişimi esas alınarak hesaplanmıştır.

Verinin Kaynağı: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından alınan veriler

Sorumlu İdare: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Programın Amacı: Toprak ve Su Kaynaklarının Etkin ve Sürdürülebilir Kullanımının Sağlanması, İklim Değişikliği, Çölleşme ve Erozyonla Etkin Mücadele Edilmesi

Anahtar Göstergeler

- DSİ tarafından inşa edilen depolama tesislerinin su kapasitesi (kümülatif)
- Sulama oranı
- Sulamaya açılan brüt tarımsal alan (kümülatif)
- Tescil işlemleri tamamlanan arazi toplulaştırma alanı (Kümülatif)
- Toplam su potansiyelinden yararlanılan miktar
- Toprak kaybı önlenen kontrol altındaki alan büyüklüğü (kümülatif)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- DSİ tarafından inşa edilen depolama tesislerinin su kapasitesi (kümülatif)	Milyon m ³		183.182.590	190.751.830	190.951.800	191.782.010

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ tarafından inşa edilen depolama tesislerinin su kapasitesi milyon metreküp olarak takip edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: İnşa edilen depolama tesislerinin su kapasitesi milyon metreküp cinsinden hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Sulama oranı	Yüzde	68	68	69	70	71

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ tarafından işletmeye açılan sulama alanlarında sulama oranının 2024 yılı sonunda yüzde 69'a çıkarılması hedeflenmekte olup gösterge ile izlenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sulama yapılan alanın sulama yapılabilecek toplam alana oranı yüzde olarak hesaplanmaktadır. Göstergenin verileri izleyen yılın Nisan ayında elde edilmektedir.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Sulamaya açılan brüt tarımsal alan (kümülatif)	Milyon Hektar	0	7,1	7,23	7,37	7,52

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sulamaya açılan alan (brüt) hektar olarak takip edilmektedir. 2.29 milyon hektar Mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve halk sulamalarıdır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından sulamaya açılan alanlarla birlikte takip edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sulama tesisleri inşaatını müteakip açılan brüt alan hektar cinsinden hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
4- Tescil işlemleri tamamlanan arazi toplulaştırma alanı (Kümülatif)	Hektar	7.836.865	7.273.587	7.876.407	8.340.637	8.912.672

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ Genel Müdürlüğünce arazi toplulaştırması yapılan alanın Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce kadastro kontrolü ve tapu tescili sonucu oluşan kısmı, hektar (ha) cinsinden arazi toplulaştırması yapılmış alan olarak gösterge ile takip edilmektedir. 2023 yılında 1.055.530 ha alanda arazi toplulaştırma tapu tescil çalışmalarının tamamlanması hedeflenmiş ancak 06.02.2023 tarihli depremlerden dolayı arazideki yaklaşık 2,33 metre ile 7 metre arasında kadastral kaymalar nedeniyle kadastro parsellerinin güncellenmesi gerektiğinden 563.278 ha sapma ile 2023 yılı gerçekleşme tahmini 492.252 ha olması beklenmektedir. 2024 yılında 602.820 ha arazi toplulaştırma tescil çalışmasının tamamlanması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Arazi toplulaştırması tescili yapılan alan hektar olarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
5- Toplam su potansiyelinden yararlanılan miktar	Bin m ³	60.386.813	60.810.832	62.645.000	64.693.000	67.022.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizin kullanılabilir su potansiyeli yıllık 112 milyar metreküptür. 2022 yılı sonu itibarıyla yaklaşık; 45 milyar metreküpü (%77) sulamada, 14 milyar metreküpü (%23) içme-kullanma ve sanayi suyunda olmak üzere toplam 59 milyar metreküpü kullanılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Gerçekleşmesi tamamlanan son yılın üzerine kümülatif olarak eklemeler yapılmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
6- Toprak kaybı önlenen kontrol altındaki alan büyüklüğü (kümülatif)	Bin Hektar	1.677,69	1.686,65	1.726	1.767	1.807

Göstergeye İlişkin Açıklama: Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kaybının azaltılması amacıyla havza bazında entegre ve katılımcı kalkınma modeli yaklaşımı esas alınarak yerel yönetimler, halk ve diğer ilgi gruplarıyla iş birliği çerçevesinde erozyonla mücadele edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Toprak kaybı kontrol altına alınan alan büyüklüğü hektar olarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Orman Genel Müdürlüğü veri kayıt sistemi

Sorumlu İdare: ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TRAFİK GÜVENLİĞİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI, EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ , KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Programın Amacı:	Trafik Güvenliğinin Sağlanarak Trafikte Can ve Mal Kaybının Asgari Düzeye İndirilmesi

Anahtar Göstergeler

1- Bir yılda trafik kazalarında olay yerinde ve sonrasında 100 bin kişi başına düşen can kaybı sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Bir yılda trafik kazalarında olay yerinde ve sonrasında 100 bin kişi başına düşen can kaybı sayısı	Sayı	5	5,59	5,09	4,64	4,22

Göstergeye İlişkin Açıklama: Trafik denetimleri, trafik güvenliği ile ilgili yapılan bilimsel araştırmalar, yol kullanıcıları ile ilgili bilgilendirme, bilinçlendirme, halkla ilişkiler ve kamuoyu desteği ile kural ihlallerinin önüne geçerek kaza riskinin en aza indirilmesi ve can kaybı sayısının azaltılması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Bir yılda trafik kazalarında meydana gelen can kayıplarının yüz bin kişi başına oranı baz alınarak hesaplama yapılmaktadır.

Verinin Kaynağı: Trafik Başkanlığı

Sorumlu İdare: EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI, KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI, ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Turizm Potansiyelinin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesi ile Katma Değerinin Artırılması

Anahtar Göstergeler

- En çok turist çeken ülke sıralaması (Dünya Turizm Örgütü)
- Seyahat ve turizm gelişmişlik endeksi sıralaması (Dünya Ekonomik Forumu)
- Uluslararası turizm gelirleri sıralaması (Dünya Turizm Örgütü)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- En çok turist çeken ülke sıralaması (Dünya Turizm Örgütü)	Sıra	5	5	5	4	4

Göstergeye İlişkin Açıklama: Dünya Turizm Örgütüncü 2023 Mayıs ayı itibarıyla yayınlanan güncel barometre raporunda bazı ülkelerin verisi henüz açıklanmamış olmakla beraber açıklandığı kısım itibarıyla 2022 yılı için en çok turist çeken ülke sıralamasında Türkiye 4. sırada gösterilmiştir.

Hesaplama Yöntemi: UNWTO Turizm Barometresinde ilan edilen sıralama

Verinin Kaynağı: <https://www.e-unwto.org/loi/wtobarometereng>

Sorumlu İdare: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Seyahat ve turizm gelişmişlik endeksi sıralaması (Dünya Ekonomik Forumu)	Sıra	39	42	42	39	39

Göstergeye İlişkin Açıklama: Dünya Ekonomik Forumu (WEF) tarafından yayınlanan “Turizm ve seyahat rekabetçilik endeksi”nin temel ve alt bileşenlerine “Seyahat ve Turizm Sürdürülebilirliği” eklenerek 2022 Mayıs ayında 2021 yılına ilişkin “Seyahat ve Turizm Gelişmişlik Endeksi” yayınlamıştır. Bir sonrası endeksin 2024 yılı başında yayınlanması ön görülmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Dünya Ekonomik Forumu, endekste 117 ülkeyi 17 farklı başlıkta sıralamakta ve buna göre seyahat ve turizm sektörü aracılığıyla ülkelerin sürdürülebilir kalkınmasına ve dolayısıyla rekabet gücüne katkıda bulunan faktörler ortaya konulmaktadır.

Verinin Kaynağı: <https://www.weforum.org/>

Sorumlu İdare: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Uluslararası turizm gelirleri sıralaması (Dünya Turizm Örgütü)	Sıra	7	6	5	5	4

Göstergeye İlişkin Açıklama: Dünya Turizm Örgütüncü 2023 Mayıs ayı itibarıyla yayınlanan güncel barometre raporunda bazı ülkelerin verisi henüz açıklanmamış olmakla beraber 2022 yılı için uluslararası turizm gelirleri sıralamasında Türkiye 6. Sırada gösterilmiştir.

Hesaplama Yöntemi: UNWTO Turizm Barometresinde ilan edilen sıralama

Verinin Kaynağı: <https://www.e-unwto.org/loi/wtobarometereng>

Sorumlu İdare: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU
Programı Yürüten İdare/İdareler:	SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, TİCARET BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, TÜRK AKREDİTASYON KURUMU, TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ, MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI, HELAL AKREDİTASYON KURUMU
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TİCARET BAKANLIĞI

Programın Amacı: Güvenli, Kaliteli ve Standartlara Uygun Ürün ve Hizmetlerin Yer Aldığı İzlenebilir Bir Piyasanın Oluşmasının Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- Standardizasyona yönelik uygunluk değerlendirilmesi yapılan kurum, kuruluş ve işletme sayısı
- Tüketici bilinci oranı (kümülatif)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Standardizasyona yönelik uygunluk değerlendirilmesi yapılan kurum, kuruluş ve işletme sayısı	Adet	340.000	350.000	355.000	360.000	360.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Uygunluk değerlendirme, eğitim ve standardizasyon alanlarında üretici ve sanayicimize hizmet vermek amaçlanmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Uygunluk değerlendirme, eğitim ve standardizasyon faaliyetleri kapsamında hizmet verilen firma sayısı

Verinin Kaynağı: Enstitümüzün ürettiği ve kullandığı müşteri takip programı

Sorumlu İdare: TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Tüketici bilinci oranı (kümülatif)	Yüzde	58	53,5	53,75	54	54,25

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tüketicilerin bilgi ve bilinç düzeyleri düşük, orta ve yüksek şeklinde adlandırılan seviyelere ayrılmış; ankete verilen cevaplar cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir düzeyi vb. bilgilerle karşılaştırılırken ayrıca her bir grup bilgi ve bilinç düzeyindeki tüketicilerin nasıl bir tutum sergilediği incelenmiştir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye genelinde tüketici ile yapılan anket verilerine dayanılarak hazırlanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Ticaret Bakanlığı verileri

Sorumlu İdare: TİCARET BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı: 2024
Program Adı ULUSAL SAVUNMA VE GÜVENLİK
Programı Yürüten İdare/İdareler: MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI, HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ, MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI, SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare: MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI

Programın Amacı: Milli Sınırlar Dâhilinde ve Haricinde Ülkenin Bölünmez Bütünlüğüne Yönelik Tehditlerin Bertaraf Edilmesi ve Ulusal Çıkarların Korunması ile Savunma ve Güvenliğe Yönelik Kullanıcı İhtiyaçlarının Azami Ölçüde Yerli İmkân ve Milli Kabiliyetlerle Karşlanması ve Türk Savunma Sanayii Ekosisteminin Bu Doğrultuda Güçlendirilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- Savunma harcamalarının gayrisafi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranı
- 2- Savunma sanayii yerlilik oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Savunma harcamalarının gayrisafi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranı	Oran	1,63	1,58	1,77	1,78	1,79

Göstergeye İlişkin Açıklama: NATO Üyesi ülkeler arasında bilgi değişimi amacıyla hazırlanan ve her yıl, yıl sonu kesinleşen savunma rakamları doğrultusunda güncellenen Savunma Planlaması Yetenek Anketi Raporundaki (Defence Planning Capability Survey -DPCS) kesinleşen savunma harcamaları rakamlarımızın GSYH'ye oranları doğrultusunda bildirilmiştir.

Hesaplama Yöntemi: DPCS Hesaplama Yöntemi
Verinin Kaynağı: Savunma Planlaması Yetenek Anketi (Defence Planning Capability Survey -DPCS-NATO Yetenek Anketi)
Sorumlu İdare: MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Savunma sanayii yerlilik oranı	Yüzde	77	80	81	82	83

Göstergeye İlişkin Açıklama: Savunma Sanayii Yerlilik Oranı, ulusal savunma sanayii ihtiyacının karşılanmasında alınan ürün ve hizmetlerin yurtiçinden karşılanma oranıdır.

Hesaplama Yöntemi: Toplam Savunma Ürünleri/Hizmetleri Satışları (Ciro), Yurt Dışı Savunma Ürünleri/Hizmetleri Satışları, Savunma Ürünleri/Hizmetleri İthalatı verileri kullanılarak Yurt İçi Savunma Ürünleri/Hizmetlerinin toplam ve yerli kısmı hesaplanmaktadır. Yerli kısmın toplam yurtiçi satışa oranı Savunma Sanayii Yerlilik oranı olarak tanımlanmaktadır.
Verinin Kaynağı: SASAD tarafından yıllık olarak Nisan-Mayıs aylarında yayımlanan önceki yıla ilişkin Performans Raporu ve SASAD tarafından SSB'ye sağlanan detaylı ithalat verileri kullanılmaktadır.
Sorumlu İdare: MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ULUSLARARASI EĞİTİM İŞ BİRLİKLERİ VE YURTDIŞI EĞİTİM
Programı Yürüten İdare/İdareler:	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI, MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ , İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Yurt Dışında Bulunan Vatandaşlarımıza Yönelik Eğitim ve Öğretim Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılması, Türk Millî Eğitim Sisteminin Yurtdışında Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi

Anahtar Göstergeler

1- Yurt dışındaki resmi okullarda okuyan öğrenci sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Yurt dışındaki resmi okullarda okuyan öğrenci sayısı	Sayı	11.100	12.494	13.000	13.100	13.200

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yurt Dışında Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösteren 14 ülkede 65 okul/kurumdaki öğrenci sayısı.

Hesaplama Yöntemi: Yurt Dışında Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösteren okul/kurumlardaki öğrenci/kursiyer sayısı.

Verinin Kaynağı: Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	ULUSLARARASI KALKINMA İŞBİRLİĞİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI, TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI, YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

Programın Amacı: Türkiye'nin Uluslararası Kalkınma İşbirliği Faaliyetlerinin, Ülkemizin ve Bölgemizin İstikrarı ve İhtiyaçları ile Uluslararası Hukuktan Kaynaklanan Mevcut Yükümlülüklerimiz Dikkate Alınarak, Daha Etkin ve Koordinasyon İçerisinde Yürütülerek Ülkemizin ve Diğer Ülkelerin Kalkınmasına Azami Katkısı Sunması

Anahtar Göstergeler

- Ekonomik ve sosyal altyapılar/hizmetler ve kültürel işbirliği alanlarındaki proje sayısı
- Resmi kalkınma yardımlarının gayri safi milli hasılaya oranı (RKY/GSMH)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Ekonomik ve sosyal altyapılar/hizmetler ve kültürel işbirliği alanlarındaki proje sayısı	Sayı	1.670	1.400	1.700	1.730	1.780

Göstergeye İlişkin Açıklama:	İlgili Proje ve Faaliyetlerin Toplam Sayısı
Hesaplama Yöntemi:	İlgili Proje ve Faaliyetlerin Sayımı
Verinin Kaynağı:	TİKA Veri Tabanı, TİKA İdare Faaliyet Raporu
Sorumlu İdare:	TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Resmi kalkınma yardımlarının gayri safi milli hasılaya oranı (RKY/GSMH)	Yüzde	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Göstergeye İlişkin Açıklama:	Ülkelerin yapıları kalkınma yardımlarının milli hasılaya oranı uluslararası raporlar ve incelemelerde önemli bir gösterge olarak kabul edilmektedir. Resmi Kalkınma Yardımları'nın GSMH'ye oranında BM Binyıl Kalkınma Hedefi olan % 0,7'nin altına düşülmemesi hedeflenmektedir.
Hesaplama Yöntemi:	Common Reporting Standard (CRS)- Total Official Support For Sustainable Development (TOSSD)
Verinin Kaynağı:	TİKA
Sorumlu İdare:	STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	UZAY VE HAVACILIK
Programı Yürüten İdare/İdareler:	ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI, SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TÜRKİYE UZAY AJANSI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Ülkemizin Uzay ve Havacılık Alanında Küresel Rekabette Konumunun Güçlendirilmesi ve Havayolu Ulaşımında Güvenli, Konforlu, Çevreye Duyarlı Ulaşım Hizmetlerinin Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- 1- Havalimanı toplam yolcu sayısı (direkt transit dâhil)
- 2- Havayolu dış hat ülke sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Havalimanı toplam yolcu sayısı (direkt transit dâhil)	Milyon kişi	215	210	224	236	242

Göstergeye İlişkin Açıklama: Havalimanlarında gerçekleşen yolcu trafiğini (gelen+giden) ifade etmektedir. Yolcu sayısı olarak hava yoluyla seyahat eden uçuş personeli ve kabin mürettebatı hariç uçaktaki tüm bireyler esas alınmaktadır (istatistiklerde yolcu sayısına kucaktaki bebek dahil edilmemektedir). Direkt transit yolcu ise vardıkları uçakla kısa bir aradan sonra aynı uçak ve aynı uçuş numarası ile seyahatlerine devam eden yolcuları ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Kule Kayıt verileri ile havalimanı dış veri kaynaklarından alınan yolcu-yük verilerinin eşleşmesi ile DHMİ Hizmet Gelir Modülü Uçuş Takip Projesi kapsamında oluşmaktadır. Gerçekleşen veriler üzerinden ACI Europe tarafından Mart ayı sonunda hazırlanan ve havacılık tahmin uzmanlarının ortak noktada bulunduğu "Consensus of Expert Forecast 5" raporu dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Verinin Kaynağı: DHMİ, Havayolu Şirketleri/Yer Hizmet Şirketleri
Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Havayolu dış hat ülke sayısı	Sayı	131	132	133	134	135

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yeni yapılacak ikili ve çok taraflı anlaşmalar ve eski anlaşmaların yenilenmesi çalışmalarının sonucunda uçuş yapılan dış hat ülke sayısının artırılması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Havayolu şirketlerinin ülkelere yaptığı dış hat uçuşlarının toplamını ifade eder.

Verinin Kaynağı: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	VATANDAŞLIK VE SİVİL TOPLUM
Programı Yürüten İdare/İdareler:	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Toplumsal Düzenin Korunması, Sivil Toplumun Güçlendirilmesi ve Nüfus ve Vatandaşlık Hizmetlerinin Sunumunda Kalite Artışının Sağlanması

Anahtar Göstergeler

- Yeni kimlik kartına sahip olan vatandaş sayısının toplam nüfusa oranı
- Yeni pasaport verilen ve pasaportu değiştirilen vatandaş sayısı
- Yeni tip sürücü belgesi verilen ve sürücü belgesi değiştirilen vatandaş sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Yeni kimlik kartına sahip olan vatandaş sayısının toplam nüfusa oranı	Yüzde	87	88	92	97	99

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yeni kimlik kartı kullanımının ülke içinde yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından T.C. kimlik kartı belgelerine ait tüm süreçler standart hale getirilerek vatandaşlara verilen hizmet kalitesi artırılmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Yeni Kimlik Kartına sahip olan vatandaş sayısı (kümülatif) / Cari Yıl Toplam Ülke Nüfusu X 100

Verinin Kaynağı: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Veri Ambarı, TÜİK
Sorumlu İdare: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Yeni pasaport verilen ve pasaportu değiştirilen vatandaş sayısı	Sayı	11.800.000	14.500.000	16.000.000	18.000.000	20.000.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: 2022 yılı içinde 3.443.942 pasaport verilerek toplamda 10.400.737 adet pasaport basılmış ve bu rakam ülkemiz nüfusu (85.279.553)'ün %12.19'una karşılık gelmektedir. 2023 yılsonu itibarıyla toplam ülke nüfusunun (86.200.000) %17'sine pasaport verilmesi hedeflenmiştir.

Hesaplama Yöntemi: (Cari yıla kadar NVİGM tarafından pasaport verilen ve değiştirilen toplam vatandaş sayısı / Cari yıl ülke nüfusu toplamı) X 100

Verinin Kaynağı: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Veri Ambarı, TÜİK
Sorumlu İdare: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Yeni tip sürücü belgesi verilen ve sürücü belgesi değiştirilen vatandaş sayısı	Sayı	25.500.000	24.500.000	29.000.000	32.000.000	35.000.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: 2022 yılı içinde 6.077.918 sürücü belgesi verilerek toplamda 20.141.647 adet sürücü belgesi basılmış ve bu rakam ülkemizde sürücü belgesi alabilecek (18 yaş ve üstü) nüfusu (62.701.175)'in %32.12'sine karşılık gelmektedir. 2023 yılsonu itibarıyla ülkemizde sürücü belgesi alabilecek (18 yaş ve üstü) nüfusu (63.000.000)'in %39'una sürücü belgesi verilmesi hedeflenmiştir.

Hesaplama Yöntemi: (Cari yıla kadar NVİGM tarafından sürücü belgesi verilen ve değiştirilen toplam vatandaş sayısı / Cari yıl 18 yaş ve üstü ülke nüfusu toplamı) X 100

Verinin Kaynağı: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Veri Ambarı, TÜİK
Sorumlu İdare: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	YEREL YÖNETİMLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI, HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Yerel Yönetimlerin Mali Yapısının Güçlendirilmesi ve Altyapısının Desteklenmesi Suretiyle Sunulan Hizmetlerde Hız ve Kalitenin Artırılması

Anahtar Göstergeler

1- Belediyeler ve bağlı idarelerinin özgelirlerinin giderlerini karşılama oranı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Belediyeler ve bağlı idarelerinin özgelirlerinin giderlerini karşılama oranı	Yüzde	45,5	43	44	44,5	45

Göstergeye İlişkin Açıklama: Belediyeler ve bağlı idarelerinin öz gelirlerinin giderlerini karşılama oranının belirlenmesine ilişkin göstergedir.

Hesaplama Yöntemi: Belediyeler ve bağlı idarelerinin öz gelirlerinin giderlerini karşılama oranına ilişkin veri yüzde cinsinden yapılmakta ve ölçülmektedir.

Verinin Kaynağı: Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Programın Amacı:	Yoksullukla Mücadele Edilmesi ve Sosyal Yardım Programlarının Bütüncül ve Hane Odaklı Bir Yaklaşımla Etkin Bir Şekilde Yürütülmesi

Anahtar Göstergeler

1- Sosyal yardım harcamalarının GSYH içindeki payı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Sosyal yardım harcamalarının GSYH içindeki payı	Yüzde	1,37	1,18	1,2	1,25	1,28

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kamu tarafından sağlanan toplam sosyal yardım harcamalarının GSYH'ya oranlaması ile ulaşılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Kamusal Toplam Sosyal Yardım Harcamaları / GSYH

Verinin Kaynağı: TÜİK ve Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (ASHB)

Sorumlu İdare: AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2024
Program Adı	YÜKSEKÖĞRETİM
Programı Yürüten İdare/İdareler:	GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI, YÜKSEKÖĞRETİM KURULU, YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

Programın Amacı: Yükseköğretim Sisteminin Uluslararası Standartlarda, Kalite Odaklı ve Dinamik Bir Yapıya Kavuşturulması; Yükseköğretim Kurumlarının Niteliklerinin Artırılmasına Yönelik Uygulamalara Devam Edilmesi

Anahtar Göstergeler

- Dünya akademik başarı sıralamasında ilk 500'e giren üniversite sayısı
- Küresel ölçekteki yeşil kampüs sıralamasında ilk 100'e giren üniversite sayısı
- Lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin toplam öğrenci sayısına oranı
- Yükseköğretimde öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
1- Dünya akademik başarı sıralamasında ilk 500'e giren üniversite sayısı	Sayı		3	5	6	7

Göstergeye İlişkin Açıklama: Üniversitelerimizin niceliğinin artırılmasının yanında eğitim öğretim ve araştırma çıktılarının niteliklerinin de artırılması amacıyla Üniversitelerimizin dünyanın en iyi 100 üniversitesi arasında yer alması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sıralama yapılırken, üniversitenin akademik kadrosu, öğrenci profili, yayın sayısı, mezunların çalıştıkları kurumların kalitesi, öğrenim çerçevesi, araştırma, uluslararası görünüm, bütçe gibi kriterler dikkate alınır.

Verinin Kaynağı: Uluslararası yükseköğretim derecelendirme kuruluşunun (Times Higher Education - THE) Dünya Üniversiteler Sıralaması

Sorumlu İdare: YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
2- Küresel ölçekteki yeşil kampüs sıralamasında ilk 100'e giren üniversite sayısı	Sayı		5	5	6	7

Göstergeye İlişkin Açıklama: Üniversitelerin sıfır atık, temiz çevre, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynakları alanında hâlihazırdaki durumlarının tespit edilerek sürdürülebilir ve iklim dostu kampüslere dönüşümü amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Üniversitelerin, çevre düzenlemesi, enerji, iklim değişikliği, atık, su, ulaşım, eğitim ve karbon ayak izi ölçümleri gibi farklı alanlardaki çeşitli kriterlere göre hesaplama yapılmaktadır.

Verinin Kaynağı: Uluslararası yeşil kampüs (UI Greenmetric) sıralaması

Sorumlu İdare: YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
3- Lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin toplam öğrenci sayısına oranı	Yüzde	12	13	13,5	14	14,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge, yükseköğretim kurumlarının küresel rekabet gücü ve niteliklerinin artırılmasına katkı sağlamak üzere yükseköğretim programlarında lisansüstü öğrenim gören öğrenci sayısındaki artış oranını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: YÖKSİS'de kayıtlı yükseköğretim programlarında lisansüstü öğrenim gören öğrenci sayısının toplam öğrenci sayısına (Açıköğretim hariç) oranlanması ile bulunur.

Verinin Kaynağı: YÖKSİS ve YÖK İstatistik

Sorumlu İdare: YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2023 Planlanan	2023 YS Gerç. Tahmini	2024 Hedef	2025 Tahmin	2026 Tahmin
4- Yükseköğretimde öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı	Sayı	20	22	21	21	20

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge ile yükseköğretim kurumlarında sunulan eğitim hizmetinin niteliğinin artırılması ve uluslararası standartlara ulaşılması amacıyla öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: YÖKSİS’de kayıtlı öğrenci sayısının (Açıköğretim hariç), öğretim elemanı sayısına oranlanması ile bulunmuştur.

Verinin Kaynağı: YÖKSİS (Yükseköğretim Yönetim Bilgi Sistemi)

Sorumlu İdare: YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

BÖLÜM V

GELİR POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

BÖLÜM V

GELİR POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

A. GELİR POLİTİKASI VE GELİR YÖNETİMİNE İLİŞKİN İLKE VE HEDEFLER

Kamu gelir politikaları 2024-2026 döneminde başta deprem kaynaklı kamu harcamaları için ihtiyaç duyulan finansmanın sağlanması, sağlıklı ve sürdürülebilir gelir kaynaklarının artırılması, yatırım, istihdam, üretim ve ihracatın desteklenmesi, kalkınmanın ve makroekonomik istikrarın güçlendirilmesi, ekonominin uluslararası düzeyde rekabet gücünün artırılması ile yeşil ve dijital dönüşümün desteklenmesi hedefleri doğrultusunda yürütülecektir.

- Kamu mali yönetiminde sürdürülebilir ve sağlıklı gelir kaynaklarının artırılması için vergi tabanının genişletilmesi ve vergilemede gönüllü uyumun artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

- Büyüme ve sosyal adalet ilkeleri ekseninde yatırımı, istihdamı, üretimi, ihracatı ve rekabet ortamını destekleyen vergi politikalarının önceliklendirilmesine devam edilecektir.

- Vergi harcamaları bütüncül bir bakış açısıyla gözden geçirilecek, etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimler kaldırılacaktır.

- Kamu gelirlerine yönelik tahsilat performansı artırılacak, vergi cezaları caydırıcılığı güçlendirecek şekilde gözden geçirilecektir.

- Gelir, Kurumlar, Katma Değer Vergileri Kanunları ile Vergi Usul Kanununun, vergilemede adalet, eşitlik, öngörülebilirlik ve şeffaflık ilkeleri temelinde, vergi tabanının genişletilmesine ve gönüllü uyumun artırılmasına destek veren, sade ve kolay uygulanabilir bir yapı oluşturulmak amacıyla güncellenmesi yönünde düzenlemeler hayata geçirilecek, orta vadede doğrudan vergilerin payı artırılacaktır.

- Vergi idaresinin fiziki, beşeri ve teknolojik altyapısı geliştirilecektir.

- Karbon vergisi niteliği taşıyan vergiler gözden geçirilecek ve tamamlayıcı karbon vergisi dahil karbon fiyatlandırma araçlarının kalkınma ve yatırım ortamı üzerinde yol açacağı ekonomik ve sosyal etkiler analiz edilecektir.

- Vergi istatistikleri ve bu alandaki raporların daha kapsamlı bir şekilde yayımlanması sağlanacaktır.

- Kayıt dışılıkla mücadele, teknolojik imkânlardan daha çok faydalanılarak tüm tarafların etkin katılımıyla yürütülecektir.

- Dijital faaliyetlerdeki kayıt dışılığı kavrayacak ve yatırım ortamının cazibesini artıracak vergi uygulamaları geliştirilecektir.
- Dijital olarak alınıp satılabilen ve transfer edilebilen, dijital bir değeri temsil eden sanal varlıklar kullanılarak yapılan işlemlere yönelik mevzuat çalışmaları sürdürülecektir.
- Enerji tüketiminde verimliliğin artırılması, iklim değişikliği ve çevre kirliliği ile mücadele edilmesine yönelik vergi uygulamalarına devam edilecektir.
- Avrupa Birliği'ne katılım sürecinde müktesebata ve üyesi olduğumuz diğer uluslararası kuruluşlarca vergisel alanda belirlenen standartlara uyum çalışmalarına devam edilecektir.
- Mükelleflere sunulan hizmetlerin ve uygulamaların etkinliği artırılacak, son teknolojik gelişmeleri kapsayan yeni nesil iletişim kanalları kullanılarak mükelleflere 7 gün 24 saat gerçek zamanlı hizmet sunulması sağlanacaktır.

B. GELİR SİSTEMİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

1. KANUN VE KARARNAMELER İLE YAPILAN DÜZENLEMELER

1.1. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7420 Sayılı Kanunla;

- Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendinde yer alan “25 kW” ibaresi “50 kW” şeklinde değiştirilerek, sahibi oldukları veya kiraladıkları konutların çatı ve/veya cephelerinde kurdukları üretim tesisinden üretilen elektrik enerjisinin ihtiyaç fazlasının, son tedarik şirketine satılması durumundaki muafiyet şartlarından olan üretim tesisi kurulu gücünün azami 25 kW olması koşulu 50 kW olarak belirlenmiştir.
- Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendinin parantez içi hükmünde değişiklik yapılarak işverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda, yemek bedelinin nakit olarak verilmesi suretiyle sağlanan menfaatler de istisna kapsamına alınmıştır. Ayrıca ilgili fıkraya eklenen (19) numaralı bent ile yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına, fiilen yurt dışındaki çalışmaları karşılığı işverenin yurt dışı kazançlarından karşılanarak yapılan ücret ödemeleri gelir vergisi istisnası kapsamına alınmıştır.

- Gelir Vergisi Kanununun geçici 82 nci maddesinde yer alan “31/12/2017” ibaresi “31/12/2027” şeklinde değiştirilerek bireysel katılım yatırımcısı indiriminin uygulama süresi 31/12/2027 tarihine kadar uzatılmış ve “1.000.000 TL’yi” ibaresi “2.500.000 TL’yi” şeklinde değiştirilerek ilgili yılda gelir vergisi beyannamesinde indirim konusu yapılabilecek tutar 2.500.000 TL olarak belirlenmiştir.

7440 Sayılı Kanunla;

- Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “75.000 Türk lirasına” ibaresi “103 üncü maddede yazılı tarifinin ikinci diliminde yer alan tutara” şeklinde değiştirilerek genç girişimcilere sağlanan kazanç istisnası tutarı gelir vergisi tarifesinin ikinci diliminde yer olan tutar olarak belirlenmiştir.

1.2.213 sayılı Vergi Usul Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7418 Sayılı Kanunla;

- Vergi Usul Kanununun 104 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinin birinci cümlesine “gazetede” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bir internet haber sitesinde” ibaresi ve bendin ikinci cümlesine “gazetelerden birinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bir internet haber sitesinde” ibaresi eklenerek resmi ilanların, şartları Basın İlan Kurumu Genel Kurulunca belirlenecek internet haber sitelerinde de yayımlatılması düzenlenmiştir.

7421 Sayılı Kanunla;

- Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasına eklenen bent ile Hazine ve Maliye Bakanlığına Özel Tüketim Vergisi Kanununda tanımlı bulunan motorlu araç ticareti yapan mükelleflerden; doğacak vergilerin tahsil güvenliğini sağlamak amacıyla, 30 milyon TL’ye kadar, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yer alan türden teminat alma, mükelleflerin; faaliyet alanı, hukuki statüsü, mükellefiyet süresi, aktif veya öz sermaye büyüklüğü, çalışan sayısı, hakkında sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma yönünde olumsuz rapor ya da tespit bulunup bulunmadığı, iş veya üretim hacmi ile ürün ve mükellef gruplarını ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak, teminatın; türünü, tutarını, verilmesi gereken zamanı, iadesi ile tamamlanmasına ilişkin hususları belirleme, bentte yer alan tutarı sifra kadar indirme ve iki katına kadar artırma, hangi hâllerde

teminat aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirleme yetkisi verilmiştir.

- Vergi Usul Kanununun mükerrer 355 inci maddesinin birinci fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “(8) numaralı bendi” ibaresi “(8) ve (10) numaralı bentleri” şeklinde değiştirilerek teminat verme zorunluluğu getirilen motorlu araç ticareti ile iştilal eden mükelleflerin istenen teminatı vermemeleri durumunda özel usulsüzlük cezası kesileceği hüküm altına alınmıştır.

7423 Sayılı Kanunla;

- Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesine eklenen fıkra ile 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile düzenlenen piyasalarda, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetki verilip verilmediğine bakılmaksızın, mükerrer 257 nci maddenin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi kapsamında vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kullanılmasına zorunluluk getirilen özel etiket ve işaretlerle ürünlerin etiketlenmesi veya işaretlenmesi ve etiketlenen veya işaretlenen ürün bilgilerinin kurulan veri merkezine aktarılmasını sağlayan sisteme fiziksel veya bilişim yoluyla müdahale ederek Hazine ve Maliye Bakanlığına elektronik ortamda iletilmesi gereken belge, bilgi veya verilerin iletilmesini önleyenler veya bunların gerçeğe uygun olmayan şekilde iletilmesine sebebiyet verenlerin üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı hüküm altına alınmıştır.

- Vergi Usul Kanununun 367 nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “(ç) fıkrasında” ibaresi “(ç) ve (d) fıkralarında” şeklinde değiştirilerek 359 uncu maddenin (d) fıkrasında yazılı suçların işlendiğinin inceleme sırasında tespiti halinde incelemenin tamamlanması beklenmeksizin, sair suretlerle öğrenilmesi halinde ise incelemeye başlanmaksızın Vergi müfettişleri ve vergi müfettiş yardımcıları tarafından bu tespitlere ilişkin rapor düzenlenmesi, rapor değerlendirme komisyonunun mütalaasıyla birlikte keyfiyetin Cumhuriyet başsavcılığına bildirilmesi ve kamu davasının açılması için incelemenin tamamlanması şartının aranmayacağı düzenlenmiştir.

1.3.3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7431 Sayılı Kanunla;

- Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 40 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2019 UEFA Süper Kupa Finali ve 2021 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali

müsabakalarına” ibaresi “2023 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakasına” şeklinde değiştirilerek 2021 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakalarına ilişkin katma değer vergisi istisnasının 2023 yılı için geçerli olması sağlanmıştır.

7440 Sayılı Kanunla;

- Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına eklenen cümle ile boru hatları veya elektrik telleri ile taşınan ve sürekli akış hâlinde olan malların ithaline ilişkin olarak ithalatın yapıldığı vergilendirme dönemine ait katma değer vergisi beyannamesinin verilme süresi sonuna kadar ödenen katma değer vergisinin ithalatın yapıldığı dönemde indirim konusu yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

7456 Sayılı Kanunla;

- Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (r) bendinin birinci paragrafında yer alan “*iştirak hisseleri ile taşınmazların*” ibaresi “*iştirak hisselerinin*” şeklinde değiştirilmiş, ikinci ve dördüncü paragraflarında yer alan “*taşınmaz ve*” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır. Yapılan düzenlemeyle kurumların aktifinde en az iki tam yıl süreyle bulunan taşınmazların satışı suretiyle gerçekleşen devir ve teslimlerine yönelik katma değer vergisi istisna uygulaması kaldırılmıştır.

- Katma Değer Vergisi Kanununa eklenen geçici madde 43 ile bu maddenin yürürlük tarihinden önce kurumların aktifinde yer alan taşınmazlar için bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (r) bendinde yapılan değişiklik öncesi hükümlerin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

- Katma Değer Vergisi Kanununa eklenen geçici madde 44 ile 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile imzalanan protokol kapsamında afetzedelere bağışlanacak konutların inşası dolayısıyla kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına yapılan teslim ve hizmetlerin 31/12/2024 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesna olacağı hüküm altına alınmıştır.

1.4.4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7423 Sayılı Kanunla;

Özel Tüketim Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasına “*(yalnız tütün yerine geçen maddelerden yapılmış sigaralar)*” ibaresinden sonra gelmek üzere “*ile 4813.10.00.80.00 (makaron)*” ibaresi eklenerek Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci

maddesinin verdiği yetki uyarınca kullanılma zorunluluğu getirilen özel etiketi veya işareti olmayan özel tüketim vergisine tabi makaron tespitinde, söz konusu ürünleri belirli sayıda bulunduran, üreten veya ithal edenlerin de cezalı tarihyattan müteselsilen sorumlu tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

7440 Sayılı Kanunla;

- Özel Tüketim Vergisi Kanununa eklenen geçici madde 9 ile 8/2/2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile olağanüstü hal ilan edilen illerde faaliyette bulunan ve Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen merkezlerdeki tütün üreticilerinin bir araya gelerek kurduğu tütün kooperatiflerince Türkiye’de üretilen, bu Kanuna ekli (III) sayılı listenin (B) cetvelinde yer alan 2403.19.10.00.19 ve 2403.19.90.00.19 gümrük tarife istatistik pozisyonları (G.T.İ.P.) numaralı mallardan, 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanuna göre tek başına kıyılıp içilebilme vasfına sahip bulunan ve Türk Standardları Enstitüsünün TS 13599 Sarmalık Kıyılmış Tütün Mamulü Standardında yer alan “*Tek tütün çeşidinden üretilen sarmalık kıyılmış tütün mamulü*” tanımı ve standardına uygun nitelikteki malların tesliminde 31/12/2024 tarihine kadar (bu tarih dâhil) özel tüketim vergisi oranının yüzde 50 indirimli uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca söz konusu tütün mamulünün tek başına kıyılıp içilebilme vasfına sahip bulunduğunu ve Türk Standardları Enstitüsünün TS 13599 Sarmalık Kıyılmış Tütün Mamulü Standardında yer alan “*Tek tütün çeşidinden üretilen sarmalık kıyılmış tütün mamulü*” olduğunu belirlemeye, bu ürünlerin denetim ve kontrolünü sağlamaya Tarım ve Orman Bakanlığınca; bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetki verilmiştir.

7456 Sayılı Kanunla;

- Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yapılan değişikliklerle bu Kanuna ekli (I) ve (III) sayılı listelerde yer alan malların karşılıklarında gösterilen tutar ve/veya oranlara ilişkin Cumhurbaşkanlığına tanınan yetkilerde değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca maddeye eklenen fıkra ile (I) sayılı listede yer alan maktu vergi tutarlarının veya Cumhurbaşkanlığına bunlara ilişkin belirlenen en son maktu vergi tutarlarının, Ocak ve Temmuz aylarında, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından ilan edilen yurt içi üretici fiyat endeksinde son altı ayda meydana gelen değişim oranında, bu değişimin ilanı gününden geçerli olmak üzere yeniden belirlenmiş sayılacağı düzenlenmiş olup Cumhurbaşkanlığına uygulama dönemlerini gün veya ay olarak belirleme veya belirleyeceği

mallar ve aylar itibarıyla yeniden belirlenmiş sayılan tutarların uygulanmamasına karar verme yetkisi verilmiştir.

1.5.5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7420 Sayılı Kanunla;

- Kurumlar Vergisi Kanununa 32/B maddesi eklenerek sermayesi, işletmeden çekilmesi halinde vergilendirilmeyecek olan aynı veya nakdi sermayenin dışında farklı unsurları da barındıran şirketlerin sermayelerini azaltmaları durumunda, sermayenin hangi unsurunun ne kadar tutarda azalacağı ve azaltıma konu edilen bu unsurlar üzerinden nasıl vergileme yapılacağı hususunda düzenleme yapılmıştır.

- Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yer alan “2022 yılı sonuna” ibareleri “31/12/2023 tarihine” şeklinde değiştirilerek yabancı paralarını ve altın hesabı bakiyelerini Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüştüren mükelleflerin elde ettikleri faiz ve kâr payı gibi kazançlarına sağlanan kurumlar vergisi istisnasının uygulama süresi 31/12/2023 tarihine kadar uzatılmıştır. Ayrıca Cumhurbaşkanına bu istisnayı 31/12/2023 tarihine kadar her bir geçici vergi veya yıllık hesap dönemleri sonu itibarıyla kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralar için ayrı ayrı veya birlikte uygulatma yetkisi verilmiştir.

7421 Sayılı Kanunla;

- Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen bent ile 7412 sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu hükümlerine göre katılımcı belgesi olarak İstanbul Finans Merkezi Bölgesinde faaliyette bulunan kurumların, münhasıran bu faaliyet kapsamında yurt dışından satın alınan malları Türkiye’ye getirilmeksizin yurt dışında satmalarından veya yurt dışında gerçekleşen mal alım satımlarına aracılık etmelerinden sağladıkları kazancın, kazancın elde edildiği hesap dönemine ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye’ye transfer edilmiş olması, aracılık faaliyetine ilişkin malların satıcısı ve alıcısının Türkiye’de olmaması şartıyla, yüzde 50’sinin kurum kazancından indirilebileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca Cumhurbaşkanına bu bentte yer alan oranı, sifıra kadar indirme veya bir katına kadar artırma yetkisi verilmiştir.

7431 Sayılı Kanunla;

- Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2019 UEFA Süper Kupa Finali ve 2021 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakalarının”

ibaresi “2023 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakasının” şeklinde değiştirilerek 2021 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakalarına ilişkin muafiyet hükümlerinin 2023 yılı için geçerli olması sağlanmıştır.

7440 Sayılı Kanunla;

- Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle bu Kanunun 19 uncu maddesi kapsamında, iştirak eden şirketin iştirak ettiği şirketi veya iştirak edilen şirketin iştirak eden şirketi devraldığı durumlarda, iştirak hissesi ve pay alımı dolayısıyla yapılan ve devir sonrasına tekabül eden finansman giderlerinin devralan şirkette indirim konusu yapılacağı hususunda düzenleme yapılmıştır.

7456 Sayılı Kanunla;

- Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının;
  - (a) bendinin; (3) numaralı alt bendinde yer alan “*ile katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler.*” ibaresi “*ve katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler ile bu fonların katılma paylarının 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesi kapsamında değerlendirilmesinden kaynaklanan değer artış kazançları,*” şeklinde değiştirilmiş, bendin (4) ve (5) numaralı alt bentleri yürürlükten kaldırılmış olup yapılan düzenlemeyle kurumların girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen gelirlere sağlanan istisna hariç olmak üzere diğer yatırım fonlarından elde ettikleri gelirlere yönelik sağlanan kurumlar vergisi istisnası kaldırılmıştır. Ayrıca son cümlede yapılan değişiklikle diğer yatırım fonu katılma payları ile yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr paylarının bu istisnadan yararlanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

- (e) bendinin; birinci paragrafında yer alan “*kısmı ile aynı süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazların satışından doğan kazançların %50’lik*” ibaresi, beşinci paragrafının ilk cümlesindeki “*taşınmazlar,*” ibaresi ile beşinci paragrafının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve altıncı paragrafında yer alan “*Menkul kıymet veya taşınmaz ticareti ve kiralanmasıyla*” ibaresi “*Menkul kıymet ticaretiyle*” şeklinde değiştirilerek taşınmaz satışlarından elde edilen kazançlara tanınan kurumlar vergisi istisnası kaldırılmıştır.

- Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinin birinci cümlesinde yer alan “*taşınmazlar ile*” ibaresi “*ve*” şeklinde, dördüncü cümlesinde yer alan “*Taşınmaz ve iştirak*” ibaresi “*İştirak*” şeklinde değiştirilmiş ve “*taşınmaz ve*” ibaresi

madde metninden çıkarılmıştır. Yapılan bu düzenlemeyle taşınmazlar vergisiz kısmi bölünme kapsamından çıkarılmıştır.

- Kurumlar Vergisi Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “%20” ibaresi “%25” şeklinde, “%25” ibaresi “%30” şeklinde değiştirilerek kurumlar vergisi oranı yüzde 25’e, banka ve finans kuruluşları için ise yüzde 30’a yükseltilmiştir. Ayrıca yedinci fıkrasında yer alan “1 puan” ibaresi “5 puan” şeklinde değiştirilerek ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına 1 puan indirimli olarak uygulanan kurumlar vergisi oranının, 5 puan indirimli olarak uygulanması sağlanmıştır.

- Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen geçici madde 16 ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurumların aktifinde yer alan taşınmazlar için 5 inci maddenin birinci fıkrasının (e) bendinin bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerinin uygulanacağı ve bu bentte yer alan yüzde 50 oranının maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak taşınmaz satış kazançları için yüzde 25 olarak uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

1.6.488 sayılı Damga Vergisi Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7440 Sayılı Kanunla;

- Damga Vergisi Kanununa eklenen geçici madde 4 ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), daha önce ihale ilanı verilmiş olmakla birlikte son teklif verme tarihi geçmemiş olanlar dâhil olmak üzere konut ve konut ile birlikte ihaleye çıkılan yapım işlerine ilişkin ihalelerde, alınan ihale kararları ve Başkanlık ile işi yüklenenler arasında düzenlenen sözleşmelerin damga vergisinden müstesna olacağı hüküm altına alınmıştır.

1.7.492 sayılı Harçlar Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7440 Sayılı Kanunla;

- Harçlar Kanununa bağlı (4) sayılı tarifenin mülga son fıkrasından önceki fıkrasına eklenen cümle ile bu tarifenin I/20-a fıkrası kapsamında şüyuun izalesi yoluyla satışa konu edilen her bir taşınmaza ilişkin devir ve iktisaplarda, bu fıkra göre alınması gereken en az maktu harç miktarının, devir ve iktisap sayısı ile ilişkilendirilmeksizin, devir eden ve devir alanın her birinden bir kez alınacağı hüküm altına alınmıştır.

1.8.2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7445 Sayılı Kanunla;

- İcra ve İflas Kanununa eklenen madde 88/a ile muhafazasına gerek kalmayan malların tasfiyesinde devir ve teslim işlemlerinin her türlü vergi, resim ve harçtan müstesna olacağı hüküm altına alınmıştır.
- İcra ve İflas Kanununa eklenen geçici madde 20 ile bu maddeye göre yapılan tasfiye kapsamında devir ve teslim işlemlerinin her türlü vergi, resim ve harçtan müstesna olacağı hüküm altına alınmıştır.

1.9.2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7456 Sayılı Kanunla;

- Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 4 üncü maddesine eklenen fıkra ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında yer alan ve deprem, sel, heyelan, çığ, yangın ve benzeri doğal afetler sebebiyle tahrip olan taşınır veya taşınmaz kültür varlıklarının ihyası veya yeniden inşası amacıyla veya 3 üncü maddede belirtilen iş ve hizmetler ile kültür ve turizm yatırımlarıyla doğrudan bağlantılı olmak kaydıyla yatırım projeleri ve bunların zorunlu altyapı hizmetlerinin yerine getirilmesi amacıyla döner sermaye bütçesinden Kültür ve Turizm Bakanının onayıyla genel bütçeye kaynak aktarılabilmesi ve bu tutarların genel bütçeye gelir ve söz konusu tutarlar karşılığı yukarıda sayılan işlerin yapımı amacıyla Bakanlık bütçesine ödenek kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

1.10.2872 sayılı Çevre Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7456 Sayılı Kanunla;

- Çevre Kanununun ek 11 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde yer alan “bu suretle tespit edilen tutarları yarısına kadar artırmaya veya” ibaresi “bu listede yer alan veya bu fıkra uyarınca yeniden değerlendirilme oranı uygulanmak suretiyle belirlenen tutarları iki katına kadar artırmaya veya yarısına kadar” şeklinde değiştirilerek geri kazanım katılım payı tutarlarının iki katına kadar artırılması ve yarısına kadar indirilmesi konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmiştir.

1.11. 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7440 Sayılı Kanunla;

• Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun ek 12 nci maddesinde yapılan değişiklikle Gençlik ve Spor Bakanlığınca tescil edilmiş olan spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri tarafından sporculara ödenen ücretlerden tevkif edilerek ilgili vergi dairesine kanuni süresinde beyan edilen ve vadesinde ödenen gelir vergisinin ödemeyi takip eden beş iş günü içinde ilgili vergi dairesi tarafından, ilgili işverence Türkiye’de kurulu bankalarda açılmış olan özel hesaplara, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre, bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar hariç, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 23 üncü maddesi hükmü uygulanmaksızın iade edileceği hüküm altına alınmıştır. Hazine ve Maliye Bakanına bu fıkra kapsamında iade edilecek tutarı yüzde 50’sine kadar azaltma veya kanuni seviyesine getirme yetkisi verilmiştir.

1.12. 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7451 Sayılı Kanunla;

• Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde yapılan değişiklikle Kurumun taraf olduğu dava ve takipler ile ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde Kurumun her türlü yargı harcından ve teminat gösterme yükümlülüğünden muaf olacağı hüküm altına alınmıştır.

1.13. 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7440 Sayılı Kanunla;

• Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “*bölgesel ve/veya sektörel alanlarda yüzde yetmiş beşe*” ibaresi “*bölgesel ve/veya sektörel alanlarda ya da meslek gruplarına göre yüzde yüze*” şeklinde değiştirilerek teknoloji geliştirme bölgesi dışında teşvik kapsamında çalışılabilecek süreye ilişkin Cumhurbaşkanına verilen yüzde yetmiş beşe kadar artırma yetkisi yüzde yüze çıkarılmış ve Cumhurbaşkanına tanınan yetkinin meslek gruplarına göre de kullanılabilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

1.14. 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7419 Sayılı Kanunla;

- Endüstri Bölgeleri Kanununun 4/A maddesine eklenen fıkra ile endüstri bölgeleri içerisinde yer alacak yatırımcıların Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanan ruhsat, onay ve izinlere ilişkin harçlardan muaf olacağı hüküm altına alınmıştır.

1.15. 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7456 Sayılı Kanunla;

- Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa eklenen geçici madde 17 ile bu madde kapsamında, plan, parselasyon, yapı ruhsatı, taşınmaz mülkiyeti veya imar haklarının aktarılması, takas ve trampa işlemleri ve bu işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtların damga vergisi, resim, harç ve harcamalara katılma paylarından müstesna olacağı ve bu işlemler nedeniyle ücret, döner sermaye ücreti ve herhangi bir ad altında bedel alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

1.16. 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunda Yapılan Düzenlemeler

7440 Sayılı Kanunla;

- Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “*bölgesel ve/veya sektörel alanlarda yüzde yetmiş beşe*” ibaresi “*bölgesel ve/veya sektörel alanlarda ya da meslek gruplarına göre yüzde yüze*” şeklinde değiştirilerek Ar-Ge ve tasarım merkezleri dışında teşvik kapsamında çalışılabilecek süreye ilişkin Cumhurbaşkanına verilen yüzde yetmiş beşe kadar artırma yetkisi yüzde yüze çıkarılmış ve Cumhurbaşkanına tanınan yetkinin meslek gruplarına göre de kullanılabilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

1.17. 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Yapılan Düzenlemeler

7440 Sayılı Kanunla;

• On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1 inci maddesinin on beşinci ve yirmi dokuzuncu fıkralarında yer alan “31/12/2022” ibareleri “31/12/2025” şeklinde değiştirilerek tüzel kişiliği kaldırılan köylerde Emlak Vergisi Kanununa göre alınması gereken emlak vergisi ve Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken vergi, harç ve katılım payları ile Gelir Vergisi Kanunu kapsamında köylerde esnaf muaflığının, bazı çalışanların ücret istisnasının ve köylerde serbest meslek faaliyetinde bulunanlara sağlanan muafiyetin 2025 yılı sonuna kadar devam edeceği hüküm altına alınmıştır.

1.18. 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununda Yapılan Düzenlemeler

7420 Sayılı Kanunla;

• Posta Hizmetleri Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yapılan değişiklikle hizmet sağlayıcılarınca kurumlar vergisi beyannameleri ekinde yer alan gelir tablosunun net satışlar kısmında belirtilen tutardan şirketin posta hizmetlerinden elde ettiği net satış hasılatına isabet eden miktarın kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bildirileceği düzenlenmiştir.

• Posta Hizmetleri Kanununa eklenen geçici madde 12 ile hizmet sağlayıcılarınca, 2022 yılı Ekim-Kasım-Aralık dönemi posta hizmetlerinden elde edilen net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2’sinin 2023 yılının Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirileceği ve aynı süre içerisinde Bakanlığın merkez muhasebe birimi hesabına aktarılacağı hüküm altına alınmıştır.

1.19. 7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunda Yapılan Düzenlemeler

• Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna eklenen geçici madde 27 ile;

➤ 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde depremlerin yol açtığı hasarların giderilmesi amacıyla uluslararası kuruluşlardan sağlanacak dış kredi ve hibelerle finanse edilecek projelerin uygulanması dolayısıyla taşınmaz malların alım, satım, ipotek, tapu-kadastro işlemleri, satın alınacak yahut yeniden inşa edilecek veya onarılacak taşınır ve taşınmaz mallarla ilgili ihale,

sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler, yapım işleri ve altyapı ile ilgili her türlü belediye işlemleri ve bu uygulamadan faydalanacakların verecekleri beyanname, taahhütname ve yapacakları sözleşmelerin her türlü vergi, resim, katılma payı, ücret ve harçtan müstesna olacağı hüküm altına alınmıştır.

➤ 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde depremlerin yol açtığı hasarların giderilmesi amacıyla yürütülen ulusal ve uluslararası projeler kapsamında bulunan her türlü prefabrik, konteyner ve benzeri geçici barınma malzemesi, yapı malzemesi, makine (kamu kurum ve kuruluşları için alınacak iş ve yapı makineleri dâhil), afet ve acil durum faaliyetlerinde kullanılacak motorlu taşıtlar, araç, gereç, teçhizat, alet, edevat, cihaz ve yedek parça, afet ve acil durum faaliyetleri kapsamında kullanılacak yardım malzemeleri, afet ve lojistik donanımı, teçhizatı, nakil vasıtaları ve taşıtları Ticaret Bakanlığının uygun görüşü alınarak Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca ithal edilen veya ithal ettirilen malların gümrük vergisi ve bu vergi ile birlikte alınan her türlü vergi, resim, harç, fon ve diğer mali mükellefiyetlerden müstesna olacağı hüküm altına alınmıştır.

1.20. 7420 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Yapılan Düzenlemeler

- Kanuna eklenen geçici madde 1 ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işverenler tarafından çalışanlara elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere 30/6/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) mevcut ücretlerine/prime esas kazançlarına ilave olarak yapılan aylık 1.000 TL'yi aşmayan ödemelerin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre prime esas kazançta dâhil edilmeyeceği ve gelir vergisi hesaplanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

- Kanuna eklenen geçici madde 2 ile 2004 sayılı İcra İflas Kanunu ile 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun uyarınca icra takibi başlatılmış bulunan, borçlusu gerçek kişi olan ve her bir icra dosyası itibarıyla asıl alacak ve ferileri dahil icra takibi başlatıldığı tarihteki takip tutarı 2.000 TL'yi aşmayan alacaklar ile bu tutarın üzerinde takip başlamış olmakla birlikte 15/8/2022 tarihi itibarıyla dosyada yapılmış tahsilatlar nedeniyle bakiye takip tutarı 2.000 TL ve altına düşen alacaklardan, alacaklıların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar alacak haklarından feragat ettiklerini belirtir dilekçeyle vazgeçerek icra takiplerini sonlandırmaları koşuluyla takip konusu alacağın 213 sayılı Vergi Usul

Kanununun 322 nci maddesi kapsamında alacak olarak kabul edileceği hüküm altına alınmıştır. Bu madde kapsamında icra takibinden vazgeçilen alacaklar için Harçlar Kanununun 23 üncü maddesi uyarınca icra takibinden vazgeçme nedeniyle alınması gereken harcın alınmayacağı düzenlenmiştir.

- Kanuna eklenen geçici madde 3 ile 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyet gösteren varlık yönetim şirketlerince, bankalardan 15/8/2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla devir ve temlik alınan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla anapara takip bakiyesi 2.500 TL ve altında bulunan bireysel nitelikli her türlü kredi sözleşmesinden kaynaklı alacakların anapara takip bakiyesinin yarısı; kalan anapara, faiz, masraf, vekalet ücretleri ve benzeri alacaklarının takibinden feragat etmeleri şartıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna aktarılan tutardan Fonun iştiraki olan varlık yönetim şirketi aracılığıyla ödeneceği düzenlenmiş olup bu madde kapsamında alacaklı kuruluşlar tarafından tahsil edilen tutarlar nedeniyle lehe alınan paraların banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisna olacağı ve tasfiye edilen alacaklar için 5411 sayılı Kanunun 143 üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan istisna düzenlemesi kapsamındaki 492 sayılı Kanuna göre alınması gereken icra tahsil harcı ve vazgeçmeye ilişkin harç ile 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde düzenlenen harcın alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

1.21. 7429 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Yapılan Düzenlemeler

- Kanuna eklenen geçici madde 1 ile Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin (TEDAŞ) özelleştirme devir işlemleri esnasında TEDAŞ'a devredilmiş olan elektrik tüketiminden kaynaklanan alacaklarından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla asıl alacak tutarı 2.000 TL'yi aşmayan alacaklar ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, vergi kimlik numarası tespit edilememesi nedeniyle ulaşılamayan, feshedilmiş, ticaret sicilinden terkin edilmiş ve tasfiye edilmiş aboneliklere ilişkin alacaklarının tüm ferileriyle birlikte terkin edilip bu kapsamda terkin edilen alacaklar için açılan dava ve icra takiplerinin sona ereceği ve bu madde kapsamında sona erdirilen icra takipleri için 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca alınması gereken harçlar ile 2548 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde düzenlenen harcın alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

1.22. 7430 Sayılı Antalya Diplomasi Forumu Vakfı Kanununda Yapılan Düzenlemeler

- Kanuna eklenen madde 6 ile Antalya Diplomasi Forumu Vakfının bu Kanunda sayılan faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden harçlardan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar nedeniyle damga vergisinden, kiraya verilmemek şartıyla sahip olduğu taşınmazları dolayısıyla emlak vergisinden muaf olacağı ve Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara diğer kanunlarla tanınan vergi, resim ve harç istisnalarından yararlanacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca Vakfa yapılacak bağış ve yardımların Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde, beyannameler üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla bildirilecek gelirlerden veya kurum kazancından indirilebileceği düzenlenmiştir.

1.23. 7432 Sayılı Uludağ Alanı Hakkında Kanunda Yapılan Düzenlemeler

- Kanuna eklenen madde 8 ile Uludağ Alan Başkanlığının bu Kanunda ve ilgili mevzuatında sayılan faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden Harçlar Kanunu ile Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan harçlardan ve harcamalara katılma paylarından, düzenlenen kâğıtlar yönünden damga vergisinden, kendisine yapılan bağış ve yardımlar nedeniyle veraset ve intikal vergisinden, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden ve tapu ve kadastro döner sermaye hizmet bedelinden muaf olacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca Başkanlığa yapılan her türlü nakdî ve ayni bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamalarının tamamının Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde, beyannameler üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla bildirilecek gelirlerden veya kurum kazancından indirilebileceği düzenlenmiştir.

1.24. 7439 Sayılı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanununda Yapılan Düzenlemeler

- Kanuna eklenen madde 7 ile Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfının bu Kanunda sayılan faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden harçlardan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar nedeniyle damga vergisinden, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden muaf olacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca Vakfın diğer kanunlarla Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara sağlanan tüm hükümlerden yararlanacağı ve Vakfa yapılan bağış ve yardımların Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar

Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde, beyannameler üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla bildirilecek gelirlere veya kurum kazancından indirilebileceği düzenlenmiştir.

1.25. 7440 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Yapılan Düzenlemeler

• Hazine ve Maliye Bakanlığına, Ticaret Bakanlığına, Sosyal Güvenlik Kurumuna, il özel idarelerine, belediyelere ve Kanunda sayılan kurumlara olan birikmiş borçlara ödeme kolaylığı getirilmiştir. Ayrıca,

➤ Dava konusu yapılan; vergi tarhiyatları, vergi cezaları ve idari para cezaları gibi ihtilafların sulh yoluyla sonlandırılması,

➤ Vergi incelemesi ve takdir işlemleri devam eden alacakların yapılandırılması,

➤ 2018-2022 yıllarına ilişkin matrah veya vergi artırımında bulunan ve şartları yerine getiren mükelleflere ilişkin olarak vergi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaması,

➤ Peşin ödemelerde Yİ-ÜFE oranında hesaplanan tutardan ayrıca yüzde 90 indirim yapılması,

➤ Trafik para cezaları ve diğer idari para cezalarının peşin ödenmesi halinde, ceza asıllarından yüzde 25 indirim yapılması,

➤ Matrah ve/veya vergi artırımını üzerine hesaplanan vergilerin peşin veya aylık dönemler halinde azami 12 eşit taksitte ödenmesi,

➤ Matrah ve/veya vergi artırımını sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi halinde, bu vergilerden yüzde 10 indirim yapılması,

➤ İşletme kayıtlarının cezasız ve faizsiz olarak gerçek duruma uygun hale getirilmesi,

➤ Yapılandırılan borçların anlaşmalı bankaların kredi kartı ile ödenmesi,

➤ Her bir taşıt için Kanun kapsamında ödenecek olan motorlu taşıtlar vergisi, taşıta ilişkin idari para cezaları ile geçiş ücretinin en az yüzde 10'unun ödenmesi şartıyla taksit ödeme süresince araç muayene izni verilmesi,

➤ Araç muayenesini yaptırmamış olanların 30/9/2023 tarihine kadar muayenelerini yaptırmaları şartıyla ödeme kolaylığı sağlanması

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

• Kanuna eklenen madde 10 ile;

➤ 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde;

✓ Depremden kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası etkilenen hizmet erbabına, işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan ayni yardımlar ile toplam tutarı 50.000 TL'yi geçmeyen nakdi yardımların prime esas kazançta dâhil edilmeyeceği ve bu yardımlar üzerinden gelir vergisi ve damga vergisi alınmayacağı,

✓ 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri bulunan gerçek kişilerin, ikamet etmeleri amacıyla bedelsiz kullanımına bırakılan konutlara ilişkin olarak 2023 yılı gelirlerine uygulanmak üzere 193 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinde belirtilen emsal kira bedeli esasının uygulanmayacağı,

✓ Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarında, tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ve bireysel emeklilik sisteminden, 6/2/2023 tarihinden itibaren yapılan ve 193 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) ve (16) numaralı bentlerinde sayılan menkul sermaye iradı kapsamındaki ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayacağı,

✓ Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarında veraset yoluyla intikal eden mallar ile vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılan yardımların veraset ve intikal vergisinden müstesna olacağı ve bu intikaller nedeniyle veraset ve intikal vergisi beyannamesi verilmeyeceği, ilişik kesme belgesi aranmayacağı,

hüküm altına alınmıştır.

➤ Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Türk Ticaret Kanununa ve Vergi Usul Kanununa göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanılması mecburi belgeleri zayi olan mükelleflerin, bu durumlarının belgelendirilmesine, yeni defter tasdik işlemlerinin kolaylaştırılmasına ve bunların yeni defter tasdik işlemlerinde noter harcı ve noter ücreti alınmamasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

➤ 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde bulunan ticaret sicili müdürlüklerine kayıtlı ticari işletme, ticaret şirketleri ve şubeler ile ilgili olarak; adres değişikliği, aynı il sınırları içindeki ticaret

sicili müdürlükleri arasında yapılacak merkez nakli, tasfiye ve terkin işlemlerinden, deprem nedeniyle vefat edenlerin işletmenin sahibi, yönetim organı üyesi veya işletmeyi temsile yetkili olduğu hallerde, ticaret sicilinde bu kişilere ilişkin yapılacak değişikliklerden ve vefat eden kişilerin sahibi olduğu payların miras nedeniyle geçişine ilişkin yapılacak tescil işlemlerinden ve bu işlemler sonucunda düzenlenecek ticaret sicili kayıtlarına ilişkin belgelerden, 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) 492 sayılı Kanuna göre ticaret sicil harçları ile 5174 sayılı Kanunda öngörülen herhangi bir ücret ve gerçekleştirilen tescil, değişiklik ve terkin işlemlerine ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanacak ilanlardan ilan ücreti alınmayacağı düzenlenmiştir.

➤ Mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanun hükümlerine göre faaliyet gösteren ve depremden zarar gören esnaf ve sanatkârlara ilişkin olarak; aynı il sınırları içindeki tescil, tadil ve terkin işlemleri ile sicil tasdiknamesinden 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) anılan Kanunda öngörülen harç, herhangi bir ücret ve gerçekleştirilen tescil, tadil ve terkin işlemlerine ilişkin Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesinde yayımlanacak ilanlardan ilan ücreti alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

➤ Mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde; gelir ve kurumlar vergisi yönünden mükellefiyet kaydı bulunan kişilerden veya gelir vergisi mükellefiyeti bulunmayan ancak yerleşim yeri bu yerlerde olan gerçek kişilerden ya da kuruluş ve faaliyet yeri bu yerlerde bulunan kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan teşekküllerden alacağı bulunan mükellefler, açılan tespit davası üzerine mahkeme tarafından borçlunun mal varlığının en az üçte birini kaybettiğine yönelik verilmiş bir karar bulunması şartıyla, deprem tarihinden önce doğmuş olan ve varlığı 213 sayılı Kanunda sayılan belgeler ile tevsik edilen alacaklarını aynı Kanunun 323 üncü maddesinde yer alan hükümlere göre dava veya icra safhasında bulunan alacak kabul ederek, bu alacakları için pasifte karşılık ayırabileceği, işletme hesabı esasında defter tutan mükelleflerin bu fıkra kapsamında tespit edilen şüpheli alacaklarını defterlerinin gider kısmına kaydedeceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği düzenlenmiştir.

➤ Mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, depremlerde yıkılan veya ağır ya da orta hasarlı binalara ve ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlara ilişkin olup 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan emlak vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payı, çevre temizlik vergisi ve motorlu taşıtlar vergisi ile bu alacaklara ilişkin vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammı terkin edileceği ve taşıtlar üzerinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi

dairelerince tatbik edilmiş hacizlerin kaldırılacağı hüküm altına alınmıştır. Bu hükmün, fıkra kapsamına giren taşıtlara 6/2/2023 tarihinden önce 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 116 ncı maddesine göre verilen trafik idari para cezası ile 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanunun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ve bu cezanın verilmesine ilişkin geçiş ücreti ile gecikme zammı alacakları için de uygulanacağı düzenlenmiştir. Ayrıca bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esasların Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği düzenlenmiştir.

➤ Kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilmek suretiyle, 5520 sayılı Kanun ile diğer kanunlarda yer alan düzenlemeler uyarınca kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile aynı Kanunun 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisine tabi matrahları üzerinden, dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin yüzde 10 oranında, 5520 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna ile yurt dışından elde edilen ve en az yüzde 15 oranında vergi yükü taşıdığı tevsik edilen istisna kazançlar üzerinden ise yüzde 5 oranında ek vergi hesaplanacağı ve bu verginin ilk taksitinin kurumlar vergisinin ödeme süresi içinde, ikinci taksitinin bu süreyi takip eden dördüncü ayda ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

➤ 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamına girenler ile söz konusu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre içinde anılan maddede belirtilen nedenlerle haklarında borç takibi yapılanlar veya yapılması gerekenlerin, kendilerine döviz olarak yapılmış olan her türlü masrafa ilişkin borç tutarları, (daha önce bu borçları ile ilgili olarak yapılandırma düzenlemelerinden yararlanmış ve ödemeleri devam edenler dâhil) bu Kanunun yayımını izleyen üçüncü ayın sonuna kadar Millî Eğitim Bakanlığına başvurmaları hâlinde, imzaladıkları yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümleri dikkate alınmaksızın ve ilgililere önceden ödedikleri faizleri iade etme sonucu doğurmaksızın bu fıkra hükümlerine göre yeniden hesaplanacağı ve başvuru süresi içinde tahsilat işlemi durdurulacağı, hesaplanan borç tutarının ilgilinin durumu ve ödenmesi gereken meblağ dikkate alınarak yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi alınması kaydıyla azami beş yıla kadar taksitlendirilebileceği ve bu fıkra kapsamında düzenlenen yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedinin damga vergisi ve noter harcından müstesna olacağı hüküm altına alınmıştır.

1.26. 7441 Sayılı Afet Yeniden İmar Fonunun Kurulması Hakkında Kanunda Yapılan Düzenlemeler

• Kanuna eklenen madde 5 ile Kanunun amacına uygun olarak Yeniden İmar Fonu Yönetim Kurulu tarafından karar verilen projeler için, harcama programı kapsamında ve gerçekleştirmelere bağlı olarak ödenmek üzere Afet Yeniden İmar Fonundan (Fon), Yönetim Kurulu onayı ile ilgili kurum ve kuruluşlara aktarılan tutarların genel bütçe kapsamındaki idareler için genel bütçeye, diğer idareler için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının bütçesine gelir kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

• Kanuna eklenen madde 7 ile Fonun kurumlar vergisinden muaf olacağı ve bu Kanunda sayılan görevleriyle ilgili faaliyetlerinden elde ettiği gelirleri dolayısıyla iktisadi işletme oluşmuş sayılmayacağı hüküm altına alınmıştır. Fonun faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemlerin ve düzenlenen kâğıtların damga vergisi ve harçlardan, Fona yapılan bağış ve yardımların veraset ve intikal vergisinden, Fonun faaliyetleri ile ilgili işlemlerinin banka ve sigorta muameleleri vergisinden ve Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna yapılacak kesintilerden müstesna olacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca Fona yapılan nakdî bağış ve yardımların tamamının Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde, beyannameler üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla beyan edilen gelirlerden veya kurum kazancından indirilebileceği düzenlenmiştir.

1.27. 7452 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kabul Edilmesine Dair Kanunda Yapılan Düzenlemeler

• Kanuna eklenen madde 2 ile plan, parselasyon, yapı ruhsatı, taşınmaz mülkiyeti veya imar haklarının aktarılması, takas ve trampa işlemleri ve bu işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtların damga vergisi, resim, harç ve harcamalara katılma paylarından müstesna olacağı ve bu işlemler nedeniyle ücret, döner sermaye ücreti ve herhangi bir ad altında bedel alınmayacağı düzenlenmiştir.

7456 Sayılı Kanunla;

• Kanuna eklenen ek madde 1 ile bu madde uyarınca yapılacak olan iş, işlem ve uygulamaların 7269 sayılı Kanunun 42 nci maddesi kapsamında muaf olunan vergi, resim ve harçlara ilave olarak, yeni yapıların inşa sürecinde belediyelerce alınan her türlü ücret ve

harçlardan, veraset ve intikal vergisinden, kurum ve kuruluşlarca döner sermaye ücreti adı altında alınan bütün ücretlerden, bu Kanun kapsamında yapılan yapıların maliklerine bu amaçlarla kullanılan krediler dolayısıyla lehe alınacak paraların banka ve sigorta muameleleri vergisinden de muaf olacağı hüküm altına alınmıştır.

1.28. 7456 Sayılı 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telafisi için Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Yapılan Düzenlemeler

- Kanuna eklenen madde 1 ile Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 5 inci, 6 ncı ve geçici 8 inci maddelerinde yer alan (I), (I/A), (II) ve (IV) sayılı tarifelere göre vergiye tabi olan ve bu Kanunun yayımı tarihinde ilgili sicilde kayıt ve tescilli bulunan taşıtlar ile bu Kanunun yayımı tarihinden 31/12/2023 tarihine kadar ilgili sicillere ilk defa kayıt ve tescil edilecek olan taşıtların bir defaya mahsus olmak üzere, 2023 yılı için tahakkuk ettirilen motorlu taşıtlar vergisi tutarı kadar ek motorlu taşıtlar vergisine tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

1.29. 125 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanına İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine eklenen madde 4 ile olağanüstü hal ilan edilen illerde, 6/2/2023 tarihi itibarıyla iş sözleşmesi bulunan işçilerden, işvereni tarafından; 4447 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi kapsamında depremlerin etkilerinden kaynaklı bölgesel kriz gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvurusuna istinaden yeni bir hak sahipliği oluşmayanlar ile 6/2/2023 tarihi ve sonrasında 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında depremlerin etkilerinden kaynaklı işyerinin kapanması veya kapatılması sebebiyle iş sözleşmesi feshedilen ve aynı Kanun kapsamında yeni bir işsizlik ödeneği hak sahipliği oluşmayanlara, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak kaydıyla ve varsa daha önce başlatılabilecek durumda olan hak sahipliklerinden kalan süreler tamamlandıktan sonra, kısa çalışma uygulanan dönemde veya işsiz kaldıkları süre kadar olağanüstü hal süresini geçmemek üzere İşsizlik Sigortası Fonundan günlük 133,44 TL nakdi ücret desteği verileceği ve yapılan bu ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmayacağı düzenlenmiştir.

1.30. 126 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yerleşme ve Yapılaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Yapılan Düzenlemeler

• Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine eklenen madde 2 ile madde kapsamındaki plan, parselasyon, yapı ruhsatı, taşınmaz mülkiyeti veya imar haklarının aktarılması, takas ve trampa işlemleri ve bu işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtların damga vergisi, resim, harç ve harcamalara katılma paylarından müstesna olacağı ve bu işlemler nedeniyle ücret, döner sermaye ücreti ve herhangi bir ad altında bedel alınmayacağı düzenlenmiştir.

1.31. 127 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Alımları, Alacakları ve Sosyal Tesislerine İlişkin Bazı Tedbirlerin Alınması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Yapılan Düzenlemeler

• Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine eklenen madde 6 ile bu Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki vergi dairelerince takip edilen amme alacakları nedeniyle bankalar, Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi ile Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi nezdinde bulunan varlıklara deprem tarihinden önce tatbik edilmiş olan hacizlerin (teminat gösterilen varlıklara tatbik edilen hacizler ile ihtiyati hacizler hariç) kaldırılacağı ve bu hükmün 6/2/2023 tarihi itibarıyla anılan yerlerde gelir, kurumlar veya katma değer vergisi yönünden mükellefiyeti bulunanlar ile bu tarih itibarıyla yerleşim yeri bu yerler olan gerçek kişiler hakkında tüm vergi dairelerince bu maddede sayılan varlıklara tatbik edilmiş hacizler için de uygulanacağı düzenlenmiştir.

• Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine eklenen madde 8 ile bu Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde;

➤ Hazine taşınmazlarına ilişkin olarak sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken bedeller ile ecrimisil bedellerinden 6/2/2023 (bu tarih dâhil) tarihinden itibaren olağanüstü hal süresince tahsil edilmesi gerekenleri başvuru şartı aranmaksızın olağanüstü hal süresince erteleme hususunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanına yetki verilmiştir. Bu alacakların ertelenen süre sonunda ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edileceği düzenlenmiştir.

➤ 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince Devlet ormanlarında verilen izinler ile Orman Genel Müdürlüğü tarafından 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince kiraya verilen mesire yerleri, orman parkları ve taşınmazlardan 6/2/2023 (bu tarih dâhil) tarihinden itibaren olağanüstü hal süresince tahsil edilmesi gereken bedellerin başvuru

şartı aranmaksızın olağanüstü hal süresince erteleneceği düzenlenmiştir. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilir. Ayrıca verilen izinlerin erteleme dönemi içerisinde tahakkuk eden ilk yıl bedellerine karşılık banka teminat mektubu alınarak yer teslimi yapılabilir.

➤ 2873 sayılı Millî Parklar Kanununa tabi yerlerde 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan kiralamalardan 6/2/2023 (bu tarih dâhil) tarihinden itibaren olağanüstü hal süresince tahsil edilmesi gereken bedeller başvuru şartı aranmaksızın olağanüstü hal süresince ertelenir. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilir.

1.32. 137 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Enerji Tüketim Bedellerinin Terkinine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Yapılan Düzenlemeler

- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine eklenen madde 2 ile bu Kararname kapsamında terkin edilen fatura tutarlarına yönelik açılmış dava ve icra takiplerinin sona ereceği ve sona erdirilen icra takipleri için Harçlar Kanunu uyarınca alınması gereken harçların alınmayacağı düzenlenmiştir.

1.33. 138 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirlerin Alınması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Yapılan Düzenlemeler

- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine eklenen madde 4 ile 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen gelir vergisi stopaj teşviki uygulamasında sırasıyla yüzde doksan beş, yüzde doksan ve yüzde seksen olarak belirlenmiş olan indirim oranlarının olağanüstü hal ilan edilen illerde yer alan Ar-Ge merkezleri ve tasarım merkezlerinde çalışan personel için olağanüstü hal süresince yüzde yüz olarak uygulanacağı düzenlenmiştir.

1.34. 140 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Elektronik Haberleşme Alanı ile Su Yapıları Denetim Hizmetlerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Yapılan Düzenlemeler

- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine eklenen madde 2 ile;

➤ Olağanüstü hal süresince, olağanüstü hal ilan edilen illerde depremden etkilendiğini belgeleyen bireyler için tesis edilecek bir adet yeni mobil abonelikten ilk tesis özel iletişim vergisinin alınmayacağı,

➤ 6/2/2023 tarihi saat 04:17'den önceki son 24 saat içinde olağanüstü hal ilan edilen illerde hizmet alan ve/veya işletmecide kayıtlı adresi bu illerde olan abonelerin mevcut mobil aboneliklerinden üç aylık kıst telsiz ruhsatname ve kullanım ücreti alınmayacağı,

➤ İşletmecilerce, olağanüstü hal ilan edilen illerde depremden etkilendiğini belgeleyen abonelere 6/2/2023 (bu tarih dâhil) tarihinden itibaren düzenlenecek veya ödeme vadesi bu tarih ve sonrasına isabet eden faturalar ile olağanüstü hal süresinin sonuna kadar bu abonelere verilen hizmetler nedeniyle fatura edilecek bedellerden feragat edilmesi halinde feragat edilen fatura bedelinin 213 sayılı Kanunun 322 nci maddesi kapsamında alacak kabul edileceği,

➤ Olağanüstü hal süresince, olağanüstü hal ilan edilen illerde depremden etkilendiğini belgeleyen abonelere 6/2/2023 (bu tarih dahil) tarihinden itibaren sıfır bedelli düzenlenen hizmet faturalarında emsal bedel, 213 sayılı Kanunun 267 nci maddesi kapsamında sıfır olarak dikkate alınacağı, emsal bedeli sıfır olan hizmetlerin kamu alacaklarının hesabına esas matraha dahil edilmeyeceği,

hususları düzenlenmiştir.

1.35. 142 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Afet ve Acil Durum Yönetimi Alanında Alınan Bazı Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Yapılan Düzenlemeler

• Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine eklenen madde 3 ile 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde depremlerin yol açtığı hasarların giderilmesi amacıyla;

➤ Uluslararası kuruluşlardan sağlanacak dış kredi ve hibelerle finanse edilecek projelerin uygulanması dolayısıyla taşınmaz malların alım, satım, ipotek, tapu-kadastro işlemleri, satın alınacak yahut yeniden inşa edilecek veya onarılacak taşınır ve taşınmaz mallarla ilgili ihale, sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler, yapım işleri ve altyapı ile ilgili her türlü belediye işlemleri ve bu uygulamadan faydalanacakların verecekleri beyanname, taahhütname ve yapacakları sözleşmelerin her türlü vergi, resim, katılma payı, ücret ve harçtan müstesna olacağı düzenlenmiştir.

➤ Ulusal ve uluslararası projeler kapsamında ithal edilen bu maddede belirlenen malların gümrük vergisi ve bu vergi ile birlikte alınan her türlü vergi, resim, harç, fon ve diğer mali mükellefiyetlerden müstesna olacağı düzenlenmiştir.

2. CUMHURBAŞKANI KARARI İLE YAPILAN DÜZENLEMELER

• 6210 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;

Balıkesir ilinde yapılacak olan polimer/cips, POY, FDY ve sentetik elyaf üretim tesisi yatırımına proje bazlı Devlet yardımı verilmesine ilişkin 28/10/2021 tarihli ve 4710 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının eki Kararda değişiklik yapılmıştır.

• 6211 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde İzmir İlinde Yapılacak Olan Fotovoltaik Güneş Paneli Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• 6212 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Sakarya İlinde Yapılacak Olan Hibrit ve Şarj Edilebilir Hibrit Otomobil ile Batarya Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• 6213 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Adana İlinde Yapılacak Olan Bulaşık Makinesi Kapsülü Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• 6214 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Kocaeli İlinde Yapılacak Olan Maleik Anhidrit Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet

Yardımları Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6297 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak; kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralarını, Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançları ile bu varlıkların Türk lirasına çevrildiği tarihte oluşan kur farklarının kurumlar vergisinden istisna olmasına ilişkin düzenlemenin, kurumların 30/9/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulanmasına karar verilmiştir.

• **6417 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listede yer alan 87.03 G.T.İ.P. numaralı mallardan “- Diğerleri” satırı altında yer alan bazı malların özel tüketim vergisi oranlarına esas özel tüketim vergisi matrahları yeniden belirlenmiştir.

• **6435 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda değişiklikler yapılmıştır.

• **6564 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2018/11201 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Cazibe Merkezleri Programı kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Kararın 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “31/12/2022” ibaresi “31/12/2024” olarak değiştirilerek cazibe merkezleri programı kapsamında yatırım teşvik belgesi müracaat süresi uzatılmıştır.

• **6582 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2022 yılı için tespit edilen yeniden değerlendirme oranı, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinde yer alan (I) sayılı tarife, 6 ncı maddesinde yer alan (II) ve (IV) sayılı tarifeler ve geçici 8 inci maddesinde yer alan (I/A) sayılı tarifede bulunan taşıtlar için, 2023 yılında motorlu taşıtlar vergisi tutarlarına uygulanmak üzere yüzde 61,5 olarak belirlenmiştir.

- **6583 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 39 uncu maddesinde Cumhurbaşkanına verilen yetki uyarınca, sanayi sicil belgesini haiz mükelleflere münhasıran imalat sanayiinde kullanılmak üzere yapılan yeni makine ve teçhizat teslimlerindeki katma değer vergisi istisnasının uygulanma süresi 31/12/2024 tarihine kadar uzatılmıştır.

- **6584 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Belediye Gelirleri Kanununun 21 inci maddesinin (I) numaralı bendinin; (1) numaralı alt bendinde yer alan yerli film göstermelerinden alınan eğlence vergisi oranı, (2) numaralı alt bendinde yer alan yabancı film göstermelerinden alınan eğlence vergisi oranı ve (4) numaralı alt bendinde yer alan spor müsabakaları, at yarışları ve konserlerden alınan eğlence vergisi oranı 1/1/2023 tarihinden itibaren yüzde sıfır olarak belirlenmiştir.

- **6585 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

3093 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 4 üncü maddesi gereğince, ticari ithalat maksadı dışında yurt dışından getirilecek televizyon, radyo, video ve birleşik cihazlar ile görsel ve/veya işitsel yayınları alabilen diğer cihazlardan 2023 yılında alınacak maktu ücretler 23/12/2019 tarihli ve 1841 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararında yer aldığı şekilde tespit edilmiştir.

- **6615 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Çevre Kanununun ek 11 inci maddesi gereğince Karara ekli listede yer alan ürünlerden tahsil edilecek geri kazanım payı tutarları yeniden belirlenmiştir.

- **6618 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının geçici 2 nci maddesinde yer alan “31/12/2022” ibaresi “30/6/2023” olarak değiştirilerek mevduat faizleri ile katılım hesapları kar payları üzerinden yapılacak indirimli tevkifat oranlarının uygulama süresi 6 ay uzatılmıştır.

Aynı Kararın geçici 3 üncü maddesinde yer alan “31/12/2022” ibareleri “30/6/2023” olarak değiştirilerek bankalar tarafından ihraç edilen tahvil ve bonolardan elde edilen gelir ve kazançlar ile fon kullanıcısının bu bankalar olduğu varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen gelirler ile portföyü Türk lirası ve Türk lirası cinsinden ihraç edilmiş menkul kıymetler olan yatırım fonlarından elde edilen gelirler üzerinden yapılacak indirimli tevkifat oranlarının yürürlük süresi 6 ay uzatılmıştır.

Aynı Kararın geçici 4 üncü maddesinde yer alan “31/12/2022” ibaresi “30/6/2023” olarak değiştirilerek Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen Devlet tahvili ve Hazine bonolarından elde edilen gelir ve kazançlar ile 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen gelirler üzerinden yapılacak tevkifat oranının yürürlük süresi 6 ay uzatılmıştır.

Aynı Kararın geçici 5 inci maddesinde yer alan “31/12/2022” ibaresi “30/6/2023” olarak değiştirilerek 6362 sayılı Kanun kapsamında kurulan ipotek finansmanı kuruluşları (bu şirketlerin kurucusu olduğu varlık finansmanı fonları ve konut finansmanı fonları dahil) tarafından ihraç edilen varlığa dayalı menkul kıymetler, ipoteye dayalı menkul kıymetler, ipotek teminatlı menkul kıymetler ve varlık teminatlı menkul kıymetlerden elde edilen gelir ve kazançlar üzerinden yapılacak indirimli tevkifat oranının yürürlük süresi 6 ay uzatılmıştır.

• **6652 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında kurulan, Kararda belirtilen göstergelerden herhangi birinde bir önceki yıla göre en az yüzde yirmi artış sağlayan Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde, o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik veya tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre artış tutarının yüzde 50'sinin Kurumlar Vergisi ve Gelir Vergisi Kanunları uyarınca kurum kazancının veya ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılmasına ilişkin düzenlemenin süresi 31/12/2028 tarihine kadar uzatılmıştır. Ayrıca Kararda belirlenen göstergeler genişletilmiştir.

• **6657 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Finansal kiralama şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı yüzde sıfır olarak belirlenmiştir.

• **6684 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Sakarya İlinde Yapılacak Olan İleri Teknoloji Kaynak Malzemeleri Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6685 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Kocaeli İlinde Yapılacak Olan Amonyak ve Üre Gübresi Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6686 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Düzce İlinde Yapılacak Olan Mühimmat Tasarımı, Askeri Tüfek ve Yarı Otomatik Tabanca Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6687 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Bursa İlinde Yapılacak Olan Elektrik Tahrikli Kompresör Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6688 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Bursa İlinde Yapılacak Olan Geri Dönüşümden Elde Edilmiş Polimer Cips ve POY Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6689 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Gaziantep İlinde Yapılacak Olan Polimer Cips Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6690 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Ankara ilinde yapılacak olan fotovoltaik güneş paneli üretim tesisi yatırımına proje bazlı devlet yardımı verilmesine ilişkin 4/9/2019 tarihli ve 1507 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının eki Kararda değişiklik yapılmıştır.

• **6718 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Gaziantep İlinde Yapılacak Olan Polimer Cips ve POY Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6720 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Bingöl İlinde Gerçekleştirilecek Entegre Teknik Büyükbaş Hayvancılık Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 18/5/2018 tarihli ve 2018/11829 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararda değişiklik yapılmıştır.

• **6721 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Konya İlinde Yapılacak Olan Slab Döküm ve Sıcak Haddelme Yöntemi ile Alüminyum Yassı Mamul Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6722 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Hatay İlinde Yapılacak Olan Polipropilen Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6723 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde

Bursa İlinde Yapılacak Olan Yüksek Karbonlu Ferrokrom Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

- **6728 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak; kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralarını, Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançları ile bu varlıkların Türk lirasına çevrildiği tarihte oluşan kur farklarının kurumlar vergisinden istisna olmasına ilişkin düzenlemenin, kurumların 31/12/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulanmasına karar verilmiştir.

- **6774 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2010/238 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Büyükşehir Belediyeleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bunların Bağlı Kuruluşlarının Borçlarına Karşılık Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat Toplamı Üzerinden Ayrılacak Paylardan Yapılacak Kesintilere İlişkin Esaslara eklenen geçici madde 18 ile bu esaslar uyarınca yapılacak kesinti oranlarının 2023 yılı Şubat, Mart, Nisan ve Mayıs aylarında genel bütçe vergi gelirlerinden ödenecek paylar için yüzde sıfır olarak uygulanacağı kararlaştırılmıştır.

- **6775 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Mükelleflerin iade hakkı doğuran işlemlerine ilişkin olarak katma değer vergisi iadesi talebinde bulunabilecekleri asgari tutar 2.000 TL olarak belirlenmiştir.

6/2/2019 tarihli ve 718 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının eki Kararın 3 üncü maddesine eklenen fıkra ile şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden dolmuş işletmelerinin (belediyeler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin yüzde 51 veya daha fazlası belediyelere ait şirketler hariç), talep etmeleri halinde hasılat esaslı vergilendirme usulü kapsamında vergilendirilmelerine imkan sağlanmış olup bu işletmelerin hasılatlarına uygulanacak katma değer vergisi oranı yüzde 1,5 olarak belirlenmiştir.

• **6777 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Çorum İlinde Yapılacak Olan Küresel Barut Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **6790 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Karara eklenen geçici 10 uncu madde ile prefabrik yapı ile konteynerlerin, 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile olağanüstü hal ilan edilen illerde kullanılmak üzere 31/12/2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) afetzedeler ile Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 1 inci fıkrasında sayılan kurum ve kuruluşlara tesliminde (kurulum ve montaj işleri dahil) katma değer vergisi oranı yüzde 1 olarak belirlenmiştir.

• **6791 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 1 inci maddesine eklenen fıkra ile Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan, tam mükellef sermaye şirketlerinin iktisap ettikleri kendi hisse senetleri veya ortaklık paylarına ilişkin olarak dağıtılmış kar payı sayılan tutarlar üzerinden yapılması gereken tevkifat oranı yüzde sıfır olarak belirlenmiştir.

• **6830 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararın geçici 10 uncu maddesinde yapılan değişiklikle prefabrik yapı ile konteynerlerin 31/12/2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) tesliminde (kurulum ve montaj işleri dahil), katma değer vergisi oranı yüzde 1 olarak belirlenmiştir.

• **6831 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

6/2/2023 ile 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dahil) mücbir sebep hali ilan edilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illeri ile Sivas ilinin Gürün ilçesindeki dairelere (alacaklı idarelere) 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda

Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve/veya 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun kapsamında yapılandırılan borcu bulunanların, mücbir sebep hallerinin devam ettiği süre içinde 7256 sayılı Kanunun 2 nci ve 4 üncü maddeleri ile 7326 sayılı Kanunun 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 7 nci, 8 inci maddeleri ve 10 uncu maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve on üçüncü fıkraları kapsamında ödenmesi gereken taksitlerin ödeme süreleri yeniden belirlenmiştir.

- **6885 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listede 87.03 tarife pozisyonunda ve “-Diğerleri;--Sadece elektrik motorlu olanlar” satırı altında yer alan bazı malların özel tüketim vergisi oranlarına esas özel tüketim vergisi matrahları yeniden belirlenmiştir.

- **6908 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Gaziantep İlinde Yapılacak Olan Selülozik Elyaf Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

- **6923 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda değişiklikler yapılmıştır.

- **7015 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesinin üçüncü fıkrası ile 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü fıkrasında yer alan gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerinde çalışan personelin toplam sayısına veya teşvike konu edilen toplam çalışma sürelerine uygulanmak üzere söz konusu bölge ve merkezler dışında geçirilen süreler bakımından belirlenmiş olan oranın olağanüstü hal ilan edilen illerde olağanüstü hal süresince yüzde 100 olarak uygulanmasına karar verilmiştir.

- **7028 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2018/11201 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Karara eklenen geçici madde 1

ile Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler dolayısıyla genel hayata etkili afet bölgesi kabul edilen ve Karara ekli listede yer alan ilçelerde gerçekleştirilecek asgari 1 milyon 500 bin TL tutarındaki yatırımların bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen hususlar dikkate alınarak 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında sağlanan destek unsurlarından 6 ncı bölge şartlarında, 6 ncı bölgede uygulanan oran ve sürelerle yararlanmasına karar verilmiştir.

• **7069 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Sakarya İlinde Yapılacak Olan Aktif Karbon Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **7102 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Adana İlinde Yapılacak Olan Selüloz Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin ekli Karar yürürlüğe konularak desteklenecek yatırımın kapsam ve niteliği ile verilecek teşvikler belirlenmiştir.

• **7103 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesinin üçüncü fıkrası ile 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında, teknoloji geliştirme bölgeleri ile Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde çalışan personelin toplam sayısına veya teşvike konu edilen toplam çalışma sürelerine uygulanmak üzere söz konusu bölge ve merkezler dışında geçirilen süreler bakımından belirlenmiş olan oran, mahiyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenecek bilişim personeline 1/4/2023-31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yüzde 100, bunlar dışındaki personele ise 31/12/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yüzde 75 olarak belirlenmiştir.

• **7108 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda değişiklikler yapılmıştır.

- **7165 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak; kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralarını, Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançları ile bu varlıkların Türk lirasına çevrildiği tarihte oluşan kur farklarının kurumlar vergisinden istisna olmasına ilişkin düzenlemenin, kurumların 31/3/2023 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulanmasına karar verilmiştir.

- **7166 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

12/1/1995 tarihli ve 95/6430 sayılı Kararnamenin eki Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi “*Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar (Münhasıran bir işyeri açmaksızın gezici olarak veya pazar takibi suretiyle perakende emtia alım-satımı ile uğraşanlar hariç),*” şeklinde değiştirilerek münhasıran bir işyeri açmaksızın gezici olarak veya pazar takibi suretiyle perakende emtia alım-satımı ile uğraşan mükelleflere şartları dahilinde basit usule geçebilme imkanı sağlanmıştır.

- **7300 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddeleri ile 10 uncu maddesinin üçüncü, dördüncü, beşinci, sekizinci, dokuzuncu, on birinci, on ikinci, on üçüncü, on dördüncü, on beşinci, on altıncı, on yedinci, on sekizinci, on dokuzuncu ve yirminci fıkralarından yararlanmak için öngörölmüş başvuru, bildirim ve beyan süreleri 30/6/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), bu başvuru, bildirim ve beyana ilişkin ilk taksit ödeme süreleri ise 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) uzatılmıştır.

- **7332 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (1) numaralı alt bendinde yapılan değişiklikle döviz tevdiat hesaplarına yürütölen faizler ve katılım bankalarının döviz katılma hesaplarına ödenen kar payları için tevkifat oranı vade ayırımı olmaksızın yüzde 25 olarak belirlenmiştir.

Aynı Kararın geçici 2 nci maddesinde yer alan “30/6/2023” ibaresi “31/12/2023” olarak değiştirilerek mevduat faizleri ile katılım hesapları kar payları üzerinden yapılacak indirimli tevkifat oranlarının uygulama süresi 6 ay uzatılmıştır.

Aynı Kararın geçici 3 üncü maddesinde yer alan “30/6/2023” ibareleri “31/12/2023” olarak değiştirilerek bankalar tarafından ihraç edilen tahvil ve bonolardan elde edilen gelir ve kazançlar ile fon kullanıcısının bu bankalar olduğu varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen gelirler ile portföyü Türk lirası ve Türk lirası cinsinden ihraç edilmiş menkul kıymetler olan yatırım fonlarından elde edilen gelirler üzerinden yapılacak indirimli tevkifat oranlarının yürürlük süresi 6 ay uzatılmıştır.

Aynı Kararın geçici 4 üncü maddesinde yer alan “30/6/2023” ibaresi “31/12/2023” olarak değiştirilerek Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen Devlet tahvili ve Hazine bonolarından elde edilen gelir ve kazançlar ile 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen gelirler üzerinden yapılacak tevkifat oranının yürürlük süresi 6 ay uzatılmıştır.

Aynı Kararın geçici 5 inci maddesinde yer alan “30/6/2023” ibaresi “31/12/2023” olarak değiştirilerek 6362 sayılı Kanun kapsamında kurulan ipotek finansmanı kuruluşları (bu şirketlerin kurucusu olduğu varlık finansmanı fonları ve konut finansmanı fonları dahil) tarafından ihraç edilen varlığa dayalı menkul kıymetler, ipoteğe dayalı menkul kıymetler, ipotek teminatlı menkul kıymetler ve varlık teminatlı menkul kıymetlerden elde edilen gelir ve kazançlar üzerinden yapılacak indirimli tevkifat oranının yürürlük süresi 6 ay uzatılmıştır.

7343 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;

2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 1 inci maddesinin son fıkrasında yer alan tam mükellef sermaye şirketlerinin iktisap ettikleri kendi hisse senetleri veya ortaklık paylarına ilişkin olarak dağıtılmış kar payı sayılan tutarlar üzerinden yüzde sıfır oranında tevkifat yapılmasına dair düzenlemede değişiklik yapılarak, yalnızca payları Borsa İstanbul'da işlem gören tam mükellef sermaye şirketlerinin iktisap ettikleri kendi hisse senetlerine ilişkin olarak dağıtılmış kar payı sayılan tutarlar üzerinden yapılacak tevkifat oranı yüzde sıfır olarak belirlenmiştir.

• 7344 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;

Harçlar Kanununa bağlı, (9) sayılı tarifenin “II- Sürücü belgesi harçları” başlıklı bölümü hariç olmak üzere, tarifelerde yer alan ve 2023 yılında uygulanan maktu harç tutarları

(maktu ve nispi harçların asgari ve azami miktarlarını belirleyen hadler dahil) yüzde 50 oranında artırılmıştır.

Anılan Kanuna bağlı (8) sayılı tarifenin “VIII- Yolcu beraberinde getirilen telefon kullanım izin harcı” başlıklı bölümünün (1) numaralı fıkrasında yer alan harç tutarı 20.000 TL olarak yeniden belirlenmiştir.

• **7345 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Gider Vergileri Kanununun 33 üncü maddesinde yer alan banka ve sigorta muameleleri vergisi nispetlerinin tespitine ilişkin 28/8/1998 tarihli ve 98/11591 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde yer alan “%10” ibaresi “%15” olarak değiştirilerek tüketici kredilerinde lehe alınan paralar üzerinden banka ve sigorta muameleleri vergisi oranı yüzde 15 olarak belirlenmiştir.

• **7346 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “%18” ibaresi “%20” şeklinde değiştirilerek genel katma değer vergisi oranı yüzde 20 olarak belirlenmiştir.

Aynı Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “%8” ibaresi “%10” şeklinde değiştirilerek yüzde 8’e tabi olan mal ve hizmetlerin katma değer vergisi oranı yüzde 10 olarak belirlenmiştir.

Aynı Kararın eki (II) sayılı listenin 37 nci sırasında yapılan değişikliklerle deterjan ve dezenfektanlar ile kağıt ürünleri gibi temizlik maddelerinin ithal ve teslimlerinde genel katma değer vergisi oranı uygulanması kararlaştırılmıştır.

• **7347 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasındaki şans oyunları vergisi oranlarının spor müsabakalarına dayalı müşterek bahislerde yüzde 10, at yarışlarında yüzde 14 ve diğer şans oyunlarında yüzde 20 olarak uygulanmasına karar verilmiştir.

• **7348 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Bursa İlinde Yapılacak Olan Hibrid Araç için Motor, Batarya ve Alüminyum Motor Bloğu Döküm Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin

30/4/2018 tarihli ve 2018/11715 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair Kararda değişiklikler yapılmıştır.

- **7390 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listenin (A) ve (B) cetvelinde yer alan mallara ilişkin özel tüketim vergisi tutarları yeniden belirlenmiştir.

- **7405 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine istinaden 6/2/2023 tarihinden geçerli olmak üzere ilan edilen mücbir sebep halinin Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ilinin İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde 30/11/2023 tarihine kadar devam ettiği ilan edilmiş olup bu yerlerdeki dairelere borçlu olanların 7256 sayılı Kanun ve 7326 sayılı Kanun kapsamında 6/2/2023 ila 30/11/2023 tarihleri arasında ödenmesi gereken taksitlerinden birincisinin ödeme süresi; mücbir sebep halinin sona erdiği ayda, sonraki taksitlerin ödeme süreleri de bu ayı takip eden ikişer aylık dönemler halinde, 7256 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendi ile 7326 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendine göre aylık taksitler halinde ödenmesi gereken taksitler ise mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen aydan başlayarak aylık taksitler halinde ödenmek üzere uzatılmıştır.

- **7408 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak; kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralarını, Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançları ile bu varlıkların Türk lirasına çevrildiği tarihte oluşan kur farklarının kurumlar vergisinden istisna olmasına ilişkin düzenlemenin, kurumların 30/6/2023 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulanmasına karar verilmiştir.

- **7449 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Çevre Kanununun ek 11 inci maddesi gereğince Karara ekli listede yer alan ürünlerden tahsil edilecek geri kazanım katılım payı tutarları yeniden belirlenmiştir.

- **7480 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Karara ekli tabloda yer alan eşyanın Avrupa Birliği ve Serbest Ticaret Anlaşması imzalanan ülkeler harici diğer ülkeler menşeli olanlarının ithalatında karşılıklarında gösterilen oranlarda ek mali yükümlülük tahsil edilmesi ve genel bütçeye gelir kaydedilmesine karar verilmiştir.

- **7614 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;**

Sakarya İlinde Yapılacak Olan Savunma Sanayine Yönelik Muhtelif Sistemler ve Araçlar Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 14/5/2018 tarihli ve 2018/11814 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair Kararda değişiklikler yapılmıştır.

C. GELİR SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI VE İDARİ KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Gelir politikalarının belirlenmesine katkı sağlanması ile gelir politikasını adalet ve tarafsızlık içinde uygulayarak mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunu sağlamak ve yüksek kalitede hizmet sunarak vergi ve diğer gelirleri en az maliyetle tam ve zamanında toplanması için gerekli tedbirleri alma görevi Gelir İdaresi Başkanlığına (Başkanlık) tevdi edilmiştir.

Başkanlık bu görevlerini saydamlık, hesap verebilirlik, katılımcılık, verimlilik, etkililik ve mükellef odaklılık temel ilkeleri çerçevesinde yerine getirmektedir.

Hızla gelişen teknoloji ve çeşitlenen ekonomik aktiviteler, gelir idarelerinin fonksiyonlarını yerine getirmesi ve bu aktiviteleri kavrayabilmesini sağlayacak şekilde sürekli gelişmesini ve kendini yenilemesini gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede Başkanlıkça mükelleflere daha kaliteli, daha hızlı ve daha kapsamlı bir hizmet sunma anlayışı benimsenmiş ve bu amaçla internet ve bilişim teknolojileri etkin bir şekilde kullanılarak birçok uygulama hayata geçirilmiştir.

Bu anlayışla, vergisel konularda mükellefleri daha hızlı, etkin ve doğru bilgilendirmek, vergisel yükümlülüklerini yerine getirme süreçlerini kısaltmak, vergiye gönüllü uyumu artırmak ve uyum maliyetlerini düşürmek amacıyla hizmet sunan uygulamaları, daha ileri noktaya taşımak ve günün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde adapte edebilmek adına mükellef hizmetleri, insan kaynakları ve bilişim alanında yatırımlar sürekli olarak sürdürülmektedir. Vergi politikalarının ülke ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

2024-2026 döneminde bu amaç ve hedefler kapsamında, aşağıdaki çalışmaların yapılması planlanmaktadır:

- Kamu gelir politikalarının hayata geçirilmesi için gerekli olan hukuki düzenlemelere yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- Toplumda vergi bilincinin ve vergiye gönüllü uyumun artırılması amacıyla her yıl Şubat ayının son haftasında kutlanan “Vergi Haftası” etkinliklerine devam edilecektir. Kamuoyu ve mükellefleri güncel vergi uygulamaları hakkında bilgilendirmek amacıyla yapılacak tanıtım çalışmalarına yıl boyunca devam edilecektir.
- Türkiye genelinde ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik olarak verilen vergi bilinci eğitim CD içerikleri yenilenecek vergi bilincini geliştirme eğitimlerine devam edilecek ve bu kapsamda etkinlik, yarışma gibi uygulamalı projeler yürütülecektir. Vergiye gönüllü uyumu artırmak amacıyla başta üniversiteler olmak üzere meslek odaları ile koordineli bir şekilde eğitim, konferans, toplantı ve paneller düzenlenmesine devam edilecektir.
- Başkanlık resmi internet sitesi (www.gib.gov.tr) ve sosyal medya hesapları aracılığıyla kamuoyunun ve mükelleflerin vergi ile ilgili konularda doğrudan ve sürekli bir şekilde bilgilendirilmesi yoluyla vergi bilincinin oluşturulması ve gönüllü uyumun sağlanmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir.
- Başkanlık tarafından, mükelleflerin ve kamuoyunun etkin olarak bilgilendirilmesini sağlamak üzere vergi mevzuatı, uygulamaları ve sunulan hizmetler ile ilgili olarak hazırlanan bilgilendirici içeriklerin resmi internet sitesi, sosyal medya hesapları, e-Posta Bilgilendirme hizmeti ve İnteraktif Vergi Dairesi mobil uygulaması aracılığıyla paylaşılmasına ve beyanname dönemlerinde yapılan periyodik hatırlatmalara devam edilecektir.
- Başkanlığın internet sitesinin kullanım kolaylığı, açık ve anlaşılır olması ile ihtiyaçları karşılama kapasitesi bakımından memnuniyet düzeyinin belirlenmesi amacıyla internet sitesi üzerinden her yıl anket yapılmasına ve elde edilen verilerin değerlendirilerek internet sitesinin kullanıcıların beklentilerine cevap verebilecek şekilde geliştirilmesine devam edilecektir.
- Başkanlığın elektronik uygulamaları, kullandığı teknolojileri ve teknoloji ekipleri hakkında bilgilerin yer aldığı GİB Teknoloji sayfası (<https://teknoloji.gib.gov.tr>) kullanıma açılmış olup sayfanın güncelliğinin takibi yapılacaktır.
- Vergi İletişim Merkezi (VİMER 189) tarafından, vergi ile ilgili konularda ve Başkanlığın elektronik uygulamaları konusunda danışmanlık hizmeti verilmesine, vergi kayıp

ve kaçağı konusunda ihbar bildirimleri alınmasına ve sonuç sorgulanmasına, borç sorgulamasına, www.gib.gov.tr adresi üzerinden yapay zeka destekli Dijital Vergi Asistanı (GİBİ) uygulaması ile gelen soruların cevaplanmasına, mükellef geri bildirim sistemi kapsamında vergi dairesi uygulamaları konusunda işlem talebi ve önerilerin alınmasına, yabancı uyruklu kişilerin gönderdikleri vergi mevzuatı konusundaki sorulara e-posta aracılığıyla İngilizce olarak cevap verilmesine ve diğer hizmetlerin sunulmasına devam edilecektir.

- VİMER aracılığıyla sunulan hizmetlerin kapsamının genişletilmesine ve mükelleflerle Başkanlık birimleri arasındaki iletişimin hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

- Başkanlığın mükelleflere sunduğu tüm uygulama ve hizmetler mükelleflerin vergi bilincini ve gönüllü uyumunu artıracak şekilde davranışsal yaklaşım politikaları bağlamında yeniden gözden geçirilerek müdahale alanları belirlenecek ve bu alanlara yönelik ampirik çalışmalar yapılarak elde edilen bulgulara göre yeni politikaların geliştirilmesine devam edilecektir.

- Başkanlığın bilişim alt yapısı ve sistemleri, yabancı menşeli ve lisans maliyeti yüksek veri tabanı yönetim sistemlerinden açık kaynak kodlu sistemlere göç ettirilecek, bu sayede güncel yazılım mimarilerine geçme gerekliliklerine dönük maliyetler düşürülecek, artan iş ve işlemlerin yönetilmesi kolaylaştırılarak performans iyileştirmeleri sağlanacaktır.

- Başkanlık tarafından elektronik ortamda sunulan hizmetlerin tek çatı altında birleştirilerek kişilerin tüm uygulamalara kolay, hızlı ve güvenli bir şekilde erişim sağlaması, beyanname, bildirim, yazı, dilekçe, tutanak, rapor ve diğer belgelerin elektronik ortamda verilebilmesi ve bu belgelere ilişkin yapılan işlem sonuçlarının ilgililerine elektronik ortamda sunulması ile mükelleflerin vergilendirmeye ilişkin ödevlerini yerine getirirken hizmet alımlarında robotik süreçler ve yapay zeka gibi günümüz bilişim teknolojilerinin getirdiği imkânlardan daha fazla yararlanması amacıyla hizmete açılan Dijital Vergi Dairesi uygulamasını geliştirme çalışmaları devam edecektir.

- Elektronik Vergi İşlem Merkezi (EVİM) ile Başkanlık merkez ve taşra birimlerinde kullanılmakta olan uygulamaların her biri ayrı ayrı analiz edilip iş süreçleri ortaklaştırılacak şekilde yeniden tasarlanacaktır.

- e-Defter uygulamasının yaygınlaştırılması amacıyla e-Defter kullanıcılarından gelen talepler doğrultusunda uygulamada iyileştirmeler yapılacak, e-Belge uygulamaları kapsamında kapasite artışı karşılamak ve hizmetin aksamadan devam ettirilmesini sağlamak

amacıyla donanım ve yazılım ihtiyaçlarının giderilmesine devam edilecektir. Ayrıca yeni e- Belge uygulamalarının hayata geçirilmesine, diğer kurumlarla paylaşılan servislerin ihtiyaçlar doğrultusunda revize edilmesine ve yeni ihtiyaçlara göre altyapı yatırımlarının yapılmasına yönelik çalışmalar da sürdürülecektir.

- Tüm Belgelerin Elektronik Ortamda İmzalanması Projesi ile Başkanlık taşra birimlerinde kullanılmakta olan basılı belgelerin elektronik ortamda oluşturulması, imzalanması ve depolanması sağlanarak; basılı belge, donanım ve kırtasiye masraflarının sıfırlanmasına yönelik geliştirmeler yoluyla, belge kontrolünün sağlanması, kayıt altına alınması, verilerin istatikselsel olarak kullanılabilmesi, istenildiğinde tekrar erişim imkânı olması, belgelerin toplu şekilde görüntülenebilmesi ve işlem tesis edilebilmesi imkânı sağlanacaktır. Belgelerin basılı evraklara oranla daha az yer kaplaması, saklama ve depolama maliyetlerini düşürmesinden dolayı da bütçeye katkı sağlanacaktır.

- Muhtasar beyanname ve SGK aylık prim ve çalışma bildirelerinin GİB e-Beyanname aracılığıyla ortak alınması, SGK'ya iletilmesi, kontrol ve onay işlemlerine aracılık edilmesi işlerini kapsayan yazılım geliştirme işlemlerine devam edilecektir.

- Mükelleflerin veraset ve intikal vergisi beyannamelerinin internet üzerinden kolay, hızlı, ekonomik ve güvenilir bir şekilde İdare'ye intikalini ve mükellefe daha iyi hizmet verilmesini sağlamak üzere programlar geliştirilmiş olup uygulamanın aktif şekilde kullanılmasına devam edilecektir.

- Kamu Alacakları Tahsilat Platformu Projesi ile kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenlenen ve tahsil edilmesi amacıyla vergi dairelerine gönderilen idari yaptırım karar tutanakları ve mevzuat gereğince vergi dairelerince tahsili öngörülen harç ve değerli kâğıt bedelleri ile benzeri ödemelere ilişkin verilerin elektronik ortamda alınmasına, alınan bilgilere istinaden tahakkuk oluşturulmasına, doğrudan vergi dairesi veznesi, banka ve GİB sanal POS uygulaması üzerinden tahsilatının gerçekleştirilmesine ve bu tahsilat bilgilerinin ilgili kurum ve kuruluşlarca yine bu yazılım üzerinden sorgulanabilmesine imkan sağlanmakta olup Projeye yeni kurumlar ile devam edilecektir. Bu çerçevede altyapı ve bakım çalışmaları yapılacaktır.

- Kamu Elektronik Tebligat Sistemi (KETSİS) kapsamında; tebligatlarda ekonomik fayda, hızlilik ve etkinlik sağlanması, posta yoluyla yapılan resmi tebligat masraflarının azaltılması, mükelleflere ulaşımın kolaylaşması, idari yaptırım kararlarına ilişkin tebligat işlemlerinin merkezi takibe uygun hale gelmesi, sistemin herhangi bir maliyet oluşturmaması ve daha fazla mükellefin sistemden faydalanabilmesi, sistemi kullanacak kurumların

mükelleflere elektronik yolla tebligat yapılıp yapılmadığı bilgisini KETSİS'ten sorgulayarak kesintisiz bilgi akışından faydalanabilmesi amaçlanmakta olup sistemin; donanım, yazılım, teknik ekip, sistem güvenliği, yardım masası desteği ihtiyacının karşılanmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir.

- ÖTV İadesi Risk Analiz Sistemi (ÖTVİRA) ile Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı liste uygulamalarından kaynaklı iade sürecindeki birçok aşama elektronik ortama taşınmıştır. Bu kapsamda ÖTVİRA sisteminde yer alan iade kontrol raporlarına ilişkin geliştirmelere önümüzdeki dönemde de devam edilecek olup gerek mevzuat değişiklikleri gerekse de veri seti güncellemelerine uyum sağlayacak yazılım geliştirme çalışmaları yapılacaktır.

- KDV İadesi Risk Analiz (KDVİRA) Sistemi ile KDV iade sürecindeki birçok aşama elektronik ortama taşınmıştır. KDVİRA sisteminin daha etkin bir şekilde çalışabilmesi, değişen iade mevzuatına çabuk uyum sağlanması, yeni KDV iade işlem türlerinin de sisteme dâhil edilebilmesi, diğer kamu kurumlarından KDV iadelerinde kullanılan verilerin elektronik ortamda alınarak KDV iadelerinin daha hızlı ve sağlıklı bir şekilde yapılabilmesine yönelik geliştirme çalışmalarına devam edilecektir.

- Gelir ve Kurumlar Standart İade Sisteminin (GEKSİS) değişen iade mevzuatına uyumlaştırılması ile iadelerin daha hızlı ve etkin şekilde gerçekleştirilmesine yönelik geliştirme çalışmalarına devam edilecektir.

- Başkanlık risk analiz uygulamalarının veri boyutlarının büyümesi nedeniyle, mahsuben ya da nakden iade taleplerinin kontrolü için oluşturulan iade raporlarının gecikmeksizin hazırlanabilmesi amacıyla, analiz uygulamaları büyük veri platformlarına aktarılarak veri hazırlama ve analiz süreçlerinin hızlandırılması çalışmalarına devam edilecektir.

- Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli listelerde yer alan malların elektronik ortamda takip edildiği “ÖTV Takip Sistemi”nin geliştirilmesi çalışmalarına devam edilecektir. Bu kapsamda, diğer kurum ve kuruluşların uhdesinde bulunan verilerin elektronik ortamda alınması sağlanarak, sistemin veri seti genişletilecek ve elektronik ortamda yapılan analizlerin etkinliğinin artırılması sağlanacaktır.

- Denetim ve yoklamalarda kullanılan sistemler, vergi kayıp ve kaçığını önleyerek vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımını sağlamak amacıyla mükelleflerin vergi matrahlarına ulaşmak için teknolojik imkanları kullanarak kayıt dışı ekonomiyle mücadeleye katkı sunmaya devam edecektir. Bu kapsamda kayıt dışı ekonominin azaltılması, haksız

rekabetin önlenmesi ve vergiye gönüllü uyumun artırılması amacıyla risk odaklı saha denetimleri icra edilecektir.

- YMM Tasdik Raporlarının elektronik ortamda alınması ile YMM Tasdik Raporlarının standart bir formata bağlanmasına yönelik yapılan çalışmalar devam etmekte olup yeminli mali müşavirlerin düzenlediği tüm tasdik raporları elektronik ortamda alınmaya başlamıştır. Mevcut sistemin doğru ve etkin bir şekilde çalışabilmesi ve uygulama kapsamının genişletilerek yeminli mali müşavirler tarafından hazırlanan karşıt inceleme tutanaklarının elektronik ortamda hazırlanmasına yönelik geliştirme çalışmalarına devam edilecektir.

- e-Yoklama Sistemi ile klasik yoklama anlayışının dışında, yoklama ve denetim faaliyetleri mobil cihazlar ile yerine getirilmekte ve 4.5G teknolojisinin sunduğu mobilite ile mükellefin her türlü uyumsuzluk durumlarına hızlı ve etkili bir şekilde müdahale imkânı sağlanabilmektedir. Sistem sürekli olarak güncellenmekle beraber kullanıcı ihtiyaçlarının en üst düzeyde karşılanması amacıyla yeni ihtiyaçlara yönelik altyapı yatırımları yapılmaya devam edilecektir.

- Kayıtlı ekonomiye geçişin hızlandırılmasına yönelik çalışmalara devam edilecek, kayıt dışı ekonomi ile mücadelede etkinliğin artırılması ve vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi konusunda geliştirilen elektronik sistem ve uygulamalar daha etkin kullanılacak, banka POS cihazları ile eski nesil ödeme kaydedici cihazların tamamının yeni nesil ödeme kaydedici cihazlarla (YN ÖKC) uyumlu hale getirilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

- Akaryakıt istasyonlarında eski nesil elektronik kayıt üniteli veya kayıt ünitesiz akaryakıt pompa ödeme kaydedici cihazların satış ve devir işlemi yapılmayarak, bu cihazların yeni nesil akaryakıt pompa ödeme kaydedici cihazlara geçişi sağlanacaktır. Yeni nesil akaryakıt pompa ödeme kaydedici cihazlardan çevrim içi veri alınmasına başlanılmış olup alınan verilerin analizi, takip edilmesi ve Hazine ve Maliye Bakanlığı birimleri ile ilgili kurumlarla bilgi paylaşılmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir. Bu düzenleme ve çalışmaların devamı mahiyetinde olmak üzere, akaryakıt istasyonlarında Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi kurulması zorunluluğu getirilmiştir. Bu kapsamda akaryakıt satışlarında plaka bilgisinin söz konusu sistem kullanılarak yeni nesil akaryakıt pompa ödeme kaydedici cihazlara otomatik gönderilmesine ilişkin teknik özellikler belirlenmiş olup sisteme ilişkin çalışmalara devam edilecektir.

- Ülkeler arasında sermaye, teknoloji ve hizmet akışını kolaylaştırmak ve mükerrer vergilemeyi önlemek amacıyla ülkemiz ile diğer ülkeler arasında akdedilen çifte

vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının sayısı 100'e ulaşmış olup akdedilen bu anlaşmalardan 88'i yürürlüktedir. Türkiye ile anlaşması bulunmayan ülkeler ile de söz konusu anlaşmaların akdedilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

- Uygulanmakta olan çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları ile vergi konularında karşılıklı idari yardımlaşma sözleşmesinin bilgi değişimine ilişkin hükümlerine ve bilgi değişimi anlaşmalarına istinaden, uluslararası bilgi değişimi Başkanlık tarafından yürütülmeye devam edilecektir.

D. MİLLİ EMLAK YÖNETİMİNİN ETKİNLEŞTİRİLMESİ AMACIYLA YAPILACAK ÇALIŞMALAR

1. SATIŞI ÖNGÖRÜLEN TAŞINMAZLAR

Hazinenin özel mülkiyetinde olan taşınmazlardan hukuki ve fiili durumu satışa uygun olanların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uyarınca ihale yoluyla ve çeşitli özel kanunlarda yer alan hükümler kapsamında doğrudan satış işlemlerine devam edilecektir.

Bu doğrultuda Milli Emlak Genel Müdürlüğünün www.milliemlak.gov.tr adresli web sitesinde Hazine taşınmazları ilana çıkarılmakta olup bu taşınmazları satın almak için elektronik olarak başvuruda bulunulabilmektedir. Ayrıca Hazine taşınmazlarının ihale yoluyla satışında peşin ödemede yüzde 20 oranında indirim sağlanmaktadır.

Vatandaşlarımızın Hazine ile olan mülkiyet sorunlarının çözülmesi amacıyla yürütülen satış faaliyetleri sürdürülecektir. Bu kapsamda 2023-2025 döneminde toplam 60 bin vatandaşımızın daha mülkiyet sorunu çözülerek tapularına kavuşması sağlanacaktır. Bu amaçla;

- 6831 sayılı Orman Kanununun 2/B maddesi kapsamındaki taşınmazların 6292 sayılı Kanun kapsamında satış işlemlerine devam edilecektir. 2023 yılı Ağustos ayı itibarıyla 923 bin hak sahibine yaklaşık 644 bin taşınmaz satılmış olup satış bedeli yaklaşık 19 milyar TL'dir. Bu bedelin 12,8 milyar TL'si tahsil edilmiş, geri kalan kısmı ise taksitler halinde ödenmektedir.

- 6292 sayılı ve 4706 sayılı Kanunlar kapsamında belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında yer alan Hazineye ait tarım arazilerinin kiracısı, kullanıcısı ya da paydaşları olan vatandaşlarımıza satılması suretiyle değerlendirilerek ekonomiye kazandırılması, bu taşınmazlara ilişkin mülkiyet sorunlarına çözüm getirilerek vatandaşlarımız ile yaşanan ihtilafların ve mağduriyetlerin giderilmesi ve böylece Hazine taşınmazlarının daha etkin ve verimli kullanılmasının sağlanması amacıyla başlanan satış işlemlerine devam edilecektir. Bu

kapsamda 2023 yılı itibarıyla 104 bin hak sahibine toplam 90 bin taşınmaz 3 milyar 529 milyon TL bedelle satılmış, bu bedelin 1 milyar 875 milyon TL'si tahsil edilmiş, geri kalan kısmı taksitler halinde ödenmektedir.

- İmar uygulamaları ve benzeri nedenlerle Hazine ile hisseli hale gelen taşınmazlardaki Hazine hisselerinin hissedarlarına doğrudan satış işlemleri hızlı bir şekilde yapılmaya devam edilecektir. Satış bedelinin peşin olarak ödenmesi hâlinde bu bedele yüzde 20 indirim uygulanmaktadır.

2. TARIM VE HAYVANCILIK SEKTÖRÜNÜN DESTEKLENMESİ

- Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların tarım, hayvancılık ve turizm sektörünü destekleme yönündeki projelerde kullanılmasına devam edilecektir. Bu kapsamda;

- Hazine taşınmazları üzerinde üretim yapan çiftçilerimizin tarımsal üretim destekleri gibi sözleşmeye bağlı haklardan yararlanması ve sözleşmesiz kullanımdan kaynaklanan ihtilafların giderilmesi amacıyla 4706 sayılı Kanunun ek 6 ncı maddesi uyarınca yayımlanan 387 sıra numaralı Genel Tebliğ ile Hazineye ait tarım arazilerinin ecrimisil ödenerek kullanılması yerine kira sözleşmesi ile kullanılmasını sağlamaya yönelik düzenlemeye göre Hazineye ait tarım arazileri kullanıcılarına on yıla kadar doğrudan kiralanabilmekte olup kira bedelleri cari yıl için belirlenen ecrimisil bedelinin yarısı üzerinden hesaplanmaktadır. Ayrıca kira süresi sonunda yükümlülüklerini yerine getirenlere kira süresini yeniden uzatma veya on yıl boyunca kullananlara doğrudan satın alma hakkı tanınmıştır Bu kapsamda şimdiki kadar gerekli şartları taşıyan 73 bin 952 çiftçimizle kira sözleşmesi imzalanmıştır. Yapılan son düzenleme ile bu uygulamadan yararlanmak için daha önce var olan son başvuru süresi kaldırılmış olup vatandaşlarımızın başvuruları halinde ecrimisil ile kullanım yerine kira sözleşmesine geçmesine imkan sağlanmıştır.

- Tıbbi, aromatik ve süs bitki türlerinin ithalatının azaltılarak ülkemizde üretilmesini teşvik etmek üzere bu bitki türlerini yetiştirmek isteyen vatandaşlarımıza Hazine taşınmazlarını kiralama kolaylığı sağlanmaktadır. Bu kapsamda Hazine taşınmazlarının belirli programlar dâhilinde gerçek veya tüzel kişilere kiralanmak üzere ilana çıkarılmasına ilişkin çalışmalar devam edecektir. Tıbbi ve aromatik bitkiler ile süs bitkilerinin yetiştirilmesi için uygulamanın başladığı 2018 yılı Ağustos ayından bugüne kadar 39 milyon m² taşınmaz kiralanmıştır.

- Ülkemizde yetiştirilme potansiyeli bulunan başta ceviz, badem olmak üzere kavak, kıızılağaç, okaliptüs, badem, Antep fıstığı, zeytin, ceviz, fıstıkçamı, kızilçam, sedir, köknar,

ladin, akasya vb. türlerde ağaçlandırma amaçlı kiralamaları desteklemek için bu ürünlerin yetiştirilmesinde yüksek verim elde edilebilecek illerin belirlenmesi çalışmalarına devam edilecek ve Hazine taşınmazları bu amaçla arz edilecektir. Bu kapsamda 2023 yılında başta ceviz, badem ve antepfıstığı olmak üzere 3 milyon 18 bin m² yüzölçümlü Hazine taşınmazı ağaçlandırma amaçlı kiralanmıştır.

- 2022-2025 döneminde başta ceviz, badem olmak üzere ağaçlandırma ve tıbbi, aromatik ve süs bitkileri yetiştiriciliği amaçlı kiralanmak üzere toplam 60 milyon m² yüzölçümlü Hazine taşınmazı ilana çıkarılacaktır.

3. KAMU TAŞINMAZLARI İLE BELİRLİ SEKTÖRLERDEKİ YATIRIMLARIN TEŞVİK EDİLMESİ

Yatırımların desteklenmesi amacıyla 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi kapsamında Hazineye ait taşınmazların tarım, hayvancılık, eğitim, turizm ve diğer amaçlı yatırımların teşviki doğrultusunda kullanılmasına ilişkin faaliyetlere devam edilecektir. Ayrıca “proje bazlı yatırımlara” arazi desteği sağlamak için Hazine taşınmazları arz edilecektir.

Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca yürütülen; yatırım teşvik kapsamında her yıl 20 milyon metrekare yüzölçümlü taşınmaz eğitim, tarım ve hayvancılık, turizm ve diğer amaçlı yatırımlar için ilana çıkarılmaktadır.

2023 yılının ilk 8 ayında proje bazlı yatırımlar da dahil olmak üzere 2 milyar 752 milyon TL yatırım tutarlı ve 1014 kişilik istihdam taahhütlü yatırım için 2 milyon 69 bin metrekare taşınmaz yatırımcılara tahsis edilmiştir.

4. DİĞER HUSUSLAR

Kentsel dönüşüm faaliyetlerinin desteklenmesi, konut sorununun çözümü ve şehirlerimizin doğal afetlere dayanıklı ve daha sağlıklı alanlara dönüştürülmesini desteklemek amacıyla rezerv alan veya arsa üretim alanı ilan edilen Hazine taşınmazlarının uygulayıcı kuruluşlara devrine devam edilecektir.

Bu kapsamda 2023 yılında; 19,2 milyon m² yüzölçümlü Hazine taşınmazı rezerv alan olarak kullanılmak üzere Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğüne tahsis edilmiştir.

Konut sorununun çözümü ve çarpık kentleşmenin önüne geçilmesi amacıyla 95,9 milyon m² yüzölçümlü arsa ve arazi Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilmiştir.

Bununla birlikte, 2022 yılı Haziran ayından bu yana Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğünce,

- İlk Evim Arsa Projesi kapsamında 280 milyon m² yüzölçümlü,
- Sosyal Konut Projesi kapsamında 29 milyon m² yüzölçümlü,
- İlk Evim ve Sosyal Konut Projelerinin Finansmanı kapsamında yaklaşık 30 milyar TL tahmini bedelli ve 52 milyon m² yüzölçümlü,

Hazine taşınmazının Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devri uygun görülmüştür.

Ayrıca;

- Kahramanmaraş merkezli deprem afetine ilişkin belirlenen geçici ve kesin iskan alanlarında kalan Hazine mülkiyetindeki 17,2 milyon m² yüzölçümlü taşınmaz ile 126,5 milyon m² yüzölçümlü tescil harici alanın Toplu Konut İdaresi Başkanlığına (TOKİ) devri uygun görülmüştür.

• Deprem finansmanında kullanılmak üzere, yaklaşık 143,1 milyon m² yüzölçümlü ve 70 milyar TL bedelli taşınmazın TOKİ'ye devir işlemleri devam etmektedir.

• İklim değişikliği ile mücadele kapsamında, kendi iç kaynaklarımızı kullanarak çevre dostu yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretimini desteklemek amacıyla Hazine taşınmazları üzerinde güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretimi yapılması için 29 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilmesine yönelik yeni bir çalışma hayata geçirilmiş olup kamu kurumları ve yatırımcılar lehine lisanslı ve lisanssız Rüzgar Enerjisi Santrali (RES) ve Güneş Enerjisi Santrali (GES) yapılmak üzere Hazine taşınmazları tahsis edilecektir. Proje kapsamında şimdiye kadar toplam 231 milyon m² Hazine taşınmazı ilana çıkarılmış ve 108 milyon m² taşınmaz üzerinde ön izin ve irtifak hakkı tesis edilmiştir. Kamu kurumlarına ise 4,3 milyon m² Hazine arazisi Rüzgar Enerjisi Santrali (RES) ve Güneş Enerjisi Santrali (GES) yapılmak üzere tahsis edilmiştir.

BÖLÜM VI

GİDER POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

BÖLÜM VI

GİDER POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

A. GİDER POLİTİKASI

1. Genel Çerçeve

2024-2026 döneminde izlenecek gider politikasının hedef ve öncelikleri Orta Vadeli Programda¹ belirlenmiştir. 2024-2026 döneminde, makroekonomik ve finansal istikrarın güçlendirilmesi, yüksek katma değerli üretiminin teşvik edilmesi, yeşil ve dijital dönüşüm odağıyla verimlilik ve ihracat artışı yoluyla büyüme ve cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşmenin sağlanması, enflasyonunun orta vadede tek haneye düşürülmesi, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve afetlerle etkin bir şekilde mücadele ederken mali disiplinin korunması temel amaç olarak belirlenmiştir.

2024-2026 döneminde para ve maliye politikalarının güçlü eş güdümü sürdürülecektir. Bu dönemde deprem ve afet riski harcamaları hariç kamu açığının düşürülmesi ve mali disiplinin sürdürülmesi izlenecek maliye politikasının temel amacı olacaktır. 2024-2026 dönemi sonunda merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 2,9 olarak gerçekleşmesi, harcama programlarının etkinliğinin artırılarak harcamaların kontrol altında tutulması, kamu hizmetlerinin bütçe imkânları içinde kalınarak ayrılan kaynakların üzerinde harcama yapılmasına yol açılmadan azami tasarruf anlayışı içinde yerine getirilmesi sağlanacaktır.

Bu çerçevede 2024-2026 döneminde;

- Gerek ithalat bağımlılığının azaltılması gerek üretim yapısının daha yüksek katma değer üretecek bir yapıya dönüşmesiyle birlikte cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşmenin sağlanması,
  - İşgücü piyasasında etkinliği ve beceri uyumunu geliştirmeye, insan kaynağını güçlendirerek istihdam edilebilirliği artırmaya yönelik gerçekleştirilecek yapısal reformlar ve nitelikli bir büyüme kompozisyonuyla istihdamdaki artış eğiliminin sürdürülmesi,
  - Para, gelirler ve maliye politikalarının güçlü eşgüdümünün sürdürülmesi ile mal ve hizmet piyasalarında rekabet ve verimliliği artıracak yapısal politikalar hayata geçirilerek enflasyonun kalıcı olarak tek haneli seviyelere indirilmesi,
- hedeflenmektedir.

¹ 6/9/2023 tarihli ve 32301 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Ayrıca;

- Kamu harcama politikasının çok yıllık bütçeleme yaklaşımı çerçevesinde belirlenen politika öncelikleri ve kamu idarelerine tahsis edilen ödenek tavanları doğrultusunda yürütülmesi esas olacaktır.

- Asrın en büyük afetlerinden biri olan Kahramanmaraş ve Hatay merkezli depremlerde hasar gören bölgelerin iyileştirilmesi ve yeniden yapılandırılmasıyla depremin etkilerinin ortadan kaldırılması için gerekli önlemler alınmaya devam edilecektir.

- Harcama gözden geçirmeleri sistematik hale getirilecek, verimsiz harcama alanları tasfiye edilecek ve yeni harcama alanları sınırlandırılacaktır. Kamu hizmetleri, bütçe imkânları içinde kalınarak ayrılan kaynakların üzerinde harcama yapılmasına yol açılmadan azami tasarruf anlayışı içinde yerine getirilecektir.

- Sosyal yardım sistemi gözden geçirilecek, işgücüne katılıma mani olmayacak şekilde bütünleşik bir yapıda, aile odaklı ve fert başına asgari bir geliri garanti edecek şekilde yeniden kurgulanarak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarının daha etkin kullanımı sağlanacaktır.

- Sosyal güvenlik sisteminde kişilerin daha çok istihdamda kalmasını teşvik eden, hakkaniyeti ve aktüeryal dengeyi önceleyen düzenlemeler hayata geçirilerek sistemin mali sürdürülebilirliği güçlendirilecektir.

- Akılcı ilaç kullanımı teşvik edilerek, ilaç ve tedavi harcamalarını rasyonelleştirecek tedbirler alınacaktır.

- Sağlık ürün ve hizmetlerinde talep kontrolünün ve hizmet basamaklarının uygun kullanımının sağlanması amacıyla teşvik edici mekanizmalar geliştirilecektir

- Kamu taşıtlarının kullanımı ihtiyaç analizleri çerçevesinde sistematik olarak gözden geçirilecek, taşıt ihtiyaçları öncelikle geçici tahsisle ya da ihtiyaç fazlası taşıtların devri suretiyle karşılanacak ve yeni taşıt edinimlerinde ekonomiklik gözetilerek yerli üretim ile çevreci araçlara öncelik verilecektir.

2. Kamu Yatırım Politikası

Kamu yatırımları ile özel sektör yatırımları arasındaki tamamlayıcılık ilişkisi artırılacak; yüksek katma değer yaratan, istihdam artırıcı ve cari açığın azaltılmasına katkı sağlayan özel

sektör yatırımlarının önünün açılması ve üretken kapasitesinin yükseltilmesi için gereken kamu altyapı yatırımları yapılacaktır.

Kamu yatırımlarında, öncelikli imalat sanayi sektörlerine ve bu sektörlerle yönelik beşeri ve fiziki altyapıyı güçlendirecek Ar-Ge, dijitalleşme, insan kaynakları, lojistik ve enerji gibi yatay alanlar ile tarım, turizm ve savunma sanayi alanlarına öncelik verilecektir.

06 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremlerden etkilenen illerde altyapının yeniden tesis edilmesine yönelik projeler ile afet risklerinin azaltılması, afetlere hazırlık ile afet hasarlarının telafisine yönelik projelere öncelik verilecektir.

Yeni yatırım projeleri geliştirilmeden önce mevcut sermaye stokundan azami faydayı sağlamak üzere yatırımlara ilişkin bakım-onarım ve rehabilitasyon harcamalarının yapılması alternatifini öncelikle değerlendirilecektir.

KÖİ yöntemi, uygulamalarda etkinlik, verimlilik, ekonomiklik ve bütünlüğü sağlayacak şekilde kamu yükümlülükleri ve bütçe dengeleri dikkate alınarak ve uygun risk paylaşımını temin ederek planlanacak ve yürütülecek, yatırımların gerçekleştirilmesinde maliyet etkinliği sağladığı durumlarda kullanılacaktır.

Tarım sektörü yatırımları kapsamında deprem illerinde hasar gören tarımsal altyapının rehabilitasyonuna öncelik verilecektir. Başta seracılık konusunda olmak üzere ihtisas organize tarım bölgelerinin kurulmasına yönelik yatırımlar hızlandırılacaktır. Tarım arazilerinin toplulaştırılmasına, tarımda bilgi sistemlerinin daha etkin kullanılmasına, Ar-Ge altyapısının iyileştirilmesine, kırsal alanda tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesine ve kamunun kontrol ve denetim kapasitesinin artırılmasına yönelik yatırımlara devam edilecektir. Sulanan alanların genişletilmesi amacıyla yatırımlar önceliklendirilerek sürdürülecek, suyun tarımda etkin ve verimli kullanılmasına yönelik tedbirler alınacaktır. Taşkınların kontrol altına alınmasına yönelik projeler hızlandırılacak, taşkın ve rusubat kontrol faaliyetlerinin havza bazında bütüncül şekilde gerçekleşmesi sağlanacaktır. Sağlıklı ve güvenilir içme ve kullanma suyuna erişim ile suyun verimli kullanımı amacıyla depolama tesisleri, içme suyu isale hatları, arıtma tesisleri ve bunlarla bağlantılı tesislerin yapımına devam edilecektir. Orman varlığımızın korunmasına ve ağaçlandırma çalışmalarına yönelik projeler öncelikli olarak yürütülecektir.

Büyük ölçekli yatırımlar, büyüyen KOBİ'ler ve entegre tesisler için başta OSB ve endüstri bölgeleri olmak üzere planlı sanayi alanları oluşturulmasına yönelik yatırımlara ağırlık verilecektir. Ar-Ge ekosistemimizin, çıktı odaklı kabiliyetlerinin artırılarak hızlı ve esnek bir yapıya dönüştürülmesine yönelik yatırım ve desteklere devam edilecektir.

Karayolu ulaştırmasında altyapı arzını artıracak yatırımlar yerine mevcut altyapının daha verimli, güvenli ve afete dirençli hale getirilmesine yönelik yatırımlara ağırlık verilecektir.

Demiryolu yatırımlarında yük taşımacılığına odaklanılarak mevcut hatların standartlarının yükseltilmesi ve yüksek standartlı demiryolu yatırımlarına hız verilmesi, uygun yer ve ölçekte denizyolu altyapılarının geliştirilmesi ve modlar arası taşımacılığın yaygınlaştırılması ile lojistik maliyetlerin azaltılmasını sağlayacak altyapı yatırımları önceliklendirilecektir.

Kentlerde trafik sıkışıklığına bağlı olarak ortaya çıkan zaman kaybı, yakıt tüketimi ile çevre ve gürültü kirliliği sorunlarının asgari seviyeye indirilebilmesi, erişilebilirliğin artırılması, ekonomik ve güvenli ulaşımın temini amacıyla toplu taşımanın ve motorsuz ulaşım türlerinin geliştirilmesine yönelik yatırımlar yapılmaya devam edilecek, kentiçi ulaşım sistemlerinin deprem başta olmak üzere afet risklerine karşı dirençli olmasına yönelik projelere öncelik verilecektir.

Dünyada gelişen siyasi, sosyal ve ekonomik olaylar, düzensiz kitlesel göç ve ülkemizin jeopolitik konumu dikkate alınarak iç ve dış güvenliğimizin sağlanmasına yönelik yatırımlara öncelik verilecektir.

Eğitim sektörüne yapılan yatırımların dağılımı itibarıyla okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması, eğitim yapılarında afet riskinin azaltılması ve deprem gibi doğal afetlerden zarar gören okulların yeniden yapımı için yapılan yatırımlar önemli bir yer tutarken, mesleki ve teknik eğitim laboratuvar ve atölyelerinin modernizasyonu, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi, okul ağ altyapısının, bilişim donanımı ile eğitim bilişim ağının güçlendirilmesi, öğrenci pansiyonlarının iyileştirilmesi, dezavantajlı bölgelerdeki okulların fiziki şartlarının daha iyi hale getirilmesi ve yaygın ve örgün eğitim dahil eğitimin her kademesinde niteliğin artırılması öne çıkan diğer alanlar olacaktır.

Sağlık hizmetlerinin deprem bölgesinde aksamadan sürdürülmesine yönelik yatırımlara öncelik verilecektir. Bunun yanında, sağlık hizmet sunumunda sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi ve aksamaların yaşanmaması amacıyla Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesislerine ve üniversite hastanelerine yönelik inşaat, makine-teçhizat ve bakım-onarım giderleri kapsamında ihtiyaç duyulan ödeneğin karşılanması sağlanacaktır.

Artan yaşlı nüfusun ve engellilerin bakım hizmetini sağlamaya yönelik projelere öncelik verilecek, tüm projelerde erişilebilirlik standartları göz önünde bulundurulacaktır.

Çocukların korunması ve fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla, erken çocukluk gelişimini destekleyici uygulamalar geliştirilecek, korunmaya muhtaç çocuklara hizmet sunan kurumların nitelik ve niceliği artırılacak, risk altındaki çocukların okul başarısı ile sanatsal ve kültürel faaliyetlere katılımını artırıcı projeler desteklenecektir.

Göç sektöründe göç yönetiminin etkinliğini artıran, ülkemizdeki göçmenlerin sosyal uyumunu destekleyen ve yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ülkemize bağlarını artırmaya yönelik projelere öncelik verilecektir.

İklim değişikliğinin etkilerine yönelik uyum kapasitesinin artırılması ile çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin yatırımlara öncelik verilecektir. Kamu yatırımları, bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltacak ve bölgesel gelişme potansiyelini değerlendirecek şekilde tahsis edilmeye devam edilecektir.

3. Özel Politika Gerektiren Gruplar

3.1. Kadınlara Yönelik Politikalar

Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi ve bu dönemde varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanmaları suretiyle geçici süreyle kalabilmeleri amacıyla konukevleri kurulmuştur. Yatılı sosyal hizmet kuruluşları olan konukevlerinde şiddet mağduru kadınlara barınma hizmeti, psiko-sosyal destek, il avukatları ve barolar tarafından hukuki destek, 0-6 yaş arası çocuklarına kreş imkânı sağlanmakta ve aylık net asgari ücret tutarının yarısına kadar harçlık verilmektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı kadın konukevleri için 2024 yılında yaklaşık 1 milyar 831 milyon TL ödenek tefrik edilmiştir. Ayrıca 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak şiddete uğramış ya da şiddete uğrama riski bulunan kişilerin başvurabileceği danışmanlık, rehberlik ve yönlendirme hizmetleriyle, ihtiyaç duydukları konularda güçlendirici ve destekleyici hizmetlerin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri açılmıştır. Söz konusu merkezlerin giderleri için 2024 yılında yaklaşık 887,3 milyon TL ödenek tefrik edilmiştir. 6284 sayılı Kanun kapsamında şiddet mağduru kadınlara sağlanan barınma imkanı için 13 milyon TL, çocukları için sağlanan kreş hizmeti için yaklaşık 5,7 milyon TL ödenek öngörülmüştür. Bu itibarla 6284 sayılı Kanun kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinde 2024 yılında toplam 906 milyon TL ödenek tefrik edilmiştir.

Diğer yandan 2012 yılından itibaren 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında olan eşi vefat etmiş kadınlar için düzenli nakdi sosyal yardım programı başlatılmıştır. Bu kapsamda aylık 1.000 TL düzenli nakdi yardım verilmektedir.

Kadınların sağlık hizmetlerinden tam, eşit ve en yüksek standartlarda faydalanmalarını sağlamak amacıyla Sağlık Bakanlığı tarafından çeşitli programlar yürütülmektedir. Bu 2024 Yılı Bütçe Gerekçesi kapsamında anne ölüm oranlarının azaltılabilmesine yönelik çalışmalar yapılmakta, acil obstetrik komplikasyonların önlenmesine yönelik Acil Obstetrik Bakım Eğitimleri (Gebelik, Doğum ve Doğum Sonrası Bakım Eğitimleri) düzenlenmektedir. Hizmette standardı sağlamaya yönelik klinik rehberler hazırlanmakta ve basımı yapılarak sahaya dağıtılmaktadır. 15-49 yaş arasındaki tüm kadınların yılda en az iki kez birinci basamak sağlık kuruluşları ve aile hekimleri tarafından izlenmesi sağlanmakta ve gebelikte artan demir ve D vitamini ihtiyacının karşılanması için ücretsiz demir ve D vitamini ilacı temin edilmektedir. Anne ve bebek ölümlerini azaltmak için 2008 yılında başlatılan “Misafir Anne Uygulaması” ile elverişsiz hava ve ulaşım şartları olan yerleşim yerlerinde ikamet eden, sağlık kurumuna erişiminde problem olabilecek gebelerin tespit edilerek izlenmesi, doğum tarihleri yaklaştığında daha güvenli yerleşim merkezlerine nakledilerek konaklamalarının sağlanması ve doğumlarının hastanelerde gerçekleştirilmesi, doğum sonrası anne ve bebeğin tekrar evlerine götürülmesi sağlanmaktadır. Üreme sağlığı hizmetlerinde hizmet sunum kalitesinin artırılması amacıyla sağlık personelinin bilgi ve beceri düzeyini yükseltmeye yönelik hizmet içi eğitimler yapılmaktadır.

Toplumda doğru doğum algısını geliştirmek amacıyla; gebelik izlemlerini yapan, anne adaylarına bilgi ve danışmanlık veren sağlık çalışanlarına yönelik doğuma hazırlık konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmalarını sağlamak için Gebe Bilgilendirme Sınıfı Programı kapsamında “Doğuma Hazırlık Eğitici Eğitimleri” düzenlenmektedir. Anne sağlığına yönelik Halk Eğitim Merkezleri’nde vatandaşlarımıza eğitim verilmektedir.

Ayrıca ülkemizde toplum tabanlı kanser taramaları (40-69 yaş arası kadınlara meme kanseri taraması, 30-65 yaş arası kadınlara rahim ağzı kanseri taraması, 50-70 yaş arası kadın ve erkeklere kalınbağırsak kanseri taraması); Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM), Toplum Sağlığı Merkezleri, Aile Sağlığı Merkezleri, Sağlıklı Hayat Merkezleri’nde ve mobil kanser tarama araçlarında ücretsiz olarak yapılmaktadır.

2023 yılı Eylül ayı itibarıyla 81 ilde (her ilde en az bir tane olmak üzere) 375 kanser tarama merkezi (44 tanesi mobil kanser tarama aracı) bulunmaktadır. Mobil kanser tarama

araçları ile kırsal ve dezavantajlı gruplara hizmet verilmektedir. Aynı zamanda www.kanser.gov.tr web sayfasında yer alan “Hangi Kanser Taraması Bana Uygun” uygulaması ile kadınlar, hangi kanser taramasını yaptırabileceklerini ve adreslerine en yakın tarama merkezi bilgilerine ulaşabilmektedir. Ulusal Kanser Tarama Standartları doğrultusunda ücretsiz olarak yapılmakta olan kanser taramalarına katılımı sağlamak, kadınların kanser konusunda bilgi düzeyini artırmak ve nihayetinde sağlıklı bir toplum oluşturmak için farkındalık faaliyetleri yapılmaktadır.

Tarama sonrasında pozitif ya da şüpheli bulunan vakalar 81 ilde belirlenmiş olan Tarama Sonrası Teşhis Merkezlerimize yönlendirilerek ileri tetkikleri yapılmaktadır. Teşhis ve tedavi hizmetleri ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşları tarafından yürütülmektedir.

KOSGEB tarafından İleri ve Geleneksel Girişimci Destekleri kapsamında kadın girişimcilere her bir performans döneminde belirlenen destek tutarlarına ilave olarak 5 bin TL destek verilmekte, kadın istihdamının artırılması amacıyla İşletme Geliştirme Destek Programı/Nitelikli Personel İstihdam Desteği kapsamında istihdam edilen kadınlar için destek oranına yüzde 20 ilave edilmektedir. Ayrıca KOSGEB KOBİ Finansman Destek Programı kapsamında KOSGEB desteği ile işini kurmuş olan girişimci işletmeler için işletme ve makine teçhizat kredilerinde 50 bin TL olarak uygulanan kredi üst limiti girişimcinin genç, kadın, engelli, gazi veya birinci derecede şehit yakını olması durumunda 70 bin TL olarak uygulanmaktadır.

Kadınların kendi imkânlarıyla gelir elde edebilmelerini teminen bilinçlendirilmeleri, iş gücüne kazandırılmaları ve kadınlar arasında girişimcilik kültürünün geliştirilmesi amacıyla 81 ilde 88 KOSGEB Müdürlüğü aracılığıyla kadın girişimciliğini tanıtmaya ve teşvik etmeye yönelik faaliyetler de gerçekleştirilmektedir. Bu faaliyetlere ilave olarak 2012 yılından bu yana her yıl düzenlenen KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri’nde farkındalık oluşturmak ve kadın girişimcileri teşvik etmek amacıyla “Yılın Kadın Girişimcisi Ödülü” verilmektedir.

Tablo 1: Yıllar İtibarıyla Desteklenen Kadın Girişimci Sayısı ve Sağlanan Destek Tutarı

2018		2019		2020		2021		2022		2023*	
İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)
15.974	311.478.723	14.978	298.285.183	11.760	190.544.822	11.416	220.684.904	12.784	248.390.143	6.813	148.023.936

*30/9/2023 tarihli verilerdir.

11. Kalkınma Planında yer alan “Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum” politikası kapsamında belirlenen ve KOSGEB’in sorumlu kuruluş olarak görevlendirildiği “Kadınların ekonomik faaliyetlerinin geliştirilmesi için kadın girişimcilere iş geliştirme süreçlerinde danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulacak, bu alandaki desteklerde kadınlara öncelik verilecektir.” eylemi doğrultusunda kadınların KOBİ rehberleri ve teknik danışmanlardan alacakları hizmetlerin desteklenmesi; “Kadınların internet sitesi, portal, aplikasyon gibi dijital ortamlardaki ekonomik faaliyetlerinin geliştirilmesini hedefleyen mekanizmalar oluşturulacak ve kadın girişimcilerin e-ticarette güçlenmelerini sağlamaya yönelik eğitim programları ve seminerler düzenlenecektir.” eylemi doğrultusunda çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

2014 yılından itibaren İstanbul’da faaliyet gösteren BM Kadın Birimi (UN Women) Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi; Arnavutluk, Bosna Hersek, Gürcistan, Kazakistan, Kosova, Kırgızistan, Moldova, Sırbistan, Tacikistan, Kuzey Makedonya, Türkiye ve Ukrayna’daki çalışmaları desteklemektedir.

3.2. Çocuklara Yönelik Politikalar

Çocuklarımızın her türlü ihmal ve istismardan korunarak sağlıklı gelişimini temin etmek üzere hizmet veren Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı çocuk kuruluşlarının giderleri için 2024 yılında yaklaşık 8 milyar 298 milyon TL ödenek öngörülmüştür. Ev tipi kuruluşlarda bakım hizmetinin verildiği “Çocuk Evleri”nin giderleri için ise yaklaşık 4 milyar 170 milyon TL ödenek ayrılmıştır.

Korunmaya ihtiyacı olan çocuklarımızın aile ortamında yetiştirilmesi amacıyla yürütülen koruyucu aile hizmetleri kapsamında koruyucu ailelere yapılacak ödemeler için 2024 yılında 1 milyar 417 milyon TL ödenek öngörülmüştür.

Yoksulluk içinde olup temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve hayatını sürdürmekte güçlük çeken çocuk ve gençlerimizin bakımı konusunda ailelerinin desteklenmesi amacıyla yürütülen sosyal ve ekonomik destek hizmetleri için 2024 yılında ayrılan kaynak yaklaşık 12 milyar 519 milyon TL’dir.

Diğer yandan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında ihtiyaç sahibi olan annesi, babası veya her ikisi de vefat etmiş çocuklar için “Öksüz ve Yetim Yardımı” yapılmaktadır. Bu kapsamda aylık 600 TL düzenli nakdi yardım verilmektedir.

Ayrıca kız çocuklarının eğitime devam etmeleri ve düzenli sağlık kontrolünden geçmelerinin sağlanması için gerekli tedbirler alınarak ilave teşvik mekanizmaları hayata geçirilmiştir. Bu itibarla şartlı eğitim yardımı kapsamında ilköğretime devam eden kız

öğrencilere aylık 100 TL, ortaöğretime devam eden kız öğrencilere ise aylık 150 TL ödeme yapılmaktadır. Şartlı sağlık yardımı kapsamında nüfusun en yoksul kesiminde yer alan ailelere 0-5 yaş arası çocuklarını düzenli olarak sağlık kontrollerine götürmeleri şartı ile çocuk başına aylık 100 TL düzenli nakit yardımı yapılmaktadır.

Kadınların doğumlarını hastanede gerçekleştirmeleri ve düzenli olarak doktor kontrolüne gitmeleri şartıyla verilen şartlı sağlık yardımı kapsamında gebelik yardımları için doğumun hastanede yapılması halinde bir kereye mahsus 500 TL, düzenli muayenelerin yapılması halinde doğumdan önce aylık 200 TL, doğumdan sonra iki kereye mahsus 300 TL ödeme yapılmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen hizmetlerle kız çocuklarının eğitime erişimi artmaktadır.

Kız çocuklarının 2002-2003 eğitim öğretim döneminde ilköğretimde yüzde 91,9 ve ortaöğretimde yüzde 67,5 olan brüt okullaşma oranları 2022-2023 döneminde sırasıyla yüzde 98,7 ve yüzde 117 olmuştur. Aynı dönemde toplam öğrenci sayısı içinde kız öğrencilerimizin oranı yüzde 45'ten yüzde 48'e yükselmiştir.

2002-2003 eğitim öğretim döneminde; ilköğretimde her 100 erkek öğrenciye karşılık 91 kız öğrenci, ortaöğretimde ise her 100 erkek öğrenciye karşılık 72 kız öğrenci bulunurken 2022-2023 döneminde bu oran sırasıyla 96 ve 91 öğrenciye yükselmiştir.

Kız çocuklarımız için eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi amacıyla yürütülen sosyal temelli uygulamalardan yararlanma oranları da artmaktadır. Buna göre 2002-2003 eğitim öğretim döneminde burs alan her 100 öğrencinin 40'ı, pansiyonda kalan her 100 öğrencinin 25'i kız öğrenci iken 2022-2023 döneminde burs alan her 100 öğrencinin 56'sı, pansiyonda kalan her 100 öğrencinin 51'i kız öğrencidir.

Ayrıca 2022-2023 eğitim öğretim döneminde taşınalı eğitim uygulamasından faydalanan kız öğrenci sayısı ilköğretimde 367 bin, ortaöğretimde ise 235 bin olarak gerçekleşmiştir. İlköğretimde taşınan her 100 erkek öğrenciye karşılık 97 kız öğrenci, ortaöğretimde ise her 100 erkek öğrenciye karşılık 96 kız öğrenci taşınmıştır.

3.3 Gençlere Yönelik Politikalar

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 2023 yılında üniversitede okuyan ve gerekli şartları sağlayan yaklaşık 574 bin öğrenciye burs, 870 bin öğrenciye de öğrenim kredisi verilmiştir. Bu ödemelerin yapılmasına önümüzdeki yıllarda da her ay düzenli olarak devam

edilecektir. Bununla birlikte öncelikli olarak üniversitede öğrenim gören şehit ve gazi yakınlarına, lise ve dengi öğrenimlerini Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı çocuk evleri ile kuruluşlarında barınarak ya da Darüşşafaka Lisesi'nde tamamlayanlara, sağlık kurulu raporu ile yüzde 40 ve üzeri engelli olduğu tespit edilenlere, anne ve babası vefat etmiş olanlara, ÖSYM'nin yaptığı üniversite sınavında ilk 100'e girenlere, amatör milli sporculardan aktif olarak spor yapan öğrencilere Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından burs verilmektedir. Bu doğrultuda 2023 yılında yaklaşık 17 bin öğrenciye burs verilmekte olup 2023 yılında da aynı şekilde burs verilmeye devam edilecektir. Ayrıca yükseköğrenime devam eden öğrencilerin, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı yurtlarda; günümüz gereklerine uygun, modern ortamlarda, huzur ve güven içinde ekonomik olarak barındırılması, sağlıklı ve dengeli beslenmeleri, sosyal, kültürel ve sportif yönden gelişmeleri için gerekli olan her türlü hizmet yerine getirilmektedir. Bu doğrultuda yükseköğrenim öğrencilerinin barınma ihtiyaçları tespit edilerek yapım, satın alma, devir, tahsis, bağış ve kiralama şeklinde yurt binaları temini için gerekli çalışmalar aralıksız sürdürülmektedir. Buna göre 2023 yılında toplam 822 yurttan 920 bin yatak kapasitesi ile ev konforunda ve yüksek standartlarda barınma hizmeti verilmektedir. Yurtlarda barınan öğrencilerin sağlıklı ve dengeli beslenmelerini sağlamak amacıyla sabah kahvaltısı ve akşam yemeği hizmeti sunulmakta, bu hizmetlerin sağlıklı ve temiz bir ortamda yerine getirilmesi ve güvenli bir yemek üretimi için gerekli tedbirler alınmaktadır. Aynı zamanda vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile kamu yararına çalışan derneklere ait yurtlarda kalan öğrenciler için de beslenme ve barınma desteği sağlanmaktadır. Diğer taraftan üniversitede okuyan; şehit ve gazi çocukları, lise ve dengi öğrenimlerini Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı çocuk evleri ve kuruluşlarında barınarak tamamlayan öğrenciler, devlet koruması altında olan öğrenciler, anne ve babası vefat etmiş olan öğrenciler ile maddi sıkıntı içinde bulunan öğrenciler ücretsiz olarak Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı yükseköğretim yurtlarında kalabilmektedir.

Milli, ahlaki, insani ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren bir gençliğin yetiştirilmesi hedefiyle ücretsiz bir şekilde tüm gençlere hizmet veren; her türlü konfor, teknolojik altyapı ve imkâna sahip olan gençlik merkezleri faaliyet göstermektedir. Bu çerçevede 2023 yılı Eylül ayı itibarıyla gençlik merkezlerinin sayısı 466'ya ulaşmış olup bu merkezlerde 3.383.756 kayıtlı üye bulunmaktadır. Gençlik merkezlerine ilave olarak gençlerin bulunduğu yerlerde faaliyetlerin düzenlenmesi ve hizmetlerin yaygınlaştırılması amacıyla bir gençlik merkezine bağlı olarak ilk ve ortaöğretim okullarında, üniversitelerde, yurtlarda, spor salonlarında ve mahallelerde 2019 yılı Ocak ayı itibarıyla kurulmaya başlanan genç ofislerin sayısı da 2023 yılı Eylül ayında 364 olmuştur. Öte yandan gençlerin gelişimlerine her türlü

katkının sunulması, özgüven duygusu ve planlı yaşam alışkanlığının kazanımına destek olunması amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığınca 50 gençlik ve izcilik kampında, gençlere kendilerini geliştirme ve birbirleriyle kaynaşma imkânı sunulmaktadır. Bu doğrultuda 2023 yılı Eylül ayı itibarıyla bu kamplardan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bildirdiği gençlerin öncelikli katılımıyla toplam 182 bin genç ücretsiz yararlanmıştır. Gençlik Projeleri Destek Programı ile gençliğin kişisel ve sosyal gelişiminin desteklenmesi, gençlerin potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlanması, gençlerin karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımlarının artırılması ve yenilikçi fikirlerin hayata geçirilmesini hedefleyen hareketlilik, kültür, sanat, eğitim ve sosyal uyum projelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu proje destekleri için Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024 yılı bütçesinde 210 milyon TL ödenek öngörülmüştür.

Ayrıca gençlere yönelik olarak Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından sosyal, kültürel, sportif içerikli projeler ve gönüllülük faaliyetleri de sürdürülmekte; ulusal bayram ve günlerin Gençlik ve Spor Bakanlığına tahsis edilen alanlarda yurt genelinde sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler ile kutlanması sağlanmaktadır.

3.4 Yaşlılara Yönelik Politikalar

İhtiyacı olan yaşlılarımızın huzurlu bir ortamda bakımlarının sağlanması, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı olarak hizmet veren huzurevlerinin giderleri için 2024 yılında yaklaşık 7 milyar 648 milyon TL ödenek tefrik edilmiştir.

Huzurevlerinde kalan yaşlılarımıza (1.620) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık harçlık ödenmektedir. Bu kapsamda 2024 yılında yaklaşık 73 milyon TL ödenek öngörülmüştür.

Ayrıca 65 yaşını doldurmuş vatandaşlarımıza (4.387) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık ödeme yapılmaktadır. 2024 yılında bu amaçla yaklaşık 35 milyar 645 milyon TL ödenek öngörülmüştür.

3.5. Engellilere Yönelik Politikalar

24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun ek 7 nci maddesi gereği bakıma ihtiyacı olan engellilerimizin evde bakımına destek amacıyla aylık sosyal yardım yapılmaktadır. 2024 yılında bu kapsamda yaklaşık 56 milyar 229 milyon TL ödenek öngörülmüştür.

Evde bakımı sağlanamayan bakıma ihtiyacı olan engellilerimize özel bakım merkezlerinde bakım hizmeti verilmesi karşılığında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinden ödeme yapılmaktadır. 2024 yılında söz konusu ödeme için yaklaşık 5 milyar 716 milyon TL ödenek tefrik edilmiştir. Ayrıca bu merkezlerin personel, hizmet ve kalite standartlarının yükseltilmesi amacıyla verilen teşvik ödemeleri için 2024 yılında 5 milyar 515 milyon TL ödenek tefrik edilmiştir.

Engel oranı yüzde 70 ve üzeri olan engellilere (5.253) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, engel oranı yüzde 40 - yüzde 69 arasında olan engelliler ile engel oranı yüzde 40 - yüzde 69 arasında ve 18 yaşından küçük olan engelli yakınlarının bakımını üstlenen kişilere (3.502) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılmaktadır. 2024 yılı bütçesine bu amaçla yaklaşık 28 milyar 467 milyon TL ödenek tefrik edilmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı engelli bakım ve rehabilitasyon merkezleri ile umut evlerinin giderleri için 2024 yılında yaklaşık 4 milyar 195 milyon TL ödenek tefrik edilmiştir. Ayrıca bu merkezlerde ücretsiz bakılan ve bakım ücretleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından ödenen engellilerimize verilen harçlıklar için yaklaşık 368 milyon TL ödenek öngörülmüştür.

Özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimi kapsamında 2024 yılında 495 bin engelli bireye destek sağlanacağı öngörülmekte olup bu amaçla Milli Eğitim Bakanlığının bütçesine 31,5 milyar TL ödenek tefrik edilmiştir.

Örgün eğitim kapsamında okul çağındaki engelli çocuklara yönelik açılan okullar için 2024 yılında 22 milyar 603 milyon TL ödenek ayrılmıştır. Örgün eğitim kapsamında okul çağındaki engelli çocukların okullara taşınması ile engelli bireylerin kurumlara taşınması kapsamında 2024 yılında 6 milyar 409 milyon TL kaynak ayrılmıştır.

Engelli girişimciliğinin artırılması ve yaygınlaştırılması amacıyla KOSGEB tarafından İleri ve Geleneksel Girişimci Destek Programları kapsamında engelli girişimcilere her bir performans döneminde belirlenen destek tutarlarına ilave 5 bin TL destek verilebilmekte, engelli istihdamının artırılması amacıyla da İşletme Geliştirme Destek Programı/Nitelikli Personel İstihdam Desteği kapsamında istihdam edilen engelli personel için destek oranına yüzde 20 ilave edilmektedir. Ayrıca KOSGEB KOBİ Finansman Destek Programı kapsamında KOSGEB desteği ile işini kurmuş olan girişimci işletmeler için işletme ve makine teçhizat

kredilerinde 50 bin TL olarak uygulanan kredi üst limiti girişimcinin genç, kadın, engelli, gazi veya birinci derecede şehit yakını olması durumunda 70 bin TL olarak uygulanmaktadır.

Tablo 2: Yıllar İtibarıyla Desteklenen Engelli Girişimci Sayısı ve Sağlanan Destek Tutarı

2018		2019		2020		2021		2022		2023*	
İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)
286	5.130.839	283	5.388.139	224	4.331.963	207	5.251.169	188	5.359.597	116	3.120.715

*30/9/2023 tarihli verilerdir.

4. Tarım Politikaları

Toprak ve su kaynaklarımız ile orman alanlarımızın sürdürülebilir yönetimini sağlamış, kırsal alanların yaşam kalitesini ve refah seviyesini artırmış, tarımsal girdi tedarikinde dışa bağımlılığı azalmış, arz talep dengesini gözeterek planlı ve sözleşmeli üretimi yaygınlaştırmış, dijital dönüşümü sağlamış, iklim değişikliğine uyum kapasitesi yükselmiş, gelişime açık, yenilikçi, esnek ve dirençli bir tarım sektörünün oluşturulması temel hedefimizdir. Tarım ve Orman Bakanlığının tarım alanında yürüteceği etkin ve kararlı politikalar ile tarım ve orman sektörü ekonomimize önemli katkılar sağlamaya devam edecektir.

Stratejik ürünlerde arz güvenliğinin tesisini sağlamak için, ürün desenleri belirlenecek ve arazinin verim kabiliyeti ile birlikte yağış ve sulama imkânlarını da gözeterek üretim planlaması yapılacaktır. Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenecek ürün veya ürün grupları, salgın hastalıklar, tarım ürünleri ticaretinde yaşanan gelişmeler, tarımsal üretimin iç veya dış talebe uygun olarak ayarlanması veya bitki ve hayvan sağlığının korunması hususları dikkate alınarak sözleşmeli olarak üretilecektir. Tarımsal üretim planlaması ve arz güvenliği kapsamında stratejik ürünlerde sözleşmeli tarımsal üretimin yaygınlaştırılması ve özendirilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır. Su ürünlerinde, Türk Somonu sözleşmeli olarak üretilecektir. Hayvancılık alanında sözleşmeli besicilik, çiğ süt üretimi ve beyaz et üretimi yapılacaktır.

Tarladan-sofraya tedarik zincirini kısaltmak, lojistik maliyetlerini düşürmek, karbon salınımını azaltarak çevreyi korumak ve yerinde istihdamı artırmak amacıyla Kent Tarımı uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Jeotermal kaynaklarımızın yanı sıra, rüzgâr, güneş ve biyokütle gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının da kullanılacağı, yeni teknolojilerin uygulanacağı, çevreye uyumlu, yeterli büyüklükte, güçlü altyapısı olan Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinin sayısı artırılacaktır.

Üretilmesi planlanan tohumluk türüne özgü ön bitki, bitki sağlığı ve izolasyon mesafesi gibi dinamik ve değişken faktörlerin her birinin aynı anda sağlanabildiği alanlar ihtisas tohum üretim bölgeleri şeklinde tespit ve ilan edilecek, bu alanlar tohumculuk sektörünün hizmetine sunulacaktır. Sertifikalı tohumluk üretimi ve kullanımı desteklenerek sertifikalı tohumluk üretimi ve kullanımı artırılabilecektir.

Halen hububatta mazot ve gübre gibi iki temel girdi için uygulanan desteklerin ekim öncesi ödenmesi uygulamasının kapsamı, diğer girdi ve ürünler de dâhil edilerek genişletilecektir. Üreticilerin girdi maliyetlerinin düşürülmesi ve çevrenin korunması amacıyla mazot, gübre, organik ve organomineral gübre ve toprak analizi desteklemesi yapılacak, organik ve organomineral gübre kullanımı yaygınlaştırılacaktır. Organik tarım ve iyi tarım uygulamalarının ülkemizde geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için proje ve alan bazında denetim ile eğitimlerin etkinliğinin artırılmasına ilişkin faaliyetler yürütülecektir.

Meyve, sebze (çay ve fındık hariç), süs bitkisi ve tıbbi-aromatik bitki yetiştiriciliği yapan aile işletmelerinin desteklenmesine devam edilecektir.

Herhangi bir sebeple üretim yapılamayan ve boş bırakılan tarım alanları üretime kazandırılacaktır. Tarım arazilerinin miras ve satış yolu ile bölünmesi önlenecek, mirasçılara arazi ediniminde finansal destek sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır. Farklı gerekçelerle üst üste iki yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerinin kiraya verilmesi sağlanacaktır.

Temel girdilerde kendine yeterliliğin sağlanabilmesi amacıyla Ar-Ge çalışmalarına hız verilecektir. Tarla ve bahçe bitkilerinde Ar-Ge çalışmalarıyla yüksek verimli, kaliteli, abiyotik ve biyotik stres koşullarına uygun yeni çeşit ve anaç geliştirme konularında çalışmalar klasik ve ileri ıslah metot ve teknikleri ile yürütülecektir. Bitki koruma ürünlerinin üretiminden kullanımına kadar tüm süreçleri dijital olarak takip edilecektir. Tarımsal üretimde hastalık ve zararlılarla mücadelede biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Pestisit ve gübre kullanımını azaltmak için Ar-Ge projeleri yürütülecek, akıllı teknolojiler ve yöntemler geliştirilecektir.

Bitkisel üretimde markalaşma, rekabetçilik ve yenilikçilik teşvik edilecek, sera varlığının artırılması, mevcut seraların modernize edilmesi ve kapasitelerinin geliştirilmesi için yatırım finansman desteği sağlanacaktır. Büyükşehirlere yakın bölgelerde örtü altı sebze üretiminin artırılmasına yönelik hazine arazilerinden seçilmiş alanlarda, arazi alt yapısının seracılığa uygun hale getirilmesi ve ihtiyaç duyulan sezonlarda eksik kalan arzın karşılanması ve üretimin planlanması amacıyla yeni mikroklima sera vadileri oluşturulacaktır. Tarımda

toprak ve su kaynaklarımızı daha etkin kullanmak amacıyla topraksız tarım ve dikey tarım uygulamaları artırılabacaktır.

Pancar ve şeker üretiminde verimliliğin artırılmasına yönelik tedbirlerin alınması sağlanacaktır. Şeker sektöründe denetim ve gözetim iş ve işlemlerinde teknolojik altyapı güçlendirilecek ve denetim etkinliği artırılabacaktır.

Destekleme modelinde yapılacak kalite ve verimlilik odaklı etkinleştirme çalışması ile üreticilerin rekabet gücünün artırılması amacıyla tarımsal destekleme kalemlerinde sadeleştirme yapılacak, başvuru sürecindeki bürokrasi azaltılacak, kamu kaynaklarının etkin kullanılması sağlanacaktır.

Kırsalın; eğitim, sağlık, iletişim ve enerji altyapısıyla cazibe merkezleri olması için, bütüncül bir Kırsal Alan Modeli oluşturulacaktır. Hisselilik, mülkiyet ve parçalılık gibi sebeplerle destek alamayan üreticiler kayıt altına alınarak desteklerden faydalandırılacaktır. Gıda arz güvenliğinin sigortası olan aile işletmeciliğine destekler artırılarak sürdürülecek, gençlere ve kadınlara ilave destekler verilecektir. Kırsal altyapının iyileştirilmesi ve tarım-sanayi entegrasyonunun sağlanması amacıyla ekonomik yatırımlar ve bireysel modern sulama sistemleri yatırımları desteklenecektir.

Kırsal alanda çevrenin korunmasını dikkate alan, yaşam kalitesini artıran, gençlerin ve kadınların kırsal alanda üretime katılmasını sağlayan tedbir ve teşvikler uygulanacaktır. Kırsal kalkınma destekleri çiftçi ve çevre odaklı programlanacak, uygulamada tamamlamıcılık ve etkinlik sağlanacaktır.

Tarımsal faaliyetin her aşamasında teknolojinin imkânlarından maksimum faydalanmaya yönelik dijital tarım çözümleri uygulanacaktır. Ürün doğrulama, rekolte tahmini, yapay zekâ, coğrafi bilgi sistemleri, algoritma gibi teknolojik gelişmeler kullanılacaktır.

Tarımsal amaçlı örgütlerin organizasyon yapısı güçlendirilerek, kurumsal kapasiteleri ve etkinlikleri artırılabacaktır. Tarım ve gıda ürünlerinin pazarlama kanallarının geliştirilmesi için yeni stratejiler uygulanacaktır. Coğrafi işaret tescil ettiren tarımsal üretici örgütleriyle işbirliği yapılarak ürünlerinin ticarileşmesi konusunda çalışmalar yürütülecektir. Coğrafi işaret tescilli tarım ve gıda ürünlerinin bilinirliği ve pazarlama imkânlarının artırılması amacıyla sektör bazlı çalışmalar yapılacaktır.

Dönemsel fiyat dalgalanmalarını asgariye indirmek için soğuk depo zincirleri desteklenecektir. Lisanslı depoculuk sisteminin yaygınlaştırılması amacıyla ürün muhafaza ve analiz destekleri verilmeye devam edilecektir.

Tarım sigortalarının kapsamı genişletilecek ve yaygınlaştırılacaktır. Gelir Koruma Sigortası kapsamında ürün çeşitliliği ile TARSİM kapsamında olan Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı tarım alanı miktarı artırılabacaktır.

İklim dostu tarım yapılan alan miktarı artırılabacak, iklim değişikliğinin toprak-su kaynakları, doğal afetler ve tarıma etkilerini belirleyecek ve uyumu sağlayacak Ar-Ge çalışmaları yapılacaktır. Tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğine karşı tarımsal çevrenin ve doğal kaynakların korunmasına yönelik çalışmalar ile araştırma faaliyetleri yapılacak ve desteklenecektir. Nitrat Eylem Planının etkin şekilde uygulanması ve uygulamaların yaygınlaşması için tedbirler tarımsal destek ve teşviklerle ilişkilendirilecek, eğitim farkındalık çalışmaları yürütülecektir.

Hayvansal üretimde temel amaç; büyükbaş hayvancılıkta verimliliğin, küçükbaş hayvancılıkta ise verimlilikle birlikte sayının da artırılmasıdır. Bu amaçla su kısıtı, mera varlığı ve yem olanakları dikkate alınarak bütüncül yaklaşımla hayvancılık üretim bölgeleri oluşturulacaktır. Hayvancılıkta destekler; hayvan varlığının ve hayvansal üretimin kayıt altına alınmasına, hayvansal üretimin talebe ve Tarım ve Orman Bakanlığının politikalarına uygun şekilde geliştirilerek üretimde kalite ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına, ıslah çalışmalarına, genetik kaynakların korunması ve verimli kullanımına yönelik olarak planlanacaktır.

Mera alanlarının korunması, yönetimi, tekniğine uygun otlatılması sağlanacak ve ıslah edilen mera, yaylak ve kışlak alanları artırılabacaktır. Kaliteli kaba yem üretimi artırılarak hayvanların meralar üzerinde otlatma baskılarının azaltılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Hayvan refahını artırmak, döl verimini yükseltmek, iş güvenliğini artırmak, hayvan sağlık sorunlarını, ilaç kullanımını ve iş gücü maliyetini azaltmak için hayvancılık işletmelerinde alt yapının iyileştirilmesine yönelik modernizasyon çalışmaları desteklenecektir.

Hayvancılığı Geliştirme Projesi çerçevesinde; sığır, manda, koyun-keçi, kanatlı, arı ve ipek böceği yetiştiriciliğinde kalite ve verimin artırılması için ıslah çalışmaları sürdürülecek, hayvancılık sektöründe dijital ve yeşil dönüşüm teşvik edilecek, sektörün uluslararası rekabet gücü artırılabacaktır.

Yeni su ürünleri yetiştiricilik bölgeleri planlanacak, türlere göre avlanılabilir miktar belirlenerek sürdürülebilir avcılık yapılması sağlanacaktır. Balıkçılık yönetim sisteminin teknik ve kurumsal kapasitesi güçlendirilecek, ticari ve ekolojik öneme sahip stokların etkin ve ekosistem yaklaşımli kullanımı için her türlü istatistiki verilerin düzenli, güvenilir bir şekilde

toplanması sağlanacak ve analiz edilerek karar vericilere bilimsel bilgi ve veri akışı sağlanacaktır.

İklim değişikliğinin su ürünleri yetiştiriciliği-avcılığı üzerine etkileri ve alınması gereken tedbirler konusunda izleme projeleri yürütülecektir. Ulusal düzeyde faaliyet gösteren su ürünleri gen bankasında ve Tarım ve Orman Bakanlığına ait tesislerde endemik ve nesli tehlike altında olan su ürünleri türlerinin genetik korunması sağlanacak ticari değeri yüksek yerli balık türlerinin kültüre alınması konusunda araştırmalar yürütülecektir.

Sürdürülebilir yetiştiricilik yöntemlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıyla su ürünleri yetiştiriciliği yoluyla elde edilecek üretim artırılacaktır. Denetim faaliyetlerinin sürekliliği ve etkinliğinin sağlanması amacıyla gerekli olan alt yapılar güçlendirilerek, sürdürülebilir su ürünleri avcılığının sağlanabilmesi için yasa dışı avcılık faaliyetleri ile mücadele çalışmaları yürütülecek, balıkçılık yönetimi için izleme ve takip sistemleri geliştirecek, bu işten geçimini sağlayan balıkçılarımızın ekonomik kazançlarının sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Ülkemiz deniz ve iç sularının, istemli ya da istem dışı bırakılan ağ ve av araçlarından temizlenerek balıkların göç yollarının, habitatların ve nesli tehdit altında olan türlerin korunması sağlanacak, bu ağların su ürünlerine verdikleri ekonomik zararlar azaltılacaktır. Sürdürülebilir balıkçılığın temini, doğal habitatın korunması, yeni tip habitatlar oluşturulması, biyolojik çeşitliliğin korunması, küçük balıkçılığın desteklenmesi, yasa dışı balıkçılık faaliyetlerinin engellenmesi, sportif balıkçılık ve dalış turizminin desteklenmesi, balık stoklarının iyileştirilmesi ve bilimsel araştırmalara uygulama alanı oluşturulması amacıyla gerekli görülen sahalarda yapay resif alanları oluşturulacaktır.

Gıda okuryazarlığı becerisini geliştirmek, gıda güvenilirliği ve beslenme konusunda doğru ve güncel bilgi sağlamak, gıda hakkında yanıltıcı bilgilerin yayılmasını önlemek, tüketici ve gıda sektörüne yönelik olarak gıda ve beslenme bilgisini geliştirmek, gıda israfı ve kaybını önlemek için tüketici eğitimleri verilecektir.

Bitkisel üretimde zararlı organizmalar ile mücadelede zirai ilaç kullanımının azaltılması, kalıntının önlenmesi ve ekosistemin korunması ile sürdürülebilir üretimin sağlanması amacıyla kimyasal mücadeleye alternatif biyolojik ve biyoteknik mücadelenin yaygınlaştırılması için desteklemelere devam edilecektir. Bu çalışmalarla uyumlu olarak bitkisel üretimde hastalık ve zararlıların önlenmesi, oluşan hastalık zararlıları ile mücadele

edilmesi, gereksiz ve hatalı ilaç kullanımı ve kalıntının önlenmesi ile sürdürülebilir tarımın sağlanması için eğitim ve yayım çalışmalarıyla farkındalık oluşturulacaktır.

Halkımızın güvenilir gıdaya erişimini sağlamak üzere gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılabilecektir. Resmi kontrollerin etkinliğinin artırılması için kamu gıda kontrol laboratuvarlarının alt yapısı güçlendirilecek, yenilenmesine ihtiyaç duyulanlar tamamlanacak, gıda denetim hizmetleri için donanımlı araçlar temin edilecektir.

Hayvansal ürünlerde izleme sistemi ile hayvansal ürünlere yönelik ulusal kalıntı izleme sistemi kapasitesi artırılarak denetimler sürdürülecektir. Tarımsal Araştırma Master Planı doğrultusunda gıda ve yem araştırma fırsat alanı kapsamındaki araştırma projeleri desteklenmeye devam edecektir.

Biyogüvenlik konusunda; ülkemizde tarımsal modern biyoteknolojinin getirdiği imkânları kullanacak fiziki altyapının oluşturulması, bu konuda çalışacak araştırmacıların yetiştirilmesi, ulusal ve uluslararası iş birliği olanaklarının artırılarak biyoteknoloji araştırmalarının yürütülmesi, sonuçlandırılması, sonuçların en kısa sürede uygulamaya aktararak üreticilere ulaştırılması amacıyla ihtiyaç duyulan yasal, idari ve teknik yapıyı belirlemek için gerekli çalışmalar desteklenecektir.

Zararlı organizmaların ülkemize girişinin önlenmesi, tarım alanlarımızın zararlı organizmaların bulaşmasına ve istilasına karşı korunması, ürün rekoltesinde zararlı organizmalardan kaynaklanan kayıpların önlenmesi, bitki ve bitkisel ürünler ihracatında zararlı organizmaların neden olacağı karantina ihlali bildirimleri ve ihracat kısıtlamaları gibi olumsuzlukların yaşanmaması amacıyla ithalat ve ihracat kontrolleri etkin ve verimli bir şekilde yürütülecektir.

Yaban hayvanlarına oral yem kuduz aşısı, sahihsiz hayvanlara parenteral kuduz aşısı ve çiftlik hayvanlarına (Sığır, koyun ve keçi) şap, koyun-keçi vebasası (ppr), koyun-keçi çiçeği, sığırların nodüler ekzantemi (lsd), şarbon ve mavidil aşılama çalışmaları uygulanacaktır. Hastalıktan arı işletme sayısının artırılmasına yönelik çalışmalar devam edecektir.

Ülkemizde piyasaya arz edilen veteriner tıbbi ürünlerin tüm test ve analizleri ile hayvanlarda yapılması gereken farmakolojik, toksikolojik çalışmalar ve güvenlik çalışmalarının yürütüleceği, veteriner tıbbi ürünler konusunda uzmanlaşmış, EMA (Avrupa İlaç Ajansı), WOA (Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü) gibi uluslararası kuruluşlardan akreditasyona sahip Veteriner Tıbbi Ürün Kontrol Merkezi kurulacaktır.

Ulusal suş bankası, veteriner aşılı için ulusal araştırma altyapısı ve kamu özel işbirliği (KÖİ) yöntemiyle aşı üretim merkezinin faaliyete geçmesi sağlanacaktır. Hayvancılık sektörünün ihtiyacı olan aşı yerli ve milli kaynaklarla üretilerek ülkemiz ithalatçı konumdan ihracatçı konuma getirilecektir. Hayvan hastalıklarının epidemiyolojileri araştırılarak etkin mücadele stratejilerinin oluşturulması sağlanacaktır. Hayvan sağlığında hızlı, güvenilir teşhis kitleri ve metotlar ile veteriner biyolojik ürünlerin geliştirilmesine yönelik araştırmalar desteklenecektir.

Kontrolsüz hayvan hareketlerinin engellenerek hayvan hastalıkları ile mücadelenin daha etkin şekilde yürütülmesi amacıyla yol kontrol ve denetim istasyonlarının sayısı artırılabilecektir. Canlı hayvan ve hayvansal ürün hareketlerinin, deney hayvanları ile ev ve süs hayvanları satış yerlerine ek olarak canlı hayvan pazar ve borsalarının, veteriner hekim muayenehaneleri, poliklinikleri ve hayvan hastanelerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine devam edilecektir. Sığır, koyun, keçi, tek tırnaklı, kedi, köpek ve gelinciklerin kimliklendirilmesi ile kanatlılar dâhil sürü ve işletmelerin kayıt altına alınması ve izlenmesine devam edilecektir.

Tarım arazilerinin korunması, potansiyeline uygun kullanılması böylece diğer sektörlerin kullanım talepleri için de alternatif alanlar oluşturulması amacıyla ülke genelinde detaylı toprak etütleri yapılacak, Arazi Kullanım Planları (AKUP) hazırlanacaktır. Toprak ve su kaynaklarının korunması ve verimli kullanılması, arazi edindirme çalışmaları ile tarımsal işletmelerin arazi büyüklüğünün yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğüne ulaştırılması, tarım parsellerinin de tarımsal gelir yöntemine göre değerinin belirlenmesi sağlanacaktır. Tarımsal arazi alım-satımı, ipotek gibi işlemlerde tüm alıcı ve satıcıların yararlanabileceği bir veri tabanı oluşturularak tarımsal arazi piyasasının oluşmasına katkı sağlanacaktır.

Toprak ve su kaynaklarının korunması, bitkisel üretimin artırılması, tarım makineleri teknolojileri ve tarımda bilgi-iletişim teknolojilerinin kullanılmasının getirdiği yenilikler kapsamında Ar-Ge faaliyetlerine devam edilecektir. Çevreci, ekonomik ve ekolojik yaklaşımla tarladan sofraya güvenilir gıda için nitelikli atık yönetimi araştırmaları yürütülecektir.

Su kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla gerekli yapısal düzenlemeler gerçekleştirilecektir. Bütçe imkânlarına ilaveten alternatif finans modelleriyle sulanabilir alanlarımızın tamamı basınçlı borulu sulama sistemlerine kavuşturulacak, yapay zekâ da dâhil olmak üzere her türlü akıllı uygulama ve modern sulama sistemleri yaygınlaştırılacaktır. Tarımsal işletmelerdeki sulama tesisleri ile ilgili ihtiyaç duyulan rehabilitasyon çalışmaları yürütülecektir.

Su kaynaklarının entegre havza yönetimi anlayışı çerçevesinde korunması için politikalar geliştirilecek, sürdürülebilirliğinin sağlanması maksadı ile nehir havza yönetim planları ve sektörel su tahsis planları yapılacak, içme suyu havzası koruma planları hazırlanacaktır. Su verimliliği seferberliği kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal su kullanımlarında su verimliliğinin iyileştirilmesi ve su kayıplarının azaltılması çalışmalarına devam edilecektir.

Yerüstü su kütlelerinin mevcut kalite ve miktar durumunun tespit edilebilmesi maksadıyla izleme çalışmaları yapılarak havzaların kalite açısından mevcut durumu ortaya konulacaktır. Yer altı ve yer üstü (kıyı suları dâhil) su kaynaklarının kalitesinin takibi yapılacak, bozulmuş su ekosistemlerinde su kalitesinin iyileştirilmesi için çalışmalar yürütülecektir. İklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisinin tespit edilmesine ve uyum faaliyetlerinin belirlenmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir. İçme suyu arıtma tesislerine su sağlayan yer altı ve yer üstü su kaynaklarının kalitesi ve içme suyu arıtma tesislerinin giriş ve çıkış suyu kalitesinin takibi yapılacaktır. Atık su arıtma tesislerinden gelen ve tarımda kullanılan suların yeniden kullanım alternatiflerinin yaygınlaştırılması için ilgili kurumlar ve yerel yönetimlerle iş birliği içinde çalışmalar yürütülecektir. Suyun bütüncül yönetiminde önemli bir karar destek sistemi olan Ulusal Su Bilgi Sistemi'nin yeni gereksinimler ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda genişletilerek sürdürülebilirliğinin sağlanması, iç ve dış paydaşlar ile entegrasyonun tamamlanması maksadıyla çalışmalara devam edilecektir. Sürdürülebilir su yönetimini sağlamaya yönelik olarak veri üretim çalışmaları yapılacaktır.

Kuraklık Tahmin ve Erken Uyarı Sistemi kurulacak ve Türkiye'nin 25 havzasında Kuraklık Yönetim Planları tamamlanacaktır. Muhtemel taşkın afetleri neticesinde meydana gelebilecek zararlarının en aza indirgenmesi ve can kayıplarının önlenmesi maksadıyla Ulusal Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı Sistemi kurulacak ve Taşkın Yönetim Planları tamamlanacaktır. Tamamlanacak bu planlar ile kriz yönetiminden risk yönetimine geçiş sağlanmış olacaktır. Suyun oluşturabileceği taşkın zararlarından yerleşim yerleri ve tarım arazilerinin korunmasına yönelik ıslah ve taşkın kontrolü çalışmaları yapılacaktır. Belediye teşkilatı olan yerleşim yerlerine içme, kullanma ve endüstri suyu temin edilmesi maksadıyla depolama tesisleri, içme suyu isale hatları, içme suyu arıtma tesisleri ve bunlarla bağlantılı tesislerin yapımına devam edilecektir. İçme suyu maksatlı baraj gölleri ve nehir havzalarının yerleşim yerlerinden kaynaklanan atık su kirliliğine karşı korunması için atık su kolektör tesisi ile atık su arıtma tesisi inşaatları yapımına devam edilecektir.

Sulak alanların korunması, tanzimi, rehabilitasyonu, yönetimi ve geliştirilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesine devam edilecektir. Peyzajın korunması, planlanması ve yönetilmesinde ekosistem servislerinin sürekliliğinin sağlanmasında önemli bir araç olan havza peyzaj atlaslarının hazırlanmasına ilişkin projeler yaygınlaştırılacaktır.

Ülkemizin biyolojik çeşitliliği, av ve yaban hayatı ile sulak alanlarının korunması, geliştirilmesi ve gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır. Ülkemizin korunan alanlarında koruma kullanma dengesi gözetilerek ziyaretçi sayısının artırılması ve farkındalık oluşturularak doğa turizminin geliştirilmesi sağlanacaktır. Sulak alanlarda yapılan ekoturizm çalışmaları ile yerel halk için alternatif geçim kaynakları oluşturulacaktır.

Kaçak avcılıkla mücadelede teknolojik imkanlardan da faydalanılacak, koruma bilincine sahip avcılarının yetiştirilmesine yönelik eğitim faaliyetleri ile avlalarda etüt ve envanter çalışmalarına ağırlık verilerek sürdürülebilir avcılığın geliştirilmesi sağlanacaktır. Ülkemizin tüm illerinden gelecek biyolojik çeşitlilik verileri Nuh'un Gemisi Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanına girilerek depolanmaya devam edilecektir. Biyolojik Çeşitliliğin İzlenmesinde Kapasite Artırımı Projesi ile ülke genelinde izleme çalışmalarının aynı standartta çalışılması sağlanarak izleme çalışmaları daha etkin ve sürdürülebilir bir şekilde yürütülecektir.

Tarım ve ormancılık konularında çocukların, gençlerin, kadınların, dezavantajlı grupların, tüketicilerin ve üreticilerin bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanması sağlanarak gereken eğitim, yayım, bilgilendirme ve farkındalık oluşturma çalışmalarına öncelik verilecektir. Gıda arz güvencesi ve gıda güvenilirliği ile tüketici bilincinin artırılabilmesi için erişilebilir bilgi kaynakları zenginleştirilerek bilgiye erişim kolaylaştırılacak, bu amaçla üretici örgütleri, üniversiteler, araştırma enstitüleri ve özel sektör ile iş birliği yapılacaktır.

Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı araştırma enstitüleri tarafından geliştirilmiş olan tarımsal yeniliklerin çiftçilerimiz başta olmak üzere hedef kitlelere ulaşmasını ve benimsetilmesini sağlamak amacıyla yenilik yayım projeleri çalışmalarına devam edilecektir. Kırsalda kadının güçlenmesi ve istihdamına olanak sağlanmasına yönelik olarak kadın girişimciliğinin özendirilmesi, desteklenmesi, gelir getirici, mesleki beceri kazandıran, faaliyet çeşitliliğini artırıcı ve sosyoekonomik yönden güçlendirici proje ve programların yürütülmesine devam edilecektir. Tarımsal yayım ve danışmanlık sisteminin etkinliğinin artırılması çalışmalarına devam edilecektir. Geleneksel el sanatlarının unutulmasını önlemek, kadın ve gençlere alternatif istihdam ve gelir sağlamak amacıyla kurslar düzenlenecektir.

AB politikalarına uyum çerçevesinde; Tarım ve Orman Bakanlığının sorumluluğu altındaki tarım ve kırsal kalkınma, gıda güvenilirliği ile bitki ve hayvan sağlığı, balıkçılık fasıllarına ilişkin konularda, ayrıca çevre faslı altında Tarım ve Orman Bakanlığının sorumluluk alanına giren hususlarda kurumsal kapasiteyi geliştirmeyi ve müktesebat uyumunu hedefleyen çalışmalar yapılacaktır. Çevre ve İklim Değişikliği faslı altında yer alan doğa koruma ve su kalitesi sektörlerinde de çalışmalara devam edilecektir.

Tarım ve ormancılık alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla iletişim ve iş birliğinin artırılmasına ve ülkemizin bilinirliğinin artırılarak çıkarlarının en üst seviyede tutulmasına yönelik faaliyetler ile ülkemizin uluslararası arenada etkin temsilinin sağlanmasına ilişkin projelerin koordinasyonu yurt dışı temsilciliklerimizde görevli tarım müşavirleriyle birlikte yürütülecektir.

Dış Kaynaklı Projeler İzleme Sisteminin (DİS) işlevselliğinin artırılması ile Tarım ve Orman Bakanlığının yürüttüğü ve faydalanıcı olduğu dış kaynaklı projelerin uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi aşamalarının, kurumsal kapasite ile insan kaynakları kapasitesinin güçlendirilmesi yoluyla iyileştirilmesi ve izleme sisteminin etkinliğinin artırılması için çalışmalara devam edilecektir.

B. KAMU KAYNAK TAHSİS VE KULLANIM SÜREÇLERİNİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINA VE İDARİ KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

1. Bütçe Sisteminin Geliştirilmesi Amacıyla Yapılan Çalışmalar

Bütçenin etkin bir yapıya kavuşturulması amacıyla konsolide bütçe kapsamındaki idarelerde 2004 yılında uygulanmaya başlanan analitik bütçe sınıflandırması, kapsam ve uygulama genişlemesi çalışmaları sonucunda 2006 yılından itibaren merkezi yönetim kapsamındaki idareler, sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idarelerde uygulamaya konulmuş ve böylece tüm kamu idareleri açısından ölçmeye, analize ve konsolidasyona elverişli ortak bir bütçe sınıflandırmasına geçiş süreci tamamlanmıştır.

Bu uygulamayla beraber, farklı hukuki statüleri nedeniyle farklı bütçe uygulamaları olan bu idarelerin bütçelerinin konsolide edilmesi ve bu bütçelerle ilgili karşılaştırılabilir veriler elde edilmesi mümkün hale gelmiş, kamu mali yönetiminde saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri güçlendirilmiş, politikalar ile bütçeler arasında bağlantı kurulması ve karar alıcıların stratejik karar verme imkanları iyileştirilmiştir.

10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30 uncu maddesinde, genel yönetim kapsamındaki idarelerin, ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini Temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklayacakları hükme bağlanmıştır. Söz konusu düzenlemenin amacı kamu hizmetlerinin yürütülmesinde ve bütçe uygulamalarında saydamlığın ve hesap verebilirliğin artırılması ile kamuoyunun kamu idareleri üzerindeki genel denetim ve gözetim fonksiyonunun gereği şekilde gerçekleştirilmesidir. Bu çerçevede genel yönetim kapsamında yer alan kamu idareleri Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporlarını kamuoyu ile paylaşmaktadırlar.

5018 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinde yer alan “*Cumhurbaşkanlığı ise merkezi yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan mali durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar.*” hükmü gereğince Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından “2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri ve Beklentiler Raporu” 2023 yılı Temmuz ayı sonunda yayımlanmıştır.

5018 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde merkezi yönetim kapsamındaki idareler ile sosyal güvenlik kurumlarının bir mali yıldaki faaliyet sonuçlarının, Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanacak genel faaliyet raporunda gösterileceği, bu raporda mahalli idarelerin mali yapılarına ilişkin genel değerlendirmelere de yer verileceği, söz konusu raporun Cumhurbaşkanlığınca hazırlanıp bir örneğinin Sayıştaya gönderileceği hükme bağlanmıştır. Söz konusu hüküm gereğince Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından “2022 Yılı Genel Faaliyet Raporu” hazırlanarak 2023 yılı Haziran ayı sonunda yayımlanmıştır.

Böylece kamuoyuna bütçe performansı ve kamu mali yönetimi alanında yürütülen çalışmalar konusunda sağlıklı veri ve bilgiler sunulurken aynı zamanda, kamuoyunun merkezi yönetim bütçe performansı konusunda genel gözetim ve denetim fonksiyonunun etkin bir şekilde gerçekleştirilmesine katkı sağlanmaktadır.

2. Stratejik Planlama

Kamu idarelerinde hesap verebilirliğin artırılması ve kamu kaynaklarının kullanımında etkililiğin ve verimliliğin sağlanması amacıyla, 5018 sayılı Kanunla Türk kamu mali yönetiminde stratejik planlama anlayışı uygulamaya konulmuştur. Stratejik planlama anlayışı, üst politika belgelerinde yer verildiği üzere ulusal önceliklerden birisini teşkil etmektedir. Bu çerçevede, bakanlıklar ile bakanlıklara bağlı, ilgili ve ilişkili kamu idareleri; devlet

üniversiteleri; sosyal güvenlik kurumları; KİT'ler ve il özel idareleri ile nüfusu 50 bin ve üzerinde olan belediyelere stratejik plan hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir.

Stratejik plan hazırlamakla yükümlü kamu idareleri; kalkınma planları, Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen politikalar, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlamaktadır. Stratejik planlar, program bütçeye uygun şekilde hazırlanan performans programları aracılığıyla uygulanmakta ve faaliyet raporlarıyla izlenmektedir.

13 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle stratejik yönetim ve planlama konularında merkezi uyumlaştırma fonksiyonu Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu çerçevede kamu idarelerinin stratejik planlarının üst politika belgelerinde belirlenen amaç ve hedeflere uygun olarak hazırlanmasının sağlanması, uygulamasının izlenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir. Stratejik planlar; plan, program ve stratejilere uygunluk ile stratejik planlamayla ilgili mevzuatta yer alan usul ve esaslara uygunluk açısından incelenerek değerlendirme raporları aracılığıyla ilgili idarelere geri bildirimde bulunmaktadır.

Merkezi uyumlaştırma fonksiyonu çerçevesinde stratejik plan, performans programları ve faaliyet raporlarının hazırlanması, uygulanması ve izlenmesine ilişkin mevzuat çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Merkezi idareler, üniversiteler, KİT'ler ve belediyeler için farklılaştırılmış şekilde hazırlanan ve gelişen ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenen kılavuz ve rehberler ise stratejik plan hazırlık, uygulama, izleme, değerlendirme süreçlerini yönlendirmek amacıyla ayrıca kamu idarelerinin kullanımına sunulmuştur.

Stratejik yönetim alanındaki kapasitenin geliştirilmesi ve stratejik plan hazırlık çalışmalarına rehberlik etmek amacıyla kamu idarelerine eğitim ve destek hizmeti sunulmaktadır. Bu çerçevede stratejik plan hazırlamakla yükümlü kamu idarelerinin eğitim, çalıştay ve toplantı talepleri doğrultusunda çalışmalar yürütülmektedir. Öte yandan stratejik yönetime ilişkin kamu idarelerince hazırlanan tüm belgeler, bilgi paylaşımını sağlamak amacıyla kamuda stratejik yönetim internet sitesinde (www.sp.gov.tr) arşivlenerek kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Stratejik yönetime ilişkin kurumsal ve beşeri kapasiteyi geliştirmeye yönelik içerikler ise sosyal medya kanalında çevrimiçi erişime açılmıştır.

3. Mali Yönetim ve Kontrol Sistemi ile İlgili Çalışmalar

5018 sayılı Kanunun 55 inci maddesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığına verilmiş olan merkezi uyumlaştırma görevi kapsamında kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerinin oluşturulması ve izlenmesinde koordinasyonu sağlamak ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti vermek üzere faaliyetler yürütülmüştür.

Muhtelif idarelerden gelen talepler üzerine 5018 sayılı Kanunun uygulanması, iç kontrol ve risk yönetimi uygulamalarının detaylandırılmasına ilişkin eğitimler verilmiştir.

İdarelerdeki kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi için 400 mali hizmetler uzman yardımcısı alımına yönelik sınav yapılmıştır. Bu sınavın yazılı kısmı 18/12/2022 tarihinde, sözlü kısmı ise 24/4 - 8/5/2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetler ise aşağıda yer almaktadır:

-İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Birimi ile kamu idarelerinin iş birliği ve iletişimini güçlendirmek ve iç kontrole ilişkin farkındalığı artırmak üzere kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerine, mali hizmetler uzmanlarına ve diğer personeline yönelik iç kontrol eğitimleri gerçekleştirilecektir.

-Kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerinin uyumlaştırılması amacıyla idarelerdeki iç kontrol uygulamalarını izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.

-İdarelerin iç kontrole ilişkin olgunluk seviyeleri belirlenerek eksikliklere ilişkin öneriler geliştirilecektir.

-İdarelerin risk yönetimi uygulamaları desteklenecektir.

4. İç Denetim Sistemi ile İlgili Çalışmalar

5018 sayılı Kanunun Geçici 21 inci maddesi uyarınca 9 iç denetçinin kamu iç denetçi sertifikalarının geçerliliği tüm kamu idarelerini kapsayacak şekilde yenilenmiştir.

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrası gereğince kamu idarelerinin iç denetim birimlerince hazırlanan ve İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşüne sunulan 7 adet iç denetim yönergesi incelenmiştir.

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 31 inci maddesi uyarınca 32 iç denetçi adayının kamu iç denetçi sertifikalarının teyidi işlemleri yürütülmüştür.

Kamu İç Denetim Genel Tebliğinin 20 nci maddesi kapsamında 60 iç denetçinin kamu iç denetçi sertifikalarının yeniden kullanılabilir hale getirilmesine ilişkin yenileme işlemleri tamamlanmıştır.

Kamu İç Denetçi Sertifikasının Derecelendirilmesine İlişkin Esas ve Usuller uyarınca 61 iç denetçinin kamu iç denetçi sertifikalarının derecelendirme işlemleri gerçekleştirilmiştir.

31/10/2022 - 29/12/2022 tarihleri arasında Hazine ve Maliye Bakanlığınca düzenlenen iç denetim eğitim programına katılarak eğitim sonu sertifika sınavına katılmaya hak kazanan iç denetçi adayları ile doğrudan sınava katılma hakkına sahip iç denetçilerin 27/1/2023 tarihinde Ankara'da sertifika sınavına katılmaları sağlanmıştır. Bu kapsamda, söz konusu sınavda başarılı olan toplam 117 kişiye tüm kamu idarelerine iç denetçi olarak atanabilme hakkı sağlayan kamu iç denetçi sertifikası verilmesi sağlanmıştır.

2022 Yılı Kamu İç Denetim Genel Raporu Taslağı hazırlanarak Kurulun onayına sunulmuştur. Kurul söz konusu Rapor Taslağını 7/8/2023 tarihli Kararıyla kabul ederek onaylamıştır.

Önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetler ise aşağıda yer almaktadır:

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrası gereğince kurumların iç denetim birimleri tarafından hazırlanan "İç Denetim Yönergeleri" incelenerek İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşüne sunulacaktır.

İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından onaylanmak üzere; iç denetçilerin kamu iç denetçi sertifikalarının derecelendirmeleri, sertifika güncellemeleri ile sertifika yenileme işlemleri yapılmaya devam edecektir.

24/12/2022 tarihinde gerçekleştirilmiş olan İç Denetçi Aday Belirleme Sınavında başarılı olan adaylar ile uluslararası iç denetim sertifikası sahibi olup söz konusu sınavdan muaf olanlara yönelik olarak 2023 yılı son çeyreği içerisinde düzenlenmesi planlanan iç denetim adayları eğitim programının düzenlenmesine katkı sağlanacaktır.

5. Devlet Muhasebesi ile İlgili Çalışmalar

Kamu gelirlerinin toplanması ve kamu kaynaklarının harcanması sürecinde, hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlığın artırılması ile raporlamanın güçlendirilmesini sağlamak üzere muhasebe sisteminin uluslararası standartlara uygun olarak yayımlanmış

Devlet Muhasebesi Standartlarına uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında mevzuat düzenleme ve güncelleme çalışmalarına devam edilecektir.

Devlet muhasebesi mevzuatının uygulanmasında karşılaşılan sorunların çözümüne ve ikincil mevzuatın güncellenerek uygulama birliğinin sağlanmasına yönelik gerekli mevzuat düzenlemelerinin yapılmasına devam edilecektir.

Kamu maliyesi alanında Avrupa Birliği (AB) müktesebatına uyum sağlamak ve uluslararası mali kuruluşlar ile olan ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla muhasebe düzenlemelerini AB müktesebatı ile uyumlaştırma ve genel yönetime ilişkin ESA 2010 ve GFSM 2014 kriterlerine uygun tabloları üretme ve ilgili uluslararası kuruluşlara sunma çalışmaları sürdürülecektir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ilişkin mali analiz raporu hazırlama çalışmalarına devam edilecektir.

Başta mahalli idareler ve döner sermayeli işletmeler olmak üzere mali istatistik veri kalitesini ve standardizasyonunu artırmaya yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca yürütülen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sisteminin (BKMYBS) bir parçası olarak, ilgili mevzuatı gereğince kamu idarelerince alınan teminat mektuplarının elektronik ortamda düzenlenmesi, alınması, muhafaza edilmesi ve iade edilmesini sağlamaya yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Yönetim Bilgi Sistemi (YBS) raporlama platformuna, Kamu İdarelerinin Strateji Geliştirme Birimlerinin kullanımına yönelik Yardımcı Defter raporunun eklenmesi planlanmaktadır.

Kamu idarelerinden gelen talepler ve ihtiyaçlar doğrultusunda Yönetim Bilgi Sistemi raporlama platformunda ön ödeme, amortisman, tahsilat, harcama vb. raporların üretilmesi planlanmaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı veri tabanı Karar Destek Sisteminde (SAP BO) yer alan mevcut platformlara ek olarak Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi'nin (DMİS) eklenmesi planlanmaktadır.

Yönetim Bilgi Sisteminde, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okulların e-fatura üzerinden gerçekleştirdikleri ödemelerin takibine yönelik Mali Yönetim Sistemi (MYS) platformunda yer alan verilerden e-fatura raporunun yapılması planlanmaktadır. İlgili raporun daha sonra diğer idarelere de yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri İle Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslarda belirtilen mali tablo, defter ve belgeler belirlenen formatta Hazine ve Maliye Bakanlığı bilişim sistemlerinde idarelerin kullanımına sunulmaya devam edilecektir.

Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mali tablolarının temel muhasebe ilkelerine uygun olarak izlenmesi, hata ve noksanlıkların giderilmesi çalışmalarına devam edilecektir.

Genel ve özel bütçeli idarelerde çalışan memurlar ile 4B ve kadro karşılığı sözleşmeli personelin (yaklaşık 2,7 milyon kişi) maaşlarının her ay Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi (KPHYS) üzerinden hesaplanmasına, ödeme emri belgesinin otomatik olarak muhasebeleştirilmesine, maaş banka listelerinin ilgili banka şubelerine ve maaş bordrolarının Sayıştay Başkanlığına elektronik ortamda gönderilmesine devam edilecektir.

E-Devlet uygulamaları kapsamında; e-bordro, e-yolluk, dil tazminatı sorgulama, muhasebe yetkilisi sertifikası sorgulama ve doğrulama, aile yardımı ve aile durum bildirim, Kamu Personeli Aile Bildirim Sistemi (KAPBİS) gibi hizmetler sunulmaya devam edilecektir.

E-İçişleri sistemini kullanan mahalli idarelerin (İl Özel İdareleri ile Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları) yevmiye kayıtlarının mali istatistik amaçlı olarak muhasebe sistemine alınmasına yönelik test çalışmalarına başlanacaktır.

Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sisteminde, maaş ödemesine esas özlük bilgilerinin yan ödeme cetvellerinden gerekli kontrollerin otomatik olarak yapılmak suretiyle KBS veri tabanına aktarılmasına ve sistemde kayıtlı cetvellerin güncel tutulmasına, kontrol raporlarının hazırlanmasına ve uygulamaya yön verilmesine devam edilecektir.

BKMYBS'nin fonksiyonel süreçlerinden olan Kamu Personel Sistemi Projesi kapsamında maaş ödeme sürecinde ödeme emri belgesi ekine bağlanan kanıtlayıcı belgelerin elektronik olarak üretilmesi ve elektronik imza ile belgelerin imzalanmasına yönelik yazılım geliştirme çalışmalarına devam edilecektir.

Genel bütçe kapsamındaki idarelerde uygulanan ek ders modülü üniversitelerdeki akademik personel için de uygulanmakta olup yazılım güncelleme çalışmalarına devam edilecektir.

Kamu personeline sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan ölüm yardımı, ödül, ikramiye, öğretim yılına hazırlık ödeneği vb. ödemeler ile vekâlet ve ikinci görev aylığına

ilişkin bilgi girişleri ve fiili hizmet zammı hesaplanması KBS üzerinden yapıp muhasebe birimine elektronik ortamda gönderilmektedir. Ödemelere ilişkin bordrolar ile fiili hizmet zammı hesaplamalarına ilişkin bordroların Sayıştay Başkanlığına ve Sosyal Güvenlik Kurumuna elektronik ortamda aktarılmasına devam edilecektir.

Kamu Bilgi Sistemlerinde Birlikte Çalışabilirlik Esasları konulu 2009/4 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca, Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi üzerinde maaş işlemleri yürütülen personelin maaş verilerinin ilgili kurumlar ile karşılıklı aktarılması işlemlerine devam edilecektir.

Memurların naklen atanmalarında kâğıt ortamında düzenlenen personel nakil bildirimini elektronik olarak düzenlenerek, atama onayı ve işe başlama yazıları da eklenmek suretiyle tüm işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Sözleşmeli bilişim personeli ve işçi gibi istihdam türlerinde istihdam edilen personelin maaş işlemlerinin de sisteme dâhil edilebilmesine yönelik teknik altyapı ve analiz çalışmalarına devam edilecektir.

Kamudaki tüm personelin maaş ve ücretlerinin merkezi bir sistem ile yönetileceği Yeni Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi projesi adı altında yeni maaş yazılımı çalışmalarına devam edilecektir.

Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile ilgili tüm fonksiyonel süreçleri destekleyen, diğer mali bilişim sistemleri ile etkileşimli çalışan, bilgi üreten ve bilgi paylaşımında bulunan, gelişmiş teknolojik imkânlarla sahip olarak geliştirilen Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi merkezli bütünleşik bir bilişim altyapısına yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin merkez muhasebe birimleri kanalıyla yapmış oldukları yurt dışı ödemelerine ilişkin gönderme emirleri ve eklerinin, elektronik ortama taşınmasına yönelik DMBS’de test çalışmaları yapılacaktır.

Kamu idarelerine teslim edilen kefalet senetlerinin elektronik ortamda; oluşturulması, doğrulanması, iletilmesi, muhafaza edilmesi, tazmini ve iade işlemlerinin gerçekleştirilmesi kapsamında e-Kefalet Uygulamasının geliştirilmesi için analiz ve teknik çalışmalar yapılacaktır.

Tahsilat türlerine ilişkin kontrol düzeyinin artırılması sağlanacak olup, elektronik ortamda gerçekleştirilen tahsilatlara ilişkin e-tahsilat uygulamasının yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilecektir.

Mahkeme harç giderlerinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesine ilişkin çalışmalar tamamlanmış olup pilot uygulama sonuçlarına göre yaygınlaştırma çalışmalarına devam edilecektir.

2018 yılında uygulamaya alınan Harcama Yönetim Sistemi ve Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi aracılığıyla harcama süreçlerindeki kontrol düzeyi artırılacak, mali işlem süreçleri daha hızlı yerine getirilecek ve karar alma süreçlerinde istatistiksel analiz yöntemleri daha yaygın kullanılacaktır. E-Belge, e-imza, e-arşiv, e-fatura gibi elektronik belge kullanımının yaygınlaşması ile kaynak kullanımında etkinlik sağlanacaktır.

İlgili bakanlıklardan gelen değerli kâğıt taleplerinin etkin bir stok yönetimi ile izlenmesi, bastırılması ve yurtdışı çıkış harç pullarının otomatik makineler vasıtası ile satışına yönelik gerekli işlemlerin yapılmasına devam edilecektir.

Devlet muhasebesinin nitelikli ve eğitim almış personel tarafından devlet muhasebesi standartlarına uygun olarak tutulması ile mali raporların doğru ve güvenilir üretilmesi için muhasebe yetkililerinin eğitim ve sertifikasyonunun sağlanmasına devam edilecektir.

Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi Projesi kapsamında; entegrasyona açık, süreç yaklaşımını esas alan ve elektronik belge altyapısına uygun “Yeni Devlet Muhasebesi Bilişim Sistemi” ile “Yeni Harcama Yönetim Sistemi” kullanımının sorunsuz bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli eğitimlerin yapılmasına devam edilecektir.

2021/14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde kamu taşıtlarıyla ilgili belirlenen tedbirlere yönelik olarak kamu idarelerinin uygulamaları titizlikle takip edilecek, taşıtların edinim, kullanım ve tasfiyesinde tasarruf bilincinin güçlendirilmesi ve kalıcı hale getirilmesine yönelik uygulamalara devam edilecektir.

BÖLÜM VII

BORÇLANMA POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

BÖLÜM VII

BORÇLANMA POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

A. KAMU KESİMİ BORÇLANMA GEREĞİ

2002 yılından sonra uygulanan ihtiyatlı maliye politikası sayesinde azalan bütçe açığına paralel olarak, kamu kesimi borçlanma gereği önemli ölçüde azalmış ve 2005 yılında negatife dönmüştür. 2002 yılında yüzde 9,7 seviyesinde olan kamu kesimi borçlanma gereğinin GSYH'ye oranı, 2006 yılında yüzde -1,7, 2007 yılında yüzde 0,1 ve 2008 yılında yüzde 1,5 olarak gerçekleşmiştir. Ancak küresel kriz nedeniyle 2009 yılında kamu kesimi borçlanma gereği yüzde 4,8'e yükselmiştir. Sonrasında ekonomide yaşanan güçlü toparlanma kamu mali dengelerimizi olumlu etkilemiş ve kamu kesimi borçlanma gereği 2010 yılında yüzde 2,2'ye ve 2011 yılında yüzde 0,1'e gerilemiştir. 2012 yılında yüzde 0,9 olarak gerçekleşen söz konusu oran 2013 yılında yüzde 0,4, 2014 yılında yüzde 0,5, 2015 yılında yüzde 0,03, 2016 yılında yüzde 1,1, 2017 yılında yüzde 1,8, 2018 yılında yüzde 2,4, 2019 yılında yüzde 3,2, 2020 yılında yüzde 3,9 ve 2021 yılında yüzde 2,5 olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılında yüzde 2,4 olarak gerçekleşen kamu kesimi borçlanma gereğinin GSYH'ye oranının, Orta Vadeli Programda (2024-2026) belirtildiği üzere 2023 yılında yüzde 6,4 ve 2024 yılında yüzde 5,9 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

B. BORÇLANMA POLİTİKASI VE BORÇ YÖNETİMİ

1. Borçlanma Politikası

2002 yılından itibaren merkezi yönetim bütçe açığının finansmanına yönelik olarak stratejik ölçütlere dayalı borçlanma politikaları yürütülmektedir. Bu kapsamda uygulanan borçlanma politikası ile öngörülebilirliğin, şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin artırılması ilkeleri çerçevesinde borç stokunun maruz kaldığı riskler gözetilerek maliyetlerin en uygun seviyeye indirilmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda piyasa koşulları da dikkate alınarak, risk analizine dayanan borçlanma stratejileri geliştirilmekte, uygun vade ve borçlanma araçları belirlenmektedir.

Kamu borç yönetiminde şeffaflığın ve öngörülebilirliğin artırılması ilkeleri çerçevesinde 2022 yılı Ekim ayında kamuoyuna duyurulan 2023 yılı Hazine Finansman Programı'yla birlikte 2023 yılı finansman programı ve iç borçlanma stratejisinin detayları kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bu kapsamda 2023 yılı itfa profili çerçevesinde TL cinsi sabit kuponlu tahvillerin “gösterge tahvil” olarak ihracının gerçekleştirileceği belirtilmiştir. Yeniden ihraç stratejisi ile piyasada daha az sayıda, likiditesi yüksek, derinliği olan senetlerin yer almasına yönelik bir borçlanma stratejisi benimsenmiştir.

Borçlanma politikaları, risk ve maliyet unsurları, piyasa koşulları ile birlikte değerlendirilerek belirlenmektedir. Bu çerçevede 2023 yılında;

- Borçlanmanın ağırlıklı olarak TL cinsinden yapılması ve yurt içi döviz cinsi borç stokunun azaltılması,
- Faiz giderlerinin optimal şekilde yönetilmesini teminen uygun enstrüman ve vade bileşimi dikkate alınarak, gelecek 12 ayda faizi yenilenecek senetler ile vadesine 12 aydan az kalmış senetlerin payının belirli bir seviyede tutulması,
- Nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla nakit rezervinin belli bir seviyede tutulması,
- Piyasa çeşitliliğinin sağlanması amacıyla uluslararası piyasalarda ABD dolarının yanında imkân olması durumunda diğer döviz cinslerinden de ihraç yapılması amaçlanmıştır.

Stratejik ölçütler çerçevesinde yürütülen borç yönetimi kapsamında, özellikle TL cinsi, sabit getirili ve uzun vadeli senetlerin toplam borçlanma içerisindeki payı önemli ölçüde artırılarak borç stoku yapısının şoklara karşı güçlendirilmesi politikasına devam edilmiştir.

İlk defa 2012 yılında yurt içi ve yurt dışı piyasalarda ihracı gerçekleştirilen kira sertifikaları 2013 yılından itibaren yurt içi piyasada düzenli olarak ihraç edilmeye başlanmış, söz konusu ihraçlara 2023 yılında da devam edilmiştir. Bu çerçevede 2023 yılı içerisinde iç piyasada Ağustos ayı itibarıyla toplam net 68,6 milyar TL tutarında Türk Lirası cinsi kira sertifikası ihracı gerçekleştirilmiştir.

2024-2026 döneminde geçmiş yıllarda olduğu gibi gerek yurt içi gerekse yurt dışındaki ekonomik koşullar ve piyasa gelişmeleri değerlendirilerek borç yönetiminin orta ve uzun vadeli hedefleri doğrultusunda, para ve maliye politikaları ile uyumlu, sürdürülebilir, saydam ve hesap verilebilir bir borçlanma politikası izlenmesi amaçlanmaktadır. Buna ilaveten finansman ihtiyaçlarının, iç ve dış piyasa koşulları ve maliyet unsurları göz önüne alınarak makul bir risk düzeyi çerçevesinde orta ve uzun vadede mümkün olan en uygun

maliyetle karşılanması ilkesi, borç yönetimi uygulamalarında temel alınmaya devam edilecektir. Bu hedefler ve stratejik ölçütlere dayalı borçlanma politikası çerçevesinde;

- Kamu borçlanma imkânlarının artırılması amacıyla yatırımcı taleplerine uygun finansman araçlarının geliştirilmesine ilişkin çalışmalara devam edilecektir.
- Devlet iç borçlanma senetleri (DİBS) piyasasının daha da gelişmesi ve likiditenin getiri eğrisi üzerinde tüm vadelerde artırılmasını teminen senetlerin azalan vadelerde yeniden ihraç edilmesini öngören ölçüt borçlanma stratejisine piyasa koşulları çerçevesinde devam edilecektir.
- DİBS birincil ve ikincil piyasasında etkinliğin artırılması amacıyla piyasa yapıcılığı sistemi uygulamasına devam edilecektir.
- Piyasa koşullarının uygun olması durumunda yeni borçlanma enstrümanları ihraç edilebilecektir.
- Şeffaflığın artırılması amacıyla kamuoyunun ihtiyaçları da dikkate alınarak, finansman programlarının ve borç bilgilerinin düzenli olarak açıklanmasına devam edilecektir.

2. Borç Yönetimi

Mali disiplin gözetilerek hazırlanan ekonomik programlar çerçevesinde para ve maliye politikaları ile uyumlu borç yönetimi politikaları uygulamalarına devam edilmektedir. 2022 yılında yüzde 16,34 seviyesinde gerçekleşen sabit faizli nakit borçlanmanın ortalama yıllık bileşik faizi 2023 yılı Ocak-Ağustos döneminde yüzde 15 olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan 2022 yıl sonunda 70 ay olan iç borçlanmanın ortalama vadesi 2023 yılı Ağustos ayı itibarıyla 61,6 ay olarak gerçekleşmiştir.

Merkezi yönetim finansmanına dair veriler 2022 yıl sonu ve 2023 Temmuz ayı sonu itibarıyla Tablo 1’de gösterilmiştir. Tablo, borçlanma ve geri ödeme tutarlarının muhasebe kayıtları ve bu kayıtlara giriş tarihleri esas alınarak düzenlenmiştir.

Tabloda “Dış Borçlanma” başlığı altında yer alan “Kullanım” kalemi yurtdışından tahvil, program kredisi ve proje kredisi şeklinde sağlanan kaynaklardan gerçekleştirilen kullanımları; “Ödeme” kalemi ise dış borç anapara geri ödemelerini ifade etmektedir.

“İç Borçlanma” başlığı altında yer alan “Satış” kalemi, Hazine tarafından ihraç edilen Devlet Tahvili, Hazine Bonosu ve Kira Sertifikası karşılığında elde edilen finansman imkânını; “Ödeme Kalemi” ise yapılan anapara geri ödemelerini göstermektedir.

“Net Borç Verme” başlığı altında yer alan “Borç Verme” kalemi, Hazine tarafından sağlanarak ikrazen kullanılan kredileri; “Geri Ödeme” kalemi ise bu kredilerden ve / veya Hazinece üstlenilen garantili kredilerden yapılan anapara tahsilatını ifade etmektedir.

“TMSF Gelir Fazlası” kalemi ise Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’nun Hazine’ye aktardığı gelir fazlalarını göstermektedir. Sayıştay Denetim Raporlarına istinaden 2014 yıl sonundan bu yana TMSF tarafından Hazine’ye aktarılan söz konusu fazlaların bütçe geliri olarak kaydedilmesine başlanmıştır.

Tablo 1’de görüldüğü üzere 2022 yılında ve 2023 yılının ilk yedi ayı sonunda Hazine’nin finansman ihtiyacının büyük kısmı iç borçlanma ile karşılanmıştır.

C. MERKEZİ YÖNETİM BORÇ STOKU

1. İç Borç Stoku

2022 yılı sonunda iç borç stoku, bir önceki yıl sonuna göre yüzde 44,2 artarak 1.905,3 milyar TL’ye ulaşmıştır. 2023 yılı Temmuz ayı itibarıyla iç borç stoku ise 2022 yılı sonuna göre yüzde 38,7 oranında artarak 2.643,1 milyar TL olmuştur. İç borç stokunu oluşturan senetlere ilişkin detaylar Tablo 2’de yer almaktadır.

Bu tabloda yer alan “Nakit İmkani Sağlayan Devlet İç Borçlanma Senetleri”, ilgili yıl merkezi yönetim bütçe kanununa dayanılarak ve bütçe açıklarını finanse etmek üzere ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetlerini içermektedir. “Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senetleri” ilgili yıl merkezi yönetim bütçe kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde ihraç edilmiş olan ve karşılığında herhangi bir nakit girişi sağlamayan senetleri, “İkrazen İhraç Edilmiş Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senetleri” ise 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun çerçevesinde merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen limit kapsamında ihraç edilen senetleri ifade etmektedir.

İç borç stokunun vadeye kalan ortalama süresi 2022 yılı sonunda 3,6 yıl, 2023 yılı Temmuz ayı itibarıyla 3,7 yıl olarak gerçekleşmiştir. İç borç stokunun yıllar itibarıyla dağılımı Tablo 3’te, yıllar itibarıyla ödenecek anapara ve faizler ise Tablo 4’te yer almaktadır.

İç borçlanma durumunu yansıtan Tablo 5’te ise 2023 Temmuz ayı itibarıyla 1.027 milyar TL tahvil ve 3 milyar TL tutarında bono ihracına karşılık, 2023 Temmuz ayı itibarıyla 272,2 milyar TL tahvil ve 18,9 milyar TL bono anapara ödemesi yapıldığı görülmektedir. Aynı tarih itibarıyla faiz ödemeleri ise toplam 191,7 milyar TL olarak gerçekleşirken yapılan net borçlanma 738,9 milyar TL olmuştur.

2. Dış Borç Stoku

2022 yıl sonu itibarıyla 113,7 milyar ABD doları tutarında olan merkezi yönetim dış borç stokunun yüzde 17,8'i uluslararası kuruluşlardan, yüzde 2,8'i hükümet kuruluşlarından, yüzde 77,2'si uluslararası tahvil piyasalarından ve yüzde 2,2'si ise özel alacaklılardan sağlanan kredilerden oluşmaktadır (Tablo 6).

Merkezi yönetim dış borç yükümlülüklerinin 31/12/2021 ve 31/12/2022 tarihleri itibarıyla durumu ile meydana gelen artış ve azalışlar Tablo 7'de yer almaktadır. Bu dönemler arasında merkezi yönetim dış borç stokunda meydana gelen değişimin kaynakları ise Tablo 7/A'da görülmektedir. Buna göre fiilen kullanılmış tutar üzerinden hesaplanan merkezi yönetim dış borç stokunda toplam 4 milyar ABD doları artış kaydedilmiştir. Söz konusu dönem içerisinde 6 milyar ABD doları tutarında net dış borçlanma yapılmış olup net prim / iskonto miktarı 71 milyon ABD doları tutarında gerçekleşmiştir. Kurlarda meydana gelen değişimler sonucunda ise merkezi yönetim dış borç stokunda 2 milyar ABD doları tutarında bir azalış yaşanmıştır.

31/7/2023 tarihi itibarıyla orta ve uzun vadeli merkezi yönetim dış borç stoku incelendiğinde, 117,8 milyar ABD doları tutarındaki stokun yüzde 17,2'sinin uluslararası kuruluşlardan, yüzde 2,5'inin hükümet kuruluşlarından, yüzde 77,7'sinin uluslararası tahvil piyasalarından ve yüzde 2,5'inin de özel alacaklılardan sağlanan kredilerden oluştuğu görülmektedir (Tablo 8).

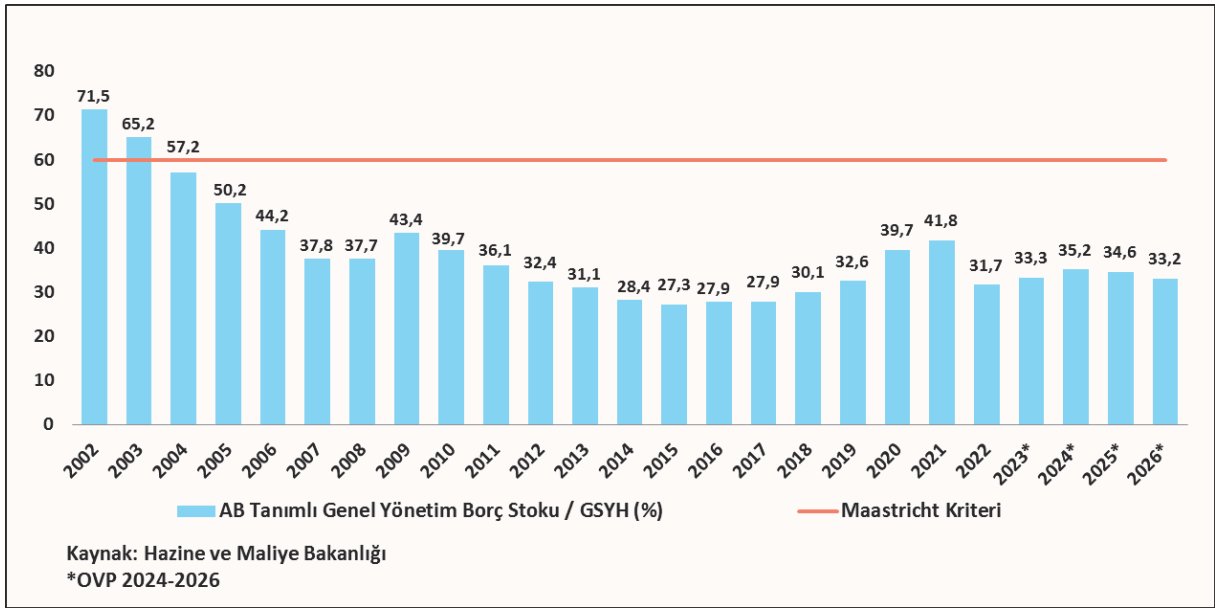
Merkezi yönetim dış borç ödeme projeksiyonunun yıllar itibarıyla dağılımı Tablo 9'da yer almaktadır. 2023 yılının son beş ayı itibarıyla 2,6 milyar ABD doları anapara ve 2,5 milyar ABD doları faiz olmak üzere toplam 5,1 milyar ABD doları tutarında dış borç geri ödemesi yapılması öngörülmektedir. Anapara ve faiz ödemelerinin yıllar itibarıyla toplam tutarı ise 159 milyar ABD doları'dır.

D.GENEL YÖNETİM BORÇ STOKU

AB'ye tam üyelik sürecinde olan Türkiye'nin kamu borç yükünün değerlendirilmesinde, adaylık süreci kapsamında yakınsama ölçütlerine göre hesaplanan AB tanımlı genel yönetim borç stoku verileri kullanılmaktadır. 2023 yılının ikinci çeyreğinde AB tanımlı borç stoku 6.529,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Avrupa Birliği'nin üye ülkeler için belirlediği Maastricht Kriterlerinde yer alan yüzde 60'lık kamu borç stoku/GSYH oranı koşulu, 2004 yılından itibaren sağlanmaktadır. 2002 yılında yüzde 71,5 olan AB tanımlı borç

stokunun GSYH'ye oranı¹, 2004 yılında yüzde 60'ın altına inerek yüzde 57,2'ye, 2008 yılına gelindiğinde ise yüzde 37,7 seviyelerine kadar düşmüş ancak 2009 yılında küresel krizin etkisiyle yüzde 43,4'e yükselmiştir. Kamu açığındaki iyileşmeler sonucunda, 2010 yılında yüzde 39,7'ye düşen AB tanımlı genel yönetim borç stokunun GSYH'ye oranı azalış eğilimini sürdürerek 2011 yılında yüzde 36,1, 2012 yılında yüzde 32,4, 2013 yılında yüzde 31,1, 2014 yılında yüzde 28,4, 2015 yılında yüzde 27,3, 2016 ile 2017 yıllarında yüzde 27,9, 2018 yılında yüzde 30,1 ve 2019 yılında yüzde 32,6 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında yüzde 39,7 olarak gerçekleşen oran, 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla yüzde 41,8 ve 31,7 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılında yüzde 33,3 olarak gerçekleşmesi beklenen söz konusu oranın 2024-2026 Orta Vadeli Program Dönemi sonu olan 2026 yılında yüzde 33,2 düzeyinde gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Grafik 1: AB Tanımlı Borç Stokunun GSYH'ye Oranı (%)

¹ Hesaplamalarda 2009 bazlı yeni GSYH serisi kullanılmıştır.

TABLO 1
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE FİNANSMANI

	(Bin TL)	
	2022 (*)	2023/7 (*)
Merkezi Yönetim Finansmanı	147.817.733	404.931.110
BORÇLANMA (Net)	469.365.874	449.207.187
Dış Borçlanma (Net)	95.771.795	67.613.661
Kullanım	215.026.592	157.081.501
Ödeme (Anapara)	-119.254.797	-89.467.841
İç Borçlanma (Net)	373.594.079	381.593.527
Satış	650.457.423	650.547.587
Ödeme	-276.863.344	-268.954.061
BORÇLANMA DIŞI KAYNAKLAR	-2.934.249	-967.878
Özelleştirme Geliri	0	0
TMSF Gelir Fazlası	0	0
Net Borç Verme (-)	-2.934.249	-967.878
Borç Verme	0	0
Geri Ödeme (-)	2.934.249	967.878
KASA/BANKA VE DİĞER İŞLEMLER	-324.482.390	-45.243.956

(*) Geçici

TABLO 2
MERKEZİ YÖNETİM İÇ BORÇ STOKU
(31/7/2023 İTİBARIYLA) (*)

	(Milyon TL)	
	2022 Aralık	2023 Temmuz
TOPLAM	1.905.331	2.643.068
Devlet Tahvilleri	1.886.435	2.640.060
Nakit İmkamı Sağlayanlar	1.723.132	2.337.615
Özel Tertip	5.589	2.811
İkraz Senetleri	157.715	299.634
Hazine Bonoları	18.896	3.009
Nakit İmkamı Sağlayanlar	18.896	3.009
Özel Tertip	0	0

Kaynak : Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

TABLO 3
MERKEZİ YÖNETİM İÇ BORÇ STOKUNUN YILLAR İTİBARIYLA DAĞILIMI
1996 - 2023 (*)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023(*)	
TOPLAM	3.149	6.283	11.613	22.920	36.421	122.157	149.870	194.387	224.483	244.782	251.470	255.310	274.827	330.005	352.841	368.778	386.542	403.007	414.649	440.124	468.644	535.448	586.142	755.052	1.060.354	1.321.189	1.905.331	2.643.068	
Devlet Tahvilleri	1.250	3.571	5.772	19.683	34.363	102.128	112.850	168.974	194.211	226.964	241.876	249.176	260.849	315.969	343.317	368.778	382.858	403.007	414.649	440.124	467.620	534.473	580.647	756.791	1.060.354	1.311.270	1.886.435	2.640.060	
Hazine Bonoları	1.528	2.375	5.841	3.237	2.058	20.029	37.020	25.413	30.272	17.818	9.594	6.134	13.978	14.056	9.525	0	3.684	0	0	0	1.025	974	5.495	18.261	0	9.920	18.896	3.009	
Konsolide Borçlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kısa Vadeli Avans	371	338	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kaynak : Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) 31/7/2023 tarihi itibarıyla

TABLO 4
MERKEZİ YÖNETİM İÇ BORÇ STOKUNA İLİŞKİN ÖDEMELER (*)

	STOK		2023 AĞUSTOS-ARALIK ÖDEMELERİ		2024 ÖDEMELERİ		2025 ÖDEMELERİ		2026 VE SONRASI ÖDEMELERİ	
	31/12/2022	31/7/2023	ANAPARA	FAİZ	ANAPARA	FAİZ	ANAPARA	FAİZ	ANAPARA	FAİZ
	TOPLAM	1.905.331	2.643.068	183.454	219.315	596.546	485.335	317.503	466.605	1.545.566
Devlet Tahvilleri	1.886.435	2.640.060	180.445	219.068	596.546	485.335	317.503	466.605	1.545.566	2.464.469
Hazine Bonoları	18.896	3.009	3.009	247	0	0	0	0	0	0

Kaynak : Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) 31/7/2023 tarihi itibarıyla kesinleşen ödemeler olup TÜFE, döviz kuru ve faiz gerçekleşmelerine göre değişebilecektir.

TABLO 5
İÇ BORÇLANMA DURUMU

	2022		2023 (*)			
	STOK (**)	BORÇLANMA	ANAPARA ÖDEMELERİ	FAİZ ÖDEMELERİ	NET BORÇLANMA	STOK
	TOPLAM	1.904.207	1.029.982	291.122	191.712	738.861
Devlet Tahvilleri	1.885.311	1.026.974	272.225	188.226	754.748	2.640.060
Hazine Bonoları	18.896	3.009	18.896	3.486	-15.887	3.009

Kaynak : Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) 31/7/2023 tarihi itibarıyla Ocak-Temmuz dönemini içermektedir.

(**) Mühasebe kayıtları dikkate alınarak hesaplanmıştır.

(**) Kur farkları dahil edilmiştir.

TABLO 6
MERKEZİ YÖNETİM DIŞ BORÇLANMA
31/12/2022 DURUMU

	31/12/2022		
	İTİBARIYLA		
	BORÇ BAKİYESİ (*)	KULLANILMAYAN (**)	TOPLAM (**)
	(1)	(2)	(1)+(2)
ALACAKLILARA GÖRE TOPLAM	113.715	8.450	122.166
A - RESMİ ALACAKLILAR	23.415	4.203	27.619
1 - HÜKÜMET KURULUŞLARI	3.202	137	3.339
KAMU FİNANSMAN KURULUŞLARI	1.432	78	1.510
MERKEZİ HÜKÜMETLER	10	0	10
RESMİ KALKINMA BANKALARI	1.760	59	1.819
2 - ULUSLARARASI KURULUŞLAR	20.214	4.066	24.280
AİİB - ASYA ALTYAPI YATIRIM BANKASI	429	505	935
CEB - AVRUPA KONSEYİ KALKINMA BANKASI	1.033	181	1.214
CTF - TEMİZ TEKNOLOJİ FONU	1	46	46
EBRD - AVRUPA İMAR VE KALKINMA BANKASI	63	236	299
EIB - AVRUPA YATIRIM BANKASI	4.384	149	4.533
ETDB - EİT TİCARET VE KALKINMA BANKASI	44	11	55
IBRD - ULUSLARARASI İMAR VE KALKINMA BANKASI	5.802	2.810	8.612
IDA - ULUSLARARASI KALKINMA BİRLİĞİ	0	0	0
IDB - İSLAM KALKINMA BANKASI	1.165	68	1.233
IFAD - ULUSLARARASI TARIMSAL KALKINMA FONU	44	60	104
IMF - ULUSLARARASI PARA FONU (***)	7.238	0	7.238
NİB - NORDİK YATIRIM BANKASI	0	0	0
OFİD - OPEC FUND FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT	11	0	11
B - ÖZEL ALACAKLILAR	90.300	4.247	94.547
1 - BORÇ	2.490	4.247	6.737
BANKACILIK DIŞI FİNANSMAN KURULUŞLARI	99	533	632
YABANCI TİCARİ BANKALAR	1.647	3.714	5.361
YERLİ TİCARİ BANKALARIN YURTDIŞI ŞUBELERİ VE DİĞER	745	0	745
2 - TAHVİL	87.810	0	87.810

Kaynak : Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) 31/12/2022 tarihli pariteler ile hesaplanmıştır.

(**) Anlaşma tarihi 31/12/2022 tarihinden küçük olan kredileri kapsamaktadır.

(***) SDR Tahsisatı dahildir.

TABLO 7
MERKEZİ YÖNETİM DIŞ BORÇLANMALARININ
31/12/2021-31/12/2022 TARİHLİ BAKİYELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
(Milyon ABD doları)

	BORÇ BAKİYESİ (*)	BORÇ BAKİYESİ (**)	% Artış/Azalış
	31/12/2021	31/12/2022	
ALACAKLILARA GÖRE TOPLAM	109.732	113.715	3,6%
A - RESMİ ALACAKLILAR	24.287	23.415	-3,6%
1 - HÜKÜMET KURULUŞLARI	3.454	3.202	-7,3%
KAMU FİNANSMAN KURULUŞLARI	1.358	1.432	5,4%
MERKEZİ HÜKÜMETLER	15	10	-31,5%
RESMİ KALKINMA BANKALARI	2.081	1.760	-15,4%
2 - ULUSLARARASI KURULUŞLAR	20.833	20.214	-3,0%
AİB - ASYA ALTYAPI YATIRIM BANKASI	79	429	443,0%
CEB - AVRUPA KONSEYİ KALKINMA BANKASI	1.095	1.033	-5,7%
CTF - TEMİZ TEKNOLOJİ FONU	0	1	175,6%
EBRD - AVRUPA İMAR VE KALKINMA BANKASI	13	63	401,1%
EİB - AVRUPA YATIRIM BANKASI	4.887	4.384	-10,3%
ETDB - EİT TİCARET VE KALKINMA BANKASI	40	44	11,1%
IBRD - ULUSLARARASI İMAR VE KALKINMA BANKASI	5.743	5.802	1,0%
IDA - ULUSLARARASI KALKINMA BİRLİĞİ	1	0	-100,0%
IDB - İSLAM KALKINMA BANKASI	1.330	1.165	-12,4%
IFAD - ULUSLARARASI TARIMSAL KALKINMA FONU	44	44	-1,7%
IMF - ULUSLARARASI PARA FONU (***)	7.587	7.238	-4,6%
NİB - NORDİK YATIRIM BANKASI	0	0	0,0%
OFİD - OPEC FUND FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT	15	11	-27,4%
B - ÖZEL ALACAKLILAR	85.445	90.300	5,7%
1 - BORÇ	1.813	2.490	37,3%
BANKACILIK DIŞI FİNANSMAN KURULUŞLARI	19	99	415,3%
YABANCI TİCARİ BANKALAR	1.317	1.647	25,1%
YERLİ TİCARİ BANKALARIN YURTDIŞI ŞUBELERİ VE DİĞER	477	745	55,9%
2 - TAHVİL	83.631	87.810	5,0%
Merkezi Yönetim Dış Borç Stokunun GSYH'ye Oranı (%)	13,6	12,6	-1,0

Kaynak : Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) 31/12/2021 tarihli pariteler ile hesaplanmıştır.

(**) 31/12/2022 tarihli pariteler ile hesaplanmıştır.

(***) SDR Tahsisatı dahildir.

TABLO 7/A
MERKEZİ YÖNETİM DIŞ BORÇLARININ
31/12/2021-31/12/2022 TARİHLİ BAKİYELERİNDEKİ DEĞİŞİMİN KAYNAKLARI

	(Milyon ABD doları)
31/12/2021 İtibarıyla Dış Borç Stoku	109.732
31/12/2022 İtibarıyla Dış Borç Stoku	113.715
Dış Borç Stokundaki Toplam Değişim	3.984
Net Dış Borçlanma	6.030
Net Prim / İskonto	-71
Çapraz Kur Değişimi	-1.975

Kaynak : Hazine ve Maliye Bakanlığı

TABLO 8
MERKEZİ YÖNETİM DIŞI BORÇLARI
31/7/2023 DURUMU

	(Milyon ABD doları)				
	BORÇ BAKİYESİ		31/7/2023 İTİBARIYLA KULLANILMAYAN		ÖDENECEK FAİZ TUTARI (*)
	(*) (1)	(2)	(*) (**) (3)	(4)	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)+(2)
ALACAKLILARA GÖRE TOPLAM	117.829	10.427		128.256	48.276
A - RESMİ ALACAKLILAR	23.296	4.799		28.095	3.652
1 - HÜKÜMET KURULUŞLARI	2.998	347		3.345	332
KAMU FİNANSMAN KURULUŞLARI	1.371	74		1.445	207
MERKEZİ HÜKÜMETLER	9	0		9	1
RESMİ KALKINMA BANKALARI	1.618	273		1.891	124
2 - ULUSLARARASI KURULUŞLAR	20.298	4.453		24.750	3.320
AİİB - ASYA ALTYAPI YATIRIM BANKASI	499	454		954	289
CEB - AVRUPA KONSEYİ KALKINMA BANKASI	1.092	406		1.498	174
CTF - TEMİZ TEKNOLOJİ FONU	1	45		46	0
EBRD - AVRUPA İMAR VE KALKINMA BANKASI	75	228		303	18
EİB - AVRUPA YATIRIM BANKASI	4.334	0		4.334	1.540
ETDB - EİT TİCARET VE KALKINMA BANKASI	54	0		54	19
IBRD - ULUSLARARASI İMAR VE KALKINMA BANKASI	5.755	3.240		8.996	929
IDA - ULUSLARARASI KALKINMA BİRLİĞİ	0	0		0	0
IDB - İSLAM KALKINMA BANKASI	1.153	21		1.174	345
IFAD - ULUSLARARASI TARIMSAL KALKINMA FONU	45	57		103	3
IMF - ULUSLARARASI PARA FONU (***)	7.280	0		7.280	0
NİB - NORDİK YATIRIM BANKASI	0	0		0	0
OFİD - OPEC FUND FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT	10	0		10	1
B - ÖZEL ALACAKLILAR	94.534	5.627		100.161	44.624
1 - BORÇ	2.921	5.627		8.549	889
BANKACILIK DIŞI FİNANSMAN KURULUŞLARI	141	750		890	45
YABANCI TİCARİ BANKALAR	2.010	4.877		6.887	754
YERLİ TİCARİ BANKALARIN YURTDIŞI ŞUBELERİ VE DİĞER	771	0		771	89
2 - TAHVİL	91.612	0		91.612	43.734

Kaynak : Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) 31/7/2023 tarihli pariteler ile hesaplanmıştır.

(**) Anlaşma tarihi 31/7/2023 tarihinden önce olan kredileri kapsamaktadır.

(***) SDR Tahsisatı dâhildir.

TABLO 9 (*) (**) (***)
MERKEZİ YÖNETİM DIŞ BORÇ ÖDEMELERİNİN
YILLAR İTİBARIYLA DAĞILIMI

(Milyon ABD doları)

YILLAR	ANAPARA	FAİZ	TOPLAM
2023 (Ağustos - Aralık)	2.631	2.470	5.101
2024	10.514	6.441	16.954
2025	14.334	5.812	20.146
2026	12.325	4.950	17.275
2027	12.064	4.306	16.369
2028+ (***)	58.809	24.297	83.106
TOPLAM	110.676	48.276	158.952

Kaynak : Hazine ve Maliye Bakanlığı

- (*) 31/7/2023 tarihli pariteler ile hesaplanmıştır.
- (**) Anapara/faiz tutarları gerçekleşen kullanımlar üzerinden hesaplanan projeksiyon bilgileridir.
- (***) SDR tahsisatı anapara ödemesiz olduğundan anapara ödeme projeksiyonlarında yer almamaktadır.
- (****) 2028 ve sonraki yılları kapsamaktadır.

BÖLÜM VIII

KAMU PERSONEL SİSTEMİ

BÖLÜM VIII

KAMU PERSONEL SİSTEMİ

A. KADRO VE POZİSYON İŞLEMLERİ

2023 yılında kamu idare, kurum ve kuruluşlarıyla ilgili kadro ve pozisyon işlemleri; On Birinci Kalkınma Planı, (2023-2025) Dönemi Orta Vadeli Programı, 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu, 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve ilgili mevzuatta yer alan istihdama ilişkin ilke ve hedefler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

1- Kadrolu Personel

Kamu idare, kurum ve kuruluşlarının kadro ihtiyaçları, 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi gereğince, mevcut kadrolarda sınıf, unvan ve derece değişikliği yapılmak suretiyle karşılanmaya çalışılmıştır. Bu şekilde karşılanamayan zorunlu ihtiyaçlar için 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 5 inci maddesi uyarınca Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle kadro ihdas edilmiştir.

2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 11 inci maddesinde, Kararname kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarının; memur ve öğretim elemanı kadrolarına açıktan veya diğer kurum ve kuruluşlardan nakil suretiyle yapabilecekleri yıllık atama sayısının, bu sayı sınırlamasına tabi tutulmayacak atamalar ile uygulamaya ilişkin hususların, öğretim elemanları için Yükseköğretim Kurulunun görüşü alınmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda kamu idare, kurum ve kuruluşlarının 2023 yılı personel ihtiyaçları 8/3/2023 tarihli ve 2023-117 sayılı, 3/5/2023 tarihli ve 2023-266 sayılı, 4/8/2023 tarihli ve 2023-373 sayılı ve 15/9/2023 tarihli ve 2023-443 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları çerçevesinde karşılanmıştır.

2- Sözleşmeli Personel

Kamu idare, kurum ve kuruluşlarının 2023 yılında ihtiyacı olan ilave sözleşmeli personel pozisyonları 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 7 nci maddesi ve 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 8 inci maddesi ile ilgili diğer mevzuat çerçevesinde ihdas edilmiş olup boş sözleşmeli personel pozisyonlarından uygun görülenlere açıktan alım izni verilmiştir.

3- İşçiler

2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca kamu idare, kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan sürekli işçi kadroları ihdas edilmiş, boş işçi kadrolarından uygun görülenlere açıktan atama izni verilmiştir.

4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen idarelerde geçici işçi pozisyonlarında personel çalıştırılmasına, ilgili mevzuatta yer alan hükümler uyarınca 2023 yılında da devam edilmiştir.

4- İstihdam Sayıları

10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun 18/11/2005 tarihinde yürürlüğe girmesiyle resmi istatistik üretiminde programlı döneme geçilmiş, kurum ve kuruluşların resmi istatistik faaliyetlerinin program vasıtasıyla koordine edilmesi benimsenmiştir. Bu itibarla 31/12/2021 tarihli ve 5054 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kabul edilen 2022-2026 dönemi Resmi İstatistik Programında, kamu istihdamına ilişkin istatistiklerin Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından İçişleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı kayıtları da kullanılarak derlenen veriler esas alınarak hazırlanacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda Strateji ve Bütçe Başkanlığınca ülke genelinde tüm kamu istihdamına ilişkin rakamlar üçer aylık dönemler itibarıyla konsolide edilerek kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı Cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, (II) sayılı Cetvelde yer alan özel bütçeli idareler, (III) sayılı Cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar, (IV) sayılı Cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile 5018 sayılı Kanun ekinde olmayıp 2 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ekinde yer alan kamu idare kurum ve kuruluşları, döner sermayeler ve kefalet sandıklarının kadro ve pozisyon sayılarına; istihdam şekli, bütçe türü, kadro derecesi ve hizmet sınıfı itibarıyla Tablo (1-5)'te yer verilmiştir.

B. KAMU GÖREVLİLERİNİN AYLIKLARI

Kamu görevlilerine ilişkin genel düzenlemeler;

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda,
- 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda,
- 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda,
- 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda,
- 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununda,
- 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununda,
- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede

yer almaktadır.

Bu bölümde kamu görevlilerine yapılan temel ödeme unsurlarından bazılarının açıklamalarına, kamu görevlilerinin aylıklarına ilişkin son dönemde yapılan mevzuat değişikliklerine, kamu görevlilerinin geneline ve hizmet kollarına yönelik mali ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme ile kamu toplu iş sözleşmeleri çerçeve anlaşma protokolünde yer alan hükümlere, kamu görevlilerine yapılan ödeme miktarını etkileyen katsayı ve ücret artışlarına ve ücretlerden alınan gelir vergisi tarifesinde ve indirim tutarlarında yapılan düzenlemelere ilişkin önemli bazı bilgilere yer verilmiştir.

1. Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Hakları

1.1. Aylık Gösterge

14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43 üncü maddesinin (A) bendi ve 926 sayılı Kanunun 137 nci maddesi hükmü uyarınca aylıklar; derece, kademe ve rütbe esasına göre düzenlenen aylık gösterge tablolarında yer alan gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden ödenmektedir.

2914 sayılı Kanunun 5 inci maddesi uyarınca, bu Kanuna tabi personelin aylıklarının hesabında da Devlet memurlarının aylıklarının hesabında esas alınan aylık gösterge tablosu dikkate alınmaktadır.

3269 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi uyarınca uzman erbaşların aylıklarında anılan Kanuna ekli (I) sayılı aylık gösterge tablosu; 3466 sayılı Kanunun 21 inci maddesi uyarınca

da uzman jandarmaların aylıklarında, 926 sayılı Kanundaki uzman jandarmalar için belirlenen gösterge tablosu esas alınmaktadır.

1.2. Ek Gösterge

Kamu görevlilerine ödenecek ek göstergeler; 657 sayılı Kanununun 43 üncü maddesinin (B) bendi, 926 sayılı Kanununun 137 nci, 2914 sayılı Kanununun 5 inci, 3269 sayılı Kanununun 16 ncı ve 3466 sayılı Kanununun 21 inci maddeleri ile düzenlenmiştir.

Yukarıda sayılan personel kanunlarına ekli ek gösterge cetvellerinde hizmet sınıfı, kadro unvanı, rütbe ve derecelere göre belirtilen gösterge rakamları memur aylık katsayısı ile çarpılarak ek gösterge tutarı hesaplanmaktadır.

1.3. Taban Aylığı

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesi hükmü uyarınca aylıklarını 657 sayılı Kanun, 926 sayılı Kanun, 3466 sayılı Kanun, 3269 sayılı Kanun, 2914 sayılı Kanuna göre almakta olan personele, (1.000) gösterge rakamının taban aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunan tutar üzerinden memuriyet taban aylığı ödenmektedir.

1.4. Kıdem Aylığı

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesi gereğince, taban aylığından yararlanan personele hizmet süresi itibarıyla belirlenen kıdem göstergesinin memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutar üzerinden ödenmektedir.

Kıdem göstergesi, (500) gösterge rakamını geçmemek üzere her hizmet yılı için (20) gösterge olarak belirlenmiştir.

1.5. Zamlar (Yan Ödeme)

657 sayılı Kanununun 152 nci maddesi ile 926 sayılı Kanununun ek 3 üncü maddesi uyarınca ödenecek yan ödemeler, bu maddelerin verdiği yetkiye dayanarak Cumhurbaşkanı Kararı ile çıkarılan yan ödeme kararnamelerinde sınıf, unvan, rütbe, derece, görev yeri ve benzeri niteliklere göre tespit edilen iş güçlüğü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zammı/tazminatı puanları yan ödeme katsayısı ile çarpılarak hesaplanmaktadır.

1.6. Tazminatlar

657 sayılı Kanununun 152 nci maddesinde düzenlenen özel hizmet tazminatı, eğitim öğretim tazminatı, emniyet hizmetleri tazminatı, din hizmetleri tazminatı, mülki idare amirliği özel hizmet tazminatı, adalet hizmetleri tazminatı, denetim tazminatı ve diğer tazminatlar en

yüksek Devlet memuru brüt aylığına (ek gösterge dâhil) maddede belirlenen tavan oranlarını aşmamak üzere her yıl Cumhurbaşkanlığı Kararı ile belirlenen oranların uygulanması sonucu bulunan tutarlar üzerinden ödenmektedir.

657 sayılı Kanunda öngörülen tazminatlarla aynı nitelikte olmak üzere 926 sayılı Kanuna tabi personele anılan Kanunun ek 17 nci maddesi uyarınca hizmet tazminatı, 2914 sayılı Kanuna tabi personele aynı Kanunun 12 nci maddesi uyarınca üniversite ödeneği ödenmektedir.

1.7. Makam Tazminatı

657 sayılı Kanunun ek 26 ncı, 926 sayılı Kanunun ek 18 inci ve 2914 sayılı Kanunun ek 2 nci maddeleri uyarınca, söz konusu Kanunlara ekli makam tazminatı cetvellerinde yer alan kadro unvanlarına atanan personele anılan cetvellerde bu unvanlar için belirlenen gösterge rakamlarının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden ödenmektedir.

1.8. Temsil Tazminatı

4505 sayılı Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddesi uyarınca aylıklarını 657 sayılı Kanun, 926 sayılı Kanun ve 2914 sayılı Kanuna göre alıp makam tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile belirlenecek olanlara (30.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere temsil tazminatı ödenmekte olup tavan gösterge rakamını üç katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir. 10/3/2000 tarihli ve 2000/457 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kimlere temsil tazminatı ödeneceği belirlenmiş bulunmaktadır.

1.9. Görev Tazminatı

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin (C) bendinde, (7.000) gösterge rakamından daha düşük göstergeler üzerinden makam tazminatı öngörülen kadrolara atanmış olanlara (15.000) gösterge rakamını geçmemek üzere Cumhurbaşkanlığına tespit edilecek gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutar üzerinden görev tazminatı ödeneceği hükme bağlanmış olup görev tazminatı tavan gösterge rakamlarını üç katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir. 12/5/2008 tarihli ve 2008/13694 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kimlere görev tazminatı ödeneceği belirlenmiş bulunmaktadır.

1.10. Ek Ödeme

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesinde düzenlenen ek ödeme, en yüksek Devlet memuru brüt aylığına (ek gösterge dâhil) söz konusu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı Cetvelde yer alan ek ödeme oranlarının uygulanması sonucu bulunan tutarlar üzerinden ödenmektedir.

1.11. Ücret ve Tazminat

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesinde düzenlenen ücret ve tazminat ödemeleri, anılan Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) ve (III) sayılı Cetvellerde yer alan kadro unvanlarına karşılık gelen gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden ödenmektedir.

1.12. Aile Yardımı Ödeneği

Aile yardımı ödeneği, 657 sayılı Kanununun 202 ila 206 ncı maddeleri uyarınca memurun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi ile çocuklarından her biri için öngörülen gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden ödenmektedir.

Aile yardımı ödeneğinden 926 sayılı Kanununun 153 ila 157 nci, 2914 sayılı Kanununun 10 uncu, 2802 sayılı Kanununun 111 inci, 3269 sayılı Kanununun 16 ncı ve 3466 sayılı Kanununun 21 inci maddeleri gereğince bu Kanunlara tabi personel de yararlanmaktadır.

1.13. İlave Ödeme

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 40 ıncı maddesinde düzenlenen ilave ödeme, (15.965) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödenmektedir.

2. Katsayılar ve Ücret Artışları

2.1. Memur ve Sözleşmeli Personel

657 sayılı Kanununun 154 üncü maddesinde aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge ve kıdem aylığı gösterge rakamlarının aylık tutarlarına çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı ve memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylık katsayısının, üçer veya altışar aylık dönemler itibarıyla uygulanmak üzere her yıl bütçe kanunu ile tespit olunacağı ve söz konusu katsayıların ülkenin ekonomik gelişmesi, genel geçim şartları ve Devletin mali imkânları göz önünde bulundurulmak suretiyle mali yılın

ikinci yarısının tamamı veya üçer aylık dönemleri itibarıyla uygulanmak üzere Cumhurbaşkanınca değiştirilebileceği belirtilmektedir. Ancak 7/5/2010 tarihli ve 5982 sayılı Kanun ile Anayasanın 53 üncü ve 128 inci maddelerinde yapılan değişiklik neticesinde memurlar ve diğer kamu görevlilerine toplu sözleşme yapma imkânı getirilmiştir.

Bu çerçevede 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununda gerekli düzenlemeler yapılmak suretiyle kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında yapılacak artışların toplu sözleşmeyle belirlenmesine imkân tanınmıştır. 25/8/2021 tarihli ve 31579 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme ile 2022 ve 2023 yılları için kamu görevlilerinin geneline ve hizmet kollarına yönelik mali ve sosyal haklarında yapılan artışlar belirlenmiştir.

6. Dönem Toplu Sözleşme ile 2023 yılı için kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında birinci altı aylık dönemde yüzde 8, ikinci altı aylık dönemde yüzde 6 oranında artış yapılması hüküm altına alınmıştır. 2022 yılı Aralık ayı TÜFE endeksinin 2022 yılı Haziran ayı TÜFE endeksine göre altı aylık değişim oranının, aynı dönem için öngörülen yüzde 7’lik artış oranını aşmış olması nedeniyle yüzde 8,48 oranında enflasyon farkı oluşmuştur. Kamu görevlilerine 2023 yılı Ocak ayı için 6. Dönem Toplu Sözleşmede öngörülen yüzde 8 oranında zam ile yüzde 8,48 oranında enflasyon farkı dahil yüzde 16,48 oranında zam yapılması gerekirken, 12/1/2023 tarihli ve 7431 sayılı Kanun ile yüzde 30 oranında zam yapılmıştır. Böylelikle kamu görevlilerine yüzde 13,52 oranında refah payı verilmiş ve bu refah payı sonraki dönem enflasyon farkı hesabına dahil edilmemiştir. Dolayısıyla, kamu görevlilerinin mali hakları yüzde 13,52 oranındaki refah payını da yansıtabilecek şekilde 13/1/2023 tarihli ve 1843378 sayılı Hazine ve Maliye Bakanlığı Genelgesi ile 2023 yılı Ocak ayından geçerli olmak üzere yeniden belirlenmiş ve böylece kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları bu dönemde yüzde 30 oranında artırılmıştır. 2023 yılı Haziran ayı TÜFE endeksinin 2022 yılı Aralık ayı TÜFE endeksine göre altı aylık değişim oranının, aynı dönem için öngörülen yüzde 8’lik artış oranını aşmış olması nedeniyle 6. Dönem Toplu Sözleşmenin İkinci Kısım Birinci Bölümünün 5 inci maddesinin dördüncü fıkrası ile belirlenmiş olan katsayılar; yüzde 11,55 oranındaki enflasyon farkını da yansıtabilecek şekilde 7/7/2023 tarihli ve 2298391 sayılı Hazine ve Maliye Bakanlığı Genelgesi ile 2023 yılı Temmuz ayından geçerli olmak üzere yeniden belirlenmiş ve böylece kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları bu dönemde yüzde 17,55 oranında artırılmıştır. Bu düzenlemeler neticesinde kamu görevlilerinin

mali ve sosyal hakları; 2023 yılının birinci altı aylık döneminde yüzde 30, ikinci altı aylık döneminde yüzde 17,55 olmak üzere kümülatif olarak yüzde 52,81 oranında artırılmıştır.

Bununla birlikte 14/7/2023 tarihli ve 7456 sayılı Kanun ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ek 40 ıncı madde eklenmek suretiyle, mezkûr madde kapsamındaki kamu görevlilerine (15.965) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ödeme yapılması hüküm altına alınmıştır. Böylelikle 2023 yılı ikinci dönemi için kamu görevlilerine brüt 8.139 TL ilave ödeme yapılmasına imkân sağlanmıştır.

Ayrıca 2023 yılı Aralık ayı TÜFE endeksinin 2023 yılı Haziran ayı TÜFE endeksinde göre altı aylık değişim oranının, 6. Dönem Toplu Sözleşme ile aynı dönem için öngörölmüş olan yüzde 6'lık artış oranını aşması halinde; kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları anılan dönemlere ilişkin enflasyon rakamının ilan edildiği ayın 1'inden itibaren geçerli olmak üzere aşan kısmı kadar artırılabacaktır.

Öte yandan 31/8/2023 tarihli ve 2023/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı ile 2024 yılı için kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında birinci altı aylık dönemde yüzde 15 oranında, ikinci altı aylık dönemde yüzde 10 oranında artış yapılması hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte 2024 yılı Haziran ayı TÜFE endeksinin 2023 yılı Aralık ayı TÜFE endeksinde göre altı aylık değişim oranının, aynı dönem için öngörölen artış oranını ve 2024 yılı Aralık ayı TÜFE endeksinin 2024 yılı Haziran ayı TÜFE endeksinde göre altı aylık değişim oranının, aynı dönem için öngörölen artış oranını aşması hallerinde; kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları, söz konusu dönemlere ilişkin enflasyon rakamının ilan edildiği ayın 1'inden geçerli olmak üzere aşan kısım kadar artırılabacaktır.

2.2 İşçiler

9/5/2023 tarihinde imzalanan “2023 Yılı Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolü” uyarınca işçi ücretlerinin, 2023 yılının birinci altı aylık döneminde yüzde 45 oranında ve ikinci altı aylık döneminde yüzde 15 oranında, 2024 yılının birinci altı aylık döneminde yüzde 10 oranında ve ikinci altı aylık döneminde yüzde 10 oranında artırılmasına karar verilmiş olup anılan dönemlerde gerçekleşen enflasyon farkının, söz konusu zam oranlarına ayrıca ilave edileceği hüküm altına alınmıştır.

Çerçeve Anlaşma Protokolü ile toplu iş sözleşmelerinin yürürlük başlangıç tarihinde aylık brüt çıplak ücretleri; 15.000 TL'nin altında olan işçilerin aylık brüt çıplak ücretleri 15.000 TL'ye yükseltilmiştir.

Toplu iş sözleşmelerinde, birleştirilmiş sosyal yardım brüt 1.100 TL/Ay, ek ödeme brüt 2.500 TL/Yıl, yemek yardımı net 65 TL/Gün ve giyim yardımı brüt 700 TL/Yıl altında belirlenmiş tutarlar Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolü ile öncelikle bu tutarlara yükseltilmiş, ayrıca bu tutarların 2023 ve 2024 yıllarının ilgili iki dönemi için öngörülen zam oranları ile artırılması hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte daha önce brüt 7 TL/Ay olarak belirlenmiş olan hizmet zammı tutarı brüt 15 TL'ye yükseltilmiştir.

3. Gelir Vergisi Tarifesi ve İndirim Tutarlarında Yapılan Düzenlemeler ile Vergi İstisnaları

3.1. Vergi İstisnası

31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Asgari geçim indirimi" başlıklı 32 nci maddesi, 22/12/2021 tarihli ve 7349 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasıyla yürürlükten kaldırılarak, ücret gelirlerinden asgari geçim indirimi yapılması uygulamasına son verilmiştir.

7349 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen bent ile hizmet erbabının, ödemenin yapıldığı ayda geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarından işçi sosyal güvenlik kurumu primi ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan tutarına isabet eden ücretleri gelir vergisinden, anılan Kanunun 4 üncü maddesi ile 488 sayılı Damga Vergisi Kanununda yapılan düzenlemeyle de ücret gelirlerinin aylık brüt asgari ücrete isabet eden kısmı damga vergisinden istisna tutulmuştur.

3.2 Tarife

193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yer alan gelir vergisine tabi gelirlerin vergilendirilmesinde esas alınan tarifeler 30/12/2022 tarihli ve 32059 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 323 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2022 takvim yılı gelirlerinin vergilendirilmesinde esas alınmak üzere aşağıdaki şekilde yeniden belirlenmiştir.

Buna göre gelir vergisine tabi gelirler;

- 70.000 TL'ye kadar % 15,
- 150.000 TL'nin 70.000 TL'si için 10.500 TL, fazlası % 20,
- 370.000 TL'nin 150.000 TL'si için 26.500 TL (ücret gelirlerinde 550.000 TL'nin 150.000 TL'si için 26.500 TL), fazlası % 27,
- 1.900.000 TL'nin 370.000 TL'si için 85.900 TL,

(ücret gelirlerinde 1.900.000 TL'nin 550.000 TL'si için 134.500 TL), fazlası	% 35
- 1.900.000 TL'den fazlasının 1.900.000 TL'si için 621.400 TL (ücret gelirlerinde 1.900.000 TL'den fazlasının 1.900.000 TL'si için 607.000 TL), fazlası	% 40

oranında vergilendirilmektedir.

3.3 Engellilik İndirimi

193 sayılı Kanununun 31 inci maddesinde düzenlenen engellilik indirimi tutarları 30/12/2022 tarihli ve 32059 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 323 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2023 takvim yılı için yeniden belirlenmiştir.

Buna göre çalışma gücünün asgari yüzde 80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece engelli, asgari yüzde 60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece engelli, asgari yüzde 40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece engelli sayılmakta ve aşağıda engellilik dereceleri itibarıyla belirlenen aylık tutarlar, hizmet erbabının ücretinden indirilmektedir.

Engellilik indirimi;	
- Birinci derece engelliler için	4.400 TL,
- İkinci derece engelliler için	2.600 TL,
- Üçüncü derece engelliler için	1.100 TL,

olarak belirlenmiştir.

4. Mevzuat Değişiklikleri

4.1. Genel Düzenlemeler

1) 12/1/2023 tarihli ve 7431 sayılı Kanunla 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 43 üncü madde ile kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında 2023 yılı Ocak ayından geçerli olmak üzere yüzde 30 oranında artış uygulanması hüküm altına alınarak kamu görevlilerine yüzde 13,52 oranında refah payı verilmiştir.

2) 14/7/2023 tarihli ve 7456 sayılı Kanunla;

- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ek 40 ıncı madde eklenmek suretiyle, mezkûr madde kapsamındaki kamu görevlilerine (15.965) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ödeme yapılması hüküm altına alınmıştır.

- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa eklenen ek 86 ncı madde ile söz konusu Kanuna göre emekli, adi malullük, vazife malullüğü aylığı ile dul ve yetim aylığı bağlananlara, ödenen aylıklar ve aynı Kanunun ek 81 ve ek 85 inci maddeleri uyarınca yapılan ek ödemeler hariç aylıkları ile birlikte her ay itibarıyla yapılan ödemeler toplamının yüzde 6,34'ü oranında ilave ödeme yapılması kararlaştırılmıştır.

3) 19/1/2023 tarihli ve 7433 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile 657 sayılı Kanuna eklenen geçici 48 inci madde uyarınca sözleşmeli personel pozisyonlarında çalışmakta olanlardan, kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatı ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda; bir yıldan az süreli, ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışanlar ile yükseköğretim kurumlarının araştırma-geliştirme projelerinde proje süreleriyle sınırlı olarak çalışanlar hariç olmak üzere; ilgili maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam eden ve 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşıyanların memur kadrolarına kurumlarınca atanabilmesine imkân sağlanmıştır.

4) 30/3/2023 tarihli ve 7447 sayılı Kanun ile;

- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 270 sayılı Yüksek Hâkimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede yapılan düzenlemelerle bazı hâkim ve savcı kadroları için ilgili mevzuatında öngörülen kıstas aylık oranı, ek gösterge, ek tazminat ve yüksek hâkimlik tazminatında düzenleme yapılmıştır.

- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek 39 uncu madde ile bazı uzman tabip ve uzman diş tabibi kadro veya pozisyonlarında bulunanlara ilave ödeme yapılması hüküm altına alınmıştır.

- 6/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna eklenen geçici 11 inci madde ile kurumun, 1/4/2023-30/6/2023 tarihleri arasında mesai saatleri dışında fiilen fazla çalışma yapan 657 sayılı Kanuna tabi personeline ayda 100 saati ve 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin on katını aşmamak kaydıyla fazla çalışma ücreti ödenebilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

- 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin değiştirilen üçüncü fıkrası ile mezkûr maddede yer alan ikinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında vize edilen geçici iş pozisyonlarında çalışanların çalışma sürelerinin, aynı vize dönemi içinde 11 ay 29 güne kadar uzatılabilmesi imkanı sağlanmıştır.

5) 28/12/2022 tarihli ve 6617 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesi ile 17/4/2006 tarihli ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Kararın 2023 yılında da uygulanmasına devam olunması kararlaştırılmış, 2 nci maddesi ile eğitim öğretim tazminatı oranları; uzman öğretmen unvanını kazanmış olanlardan aylıklarının 1 inci ve 2 nci derecelerden alanlar için 60, diğer derecelerden aylık alanlar için 50; başöğretmen unvanını kazanmış olanlardan aylıklarının 1 inci ve 2 nci derecelerden alanlar için 120, diğer derecelerden aylık alanlar için 100 olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

6) 12/5/2023 tarihli ve 7268 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesi ile 17/4/2006 tarihli ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar uyarınca “peyzaj mimarı” ve “iç mimar” unvanları için 800 puan iş güclüğü zammı ve 975 puan temininde güçlük zammı öngörülmüş, Kararın 2 nci maddesi ile aynı unvanlar için özel hizmet tazminatı oranı yüzde 152 olarak belirlenmiştir.

7) 11/6/2023 tarihli ve 7254 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre subay, astsubay, uzman jandarma çavuş ve uzman erbaşlara ödenecek iş güclüğü, iş riski, eleman temininde güçlük zammı ve mali sorumluluk tazminatı düzenlenmiştir.

8) 4/7/1956 tarihli ve 6772 sayılı Kanun kapsamına giren kurumlarda çalışan işçilere, anılan Kanunun 3 üncü maddesine göre 5/1/2023 tarihli ve 6649 sayılı ile 15/6/2023 tarihli ve 7316 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları uyarınca 27/1/2023, 17/4/2023, 23/6/2023 ve 18/12/2023 tarihlerinde ilave tediye ödenmesine karar verilmiştir.

9) 9/10/2022 tarihli ve 32008 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile kapsamında bulunan sağlık personelinin taban ve teşvik ek ödeme ile hizmet alanı-kadro unvan katsayılarında düzenlemeler yapılmıştır.

10) 9/1/2023 tarihli ve 6656 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne Yapılacak Yolculuklarda Verilecek Gündeliklere Dair Karar ile Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar yürürlüğe konulmuştur.

11) 7/1/2023 tarihli ve 32066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "2 Sıra No.lu Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği Uygulama Tebliği" ile Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği çerçevesinde 2023 yılında öğle yemeği servisinden faydalanacak olanlardan alınacak günlük yemek bedeli tutarları belirlenmiştir.

4.2. 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Kahramanmaraş Merkezli Depremler Nedeniyle Kamu Personeline Yönelik Yapılan Düzenlemeler

1) 14/2/2023 tarihli ve 122 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu kurum veya kuruluşlarında görev yapanların, ilgili mevzuattaki şartlara ve kısıtlamalara tabi olmaksızın, olağanüstü halin gerekli kıldığı durumlar sebebiyle olağanüstü hal kapsamındaki illerde ihtiyaç duyulan birim veya hizmetlerde görevlendirilebileceği; kurumlar arası görevlendirilenlerin mali ve sosyal hak ve yardımlarını kurumlarından alacağı ve görevlendirildikleri süre boyunca kurumlarından aylıklı izinli sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

2) 14/2/2023 tarihli ve 6793 sayılı, 14/2/2023 tarihli ve 6794 sayılı, 16/2/2023 tarihli ve 6810 sayılı, 23/2/2023 tarihli ve 6863 sayılı Cumhurbaşkanı Kararları ile ilgili Kararlarda belirtilen hükümler kapsamında görev yapmakta olan personelin, 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle eğitime ara verilen günlerde üzerlerinde bulunan ek ders görevlerini yapmış sayılarak karşılığında ek ders ücretinden yararlandırılmasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

3) 11/5/2023 tarihli ve 7267 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 1 inci maddesi ile 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle Karar kapsamındaki yerlerde sürekli görevle fiilen çalışmakta olan veya depremle ilgili bir görevin ifası amacıyla bu kapsamdaki yerlerde geçici olarak görevlendirilen, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi personel, kamu kurum ve kuruluşlarında sürekli ve geçici işçi olarak çalıştırılan personel ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve diğer mevzuat uyarınca sözleşmeli olarak çalıştırılan personel ile

ilgili mevzuatı uyarınca istihdam edilen diğer personele, 6/2/2023 tarihinden itibaren 6 ay süreyle 2.059,99 TL tazminat ödenmesi kararlaştırılmış; söz konusu Kararın 2 nci maddesi ile kapsamdaki yerlerde depremler nedeniyle fiilen fazla çalışma yaptırılan 657 sayılı Kanuna tabi personele; 6/2/2023 tarihinden itibaren 6 ay süreyle, ayda 90 saati geçmemek üzere, saat başına yılı merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen fazla çalışma ücretinin 2 katı tutarınca fazla çalışma ücreti ödeneceği hükme bağlanmıştır.

4) 14/2/2023 tarihli ve 2023/5 sayılı Afet Bölgesindeki Kamu Çalışanlarına Yönelik Tedbirler konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler sebebiyle olağanüstü hal ilan edilen illerdeki kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan mezkûr tarihten geçerli olmak üzere idari izinli sayılacaklar veya uzaktan çalışma, dönüşümlü çalışma gibi esnek çalışma usullerine tabi tutulacakların belirlenmesine ilişkin hususların; afetten etkilenme durumlarına göre, gerekli tedbirler alınarak hizmetlerin aksatılmaması kaydıyla il valilerince değerlendirileceği belirtilmiştir.

5. 2024 ve 2025 Yıllarını Kapsayan Kamu Görevlilerinin Geneline Yönelik Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı ile Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 7. Dönem Toplu Sözleşme

4688 sayılı Kanununun 28 ila 32 nci maddelerine dayanılarak akdedilen 2024 ve 2025 Yıllarını Kapsayan Kamu Görevlilerinin Geneline Yönelik Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı ile Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 7. Dönem Toplu Sözleşmede;

5.1. 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karara ekli;

a) (I) sayılı Cetvele göre emanet memuru kadrolarında bulunanlar için öngörülen iş riski zammının bir kat artırımlı uygulanması,

b) (I) sayılı Cetvele göre zabıta amiri, zabıta müdür yardımcısı zabıta amir yardımcısı, zabıta başkomiseri, zabıta komiseri, zabıta komiser yardımcısı ve zabıta memuru kadrolarında bulunanlara dereceleri itibarıyla yararlanmakta oldukları zam puanlarının bir kat artırımlı olarak uygulanması,

c) (I) sayılı Cetvelin “(A) Genel İdare Hizmetleri Bölümü”nün 37 nci sırasında öngörülen mali sorumluluk zammı puanının, kadro veya görevleri itibarıyla mali sorumluluk zammından yararlanamayan veya daha düşük puan üzerinden söz konusu zamdan

yararlananlardan taşınır kayıt yetkilisi veya taşınır mal sorumlusu olarak görevlendirilen Devlet memurları için de uygulanması,

ç) (I) sayılı Cetvelin “(B) Teknik Hizmetler Bölümü”nün 4 üncü sırasında hizmet yılları dikkate alınarak öngörülen iş güçlüğü ve temininde günlük zammı puanları ile (II) sayılı Cetvelin “(E) Teknik Hizmetler” bölümünün 1 inci sırasının (d) bendinde öngörülen tazminat ve ek tazminat oranlarının, müze araştırmacısı, arşivci, folklor araştırmacısı, kütüphaneci, kitap pataloğu ve sosyolog unvanlı kadrolarda bulunan Devlet memurları için de uygulanması,

d) (I) sayılı Cetvelin “(B) Teknik Hizmetler Bölümü”nün 4 üncü ve 5 inci sıralarında öngörülen iş güçlüğü ve temininde günlük zammı puanları ile (II) sayılı Cetvelin “(E) Teknik Hizmetler Bölümü”nün 1 inci sırasının (d) bendi ile 2 nci sırasında öngörülen tazminat ve ek tazminat oranlarının, programcı ve çözümleyici unvanlı kadrolarda bulunan personel için de uygulanması,

e) (I) sayılı Cetvelin “(C) Sağlık Hizmetleri Bölümü”nün 7 nci sırasında unvanlar ve öğrenim durumları itibarıyla öngörülen zam puanları ve tazminatların, Zirai Mücadele, Zirai Karantina, Veteriner Sınır Kontrol Noktası, Şap Enstitüsü, Referans Laboratuvarı, Sertifikasyon Kontrol Laboratuvarı, Kontrol Enstitüsü, Araştırma Müdürlüğü, Test, Üretim ile Üretim Müdürlüklerinde görev yapan personelden aynı unvan ve aynı öğrenim durumuna sahip Devlet memurları için de uygulanması,

f) (II) sayılı Cetvele göre KİT’lerde görev yapan başmüdür, kombina, fabrika, müessese ve işletme müdürlerinin yararlanmakta oldukları tazminat oranlarının 30 puan, KİT’lerde görev yapan bölge müdür yardımcıları, daire başkan yardımcıları ve birinci fıkradan yararlanmayan müdürler ile müdür yardımcılarının yararlanmakta oldukları tazminat oranlarının 25 puan, sivil savunma uzmanı kadrosunda bulunanların tazminat oranlarının 5 puan, 657 sayılı Kanununun 152 nci maddesinin “II- Tazminatlar” kısmının “(A) Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (i) bendinde yer alan uzman ve denetmenler ile bunların yardımcılarının tazminat oranlarının sırasıyla 10 ve 7 puan, ilgili mevzuatı kapsamında uzman hemşire ve uzman ebe unvanını ihraz edenlerin tazminat oranlarının ise 7 puan artırılması,

g) (II) ve (III) sayılı Cetvellere göre şef kadrolarında bulunanların yararlanmakta oldukları tazminat oranlarının 22 puan, amir kadrolarında bulunanların yararlanmakta oldukları tazminat oranlarının 12 puan, itfaiye amiri, itfaiye müdür yardımcısı, itfaiye başçavuşu, itfaiye çavuşu, itfaiye onbaşısı, itfaiye grup amiri, itfaiye eri ve itfaiye şoförü ile

zabıta amiri, zabıta amir yardımcısı, zabıta başkomiseri, zabıta komiseri, zabıta komiser yardımcısı, zabıta müdür yardımcısı ve zabıta memuru kadrolarında bulunanların tazminat oranlarının 12 puan, orman muhafaza memuru kadrolarında bulunanların tazminat oranlarının 10 puan, 657 sayılı Kanunun geçici 41 inci maddesi uyarınca araştırmacı unvanlı memur kadrolarına atanmış olanların tazminat oranlarının ise 5 puan artırılması,

h) (II) ve (III) sayılı Cetvellere göre turizm araştırmacılarından 5 inci madde hükümlerinden yararlananlara dereceleri itibarıyla yararlanmakta oldukları tazminat oranlarına 20 puan, diğerlerine ise 30 puan ilave edilmesi,

ı) (III) sayılı Cetvele göre icra memuru kadrolarında bulunanların yararlanmakta oldukları tazminat oranlarının 20 puan, mübaşir ve zabıt kâtibî kadrolarında bulunanların tazminat oranlarının 7 puan, musahhîh kadrolarında bulunanların tazminat oranlarının 30 puan, eğitim merkezi müdürlüklerinde ve dini yüksek ihtisas merkezi müdürlüklerinde eğitim görevlisi kadrolarında bulunanların tazminat oranlarının 20 puan, murakıp kadrolarında bulunanların tazminat oranlarının 45 puan, başvaiz ve uzman vaiz unvanlı kadrolarda bulunanlar için 15 puan, cezaevi vaizi ve vaiz unvanlı kadrolarda bulunanlar için 20 puan artırılması,

i) (III) sayılı Cetvelin “A. Eğitim Öğretim Tazminatı” bölümünde öğretmenler için öngörölmüş olan “100”, “95” ve “85” tazminat oranlarının sırasıyla “120,56”, “115,56” ve “105,56” olarak uygulanması,

j) (III) sayılı Cetvele göre Gençlik ve Spor Bakanlığına (Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü) bağlı yurtlarda yurt yönetim memuru unvanlı kadrolarda bulunanların dereceleri itibarıyla yararlanmakta oldukları tazminat oranlarına 10 puan ilave edilmesi,

k) (III) sayılı Cetvelin “F-Adalet Hizmetleri Tazminatı” bölümünde yer alan oranların Ankara, İstanbul, İzmir illerinde görev yapanlar için 15 puan, diğer büyükşehirlerde görev yapanlar için 10 puan ve diğer illerde görev yapanlar için 5 puan artırımlı uygulanması,

l) (I) sayılı Cetvelde yerel yönetimlerde ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı taşra teşkilatında ölçü ve ayar memuru unvanlı kadrolarda bulunanlar için uygulanan iş riski zammının 800 puan üzerinden ödenmesi,

m) (II) sayılı Cetvelin “(A) Üst Yönetim ve Genel İdare Hizmetleri Bölümü”nün 14 ve 15 inci gruplarında mütercimler için belirlenmiş olan tazminat oranlarının, dereceleri dikkate alınmak suretiyle yabancı dil bilgisi seviye tespit sınavından (B) düzeyinde başarılı olan turizm araştırmacıları için de uygulanması,

n) (II) sayılı Cetvelin “(E) Teknik Hizmetler” bölümünün 6 ncı sırasında yer alan kadrolarda bulunanların yararlanmakta oldukları ek özel hizmet tazminat oranlarına 4 ila 12 puan arasında artış yapılması,

o) (III) sayılı Cetvelin “(B) Din Hizmetleri Tazminatı Bölümü”nün (e) bendinde yer alan uzman vaiz, uzman imam-hatip, Kur’an kursu uzman öğreticisi ve başmüezzinlik kadrolarında bulunanların yararlanmakta oldukları tazminat oranlarına 5 puan, başvaiz, başimam-hatip, Kur’an kursu başöğreticisi kadrolarında görev yapanların yararlanmakta oldukları tazminatı oranlarına 10 puan ilave edilmesi,

ö) (I) sayılı Cetvelde Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı taşra teşkilatı arama kurtarma teknisyeni kadrolarında bulunanlar için uygulanan iş riski zammının 900 puan üzerinden ödenmesi,

p) (II) sayılı Cetvelin “(A) Üst Yönetim ve Genel İdare Hizmetleri” bölümünün 7 nci ve daha alt grupları ile (III) sayılı Cetvelin “G” bölümüne göre tazminat ödenen kamu iktisadi teşebbüsleri kapsamı dışında görev yapan müdür unvanlı ve diğer bazı idarecilerin yararlanmakta oldukları tazminat oranlarının 20 puan, bunların yardımcılarının yararlanmakta oldukları tazminat oranlarının 15 puan ilave edilmek suretiyle uygulanması,

5.2. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı Cetvelde belirlenen ek ödeme oranlarına;

a) Koruma ve güvenlik görevlisi kadro ve pozisyonlarında bulunan personel için 10 puan, bunlardan silahlı olarak görev yapanlar için ayrıca 5 puan,

b) Tarım ve Orman Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğü taşra teşkilatında mühendis unvanlı kadrolarda bulunanlar ile doğa koruma ve milli parklar şefi ve orman işletme şefi olarak fiilen görev yapanlar için 10 puan, mühendis unvanlı sözleşmeli personel pozisyonlarında bulunanlardan, doğa koruma ve milli parklar şefi ve orman işletme şefi olarak fiilen görev yapanlar için 10 puan,

c) İl nüfus ve vatandaşlık müdürü kadrolarında bulunanlar için 15 puan,

ç) 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında yaşlı, ağır engelli ve çocuklara yönelik hizmet veren yatılı sosyal hizmet kuruluşlarında, kadın konuk evlerinde, şiddet önleme ve izleme merkezlerinde, çocuk evi koordinasyon merkezlerinde ve sosyal hizmet merkezlerindeki şiddetle mücadele irtibat noktalarında fiilen görev yapan personel için 25 puan,

d) TCDD ve bağı ortaklıklarında 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında görev yapan makinistler için 10 puan,

e) Elektrik Üretim A.Ş.'ye bağı Karakaya, Ermenek ve Gezende, Batman, Alpaslan, Deriner, Muratlı, Sarıyar, Demirköprü, Karkamış, Kılıçkaya Yusufeli, Birecik-Nizip ve Gökçekaya hidroelektrik santralleri ile Afşin-Elbistan B Termik santrallerinde ve Afşin-Elbistan A Termik Santrali ile Afşin Elbistan Linyitleri Takip ve Koordinasyon İşletme Müdürlüklerinde, Doğu Karadeniz ve Yöresi, Hirfanlı ve Yöresi, Ilısu, Obruk, Berke, 18 Mart Çan Termik, Çayırhan Termik ve Çayırhan Linyit işletme müdürlüklerinde görev yapan personel için 15 puan,

f) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında ayrıca ek ödeme yapılmayacağı belirtilenler hariç olmak kaydıyla Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfına dâhil tabip ve dış tabibi kadrolarında bulunanlar için 12 puan, diğer sağlık personeli için 10 puan,

g) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında görev yapan teknik şef, atölye şefi, teknik amir, teknik uzman, grup başmühendisi, başmühendis, başmimar, mühendis, mimar, şehir plancısı ve veteriner pozisyonlarında bulunan sözleşmeli personel için 12 puan, biyolog, kimyager, fizikçi, istatistikçi ve matematikçi unvanlı pozisyonlarda bulunan sözleşmeli personel için 5 puan,

h) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bölge müdürlüklerinin kadrolarında bulunup tehlikeli madde denetimi yapma sertifikasına sahip ve fiilen tehlikeli madde denetimi (gemi ve kıyı tesislerine yönelik denetimler dahil) yapan memurlar için 25 puan,

ı) Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü Yük Tevzi Müdürlüklerinde vardiya görevi yapan teknik personel için 30 puan

i) 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası uyarınca idari büro görevlisi ve idari destek personeli unvanlı sözleşmeli personel pozisyonunda istihdam edilenler için 10 puan,

j) Gençlik ve Spor Bakanlığına (Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü) bağı yurtlarda yurt yönetim personeli unvanlı pozisyonlarda istihdam edilenler için 10 puan,

k) Kültür ve Sanat hizmet kolunda yer alan kamu kurumlarında müze araştırmacısı ve sanat tarihçisi unvanlı kadrolarda bulunanlar ile teknik hizmetler sınıfına dâhil uzman unvanlı kadrolarda bulunanlar için 10 puan,

l) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi kapsamında ek ödemededen yararlanan Avukatlık Hizmetler Sınıfında yer alan memurlar ile aynı veya benzer unvanlı pozisyonlarda istihdam edilen sözleşmeli personel için 10 puan,

m) Maden ve Tetkik Arama Genel Müdürlüğü taşra teşkilatında istihdam edilen kamu görevlileri için 10 puan,

n) Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı taşra teşkilatında istihdam edilen kamu görevlileri için 10 puan,

o) Din hizmetleri sınıfında yer alan baş imam hatip, uzman imam hatip, imam hatip, baş müezzin kayyım ve müezzin kayyımlar için 5 puan,

ö) 112 Acil Çağrı Merkezlerinde Çağrı Karşılama Personeli unvanlı sözleşmeli personel pozisyonlarında bulunanlar için 10 puan,

p) İmam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlı sözleşmeli personel pozisyonlarında bulunanlar için 5 puan,

s) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi kapsamında ek ödemededen yararlanan Teknik Hizmetler Sınıfında yer alan memurlar ile aynı veya benzer unvanlı pozisyonlarda istihdam edilen sözleşmeli personel için 5 ila 20 arasında değişen puanların,

ş) Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün; Bandırma İşletme Müdürlüklerinde çalışan kamu görevlileri için 20 puan, Kırka, Emet, Bigadiç ve Beylikova İşletme Müdürlüklerinde çalışan kamu görevlileri için 30 puan,

ilave edilmesi,

5.3. Fazla çalışma ücretinin;

a) Belirli hizmet türleri, birimler, çalışma koşulları ve personel statüleriyle sınırlı olmak üzere İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünde, Gelir İdaresi Başkanlığının taşra teşkilatı personeli ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının merkez ve taşra teşkilatı personelinden iş yoğunluğu diğerlerine göre daha fazla olan birimlerde görev yapan memurlar ile sözleşmeli personele, İçişleri Bakanlığı taşra teşkilatı kadro ve pozisyonlarında bulunanlardan Valilik ve Kaymakamlık Birimleri Teşkilat, Görev ve Çalışma Yönetmeliği kapsamındaki birimlerde görev yapanlara, Göç İdaresi Başkanlığının taşra teşkilatı kadro ve pozisyonlarında bulunanlardan, Başkanlık birimlerince işletilen geri

gönderme merkezlerinde görev yapanlara, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ile Tarım ve Orman Bakanlığı Bölge Müdürlüklerinde (Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge ve Şube Müdürlükleri) görev yapan memur ve sözleşmeli personelden yasadışı avcılığı ve biyokaçakçılığı önlemeye yönelik olarak normal çalışma saatleri dışında fiilen çalışan personele, Orman Genel Müdürlüğü'nün taşra teşkilatı kadro ve pozisyonlarında bulunan memur ve sözleşmeli personelden normal çalışma saatleri dışında; orman yangınlarına doğrudan bilfiil müdahale edenler ile yangın nöbeti tutanlara, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün tapu müdürlüklerinde görev yapan memurlar ile sözleşmeli personelden normal çalışma saatleri dışında fiilen çalışanlara, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün bazı birimlerinde görev yapan memur ve sözleşmeli personel ile taşra teşkilatına dâhil kadro veya pozisyonlarında bulunan personelden tabii afetlerde fiilen çalışanlara, Gençlik ve Spor Bakanlığına (Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü) bağlı yurtlar ile üniversitelere bağlı yurtlarda, Milli Eğitim Bakanlığı Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi kapsamında açılan kurs merkezlerinde, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca kurulmuş olan geçici barınma merkezleri ve diğer Başkanlık birimlerinde, Kültür ve Sanat hizmet kolu kapsamındaki sanat kurumlarında, TCDD ve T.C. Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğünde, PTT bünyesinde, Karayolları Genel Müdürlüğü şube ve bakım işletme şefliklerinde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı taşra teşkilatında, Kültür ve Sanat hizmet kolu kapsamına giren kurumlara bağlı kütüphaneler, müzeler, turizm danışma büroları ve kültür merkezlerinde normal mesai saatleri dışında fiilen fazla çalışma yapan personele belirli saat ve ücret sınırları dâhilinde ödenmesi,

b) Cami ve mescitlerde görev yapan imam-hatip ve müezzin-kayyımlara, dini bayram günleri ile ulusal ve resmi bayram günlerinde; başvaiz, uzman vaiz, cezaevi vaizi ve vaiz kadrolarında bulunanlara ise dini bayram günlerinde fiilen çalıştıkları her gün için yılı merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin 5 katının 8 saate tekabül eden tutarı kadar ödenmesi,

c) Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı ile pasaport ve sürücü belgesi hizmetlerine ilişkin iş ve işlemlerin zamanında sonuçlandırılması için mesai saatleri dışında fiilen yapılan çalışmalar karşılığında, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatında istihdam edilen memurlar ile sözleşmeli personele, her bir personel için ayda 50 ve yılda 500 saati geçmemek üzere yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin beş katını aşmamak kaydıyla ödenmesi,

ç) Emniyet Genel Müdürlüğünde emniyet hizmetleri sınıfı dışındaki diğer hizmet sınıflarına dâhil kadrolarda bulunan Devlet memurlarına mesai saatleri dışında fiilen yapılan çalışmalar karşılığında, her bir personel için ayda 50 ve yılda 300 saati geçmemek üzere yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin dört katını aşmamak kaydıyla ödenmesi,

d) Milli Savunma Bakanlığı ile Bakanlık kadro ve kuruluşlarında yer alan kurumların kadrolarında yer alan Devlet memurlarına mesai saatleri dışında fiilen yapılan çalışmalar karşılığında, her bir personel için ayda 50 ve yılda 300 saati geçmemek üzere yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin dört katını aşmamak kaydıyla ödenmesi,

e) Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce yürütülen kazılarda görev yapan arkeolog, müze araştırmacısı ve restoratör unvanlı kadro ve pozisyonlarda bulunan personelden fiilen fazla çalışma yaptırılanlara ayda 50 ve yılda 300 saati geçmemek üzere yılı merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin dört katını aşmamak kaydıyla ödenmesi,

f) Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi ile 24 saat esasıyla hizmet veren kütüphanelerde görev yapan Devlet memuru ve sözleşmeli personelden saat 20.00'den sonra fiilen fazla çalışma yaptırılanlara ayda 100 saati geçmemek üzere yılı merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin 5 katı tutarında ödenmesi,

g) Sanat kurumlarının kendi sanatsal faaliyetleri dışında, başka kurum ve kuruluşlara yapılan tahsislerde görevlendirilen mesai saatleri dışında fiilen çalışma yaptırılan sahne uygulatıcılarına ayda 50 ve yılda 300 saati geçmemek üzere yılı merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin üç katı tutarında ödenmesi,

5.4. 657 sayılı Kanunun 202 nci maddesi uyarınca;

a) Eş için (2.134) olarak uygulanan aile yardımı ödeneği gösterge rakamının (2.273) olarak uygulanması ile anılan madde ve 926 sayılı Kanunun 153 üncü maddesi uyarınca çocuk için verilmekte olan aile yardımı ödeneğinden, burs alan veya Devletçe okutulan çocuklardan anılan Kanunlarda bu ödeneğin verilmesine ilişkin diğer şartları taşıyanların da aynı usul ve esaslar dâhilinde yararlandırılması,

b) Çocuklar için verilmekte olan aile yardımı ödeneğinin, Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre en az yüzde 40 engelli olan veya Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmeliğe ekli 3 sayılı tabloya

göre bu oran ve üzerine denk özel gereksinim durumu olan çocuklar için yüzde 50 artırımlı olarak ödenmesi,

5.5. 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen avukatlık vekâlet ücretinin ödenmesinde esas alınan (10.000) gösterge tavan rakamının (20.000) olarak uygulanması,

5.6. Avukat ve müşavir avukat unvanlı kadrolarda bulunanlar ile hukuk müşaviri veya 1. hukuk müşaviri unvanlı kadrolarda bulunanlardan avukatlık ruhsatına sahip olup kurumlarını yargı mercilerinde temsil yetkisine haiz olanlara, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı Cetvelde yer alan avukat pozisyonlarında bulunanlardan kurumlarını yargı mercilerinde temsil yetkisine haiz olanlara, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında vize edilmiş avukat unvanlı pozisyonlarda tam zamanlı sözleşmeli personel olarak çalışanlar ile mahalli idarelerde ilgili mevzuatına göre avukat ve hukuk müşaviri kadro unvanına ilişkin görevlerde sözleşmeli personel olarak görev yapanlara, ilgili mevzuatında yer alan usul ve esaslara uyulması kaydıyla hazine avukatları için öngörülen yol tazminatının aynı miktar, usul ve esaslar dâhilinde ödenmesi,

5.7. 657 sayılı Kanun veya diğer personel kanunlarına göre giyecek yardımından yararlanan kamu görevlileri hariç olmak üzere ilgili kurumun kendi mevzuatında personeline aynı olarak verilmesi öngörülen giyim yardımından resmi kıyafetler ile hizmetin gereği olarak iş yerlerinde görev esnasında giyilmesi zorunlu olan giyim eşyaları dışında kalanların aynı olarak verilmesi yerine nakdi ödeme de yapılabilmesi,

5.8. 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamde kapsamında sözleşmeli personel olarak istihdam edilen ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karara ekli (II) sayılı Cetvelin “E. Teknik Hizmetler” bölümünün 6 ncı sırasında ek özel hizmet tazminatı ödenmesi öngörülen yerlerde fiilen çalışanlardan; grup başmühendisi, başmühendis, başmimar, mühendis, mimar, şehir plancısı, maden haritacılığı uzmanı, yeraltı maden uzmanı, yerüstü maden uzmanı, jeolog, hidrolog, hidrojeolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager, biyolog, teknik amir, teknik şef, atölye şefi, arkeolog, müze araştırmacısı, restoratör, uzman (TH), teknik uzman ve jeomorfoloğ pozisyonlarında bulunanlara en yüksek Devlet memuru aylığının yüzde 3,6’sı, başekspert, ekspert, topograf ve tekniker pozisyonlarında bulunanlara en yüksek Devlet memuru aylığının yüzde 2,4’ü ve başteknisyen, teknisyen teknik ressam ve sürveyan pozisyonlarında bulunanlara en yüksek Devlet memuru aylığının yüzde 1,4’ü tutarında, üçer

aylık dönemler itibarıyla toplu sözleşmede belirlenen tutarı aşmamak üzere, çalıştıkları her gün için ilave ücret ödenmesi,

5.9. Sözleşmeli personelin, 86/11220 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği hükümlerinden aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlandırılması,

5.10. 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi idarelerde; ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışanlar hariç olmak üzere sözleşmeli personel pozisyonlarında istihdam edilenlere anılan Kanun hükümleri esas alınarak 5 inci dereceli memur kadroları için tespit olunan tutarda sürekli görev yolluğu ödenmesi,

5.11. Kamu görevlilerinin yurt içinde sürekli görevle başka yere naklen atanması hâlinde; yeni görev mahallinde göreve başlaması kaydıyla kendisine, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 45 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerinde belirtilen unsurların (atandığı yere günübirlik gidip gelenler ile ikametgâhının bulunduğu yere atananlar hariç olmak üzere), ev eşyasını yeni görev yerine fiilen taşıyıp taşımadığına bakılmaksızın eski memuriyet mahallinden yeni memuriyet mahalline kadar ödenmesi,

5.12. Gelir İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında görev yapan personelden kadro unvanları 6245 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde sayılanlardan olmamakla beraber memuriyet mahalli içinde kendilerine zorunlu olarak gezici görev verilen memur ve hizmetlilere seyahat kartı verilmesi,

5.13. 2547 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi uyarınca yapılan doçentlik sınavlarında jüri üyesi olarak görevlendirilen öğretim üyelerine her bir jüri üyeliği için (4.500) gösterge rakamının, aynı Kanunun 23, 24 ve 26 ncı maddeleri uyarınca oluşturulan doktor öğretim üyesi, doçent ve profesör atama jürilerinde görev alan öğretim üyelerine ise her bir jüri üyeliği için (3.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda jüri üyeliği ücreti ödenmesi,

5.14. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında;

a) Ders yılı içerisindeki iş günlerinde genel idari izinli olmaları veya öğrencilerin çeşitli nedenlerle sınıf veya okul bütünlüğünde izinli sayılmaları sebebiyle eğitim ve öğretim faaliyetlerini fiilen yerine getiremeyen yönetici ve öğretmenlerin, bu sürelerde üzerlerinde bulunan aylık karşılığı ders, varsa ek ders, ders niteliğinde yönetim, hazırlık ve planlama görevlerini yapmış sayılması,

b) Ders dışı eğitim çalışmaları kapsamında ödenebilecek ek ders saati sayısının artırılması,

c) Görev yapmakta olan ve ders niteliğinde yönetim görevi karşılığında ek ders ücretinden yararlanmakta olan yöneticilerden başka yerlere geçici görevle görevlendirilenlerin daha yüksek olan ek ders ücretinden yararlandırılması,

ç) İkili öğretim kapsamında görev yapmakta olan yöneticilerin ek ders ücretlerinin ders yılı süresince haftada 2 saat artırımlı ödenmesi,

d) Görev yapan öğretmenlerden yüksek lisans ve doktora yapmış olanlara, girdikleri dersler için ödenecek ek ders ücretlerinin sırasıyla yüzde 7 ve yüzde 20 oranlarında artırımlı ödenmesi,

e) Görev yapan müdür ve müdür yardımcılarının haftalık 6 saatlik aylık karşılığı ders görevinin, 2 saatten az olmamak üzere 6 saate kadar şeklinde uygulanması,

f) Ders yılı süresi içinde eğitim ve öğretimin fiilen yapıldığı normal çalışma günlerinde nöbet görevini yerine getiren müdür yardımcıları ile öğretmenlere, haftada 3 saati geçmemek üzere ek ders ücreti ödenmesi,

g) Halk eğitim merkezindeki öğretmenlere, öğretim yılı başında ve sonunda Milli Eğitim Bakanlığı Hayatboyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinin 53 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca yaptıkları eğitim ihtiyaçlarını belirleme çalışma süreleri için iki haftayı geçmemek üzere ve fiilen görev yapılması kaydıyla haftada 15 saat ek ders ücreti ödenmesi,

h) Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında 1 Ocak ve 1 Mayıs günlerinde resmi tatil sebebiyle eğitim ve öğretim faaliyetlerini fiilen yerine getiremeyen yönetici ve öğretmenlerin ders görevlerini yapmış sayılması,

ı) Okul öncesi ve sınıf öğretmenleri ile bölüm, atölye ve laboratuvar şefliği görevi verilen öğretmenlerden örgün eğitim kurumlarında ilgili mevzuatında belirtilen sosyal etkinlik faaliyetlerinde danışman öğretmen olarak görevlendirilenler ile sınıf veya şube sorumluluğu verilen sınıf/şube rehber öğretmenlerinin bu görevlerinin haftada 2 saatinin ek ders görevi sayılması,

i) Her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapan rehber öğretmenlere, yaz tatillerinde ortaöğretime ve yükseköğretime geçiş süreçleri kapsamında öğrencilere yaptıkları rehberlik hizmeti karşılığında fiilen görev yaptıkları her gün için 5 saat ek ders ücreti ödenmesi,

j) 2006/11350 sayılı Kararın 14 üncü maddesi uyarınca yöneticilere ödenmekte olan ek ders ücretinin haftada 5 saat, öğretmenlere ödenmekte olan ek ders ücretinin fiilen yapmış oldukları soru hazırlama görevleri karşılığında haftada 2 saat artırımlı uygulanması,

k) 4/4/2005 tarihli ve 2005/8681 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Geliştirme Ödeneği Ödenmesine Dair Kararın 4 üncü maddesinde yer alan “yarısı” ibaresinin, öğretim görevlisi kadrolarında bulunanlar için “yüzde 70’i” şeklinde uygulanması,

l) Rehberlik ve araştırma merkezlerinde görev yapan özel eğitim öğretmenlerine, 2006/11350 sayılı Kararın 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında haftada 15 saat ödenmekte olan ek ders ücretinin haftada 18 saat olarak uygulanması,

m) İkili öğretim yapılan eğitim kurumlarında, yönetici ve öğretmenler hariç olmak üzere görevli memur ve sözleşmeli personelden, normal çalışma saatleri dışında fiilen çalışanlara, bu çalışmaları karşılığında ayda 50 ve yılda 250 saati geçmemek üzere yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin dört katı tutarında fazla çalışma ücreti ödenmesi,

5.15. 657 sayılı Kanunun ek 32 nci maddesi uyarınca;

a) Öğretim yılına hazırlık ödeneğinin 2024 yılında (4.500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödenmesi,

b) TCDD ve bağlı ortaklıklarında öğretmen pozisyonunda ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında öğretmen kadrosunda fiilen öğretmenlik yapanlar ile Diyanet İşleri Başkanlığında Kur’an kursu öğreticisi olarak görev yapan sözleşmeli personelden öğreticilik yapanlara da öğretim yılına hazırlık ödeneği verilmesi,

5.16. Yükseköğretim Kurumlarında Geliştirme Ödeneği Ödenmesine Dair Kararın uygulanma süresinin iki yıl uzatılması,

5.17. 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun ek 1 inci maddesi uyarınca ödenen eğitim öğretim ödeneğinin aylık tutarının bir kat artırımlı uygulanması,

5.18. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hafta sonu tatillerinde gerçekleştirilen merkezi sınavlarda görev alanlara, mülga 18/1/2012 tarihli ve 2012/2723 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Sınav Ücretlerine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca sınav ücreti ödenmesi,

5.19. Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğe ekli 4 sayılı

çetvelde sağlık hizmetleri kapsamında yer alan personel için 0,32 olarak belirlenen taban ödeme katsayısının 0,37 olarak uygulanması,

5.20. Yataklı tedavi kurumları ile yatılı sosyal hizmet kuruluşlarında görev yapan sözleşmeli personelin de Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinin ek 1 inci maddesi hükümlerinden yararlandırılması,

5.21. Sağlık Bakanlığı 112 acil sağlık hizmetleri kapsamında sağlık teknikeri (acil tıp teknikeri) ve sağlık memuru (acil tıp teknisyeni, toplum sağlığı teknisyeni) olarak görev yapan ve asli görevlerinin yanında süreklilik arz edecek şekilde ambulans şoförlüğü görevini de yürüten personelin Yönetmelikte öngörülen net teşvik katsayılarına 0,15 puan daha ilave edilmesi,

5.22. Sözleşmeli personel olarak görev yapan sağlık personelinden, sağlık hizmetleri sınıfında atanılabilecek mesleki bir üst öğrenimi bitirenlerin sözleşme ücretlerinin, aynı pozisyon unvanındaki üst öğrenimliler için öngörülen sözleşme ücretinin esas alınarak ödenmesi,

5.23. 209 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ek ödeme tavanının artırımı uygulandığı özellikli birimler kapsamına Sağlık Bakanlığı 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde görev yapan personelin de dâhil edilmesi,

5.24. 657 sayılı Kanunun ek 33 üncü maddesi uyarınca ödenen nöbet ücretlerinin, resmi ve dini bayram günleri için yüzde 25, diyaliz, ameliyathane ve mesai saatleri dışında acil servise hizmet veren röntgen ve laboratuvar hizmetleri ile entegre sağlık hizmeti sunulan merkezlerde tutulan nöbetler için ise yüzde 50 artırımı ödenmesi ile aynı maddede yer alan nöbet ücreti gösterge tablosundaki gösterge rakamlarının 10 puan ilave edilmek suretiyle uygulanması,

5.25. 209 sayılı Kanunun 5 inci maddesi, 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesi ile 2659 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi uyarınca ek ödemedeki yararlananların ek ödeme dâhil bir ayda mali haklar kapsamında almış olduğu toplam net ödeme tutarının, diğer kamu idarelerinde 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi uyarınca ek ödemedeki yararlanan emsali personelin ek ödeme dâhil bir ayda mali haklar kapsamında almış olduğu toplam net ödeme tutarından az olması halinde aradaki farkın döner sermaye bütçesinden ödenmesi,

5.26. 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde çalışan personel için öngörülen yüzde 40 oranındaki ek puanın, birinci basamak sağlık kuruluşlarına entegre olan B2 tipi 112 istasyonları için de uygulanması,

5.27. Üçüncü seviye acil servis ve üçüncü seviye yoğun bakımlarda görev yapanların Yönetmelikte öngörülen teşvik puanlarına 0,10 puan ilave edilmesi,

5.28. Çevre sağlığı denetimi ve tütün denetimi yapan personelin İl Sağlık Müdürlükleri ve Birimleri Kurum Hizmet ve Teşvik Ek Ödeme Yönergesi uyarınca hesaplanan net teşvik katsayılarına 0,07 puan ilave edilmesi,

5.29. Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliğine ekli 3A sayılı tablonun 12 nci sırasında yer alan sağlık hizmetleri ile ekli 3B sayılı tablonun 11 inci sırasında yer alan sağlık hizmetleri sınıfı kapsamında yer alan personel için 0,32 olarak belirlenen taban ödeme katsayılarının 0,37 olarak uygulanması,

5.30. Sağlık Bakanlığı 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde görev yapan kamu görevlilerinden Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinin ek 2 nci maddesinden yararlanma imkânı bulunmayanlara 22/6/1978 tarihli ve 2155 sayılı Kanuna göre tayin bedeli verilmesi,

5.31. 209 sayılı Kanunun 5 inci maddesine istinaden yürürlüğe konulan yönetmeliklere ekli listelerde tabip dışı personel için öngörülmüş olan hizmet alanı-kadro unvan katsayıları ile İl Sağlık Müdürlükleri ve Birimleri Kurum Hizmet ve Teşvik Ek Ödeme Yönergesi uyarınca tabip dışı personel için düzenlenen net teşvik katsayılarının 0,10 puan eklenmek suretiyle uygulanması,

5.32. Ağız ve diş sağlığı merkezleri ve diş hastaneleri dışında kalan sağlık tesislerinde çalışan ve döner sermaye ödemesi hastane ortalamasının altında kalan diş tabiplerine hastane ortalamasından ek ödeme yapılması,

5.33. 209 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının altıncı cümlesi hükmü uyarınca yapılacak ödemeler ve 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin (i) fıkrasının üçüncü paragrafı ile 14/4/1982 tarihli ve 2659 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yapılacak ek ödemelerde 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre belirlenen ek ödeme oranlarının yüzde 20 artırımlı uygulanması,

5.34. Sağlık kurumları, Yükseköğretim kurumları ile Adli Tıp Kurumu Başkanlığında görev yapan bazı personel için 209 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası, 2547

sayılı Yükseköğretim Kanununun 58 inci maddesinin (c) fıkrasının (2) numaralı bendi ve 2659 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında belirlenmiş olan ek ödeme tavan oranlarının artırımlı uygulanması,

5.35. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 22 nci maddesinin son fıkrası, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 36 ncı maddesinin son fıkrası ile 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin son fıkrasında yer alan ve ikramiye ödemelerinde esas alınan (20.000) gösterge rakamının (25.000), (30.000) gösterge rakamının (36.000) olarak uygulanması,

5.36. 3/1/2012 tarihli ve 2012/2665 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “Sözleşmeli Personele Ek Ödeme Yapılmasına Dair Karar”ın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında yer alan sözleşmeli personele yapılmakta olan ek ödemenin, sözleşmeli çalıştırılmasına esas alınan kadro unvanında sözleşmeli personel olarak geçen hizmet süresine göre aynı kadro unvanı için 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı Cetvelde belirlenen ek ödeme oranları üzerinden ödenmesi,

5.37. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünde zehirleyici, elektromanyetik radyasyonlu ortamlarda bilfiil çalışan personele, Kültür ve Sanat hizmet kolunda yer alan restorasyon ve konservasyon müdürlükleri ile sanat teknik atölyeleri ve laboratuvarlar, kitap şifahaneleri, zehirli, gazlı ve radyasyonlu ortamlarda çalışanlara, Ulaştırma hizmet kolu kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlarda zehirleyici, boğucu ve insan sağlığını tehdit eden ortamlarda çalışan personel ile Tarım ve Ormancılık hizmet kolu kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlarda zehirli, gazlı ve radyasyonlu ortamlarda ve zirai mücadelede bilfiil çalışan personele koruyucu gıda yardımı verilmesi,

5.38. Hizmetin gereği olarak görev esnasında giyilmesi gereken koruyucu giyim malzemesi, diğer giyim ve donanım malzemeleri ile özel kıyafetlerin;

a) Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünde yayında ve verici istasyonlarında çalışan personele,

b) Kültür ve Sanat hizmet kolu kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların taşra teşkilatında şantiye, atölye, laboratuvar, yer altı ve açık arazi şartlarında görev yapan personel ile kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer atık gibi zehirli maddelere maruz kalarak çalışan personele,

c) Bayındırlık, inşaat ve köy hizmet kolu kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların şantiye, atölye, laboratuvar, yer altı ve açık arazi şartlarında görev yapan personeline,

ç) Ulaştırma hizmet kolundaki kamu kurum ve kuruluşlarının şantiye, fabrika, atölye, laboratuvar, katener hat kesiminin geçtiği yerler, tersane, yer altı veya açık arazi şartlarında görev yapan personeline,

d) Orman yangınları ile mücadele eden Orman Genel Müdürlüğü taşra teşkilatı personeline,

e) Tarım ve Orman Bakanlığının taşra teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatında istihdam edilen personelden; yapmış olduğu hizmetin gereği olarak, veteriner hizmetleri, bitki sağlığı, gıda, yem ve su ürünleri kontrol hizmetleri ile insan, hayvan ve bitki sağlığı ile av ve yaban hayatının korunması, biyolojik kaçakçılık ve kaçak avcılıkla mücadele, orman yangınları ile mücadele işlerinde görev yapanlara,

f) Enerji, sanayi ve madencilik hizmet kolu kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların fabrika, atölye, laboratuvar, maden ocakları, sanayi tesisleri ve akaryakıt istasyonları ile petrol boru hatları veya açık arazi şartlarında görev yapan personeline,

g) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü orkestra sanatçıları ile Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne bağlı orkestra, koro ve topluluklarda çalışan sanatçılar ile Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'nün aynı kapsamdaki personeli dahil olmak üzere aynı konumdaki sahne üstünde görev yapan personele,

ayni olarak verilmesi,

5.39. PTT'de istihdam edilen başdağıtıcı ve dağıtıcılardan teslim hizmetlerini araç kullanarak yerine getirenlere, Karayolları Genel Müdürlüğüne bağlı bakım ve işletme şeflikleri ile şube şefliklerinde şube şefi olarak fiilen görev yapanlara, Karayolları Genel Müdürlüğünde bakım ve trafik teknik görevlilerinden bakım ve trafik emniyeti hizmetlerini araç kullanarak yerine getirenler ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı taşra teşkilatında çalışan arama kurtarma teknisyenleri, sağlık memurları, teknisyen yardımcılarında arama ve kurtarma hizmetlerini araç kullanarak yerine getirenler ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görev yapan memur ve sözleşmeli personelden denetim, tespit ve kontrollük hizmetlerini aynı zamanda araç kullanarak fiilen yerine getiren kamu görevlilerine aylık (500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ücret ödenmesi,

5.40. Şoför kadro ve pozisyonlarında görev yapanlar hariç olmak üzere, Tarım ve Orman Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğünde görevlerini aynı zamanda araç kullanarak

fiilen yerine getiren personele aylık (500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ücret ödenmesi,

5.41. PTT pozisyonlarında bulunan dağıtıcı, başdağıtıcı ile mobil tahsilat araçları ve mobil şubelerde de mobil hizmeti veren personele 2155 sayılı Kanuna göre tayin bedeli verilmesi,

5.42. TCDD ve bağlı ortaklıkları personelinden katener hattının geçtiği işyerlerinde fiilen çalışan personele (700) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, yüksek hızlı trenlerde görev yapan makinistlere (480) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, PTT pozisyonlarında bulunanlardan gişelerde görev yapanlar ile gişelere para giriş ve çıkışında görev yapanlara (500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünde yapım ve yayın hizmetlerinde görev yapanlara (1.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, Çay İşletmeleri ile Türkiye Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüklerinde kampanya döneminde görev yapan personele yılda altı ayı geçmemek üzere kampanya primi olarak (500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, Kültür ve Sanat hizmet kolu kapsamındaki sanat kurumlarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek geçici 16 ncı maddesi kapsamında sahne uygulamacısı/uzman memur olarak görev yapan sözleşmeli personele aylık (800) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda, Marmaray tüp tüneline çalışan kamu görevlilerine çalıştıkları her gün için (36) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ve TEİAŞ, EÜAŞ ve TEDAŞ Genel Müdürlüklerine ait enerji üretim yerlerinde, açık ve kapalı şalt merkezlerinde enerji nakil hatlarının tesisi, bakımı veya kontrolü hizmetlerinde Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğinde belirtilen 1000 volt ve üzeri yüksek gerilimde çalışan kamu görevlilerine her gün için (120) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık ilave ücret ödenmesi,

5.43. ARFF ve apron memurlarının temel ücretlerinin (280) gösterge rakamının, PTT'de 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında sözleşmeli personel olarak istihdam edilen başdağıtıcıların temel ücretlerinin (500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda artırımlı ödenmesi,

5.44. TCDD ve T.C. Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğünün akşam saat 20:00 ile sabah saat 06:00 saatleri arasında fiilen çalışan personeline, her ay en

fazla 12 gün ile sınırlı olmak üzere çalışılan her gün için (80) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek ücret ödenmesi,

5.45. Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü canlı hava hat bakım ve kontrolleri kapsamında memur ve sözleşmeli personel olarak istihdam edilen teknik personelden hat bakımı ve kontrolüne yönelik olarak fiilen uçuşa katılanlara bir ayda yapılacak ödeme tutarı (5.400) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmeyecek şekilde her uçuş günü için (900) gösterge rakamı üzerinden ilave ödeme yapılması,

5.46. Orman Genel Müdürlüğü ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünde görev yapan memur ve sözleşmeli personelden kadastro hizmetlerinde görevlendirilen ve arazide çalışanlar ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı taşra teşkilatında Milli Emlak Genel Müdürlüğü hizmetlerini yürüten milli emlak birimlerinde görev yapan kadrolu ve sözleşmeli personelden aynı hizmet kapsamında arazide çalışanlara, çalıştıkları her gün için (200) gösterge rakamı üzerinden tazminat ödenmesi,

5.47. 969 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin son fıkrası uyarınca üretimi teşvik priminden yararlananların üretim teşvik primi dâhil bir mali yılda almış olduğu toplam net ödeme tutarının, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi uyarınca ek ödemedden yararlanmış olanların ek ödeme dâhil bir mali yılda almış olduğu toplam net ödeme tutarından az olması halinde aradaki farkın mali yılsonunda ödenmesi ve bu kapsamda yer alan personelin üretimi teşvik priminden yararlanmamak kaydıyla ek ödemedden yararlandırılabilmesi,

5.48. Makam tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlar hariç olmak üzere;

a) Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü kadro ve pozisyonlarında görev yapan memur ve sözleşmeli personelden Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı prensipleri çerçevesinde personel maliyetleri tamamen karşılananlara en yüksek Devlet memuru aylığının brüt tutarının yüzde 45'ini, kısmen karşılananlara yüzde 30'unu, bunların dışında kalanlara yüzde 15'ini geçmemek üzere; Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine bağlı bulunan Bakan onayı ile belirlenecek oranda, her ay döner sermaye işletmesi bütçesinden havacılık tazminatı ödenmesi,

b) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü kadro ve pozisyonlarında görev yapan memur ve sözleşmeli personelden Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı prensipleri çerçevesinde personel maliyetleri tamamen karşılananlara en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge

dâhil) brüt tutarının yüzde 45'ini, kısmen karşılanana yüzde 30'unu, bunların dışında kalanlara yüzde 15'ini geçmemek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine bağlı bulunan Bakan onayı ile belirlenecek oranda havacılık tazminatı ödenmesi,

5.49. Tarım ve Orman Bakanlığı taşra teşkilatında mühendis, veteriner, veteriner hekim, biyolog ve kimyager unvanlı kadro ve pozisyonlarda olanlar ile ilgili meslek alanlarında eğitim alan tekniker, teknisyen ve yardımcı sağlık personeline, en az 5 saat süreyle 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Kanun kapsamında kontrol görevi yürüttükleri her gün için (200) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ödeme yapılması,

5.50. 969 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin son fıkrasında öngörülen ödemelerden yararlananlara, söz konusu ödemelerin yapılmasından önce ve yılda bir defa olmak üzere (9.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere döner sermaye bütçesinden ilave ödeme yapılması,

5.51. Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün işletme müdürlüklerinde ve Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğünde çalışan kamu görevlilerine her ay (240) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ödeme yapılması, bu ödemenin yeraltında çalışan personele her ay (280) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar olarak uygulanması,

5.52. Sosyal Güvenlik Kurumu taşra teşkilatında 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası uyarınca eczacı unvanlı pozisyonlarda istihdam edilen personelin sözleşmelerinde yer alan sözleşme ücretlerinin yüzde 25 artırımlı ödenmesi,

5.53. 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 54 üncü maddesi çerçevesinde nöbet tutan hâkim veya savcılarla birlikte normal mesai saatleri dışında fiilen çalışanlara, her ay en fazla 10 gün ile ve günlük (125) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımını geçmeyecek tutarla sınırlı olmak üzere, çalıştıkları her saat için (25) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı tutarında nöbet ücreti ödenmesi,

5.54. Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarının, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) yüzde 120'si olarak belirlenmesi, sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde ödenebilecek tazminatın aylık

tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla farklı olarak belirlenebilmesi ve 4688 sayılı Kanunun geçici 14 üncü maddesinde yer alan “31/12/2015” ibaresinin “31/12/2025” şeklinde uygulanması,

5.55. Kültür ve Sanat hizmet kolu kapsamındaki kurum ve kuruluşlara ait kütüphane, müze, laboratuvar ve ören yerlerinde arkeolog, kütüphaneci, kitap pataloğu, restoratör ve müze araştırmacısı unvanlı kadro ve pozisyonlarda istihdam edilenlerden üzerinde antik, tarihi, nadir ve yazma eser zimmeti bulunanlara, eserin niteliği dikkate alınarak aylık (400) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere ilgili Kurum tarafından belirlenecek tutarda ilave ücret ödenmesi,

5.56. Karayolları Genel Müdürlüğü taşra teşkilatına ait kadro veya pozisyonlarda bulunanlardan, karla mücadele faaliyetlerinin yerine getirilmesi amacıyla fiilen görev yapanlara döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere, yılda (5.400) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımını geçmeyecek tutarda her gün için (300) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda tazminat ödenmesi,

5.57. 6083 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Personeline Ek Ödeme Yapılması Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasının, “*Döner sermaye geliri elde edilmesine ilişkin hizmetler Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün merkez döner sermaye ve taşra personeline yaptırıldığı takdirde, döner sermaye gelirlerinden ödenmek üzere, kendilerine (1.250) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan yaptıkları hizmetin özelliğine ve güçlüğüne göre Genel Müdürün onayı ile belirlenecek miktarda aylık görev ücreti verilebilir.*” şeklinde uygulanması,

5.58. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığında arama ve kurtarma teknisyeni kadro veya pozisyonlarında bulunanlar ile sahada bunlarla birlikte afet ve acil durumlara müdahale hizmetlerini yürütmekle görevli diğer personele, sahada fiilen görev yapmaları nedeniyle Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinden yararlanamadıkları günler için, aylık (2.100) gösterge rakamını geçmemek üzere, günlük (100) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılması,

5.59. 1/6/2021 tarihli ve 4035 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 22/10/2020 tarihli ve 3117 sayılı Cumhurbaşkanı Kararına eklenen geçici 1 inci maddenin, anılan usul ve esaslar çerçevesinde uygulanmasına bu toplu sözleşme döneminde de devam edilmesi ve 1/6/2021 tarihli ve 4035 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının eki Ek-5, Ek-6 ve Ek-7 sayılı tablolarda yer

verilen en düşük ve en yüksek havacılık tazminatı oranlarının, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddesinde yer verilen tavan oranlar dikkate alınmaksızın, yüzde 50 artırılarak uygulanması,

5.60. 28/2/1985 tarihli ve 3160 sayılı Kanun hükümlerine göre ödeme yapılanlar hariç olmak üzere, Orman Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı kadro ve pozisyonlarında bulunan personelden, orman yangınlarına müdahale esnasında kullanılan hava vasıtalarında yangın söndürme faaliyetlerinin yerine getirilmesi amacıyla fiilen görev yapanlara bir ayda yapılacak ödeme tutarının (10.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmeyecek şekilde ve her uçuş günü için (1.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere tazminat ödenmesi,

5.61. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunda destek personeli pozisyonlarında istihdam edilen sözleşmeli personelin sözleşme ücretlerine (600) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın ilave edilmesi,

5.62. Türk Standardları Enstitüsünde istihdam edilen personele; uygunluk değerlendirme faaliyetleri kapsamında Enstitü tarafından belirlenen standart görevlerinin üzerinde mesai saatleri dışında sonuçlandırdığı işlemler için ayda (1.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere Enstitü tarafından belirlenen kriterlere göre ücret ödenmesi,

5.63. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının taşra teşkilatında istihdam edilen personele her ay (600) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ücret verilmesi,

5.64. Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun enstitülerinde istihdam edilen kamu görevlilerine her ay (240) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ücret verilmesi,

5.65. 19/11/1986 tarihli ve 86/11220 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinin 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi kapsamında görev yapan itfaiye ve zabıta teşkilatı personelinden, anılan Yönetmelik hükümlerine göre öğle yemeği verilen ve öğle yemeği dışındaki yemek saatlerini de kapsayacak şekilde kesintisiz olarak görevlerine devam edenlerin, aynı Yönetmelik hükümleri çerçevesinde ve öğle yemeği hariç olmak kaydıyla, iki öğüne kadar ücretsiz olarak yemek yardımından yararlandırılması veya kumanya yardımı verilmesi,

5.66. Karayolları Genel Müdürlüğü kadro veya pozisyonlarında bulunan personelden asli görev yeri Yol Kenarı Denetim İstasyonları olanlara, bu istasyonlarda fiilen çalıştıkları her gün için (80) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ücret ödenmesi,

5.67. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı taşra teşkilatına ait kadro ve pozisyonlarda bulunanlardan ilgili mevzuatına göre eğitim ve sınavlara tabi olmak suretiyle kontrol ve denetim yetkisini haiz teknik personele, fiilen kontrol ve denetim görevi yaptıkları her gün için (50) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ödeme yapılması,

5.68. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında teknik hizmetler sınıfına dahil kadrolarda bulunan memurlar ile aynı veya benzer unvanlarda istihdam edilen sözleşmeli teknik personelden ilgili mevzuatı uyarınca yürütülen kontrol ve denetim faaliyetlerinde asli görevleri dışında görevlendirilenlere, bu kapsamda fiilen kontrol ve denetim görevi yaptıkları her gün için (50) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ödeme yapılması

öngörülmüştür.

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

I GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ

İDARELER	MEMUR (A)	HAKİM-SAVCI (B)	AKADEMİK (C)	KADROLU PERSONEL (A+B+C)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
CUMHURBAŞKANLIĞI	2.451	0	0	2.451	143	0	0	2.594
MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	417	0	0	417	146	26	0	589
DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	191.372	0	0	191.372	19.119	663	0	211.154
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	1.289	0	0	1.289	160	270	0	1.719
MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.166	0	0	1.166	562	801	0	2.529
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	1.038	0	0	1.038	101	161	0	1.300
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	1.413	0	0	1.413	313	75	0	1.801
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	2.786	0	0	2.786	3.081	927	0	6.794
ANAYASA MAHKEMESİ	459	181	0	640	24	55	0	719
YARGITAY	2.343	361	0	2.704	249	601	0	3.554
DANIŞTAY	1.126	683	0	1.809	108	272	0	2.189
SAYIŞTAY	1.169	1.438	0	2.607	50	424	0	3.081
ADALET BAKANLIĞI	189.678	28.264	0	217.942	34.113	5.837	0	257.892
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI	41.938	0	1.046	42.984	1.749	27.259	0	71.992
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	51.743	0	0	51.743	2.071	2.842	0	56.656
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	5.700	0	189	5.889	300	1.350	0	7.539
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	378.800	0	540	379.340	213	6.944	0	386.497
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	2.304	0	0	2.304	103	780	0	3.187
GOÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI	6.244	0	0	6.244	506	7.937	0	14.687
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	9.169	0	0	9.169	303	661	0	10.133
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	6.156	0	0	6.156	3.905	326	0	10.387
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	542	0	0	542	136	112	0	790
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	56.091	0	0	56.091	2.002	1.412	5	59.510
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	66.914	0	0	66.914	139	882	0	67.935
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	1.263.614	0	0	1.263.614	57.344	20.534	29.384	1.370.876
SAĞLIK BAKANLIĞI	627.665	0	0	627.665	106.963	65.818	0	800.446
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	5.486	0	0	5.486	162	268	0	5.916
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	2.537	0	0	2.537	97	247	0	2.881
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	18.702	0	0	18.702	3.289	2.148	395	24.534
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	442	404	0	846	3	78	0	927
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	30.537	0	0	30.537	3.713	30.747	0	64.997
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	5.992	0	0	5.992	71	255	0	6.318
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	28.584	0	0	28.584	2.815	4.659	0	36.058
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	19.263	0	0	19.263	134	1.874	3	21.274
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	254	0	0	254	38	0	0	292
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	36.572	0	0	36.572	5.986	44.862	26	87.446
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	83.934	0	0	83.934	1.961	20.990	2	106.887
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.046	0	0	4.046	167	241	0	4.454
TİCARET BAKANLIĞI	28.349	0	0	28.349	3.308	646	0	32.303
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI	5.546	0	0	5.546	238	1.644	0	7.428
ADLI TIP KURUMU BAŞKANLIĞI	4.175	0	0	4.175	82	116	0	4.373
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK EĞİTİM ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANLIĞI	126	0	0	126	1	23	0	150
DARPHANE VE DAMGA MATBAASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	195	0	0	195	35	565	0	795
YÜKSEK SEÇİM KURULU BAŞKANLIĞI	3.819	0	0	3.819	25	17	0	3.861
TOPLAM	3.192.146	31.331	1.775	3.225.252	256.028	256.349	29.815	3.767.444

(1) Sözleşmeli personel sayılarına, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup sız konusu personel kadrolu personel bilgilerinde gösterilmiştir.
(2) 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlarda Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.
(3) Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayıdır.

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

II-ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER
A- YÜKSEKÖĞRETİM KURULU, ÜNİVERSİTELER VE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ

İDARELER	MEMUR (A)	AKADEMİK (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	814	0	814	100	131	0	1.045
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	7.668	5.283	12.951	1.057	1.282	0	15.290
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.314	2.829	5.143	353	1.212	33	6.741
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	7.364	4.973	12.337	612	828	0	13.777
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	4.784	4.371	9.155	455	1.182	0	10.792
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	6.949	4.331	11.280	836	1.320	0	13.436
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.226	3.196	5.422	111	956	0	6.489
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	1.392	1.326	2.718	489	385	0	3.592
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	2.370	4.002	6.372	253	749	15	7.389
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.216	2.336	3.552	51	370	0	3.973
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	672	981	1.653	130	211	0	1.994
EĞE ÜNİVERSİTESİ	6.647	4.136	10.783	330	1.407	53	12.573
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	4.446	4.580	9.026	280	867	0	10.173
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	2.295	2.479	4.774	276	415	2	5.467
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	3.125	3.195	6.320	980	943	0	8.243
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	2.398	2.188	4.586	38	1.252	93	5.969
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	2.483	3.226	5.709	354	1.197	36	7.216
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	2.583	3.479	6.062	354	604	0	7.020
ERCTYES ÜNİVERSİTESİ	2.858	2.842	5.700	263	545	0	6.508
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	2.934	2.512	5.446	344	647	4	6.441
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	4.416	2.886	7.302	246	720	36	8.304
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	3.119	3.157	6.276	638	689	0	7.603
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.713	2.955	5.668	542	490	0	6.700
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	4.540	3.596	8.136	210	1.273	2	9.621
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	3.292	2.097	5.389	676	762	0	6.827
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	2.534	2.509	5.043	356	791	0	6.190
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	3.204	2.629	5.833	367	522	2	6.724
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	2.324	2.237	4.561	461	648	99	5.769
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	2.243	2.200	4.443	507	652	0	5.602
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	621	972	1.593	18	116	2	1.729
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	781	1.931	2.712	61	99	0	2.872
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	1.816	1.695	3.511	204	552	10	4.277
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	2.036	2.394	4.430	434	763	0	5.627
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	2.282	2.575	4.857	180	432	0	5.469
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	1.835	1.943	3.778	144	466	0	4.388
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	2.176	2.329	4.505	286	453	3	5.247
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	2.685	2.802	5.487	518	548	0	6.553
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	1.378	1.692	3.070	40	396	0	3.506
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	2.450	2.742	5.192	255	571	0	6.018
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	1.071	2.079	3.150	102	440	0	3.692
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	1.870	2.505	4.375	257	484	0	5.116
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	1.299	1.973	3.272	88	320	0	3.680
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	1.628	1.842	3.470	222	434	0	4.126
AFYON KOCA TEPE ÜNİVERSİTESİ	734	1.529	2.263	156	336	0	2.755
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	990	1.251	2.241	215	368	0	2.824
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	1.556	2.506	4.062	261	780	15	5.118
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	894	1.560	2.454	159	240	0	2.853
KÜTAHYA DUMULPINA R ÜNİVERSİTESİ	1.186	1.386	2.572	42	435	25	3.074
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	1.711	1.886	3.597	178	378	0	4.153
MUĞLA SİTKİ KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	1.405	2.229	3.634	57	361	0	4.052
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	1.591	1.862	3.453	108	493	0	4.054
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	1.261	1.719	2.980	152	393	0	3.525
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	2.637	2.238	4.875	365	646	0	5.886
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	603	485	1.088	52	99	0	1.239
KİRSEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	989	1.363	2.352	20	209	0	2.581
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	1.236	1.352	2.588	29	261	0	2.878
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	1.384	1.698	3.082	207	314	0	3.603
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	640	1.418	2.058	50	416	8	2.532
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	585	1.261	1.846	51	241	0	2.138
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	867	1.556	2.423	139	382	0	2.944
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	1.268	1.629	2.897	334	456	0	3.687
ERZİNCAN BİNALI YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	639	1.468	2.107	67	224	0	2.398
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	546	1.181	1.727	5	222	0	1.954
GİRİSUN ÜNİVERSİTESİ	902	1.521	2.423	47	253	0	2.723
HİTTİ ÜNİVERSİTESİ	962	1.341	2.303	38	308	0	2.649
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	1.318	1.298	2.616	128	395	0	3.139
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	1.011	1.334	2.345	86	241	20	2.692
ORDU ÜNİVERSİTESİ	782	1.222	2.004	30	337	0	2.371
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	513	1.044	1.557	42	238	0	1.837
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	486	1.057	1.543	58	179	0	1.780
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	416	864	1.280	36	279	0	1.595
SINOP ÜNİVERSİTESİ	518	927	1.445	62	260	0	1.767
ŞİRİZ ÜNİVERSİTESİ	489	894	1.383	39	244	0	1.666

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

II-ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER
A- YÜKSEKÖĞRETİM KURULU, ÜNİVERSİTELER VE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ

İDARELER	MEMUR (A)	AKADEMİK (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	517	1.062	1.579	76	241	0	1.896
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	750	1.414	2.164	128	295	48	2.635
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	427	735	1.162	40	144	0	1.346
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	487	993	1.480	57	286	0	1.823
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	453	882	1.335	48	165	0	1.548
BİLEÇİK SEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	600	1.047	1.647	86	191	0	1.924
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	468	737	1.205	51	172	0	1.428
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	511	1.097	1.608	38	170	0	1.816
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	568	919	1.487	1	196	0	1.684
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	589	987	1.576	175	260	0	2.011
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	516	926	1.442	12	147	0	1.601
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	528	794	1.322	117	268	0	1.707
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	507	784	1.291	11	231	0	1.533
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	358	606	964	51	196	0	1.211
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	392	986	1.378	41	151	0	1.570
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	428	757	1.185	4	195	0	1.384
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	483	1.073	1.556	37	232	3	1.828
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	446	698	1.144	27	154	0	1.325
İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	422	799	1.221	42	222	0	1.485
SİRNAK ÜNİVERSİTESİ	396	630	1.026	61	105	0	1.192
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	474	883	1.357	12	247	0	1.616
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	464	931	1.395	44	147	0	1.586
TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	356	585	941	106	123	0	1.170
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	1.185	1.757	2.942	293	296	0	3.531
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	466	1.156	1.622	87	141	0	1.850
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	986	1.561	2.547	32	174	0	2.753
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	1.045	1.570	2.615	115	215	0	2.945
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	2.089	2.597	4.686	897	650	0	6.233
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	473	861	1.334	38	104	0	1.476
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	447	1.155	1.602	24	103	0	1.729
ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	513	1.703	2.216	45	112	0	2.373
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	331	494	825	55	161	0	1.041
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	875	5.503	6.378	219	242	0	6.839
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	456	925	1.381	107	133	0	1.621
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	583	998	1.581	52	145	0	1.778
ALANYA ALAADDİN KEVKUBAT ÜNİVERSİTESİ	855	1.617	2.472	111	153	0	2.736
TÜRKİYE ULUSLARARASI İSLAM, BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	1.070	1.880	2.950	0	0	0	2.950
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	550	807	1.357	13	50	0	1.420
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	645	1.405	2.050	71	46	0	2.167
YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	19	0	19	2	8	0	29
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	285	330	615	41	89	0	745
GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	684	1.062	1.746	42	25	0	1.813
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	477	739	1.216	74	82	0	1.372
KÜTAYHA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	689	715	1.404	113	62	0	1.579
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	495	648	1.143	122	190	0	1.455
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	5.090	2.852	7.942	476	1.040	0	9.458
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	866	1.564	2.430	243	338	0	3.011
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	514	839	1.353	44	227	0	1.624
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	469	532	1.001	90	70	0	1.161
SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	360	300	660	26	25	0	711
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	475	374	849	67	39	0	955
TRABZON ÜNİVERSİTESİ	446	929	1.375	48	119	0	1.542
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	389	335	724	85	94	0	903
KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	262	302	564	49	21	0	634
ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	536	1.178	1.714	180	448	8	2.350
İSPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	782	1.371	2.153	18	245	0	2.416
AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	1.242	868	2.110	403	177	0	2.690
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	436	0	436	229	417	0	1.082
TOPLAM	188.195	220.336	408.531	23.467	50.091	537	482.626

(1) Sözleşmeli personel sayıdır. Kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.
(2) Üniversitelerde sağlık kültür ve spor hizmet alanları için gâlerleri öğretilen karşınlanmak üzere vize edilen geçici işçi sayıları özel bütçede gösterilmiştir.
(3) 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlarca Başkanlıkça iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.
(4) Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayıdır.

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

II-ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER

B- ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER

İDARELER	MEMUR (A)	HAKİM-SAVCI (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	4.850	0	4.850	737	286	0	5.873
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	185	0	185	13	29	0	227
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	91	0	91	0	0	0	91
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	93	0	93	0	0	0	93
TÜRK DİL KURUMU	161	0	161	0	34	0	195
TÜRK TARİH KURUMU	175	0	175	47	46	0	268
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	0	0	0	0	3.739	0	3.739
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	0	0	0	0	59	0	59
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	109	39	148	0	40	0	188
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	759	0	759	2.503	616	0	3.878
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	655	0	655	3.300	266	0	4.221
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	23.510	0	23.510	85	11.660	0	35.255
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.082	0	3.082	493	745	0	4.320
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	869	0	869	4	101	0	974
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	0	0	0	212	38	0	250
TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ	0	0	0	2.398	429	0	2.827
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	902	0	902	44	84	0	1.030
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	929	0	929	82	156	0	1.167
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	0	0	0	2.040	623	0	2.663
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	558	0	558	123	131	0	812
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	144	0	144	40	212	79	475
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	368	0	368	8	63	0	439
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.176	0	4.176	12	1.621	0	5.809
CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKİLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	0	0	0	0	0	0	0
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	217	0	217	240	53	0	510
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU	0	0	0	0	214	0	214
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	282	0	282	69	132	0	483
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	9.627	0	9.627	149	28.330	0	38.106
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	404	0	404	84	177	0	665
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	74	0	74	19	17	0	110
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	77	0	77	14	27	0	118
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	71	0	71	15	29	0	115
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	13.699	0	13.699	1.564	31.141	163	46.567
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	0	0	0	80	1	0	81
TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU	1.810	0	1.810	14	139	0	1.963
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	296	0	296	8	73	0	377
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	177	0	177	3	36	0	216
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	0	0	0	0	584	0	584
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	54	0	54	1	15	0	70
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.243	0	1.243	210	92	0	1.545
TÜRKİYE UZAY AJANSI	123	0	123	16	12	0	151
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	0	0	0	0	105	0	105
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	462	0	462	550	242	0	1.254
TOPLAM	70.232	39	70.271	15.177	82.397	242	168.087

- (1) Sözleşmeli personel sayıları, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.
(2) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukteki İş Yurtları Kurumu personel ihtiyacı Adalet Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.
(3) 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlarca Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.
(4) Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayılarıdır.

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

III- DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR

İDARELER	MEMUR (A)	AKADEMİK (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	655	0	655	655	164	0	1.474
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	937	0	937	618	594	0	2.149
SERMAYE PİYASASI KURULU	920	0	920	5	126	0	1.051
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	867	0	867	722	112	0	1.701
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	828	0	828	0	256	0	1.084
KAMU İHALE KURUMU	0	0	0	670	87	0	757
REKABET KURUMU	793	0	793	0	26	0	819
KAMU GÖZETİMİ, MUHAŞEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	258	0	258	201	66	0	525
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	195	0	195	0	54	0	249
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	384	0	384	16	25	0	425
SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	357	0	357	0	0	0	357
TOPLAM	6.194	0	6.194	2.887	1.510	0	10.591

(1) Sözleşmeli personel sayılarına, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.

(2) 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlara Başkanlığı'mıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

(3) Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayılarıdır.

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

IV- SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI

İDARELER	MEMUR (A)	AKADEMİK (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	12.254	0	12.254	878	903	0	14.035
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU	38.986	0	38.986	516	5.851	0	45.353
TOPLAM	51.240	0	51.240	1.394	6.754	0	59.388

(1) Sözleşmeli personel isaylarına, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.

(2) 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlara Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

(3) Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayıdır.

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

V-DÖNER SERMAYELER (GENEL BÜTÇEKAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ)

İDARELER	MEMUR (A)	AKADEMİK (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	97	0	97	0	24	0	121
YARGITAY	11	0	11	0	0	0	11
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	11	0	11	0	0	0	11
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	1.154	0	1.154	0	1.249	50	2.453
SAĞLIK BAKANLIĞI	37.092	0	37.092	861	134.318	22	172.293
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	24	0	24	0	37	0	61
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	615	0	615	65	4.414	0	5.094
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	285	0	285	7	249	0	541
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	22	0	22	0	0	0	22
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.520	0	2.520	773	504	0	3.797
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	1.038	0	1.038	0	2.460	0	3.498
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	201	0	201	0	0	0	201
TİCARET BAKANLIĞI	917	0	917	9	325	0	1.251
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK EĞİTİM ARAŞTIRMA MERKEZİ BAŞKANLIĞI	3	0	3	0	0	0	3
DARPHANE VE DAMGA MATBAASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	16	0	16	0	0	0	16
TOPLAM	44.006	0	44.006	1.715	143.580	72	189.373

(1) Sözleşmeli personel sayılarına, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgileri de gösterilmiştir.
(2) 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlarca Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.
(3) Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayılandır.

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

V-DÖNER SERMAYELER (YÜKSEKÖĞRETİM KURULU, ÜNİVERSİTELER VE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ)

İDARELER	MEMUR (A)	AKADEMİK (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	1.362	0	1.362	293	1.214	22	2.891
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	14	0	14	92	100	18	224
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	1.995	0	1.995	151	1.035	7	3.188
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	1.012	0	1.012	65	1.159	0	2.236
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	897	0	897	134	1.412	0	2.443
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	14	0	14	0	32	0	46
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	7	0	7	0	7	0	14
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	32	0	32	0	53	41	126
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	16	0	16	0	7	0	23
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	14	0	14	0	0	0	14
EGE ÜNİVERSİTESİ	1.131	0	1.131	46	1.730	0	2.907
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	809	0	809	5	1.048	1	1.863
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	323	0	323	3	524	0	850
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	509	0	509	20	1.000	0	1.529
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	186	0	186	125	1.054	27	1.392
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	60	0	60	0	1.155	0	1.215
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	341	0	341	2	1.694	17	2.054
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	1.262	0	1.262	341	1.295	0	2.898
SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	195	0	195	10	653	0	858
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	52	0	52	9	1.769	5	1.835
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	264	0	264	12	1.217	0	1.493
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	325	0	325	16	869	0	1.210
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	238	0	238	0	1.348	38	1.624
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	413	0	413	5	1.209	0	1.627
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	194	0	194	12	781	0	987
DICLE ÜNİVERSİTESİ	218	0	218	19	1.653	0	1.890
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	208	0	208	1	712	0	921
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	184	0	184	64	1.120	0	1.368
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	11	0	11	0	0	0	11
GEZİTEPE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	12	0	12	0	0	0	12
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	79	0	79	4	340	2	425
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	172	0	172	7	829	0	1.008
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	172	0	172	4	725	0	901
ZONGULDAK BÖLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	405	0	405	23	517	0	945
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	534	0	534	6	858	0	1.398
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	164	0	164	11	933	0	1.108
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	37	0	37	44	187	1	269
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	622	0	622	8	733	0	1.363
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	12	0	12	0	10	0	22
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	229	0	229	3	384	0	616
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	114	0	114	0	42	1	157
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	48	0	48	1	529	0	578
AFYON KOCA TEPE ÜNİVERSİTESİ	12	0	12	0	0	0	12
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	20	0	20	81	242	0	343
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	64	0	64	0	329	0	393
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	17	0	17	0	0	0	17
RÜTAHYA DÜMLÜPİNAR ÜNİVERSİTESİ	11	0	11	83	1	0	95
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	164	0	164	58	310	0	532
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	12	0	12	0	4	0	16
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	103	0	103	47	505	0	655
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	152	0	152	11	259	0	413
ESKİŞEHİR OSMAN GAZİ ÜNİVERSİTESİ	325	0	325	15	799	0	1.139
KIRŞEHİR AHLI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	5	0	15
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	11	0	11	0	0	0	11
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	104	0	104	1	247	1	353
BURDUR MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	11	0	11	0	10	2	23
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	15	0	25
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	15	0	15	0	5	0	20
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	161	0	161	29	366	0	556
ERZİNCAN BİNALI YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
HİTT ÜNİVERSİTESİ	21	0	21	0	0	0	21
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	66	0	76
ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	27	0	37
ORDU ÜNİVERSİTESİ	15	0	15	0	0	0	15
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

V-DÖNER SERMAVELER (YÜKSEKÖĞRETİM KURULU, ÜNİVERSİTELER VE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ)

İDARELER	MEMUR (A)	AKADEMİK (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
SİİRT ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
NEŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	28	0	38
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	4	0	4	0	0	0	4
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	7	0	17
ARTVİN ÇORLUH ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	5	0	15
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	7	0	17
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	4	0	4	0	0	0	4
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	1	0	11
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
İÇİDR ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
SİRNAK ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	20	0	20	0	0	0	20
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	20	0	20	0	0	0	20
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	20	0	20	0	0	0	20
İZMİR KA TİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	20	0	20	0	0	0	20
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	302	0	302	4	1.196	0	1.502
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	20	0	20	0	0	0	20
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	20	0	20	0	0	0	20
ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	20	0	20	0	0	0	20
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	11	0	11	0	0	0	11
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	6	0	6	0	0	0	6
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	20	0	20	0	0	0	20
TÜRKİYE ULUSLARARASI İSLAM, BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	22	0	22	0	0	0	22
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	456	0	456	140	1.112	0	1.708
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
TRABZON ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
İSPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	10	0	10	0	0	0	10
AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	107	0	107	4	605	0	716
TOPLAM	17.696	0	17.696	2.009	38.079	183	57.967

(1) Sözleşmeli personel sayılarına, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.

(2) 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlarca Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

(3) Kullanılabilir boş kadro ve pozisyon sayıdır.

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

V-DÖNER SERMAYELER (ÖZEL BÜTÇELİDİĞER İDARELER)

İDARELER	MEMUR (A)	AKADEMİK (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	1	0	1	0	0	0	1
TÜRK DİL KURUMU	8	0	8	0	0	0	8
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	24.353	0	24.353	1.968	7.051	3.849	37.221
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	37	0	37	3	99	0	139
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	5	0	5	0	0	0	5
TOPLAM	24.404	0	24.404	1.971	7.150	3.849	37.374

(1) Sözleşmeli personel sayılarına, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.

(2) 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlarca Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

(3) Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayılarıdır.

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

VI-KEFALET SANDIKLARI

İDARELER	MEMUR (A)	AKADEMİK (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	20	0	20	0	0	0	20
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	13	0	13	0	0	0	13
TOPLAM	33	0	33	0	0	0	33

(1) Sözleşmeli personel sayılarında, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.

(2) 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlara Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

(3) Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayılarıdır.

TABLO 1
KAMU İDARELERİNİN KADRO VE POZİSYON SAYILARI 2023 - Haziran Sonu

YILDIZCIER KAMU İDARELERİ

İDARELER	MENUR (A)	AKADEMİK (B)	KADROLU PERSONEL (A+B)	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	GENEL TOPLAM
ATA TÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ	168	0	168	0	465	12	645
MİLLİ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.019	0	1.019	0	142	0	1.161
ÜNİVERSİTELER ARASI KURUL BAŞKANLIĞI	55	0	55	13	0	0	68
MSBA KARYAKIT İKMAL VE NATO POL. TESİSLERİ İŞLETMESİ BAŞKANLIĞI	1.428	0	1.428	8	1.869	0	3.305
TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞI	773	0	773	874	0	0	1.647
TARIM VE KIRSAL KALKINMA YI DİSTEKLEME KURUMU	0	0	0	2.354	758	0	3.112
AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI MERKEZİ BAŞKANLIĞI	1	0	1	232	68	0	301
ÇANAKKALE SA VAŞLARI GELİBOLU TARİHİ ALAN BAŞKANLIĞI	0	0	0	0	472	0	472
TOPLAM	3.444	0	3.444	3.481	3.774	12	10.711

(1) Sözleşmeli personel sayılama, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.

(2) 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlara Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

(3) Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayılarıdır.

TABLO 2
KADRO DERECELERİ İTİBARIYLA MEMUR KADROLARI 2023 - Haziran Sonu

DERJEE	GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ	Y.Ö.K. ÜNİVERSİTELER YÜKSEK TEKN. ENST.	ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER	DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI	DÖNER SERMAYELER KEFALET SANDIKLARI	DİĞER KAMU İDARELERİ	TOPLAM
1	1.111.209	134.860	19.809	2.237	6.985	27.809	723	1.303.632
2	152.792	15.451	2.662	254	118	1.751	134	173.162
3	435.309	57.636	14.393	657	12.761	6.041	665	527.462
4	134.527	59.979	4.002	180	1.793	2.905	136	203.522
5	442.227	54.533	12.025	616	5.810	8.704	873	524.788
6	134.655	24.741	2.818	401	6.891	2.701	370	172.577
7	208.992	21.501	5.492	431	11.230	6.750	195	254.591
8	213.966	14.098	1.990	707	649	6.449	155	238.014
9	249.923	10.510	2.960	631	3.895	6.149	101	274.169
10	63.851	7.718	1.406	36	410	4.463	43	77.927
11	21.607	2.835	418	3	358	1.967	3	27.191
12	43.515	3.048	1.182	25	263	10.369	0	58.402
13	9.396	974	600	16	74	61	44	11.165
14	545	318	208	0	3	0	0	1.074
15	2.738	329	306	0	0	20	2	3.395
TOPLAM	3.225.252	408.531	70.271	6.194	51.240	86.139	3.444	3.851.071

1- Sözleşmeli personel sayılarına, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.
2- 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Karaması ile 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlara Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.
3- Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayılandır.

TABLO 3
HİZMET SINIFLARI İTİBARIYLA MEMUR KADROLARI 2023 - Haziran Sonu

HİZMET SINIFI	GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ	Y.Ö.K. ÜNİVERSİTELER YÜKSEK TEKN. ENST.	ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER	DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI	DÖNER SERMAYELER KEFALET SANDIKLARI	DİĞER KAMU İDARELERİ	TOPLAM
GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI	649.873	83.603	36.808	5.509	45.886	27.797	2.648	852.124
MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİ HİZMETLERİ SINIFI	2.867	0	0	0	0	0	0	2.867
SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI	597.745	61.358	1.759	18	2.182	47.430	14	710.506
TEKNİK HİZMETLER SINIFI	136.924	21.652	29.212	440	1.692	7.335	677	197.932
EĞİTİM ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI	1.126.410	407	7	0	0	0	0	1.126.824
AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI	5.607	614	764	180	615	511	52	8.343
EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI	363.838	0	0	0	0	0	0	363.838
DİN HİZMETLERİ SINIFI	170.592	100	0	0	0	0	0	170.692
YARDIMCI HİZMETLER SINIFI	138.290	20.461	1.682	47	865	3.066	53	164.464
HAKİMLIK SAVCILIK	31.331	0	39	0	0	0	0	31.370
ÖĞRETİM ELEMANLARI	1.775	220.336	0	0	0	0	0	222.111
TOPLAM	3.225.252	408.531	70.271	6.194	51.240	86.139	3.444	3.851.071

1- Sözleşmeli personel sayılama, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.

2- Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnesininin 12 no maddesi gereğince ilgili kurumlara Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

3- Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayıdır.

TABLO 4
SÖZLEŞMELİ PERSONEL 2023 - Haziran Sonu

BÜTÇE TÜRÜ	657 4/B	KADRO KARŞILIKI	SANATÇI	YABANCI UYUKLU	DİĞER SÖZLEŞMELİ	BÜLŞİM PERSONELİ	TOPLAM
GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ	2.15.223	1.680	1.930	0	36.575	620	256.028
Y.Ö.K., ÜNİVERSİTELER VE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ	21.507	0	127	1.431	90	312	23.467
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER	2.805	1.221	5.666	0	5.358	127	15.177
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	0	1.967	0	0	878	42	2.887
SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI	1.297	0	0	0	0	97	1.394
DÖNER SERMA YELER VE KEFALET SANDIKLARI	5.407	3	0	0	248	37	5.695
DİĞER KAMU İDARELERİ	21	735	0	0	2.725	0	3.481
GENEL TOPLAM	246.260	5.606	7.723	1.431	45.874	1.235	308.129

1- Sözleşmeli personel sayıları, kadro karşılığı sözleşmeli personel dahil olup söz konusu personel kadrolu personel bilgilerinde de gösterilmiştir.

2- 2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 nci maddesi gereğince ilgili kurumlara Başkanlığımıza iletilen bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

3- Kullanılabilir serbest kadro ve pozisyon sayılarıdır.

TABLO-5
KAMU SEKTÖRÜ İSTİHDAM SAYILARI ⁽¹⁾

YIL: 2023
DÖNEM⁽²⁾: 2

	BÜTÇE TÜRÜ	KADROLU PERSONEL	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	İŞÇİ		DİĞER	TOPLAM
				SÜREKLİ İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ ⁽³⁾		
	GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ	2.933.698	167.658	209.532	29.815	105.452	3.446.155
	Y.Ö.K., ÜNİVERSİTELER VE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ	259.109	9.352	45.741	537	0	314.739
	ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER	40.771	8.928	52.312	242	0	102.253
BÖLÜM 1 ⁽³⁾	DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR	3.900	425	1.503	0	0	5.828
	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI	35.124	361	6.712	0	0	42.197
	DÖNER SERMAYELER VE KEFALET SANDIKLARI	47.351	1.230	185.077	4.104	0	237.762
	DİĞER KAMU İDARELERİ	1.604	1.761	3.024	12	0	6.401
		3.321.557	189.715	503.901	34.710	105.452	4.155.335
	233 SAYILI K.H.K. KAPSAMINDA YER ALAN K.I.T.LER (BAĞLI ORTAKLIKLAR DAHİL)	4.295	43.116	45.549	10.588	0	103.548
BÖLÜM 2 ^{(3) (4)}	ÖZELLEŞTİRME PROGRAMINDA YER ALAN KURULUŞLAR ⁽⁵⁾	22	57	149	0	0	228
	ÖZEL KANUNU BULUNAN KURULUŞLAR ⁽⁶⁾	4.911	28.895	5.454	0	0	39.260
		9.228	72.068	51.152	10.588	0	143.036
BÖLÜM 3 ⁽³⁾	İL ÖZEL İDARELERİ	5.585	54	4.452	526	0	10.617
	BELEDİYELER VE BAĞLI KURULUŞLARI İLE MAHALLİ İDARE BİRLİKLERİ	134.357	8.731	43.110	4.264	0	190.462
	B.İ.T. LER	0	0	599.243	0	0	599.243
		139.942	8.785	646.805	4.790	0	800.322
	GENEL TOPLAM	3.470.727	270.568	1.201.858	50.088	105.452	5.098.693

1- Fıhli (dolu) kadro ve pozisyon sayıdır.

2- 1.Dönem: 31 Mart itibarıyla, 2.Dönem: 30 Haziran itibarıyla, 3.Dönem: 30 Eylül itibarıyla, 4.Dönem: 31 Aralık itibarıyla.

3- 1.Bölüm Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2.Bölüm Hazine ve Maliye Bakanlığı, 3.Bölüm Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile işçileri Bakanlık esas alınarak doldurulmuştur.

4- Kamu sermayeli bankalar dahil değildir.

5- Sümer Holding ve TDH'yi kapsamaktadır.

6- Özel kanunla bulunan kuruluşlar TRT, PTT, TÜRKİYE A.Ş., ASFAT A.Ş., Türk Reasürans A.Ş., UŞHAŞ, MIKE A.Ş. ve İller Bankası A.Ş.'dir.

7- Üniversitelerde sağlık kültür ve spor hizmet alanları için giderleri özgelirden karşılanmak üzere istihdam edilen personel sayıları özel bütçede gösterilmiştir.

TABLO 6
KAMU GÖREVLİLERİNİN AYLIKLARININ HESAPLANMASINDA KULLANILAN BAZI VERİLER İLE 2020-2024 YILLARINA İLİŞKİN VERİLER

	2020		2021		2022		2023		2024 (13)	
	OCAK	TEMMUZ	OCAK	TEMMUZ	OCAK	TEMMUZ	OCAK	TEMMUZ	OCAK	TEMMUZ
AYLIK KATSAYISI	0,146061	0,154461	0,165786	0,179797	0,235445	0,333603	0,433684	0,509796	0,586266	0,644893
YAN ÖDEME KATSAYISI	0,046321	0,048985	0,052576	0,057019	0,074667	0,107535	0,137535	0,161673	0,185924	0,204517
TABAN AYLIK KATSAYISI	2,286240	2,4177	2,594917	2,814188	3,685180	5,221532	6,787992	7,979285	9,176178	10,093796
TABAN AYLIĞI GÖSTERGESİ	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
KIDEM AYLIĞI GÖSTERGESİ (1)	20-500	20-500	20-500	20-500	20-500	20-500	20-500	20-500	20-500	20-500
AİLE YARDIMI (COCUK) (TL) (2) (3)	36,52	38,62	41,45	44,95	58,86	83,40	108,42	127,45	146,57	161,22
AİLE YARDIMI (EŞ) (TL) (4)	332,00	351,09	376,83	408,68	535,17	758,28	985,76	1.158,77	1.332,58	1.465,84
DOĞUM YARDIMI ÖDENEĞİ (5)	-	-	300 - 400 - 600	300 - 400 - 600	300 - 400 - 600	300 - 400 - 600	300 - 400 - 600	300 - 400 - 600	300 - 400 - 600	300 - 400 - 600
TAZMİNATLARIN EMELİKİ KEŞENEĞİNE YANSIMA ORANI (%) (6)	55-255	55-255	0,55-2,55	0,55-2,55	0,55-2,55	0,55-2,55	0,55-2,55	0,55-2,55	0,55-2,55	0,55-2,55
SOSYAL GÜVENLİK PRİM ORANLARI (%)										
1- 5510 sayılı Kanuna göre 4'e bapsamında olanlar										
a) PrİM kesintileri 5434 sayılı Kanuna göre yapılanlar										
- Sigortalı payı (7)	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
- İşveren Payı (8)	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
b) PrİM kesintileri 5510 sayılı Kanuna göre yapılanlar										
- Sigortalı payı (7)	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
- İşveren Payı	18,5	18,5	18,5	18,5	18,5	18,5	18,5	18,5	18,5	18,5
2- 5510 sayılı Kanuna göre 4/a bapsamında olanlar (9)										
- Sigortalı payı (7)	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
- İşveren Payı (10)	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5
OYAK KEŞENEĞİ (%)	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
İŞSİZLİK SİGORTASI PRİMİ (%)										
İşçi Payı	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kurum Payı	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Devlet Payı	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
GELİR VERGİSİ ORANI (%)	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
(22.000 TL'ye kadar)	2,943,00	2,943,00	2,943,00	2,943,00	2,943,00	2,943,00	2,943,00	2,943,00	2,943,00	2,943,00
(22.000 TL'ye kadar)	6,730,15	7,117,17	7,638,96	8,284,51	10,848,59	15,371,40	19,982,83	23,489,83	27,013,32	29,714,67
AYLIK ASGARİ ÜCRET (TL) (Br+0) (11)										
KIDEM TAZMİNATI TAVANI (TL) (Her yıl için) (12)										
(22.000 TL'ye kadar)	2,943,00	2,943,00	3,577,50	3,577,50	5,004,00	6,471,00	10,008,00	13,414,50	17,000,00	20,500,00
(70.000 TL'ye kadar)	7,000,00	7,000,00	8,284,51	8,284,51	10,848,59	15,371,40	19,982,83	23,489,83	27,013,32	29,714,67

(1) Hizmet yıllarına göre.

(2) Altı yaş üzeri 1 çocuk için.

(3) Aile yardımı ödeneninde çocuklar için uygulanın 250 gösterge rakamı, 0-6 yaş grubu çocuklar için %100 artırımlı uygulanmaktadır.

(4) Eş için uygulanmakta olan aile yardımı ödenenine esası gösterge rakamı 3/7/2011 tarihli ve 2011/2022 sayılı BKK ile 2134 olarak belirlenmiş olup 28/8/2019 tarihli ve 2019/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı ile 2773'e yükseltilmiştir.

(5) 27/3/2015 tarihli ve 6637 sayılı Kanun ile 657 sayılı Kanunla ilgili olarak yapılan düzenleme kaldırılmış olup, 15/5/2015 tarihinden itibaren, Türk vatandaşlarına canlı doğan birinci çocuğu için 300 TL, ikinci çocuğu için 400 TL, üçüncü ve sonrası çocukları için 600 TL doğum yardımı yapılmaktadır.

(6) PrİM kesintileri 5434 sayılı Kanuna göre yapılanlar için zam, tazminat ve benzeri ödemelere karşılık olmak üzere 657 sayılı Kanuna tabii en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarının belirlenen orana tekabül eden miktar primi kesintisi hesabında dikkate alınmaktadır. Buna göre anılan oranlar ek göstergesi 8400 ve daha yüksek olanlarda %240, 7600 (dahil)-8400 (haric) arasında olanlarda %200, 6400 (dahil)-7600 (haric) arasında olanlarda %180, 4800 (dahil)-6400 (haric) arasında olanlarda %150, 3600 (dahil)-4800 (haric) arasında olanlarda %130, 2200 (dahil)-3600 (haric) arasında olanlarda %70 ve diğerlerinde ise %40 iken 22/8/2015 tarihli ve 2015/8057 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 01/09/2015 tarihinden geçerli olmak üzere söz konusu oranlar sırasıyla %255, %215, %195, %165, %145, %85 ve %65'e yükseltilmiştir.

(7) 10/8/2016 tarihli ve 6740 sayılı Kanunla 1/1/2017 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanunun 4/a ve 4/c maddelerine göre çalışan 45 yaşını doldurmuş kişiler otomatik olarak bireysel emeklilik sistemine dahil edilmiştir. Çalışan sisteme yapacağı katkı, kişinin prime esas kazanç matrahının %3'ü kadardır. Bu oran 2 kat artmaya veya %1'e kadar azalmaya Cımlarbaşkama yetkilidir.

(8) 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştrakı olup bu Kanunla 4/c kapsamında olan personel için, kurulumla ödenen %20 oranındaki işveren payına ilave olarak ayrıca %12 oranında genel sağlık sigortası primi Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmektedir.

(9) 16/1/2016 tarihli ve 6761 sayılı Kanunun 8 nci maddesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi değiştirilerek prime esas kazanç %6,5 kat olan sigorta primine esas kazanç test sınırı, 1/1/2017 tarihinden itibaren günlük brüt asgari ücretin 7,5 katına yükseltilmiştir.

(10) 10/1/2013 tarihli ve 6385 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle 5510 sayılı Kanunun 81 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi değiştirilerek prime esas kazanç %11 ile %6,51 arasında belirlenmiş olan kısa vadeki sigorta kolları prim oranı, 1/9/2013 tarihinden geçerli olmak üzere sigortalının prime esas kazançının %2'si olarak sınırlanmıştır. Bu primin tamamını işveren ödemekte olup oranını %1,5 oranına düşürmeye yada %2,5 oranına arttırmaya Cımlarbaşkama yetkilidir.

(11) Asgari Ücret Yönetmeliğindeki 194/2014 tarihindeki yapılan değişiklikle bu tarihten itibaren asgari ücrette 16 yaş aramı kaldırılmıştır.

(12) Kadem tazminatı, en yüksek Devlet memuruna bir hizmet yılı için ödenecek emeklilik tazminatıdır.

(13) 3/9/2023 tarihli ve 32298 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2023/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı ile belirlenmiş olan katsayılar esas alınmıştır.

BÖLÜM IX

SAĞLIK VE SOSYAL
GÜVENLİK SİSTEMİ

BÖLÜM IX

SAĞLIK VE SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ

A- GENEL AÇIKLAMA

Sosyal refah devleti anlayışının en önemli göstergelerinden biri olan sosyal güvenlik, herhangi bir sosyal risk yüzünden geliri veya kazancı azalmış kişilerin, başkalarının yardımına gerek kalmaksızın yaşama ve geçinme ihtiyaçlarını karşılayan; kişilere, belirli sosyal risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan muhtelif zararların, ilave maliyetlerin veya gelir kayıplarının kısmi veya bütünüyle telafisine yönelik ekonomik güvenceler sağlayan sistemler bütünüdür. Sosyal güvenlik hakkı, bu özellikleri itibarıyla temel ve vazgeçilmez insan haklarından biri olmuştur. Sosyal güvenlik sistemleri, yoksulluğu ve gelir dağılımındaki eşitsizliği önlemede ve toplumsal huzuru sağlamada çok önemli bir rol oynadığı için Devletin asli görevlerinden biri olarak sayılmaktadır. Anayasanın “Sosyal Güvenlik Hakkı” başlıklı 60 ıncı maddesinde; *“Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.”* denilmek suretiyle sosyal güvenliğin temel insan haklarından biri olduğu vurgulanmış ve sosyal güvenlik Devletin önemli bir görevi olarak kabul edilmiştir.

Ayrıca yine Anayasanın 61 inci maddesinde; harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gazilerin Devlet tarafından korunacağı ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlanacağı, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayacak tedbirlerin alınacağı, yaşlıların Devlet tarafından korunacağı, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için Devletin her türlü tedbiri alacağı hüküm altına alınmıştır. Nitekim 7/5/2010 tarihli ve 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesiyle Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 10 uncu maddesine, *“Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.”* şeklinde yeni bir fıkra eklenerek bu amaçla yapılan düzenlemenin eşitlik ilkesine aykırı kabul edilemeyeceği anayasal güvenceye kavuşturulmuştur.

Sosyal güvenlik reformuyla birlikte sigorta hak ve yükümlülüklerinin eşitlendiği mali olarak sürdürülebilir tek bir emeklilik sistemi yanında nüfusun tamamına eşit, kolay ulaşılabilir ve kaliteli sağlık hizmeti sunumunu sağlayan genel sağlık sigortası sistemi hayata geçirilmiştir.

Tüm vatandaşların sosyal güvenlik ve genel sağlık sigortası kapsamına alınması yanında, sürdürülebilir ve etkin çalışan bir sosyal güvenlik sisteminin oluşturulması, sosyal güvenlik sistemi geliştirilirken, çalışanlar, işverenler ve emekliler arasında hakkaniyetli ve sürdürülebilir bir denge oluşturulması temel ilke olarak benimsenmiştir.

Genel Sağlık Sigortası (GSS) ile ülke nüfusunun tamamı kolay erişilebilir ve sürdürülebilir sağlık güvencesi kapsamına alınmıştır. 1/1/2012 tarihinden itibaren gelir testi uygulaması hayata geçirilerek genel sağlık sigortası zorunlu hale getirilmiştir. Diğer yandan 1/1/2017 tarihi itibarıyla gelir testi yaptırma zorunluluğu ortadan kaldırılmış olup hiçbir sosyal güvencesi olmadığı, bakmakla yükümlü olunan kişi kapsamında hiç kimse üzerinden sağlık yardımı alma imkanı olmadığı için genel sağlık sigortası kapsamına alınan kişiler, aylık brüt asgari ücretin yüzde 3'ü oranında aylık GSS primi ödeyerek ailece sağlık hizmetlerinden yararlanabilmektedirler.

Genel Sağlık Sigortası Sisteminin yanı sıra emekli ve sigortalılara verilen kapsamlı ve bütüncül hizmetler, işverenlere sağlanan istihdam teşvikleri, ALO 170 çağrı merkezi ve e-Devlet uygulamalarıyla sosyal güvenlik hizmeti verilen kesim her geçen gün büyümüştür.

Sigortalı ve emeklilere sunulan kapsayıcı, kaliteli ve yenilikçi hizmetler sayesinde 2002 yılında yüzde 70 seviyesinde olan sosyal güvenlik kapsamı 2023 yılı itibarıyla yüzde 98 seviyesine ulaşmış durumdadır.

B- SAĞLIK SİSTEMİ

1. Sağlık Sisteminin İşleyişi

Anayasanın 56 ncı maddesinde herkesin, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu belirtildikten sonra;

“Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, iş birliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.

Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.

Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.”

hükümleri düzenlenmiştir.

Ayrıca 1948 yılında kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 25 inci maddesinde, en temel hak olan “yaşam hakkı” çerçevesinde sağlık hakkına yer verilerek; sağlığın, doğuştan kazanılmış bir insanlık hakkı olduğu belirtilmiştir. Buna göre sağlık hakkının sağlıklı olma hakkı ve sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı olmak üzere iki bileşeni bulunmaktadır. Dolayısıyla sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı, bir ekonomik ve sosyal hak olup herkesin sağlık hizmetlerinden yararlanması açısından Devlete belli yükümlülükler getirmektedir.

Diğer taraftan sağlık sistemlerinin amacı; sağlık hizmetinden yararlananların sağlığını koruma ve iyileştirme sorumluluğunun yanında, hastalığın ya da sağlığın maliyetine karşı finansal koruma sağlamak ve vatandaşlara tedavi hizmeti sunmak şeklinde sıralanabilir. Bu itibarla sağlık hizmetlerinin etkili, verimli ve hakkaniyete uygun bir şekilde organize edilmesi, finansmanının sağlanması ve sunulması Devletin sorumluluğunda bulunmaktadır.

Öte yandan vatandaşların ekonomik ve sosyal hayata sağlıklı bireyler olarak katılımını sağlamak ve yaşam kalitelerini yükseltmeye katkıda bulunmak, sağlık politikasının temel amacıdır. Bu amaca ulaşmak için koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, birinci basamak sağlık hizmetlerinin etkinleştirilmesi, altyapı eksiğinin giderilmesi, sağlık personeli ihtiyacının karşılanması ve ülke genelindeki dağılımlarının dengelenerek bölgeler ve sosyo-ekonomik gruplar arasındaki farklılıkların azaltılması, sağlık hizmetlerinin eşitlik ve hakkaniyet ilkesiyle, hasta haklarına saygılı, erişilebilir, etkin ve kaliteli bir yapıya kavuşturulması, akılcı ilaç kullanım mekanizmalarının oluşturulması önem arz etmektedir.

Nitekim Dünya Sağlık Örgütü de insanların aile ve topluma dayalı temel sağlık hizmetlerine daha iyi ulaşabilmesini, “21. Yüzyılda Herkes için Sağlık” anlayışının hedefleri arasında saymaktadır. Dünya Sağlık Örgütünün “21. Yüzyılda Herkes için Sağlık” bildirisinde;

Sağlıkta eşitlik ve bütünlüğe özen gösterilmesi,

Sağlığın geliştirilmesinin insan odaklı olması,

Gelişmelerin bilimsel yöntemlerle değerlendirilmesi ve izlenmesi,

Sağlığın bütün yaşam boyunca sürdürülmesinin sağlanması,

gerektiği vurgulanmış ve sağlığın sosyal gelişmenin temel göstergesi olduğu belirtilmiştir.

2. Son Dönemde Sağlık Konusunda Yapılan Düzenleme ve Faaliyetler

Tedavi mekanizmalarının güçlendirilmesi, sağlık hizmetlerinin etkinliğinin artırılması amacıyla Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) ile eklerinde değişiklik yapılmıştır. Bu kapsamda;

- Sosyal Güvenlik Kurumu ile Sağlık Bakanlığı arasında “2022 Yılı Götürü Bedel Üzerinden Sağlık Hizmeti Alım Sözleşme ve Usul Esaslar” imzalanarak yürürlüğe girmiş, 9/11/2022 tarihinde imzalanan “Zeyilname I” ile bütçe revizyonu yapılmıştır. 2023 yılında da Sözleşme devam etmektedir.

- Sosyal Güvenlik Kurumu ile 43 Devlet üniversitesi 45 tıp fakültesi hastanesi (sağlık uygulama ve araştırma merkezi) arasında “2023 Yılı Götürü Bedel Üzerinden Sağlık Hizmeti Alım Sözleşmesi ve Usul Esasları” imzalanmış ve belirli zamanlarda, yapılan ek sözleşmelerle bütçe revizyonu gerçekleştirilmiştir.

- Sosyal Güvenlik Kurumu ile 41 Devlet üniversitesi dış hekimliği fakültesi sağlık hizmeti sunucusu arasında “2023 Yılı Götürü Bedel Üzerinden Sağlık Hizmeti Alım Sözleşmesi ve Usul Esasları” imzalanmıştır. Ayrıca yapılan “Ek Sözleşme ve Usul Esaslar” ile bütçe revizyonu gerçekleştirilmiştir.

- 2023 yılında 15 Devlet Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi ile dış hizmetleri alanında “Sağlık Hizmetleri Protokolü” imzalanmıştır.

- Sosyal Güvenlik Kurumu ile 40 vakıf üniversitesi sağlık hizmeti sunucusu (18 vakıf üniversitesi) arasında 1/1/2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere "2023 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu/Vakıf Üniversiteleri Sağlık Hizmetleri Satın Alım Sözleşmesi" imzalanmıştır.

- Belediyelere bağlı 12 adet ikinci basamak sağlık hizmeti sunucuları ile önceden imzalanmış olan Sağlık Hizmetleri Protokolleri 2023 yılında da devam etmektedir.

- KKTC’de faaliyet gösteren Yakın Doğu Üniversitesi ile imzalanmış olan “Sosyal Güvenlik Kurumu/Yakın Doğu Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Protokolü” 2023 yılında da devam etmektedir.

- Sosyal Güvenlik Kurumu ile Milli Savunma Bakanlığı Askeri Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü arasında “Sosyal Güvenlik Kurumu ile Türk Silahlı Kuvvetleri Girne Asker Hastanesi Arasında 2023 Yılı Götürü Bedel Üzerinden Sağlık Hizmeti Alım Sözleşmesi ve Usul Esasları” imzalanmıştır.

• Sosyal Güvenlik Kurumu ile protokol/sözleşmesi bulunan sağlık hizmeti sunucularının ilaç ve tıbbi malzeme temininde yaşadıkları zorlukların giderilmesini teminen ilaç ve tıbbi malzemelerin Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'nden (DMO) tedarik edilebilmesi için Kurumla DMO arasında 25/9/2020 tarihinde imzalanan protokol 2023 yılında da devam etmiştir.

• 2023 yılı “Sosyal Güvenlik Kurumu Özel Sağlık Hizmeti Sunucularından Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmesi” 19/12/2022 tarihinde yayımlanmış ve 1/1/2023 tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde sözleşmeler imzalanmıştır.

• Sosyal Güvenlik Kurumu ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde (KKTC) faaliyet gösteren Kolan British Hospital arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Kurumu/Kolan British Hospital Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmesi 2023 yılında da yenilenmiştir.

• Genel Sağlık Sigortası kapsamında sağlık güvencesi olan bütün vatandaşlarımızın kesintisiz bir şekilde en iyi şartlarda ilaç almalarını sağlamak amacıyla Türk Eczacıları Birliği (TEB) ile 25/9/2020 tarihinde imzalanan “Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamındaki Kişilerin Türk Eczacıları Birliği Üyesi Eczanelerden İlaç Teminine İlişkin Protokol 1/10/2020 tarihinde yürürlüğe girmiş olup 4 yıl süreyle geçerlidir.

• “Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamındaki Kişilerin Türk Eczacıları Birliği Üyesi Eczanelerden İlaç Teminine İlişkin 2023/1 Sayılı Ek Protokol” Sosyal Güvenlik Kurumu ve Türk Eczacıları Birliği arasında 28/4/2023 tarihinde imzalanmış ve yürürlüğe girmiş olup 29.127 adet eczane ile sözleşme bulunmaktadır.

• Söz konusu ek protokollerle eczane hasılat baremleri, iskonto oranları, reçete başına hizmet bedellerinde yapılan düzenlemeler sonucunda sözleşmeli eczanelere mali iyileştirmeler sağlanmıştır.

Bununla birlikte tıbbi malzemelerle ilgili olarak;

- 7.343 adet optikçi ile “Görmeye Yardımcı Tıbbi Malzeme Sözleşmesi”,
- 1.722 adet medikal ve 11.495 adet eczane medikal ile “Ayakta Tedavide Kullanılan Hazır Tıbbi Malzemelerin Teminine İlişkin Sözleşme”,
- 1.977 adet merkez ile işitme cihazı satış merkezleri ile “Sosyal Güvenlik Kurumu İşitmeye Yardımcı Cihazların Teminine İlişkin Sözleşme”,

- 8 adet resmi kurum ile “Resmi Kurumlar/Resmi Sağlık Kurumları Arasında İsmarlama Protez ve Ortez Teminine İlişkin Sözleşme”,
- “Sosyal Güvenlik Kurumu İle Sağlık Bilimleri Üniversitesi Arasında Kişiyeye Özel Üç Boyutlu Tasarım ve Üretim Cihazlarının Teminine İlişkin Protokol”,
- 195 adet merkez ile “Sosyal Güvenlik Kurumu İle İsmarlama Protez ve Ortez Merkezleri Arasında Protez/Ortez Teminine İlişkin Sözleşme”,

2023 yılında da devam etmektedir.

• Sosyal Güvenlik Kurumu ile Sağlık Bakanlığı Arasında “Gaziler İçin Her Türlü Ortez/Protez ve Diğer İyileştirici Araç ve Gereçlerin Teminine İlişkin Protokol”, 2023 yılı için yenilenecek yürürlüğe girmiştir.

• 25/8/2022 tarihli ve 31934 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan düzenleme ile;
➤ SUT değişikliği ile genel sağlık sigortalıların yatarak tedavileri kapsamında sağlık hizmeti sunucuları tarafından kullanılan tıbbi malzeme geri ödeme bedellerinde yüzde 10’dan yüzde 100’e kadar değişen oranlarda artış yapılarak iyileştirme sağlanmıştır.

• 16/3/2023 tarihli ve 32134 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan düzenlemelerle;
➤ Sosyal Güvenlik Kurumu ile Sağlık Bilimleri Üniversitesi arasında 12/4/2017 tarihinde imzalanan "Kişiyeye Özel Üç Boyutlu Tasarım ve Üretim Cihazlarının Teminine İlişkin Protokol" çerçevesinde temin edilen sözleşmeye konu tıbbi malzeme fiyatlarında yüzde 200 oranında artış yapılmıştır.

➤ 1 kanser tedavisi ilacı, 1 kardiyomiyopati ilacı, 1 antiemetik ilaç, 1 parkinson tedavisi ilacı, 1 oftalmolojik ilaç, 1 osteoporoz tedavisi ilacı, 1 parenteral beslenme çözültisi, 1 trombosit agregasyon inhibitörü ödeme listesine ilave edilmiş;

➤ Çölyak hastalığında ve protein metabolizması bozukluklarında, hastaların kısıtlı diyetleri sebebiyle kullandıkları hayati öneme haiz özel formüllü un ve mamul ürünler için aylık nakdi ödemelerde yüzde 100 artış yapılmıştır.

• Tıbbi ve Ekonomik Değerlendirme Komisyonu çalışmaları sonucu 9/6/2023 tarihinde 121 ilaç (5 adet diyabet ilacı, 4 adet diyaliz ilacı, 19 adet kanser ilacı, 2 adet karaciğer tedavi ilacı, 5 adet şizofreni ve bipolar bozukluk ilacı, 1 adet idiyopatik pulmoner fibrozis ilacı, 4 adet manyetik rezonans görüntüleme ilacı olmak üzere) geri ödeme listesine

ilave edilmiş, söz konusu ilaçlar için 17/6/2023 tarihinden itibaren vatandaşların eczanelerden erişimi sağlanmıştır.

- Tıbbi ve Ekonomik Değerlendirme Komisyonu çalışmaları sonucu 13/6/2023 tarihinde 14 ilaç (1 adet anestezi ilacı, 1 adet hiperkalemi ilacı, 2 adet kan hastalığında kullanılan ilaç, 6 adet kanser ilacı, 1 adet mantar ilacı, 1 adet osteoporoz ilacı, 1 adet parenteral ağrı kesici ve 1 adet vertigo ilacı olmak üzere) geri ödeme listesine ilave edilmiş, söz konusu ilaçlar için 21/6/2023 tarihinden itibaren vatandaşların eczanelerden erişimi sağlanmıştır.

- İlaç Geri Ödeme Komisyonu çalışmaları sonucu 9/8/2023 tarihinde 68 ilaç (1 adet acil hipertansif ilaç, 1 adet analjezik ilaç, 2 adet antibakteriyel ilaç, 1 adet antienflamatuvar-antiromatizmal ilaç, 1 adet diyabet ilacı, 1 adet eklem ve kas ağrısında kullanılan topikal ilaç, 3 adet enteral beslenme ürünü, 1 adet grip aşısı, 1 adet hemodiyaliz çözeltisi, 5 adet hemofili a ilacı, 1 adet hipnotik ve sedatif ilaç, 9 adet immunosüpresant, 5 adet insan kaynaklı immunglobulin, 2 adet kan yerine kullanılan ilaçlar, 4 adet kanser ilacı, 5 adet kardiyovasküler ilaç, 2 adet kas-iskelet sistemi ilacı, 2 adet öksürük baskılayıcı ilaç, 1 adet parkinson ilacı, 3 adet santral etkili kas gevşetici ilaç, 4 adet sindirim sistemi ilacı, 1 adet sistemik hormonal ilaç, 4 adet solunum sistemi ilacı, 2 adet spesifik immunglobulin, 2 adet topikal kortikosteroid ilaç, 2 adet trombosit agregasyon inhibitörleri ve 1 adet vitamin ilacı) geri ödeme listesine ilave edilmiş, söz konusu ilaçlar için 16/8/2023 tarihinden itibaren vatandaşların eczanelerden erişimi sağlanmıştır.

- Eczane İtiraz Değerlendirme Komisyonu işlemlerinin elektronik konuşma platformlarında yürütülmesine ilişkin yapılan pilot çalışmalar başarıyla sonuçlanmış, tüm illerimizde faaliyet gösteren Sosyal Güvenlik Kurumu ile sözleşmeli/protokollü sağlık hizmeti sunucuları ile elektronik konuşma platformları aracılığıyla 5/5/2023 tarih itibarıyla yapılmaya başlanmıştır.

- Yurtdışı İlaç Fiyat Listesi'ne (EK-4/C)" 2022 yılı Ekim ayından bu yana 7 adet yurt dışı ilaç eklenmiş olup 16/8/2023 tarihi itibarıyla EK-4/C listesinde yer alan ilaç sayısı 387'dir. Ayrıca Ekim 2022'den itibaren yurt dışından temin edilen ilaçlardan 10 adetinde fiyat artışı gerçekleşmiştir.

- Genel sağlık sigortalılarımızın ayakta tedavi kapsamında kullandıkları hasta alt bezi, kolostomi torbası, gözlük cam ve çerçeve gibi tıbbi malzemeler ile gazilerimizin kullanımına

özel ortez/protez fiyatlarında yüzde 39'dan yüzde 200'e kadar değişen oranlarda artış yapılmıştır.

- 3 yıl olarak uygulanan gözlük cam ve çerçeve değişim süresi 2 yıla düşürülmüştür. Çerçeve için ödenen tutar 100 TL olup yerli malı olan çerçevelerde bu tutara 10 TL ilave edilmektedir. Cam için ödenen tutar ise camın özelliğine göre (beyaz, kolormatik, organik, tek odaklı veya çift odaklı) 38,50 TL ile 395 TL arasında değişmektedir.

- Prizmatik camlar geri ödeme kapsamına alınmıştır.

- Gaziler ile genel sağlık sigortası kapsamındaki diğer kişilere ödenen kemik içi implant ücretlerinde artış sağlanmıştır.

- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına girmese dahi atış, tatbikat veya diğer ateşli silah yaralanmaları nedeniyle malul olan vazife ve harp malullerinde, tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar geçen süre içerisinde 3713 sayılı Kanununun 21 inci maddesinde sayılan olaylara maruz kalmaları nedeniyle yaralanan kişilerin kemik içi implant bedellerinin de karşılanmasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

- Kardiyovasküler Cerrahi, Kardiyoloji, Üroloji, Organ Doku Nakli ve Kemik İliği işlemlerine ait işlem kodlarına “İlave Ücret Alınmayacak İşlemler Listesi (EK-2G)”nde yer alan işlemlere ait işlem kodlarına yüzde 20, yoğun bakım işlemlerine ait işlem kodlarına yüzde 40, hemodiyaliz işlemlerine ait işlem kodlarına yüzde 60, kan bileşenlerine ait işlem kodlarına yüzde 95 ve bunun dışında kalan tüm işlem kodlarına yüzde 55 oranında artış yapılmıştır.

- SUT Eki “Diş Tedavileri Puan Listesi (EK-2Ç)”nde yer alan tüm işlem kodlarına yüzde 55 oranında artış yapılmıştır.

- SUT Eki “Ayaktan Başvurularda Ödeme Listesi (EK-2/A)”nde yer alan tutarlara tüm uzmanlık dalları için 10 TL tutarında artış yapılmıştır.

- Hemodiyaliz raporlarının hastanın bulunduğu ilde nefroloji uzmanı bulunmaması durumunda sertifikalı uzman tabip tarafından da düzenlenebilen raporların iç hastalıkları uzman hekimi veya çocuk sağlığı ve hastalıkları uzman hekimi tarafından düzenlenmesi sağlanmıştır.

- “Elektrofizyolojik Çalışma (EFÇ) ve Ablasyon” başlığı altında yeni işlem kodları tanımlanmıştır.

Ülkemizde 6/2/2023 tarihinde yaşanan ve genel hayatı etkileyen depremler nedeniyle;

- İkametgâh kaydı afet bölgesinde bulunan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, 6/2/2023 tarihinden itibaren ve olağanüstü hal süresince, bu illerde ve bu iller dışındaki yerleşim yerlerinde bulunan diş protezi yenilenmesi tedavilerinde “doğal afet” provizyonu alınması halinde bir defaya mahsus olmak üzere 4 yıllık süre aranmaksızın diş protezi yenilenme taleplerinin karşılanması sağlanmıştır.

- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 70 inci maddesinin ikinci fıkrası gereği; ikametgâh kaydı afet bölgesinde bulunan, özel sevk kurallarına tabi olan 5510 sayılı Kanunun 60 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentleri gereği Genel Sağlık Sigortası kapsamına alınan kişilerin, 6/2/2023 tarihinden itibaren ve olağanüstü hâl süresince, bu illerde ve bu iller dışındaki yerleşim yerlerinde diyaliz tedavileri için “doğal afet” provizyonu alınması halinde SGK ile sözleşmeli tüm sağlık hizmeti sunucularına doğrudan veya sevkle müracaat edebilmeleri sağlanmıştır.

- 31/7/2023 tarihine kadar afet bölgesinde yaşayan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin bu illerde ve bu iller dışındaki yerleşim yerlerinde bulunan Kurumla sözleşmeli tüm sağlık hizmeti sunucularına yapılan müracaatlarında “doğal afet” provizyonu alınması halinde Sağlık Uygulama Tebliğinin 1.8.1, 1.8.2 ve 1.8.3 maddelerinde tanımlanan “ayakta tedavide hekim ve diş hekimi muayenesi katılım payı”, “ayakta tedavide sağlanan ilaçlar için katılım payı”, “tıbbi malzeme katılım payı” alınmamasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. 30/11/2023 tarihine kadar depreme bağlı olumsuz etkilerin devam ettiği il ve ilçelerde bu düzenlemelerin uygulanmasına devam edilmesi sağlanmıştır.

- Deprem felaketinin yaşandığı 11 ilin sınırları içerisinde yaşayan/ikameti olan vatandaşlara, tedavilerinde ihtiyaç duydukları ilaçların temin edilmesine yönelik kolaylıklar sağlanmıştır.

- 5510 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi gereği; ikametgâh kaydı afet bölgesinde bulunan veya afet bölgesinde yaşayan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, 6/2/2023 tarihinden itibaren bu illerde ve bu iller dışındaki yerleşim yerlerinde bulunan Sosyal Güvenlik Kurumu ile sözleşmeli tüm sağlık hizmeti sunucularına yapılan müracaatlarında “doğal afet” provizyonu alınması halinde Sağlık Uygulama Tebliğinin 1.8.1, 1.8.2 ve 1.8.3 maddelerinde tanımlanan “ayakta tedavide

hekim ve diş hekimi muayenesi katılım payı”, “ayakta tedavide sağlanan ilaçlar için katılım payı” ve “tıbbi malzeme katılım payı” alınmamaktadır.

- 25/6/2023 tarihli ve 32232 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan düzenlemelerle;

➤ Halihazırda Sosyal Güvenlik Kurumu ile sözleşme imzalanarak şartları belirlenen ve geri ödeme kapsamında yer alan 2 adet meme kanseri endikasyonunda kullanılan ilaç ve Paroksizmal Noktürnal Hemoglobinüri, Atipik Hemolitik Üremik Sendrom (aHÜS), Jeneralize Miyastenia Gravis (jMG) ve Nöromiyelitis Optika Spektrum Bozukluğu (NMOSB) endikasyonlarında kullanılan 1 adet ilacın yeni sözleşme şartları belirlenerek hastaların tedaviye erişimlerinin devamı sağlanmıştır.

➤ Halihazırda yurtdışından temin edilerek Sosyal Güvenlik Kurumunca bedeli karşılanan ve Spinal Müsküler Atrofi (SMA) hastalarının tedavisinde kullanılan 1 adet ilaç yurt içi ödeme listelerine dahil edilerek hastaların ilaca erişiminde kolaylık sağlanmıştır.

• İlaç Geri Ödeme Komisyonu çalışmaları sonucu 7/2/2023 tarihinde 44 ilaç (3 adedi kanser, 2 adedi kalp, 12 adedi hemofili tedavisinde kullanılan) geri ödeme listesine ilave edilmiş, söz konusu ilaçlar için 15/2/2023 tarihinden itibaren vatandaşların eczanelerden erişimi sağlanmıştır.

• Tıbbi ve Ekonomik Değerlendirme Komisyonu çalışmaları sonucu 24/11/2022 tarihinde 50 ilaç (3 adet peptik ülser ve gastritte kullanılan ilaç, 1 adet diyabet tedavisinde kullanılan ilaç, 1 adet pulmoner hipertansiyonda kullanılan ilaç, 1 adet demir eksikliğinde kullanılan ilaç, 4 adet kan yerine kullanılan çözelti, 3 adet varis tedavisinde kullanılan ilaç, 2 adet topikal mantar ilacı, 1 adet topikal kortikosteroid, 1 adet vajinal antiseptik ilaç, 1 adet antiparatiroid ilaç, 5 adet antibiyotik ilaç, 3 adet antiviral ilaç, 3 adet kanser ilacı, 2 adet immunosupresif ilaç, 2 adet analjezik ilaç, 1 adet kas gevşetici ilaç, 1 adet anestezi ilacı, 1 adet epilepsi ilacı, 2 adet antipsikotik ilaç, 1 adet vertigo ilacı, 2 adet solunum sistemi ilacı, 1 adet grip ilacı, 3 adet demir bağlayıcı, 1 adet kronik böbrek hastalığı tedavisinde kullanılan ilaç, 1 adet anti neoplastik tedaviye yardımcı ilaç, 1 adet peptik ülser ve gastritte kullanılan ilaç, 1 adet varis tedavisinde kullanılan ilaç, 1 adet üriner sistem ilacı) vatandaşların eczanelerden erişimi sağlanmıştır.

• İlaç Geri Ödeme Komisyonu çalışmaları sonucu 15/2/2023 tarihinde 44 ilaç çeşidine (2 analjezik-antienflamatuvar jel, 1 adet anestezi antidotu, 1 antianemik ilaç, 2 antibiyotik, 5 adet antienflamatuvar-antiromatizmal ilaç, 1 adet vitamin b-kompleksi, 1 adet diyabet ilacı, 2 adet enteral beslenme ürünü, 1 adet genel anestezi ilacı, 1 adet hemofili b ilacı, 11 adet

hemofili a ilacı, 1 adet idiyopatik pulmoner fibrozis tedavisi ilacı, 1 adet immunglobulin, 2 adet kalp tedavisi ilacı, 3 adet kanser tedavisi ilacı, 1 adet tıbbi mama, 1 adet özofagus varis tedavisi ilacı, 1 adet parkinson ilacı, 1 adet santral etkili kas gevşetici ilaç, 1 adet üriner inkontinans tedavisinde kullanılan ilaç, 1 adet solunum sistemi ilacı, 1 adet topikal kortikosteroid, 2 adet yüzeysel mantar tedavisi ilacı) vatandaşlar tarafından erişim sağlanmıştır.

- 24/8/2023 tarihli ve 32289 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan düzenlemelerle;

➤ SUT eki “BİRDEN FAZLA BRANŞTA KULLANILAN TIBBİ MALZEMELER LİSTESİ (EK-3A)”da yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,

➤ SUT eki “OMURGA CER. ALAN GRUBUNA AİT TIBBİ MLZ. LİST. (EK-3E-1)” de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 150 oranında,

➤ SUT eki “BEYİN CER. BRANŞI KRANİAL CER. ALAN GRB. AİT TIBBİ MLZ. LİST. (EK-3E-2)” de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 150 oranında,

➤ SUT eki “ORT VE TRAVM BRANŞ ARTROPLASTİ ALAN GRB AİT TIBBİ MALZ. LİST. (EK-3F-1)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 150 oranında,

➤ SUT eki “ORT.VE TRAV. BRNŞ ARTRO. VE EKLEM CER ALN GRB AİT TIBBİ MLZ LİST. (EK-3F-2)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 150 oranında,

➤ SUT eki “ORT. VE TRAV. BRNŞ TÜMÖR REZEK. ALAN GRB AİT TIBBİ MLZ LİST. (EK-3F-3)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 150 oranında,

➤ SUT eki “ORT. VE TRAV BRNŞ. TRAV VE REKONS ALAN GRB AİT TIBBİ MLZ. LİST (EK-3F-4)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 150 oranında,

➤ SUT eki “GÖZ SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI BRANŞINA AİT TIBBİ MLZ. LİST. (EK-3G)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,

➤ SUT eki “KARDİYOLOJİ BRANŞINA AİT TIBBİ MALZEMELER LİSTESİ (EK-3H)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,

➤ SUT eki “KALP DAMAR CERRAHİSİ BRANŞINA AİT TIBBİ MALZEMELER LİSTESİ (EK-3I)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,

➤ SUT eki “KULAK BURUN BOĞAZ BRANŞINA AİT TIBBİ MALZEMELER LİSTESİ (EK-3J)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,

- SUT eki “KADIN HAST. VE DOĞUM BRANŞINA AİT TIBBİ MLZ LİST. (EK-3K)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,
  - SUT eki “ÜROLOJİ BRANŞINA AİT TIBBİ MALZEMELER LİSTESİ (EK-3L)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,
  - SUT eki “RADYOLOJİ BRN VE ENDOVASKÜLERNONVASKÜLER GRŞ. İŞL. AİT TIBBİ MLZ LİST. (EK-3M)”de yer alan tıbbi cihazlardan diğer listelerde de yer alan 190 SUT koduna yüzde 75, sadece EK-3M’de yer alan 121 SUT koduna yüzde 100 oranında,
  - SUT eki “ALLOGREFT ÜRÜN GRUBU LİSTESİ (EK-3N-1)”de yer alan greftlere yüzde 150 oranında,
  - SUT eki “XENOGREFT ÜRÜN GRUBU LİSTESİ (EK-3N-2)”de yer alan greftlere yüzde 75 oranında,
  - SUT eki “HEMATOLOJİ-ONKOLOJİ BRANŞINA AİT TIBBİ MALZEMELER LİSTESİ (EK-3O)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,
  - SUT eki “NEFROLOJİ BRANŞINA AİT TIBBİ MALZEMELER LİSTESİ (EK-3P)”de yer alan tıbbi cihazlar yüzde 75 oranında,
  - SUT eki “GASTROENTEROLOJİ BRANŞINA AİT TIBBİ MALZEMELER LİSTESİ (EK-3R)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,
  - SUT eki “GÖĞÜS HASTALIKLARI VE GÖĞÜS CERRAHİSİ BRNŞ. AİT TIBBİ MALZ. LİST. (EK-3S)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,
  - SUT eki “ANESTEZİYOLOJİ, REANİMASYON VE AĞRI TED. BRNŞ. AİT TIBBİ MLZ LİST (EK-3T)”de yer alan tıbbi cihazlara yüzde 75 oranında,
- fiyat artışı yapılmasına ilişkin çalışmalar tamamlanarak yayımlanmıştır.

3. Sağlık Giderlerinin Gelişimi

Sağlık harcamalarındaki artış, tüm dünya ülkelerinin karşı karşıya kaldığı bir sorundur. Ülkemizde de yaşanan nüfus, hızlı gelişen teknoloji, gelişen bilgi kaynakları, hastaların ve hizmeti sunanların en son teknolojiden yararlanma isteği, yaşam süresinin uzaması, hizmete kolay ulaşılması ve artan kronik hastalıklar sağlık harcamalarının artmasına neden olmuştur. Tablo 1’de sağlık harcamalarının yıllar itibarıyla seyri yer almaktadır.

Tablo 1: Sağlık Harcamalarının Yıllar İtibarıyla Seyri

	2022	2023 ⁽¹⁾	2024 ⁽²⁾	2025 ⁽³⁾	2026 ⁽³⁾
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ	993	1.618	2.501	3.281	4.125
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU	283.224	544.658	851.264	1.106.151	1.371.510
AİLE HEKİMLİĞİ	21.113	41.951	77.472	97.432	111.153
TOPLAM	305.330	588.227	931.237	1.206.864	1.486.788

⁽¹⁾ Yıl sonu harcama tahmini

⁽²⁾ Başlangıç ödeneği

⁽³⁾ Tahmin

Tablo 1’de görüleceği üzere 2022 yılında toplam sağlık harcamaları yaklaşık 305,3 milyar TL olarak gerçekleşmişken, 2023 yılında 588,2 milyar TL olarak gerçekleşmesi tahmin edilmektedir.

C- TÜRKİYE’DE SOSYAL SİGORTA SİSTEMİ

Türk sosyal sigorta sistemi, “primli rejimler” olarak da adlandırılan sosyal sigorta kurumları esas alınarak oluşturulmuştur. Devlet memurları ve benzer statüde olanlar açısından 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü, işçi statüsünde olanlar açısından 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar açısından 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa göre BAĞ-KUR Genel Müdürlüğü sosyal güvenlik kurumları olarak karşımıza çıkmaktaydı.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ile SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığının tüzel kişilikleri kaldırılmış ve bu kuruluşlar Sosyal Güvenlik Kurumu adı altında birleştirilmişlerdir. Ayrıca 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi gereğince bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birliklerin personelinin; malullük, yaşlılık, iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık, analık ve ölümlerinde yardım yapmak üzere kurdukları 16 adet sandık da sosyal güvenlik sistemimiz içinde yer almaktadır. 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde

Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 73 üncü maddesiyle 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 20 nci maddede, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesine göre kurulmuş olan sandıkların, 2011 yılı Mayıs ayına kadar olan üç yıllık dönem içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilmesi hükme bağlanmıştır.

Ancak devir süresi, 9/4/2011 tarihli ve 27900 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 14/3/2011 tarihli ve 2011/1559 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla iki yıl uzatılmıştır. 8/3/2012 tarihli ve 28227 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6283 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla da 2013 yılı Mart ayında tamamlanması gereken devir sürecinin 2015 yılı Mart ayına kadar Bakanlar Kurulu Kararı ile uzatılabilmesine imkan sağlanmış olup 23/4/2015 tarihli ve 29335 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4/4/2015 tarihli ve 6645 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 51 inci maddesiyle değişik 5510 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine göre devir işlemlerinin tarihini belirleme hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir.

Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. Memur ve Müstahdemleri Yardım ve Emekli Sandığı Vakfı 29/3/2018 tarihli ve 2018/11401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 506 sayılı Kanunun ek 36 ncı maddesi gereğince Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilmiştir. Yukarıda belirtilen sosyal güvenlik kurumlarına ek olarak Ereğli Kömür Havzası Amele Birliği Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığı, İLKSAN, OYAK gibi kişilere malullük, yaşlılık, hastalık ve ölüm risklerine karşı ilave olarak sosyal güvenlik olanağı sağlayan tamamlayıcı sosyal güvenlik kuruluşları da bulunmaktadır.

Tablo 2: 5510 Sayılı Kanununun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendi Kapsamındakilere İlişkin Aktif Pasif Dengesi

Yıllar	Aktif Sigortalı Sayısı	Pasif Sigortalı Sayısı		Aktif/Pasif Oranı	
		Aylık Ödenen Kişi Sayısına Göre	Aylık Dosya Kişi Sayısına Göre	Aylık Ödenen Kişi Sayısına Göre	Aylık Dosya Kişi Sayısına Göre
2006	2.166.911	1.649.998	1.498.506	1,31	1,45
2007	2.188.198	1.698.325	1.547.386	1,29	1,41
2008	2.205.676	1.756.760	1.605.589	1,26	1,37
2009	2.241.418	1.795.334	1.642.059	1,25	1,37
2010	2.282.511	1.822.730	1.682.720	1,25	1,36
2011	2.554.200	1.856.273	1.715.507	1,38	1,49
2012	2.662.608	1.886.681	1.744.873	1,41	1,53
2013	2.823.400	1.923.921	1.780.461	1,47	1,59
2014	2.910.148	1.958.401	1.821.495	1,49	1,6
2015	3.032.971	2.002.355	1.865.983	1,51	1,63
2016	2.982.548	2.051.241	1.913.966	1,45	1,56
2017	2.987.396	2.134.646	1.969.889	1,4	1,52
2018	3.033.301	2.224.425	2.056.280	1,36	1,48
2019	3.102.808	2.280.374	2.108.933	1,36	1,47
2020	3.141.097	2.328.112	2.153.575	1,35	1,46
2021	3.188.540	2.381.535	2.200.802	1,34	1,45
2022	3.277.097	2.400.121	2.215.783	1,37	1,48
2023 Haziran	3.657.956	2.443.289	2.259.171	1,50	1,62

Not: 4/c aktif sigortalılarının içine isteğe bağlı madde 12 ile diğer (ek 71, ek 76 ve geçici 192 nci md.) dahildir.

Tablo 3: 5510 Sayılı Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendi Kapsamındakilere İlişkin Aktif Pasif Dengesi

Yıllar	Aktif Sigortalı Sayısı	Pasif Sigortalı Sayısı		Aktif/Pasif Oranı	
		Aylık Ödenen Kişi Sayısına Göre	Aylık Dosya Kişi Sayısına Göre	Aylık Ödenen Kişi Sayısına Göre	Aylık Dosya Kişi Sayısına Göre
2006	8.582.395	4.510.701	4.166.390	1,9	2,06
2007	9.198.577	4.763.434	4.391.469	1,93	2,09
2008	9.574.873	5.024.696	4.645.163	1,91	2,06
2009	9.618.438	5.290.270	4.901.236	1,82	1,96
2010	10.575.935	5.535.411	5.135.697	1,91	2,06
2011	11.547.134	5.777.300	5.382.003	2	2,15
2012	12.527.337	6.026.431	5.631.532	2,08	2,22
2013	13.136.339	6.260.232	5.864.305	2,1	2,24
2014	13.967.837	6.509.713	6.112.784	2,15	2,29
2015	14.802.222	6.839.981	6.441.029	2,16	2,3
2016	15.355.158	7.144.301	6.738.314	2,15	2,28
2017	16.369.073	7.434.132	7.023.352	2,2	2,33
2018	16.054.759	7.736.004	7.321.242	2,08	2,19
2019	16.010.002	8.025.769	7.597.064	1,99	2,11
2020	17.358.140	8.265.828	7.829.997	2,1	2,22
2021	18.399.864	8.547.805	8.097.307	2,15	2,27
2022	19.814.531	8.814.482	8.359.180	2,25	2,37
2023 Haziran	18.556.237	9.948.250	9.492.067	1,87	1,95

Not: 4/a kapsamındaki aktif sigortalılara çırak, topluluk, Ek-5, Ek-6, Ek-9, tarım (2925) sigortalıları ile stajyer ve kursiyerler dâhildir.

Tablo 4: 5510 Sayılı Kanununun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (b) Bendi Kapsamındakilere İlişkin Aktif Pasif Dengesi

Yıllar	Aktif Sigortalı Sayısı	Pasif Sigortalı Sayısı		Aktif/Pasif Oranı	
		Aylık Ödenen Kişi Sayısına Göre	Aylık Dosya Kişi Sayısına Göre	Aylık Ödenen Kişi Sayısına Göre	Aylık Dosya Kişi Sayısına Göre
2006	3.375.629	1.753.025	1.583.997	1,93	2,13
2007	3.376.300	1.817.685	1.650.860	1,86	2,05
2008	3.260.719	1.965.248	1.795.064	1,66	1,82
2009	3.236.872	2.088.176	1.945.571	1,55	1,66
2010	3.337.858	2.160.563	2.002.277	1,54	1,67
2011	3.273.297	2.381.498	2.177.195	1,37	1,5
2012	3.162.914	2.469.620	2.259.401	1,28	1,4
2013	2.927.250	2.411.813	2.249.013	1,21	1,3
2014	2.943.837	2.452.887	2.292.768	1,2	1,28
2015	2.938.034	2.541.927	2.501.153	1,16	1,17
2016	2.794.132	2.559.823	2.518.779	1,09	1,11
2017	2.923.994	2.585.362	2.425.481	1,13	1,21
2018	2.984.780	2.652.722	2.490.409	1,13	1,2
2019	2.888.154	2.671.576	2.508.546	1,08	1,15
2020	2.845.310	2.670.280	2.507.142	1,07	1,13
2021	3.156.745	2.714.690	2.549.026	1,16	1,24
2022	3.252.606	2.718.417	2.553.262	1,20	1,27
2023 Haziran	3.109.498	2.816.248	2.652.099	1,10	1,17

Not: 4/b (1479 ve 2926 toplam) kapsamındaki aktif sigortalılara muhtarlar ve isteğe bağlı sigortalılar dâhildir.

Tablo 5: Konsolide Aktif Pasif Dengesi

Yıllar	Aktif Sigortalı Sayısı	Pasif Sigortalı Sayısı		Aktif/Pasif Oranı	
		Aylık Ödenen Kişi Sayısına Göre	Aylık Dosya Kişi Sayısına Göre	Aylık Ödenen Kişi Sayısına Göre	Aylık Dosya Kişi Sayısına Göre
2006	14.124.935	7.913.724	7.248.893	1,78	1,95
2007	14.763.075	8.279.444	7.589.715	1,78	1,95
2008	15.041.268	8.746.704	8.045.816	1,72	1,87
2009	15.096.728	9.173.780	8.488.866	1,65	1,78
2010	16.196.304	9.518.704	8.820.694	1,7	1,84
2011	17.374.631	10.015.071	9.274.705	1,73	1,87
2012	18.352.859	10.382.732	9.635.806	1,77	1,9
2013	18.886.989	10.595.966	9.893.779	1,78	1,91
2014	19.821.822	10.921.001	10.227.047	1,82	1,94
2015	20.773.227	11.384.263	10.808.165	1,82	1,92
2016	21.131.838	11.755.365	11.171.059	1,8	1,89
2017	22.280.463	12.154.140	11.418.722	1,83	1,95
2018	22.072.840	12.613.151	11.867.931	1,75	1,86
2019	22.000.964	12.977.719	12.214.543	1,7	1,8
2020	23.344.547	13.264.220	12.490.714	1,76	1,87
2021	24.745.149	13.644.030	12.847.135	1,81	1,93
2022	26.344.234	13.933.020	13.128.225	1,89	2,01
2023 Haziran	25.323.691	15.207.787	14.403.337	1,67	1,76

Ayrıca 2003-2023 döneminde yıllar itibarıyla 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun uyarınca yurt dışında çalışarak veya ev kadını olarak geçen sürelerini borçlanan (İl Müdürlüklerine müracaatlar dâhil) sayısı ile aynı dönemlerde bu Kanun çerçevesinde aylık bağlananların sayısı ise Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6: 3201 Sayılı Kanuna Göre Borçlanma Yapan Kişi Sayısı - Aylık Bağlanan Kişi Sayısı

Yıllar	Borçlanma Yapan Kişi Sayısı	Aylık Bağlanan Kişi Sayısı
2003	8.208	28
2004	6.422	4.467
2005	20.039	6.659
2006	143.449	30.870
2007	40.407	22.568
2008	57.210	22.181
2009	56.468	79.511
2010	62.561	52.234
2011	51.208	34.215
2012	45.064	38.871
2013	57.071	32.180
2014	55.306	43.894
2015	112.722	32.737
2016	96.775	25.114
2017	68.601	51.164
2018	69.297	48.363
2019	86.727	54.147
2020	4.850	4.837
2021	12.961	8.825
2022	15.745	7.193
31.7.2023	10.985	4.718

Sosyal güvenlik kurumlarına 2007 yılından itibaren bütçeden yapılan transferlerin yıllık tutarları ise Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Sosyal Güvenlik Kurumuna Bütçe Transferleri

Yıllar	Transfer Toplamı (Milyon TL)	Transfer/GSYH (%)	Transfer/Merkezi Yönetim Bütçesi (%)
2007	33.063	3,7	16,2
2008	35.133	3,5	15,5
2009	52.685	5,2	19,6
2010	55.039	4,7	18,7
2011	52.833	3,8	16,8
2012	63.684	4,0	17,6
2013	71.793	3,9	17,6
2014	77.294	3,8	17,2
2015	80.083	3,4	15,8
2016	106.786	4,1	18,3
2017	132.466	4,2	19,5
2018	148.388	3,9	17,9
2019	197.064	4,6	19,7
2020	245.976	4,9	20,4
2021	254.072	3,5	15,8
2022	389.917	2,6	13,3

NOT:

1. GSYH değerleri TÜİK'ten alınmıştır.
2. Bütçe transferleri içerisinde; devlet katkısı, ek ödeme, ek karşılık, faturalı ödemeler, teşvikler, ödeme gücü olmayanların GSS primi ve açık finansmanı yer almaktadır.

1. Emekli Aylıklarındaki Artışlar

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu çerçevesinde 2002-2023 yılları arasında alt sınır aylığı olarak ödenen miktarlardaki artışlar ile TÜFE arasındaki ilişki Tablo 8, 9, 10 ve 11’de yer almaktadır.

Tablo 8: 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu Alt Sınır Aylığındaki Artışlar

Yıllar	Alt Sınır Aylığı	Artış Oranı (%)	Yıllık TÜFE Oranı (%)	2002-2023 Dönemi Artış Oranı (%)	2002-2023 Dönemi TÜFE Oranı (%)
31.12.2002	376,5			2.523,15	1.582,13
31.12.2003	448,47	19,12	18,36		
31.12.2004	513	14,39	9,35		
31.12.2005	577,01	12,48	7,72		
31.12.2006	645,22	11,82	9,65		
31.12.2007	716,42	11,03	8,39		
31.12.2008	773,07	7,91	10,06		
31.12.2009	842,83	9,02	6,53		
31.12.2010	898,25	6,58	6,4		
31.12.2011	976,11	8,67	10,45		
31.12.2012	1.084,06	11,06	6,16		
31.12.2013	1.162,83	7,27	7,4		
31.12.2014	1.311,56	12,79	8,17		
31.12.2015	1.513,73	15,41	8,81		
31.12.2016	1.699,11	12,25	8,53		
31.12.2017	1.871,20	10,13	11,92		
31.12.2018	2.148,75	14,83	20,3		
31.12.2019	2.522,56	17,4	11,84		
31.12.2020	2.814,07	11,56	14,60		
31.12.2021	3.275,60	16,40	36,08		
31.12.2022	6.077,64	85,54	64,27		
31.07.2023	9.876,16	62,50	31,14		

Tablo 9: 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu Alt Sınır Aylığındaki Artışlar

Yıllar	Alt Sınır Aylığı	Artış Oranı (%)	Yıllık TÜFE Oranı (%)	2002-2023 Dönemi Artış Oranı (%)	2002-2023 Dönemi TÜFE Oranı (%)
31.12.2002	257,1			2.862,51	1.582,13
31.12.2003	332,1	29,17	18,36		
31.12.2004	400,79	20,68	9,35		
31.12.2005	449,76	12,22	7,72		
31.12.2006	502,28	11,68	9,65		
31.12.2007	547,37	8,98	8,39		
31.12.2008	598,27	9,3	10,06		
31.12.2009	632,61	5,74	6,53		
31.12.2010	719,96	13,81	6,4		
31.12.2011	813,66	13,01	10,45		
1.12.2012	885,85	8,87	6,16		
31.12.2013	958,42	8,19	7,4		
31.12.2014	1.047,26	9,27	8,17		
31.12.2015	1.144,00	9,24	8,81		
31.12.2016	1.402,40	22,59	8,53		
31.12.2017	1.485,00	5,89	11,92		
31.12.2018	1.713,40	15,38	20,3		
31.12.2019	1.982,60	15,71	11,84		
31.12.2020	2.232,86	12,62	14,60		
31.12.2021	2.624,10	17,52	36,08		
31.12.2022	4.687,15	78,62	64,27		
31.07.2023	7.616,61	62,50	31,14		

Tablo 10: 1479 Sayılı Kanuna Göre En Düşük Aylıklardaki Artışlar

Yıllar	En Düşük Aylık	Artış Oranı (%)	Yıllık TÜFE Oranı (%)	2002-2023 Dönemi Artış Oranı (%)	2002-2023 Dönemi TÜFE Oranı (%)
31.12.2002	148,70			4.943,71	1.582,13
31.12.2003	248,70	67,25	18,36		
31.12.2004	299,70	20,51	9,35		
31.12.2005	348,54	16,30	7,72		
31.12.2006	393,30	12,84	9,65		
31.12.2007	428,30	8,90	8,39		
31.12.2008	467,46	9,14	10,06		
31.12.2009	494,27	5,74	6,53		
31.12.2010	577,27	16,79	6,40		
31.12.2011	659,54	14,25	10,45		
31.12.2012	718,06	8,87	6,16		
31.12.2013	777,67	8,30	7,40		
31.12.2014	848,87	9,16	8,17		
31.12.2015	1.014,02	19,46	8,81		
31.12.2016	1.255,80	23,84	8,53		
31.12.2017	1.329,80	5,89	11,92		
31.12.2018	1.534,40	15,39	20,3		
31.12.2019	1.775,50	15,71	11,84		
31.12.2020	1.999,58	12,62	14,60		
31.12.2021	2.350,0	17,52	36,08		
31.12.2022	4.197,46	78,62	64,27		
31.07.2023	7.500,00	78,68	31,14		

Tablo 11: 2926 Sayılı Kanuna Göre En Düşük Aylıklardaki Artışlar

Yıllar	En Düşük Aylık	Artış Oranı (%)	Yıllık TÜFE Oranı (%)	2002-2023 Dönemi Artış Oranı (%)	2002-2023 Dönemi TÜFE Oranı (%)
31.12.2002	65,8			11.298,18	1.582,13
31.12.2003	165,8	151,98	18,36		
31.12.2004	200,6	20,99	9,35		
31.12.2005	232,08	15,69	7,72		
31.12.2006	261,96	12,87	9,65		
31.12.2007	288,11	9,98	8,39		
31.12.2008	315,03	9,34	10,06		
31.12.2009	333,08	5,73	6,53		
31.12.2010	410,31	23,19	6,4		
31.12.2011	492,24	19,97	10,45		
31.12.2012	535,91	8,87	6,16		
31.12.2013	580,42	8,31	7,4		
31.12.2014	633,66	9,17	8,17		
31.12.2015	784,22	23,76	8,81		
31.12.2016	998	27,26	8,53		
31.12.2017	1.056,80	5,89	11,92		
31.12.2018	1.219,30	15,38	20,3		
31.12.2019	1.410,90	15,71	11,84		
31.12.2020	1.588,96	12,62	14,60		
31.12.2021	1.867,40	17,52	36,08		
31.12.2022	3.500,00	87,43	64,27		
31.07.2023	7.500,00	114,29	31,14		

2. Sosyal Yardımlar

Ülkemizde prime dayalı sosyal güvenlik sisteminin yanı sıra prim karşılığı olmadan yapılan ve sosyal devlet ilkesinin gereği olarak uygulanan sosyal yardım ve hizmetler de bütçe giderleri arasında önemli bir yer işgal etmektedir. Sosyal yardımları düzenleyen başlıca düzenlemeler ise;

- 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun,
  - 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun,
  - 28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun,
  - 24/6/2008 tarihli ve 5774 sayılı Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun,
  - 15/12/1948 tarihli ve 5269 sayılı Sivas Kongresince Seçilen Temsil Heyeti Üyeleri ile TBMM Birinci Dönem Milletvekillerine Vatani Hizmet Tertibinden Aylık Bağlanması Hakkında Kanun,
  - 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşlanması Hakkında Kanun,
  - 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu,
  - 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu,
  - Vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına ilişkin kişilere özel çıkarılmış kanunlar,
- şeklinde sıralanabilir. Bu kanunlardan yararlananlara ilişkin veriler Tablo 12, 13, 14, 15 ve 16'da gösterilmiştir.

Tablo 12: 2022 Sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Gereğince Aylık Bağlananların Sayısı ve Aylık Tutarları

Yıllar	Gösterge	Katsayı	Ödenen Miktar*	Kişi Sayısı
1978	60 X	14 =	840 TL	605.542
1979	60 X	16 =	960 TL	711.731
1980	60 X	25 =	1.500 TL	765.533
1981	60 X	25 =	1.500 TL	788.979
1982	60 X	30 =	1.800 TL	870.171
1983	60 X	34 =	2.040 TL	902.248
1984/1	60 X	40 =	2.400 TL	713.013
1984/2	60 X	41 =	2.460 TL	
1985/1	60 X	46 =	2.760 TL	683.689
1985/2	60 X	49 =	2.940 TL	
1986/1	60 X	56 =	3.360 TL	659.865
1986/2	60 X	62 =	3.720 TL	

2024 Yılı Bütçe Gerekçesi

Yıllar	Gösterge		Katsayı		Ödenen Miktar*	Kişi Sayısı
1987/1	60	X	66	=	3.960 TL	642.478
1987/2	60	X	70	=	4.200 TL	
1988/1	60	X	84	=	5.040 TL	629.534
1988/2	60	X	100	=	6.000 TL	
1989/1	60	X	128	=	7.680 TL	609.643
1989/2	60	X	205	=	12.300 TL	
1990/1	100	X	255	=	25.500 TL	612.389
1990/2	100	X	320	=	32.000 TL	
1991/1	100	X	352	=	35.200 TL	619.420
1991/2	100	X	470	=	47.000 TL	
1992/1	100	X	523	=	52.300 TL	644.269
1992/2	300	X	651	=	195.300 TL	
1993/1	300	X	740	=	222.000 TL	753.057
1993/7	300	X	835	=	250.500 TL	
1993/10	300	X	940	=	282.000 TL	
1994/1	300	X	980	=	294.000 TL	804.766
1994/4	300	X	1.100	=	330.000 TL	
1994/7	300	X	1.100	=	330.000 TL	
1994/10	300	X	1.100	=	330.000 TL	
1995/1	300	X	1.140	=	342.000 TL	868.202
1995/4	300	X	1.225	=	367.500 TL	
1995/11	300	X	1.695	=	508.500 TL	
1996/1	350	X	1.695	=	593.250 TL	879.543
1996/2	350	X	2.550	=	892.500 TL	
1997/1	350	X	3.315	=	1.160.250 TL	905.912
1997/2	350	X	4.475	=	1.566.250 TL	
1998/1	550	X	5.820	=	3.201.000 TL	920.455
1998/2	550	X	7.030	=	3.866.500 TL	
1998/3	550	X	7.750	=	4.262.500 TL	
1999/1	650	X	9.975	=	6.483.750 TL	937.878
1999/2	650	X	12.000	=	7.800.000 TL	
2000/1	750	X	13.810	=	10.357.500 TL	951.717
2000/2	750	X	15.760	=	11.820.000 TL	
2001/1	750	X	18.240	=	13.680.000 TL	958.885
2001/2	750	X	24.920	=	18.690.000 TL	
2001/3	750	X	27.530	=	20.647.500 TL	
2002/1	750	X	30.300	=	22.725.000 TL	1.008.846
2002/2	750	X	32.650	=	24.487.500 TL	
2003/1	1.500	X	34.300	=	51.450.000 TL	1.047.341
2004/1	1.500	X	36.420	=	54.630.000 TL	1.092.457
2004/2	1.500	X	38.610	=	57.915.000 TL	
2005/1	1.550	X	0,040100	=	62,16 YTL	1.266.268
2005/2	1.550	X	0,041600	=	64,48 YTL	
2006/1	1.550	X	0,042650	=	66,11 YTL	1.243.878
2006/2**	1.550	X	0,044745	=	69,35 YTL	

Yıllar	Gösterge		Katsayı		Ödenen Miktar*	Kişi Sayısı
2007/1**	1.565	X	0,046985	=	73,53 YTL	1.244.174
2007/2**	1.585	X	0,048350	=	76,65 YTL	
2008/1**	1.600	X	0,049486	=	79.17 YTL	1.266.174
2008/2**	1.615	X	0,051448	=	83.08YTL	
2009/1**	1.615	X	0,053505	=	86,41 TL	1.321.373
2009/2**	1.615	X	0,055920	=	90,31 TL	
2010/1**	1.615	X	0,057383	=	92,67 TL	1.363.670
2010/2**	1.615	X	0,059445	=	96,00 TL	
2011/1**	1.620	X	0,061954	=	100,37 TL	1.337.989
2011/2**	1.620	X	0,064460	=	104,43 TL	
2012/1**	1.620	X	0,068835	=	111,51 TL	1.228.355
2012/2**	1.620	X	0,071589	=	115,97 TL	
2013/1**	1.620	X	0,073837	=	119,62 TL	1.178.775
2013/2**	1.620	X	0,076791	=	124,40 TL	
2014**	1751	X	0,076998	=	134,82 TL	1.187.978
2015/1**	1.751	X	0,079308	=	138,87 TL	1.233.433
2015/2**	2.332	X	0,083084	=	193,75 TL	
2016/1**	2.332	X	0,088817	=	207,12 TL	1.177.821
2016/2**	2.332	X	0,093259	=	217,48 TL	
2017/1**	2.332	X	0,096058	=	224,01 TL	1.210.090
2017/2**	2.332	X	0,102706	=	239,51 TL	
2018/1**	2.332	X	0,108550	=	253,14 TL	1.286.334
2018/2**	4.387	X	0,117940	=	517,40 TL	
2019/1**	4.387	X	0,130597	=	572,93 TL	1.377.467
2019/2**	4.387	X	0,138459	=	607,42 TL	
2020/1**	4.387	X	0,146061	=	640,77 TL	1.403.260
2020/2**	4.387	X	0,154461	=	677,62 TL	
2021/1**	4.387	X	0,165786	=	727,30 TL	1.392.617
2021/2**	4.387	X	0,179797	=	788,77 TL	
2022/1**	4.387	X	0,235445	=	1.032,90 TL	1.383.241
2022/2**	4.387	X	0,333603	=	1.463,52 TL	
2023/1**	4.387	X	0,433684	=	1.902,57 TL	1.389.613***
2023/2**	4.387	X	0,509796	=	2.236,48 TL	

(*) 65 yaş üstüne ödenen aylık tutarıdır.

(**) Ek ödeme dâhil değildir.

(***) 1/9/2023 tarihi itibarıyla aylık bağlananların dağılımına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından alınan veriler aşağıda gösterilmektedir:

757.241 kişiye yaşlılık aylığı,

632.174 kişiye engelli aylığı,

198 silikozis hastası/haksahibi silikozis aylığından faydalanmaktadır.

NOT: 2022 sayılı Kanun kapsamındaki yaşlı ve engelli aylıklarının aylık tutarları, 2022 sayılı Kanunda belirtilen gösterge rakamı ile memur maaş katsayısının çarpımından bulunacak tutara 5454 sayılı Kanuna göre yüzde 5 ya da yüzde 4 ek ödeme eklenerek belirlenmektedir. Bu çerçevede memur maaşlarındaki artışlar aynen yaşlı ve engelli aylıklarına da yansıtılmaktadır.

NOT: 18/5/2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7143 sayılı Kanunla 2.332 olarak uygulanan gösterge rakamı, 1/6/2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 4.387 olarak değiştirilmiştir.

Tablo 13: 3292 Sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun Gereğince Ödenen Aylık Tutarlarının ve Aylık Ödenenlerin Sayısal Gelişimi

Yıllar	Kendisi		Eşi		Yakınları		Yararlanan Kişi Sayısı
1978	400	X 14 = 5.600 TL	300	X 14 = 4.200 TL	200	X 14 = 2.800 TL	296
1979	400	X 16 = 6.400 TL	300	X 16 = 4.800 TL	200	X 16 = 3.200 TL	284
1980	400	X 25 = 10.000 TL	300	X 25 = 7.500 TL	200	X 25 = 5.000 TL	273
1981	600	X 25 = 15.000 TL	450	X 25 = 11.250 TL	300	X 25 = 7.500 TL	264
1982	700	X 30 = 21.000 TL	550	X 30 = 16.500 TL	400	X 30 = 12.000 TL	261
1983	700	X 34 = 23.800 TL	550	X 34 = 18.700 TL	400	X 34 = 13.600 TL	258
1984/1	700	X 40 = 28.000 TL	550	X 40 = 22.000 TL	400	X 40 = 16.000 TL	295
1984/2	700	X 41 = 28.700 TL	550	X 41 = 22.550 TL	400	X 41 = 16.400 TL	
1985/1	700	X 46 = 32.200 TL	550	X 46 = 25.300 TL	400	X 46 = 18.400 TL	295
1985/2	700	X 49 = 34.300 TL	550	X 49 = 26.950 TL	400	X 49 = 19.600 TL	
1986/1	700	X 56 = 39.200 TL	550	X 56 = 30.800 TL	400	X 56 = 22.400 TL	295
1986/2	700	X 62 = 43.400 TL	550	X 62 = 34.100 TL	400	X 62 = 24.800 TL	
1987/1	700	X 66 = 46.200 TL	550	X 66 = 36.300 TL	400	X 66 = 26.400 TL	290
1987/2	700	X 70 = 49.000 TL	550	X 70 = 38.500 TL	400	X 70 = 28.000 TL	
1988/1	700	X 84 = 58.800 TL	550	X 84 = 46.200 TL	400	X 84 = 33.600 TL	294
1988/2	700	X 100 = 70.000 TL	550	X 100 = 55.000 TL	400	X 100 = 40.000 TL	
1989/1	700	X 128 = 89.600 TL	550	X 128 = 70.400 TL	400	X 128 = 51.200 TL	291
1989/2	700	X 205 = 143.500 TL	550	X 205 = 112.750 TL	400	X 205 = 82.000 TL	
1990/1	700	X 255 = 178.500 TL	550	X 255 = 140.250 TL	400	X 255 = 102.000 TL	286
1990/2	700	X 320 = 224.000 TL	550	X 320 = 176.000 TL	400	X 320 = 128.000 TL	
1991/1	1.500	X 352 = 528.000 TL	1.150	X 352 = 404.800 TL	850	X 352 = 299.200 TL	284
1991/2	1.500	X 470 = 705.000 TL	1.150	X 470 = 540.500 TL	850	X 470 = 399.500 TL	
1992/1	1.500	X 523 = 784.500 TL	1.150	X 523 = 601.450 TL	850	X 523 = 444.550 TL	289
1992/2	1.500	X 651 = 976.500 TL	1.150	X 651 = 748.650 TL	850	X 651 = 553.350 TL	
1993/1	1.500	X 740 = 1.110.000 TL	1.150	X 740 = 851.000 TL	850	X 740 = 629.000 TL	297
1993/7	1.500	X 835 = 1.252.500 TL	1.150	X 835 = 960.250 TL	850	X 835 = 709.750 TL	
1993/10	1.500	X 940 = 1.410.000 TL	1.150	X 940 = 1.081.000 TL	850	X 940 = 799.000 TL	299
1994/1	1.500	X 980 = 1.470.000 TL	1.150	X 980 = 1.127.000 TL	850	X 980 = 833.000 TL	
1994/4	1.500	X 1.100 = 1.650.000 TL	1.150	X 1.100 = 1.265.000 TL	850	X 1.100 = 935.000 TL	299
1994/7	1.500	X 1.100 = 1.650.000 TL	1.150	X 1.100 = 1.265.000 TL	850	X 1.100 = 935.000 TL	
1994/10	1.500	X 1.100 = 1.650.000 TL	1.150	X 1.100 = 1.265.000 TL	850	X 1.100 = 935.000 TL	

Yıllar	Kendisi		Eşi		Yakınları		Yararlanan Kişi Sayısı
1995/1	1.700	X 1.140 = 1.938.000 TL	1.300	X 1.140 = 1.482.000 TL	950	X 1.140 = 1.083.000 TL	305
1995/4	1.700	X 1.225 = 2.082.500 TL	1.300	X 1.225 = 1.592.500 TL	950	X 1.225 = 1.163.750 TL	
1995/11	1.700	X 1.695 = 2.881.500 TL	1.300	X 1.695 = 2.203.500 TL	950	X 1.695 = 1.610.250 TL	
1996/1	2.000	X 1.695 = 3.390.000 TL	1.600	X 1.695 = 2.712.000 TL	1.100	X 1.695 = 1.864.500 TL	298
1996/2	2.000	X 2.550 = 5.100.000 TL	1.600	X 2.550 = 4.080.000 TL	1.100	X 2.550 = 2.805.000 TL	
1997/1	2.000	X 3.315 = 6.630.000 TL	1.600	X 3.315 = 5.304.000 TL	1.100	X 3.315 = 3.646.500 TL	281
1997/2	2.000	X 4.475 = 8.950.000 TL	1.600	X 4.475 = 7.160.000 TL	1.100	X 4.475 = 4.922.500 TL	
1998/1	3.000	X 5.820 = 17.460.000 TL	2.400	X 5.820 = 13.968.000 TL	1.650	X 5.820 = 9.603.000 TL	286
1998/2	3.000	X 7.030 = 21.090.000 TL	2.400	X 7.030 = 16.872.000 TL	1.650	X 7.030 = 11.599.500 TL	
1998/3	3.000	X 7.750 = 23.250.000 TL	2.400	X 7.750 = 18.600.000 TL	1.650	X 7.750 = 12.787.500 TL	
1999/1	4.000	X 9.975 = 39.900.000 TL	3.200	X 9.975 = 31.920.000 TL	2.200	X 9.975 = 21.945.000 TL	286
1999/2	4.000	X 12.000 = 48.000.000 TL	3.200	X 12.000 = 38.400.000 TL	2.200	X 12.000 = 26.400.000 TL	
2000/1	4.000	X 13.810 = 55.240.000 TL	3.200	X 13.810 = 44.192.000 TL	2.200	X 13.810 = 30.382.000 TL	268
2000/2	4.000	X 15.760 = 63.040.000 TL	3.200	X 15.760 = 50.432.000 TL	2.200	X 15.760 = 34.672.000 TL	
2001/1	4.000	X 18.240 = 72.960.000 TL	3.200	X 18.240 = 58.368.000 TL	2.200	X 18.240 = 40.128.000 TL	266
2001/2	4.000	X 24.920 = 99.680.000 TL	3.200	X 24.920 = 79.744.000 TL	2.200	X 24.920 = 54.824.000 TL	
2001/3	4.000	X 27.530 = 110.120.000 TL	3.200	X 27.530 = 88.096.000 TL	2.200	X 27.530 = 60.566.000 TL	263
2002/1	4.000	X 30.300 = 121.200.000 TL	3.200	X 30.300 = 96.960.000 TL	2.200	X 30.300 = 66.660.000 TL	
2002/2	4.000	X 32.650 = 130.600.000 TL	3.200	X 32.650 = 104.480.000 TL	2.200	X 32.650 = 71.830.000 TL	261
2003/1	4.000	X 34.300 = 137.200.000 TL	3.200	X 34.300 = 109.760.000 TL	2.200	X 34.300 = 75.460.000 TL	
2004/1	5.000	X 36.420 = 182.100.000 TL	4.000	X 36.420 = 145.680.000 TL	2.750	X 36.420 = 100.155.000 TL	254
2004/2	5.000	X 38.610 = 193.050.000 TL	4.000	X 38.610 = 154.440.000 TL	2.750	X 38.610 = 106.177.500 TL	
2005/1	5.150	X 0,0401 = 206,52 YTL	4.125	X 0,0401 = 165,41 YTL	2.850	X 0,0401 = 114,29 YTL	251
2005/2	5.150	X 0,0416 = 214,24 YTL	4.125	X 0,0416 = 171,60 YTL	2.850	X 0,0416 = 118,56 YTL	
2006/1	5.400	X 0,04265 = 230,31 YTL	4.325	X 0,04265 = 186,46 YTL	3.000	X 0,04265 = 127,95 YTL	246
2006/2*	5.400	X 0,04475 = 241,62 YTL	4.325	X 0,04475 = 193,52 YTL	3.000	X 0,04475 = 134,23 YTL	
2007/1*	5.600	X 0,046985 = 263,11 YTL	4.500	X 0,046985 = 211,43 YTL	3.100	X 0,046985 = 145,65 YTL	244
2007/2*	5.750	X 0,04835 = 278,01 YTL	4.600	X 0,04835 = 222,41 YTL	3.200	X 0,04835 = 154,72 YTL	
2008/1*	5.806	X 0,049486 = 287,31 YTL	4.645	X 0,049486 = 229,86 YTL	3.231	X 0,049486 = 159,88 YTL	255
2008/2*	5.862	X 0,051448 = 301,58 YTL	4.690	X 0,051448 = 241,29 YTL	3.262	X 0,051448 = 167,82 YTL	
2009/1*	5.862	X 0,053505 = 313,64 TL	4.690	X 0,053505 = 250,93 TL	3.262	X 0,053505 = 174,53 TL	259
2009/2*	5.862	X 0,055920 = 327,80 TL	4.690	X 0,055920 = 262,26 TL	3.262	X 0,055920 = 182,41 TL	

Yıllar	Kendisi	Eşi	Yakınları	Yararlanan Kişi Sayısı
2010/1*	5.862 X 0,057383 = 336,38 TL	4.690 X 0,057383 = 269,13 TL	3.262 X 0,057383 = 187,18 TL	250
2010/2*	5.862 X 0,059445 = 348,47 TL	4.690 X 0,059445 = 278,80 TL	3.262 X 0,059445 = 193,91 TL	
2011/1*	6.016 X 0,061954 = 372,72 TL	4.813 X 0,061954 = 298,18 TL	3.348 X 0,061954 = 207,42 TL	302
2011/2*	6.016 X 0,064460 = 387,79 TL	4.813 X 0,064460 = 310,24 TL	3.348 X 0,064460 = 215,81 TL	
2012/1*	6.016 X 0,068835 = 414,11 TL	4.813 X 0,068835 = 331,30 TL	3.348 X 0,068835 = 230,46 TL	156
2012/2*	6.016 X 0,071589 = 430,68 TL	4.813 X 0,071589 = 344,56 TL	3.348 X 0,071589 = 239,68 TL	
2013/1*	6.016 X 0,073837 = 444,20 TL	4.813 X 0,073837 = 355,38 TL	3.348 X 0,073837 = 247,21 TL	137
2013/2*	6.016 X 0,076791 = 461,97 TL	4.813 X 0,076791 = 369,60 TL	3.348 X 0,076791 = 257,10 TL	
2014*	6.503 X 0,076998 = 500,72 TL	5.203 X 0,076998 = 400,62 TL	3.619 X 0,076998 = 278,66 TL	141
2015/1*	6.503 X 0,079308 = 515,74 TL	5.203 X 0,079308 = 412,64 TL	3.619 X 0,079308 = 287,02 TL	
2015/2*	6.503 X 0,083084 = 540,30 TL	5.203 X 0,083084 = 432,29 TL	3.619 X 0,083084 = 300,68 TL	135
2016/1*	6.503 X 0,088817 = 577,58 TL	5.203 X 0,088817 = 462,11 TL	3.619 X 0,088817 = 321,43 TL	
2016/2*	6.503 X 0,093259 = 606,46 TL	5.203 X 0,093259 = 485,23 TL	3.619 X 0,093259 = 337,50 TL	128
2017/1*	6.503 X 0,096058 = 624,67 TL	5.203 X 0,096058 = 499,79 TL	3.619 X 0,096058 = 347,63 TL	
2017/2*	6.503 X 0,102706 = 667,90 TL	5.203 X 0,102706 = 534,38 TL	3.619 X 0,102706 = 371,69 TL	119
2018/1*	6.503 X 0,108550 = 705,90 TL	5.203 X 0,108550 = 564,79 TL	3.619 X 0,108550 = 392,84 TL	
2018/2*	6.503 X 0,117940 = 766,96 TL	5.203 X 0,117940 = 613,64 TL	3.619 X 0,117940 = 426,82 TL	115
2019/1*	6.503 X 0,130597 = 849,27 TL	5.203 X 0,130597 = 679,50 TL	3.619 X 0,130597 = 472,63 TL	
2019/2*	6.503 X 0,138459 = 900,40 TL	5.203 X 0,138459 = 720,40 TL	3.619 X 0,138459 = 501,08 TL	112
2020/1*	6.503 X 0,146061 = 949,83 TL	5.203 X 0,146061 = 759,96 TL	3.619 X 0,146061 = 528,59 TL	
2020/2*	6.503 X 0,154461 = 1.004,46 TL	5.203 X 0,154461 = 803,66 TL	3.619 X 0,154461 = 558,99 TL	107
2021/1*	6.503 X 0,165786 = 1.078,10 TL	5.203 X 0,165786 = 862,58 TL	3.619 X 0,165786 = 599,98 TL	
2021/2*	6.503 X 0,179797 = 1.169,22 TL	5.203 X 0,179797 = 935,49 TL	3.619 X 0,179797 = 650,69 TL	103
2022/1*	6.503 X 0,235445 = 1.531,10 TL	5.203 X 0,235445 = 1.225,02 TL	3.619 X 0,235445 = 852,08 TL	
2022/2*	6.503 X 0,333603 = 2.169,42 TL	5.203 X 0,333603 = 1.735,74 TL	3.619 X 0,333603 = 1.207,31 TL	92
2023/1**	6.503 X 0,433684 = 2.961,26 TL	5.203 X 0,433684 = 2.369,28 TL	3.619 X 0,433684 = 1.647,98 TL	
2023/2**	11.402,32 TL	8.551,74 TL	5.701,16 TL	85

(*) Ek ödeme dâhil değildir.

(**) 2023 yılına ilişkin yararlanan kişi sayısı, 31/7/2023 tarihi itibarıyla olan durumu göstermektedir.

Not : (1) 5269 ve 5814 sayılı Kanunlar gereğince Vatani Hizmet Tertibinden aylık bağlananlar ile Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti Üyeleriyle TBMM I. Dönemi Milletvekilleri de dahildir.

(2) Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti üyeleri, Gazi Meclisimizin birinci döneminde bulunan üyeleri ile hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk Vatandaşına hizmet etmiş Türk vatandaşlarından 3292 sayılı Kanun veya mülga 5269 sayılı Kanun gereğince Vatani Hizmet Tertibinden aylık bağlananlar kendileri ile hak sahiplerinin aylıkları, 1/4/2023 tarihinden itibaren sigortalı olarak çalışmaya veya gelir ve aylık alma durumuna göre ayırım olmaksızın 30 günlük net asgari ücret tutarı esas alınarak ödenmektedir.

(3) 3292 ve 5269 sayılı Kanunlar kapsamında aylık alanların kendilerine asgari ücret, dul eşlerine asgari ücretin yüzde 75'i, yetimlerine asgari ücretin yüzde 50'si esas alınarak aylık ödenmektedir.

Tablo 14: 1005 Sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun Gereğince Ödenen Aylık Tutarlarının ve Aylık Ödenenlerin Sayısının Gelişimi

Yıllar	Aylık Tutarı (Kendisi)			Eşi (% 75'i)	Kişi Sayısı
1978	400	X	14 = 5.600 TL		47.354
1979	400	X	16 = 6.400 TL		43.643
1980	400	X	25 = 10.000 TL		39.352
1981	600	X	25 = 15.000 TL		35.978
1982	700	X	30 = 21.000 TL		33.015
1983	700	X	34 = 23.800 TL		30.654
1984/1	700	X	40 = 28.000 TL		10.786
1984/2	700	X	41 = 28.700 TL		
1985/1	700	X	46 = 32.200 TL		9.036
1985/2	700	X	49 = 34.300 TL		
1986/1	700	X	56 = 39.200 TL		7.380
1986/2	700	X	62 = 43.400 TL		
1987/1	700	X	66 = 46.200 TL		5.947
1987/2	700	X	70 = 49.000 TL		
1988/1	700	X	84 = 58.800 TL		4.735
1988/2	700	X	100 = 70.000 TL		
1989/1	700	X	128 = 89.600 TL		3.816
1989/2	700	X	205 = 143.500 TL		
1990/1	700	X	255 = 178.500 TL		2.862
1990/2	700	X	320 = 224.000 TL		
1991/1	1.500	X	352 = 528.000 TL		6.995
1991/2	1.500	X	470 = 705.000 TL		
1992/1	1.500	X	523 = 784.500 TL		49.215
1992/2	1.500	X	651 = 976.500 TL		
1993/1	1.500	X	740 = 1.110.000 TL		50.035
1993/7	1.500	X	835 = 1.252.500 TL		
1993/10	1.500	X	940 = 1.410.000 TL		
1994/1	1.500	X	980 = 1.470.000 TL		49.745
1994/4	1.500	X	1.100 = 1.650.000 TL		
1994/7	1.500	X	1.100 = 1.650.000 TL		
1994/10	1.500	X	1.100 = 1.650.000 TL		
1995/1	1.700	X	1.140 = 1.938.000 TL		48.806
1995/4	1.700	X	1.225 = 2.082.500 TL		
1995/11	1.700	X	1.695 = 2.881.500 TL		
1996/1	2.000	X	1.695 = 3.390.000 TL		47.728
1996/2	2.000	X	2.550 = 5.100.000 TL		
1997/1	2.000	X	3.315 = 6.630.000 TL		47.165
1997/2	2.000	X	4.475 = 8.950.000 TL		
1998/1	3.000	X	5.820 = 17.460.000 TL		46.525
1998/2	3.000	X	7.030 = 21.090.000 TL		
1998/3	3.000	X	7.750 = 23.250.000 TL		
1999/1	4.000	X	9.975 = 39.900.000 TL		49.813
1999/2	4.000	X	12.000 = 48.000.000 TL	36.000.000 TL	

Yıllar	Aylık Tutarı (Kendisi)				Eşi (% 75'i)	Kişi Sayısı
2000/1	4.000	X	13.810	= 55.240.000 TL	41.430.000 TL	52.216
2000/2	4.000	X	15.760	= 63.040.000 TL	47.280.000 TL	
2001/1	4.000	X	18.240	= 72.960.000 TL	54.720.000 TL	52.474
2001/2	4.000	X	24.920	= 99.680.000 TL	74.760.000 TL	
2001/3	4.000	X	27.530	= 110.120.000 TL	82.590.000 TL	
2002/1	4.000	X	30.300	= 121.200.000 TL	90.900.000 TL	53.110
2002/2	4.000	X	32.650	= 130.600.000 TL	97.950.000 TL	
2003/2	4.000	X	34.300	= 137.200.000 TL	102.900.000 TL	52.908
2004/1	5.000	X	36.420	= 182.100.000 TL	136.575.000 TL	
2004/2	5.000	X	38.610	= 193.050.000 TL	144.787.500 TL	52.648
2005/1	5.150	X	0,0401	= 206,52 YTL	154,89 YTL	52.112
2005/2	5.150	X	0,0416	= 214,24 YTL	160,68 YTL	
2006/1	5.400	X	0,04265	= 230,31 YTL	172,73 YTL	51.545
2006/2*	5.400	X	0,04475	= 241,62 YTL	181,21 YTL	
2007/1*	5.600	X	0,046985	= 263,11 YTL	197,33 YTL	51.053
2007/2*	5.750	X	0,048350	= 278,01 YTL	208,50 YTL	
2008/1*	5.806	X	0,049486	= 287,31 YTL	215,48 YTL	50.404
2008/2*	5.862	X	0,051448	= 301,58 YTL	226,18 YTL	
2009/1*	5.862	X	0,053505	= 313,64 TL	235,23 TL	49.798
2009/2*	5.862	X	0,055920	= 327,80 TL	245,85 TL	
2010/1*	5.862	X	0,057383	= 336,38 TL	252,28 TL	49.562
2010/2*	5.862	X	0,059445	= 348,47 TL	261,35 TL	
2011/1*	6.016	X	0,061954	= 372,72 TL	279,54 TL	48.698
2011/2*	6.016	X	0,064460	= 387,79 TL	290,84 TL	
2012/1*	6.016	X	0,068835	= 414,11 TL	310,58 TL	48.451
2012/2*	6.016	X	0,071589	= 430,68 TL	323,01 TL	
2013/1*	6.016	X	0,073837	= 444,20 TL	333,15 TL	47.482
2013/2*	6.016	X	0,076791	= 461,97 TL	346,48 TL	
2014*	6.503	X	0,076998	= 500,72 TL	375,54 TL	46.742
2015/1*	6.503	X	0,079308	= 515,74 TL	386,80 TL	45.869
2015/2*	6.503	X	0,083084	= 540,30 TL	405,22 TL	
2016/1*	6.503	X	0,088817	= 577,58 TL	433,18 TL	45.176
2016/2*	6.503	X	0,093259	= 606,46 TL	454,85 TL	
2017/1*	6.503	X	0,096058	= 624,67 TL	468,50 TL	44.357
2017/2*	6.503	X	0,102706	= 667,90 TL	500,92 TL	
2018/1*	6.503	X	0,108550	= 705,90 TL	529,43 TL	44.880
2018/2*	6.503	X	0,117940	= 766,96 TL	575,22 TL	
2019/1*	6.503	X	0,130597	= 849,27 TL	636,95 TL	42.609
2019/2*	6.503	X	0,138459	= 900,40 TL	675,30 TL	
2020/1*	6.503	X	0,146061	= 949,83 TL	712,38 TL	42.043
2020/2*	6.503	X	0,154461	= 1.004,46 TL	753,34 TL	
2021/1*	6.503	X	0,165786	= 1.078,10 TL	808,58 TL	40.901
2021/2*	6.503	X	0,179797	= 1.169,22 TL	876,91 TL	
2022/1*	6.503	X	0,235445	= 1.531,10 TL	1.148,32 TL	39.790
2022/2*	6.503	X	0,333603	= 2.169,42 TL	1.627,07 TL	
2023/1*(**)	6.503	X	0,433684	= 2.820,25 TL	2.115,19 TL	38.840
2023/2*(**)			11.402,32 TL		8.551,74 TL	

(*) Ek ödeme dâhil değildir.

(**)2023 yılına ilişkin yararlanan kişi sayısı, 31/7/2023 tarihi itibarıyla olan durumu göstermektedir.

NOT: (1) 8/8/1999 tarihli ve 23780 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4432 sayılı Kanun gereğince dul eşlere bu aylığın yüzde 75’i ödenmektedir.

(2) İstiklal Madalyası verilmiş, Kore Savaşı ve Kıbrıs Barış Harekatı’nda görev almış Muharip Gazilerimizin kendileri ile hak sahiplerinin aylıkları, 1/4/2023 tarihinden itibaren sigortalı olarak çalışma veya gelir ve aylık alma durumuna göre ayırım olmaksızın 30 günlük net asgari ücret tutarı esas alınarak ödenmektedir.

Tablo 15: 1005 Sayılı Kanuna Göre Ödenen Şeref Aylıkları

Yıllar	Aylık Tutarı				Yıllık TÜFE Oranı**	2002-2023 Dönemi Artışı Oranı %		2002-2023 Dönemi TÜFE Artışı %
	Sosyal Güvencesi Olanlar	Artış Oranı %	Sosyal Güvencesi Olmayanlar***	Artış Oranı %		Sosyal Güvencesi Olanlar	Sosyal Güvencesi Olmayanlar	
2002	130,60		130,60					
2003	137,20	5,05	137,20	5,05	18,36			
2004	193,05	40,71	193,05	40,71	9,35			
2005	214,24	10,98	214,24	10,98	7,72			
2006*	253,70	18,42	253,70	18,42	9,65			
2007*	291,91	15,06	440,14	73,49	8,39			
2008*	316,66	8,48	480,51	9,17	10,06			
2009*	344,19	8,69	521,35	8,50	6,53			
2010*	365,88	6,30	571,66	9,65	6,40			
2011*	407,18	11,29	629,17	10,06	10,45			
2012*	452,21	11,06	700,23	11,29	6,16	8.979,95	8.979,95	1.582,13
2013*	485,07	7,27	759,49	8,46	7,40			
2014*	525,76	8,39	843,13	11,01	8,17			
2015*	567,32	7,90	946,85	12,30	8,81			
2016*	636,78	12,24	1.224,56	29,33	8,53			
2017*	701,30	10,13	1.321,58	7,92	11,92			
2018*	805,31	14,83	1.508,95	14,18	20,30			
2019*	945,42	17,4	1.902,18	26,06	11,84			
2020*	1.054,68	11,56	2.188,14	11,35	14,60			
2021*	1.227,68	16,40	2.659,89	21,56	36,08			
2022*	2.277,88	85,54	5.720,36	115,06	64,27			
2023*	11.858,41	420,59	11.858,41	107,30	31,14			

(*) Ek ödeme dâhildir.

(**) 2023 yılı için 7 aylık enflasyon oranı esas alınmıştır.

(***) İstiklal Madalyası verilmiş, Kore Savaşı ve Kıbrıs Barış Harekatı'nda görev almış Muharip Gazilerimizin kendileri ile hak sahiplerinin aylıkları, 1/4/2023 tarihinden itibaren sigortalı olarak çalışma veya gelir ve aylık alma durumuna göre ayırım olmaksızın 30 günlük net asgari ücret tutarı esas alınarak ödenmektedir.

3292 Sayılı Kanuna Göre Ödenen Vatani Hizmet Tertibi Aylıkları

Yıllar	Aylık Tutarı				Yıllık TÜFE Oranı**	2002-2023 Dönemi Artışı Oranı %		2002-2023 Dönemi TÜFE Artışı %
	Sosyal Güvencesi Olanlar	Artış Oranı %	Sosyal Güvencesi Olmayanlar***	Artış Oranı %		Sosyal Güvencesi Olanlar	Sosyal Güvencesi Olmayanlar	
2002	130,60		130,6					
2003	137,20	5,05	137,2	5,05	18,36			
2004	193,05	40,71	193,05	40,71	9,35			
2005	214,24	10,98	214,24	10,98	7,72			
2006*	253,70	18,42	253,7	18,42	9,65			
2007*	291,91	15,06	440,14	73,49	8,39			
2008*	316,66	8,48	480,51	9,17	10,06			
2009*	344,19	8,69	521,35	8,50	6,53			
2010*	365,88	6,30	571,66	9,65	6,40			
2011*	407,18	11,29	629,17	10,06	10,45			
2012*	452,21	11,06	700,23	11,29	6,16	8.979,95	8.979,95	1.582,13
2013*	485,07	7,27	759,49	8,46	7,40			
2014*	525,76	8,39	843,13	11,01	8,17			
2015*	567,32	7,90	946,85	12,30	8,81			
2016*	636,78	12,24	1.224,56	29,33	8,53			
2017*	701,30	10,13	1.321,58	7,92	6,60			
2018*	805,31	14,83	1.508,95	14,18	20,30			
2019*	945,42	17,4	1.902,18	26,06	11,84			
2020*	1.054,68	11,56	2.188,14	11,35	14,60			
2021*	1.227,68	16,40	2.659,89	21,56	36,08			
2022*	2.277,88	85,54	5.720,36	115,06	64,27			
2023**	11.858,41	420,59	11.858,41	107,30	31,14			

(*) Ek ödeme dâhildir.

(**) 2023 yılı için 7 aylık enflasyon oranı esas alınmıştır.

(***) Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti üyeleri, Gazi Meclisimizin birinci döneminde bulunan üyeleri ile hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk Vatanına hizmet etmiş Türk vatandaşlarından 3292 sayılı Kanun veya mülga 5269 sayılı Kanuna göre Vatani Hizmet Tertibinden aylık bağlananların kendileri ile hak sahiplerinin aylıkları, 1/4/2023 tarihinden itibaren sigortalı olarak çalışma veya gelir ve aylık alma durumuna göre ayırım olmaksızın 30 günlük net asgari ücret tutarı esas alınarak ödenmektedir.

Tablo 16: 2022 Sayılı Kanun Çerçevesinde Muhtaç Yaşlılara Ödenmekte Olan Aylıklardaki Artışlar

Yıllar	Yaşlılık Aylığı		Yıllık TÜFE Oranı (%)**	2002-2023 Dönemi Artış Oranı (%)	2002-2023 Dönemi TÜFE Oranı (%)
	Aylık Tutarı*	Artış Oranı			
2002	24,50				
2003	51,45	110,00	18,36		
2004	57,92	12,58	9,35		
2005	64,48	11,33	7,72		
2006	72,82	12,93	9,65		
2007	80,48	10,52	8,39		
2008	87,24	8,40	10,06		
2009	94,83	8,70	6,53		
2010	100,80	6,30	6,40		
2011	109,65	8,78	10,45		
2012	121,77	11,05	6,16		
2013	130,62	7,27	7,40	9.484,90	1.735,03
2014	141,56	8,38	8,17		
2015	203,44	43,71	8,81		
2016	228,35	12,25	8,53		
2017	251,49	10,13	11,92		
2018	543,27	116,02	20,30		
2019	637,79	17,40	11,84		
2020	711,50	11,56	7,29		
2021	828,21	16,40	36,08		
2022	1.536,70	85,54	64,27		
2023	2.348,30	52,81	43,06		

(*) 2006 ve sonraki yıllar için ek ödeme dâhildir.

(**) 2023 yılı için 8 aylık enflasyon oranı esas alınmıştır.

2022 Sayılı Kanun Çerçevesinde Muhtaç Engellilere Ödenmekte Olan Aylıklardaki Artışlar

Yıllar	Engelli Aylığı				Yıllık TÜFE Oranı (%)**	2002-2023 Dönemi Artış Oranı (%)		2002-2023 Dönemi TÜFE Oranı (%)
	Engel Oranı (%40-69)		Engel Oranı (%70+)			Engel Oranı (%40-69)	Engel Oranı (%70+)	
	Aylık Tutarı*	Artış Oranı	Aylık Tutarı*	Artış Oranı				
2002	24,50		24,50					
2003	51,45	110,00	51,45	110,00	18,36			
2004	57,92	12,58	57,92	12,58	9,35			
2005	64,48	11,33	64,48	11,33	7,72			
2006	145,64	125,86	218,45	238,79	9,65			
2007	160,97	10,53	241,45	10,53	8,39			
2008	174,47	8,39	261,70	8,39	10,06			
2009	189,65	8,70	284,48	8,70	6,53			
2010	201,60	6,30	302,40	6,30	6,40			
2011	219,30	8,78	328,95	8,78	10,45			
2012	243,54	11,05	365,31	11,05	6,16			
2013	261,24	7,27	391,86	7,27	7,40	7.551,35	11.376,98	1.735,03
2014	283,12	8,38	424,68	8,38	8,17			
2015	305,51	7,91	458,26	7,91	8,81			
2016	342,92	12,25	514,38	12,25	8,53			
2017	377,66	10,13	566,49	10,13	11,92			
2018	433,68	14,83	650,52	14,83	20,30			
2019	509,13	17,40	763,69	17,40	11,84			
2020	567,97	11,56	851,95	11,56	7,29			
2021	661,13	16,40	991,69	16,40	36,08			
2022	1.226,69	85,54	1.840,04	85,55	64,27			
2023	1.874,58	52,82	2.811,86	52,82	43,06			

(*) 2006 ve sonraki yıllar için ek ödeme dâhildir.

(**) 2023 yılı için 8 aylık enflasyon oranı esas alınmıştır.

3. Son Dönemde Sosyal Sigorta Alanında Yapılan Düzenleme ve Faaliyetler

• Sosyal Güvenlik Kurumunca elektronik ortamda yapılacak tebliğ işlemlerine yönelik usul ve esasları içeren Sosyal Güvenlik Kurumunca Elektronik Ortamda Yapılacak Tebligata İlişkin Yönetmelik 24/9/2021 tarihinde yayımlanmıştır. Yönetmelik 1/10/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Konuya ilişkin olarak Sosyal Güvenlik Kurumunca elektronik ortamda yapılacak tebliğ işlemlerine yönelik usul ve esasları içeren 2021-38 sayılı Kurum Genelgesi yayımlanmıştır. Düzenleme ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanuna, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a ve diğer mevzuata göre hazırlanan ve tebliği gereken evrakın elektronik ortamda tebliğ edilmesi sağlanmıştır. 1/11/2022 tarihinden itibaren tüm illerde Sosyal Güvenlik Kurumu e-Tebligat başvurusu yapmış ve yapacak olan muhataplara elektronik tebligat gönderilmeye başlanmıştır.

• 6/2/2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerde Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca mücbir sebep hali ilan edilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa ile Sivas ili Gürün ilçesindeki sigortalı ve işverenler için Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulunca alınan 2023/24, 2023/28, 2023/32 ve 2023/38 sayılı Kararlar gereği bilgi, belge ve beyanname verme süreleri ile ödenmesi gereken sigorta primleri için erteleme işlemleri yapılmıştır.

• Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illerinde faaliyet gösteren meslek mensuplarıyla 6/2/2023 tarihi itibarıyla aracılık ve sorumluluk sözleşmesi bulunan ve Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri dışında işyeri bulunan işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenen dönemlere ait muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin "SGK Bildirimleri" kısmının verilme süreleri ile bu dönemlere ilişkin tahakkuk edecek prim borçlarının yine Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenen süreler dahilinde ertelenmesi sağlanmıştır.

• 9/3/2023 tarihli ve 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 10 uncu maddesinin yirmi birinci fıkrasının (a) bendinde yapılan düzenlemeyle 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde; depremden kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası etkilenen hizmet erbabına, işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan aynı yardımlar ile toplam tutarı 50.000

TL'yi geçmeyen nakdi yardımların 5510 sayılı Kanuna göre prime esas kazançta dâhil edilmemesine ilişkin düzenleme yapılmış ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca söz konusu uygulamaya ilişkin 22/3/2023 tarihli ve 2023/15 sayılı Genelge yayımlanmıştır.

- 9/11/2022 tarihli ve 32008 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 3/11/2022 tarihli ve 7420 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 1 inci maddesinde yapılan düzenleme ile; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işverenler tarafından çalışanlara elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere 30/6/2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) mevcut ücretlerine/prime esas kazançlarına ilave olarak yapılan aylık 1.000 TL'yi aşmayan ödemelerin, 5510 sayılı Kanuna göre prime esas kazançta dâhil edilmeyeceği ve bu tutar üzerinden 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu uyarınca gelir vergisi hesaplanmayacağı hüküm altına alınmış olup Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca söz konusu uygulamaya ilişkin 1/9/2023 tarihli ve 2022/26 sayılı Genelge yayımlanmıştır.

- 5510 sayılı Kanunun Ek 9 uncu maddesi kapsamında ilk defa ev hizmetleri kapsamında sigortalı çalıştırmaya başlamaları nedeniyle kolay işverenlik kapsamına dahil olmak isteyenlerin, internet (e-Devlet) üzerinden işyeri tescil başvurularını yaparak otomatik kolay işverenliğe geçmelerine ilişkin program düzenlemeleri tamamlanmış ve işleme alınmıştır.

- Belediyelerden olan alacakların İller Bankası ödeneklerinden kesilmesine ilişkin işlemlerin Online Kamu Tahsilatı (OKT) sistemi kapsamında yapılması sağlanmıştır.

- Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik meslek mensuplarının Kovid-19 ve diğer bulaşıcı hastalıklar nedeniyle karantina altına alınması veya yatarak tedavi görmesi, diğer hastalıklar nedeniyle yatarak tedavi görmesi, tutukluluk veya gözaltına alınma halleri ile kendisinin veya birinci dereceden yakınının ölümü halinde muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin ertelenmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

- İşyeri tescil bilgilerinin gerek ilk tescil aşamasında doğru alınabilmesi gerekse de daha sonra bu bilgilerin güncelliğinin sağlanabilmesi amacıyla tüzel özel işyerlerinin ortak, yönetici ve adres bilgilerinin Merkezi Sicil Kayıt Sisteminden (MERSİS) alınması ve daha sonraki değişikliklerin otomatik olarak güncelliğinin sağlanabilmesi için gerekli çalışmalar tamamlanmıştır.

• 7440 sayılı Kanun ile Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen, 2022 yılı Aralık ayı ve önceki aylara ait olup Kanunun yayım tarihi olan 12/3/2023 tarihi veya Kanunun ilgili hükümlerinde belirtilen sürelerin sonuna kadar tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan Sosyal Güvenlik Kurumu alacakları ile takip ve tahsili Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen alacaklara yapılandırma hakkı verilmiş, söz konusu uygulamaya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 2023/14 sayılı Genelge yayımlanmıştır.

• Elektronik ortamda alınan "e-Borcu yoktur" belgelerinde yapılandırılmış, tecil ve taksitlendirilmiş borçların borç olarak gösterilmemesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

• Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Tebliği'ne istinaden 15/3/2023 tarihli ve 32133 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik ile başladığı yıl içinde bitirilmiş olan inşaat maliyetinin hesaplanmasında inşaatın bittiği tarihte yürürlükte olan; başladığı yıldan sonraki yıllarda bitirilmiş inşaat maliyetinin hesabında inşaatın bitirildiği yıldan önceki yıla ait yayımlanan son birim maliyet bedeli esas alınacağına dair düzenleme yapılmıştır.

• Sosyal Güvenlik Kurumu Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Belirlenen Çeşitli İşkollarına Ait Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliği'de değişiklikler yapılarak 22/3/2023 tarihli ve 32140 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

• 2023 yılı Ocak-Haziran dönemi "Asgari Ücret Desteği" uygulaması, 13/1/2023 tarihli ve 32072 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/1/2023 tarihli ve 7431 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 4 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 93 üncü maddede hüküm altına alınmıştır. Bu destek 2023 yılı Ocak-Haziran dönemi için uygulanmış olup destek tutarı sigortalı başına günlük 13,33 TL, aylık 400 TL olarak belirlenmiştir.

• 3/3/2023 tarihli ve 32121 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7438 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 95 inci madde ile sosyal güvenlik destek primi işveren hissesi beş puanlık indirim uygulaması getirilmiştir. Bu uygulama ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 95 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında emekli olanların en son çalıştıkları özel sektör işyerinde, işten ayrıldıkları

tarihi takip eden 30 gün içerisinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya başlamaları halinde sosyal güvenlik primi işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutarın Hazine tarafından karşılanmasına imkan sağlanmıştır. Bu indirimden her bir sigortalı için bir defa yararlanılabilmektedir. Sigortalı işten ayrılmadığı müddetçe bu sigortalıdan dolayı bu indirimden yararlanılacaktır.

- 138 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirlerin Alınması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 3'üncü maddesi ile Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ili Nurdağı ve İslahiye ilçelerinde 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında faaliyet gösteren özel öğretim kurumlarında çalışan personelin, prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarın üç ay süreyle (2023/Nisan, Mayıs, Haziran) Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına yönelik tedbir alınmıştır.

- 138 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirlerin Alınması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesi ile bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan sigorta prim desteğinden Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde faaliyet gösteren, 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen işletmeler olağanüstü hal süresince 8/2/2023 ila 8/5/2023 (bu tarih dahil) tarihleri arasında 5746 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan sigorta primi desteğinden işveren hissesinin tamamı kadar yararlanabilmesine yönelik tedbir alınmıştır.

- 2023 yılı Temmuz-Aralık dönemi "Asgari Ücret Desteği" uygulaması 15/7/2023 tarihli ve 32249 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 14/7/2023 tarihli ve 7456 sayılı 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telafisi için Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 17 nci maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 96 ncı maddede hüküm altına alınmıştır. Bu destek 2023 yılı Temmuz ilâ Aralık dönemi için uygulanacak olup destek tutarı sigortalı başına günlük 16,66 TL, aylık 500 TL olarak belirlenmiştir.

- Kurum/kuruluşlarla kayıt dışı istihdamla mücadele etmek amacıyla istihdama yönelik verilerin paylaşımı kapsamında protokol imzalama çalışmaları, protokol imzalanan kurum/kuruluşlar ile de elektronik ortamda veri paylaşımı için görüşmeler sürdürülmüştür.

• Sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri hakkında ülke çapında yapılacak bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları kapsamında "2023 yılı Rehberlik ve Bilgilendirme Programı" başlatılmıştır. Bu Program kapsamında sektör temsilcilerine yönelik görüşmeler gerçekleştirilerek bilgilendirici materyallerin dağıtımı yapılmaktadır. Ayrıca SGK'nın yerel medya unsurları kullanılarak sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri, yabancı çalışanların sosyal güvenlik hakları ve çalışma izinleri konularında bilgilendirme yapılması planlanmıştır.

• SGK'nın "Operasyon Faydalanıcısı" olduğu ve doğrudan hibe bileşeninden oluşan ve yaklaşık 30 milyon avro bütçesi olan Kayıtlı Kadın İstihdamının Desteklenmesi Projesine (Women-UP) 2021 yılı Mayıs ayı itibarıyla başlanmıştır. Proje kapsamında; Akademik Danışma Kurulu Toplantıları gerçekleştirilerek kadın işverenlere yönelik bir alan araştırması yapılmıştır. Hibe desteğinden yararlanan kadın işverenlere network toplantıları düzenlenerek girişimcilik, e-ticaret ve sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri konusunda eğitimler verilmiştir. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri, SGK uzmanları, proje personelleri ve akademisyenlerin katılımıyla Medya Atölyesi faaliyeti düzenlenmiştir. Proje personeline yönelik eğitimler verilmiştir. Hedeflenen 4000 kadın işveren sayısına ulaşılmış ve kota artırımına gidilmiştir.

• 1/7/2022 tarihli ve 7417 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile; 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (I) ve (II) Sayılı Ek Gösterge Cetvellerinde değişiklik yapılarak, kamu personelinin ek göstergeleri yeniden düzenlenmiştir ve söz konusu düzenleme ile emekli aylıklarında artış yapılması sağlanmıştır.

• 26/11/2022 tarihli ve 32025 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 16/11/2022 tarihli ve 7421 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 5510 sayılı Kanuna eklenen ek 23 üncü madde ile; kömür ve linyit madenlerinin yer altı işlerinde meydana gelen iş kazası sonucunda ölen sigortalının; genel sağlık sigortası primi dâhil kendi sigortalılığı nedeniyle prim ve prime ilişkin her türlü borçları terkin edilerek ve ölüm tarihinde sigortalıya ilişkin şartlar aranmaksızın hak sahiplerine aylık bağlanması düzenlenmiştir. Ayrıca bu kapsamdaki ölen sigortalının anne ve babasına gelir ve aylık bağlanmasında artan hisse dışında (65 yaşından küçük olanlar için) herhangi bir şart aranmayacaktır.

• 7431 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinde değişiklik yapılmış olup malullük yaşlılık ve ölüm aylıklarında, 2023 yılı Ocak ayı ödeme

döneminden itibaren alt sınır aylığının dosya bazında ek ödeme dahil 5.500 TL ye yükseltilmesi düzenlenmiştir.

- 7431 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanuna geçici 92 inci madde eklenmiş olup 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine; 2023 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylıklar ile 2023 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının bu Kanunun 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelerine göre 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2023 yılı Ocak ayından geçerli olmak üzere yüzde 30 oranında artırılması yönünde düzenleme yapılmıştır.

- 7438 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanuna geçici 95 inci madde eklenmiş olup maddenin birinci fıkrasında, bu maddenin yürürlük tarihinden sonra aylık bağlanması için talepte bulunanlardan 506 sayılı Kanunun geçici 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, 1479 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 2925 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve 5434 sayılı Kanunun geçici 205 inci maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emekli aylığı bağlanacak olanların, söz konusu hükümlerde yaş dışındaki diğer şartları taşımaları halinde yaşlılık veya emekli aylığından yararlanmaları, bu fıkra esas alınarak geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmayacağı ve geriye dönük hak talep edilemeyeceği düzenlenmiştir.

- 5/4/2023 tarihli ve 32154 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, 30/3/2023 tarihli ve 7447 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile; İstiklal Madalyası verilmiş, Kore Savaşı ve Kıbrıs Barış Harekatı’nda görev almış Muharip Gazilerimiz (1005 sayılı Kanun), Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti üyeleri, Gazi Meclisimizin birinci döneminde bulunan üyeleri ile hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk Vatanına hizmet etmiş Türk vatandaşlarından 3292 sayılı Kanun veya mülga 5269 sayılı Kanuna göre Vatani Hizmet Tertibinden aylık bağlananların kendileri ile hak sahiplerine ödenen aylıklarda, sigortalı olarak çalışma veya gelir ve aylık alma durumuna göre oluşan farklılık kaldırılarak, aylıklarının 1/4/2023 tarihinden geçerli olarak 30 günlük net asgari ücret seviyesine yükseltilmesi sağlanmıştır. Ayrıca 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun ek 16 ncı maddesine göre ve en az 15 yıllık güvenlik koruculuğu hizmeti esas alınarak aylık bağlanan güvenlik korucuları ile vefat edenlerin hak sahiplerine dosya bazında bağlanan aylığın da 7.500 TL’den az olmaması düzenlenmiştir.

• 7447 sayılı Kanun ile 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin (a), (b) ve (c) sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

- Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısı, Derece: 1 Ek Gösterge: 9000

- Yargıtay üyeleri. Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı vekili, Derece:1 Ek Gösterge: 8000

- Birinci sınıf hâkim ve savcılıkla üç yılını doldurup Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemiş olanlar. Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Derece:1 Ek Gösterge: 7800

• 7447 sayılı Kanun ile 23/1/1987 tarihli ve 270 sayılı Yüksek Hakimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinde değişiklik yapılmış olup "Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Daire Başkanları" ile "Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Üyeleri"nin tazminat göstergeleri (17.000) olarak düzenlenmiştir.

• 5/4/2023 tarihli ve 32154 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 23/3/2023 tarihli ve 7442 sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 33 üncü maddesi ile 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanununun 1 inci maddesinde yapılan değişiklik ile orman yangınlarını söndürme çalışmalarında Orman Genel Müdürlüğü tarafından fiilen görevlendirilen personel ve gönüllüler ile bu kapsamda görev verilen diğer kamu görevlileri hakkında 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanacağı düzenlenmiştir.

• 7447 sayılı Kanunun 11 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesinde değişiklik yapılmış olup Sosyal Güvenlik Kurumundan gelir veya aylık alanlara ödenen bayram ikramiyesinin 2.000 TL'ye yükseltilmesi düzenlenmiştir.

• 7447 sayılı Kanunun 12 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinde değişiklik yapılmış olup malullük yaşlılık ve ölüm aylıklarında 2023 Nisan ödeme döneminden itibaren alt sınır aylığının dosya bazında ek ödeme dahil 7.500 TL'ye yükseltilmesi düzenlenmiştir.

• 7456 sayılı Kanunun 18 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanuna geçici 97 nci madde eklenmiş olup 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine; 2023 yılı Ocak ayından önce bağlanmış ve 2023 yılı Ocak ödeme döneminde Kanunun geçici 92 nci maddesine göre artırılmış gelir ve aylık tutarları ve 2023 yılında

bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelere göre 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan ve geçici 92 nci maddesine göre artırılmış aylık tutarlarının, dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2023 yılı Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere yüzde 25 oranında artırılması düzenlenmiştir.

- 7456 sayılı Kanun ile 5434 sayılı Kanuna eklenen ek 86 ncı madde ile emekli, adi malullük, vazife malullüğü aylığı ile dul ve yetim aylığı bağlananlara, ödenen aylıklar ve söz konusu Kanunun ek 81 ve ek 85 inci maddeleri uyarınca yapılan ek ödemeler hariç aylıkları ile birlikte her ay itibarıyla yapılan ödemeler toplamının yüzde 6,34’ü oranında ilave ödeme yapılması düzenlenmiştir.

- 7456 sayılı Kanun ile ve 5510 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinde yapılan değişiklik ile yaşlılık aylığı hesabında kullanılan gösterge rakamları Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Başbakan olarak görev yapanlara "133.988" ve Cumhurbaşkanı yardımcılığı, Bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevlerinde bulunanlara ise "122.530" olarak düzenlenmiştir.

- Emeklilik işlemlerinin en kısa sürede ve hatasız olarak tamamlanmasını teminen 5510 sayılı Kanunun 4/1-(c) bendi kapsamında sigortalı sayılan kamu görevlilerini çalıştıran kamu kurum ve kuruluşlarınca; gerekli kurumsal ve teknik altyapı hazırlıklarının en geç iki ay içerisinde tamamlanarak personele ait bilgilerin Hizmet Takip Programına (HİTAP) eksiksiz ve güncel biçimde aktarılması, emeklilik işlemlerine ilişkin başvuru, onay ve diğer bilgi ve belgelerin 15/11/2022 tarihinden itibaren yalnızca HİTAP üzerinden gönderilmesi Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca ayrıca talep edildiği durumlar hariç olmak üzere posta gönderimine son verilmesi ve emeklilik işlemlerinin de Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca HİTAP’ta yer alan bu bilgi ve belgeler üzerinden gerçekleştirilmesi hususlarına ilişkin 9/9/2022 tarihli ve 2022/14 sayılı “Kamu Görevlilerinin Emeklilik İşlemleri” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 10/9/2022 tarihli ve 31949 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu kapsamda 5510 sayılı Kanunun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılan kamu görevlilerinin emekli aylığı bağlama işlemleri, “HİTAP” uygulamasına aktarılan özlük ve emeklilik bilgileri esas alınmak suretiyle 9/3/2023 tarihinden itibaren elektronik ortamda yapılmaya başlamıştır.

- Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması 16/4/2016 tarihinde Ankara’da, Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti

Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma ise 19/7/2022 tarihinde Tahran'da imzalanmıştır. Anlaşma ve İdari Anlaşma 1/5/2023 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

- 12/10/2022 tarihli ve E-53875078 sayılı “Türkmenistan Uyruklu Eşlere Aylık Bağlanması” konulu Genel Yazı ile Türkmenistan vatandaşları ile evli olan Türk vatandaşlarının vefatları halinde Türkmenistan uyruklu dul kadınlara, Türkiye’de ikamet etmeleri koşuluyla 5434 sayılı Kanunun mülga ek 59 uncu maddesi esasları dahilinde ve müteakiliyet esasları dikkate alınarak Türk vatandaşı eşlerinden dolayı dul aylığı bağlanması düzenlenmiştir.

- 18/10/2022 tarihli ve 54219004 sayılı "Emekli İkramesi" konulu Genel Yazı ile, herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunda 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak bir yıldan az hizmet süresi bulunmakta iken aynı kamu kurum ve kuruluşunda; kurum yönetmeliği, yönetim kurulu kararı, kurum içi sınav uygulaması veya genel müdürlük oluru yoluyla statü değiştirerek 5510 sayılı Kanunun 4/1-c bendine veya aynı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümlerine tabi olanların, bir yılın altındaki kıdem tazminatı ödenmemiş İş Kanununa tabi hizmet sürelerinin emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaması hususundaki mevcut uygulamaya Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğünün 30/9/2022 tarihli ve 1542976 sayılı yazılarında belirtilen görüş çerçevesinde devam edilmesi gerektiği bildirilmiştir.

- 19/10/2022 tarihli ve E-54328405 sayılı “Fas Uyruklu Eşlere Aylık Bağlanması” konulu Genel Yazı ile Fas vatandaşları ile evli olan Türk vatandaşlarının vefatları halinde Fas uyruklu dul kadınlara, Türkiye’de ikamet etmeleri koşuluyla 5434 sayılı Kanunun mülga ek 59 uncu maddesi esasları dahilinde ve müteakiliyet esasları dikkate alınarak Türk vatandaşı eşlerinden dolayı dul aylığı bağlanması düzenlenmiştir.

- 1/11/2022 tarihli ve 55124035 sayılı Genel Yazı ile trafik kazasından doğan rücu işlemlerinin taşra teşkilatınca yürütümünde yaşanan tereddütlü hususlar açıklanmıştır.

- 30/11/2022 tarihli ve E-56995114 sayılı “5510 S.K. 73. Md. Ortez/Protez Yardımı Hk.” konulu 2022/21 Genelge ile 5510 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin onuncu fıkrasına 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Kanunun 61 inci maddesi ile eklenen; “3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi atış, tatbikat veya diğer ateşli silah yaralanmaları nedeniyle malul olan vazife ve harp malullerinin de sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez, protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçler herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Sosyal

Güvenlik Kurumunca karşılanır.” hükmü kapsamında “atış, tatbikat ve diğer ateşli silah yaralanmaları” ifadesinin hangi durumları kapsadığı hususunda uygulamada oluşan tereddütleri gidermeye yönelik örnek durumlar belirtilmiştir. Bu çerçevede gerek vazife ve harp malulleri bakımından oluşabilecek hak kaybı ve mağduriyetlerin önlenmesi, gerekse Sosyal Güvenlik Kurumunca kapsamda olmayan kişilere yersiz ödeme yapılmaması ve kamu zararına neden olunmaması adına bilgi edinilmiştir.

- 2/12/2022 tarihli ve 2022/23 sayılı "Arşiv Tarama Sistemi (ATS) Kayıtları" konulu Genelge yayınlanmış olup; Sosyal Güvenlik Kurumu bilişim ve program altyapısı ile elektronik arşiv ve belgeleme kapasitesinin ulaştığı düzey nedeniyle, 5510 sayılı Kanunun 4/1-(a), 4/1-(b) ve 4/1-(c) bendi (haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edenler dahil) kapsamında sigortalı sayılanlar ile bu kapsamda gelir ve/veya aylık alanların (hak sahipleri dahil), Sosyal Güvenlik Kurumu Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görev alanına giren tescil, hizmet, borçlanma (3201 sayılı Kanun kapsamındaki borçlanmalar hariç), emeklilik, gelir ve aylık gibi tüm işlemlerinin, evrak veya dosya asılları kullanılmaksızın veya talep edilmeksizin, taranarak Arşiv Tarama Sistemine aktarılan evrak ve dosyalar üzerinden gerçekleştirilmesi yönünde düzenleme yapılmıştır.

- 6/12/2022 tarihli ve 2022/25 sayılı “7421 Sayılı Kanunla 4/1-(a) Sigortalılarına İlişkin Tahsis Uygulamalarında Yapılan Değişiklikler” konulu Genelge ile kömür ve linyit madenlerinin yer altı işlerinde meydana gelen iş kazası sonucunda ölen sigortalının; genel sağlık sigortası primi dâhil kendi sigortalılığı nedeniyle prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının terkin edilmesi ve ölüm tarihinde sigortalıya ilişkin şartlar aranmaksızın hak sahiplerine aylık bağlanmasına ilişkin iş ve işlemler düzenlenmiştir.

- 6/1/2023 tarihli ve 60682097 sayılı Genel Yazı ile Sağlık Aktivasyon ve Provizyon Sistemindeki "Sürelî Kayıt Giriş" ekranından maluliyet talep türü ile kayıt girişinin il müdürlüklerince oluşturulması uygulamasına son verildiği ve söz konusu talep türünün Kanunun 4/1-a, 4/1-b ve 4/1-c kapsamındaki sigortalıların malul olduğuna karar verilen çocukları için kullanılmaması gerektiği bildirilmiştir.

- 24/1/2023 tarihli ve 2023/6 sayılı “Gelir, Aylık, Ödenek Talep Belgesi” konulu Genelge yayınlanmış olup Gelir, Aylık, Ödenek Talep Belgesinde yer alan sigortalı ve hak sahiplerinden talep edilen bilgiler sadeleştirilerek aylık bağlanması talebinde bulunanların daha kolay başvuru yapabilmesi sağlanmıştır.

• 24/1/2023 tarihli ve Ek Gösterge Düzenlemesi konulu Uygulama ve Mevzuat Değişikliği ile Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatında bulunan İstihbarat Başkanlığı, Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı, Özel Harekat Başkanlığı, Trafik Başkanlığı, Personel Başkanlığı ve Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Başkanlıklarında görevli “Başkan” unvanına sahip personelin 657 sayılı Kanuna ekli I Ek Gösterge Cetvelinin VII- Emniyet Hizmetleri Sınıfının b sırasında bulunan “Teftiş Kurulu Başkanı” için öngörülen 6.400 ek gösterge rakamından 7417 sayılı Kanun uyarınca 15/1/2023 tarihinden geçerli olarak yararlandırılacakları bildirilmiştir.

• 8/2/2023 tarihli 66406603 sayılı ve “Türkiye Hollanda Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanması” konulu genel yazı çıkarılmıştır.

• Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetim Kurulunun 9/2/2023 tarihli ve 2023/24 sayılı kararı doğrultusunda, Kahramanmaraş merkezli 6/2/2023 tarihinde meydana gelen deprem felaketi uyarınca; Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerindeki engelliliği nedeniyle gelir/aylık almakta olanların kontrol muayene tarihleri 1/2/2023 ile 31/8/2023 tarihleri arasında olanların, kontrol muayene tarihleri 31/8/2023 olarak belirlenmiş olup daha sonra Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetim Kurulunun 20/2/2023 tarihli ve 2023/28 sayılı Kararında Elazığ ilindeki sigortalılar ve 23/2/2023 tarih ve 2023/32 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile de Sivas ili Gürün ilçesindeki sigortalılar bu kapsama alınmıştır.

• 10/2/2023 tarihli ve 63780574 sayılı “2023/Şubat Ödeme Dönemi Gelir/Aylıklarının Erken Ödenmesi” konulu Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlık Makamı Olur'u ile; 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında 2023/Şubat ödeme döneminde ödenecek gelir/aylık alanlardan ödeme günü;

17, 18, 19, 20 olanlara 14/2/2023,

21, 22, 23, 24 olanlara 15/2/2023,

25, 26 olanlara 16/2/2023,

27, 28 olanlara 17/2/2023

tarihinde ödemesi sağlanmıştır.

• 16/1/2023 tarihli, 61865653 sayılı ve “Yurt Dışı Borçlanması veya Sözleşme Kapsamında Hizmet Birleştirmesi Yoluyla Aylık Bağlananların Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireylerinin Tespiti” konulu Genel Yazı çıkarılmıştır.

• 14/2/2023 tarihli ve 63906440 sayılı Genel Yazı ile Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde 6 Şubat 2023 tarihinde hayatı önemli ölçüde etkileyen deprem felaketi nedeniyle iş ve işlemlerin nasıl yürütüleceği konusunda açıklamalarda bulunulmuştur.

• 16/2/2023 tarihli, 64155159 sayılı ve “Kahramanmaraş Merkezli 10 İlde Meydana Gelen Deprem Felaketi Nedeniyle Yurt Dışı Sağlık İşlemleri” konulu Genel Yazı çıkarılmıştır.

• 22/2/2023 tarihli ve 64432551 sayılı Genel Yazı ile 6 Şubat 2023 tarihindeki deprem felaketi uyarınca mücbir sebep hali ilan edilen Elazığ ilinde faaliyet gösteren işyeri ve sigortalılar hakkında 14/2/2023 tarihli ve 63906440 sayılı Genel Yazıda açıklandığı şekilde işlem yapılması gerektiği belirtilmiştir.

• 24/2/2023 tarihli ve 64689831 sayılı Genel Yazı ile 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem felaketi uyarınca mücbir sebep hali ilan edilen Sivas İli, Gürün ilçesinde faaliyet gösteren işyeri ve sigortalılar hakkında 14/2/2023 tarihli ve 63906440 sayılı Genel Yazıda açıklandığı şekilde işlem yapılması gerektiği belirtilmiştir.

• 7438 sayılı Kanun doğrultusunda hazırlanan, 13/3/2023 tarihli ve 2023/13 sayılı “7438 Sayılı Kanun ile 5510 Sayılı Kanuna Eklenen Geçici 95 inci Madde” konulu Genelge ile Emeklilikte Yaşa Takılanlar düzenlemesi sonrası yaşlılık veya emekli aylığı bağlanacak olanların yaş dışındaki diğer şartları taşımaları halinde yaşlılık veya emekli aylığından yararlanmalarına ilişkin iş ve işlemler düzenlenmiştir.

• 14/3/2023 tarihli ve 67337070 sayılı “5510 Sayılı Kanunun Ek 23 üncü Maddesi Kapsamında Yapılacak İşlemler” konulu Genel Yazı yayımlanmış olup 3/3/2023 tarih ve 32121 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “5510 Sayılı Kanununun Ek 23. Maddesi Kapsamında Yer Alan Hak Sahiplerinin Atanmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” doğrultusunda kömür ve linyit madenlerinin yer altı işlerinde meydana gelen iş kazası sonucunda hayatını kaybeden sigortalıların yakınlarından istihdam hakkından yararlanmak için başvurular hakkında yapılacak iş ve işlemler açıklanmıştır.

• 7/6/2023 tarihli ve 2023/20 sayılı “2018/38 ve 2021/2 Sayılı Genelgelerde Değişiklik Yapılması” konulu Genelge yayımlanmış olup yurtdışı sigortalı ve hak sahiplerinden talep edilen bilgiler sadeleştirilerek aylık bağlanması talebinde bulunanların daha kolay başvuru yapabilmesi sağlanmıştır.

• Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetim Kurulunun 26/7/2023 tarihli ve 2023/103 sayılı Kararında, mücbir sebep hali devam ettirilen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illeri ile Gaziantep ili İslahiye ve Nurdağı ilçeleri için belirtilen illerde ikamet eden veya dosyası bulunanlardan; kontrol muayene tarihi 1/2/2023 ila 29/12/2023 tarihleri arasında bulunan; gelir/aylık sahipleri, bakmakla yükümlü olunan malul çocuklar ve haklarında Kanunun 28 inci maddesinin sekizinci fıkrası hükümleri uygulanacak olanların kontrol muayene tarihleri 29/12/2023 tarihine ertelenmiştir.

• Deprem felaketinden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa, Elazığ ve Sivas (Gürün) illerinde düzenlenen istirahat raporları için çalışılmadığına dair bildirimler ile iş kazası ve meslek hastalığı bildirimlerinin son tarihi 15/12/2023 olarak güncellenmiştir.

• 5510 sayılı Kanunun 60/1-g, 4/1-b, 2925 ve ek-5 kapsamında deprem bölgelerinde yaşayan kişilerin prim erteleme işlemlerine istinaden sağlık hizmetlerinden faydalanmaları sağlanmıştır.

• Deprem bölgesindeki vatandaşlarımızın e-Devlet yolu üzerinden yapmış oldukları yurt dışı borçlanmaları, 27/2/2023 tarihli ve 64796995 sayılı Genel Yazıya istinaden ilgili ünitelere aktarılmıştır.

• İş göremezlik uygulamasında sigortalıya ödenek ödenebilmesi için sigortalının genel sağlık sigortası kapsamında borcu olup olmadığının kontrolü yapılmaktadır; ancak deprem bölgesindeki illerde ikamet eden sigortalıların 6/2/2023 tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut prim borçları ile 2023 yılı Ocak-Ekim aylarına ait prim borçları 29/12/2023 tarihine kadar ertelendiğinden söz konusu dönemlere ilişkin prim borçları söz konusu tarihe kadar dikkate alınmaksızın geçici iş göremezlik ödeneklerinin ödenmesi sağlanmıştır.

• 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırma yapan, 5510 sayılı Kanunun 60/1-g, ek-5, ek-6, 4/1-b ve isteğe bağlı kapsamındaki sigortalıların yapılandırma sonrası sağlık hizmetlerinden faydalanmaları sağlanmıştır.

• 5434 sayılı Kanunun ek 79 uncu maddesi kapsamında vazife ve harp malulü aylığı alan 59.115 kişiye 2022 yılı ek ödemesi, 27/1/2023 tarihinde ödenmiş olup toplam ödeme tutarı 562,6 milyon TL'dir.

• Bağ-Kur talep intikallerinin ve ülkelerle yazışmalarının yapıldığı ve özel kodu "DN" olan dosyaların yetki devri kapsamında illere dağıtım işlemi tamamlanmıştır.

- 7417 sayılı Kanun kapsamındaki hizmet gruplarından asker, emniyet ve istihbarat hizmetleri sınıfına dahil emeklilere, 3600 ek göstergeden yararlanmamaları nedeniyle ödenmesi öngörülen ve 5434 sayılı Kanuna ek 85 inci madde olarak eklenen düzenleme çerçevesinde 15/1/2023 tarihinden geçerli olarak 1.200 TL tutarında ek ödeme yapılmaya başlanmıştır.

- 2008 yılı Ekim ayından sonra ilk defa 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olan belediye başkanlarının, makam ve buna bağlı olarak temsil ya da görev tazminatlarından yararlandırılmaları sağlanmıştır. Bu kapsamda 5510 sayılı Kanuna eklenen ek 21 inci madde uyarınca maddenin yürürlük tarihinden önce kendilerine aylık bağlanmış emekli belediye başkanları, ilk defa 1 Şubat 2023 tarihinden geçerli olarak makam ve görev tazminatından yararlandırılarak aylıkları yeniden belirlenmiştir.

- 7417 sayılı Kanun ile yapılan 657 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı Ek Gösterge Cetvellerinde değişiklik kapsamında 2.384.079 kişiden oluşan emekli ve hak sahibine, 15/1/2023 tarihinden geçerli olarak ek gösterge uygulaması yapılmıştır. Değişen ek gösterge rakamları ve yeni katsayılar esas alınarak 2022 yılında yaş haddi, kadrosuzluk, vazife malullüğü veya ölüm nedeniyle emeklilik haklarında aylık bağlama işlemi gerçekleştirilen kişiler bakımından yeni ek göstergelere göre ikramiye farkı tahakkuk işlemi ayrıca yapılmıştır.

- 7438 sayılı Kanun kapsamında bulunan sigortalıların emeklilik işlemleri gerçekleştirilmiştir.

- Güvence Programına sigortalıların hem yurt dışı hizmetlerinin hem de borçlanma hizmetlerinin aynı anda girilmemesi yönünde kontrol konulmuştur. 3201 sayılı Kanun gereği sigortalılara yurt dışı fiili hizmetlerine istinaden sözleşme aylığı, yurt dışı borçlanmalarına istinaden mevzuatımıza göre müstakil aylık bağlanması gerekmektedir.

- Son ödeme günü resmi tatil, hafta sonu ve bayramlara denk gelen yurt dışı borçlanmalarının ödeme gününün tatilden sonra ilk iş günü olmasına ilişkin Güvence Programında değişiklik yapılmıştır. Yurt dışı borçlanmasının yasal ödeme süresi tebliğden itibaren üç aydır. Üç aylık sürenin son gününün hafta sonu tatiline, resmi tatile denk gelmesi halinde sigortalıların ödeme yapamadığı tespit edildiğinden Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğine göre işlem tesis edilmek üzere Güvence Programına gerekli kontroller konularak program revize edilmiştir.

• Güvence Programında yurt dışı borçlanma müracaatında bulunan hak sahiplerinin borçlanma işlemlerinde ölüm tarihinden sonraki sürenin borçlanmasının yapılmaması ile ilgili olarak kontrol eklenmiştir. Yurt dışı borçlanma müracaatında bulunan hak sahiplerinin sehven borçlanmalarının talep tarihine kadar alınması veyahut boşa geçen çalışılmayan sürelerin borçlandırılması durumlarında, ölüm tarihini aşan yurt dışı borçlanmalarının önüne geçilebilmek adına Programa kontrol konulmuştur.

• Güvence Programına sözleşmeli ülke hizmetinin yüklenmesinden sonra şef ve müdür onayı eklenerek onaylanmayan hizmetlerin görüntülenmemesi sağlanmıştır. Yurt dışı fiili hizmetlerin Güvence Programına doğru yüklendiğinin kontrolünü sağlamak amacıyla operatör girişinden sonra şef ve müdür onayı getirilmiştir.

• Güvence Programında Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü kullanıcılarının borçlanma onayları tamamlanmadan tahakkuk bilgilerini görüntülemesine izin verilmiştir. İsviçre prim transferi ile ilgili olarak borç tahakkuk cetvelinde işlem yapılabilmesi adına Genel Müdürlük kullanıcılarına borçlanma onayından önce tahakkuk görüntüleme / döküm alabilme yönünde işlem yapılmıştır.

• Yurt Dışı Provizyon Aktivasyon Sağlık Sistemi (YUPASS) numarasının ve sağlık yardım hakkının devam edip etmediğinin öğrenilebilmesi için e-Devlet üzerinden görüntülenmesi sağlanmıştır.

• Güvence Programında aynı TC kimlik numarası üzerinde aynı sigortalılık statüsüne tabi birden fazla Bağ-Kur tescilinin oluşmaması için Program üzerinde revize işlemi yapılmıştır.

• Deprem bölgesinde bulunan 11 ildeki sigortalıların e-Devlet üzerinden alınan borçlanma taleplerinin belirlenen illere Program üzerinden otomatik olarak yönlendirme işlemleri ile ilgili olarak program çalışması yapılmış, borçlanma müracaatlarının işleme alınma süreci hızlandırılmıştır.

• Yurtdışı borçlanmalarının sigortalı tescil ve hizmet kütüklerinde görüntülenememesi sorunu ile ilgili gerekli çalışmalar tamamlanmıştır. Güvence Programında yurt dışı borçlanmalarının görüntülenme aşamasında karşılaşılan sorunlarla ilgili yapılması gereken iş ve işlemler Güvence Programında revize edilerek çözülmüştür.

• Tüm sözleşmeli ülkelerden ülkemize geçici görevli gönderilen kişilerin mevzuata tabi olma formleri/belgelerindeki bilgilere göre kayıt işlemi yapıp sigortalıların ikili Sosyal

Güvenlik Sözleşmelerine göre belirlenen süre ve belgeye istinaden çalışmalarını kontrol etmek, sözleşmelerde belirlenen sürenin dışında çalışanları tespit etmek ve ülkemiz mevzuatına göre sigortalı olmalarını sağlamak, kayıt dışı çalışmayı önlemek, aynı sürede iki veya daha fazla ülke mevzuatına tabi olarak çifte sigortalılığı önlenmek, bir yardım hakkının doğup doğmadığının saptanmasında, (iş kazaları ve meslek hastalıkları konusunda) kayıtlı bilgiler doğrultusunda işlem tesis etmek amacıyla YUPASS Geçici Görevliler İşlemlerinin yapılabileceği ekran çalışmaları tamamlanarak 23/5/2023 tarihinde kullanıma açılmıştır.

- Çalışılmadığına dair bildirim yapılmaması ya da geç yapılması nedeniyle uygulanması gereken idari para cezalarının web servis aracılığı ile iş göremezlik uygulamasından işveren uygulamasına aktarımını sağlayacak düzenlemenin gerçek ortama alınmasıyla Sosyal Güvenlik Kurumu ile işverenlerin mahsuplaşma işlemlerinin web servis aracılığıyla yapılması sağlanmıştır.

- Hastaneye giden sigortalıya hastane tarafından iş kazası provizyonu verildiğinde, iş kazası provizyonuna ilişkin uygulamaya yansıtılan bilgilerin, işverenlerin kayıtlı e-posta adreslerine iletilmesi sağlanarak işverenlerin çalışanlarının uğramış oldukları iş kazalarından haberdar olmalarını sağlayıcı yeni bir uygulama hizmete açılmıştır.

- Kamu Personeli İş Kazası Meslek Hastalığı Bildirimi Projesinde (İşveren Modülü) iş kazası provizyonlarının görüntülenmesi sağlanarak kamu kurumlarının iş kazası geçiren personelinden vaktinde haberdar olarak iş kazası olayını kanuni süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmesi amaçlanmıştır. Uygulama 5/5/2023 tarihinde hayata geçirilmiştir.

- İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bildirim Formu uygulamasında görüntülenen iş kazası provizyonlarının aynı zamanda kayıtlı e-posta adreslerine iletilmesiyle uygulamayı düzenli takip edemeyen işverenlere aynı zamanda e-posta yoluyla da çalışanlarının geçirdiği iş kazalarını takip etme imkanının sağlanması amaçlanmıştır. Düzenleme 10/5/2023 tarihinde uygulamaya açılmıştır.

- Birinci basamak sağlık hizmet sunucularında heyet onayında bekleyen raporlar için ilgili doktora e-posta gönderilmesi sağlanarak doktor dikkatinden kaçan ve bu nedenle düzenlenmesi geciken raporların önüne geçilmesi amaçlanmıştır. 24/1/2023 tarihinde düzenleme yapılmıştır.

- Asgari kazanç tutarının değişmesi nedeniyle geçici iş göremezlik ödeneklerine esas asgari günlük kazanç tutarlarının güncellenen yeni asgari ücret tutarı üzerinden hesaplanması

için uygulamada değişiklik yapılarak sigortalıların eksik ödeme almasının önüne geçilmesi sağlanmıştır.

- İstirahat raporlarının düzenlenmesinde SMS kontrol sistemi getirilerek uygulama daha güvenli hale getirilmiştir.

- 7429 sayılı Kanun ile getirilmiş olan 1/1/2013 tarihi öncesi GSS/60d/yabancı uyruklu öğrenci prim borçlarının terkin işlemi ile ilgili bu dönemlerin Sağlık Aktivasyon ve Provizyon Sistemine borç olarak gönderilmesinin önüne geçilmiştir.

- Diyanet Akademisi öğrencilerinin prim gün hesabının yapılarak Sağlık Provizyon ve Aktivasyon Sistemine kaydedilmesi ve böylece sorunsuz provizyon almaları amaçlanmıştır.

- 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla 4/1-c kapsamında vefat eden emeklilerin hak sahipleri bilgilerinin (kimlik ve adres bilgileri) MERNİS'ten temini ile ölüm yardımı/cenaze ödeneğinin hak sahiplerine paylaştırılarak tahakkukunun yapılması ve bankaya gönderilmesi sağlanmıştır. Bilgi girişleri manuel ortamda yapılan ölüm yardımı ödemesindeki süreç kısaltılarak kişilerin mağduriyetinin giderilmesi, SGK'nın iş yükünün azaltılması, zaman ve emek tasarrufu sağlanmıştır.

- Güvence ve Doküman Yönetim Sistemi (DYS) entegrasyonu çalışmaları kapsamında Güvence Programında yer alan “yurtdışı borçlanma tebligatları” DYS formatına uygun standartlarda güncellenmiştir.

- 4/1-(c) kapsamında sigortalı sayılan kamu görevlilerinin emeklilik işlemlerinin, HİTAP'a aktarılan özlük ve emeklilik bilgileri esas alınmak suretiyle yapılmasına 9/3/2023 tarihinden itibaren başlanmıştır. Böylece 4/1-c sigortalıların ilk emekli aylığı bağlama işlemlerinin HİTAP verileri ile elektronik ortamda ve daha hızlı yürütülmesi sağlanmıştır.

- İsteğe bağlı ilgi devamı yapan iştirakçilerin hizmetlerinin ve kazançlarının SGK Tescil ve Hizmet Döküm Ekranında görüntülenmesi sağlanmıştır.

- 18 yaş altı dava açan astsubayların kazançlarının SGK Tescil ve Hizmet Döküm Ekranında görüntülenmesi sağlanmıştır.

- HİTAP kullanıcılarına kolaylık sağlanması amacıyla 27/12/2022 tarihinde “HİTAP Ek Gösterge Kılavuzu” tamamlanarak HİTAP yardım bölümüne eklenmiştir.

- 5434 sayılı Kanuna tabi 4/1-c sigortalıların iş ve işlemlerinin hızlandırılması amacıyla borçlanma tutarlarının Mali Otomasyon Sistemi Projesi (MOSİP) üzerinden tahsil edilmesi sağlanmıştır.

- HİTAP da kayıtlı 4/1-c sigortalılarından Kurumlarınca hatalı veya eksik kayıt yapılması nedeniyle hizmet ve yaş hesabı yapılamayan 162.000 sigortalının hatalı kayıtlarının düzeltilmesi sağlanmıştır.

- Azerbaycan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı yetkililerinden oluşan heyetin 19-23 Aralık 2022 tarihleri arasında Sosyal Güvenlik Kurumuna düzenledikleri çalışma ziyareti kapsamında ilgili heyete 21/12/2022 tarihinde “Yaşlılık 4-1/c ve Vazife Malullüğü” konularında sunum yapılmıştır.

4. Sosyal Güvenlik Kurumu Tarafından Önümüzdeki Dönemde Yapılması Planlanan Faaliyetler

- 6/2/2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerde Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki işveren ve sigortalıların erteleme ve başvuru süreçleri devam eden işlemlerinin yürütümüne devam edilecektir.

- 7440 sayılı Kanun kapsamında yapılandırma başvuru ve ödemelerinin takip ve tahsili işlemlerine devam edilecektir.

- Sosyal Güvenlik Kurumu 2023 Yılı Merkez Eylem Planı kapsamında; 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi sigortalılar adına Sosyal Güvenlik Kurumuna yersiz intikal eden fiili hizmet zammı primleri iade işlemlerinin elektronik ortamda yapılması sağlanacaktır.

- Sosyal Güvenlik Kurumu 2023 Yılı Merkez Eylem Planı kapsamında; 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi tarım sigortalılarının prim borçlarına karşılık sattıkları ürün bedellerinden yapılan kesintilerin e-Devlet üzerinden görüntülenebilmesi sağlanacaktır.

- Kurum/kuruluşlarla kayıt dışı istihdamla mücadele etmek amacıyla istihdama yönelik verilerin paylaşımı kapsamında protokol imzalama ve elektronik altyapı uyumlaştırma çalışmaları sürdürülecektir.

- Bankalar ve Kamu İdareleri Tarafından Yapılacak Olan Sigortalılık Kontrolü ile Kurum ve Kuruluşlardan Alınacak Bilgi ve Belgelere Dair Tebliğ'in revizesi için çalışmalar devam etmektedir. Bu sürecin sonunda ise söz konusu tebliğin uygulama alanını ihtiva eden

2015/25 sayılı Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele (KADİM) Genelgesinin revizesi için çalışmalara başlanacaktır.

- 2023 yılı denetim programı kapsamında riskli sektörlerde faaliyet gösteren toplam 51.915 iş yerine yönelik yaygın tarama denetimler gerçekleştirilecektir.
- Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan alınan matrah verileri de kullanılarak yapılan analizler sonucunda riskli olduğu belirlenen toplam 18.763 işyerinde denetimler yapılacaktır.
- Yabancı uyruklulara ait iş yerleri ile bu kişilerin yoğunlukta çalıştığı sektör ve bölgelerdeki iş yerine yönelik 3.000'i yaygın tarama, 2.000'i ise risk analizi denetimleri kapsamında denetimler gerçekleştirilecektir.
- Yapılan analizler neticesinde 2022 yılı baz alınarak kalifiye meslek mensubu sigortalıların ücretlerini eksik bildirdiği değerlendirilip bilgilendirici mektup gönderilen toplam 2.241 iş yerinden eksik ücret bildirim konusunda tutumu ve risk durumu değişmeyen toplam 492 iş yerinde denetimler gerçekleştirilecektir.
- Sigortasız çalışma veya eksik ücret bildirim konusunda riskli olduğu tespit edilen işyerlerine yönelik bilgilendirici ve uyarıcı mektuplar gönderilecektir.
- Özel sektörde çalışan sigortalıların prime esas kazancının bir önceki aya göre yüzde 20 ve üzerinde azalması durumunda bilgilendirme amaçlı kısa mesaj gönderilecektir.
- Halihazırda 5 ve üzeri işçi çalıştıran işverenlerin işçi ücretlerini bankalar kanalıyla ödeme yükümlülüğünün 3 ve üzeri işçi çalıştıran işverenler için uygulanmasını sağlayacak düzenleme ile ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü ile koordineli çalışma yürütülecektir.
- Sigortalıların üzerinden faydalanan kişileri ve faydalandıkları süreleri görme ve barkodlu belge oluşturma sistemi kurulmasına ilişkin çalışma yapılacaktır.
- Çalışılmadığına dair bildirim girişi ve iş kazası ve meslek hastalığı bildirim uygulamasına SMS kontrol sistemi getirilmesine yönelik çalışma yapılacaktır.
- İstirahat raporlarının SHS WEB Servis Uygulaması ile doğrudan MEDULA veya Hastane Bilgi Yönetim Sistemi (HBYS) üzerinden düzenlenerek Sosyal Güvenlik Kurumuna aktarımının sağlanmasına yönelik çalışma yapılarak istirahat raporlarının düzenlenmesinde kolaylık sağlanacaktır.

- 4/1-c kapsamındaki aylıklarından yapılan kesinti detaylarının MOSİP sistemine gönderilmesine yönelik çalışma yapılacaktır.
- 5434 sayılı Kanunun ek 79 uncu maddesi gereğince Kanunda belirtilen şartları taşıyanlara 2023-2024 eğitim öğretim döneminde 1 Eylül-31 Aralık tarihleri arasında eğitim öğretim yardımı ödemesi yapılacaktır.
- 3201 sayılı Kanundaki borç tebligat işlemlerinin 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre düzenlenmesi çalışmasının tamamlanması planlanmaktadır.
- Almanya ile sağlık alanındaki tüm işlemlerin ve belge alışverişlerinin elektronik ortama taşınması sağlanarak sağlık yardımı formüllerlerinin doğrudan Kurumlar arasında paylaşılması hedeflenmektedir. Bu çalışmanın diğer ülkeleri de kapsayacak şekilde düzenlenmesiyle sağlık formüllerlerinin e-Devlet üzerinden düzenlenmesine de ihtiyaç kalmaması amaçlanmaktadır.
- Ülkelerle elektronik veri alışverişinin güçlendirilmesi için ortak veri tabanı oluşturma çalışmalarının tamamlanması planlanmaktadır.
- Kamu görevlilerince yapılacak Emeklilikte Yaşa Takılanlar düzenlemesi sonrası oluşan taleplerin karşılanması, emeklilik müracaatlarının sonuçlandırılması, aylıklarının bağlanması, emeklilik ikramiyelerinin tahakkuku işlemlerine devam edilecektir.
- Kamu görevlilerine ilişkin ÖTV ve Vazife Malullüğü Durum Belgelerinin e-Devlet üzerinden görüntülenip temin edilmesine ilişkin devam eden test süreçlerinin tamamlanması planlanmaktadır.

BÖLÜM X

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER

BÖLÜM X

KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER

A. KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER

Kamu işletmesi kavramının içeriği ülkeden ülkeye farklılık göstermekle birlikte, genellikle bir kamu idaresinin çoğunluk hissesine sahip olduğu ya da bir kamu idaresi tarafından yönetimi kontrol edilen işletmeler kamu işletmesi olarak adlandırılmaktadır.

Kamu iktisadi teşebbüsleri (KİT), 233 sayılı KHK'ya tabi ve sermayesinin tamamı devlete ait olan iktisadi devlet teşekkülleri (İDT) ve kamu iktisadi kuruluşlarının (KİK) ortak adıdır. Ülkemizdeki kamu işletmelerinin bir kısmı KİT kavramı içerisinde değerlendirilirken, merkezi yönetimin ve yerel idarelerin pay sahipliği fonksiyonunu üstlendiği pek çok işletme ve iştirak ise bu kavram dışında farklı hukuki düzenlemelere tabidir. Kamu sermayeli bankalar, özelleştirme portföyündeki kuruluşlar, mahalli idare işletmeleri ve TMSF iştiraklerinin her ne kadar pay sahibi kamu olsa da söz konusu kuruluşlar 233 sayılı KHK kapsamında yer almamaktadır.

Bu bölüm Hazine ve Maliye Bakanlığının pay sahipliği görevini üstlendiği kuruluşlardan 233 sayılı KHK kapsamındaki KİT'lere ilişkin bilgiler ile kamu sermayeli bankalara yapılan gelir kaybı ödemeleri ve anılan bankalardan, TCMB'den, kamu sermayeli diğer kuruluşlardan ve iştiraklerden elde edilen vergi dışı normal gelirlere ilişkin mali verileri kapsamaktadır.

B. POLİTİKA HEDEFLERİ

KİT'lerin faaliyet gösterdikleri sektörlerde verimlilik ilkeleri doğrultusunda faaliyet göstermeleri esastır.

2024-2026 döneminde,

- Her yıl yayımlanan Genel Yatırım ve Finansman Programına İlişkin Kararlarda öngörülen hedeflere ulaşılmasını teminen, KİT'lerin kârlı ve verimli faaliyet gösterebilmeleri için gereken tedbirler alınacaktır.
- KİT'lerde; yetkilendirmeyi, hesap verebilirliği, şeffaflığı, karar alma süreçlerinde etkinliği ve performansa dayalı yönetimi esas alan stratejik yönetim anlayışı yaygınlaştırılacaktır.
- KİT'lerin uluslararası norm ve standartlara uygun işletmecilik yapabilmesine yönelik bir kurumsal yönetim sistemi oluşturulacaktır.

- KİT'lerin tüm işletmecilik politikaları, stratejik planlar ile genel yatırım ve finansman programına ilişkin kararlarda öngörülen hedeflere ulaşacak şekilde belirlenecek ve etkin bir şekilde uygulanacaktır.
- KİT'lerde etkin bir istihdam politikası uygulanmasına devam edilecek, nitelikli personel ihtiyacının karşılanması için gerekli tedbirler alınacaktır.
- KİT'lerin bilgi ve iletişim alt yapıları ile organizasyon yapıları gözden geçirilecek; AR-GE ve inovasyon faaliyetlerini artırmaları için gerekli önlemler alınacaktır.

C. KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELERİN YÖNETİMİ

1. Mali Yönetim

KİT'ler her yıl Haziran ayında kendilerine bildirilen makro büyüklüklere ve varsayımlara bağlı kalarak, üç yıllık taslak Yatırım ve Finansman Programlarını hazırlamaktadır. Söz konusu taslak programlar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından Orta Vadeli Programda belirlenen hedef, politika ve tedbirler çerçevesinde gözden geçirilmekte ve her yıl en geç Ekim ayının 15'inde yayımlanan Yatırım ve Finansman Programı Kararı ile KİT'lere ilişkin temel mali büyüklükler Cumhurbaşkanınca belirlenmektedir. Söz konusu Karar ile yatırım, istihdam ve hizmet alımı gibi hususlarda Kuruluşlarca izlenecek politikalara ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

Söz konusu Kararda; yatırım, borçlanma gereği ve faiz dışı fazla hedefleri performans göstergesi olarak yer almakta olup 2005-2023 yıllarına ilişkin anılan performans göstergeleri ile birlikte KİT'ler ile merkezi idare arasındaki mali ilişkiler Tablo 1 ve Grafik 1'de gösterilmektedir.

KİT'lere yapılan sermaye transferlerinin belirlenmesinde, KİT'lerin mali yapıları ve planlanan yatırım harcamaları dikkate alınmaktadır. Bu çerçevede, KİT'lere 2021 yılında 85,9 milyar TL, 2022 yılında ise 185,5 milyar TL ödenek aktarılmıştır. Söz konusu dönemlerde aktarılan sermaye transferlerinin önemli bir kısmını, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketine, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ve Elektrik Üretim Anonim Şirketine yapılan ödemeler oluşturmaktadır.

KİT'lere yapılan görevlendirme bedeli ödemeleri, Cumhurbaşkanı tarafından KİT'lere verilen tarımsal üretimin desteklenmesi, muhtaç ailelere kömür yardımı yapılması gibi görevler sonucunda oluşan bedellere karşılık yapılan ödemeleri kapsamaktadır. Buna göre 2021 yılında 23,8 milyar TL, 2022 yılında ise 19,5 milyar TL'lik görevlendirme bedeli ödemesi yapılmıştır. Söz konusu dönemlerde yapılan görevlendirme bedeli ödemelerinin

önemli bir kısmı Toprak Mahsulleri Ofisinin (TMO) hububat alımlarından ve Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketine yapılan ödemelerden kaynaklanmıştır.

İlgili Cumhurbaşkanlığı Kararları uyarınca, T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince tarımsal üreticilere, T. Halk Bankası ise esnaf ve sanatkârlara kullandırılan düşük faizli krediler nedeniyle ortaya çıkan gelir kayıpları (bankaların cari faiz oranları ile indirimli faiz oranları arasındaki fark) ile 4603 sayılı Kanun çerçevesinde T. Emlak Katılım Bankası A. Ş.’nin, T.C. Ziraat Bankası ve T. Halk Bankası A.Ş. tarafından devralınan taahhütleri ile aktifleri arasındaki menfi fark Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır. Bu kapsamda 2021 yılında 10 milyar TL, 2022 yılında ise 19,4 milyar TL tutarında ödeme yapılmıştır. Bununla birlikte 2023 yılı Şubat ayından itibaren 6832 sayılı Karar çerçevesinde tarımsal üreticilere Ziraat Katılım tarafından Hazine kar payı destekli yatırım ve işletme finansmanı kullandırılmaya başlanmış olup bu kapsamda oluşacak gelir kayıpları ile 5593 sayılı “Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Aracılığıyla Yaptıracağı Tarımsal Sulama Amaçlı Yapıların Finansman Maliyetlerinin Karşılmasına İlişkin Karar” kapsamındaki finansman maliyetlerinin Hazineye karşılanması hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan 08/03/2017 tarihinde yürürlüğe giren 6824 sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” uyarınca T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri (TKK) tarafından kullandırılan tarımsal kredi alacaklarının yapılandırılması kapsamında, yapılandırma ve taksitlendirme nedeniyle oluşacak gelir kayıplarının Hazine ve Maliye Bakanlığınca karşılanması hükme bağlanmıştır. 2019 ve 2021 yıllarında söz konusu Kanunda uygulamaya ilişkin çeşitli düzenlemeler yapılmış olup tarımsal üreticilerin bu kapsamda yaptıkları ödemeler devam etmektedir.

Ayrıca KİT’lerden, Hazine’nin pay sahibi olduğu kamu sermayeli bankalardan, TCMB’den ve diğer iştiraklerden elde edilen vergi dışı normal gelirler Tablo 2’de gösterilmektedir. Bu çerçevede KİT’lerden, 2021 yılında 3 milyar TL, 2022 yılında ise 16,3 milyar TL’lik kısmı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünden Yatırım ve Finansman Programı Kararının ilgili maddesi uyarınca Hazineye devredilen finansman fazlası olmak üzere toplam 21,8 milyar TL temettü tahsil edilmiştir.

2. Personel Yönetimi

KİT’lerde istihdamın rasyonelleştirilmesi hedefi çerçevesinde, atıl iş gücünün elimine edilmesi, kalifiye eleman alımı yoluyla personel profilinin iyileştirilmesi, böylece kuruluşların

daha rekabet edebilir hale getirilebilmesini amaçlayan bir personel politikası izlenmektedir. Belirli istisnalar hariç, 2023 yılına ait Genel Yatırım ve Finansman Programı çerçevesinde KİT'ler yönetim kurulu kararı ile bir önceki sene ayrılan personelin yüzde 85'i kadar (yüzde 75'i açıktan veya naklen, yüzde 10'u özelleştirme uygulamaları nedeniyle nakle tabi personelden olacak şekilde) yeni personel alabilmektedir. Ayrıca, faaliyet hacmi artan veya yeni üretim tesisi veya hizmet birimleri faaliyete geçen kuruluşlara bir önceki yıl ayrılan personel sayısının yüzde 50'si kadar ilave istihdam izni verilebilmektedir. Ek olarak Kuruluşça yapılan yatırımlar kapsamında kurulan, ancak personel ihtiyacı yukarıda belirtilen kriterler kapsamında karşılanamayan yeni tesis ve işletme birimlerine dair personel talepleri de değerlendirilerek, gerekli görülmesi halinde ilave atama izinleri verilebilmektedir. Sözü edilen personel alımlarında, personelin işin gerektirdiği niteliğe sahip olmasına özel önem verilmekte ve bu sayede personel kalitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

Söz konusu uygulamalar çerçevesinde, KİT'lerde istihdam edilen kişi sayısı 2014 yılından itibaren yatay bir gidişat sergilemekte olup 2005-2023 döneminde KİT'lerin istihdam sayıları ve harcamasına ilişkin veriler Grafik 2'de sunulmaktadır.

3. Kurumsal Yönetim

Kamu işletmelerinde kurumsal yönetim uygulamalarının iyileştirilmesi, yönetimin hesap verebilirliğinin ve etkinliğinin artırılması yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda Hazine ve Maliye Bakanlığının portföyünde bulunan KİT'lerin faaliyetlerine ve mali bilgilerine ilişkin olarak şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla 2007 yılında ilk defa "Hazine Pay Sahipliği Raporu" yayımlanmıştır. 2008 yılında söz konusu raporun kapsamı Hazine portföyünde bulunan kuruluşların yanı sıra özelleştirme kapsam ve programında bulunan kuruluşlar ve kamu işletmesi niteliğindeki diğer kuruluşları da kapsayacak şekilde genişletilerek "Kamu İşletmeleri Raporu"na dönüştürülmüştür. OECD Kamu İşletmeleri için Kurumsal Yönetim Rehberinde yer alan tavsiyeler doğrultusunda hazırlanmakta olan söz konusu Raporun her yıl yayımlanmasına devam edilmektedir. Diğer taraftan 2018 yılından itibaren Kamu İşletmeleri Raporu İngilizce olarak da Hazine ve Maliye Bakanlığının internet sitesinde yayımlanmaktadır.

233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları, 01/01/2015 tarihinden bu yana bağımsız denetime tabidirler. Bu çerçevede, kuruluşlar, finansal raporlarını uluslararası standartlar ile uyumlu Türkiye Muhasebe Standartlarına göre hazırlamak durumundadırlar. Ayrıca KİT'lerin

etkin bir iç kontrol sistemi tesis etmesine yönelik çalışmalar kapsamında, 2014 Yılı Genel Yatırım ve Finansman Programı Hakkında Kararda KİT'lerin iç kontrol sistemlerini kurmaları zorunlu hale getirilmiş, sonraki yıllara ilişkin Kararlarda ise tamamlayıcı nitelikte amir hükümler düzenlenmiştir. Yapılan düzenlemeler ile KİT'lerin kurumsal yönetim ilkelerini dikkate alarak iç kontrol sistemini tesis etmeleri ve iç kontrol sistemlerini standart bir yapıya kavuşturmaları amaçlanmıştır.

TABLO 1
233 Sayılı KHK Kapsamındaki KİT'lerin Genel Dengesi ve Bütçe İle İlişkisi (2007-2023)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
KARZARAR	1.829.022	664.185	7.757.256	9.385.839	2.644.069	4.400.973	3.391.910	-1.125.418	2.882.860	17.531.559	7.677.355	6.433.844	924.089	3.390.438	-20.820.983	11.586.263	24.495.198
YATIRIMLAR	2.546.650	3.001.445	3.698.752	5.164.695	5.790.413	5.884.854	7.385.780	8.425.243	8.975.826	8.698.078	13.442.067	19.449.306	20.316.442	23.813.243	39.165.015	109.299.910	164.334.401
TEMETTÜ	657.051	891.717	1.265.032	630.783	1.401.892	1.549.074	4.488.489	5.865.266	1.337.639	1.998.696	2.199.411	3.249.076	2.637.446	1.879.431	3.045.339	21.782.515	26.119.964
HASILAT PAYI	229.918	278.878	281.434	332.475	458.532	500.308	554.613	621.766	652.230	672.683	868.774	1.321.665	1.414.227	1.024.389	847.718	1.713.546	12.282.457
BORÇLANMA GEREĞİ (Bütçe Transferi Harcı)**	736.291	2.969.876	615.142	-2.513.350	4.628.770	5.945.538	5.871.373	14.769.456	8.440.293	1.273.241	10.073.340	18.142.367	27.773.944	16.421.804	104.791.891	447.529.646	457.870.534
BÜTÇE TRANSFERLERİ (Nakit Esaslı)	2.223.301	3.577.618	4.804.716	5.495.841	6.762.256	6.615.476	5.819.096	6.818.827	8.151.518	7.518.535	7.797.549	8.357.267	15.004.533	17.505.507	63.096.029	245.035.165	468.239.116
SERMAYE**	1.003.410	2.366.645	2.794.219	3.910.323	4.244.198	4.727.899	4.192.002	5.065.948	5.910.049	4.998.890	4.402.767	6.181.319	13.334.805	15.410.892	39.260.249	225.512.549	170.220.314
GÖREVLİNDİRME BEDELİ	619.891	1.210.973	2.010.497	1.585.517	2.318.058	1.887.577	1.627.094	1.753.779	2.241.469	2.519.644	3.394.782	2.175.948	1.669.729	2.094.615	23.835.780	19.522.616	298.018.802
BÜTÇE TRANSFERİ DAHİL FAİZ DİŞİ DENGESİ***	2.104.685	1.071.338	4.556.585	8.089.477	2.241.224	344.934	845.189	-6.460.692	1.836.274	8.542.342	1.552.147	-3.184.710	-7.057.245	2.258.230	-38.398.706	-192.155.051	41.513.181

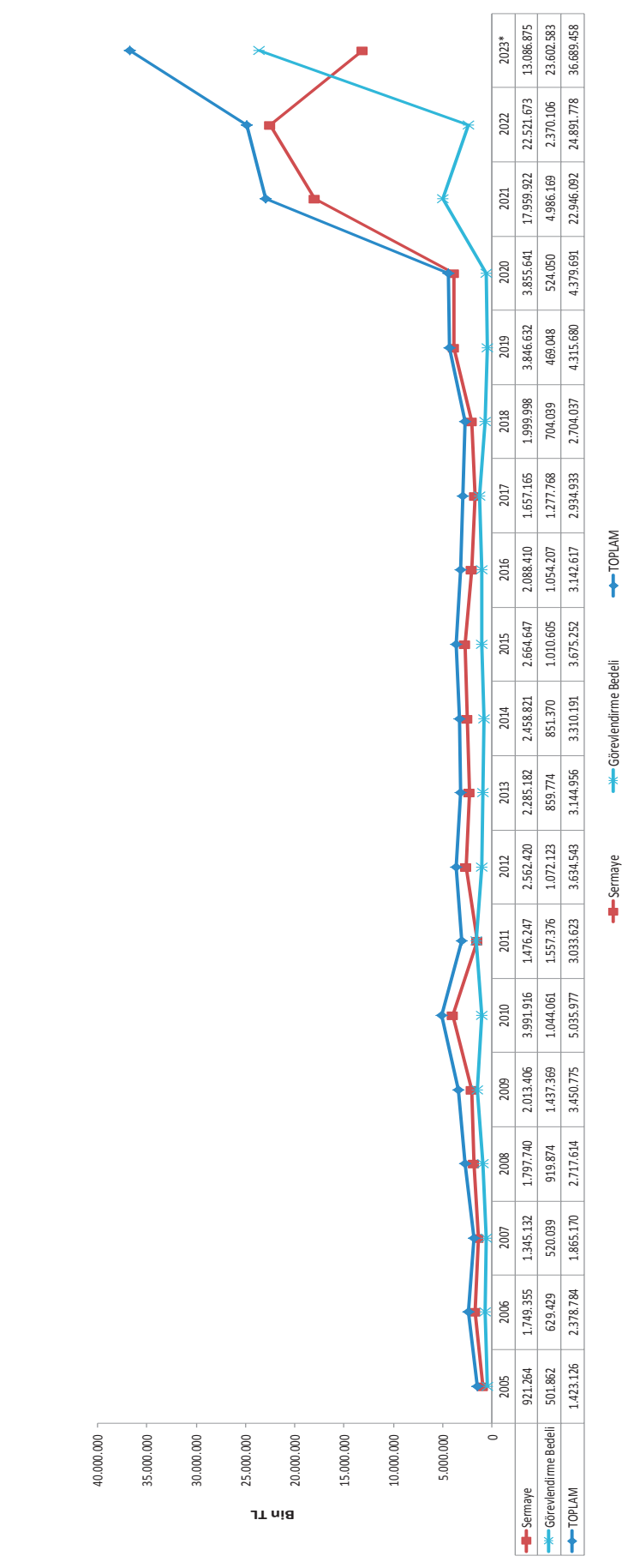
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

* 2023 yılına ilişkin tutarlar 2024-2026 OVP de yer alan tutarlardır.

** Söz konusu rakamlar Hazine ve Maliye Bakanlığının bütçesini yansıttığı için, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca TCDD'ye 2013 yılında aktarılan 1.499.999.183 TL, 2014 yılında aktarılan 1.956.179.000 TL, 2015 yılında aktarılan 2.440.000.000 TL, 2016 yılında aktarılan 2.658.001.000 TL, 2017 yılında aktarılan 3.868.118.000 TL, 2018 yılında aktarılan 6.361.849.000 TL ve 2019 yılında aktarılan 3.500.000.000 TL dahil edilmemiştir.

*** Nakit esaslı tutarlardır.

GRAFİK 1
233 Sayılı KHK Kapsamındaki KİT'lere Hazine ve Maliye Bakanlığı Tarafından Yapılan
Bütçe Transferleri (Tahakkuk Esaslı) 2005 Fiyatları ile

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı
 * 2024-2026 OVP'de yer alan tutulacaktır.

TABLO 2
KİT'lerden, Hazinesin pay sahibi olduğu Kamu Sermayeli Bankalardan, TCMB'den, Diğer Kamu Sermayeli Kuruluş ve İştiraklerden Elde Edilen Vergi Dışı Normal Gelirler (2006-2023)

GELİRİN ÇEŞİDİ	(Cari Fiyatlar, Bin TL)																	
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
A- KİT'lerden Elde Edilen Temettü Gelirleri ⁽¹⁾	288.311	607.051	891.840	1.265.032	630.783	1.401.892	1.549.074	4.488.489	5.865.266	1.337.639	1.998.696	2.199.411	3.249.076	2.637.446	1.879.431	3.027.279	21.782.515	26.119.964
B- Kamu Sermayeli Bankalardan ve TCMB'den Elde Edilen Temettü Gelirleri ⁽²⁾	1.087.554	2.614.583	1.660.167	2.092.062	2.878.003	1.856.071	6.025.325	3.028.131	3.485.978	5.925.813	9.533.915	6.660.953	12.361.674	78.288.299	44.459.520	35.770.147	54.342.258	40.037.471
C- Kamu Sermayeli Diğer Kuruluşlardan Elde Edilen Gelirler ⁽³⁾	0	0	0	0	0	0	0	65.016	50.335	130.768	225.000	0	0	0	0	18.060	0	0
D- İştiraklerden Elde Edilen Gelirler ⁽⁴⁾	3.141.335	991.424	1.035.855	402.343	450.651	605.190	511.072	650.023	245.630	495.711	226.431	2	2	14	127.852	397.919	1.114.793	83.961
E- KİT'lerden Elde Edilen Hasılat Payları	190.507	229.918	278.878	281.434	332.475	458.532	500.308	554.613	621.766	652.230	672.683	868.774	1.321.665	1.414.227	1.024.589	847.718	1.713.546	7.630.154
DHMI (%10-%14)	73.274	103.085	116.073	138.008	149.355	179.473	189.264	219.660	271.321	325.269	374.239	458.336	649.908	578.371	661.314	552.023	962.142	6.266.345
DMO (%10'a kadar) ⁽⁵⁾	21.607	17.467	17.067	19.171	21.369	33.408	33.115	35.992	45.533	63.148	70.361	96.090	150.306	139.986	0	0	0	0
KEGM (%10)	13.723	13.219	13.922	18.394	24.457	40.135	46.689	50.226	59.795	73.956	78.719	104.919	145.273	180.910	220.022	295.695	653.296	1.363.809
TPAO (%10) ⁽⁵⁾	81.903	96.147	131.816	105.861	137.295	205.517	231.240	248.735	245.117	189.855	149.364	209.429	376.178	514.959	143.253	0	0	0
TOPLAM	1.566.372	3.451.552	2.830.885	3.638.528	3.841.261	3.716.495	8.074.707	8.136.249	10.023.345	8.542.161	12.656.725	9.729.139	16.032.418	82.339.986	47.491.393	40.061.123	78.953.112	73.871.550

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(1) Kuruluşlar, yılları göre değişiklik arz etmektedir.

(2) Evrenbank, Ziraat Bankası, Kalkınma Bankası ve TCMB'yi kapsamaktadır.

(3) PTT, AOC ve MKE A.Ş. yi kapsamaktadır. PTT'den alınan temettü gelirleri 2013 yılı öncesinde "KİT'lerden Elde Edilen Temettü Gelirleri" başlığı altında yer almaktadır. Ancak, 2017 yıl Şubat ayında yer almaktadır. Ayrıca, 2017 yıl Şubat ayında PTT'nin TVF'ye aktarılmasıyla Kuruluşların temettü tablosu yapılmıştır. Ayrıca, MKEK'den alınan temettü gelirleri 30/06/2021 tarihli ve 7330 sayılı Kanun ile yapılan statü değişikliği nedeniyle 2021 yılından itibaren bu başlık altında yer almaktadır.

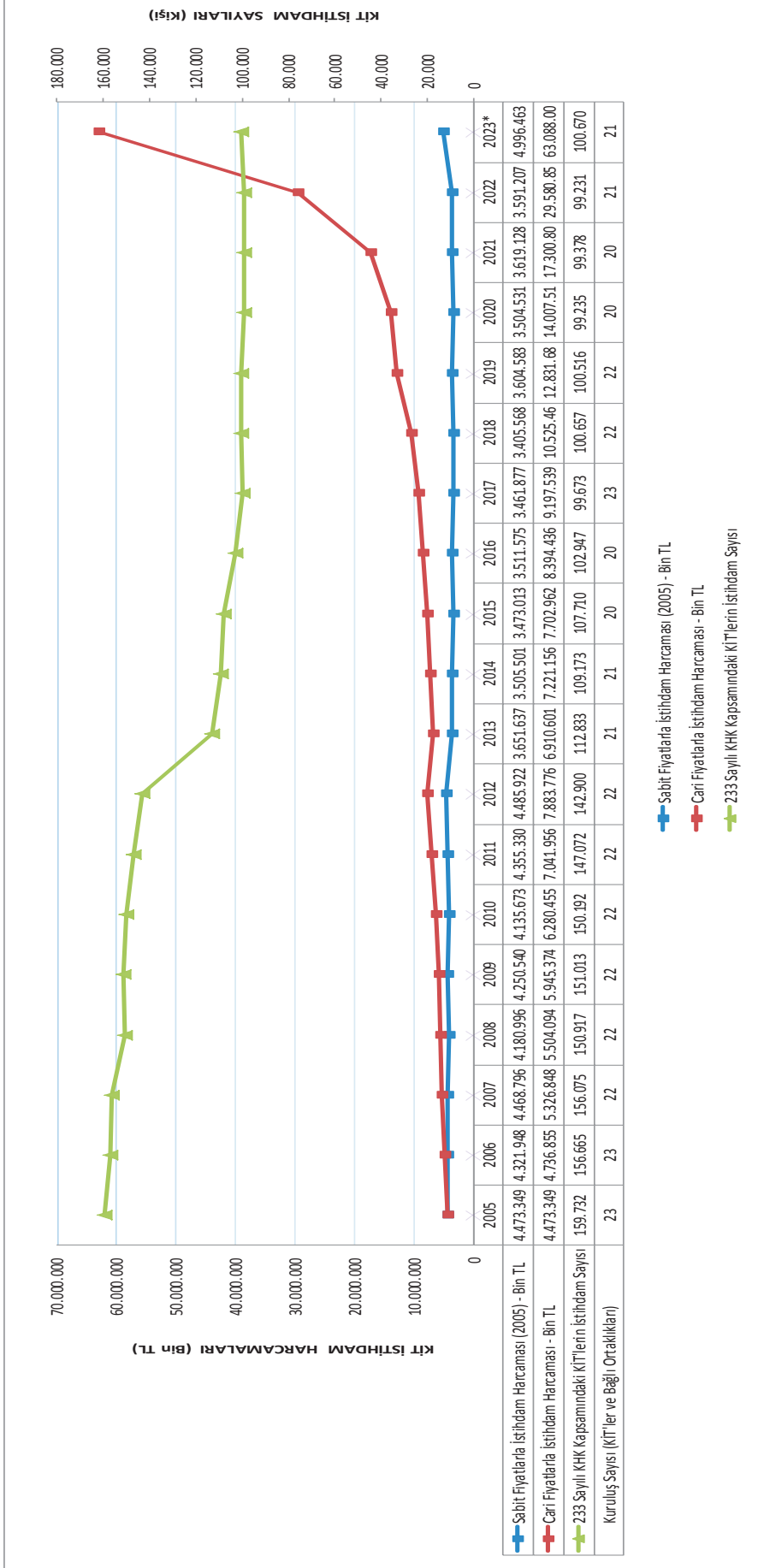
(4) Türk Telekomünikasyon A.Ş., İş Bankası Kurucu Hissektir. Halk Bankası, TOFAŞ, Millî Reasürans T.A.Ş., Sınmaz Nespiyat ve Mahabaçlık A.Ş., Sınmaz Nespiyat ve Mahabaçlık A.Ş., Compagnie Financiere Ottomane S.A., 26/03/2014 tarihinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredildiğinden bu tarihten sonra elde edilen gelirler tabloya yer almamaktadır.

(5) 6 Kasım 2019 tarihli ve 1744 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile DMO, 7 Ocak 2021 tarihli ve 3416 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile TPAO için hisselik payı uygulanması kaldırılmıştır.

* 2023 yılına ilişkin tutarlar 2024-2026 ÖVP'de yer alan tutardır.

GRAFİK 2
233 sayılı KHK Kapsamındaki KİT'lerin Ortalama İstihdam Sayıları ve Harcaması

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

* 2023 yılına ilişkin tutarlar, 2024-2028 OVP'de yer alan tutarlardır.

BÖLÜM XI

ÖZELLEŞTİRME

2024

BÖLÜM XI

ÖZELLEŞTİRME

A. GENEL ÇERÇEVE

Özelleştirme uygulamaları, 1986 yılından bu yana Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından başarı ile yürütülmektedir. Gerçekleştirilen uygulamalar ile birçok sektörde serbestleşme sağlanmış, pazar ekonomisi işler hale getirilmiş, pek çok ürün ve hizmetin sunumunda kalite ve verimlilik artmış ve toplum refahının yükselmesine katkıda bulunulmuştur. Ülkemizde özelleştirme uygulamaları son yıllarda nitelik değiştirmiştir. Bu çerçevede klasik manada kamunun mülkiyetindeki varlıkların özel sektöre devrinden ziyade, kamu hak ve varlıkları ile imtiyaz niteliğindeki hizmetlerin belirli sürelerle özel sektör tarafından verilmesi, bu alanlara devlet adına yeni yatırımların yapılması, kamu hizmetlerinin iyileştirilmesi şeklinde gerçekleştirilmiştir.

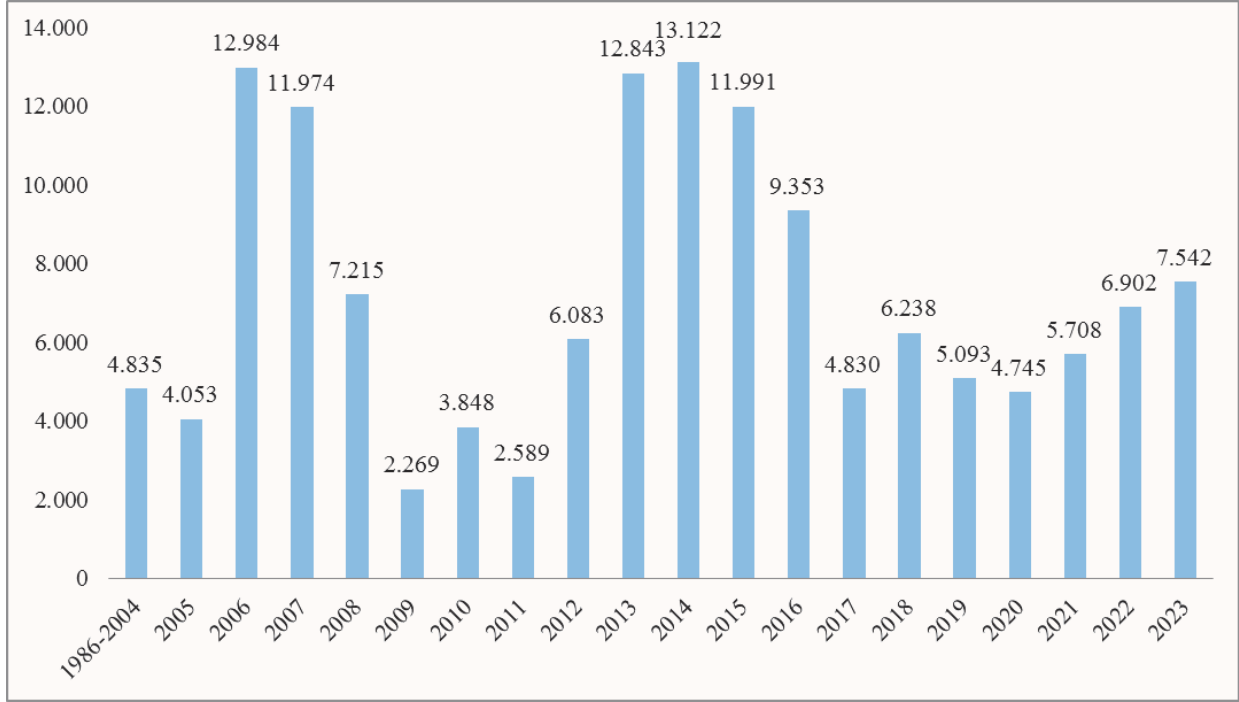
1986 yılından itibaren hız kazanan ve tamamı kamuya ait veya kamu iştiraki olan kuruluşlardaki kamu paylarının özelleştirme kapsamına alınması yoluyla bir program yürütülmeye başlanmıştır. Bu program çerçevesinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı yürüttüğü çalışmalar neticesinde 277 kuruluşta hisse satışı veya varlık satış/devri yoluyla özelleştirme işlemi yapmış ve bu kuruluşlardan 272'sinde özelleştirme kapsamında olan kamu payı kalmamıştır. 1986-2023 arasındaki dönemde özelleştirme uygulamalarından tahsil edilen toplam tutar 144,2 milyar TL (70,9 milyar ABD doları) düzeyine ulaşmıştır.

Bu tutardan, iş kaybı tazminatı ödemeleri ile özelleştirme kapsamındaki kuruluşların özelleştirmeye hazırlanması amacıyla idari, mali ve hukuki yönden yapılan düzenlemelerin gerektirdiği diğer zorunlu harcamalar düşüldükten sonra kalan 108,7 milyar TL (50,4 milyar ABD doları), genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine hesabına aktarılmıştır.

Satış/devir uygulamaları tahsilatı ile Hazine hesabına aktarılan tutarların yıllar itibarıyla dağılımı Grafik 1 ve 2'de gösterilmektedir:

Grafik 1: Özelleştirme Uygulamalarından Tahsilatlar*

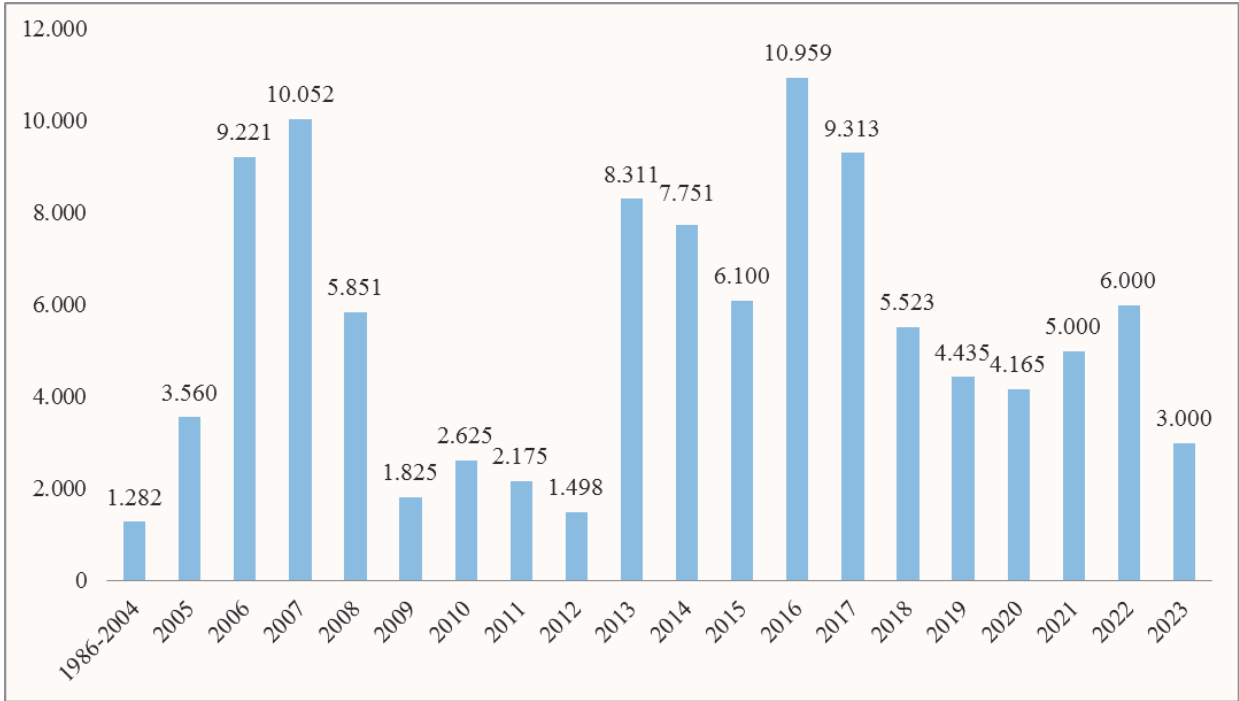
(Milyon TL)

* 2/7/1986-15/8/2023 dönemi satış/devir uygulamaları tahsilatının yıllar itibarıyla dağılımı

Grafik 2: Özelleştirme Gelirlerinden Hazineye Aktarmalar*

(Milyon TL)

* 2/7/1986-15/8/2023 dönemi satış/devir uygulamaları Hazine hesabına aktarılan tutarların yıllar itibarıyla dağılımı

Özelleştirme uygulamalarının merkezi yönetim bütçesi üzerindeki kamu iktisadi teşebbüslerinin (KİT) finansman yükünü hafifletmesi, ekonominin rekabetçi yapısını geliştirmesi, iş yapma ortamını iyileştirmesi, devletin birçok sektörden çekilmesini sağlayarak verimliliğin, büyümenin ve yatırım artışının önünü açması ile ülkemiz ekonomisine çok yönlü katkı sağladığı açıktır. Özelleştirme uygulamalarıyla özel sektöre devredilen kuruluşların birçoğunda üretim ve ihracatta artış kaydedilmiş, teknolojik yenileme yatırımları ve yabancı sermaye ortaklı yeni yatırımlar gerçekleştirilmiştir.

Önümüzdeki dönemde, özelleştirme uygulamalarında sektörel öncelikler çerçevesinde, ağırlıklı olarak halka arzlar olmak üzere alternatif modeller uygulanacaktır. Bundan önce olduğu gibi bundan sonraki süreçte de özelleştirmeler yoluyla devletin kamusal fayda taşımayan üretimdeki payının azaltılması işlevi sürdürülecek, mevcut KİT faaliyetleri, verimlilik hedeflenerek piyasada rekabeti bozucu etkiye neden olmayacak şekilde yürütülecektir.

B. SEKTÖRLER İTİBARIYLA TÜRKİYE’NİN ÖZELLEŞTİRME PERFORMANSI

1. Elektrik Üretim

Elektrik üretim özelleştirmelerine 2008 yılında başlanılmış olup bu süreçte kurulu gücü küçük olan hidroelektrik santral (HES)’lere öncelik verilmiş ve elektrik dağıtım özelleştirmelerinin büyük ölçüde gerçekleştirilmesi sonrasında da termik santral özelleştirmelerine başlanılmıştır.

2012 yılından 2023 yılı Ağustos ayına kadar geçen süreçte yaklaşık 6.000 MW kurulu güçteki 11 termik santral ile 1.601 MW kurulu güçteki 97 HES özel sektöre devredilmiş olup gerçekleştirilen elektrik üretim özelleştirmelerinin işlem büyüklüğü 27,8 milyar TL (12,5 milyar ABD doları) tutarına ulaşmıştır. Bu suretle, termik santral ihaleleri öncesinde 2012 yılında kurulu güç bazında yüzde 43 olan özel sektör payı, tamamlanan özelleştirmeler ve devreye giren özel sektör yatırımları sayesinde yüzde 80’e yükselmiştir.

2023 yılı Ocak ayında kurulu gücü 0,4 MW olan Dereiçi HES’in özelleştirme ihalesi gerçekleştirilmiş olup Cumhurbaşkanı onayı beklenmektedir. Ayrıca toplam 454,9 MW kurulu güce sahip 11 HES’e ilişkin özelleştirme hazırlık çalışmaları ise devam etmektedir.

2. Elektrik İletim

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ), 2/7/2021 tarihli ve 4222 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile özelleştirme kapsamına alınmış olup Şirketin halka arzına yönelik olarak özelleştirme hazırlık çalışmaları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, TEİAŞ ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından koordineli biçimde yürütülmektedir.

2022 yılında TEİAŞ'ın halka arzına yönelik çalışmalar kapsamında öncelikle hukuk, teknik ve halka arza hazırlık danışmanları görevlendirilmiş ve danışmanlardan iş tanımları gereği talep edilen raporlar teslim alınmıştır. Halka arza ilişkin hazırlık çalışmaları sürecinde merkezleri ABD, Birleşik Krallık, İsveç ve Avustralya olan büyük ülke fonları ve bu şirketlere yatırım yapan altyapı fonları ile toplamda 23 adet görüşme sağlanmış ve bu görüşmelere ilişkin yatırımcı geri bildirim raporları danışmandan teslim alınmıştır. Diğer taraftan TEİAŞ'ın halka arzı için yapılan hazırlık çalışmalarının tamamlanma tarihi, Cumhurbaşkanı'nın 10/1/2023 tarih ve 6663 sayılı Kararı kapsamında 31/12/2024 olarak belirlenmiştir.

3. Limanlar

1997–2021 tarihleri arasında Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. (TDİ)'ye ait 16 liman ile Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD)'na ait Mersin, Samsun, Bandırma, İskenderun ve Derince limanlarının özelleştirilmesi sonucunda toplam 6,3 milyar TL (2,92 milyar ABD doları) özelleştirme geliri elde edilmiştir.

Liman özelleştirmeleri ile limanların ihtiyacı olan önemli yatırımlar da özel sektör eliyle gerçekleştirilmektedir.

Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.'ye ait;

- Fenerbahçe-Kalamış Yat Limanı'nın 40 yıl süreyle işletme hakkının verilmesi yöntemiyle özelleştirilmesi için 7/10/2021 tarihinde yapılan ihale 19/1/2022 tarihli Cumhurbaşkanı Kararı ile iptal edilmiştir. Bilahare Yat Limanı'nın özelleştirilmesine yönelik 7/7/2022 tarihinde yeniden ihale ilanı yayımlanmış olup yeterli teklif alınmadığından bu ihale de iptal edilmiştir. 2024 yılında Liman'ın özelleştirme sürecinin tamamlanması planlanmaktadır.

- Çanakkale Gökçeada Kuzu Limanı'nın “Yolcu ve Yat Limanı olarak” yeniden düzenlenmesine yönelik Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yürütülen imar planı süreçleri tamamlanmış bulunmaktadır. Mevcutta atıl durumda bulunan liman alanı 550 yat kapasiteli 4

çıpalı yat limanı ve yolcu limanı olarak hizmet verecek şekilde projelendirilmiştir. 2024 yılı içerisinde ihaleye çıkılması planlanmaktadır.

- Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun (ÖYK) 24/5/2017 tarih ve 2017/25 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınan Maliye Hazinesine ait Tekirdağ ili, Marmaraereğlisi ilçesi, Çeşmeli Mahallesi'nde bulunan taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanlardan oluşan Tekirdağ Çeşmeli Limanı (Eski NATO Kabul Limanı) 25/5/2022 tarihinde özelleştirme kapsam ve programında bulunan ve denizcilik sektöründe uzman bir kuruluş olan TDİ ile ilişkilendirilmiştir. Mevcutta atıl durumda olan liman alanının imar planı süreçleri tamamlanmıştır. Özelleştirme sonrası dökme yük, sıvı yük, konteyner ve Ro-Ro hizmetleri verecek şekilde inşa edilmesi ve işletilmesi öngörülmekte olup "İşletme Hakkının Verilmesi" yöntemiyle yapılacak olan özelleştirme ihalesinin 2024 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

4. Otoyol ve Köprüler

Otoyollar ve köprüler, ÖYK'nın 15/10/2010 tarih ve 2010/88 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Özelleştirme kapsam ve programında 8 otoyol ve 2 köprü bulunmakta olup otoyollar ve üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri, hizmet tesisleri ve diğer mal ve hizmet üretim birimleri ve varlıklar da dâhildir.

Otoyollar ve köprülerin özelleştirilmesinde daha önce Kanun gereği sadece "İşletme Haklarının Verilmesi" yöntemi uygulanabiliyorken 6001 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanun ile değiştirilmiş ve özelleştirme uygulamalarında mülkiyetin devri hariç olmak üzere 4046 sayılı Kanunda sayılan yöntemlerin uygulanabilmesine imkân tanınmış, ayrıca hisse satışına karar verilmesi durumunda "Şirketleşme" işlemlerinin nasıl yürütüleceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Otoyol ve köprülerin özelleştirilmesi için strateji belirleme çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda en uygun özelleştirme yöntemi yapılacak çalışmalar sonrasında belirlenecek olup özelleştirme stratejisinin tespiti sonrasında işlemlere başlanılacaktır.

5. Sümer Holding A.Ş.

Sümerbank 1987 yılında özelleştirme kapsamına, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun ilgili düzenlemesi ile de özelleştirme programına alınmıştır.

Sümerbank adı önce Sümerbank Holding A.Ş. ve sonra Sümer Holding A.Ş. (Holding) olarak değiştirilmiştir. Holding'in özelleştirme kapsamına alındığı tarihten bugüne kadar; 15

bağlı ortaklık ve şirket, 47 işletme, 45 iştirak hissesi, 1 marka, 3 tesis, 6 yarım kalmış tesis, 390 mağaza özelleştirilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının muhtelif Olurları ile özelleştirme programındaki kuruluşlardan; KÖYTEKS-Köyteks Yatırım Holding A.Ş., AKSANTAŞ-Akdeniz Sanayi ve Ticaret İşletmeleri A.Ş., Türkiye Yapağı Tiftik A.Ş., TZDAŞ-Türkiye Zirai Donatım A.Ş., TÜMOSAN-Türk Motor Sanayi A.Ş., TURBAN-Turizm A.Ş., TÜGSAŞ-Türkiye Gübre Sanayi A.Ş., SEKA-Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş., TDCİ-Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri A.Ş., SÜMERHALI-Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve TTA Gayrimenkul A.Ş. gibi şirketler Holding ile birleştirilmek suretiyle tüzel kişilikleri sona erdirilmiştir.

Holding'in kendi varlıklarından kalanlar ile birleştirilen şirketlerden gelen atıl taşınmazların, iştirak hisselerinin, markalarının ve diğer varlıklarının özelleştirme işlemleri devam etmektedir.

6. Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. (ADÜAŞ) 29/5/2007 tarihinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından kurularak özelleştirme kapsam ve programında olan bir şirket olarak faaliyete başlamıştır.

ADÜAŞ tarafından;

•İşletme hakkı verilmesi yöntemiyle özelleştirilen 8 adet santralin İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi kapsamında, yatırımların onaylanması ve denetimi,

•Otopark işletmeciliği,

•Değer tespit konusunda danışmanlık,

•Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından verilen yetki çerçevesinde gayrimenkullerin özelleştirilmesine ilişkin değer tespiti ve ihale çalışmaları,

faaliyetleri sürdürülmektedir.

7. Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş.

Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş. (Doğusan)'deki İller Bankası A.Ş.ye ait yüzde 56,09 oranındaki hisse Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 12/7/2007 tarihli ve 2007/49 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. ÖYK'nın 18/1/2008 tarihli ve

2008/03 sayılı Kararı ile de anılan hissenin “blok satış” yoluyla özelleştirilmesi uygun görülmüştür.

Özelleştirmeye konu yüzde 56,09 oranındaki hissenin dışındaki hisseler Borsa İstanbul A.Ş.de işlem görmektedir. Doğusan’daki Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait yüzde 56,09 oranındaki hissenin özelleştirilmesine ilişkin 5 defa ihale ilanına çıkmıştır. 22/12/2008 ve 28/12/2009 tarihlerinde ilana çıkılan ihaleler teklif gelmediği için iptal edilmiştir. 18/5/2011 ve 21/9/2012 tarihlerinde çıkılan ihaleler ise kendilerine satış yapılmasına karar verilen teklif sahiplerinin sözleşme imzalamaması üzerine teminatları Özelleştirme İdaresi Başkanlığı lehine irat kaydedilmek suretiyle iptal edilmiştir. 11/5/2016 tarihinde söz konusu hisselerin özelleştirilmesini teminen beşinci kez ihale ilanına çıkmış ve 22/6/2016 tarihinde yapılan ihale tekliflerinin yetersiz bulunması nedeniyle iptal edilmiştir. Doğusan’daki Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait hisselerin özelleştirilmesine ilişkin değerlendirme ve çalışmalar sürdürülmektedir.

8. İştirakler

- **Milli Reasürans T.A.Ş**

ÖYK’nın 4/10/2013 tarihli ve 2013/168 sayılı ÖYK Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınarak “satış” yöntemiyle özelleştirilmesine karar verilen Milli Reasürans T.A.Ş.’nin sermayesinde bulunan ADÜAŞ’a ait yüzde 3,37 oranındaki iştirak hissesinin özelleştirilmesine yönelik 19/7/2017 ve 12/12/2017 tarihinden itibaren yayınlanmaya başlayan ilanlarla ihaleye çıkmış olup teklif alınamamıştır. Söz konusu iştirak hissesinin tekrar özelleştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

- **Compagnie Financiere Ottomane S.A**

ÖYK’nın 4/10/2013 tarihli ve 2013/168 sayılı ÖYK Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınarak “satış” yöntemiyle özelleştirilmesine karar verilen Compagnie Financiere Ottomane S.A.’nin sermayesinde bulunan ADÜAŞ’a ait yüzde 3,81 oranındaki iştirak hissesinin özelleştirilmesine yönelik 12/8/2017 tarihinden itibaren yayınlanmaya başlayan ilanlarla ihaleye çıkmış olup yeterli teklif alınamadığından ihale iptal edilmiştir. Söz konusu iştirak hissesinin tekrar özelleştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

9. Yedieminlik Faaliyetleri

Yedieminlik faaliyetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla 29/9/2021 tarih ve 4528 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmasına karar verilmiştir.

Özelleştirme işlemleri tamamlanıncaya kadar yedieminlik faaliyetlerinin ilgili mevzuatı çerçevesinde mevcut haliyle yürütülmesine devam edilecek olup özelleştirme işlemleri 31 Aralık 2025 tarihine kadar tamamlanacaktır.

Yedieminlik faaliyetlerine ilişkin çalışmalar sürdürülmekte olup hazırlanan Danışmanlık İş Tanımı Taslağı çerçevesinde danışmanlık hizmet alımı sürecinin tamamlanmasıyla birlikte yedieminlik faaliyetlerinin özelleştirilme stratejisi ve bu strateji doğrultusunda yapılması gerekli mevzuat düzenlemelerinin Adalet Bakanlığı ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı işbirliği ile gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

10. Periyodik Muayene Hizmetleri

3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu çerçevesinde gerçekleştirilen periyodik muayene hizmetleri 22/10/2020 tarihli ve 3124 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup işletme hakkının verilmesi veya gelir ortaklığı modeli ve işin gereğine uygun sair hukuki tasarruflar yöntemlerinin ayrı ayrı veya birlikte uygulanarak özelleştirme işlemlerinin gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından koordineli biçimde yürütülmektedir.

11. Kamu Sosyal Tesisleri

Kamuya ait 18 adet sosyal tesis, 9/7/2021 tarihli ve 4264 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Kapsam ve programa alınan kamu sosyal tesislerinden 3 tanesinin özelleştirme süreci tamamlanmış olup geriye kalan kamu sosyal tesislerinin özelleştirme işlemlerinin gerçekleştirilmesine yönelik hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

12. Taşınmazlar

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının temel amaçlarından olan “ekonomide verimliliği artırmak” ilkesi çerçevesinde uzun yıllardır başarıyla gerçekleştirilen özelleştirme uygulamaları sadece kamu finansman yükünü artıran KİT’lerin özelleştirilmesi olarak düşünülmemelidir. Ülkemizin muhtelif yerlerinde atıl vaziyette birçok gayrimenkul bulunmakta olup söz konusu gayrimenkullerin ekonomiye dahil edilmesiyle ekonomide

verimlilik artışı sağlanacaktır. Özelleştirme İdaresi Başkanlığının bir başka amacı olan “Hazine’ye ait taşınmazları değerlendirmek suretiyle kamuya gelir elde etmek” ilkesi kapsamında özellikle kent merkezlerinde atıl vaziyette bulunan taşınmazlar çevre koşulları, imar bütünlüğü ve bölgedeki yapılaşma yoğunlukları göz önünde bulundurularak ilgili kuruluşların görüşleri alınmak suretiyle en uygun imar fonksiyonları verilerek değerlendirilmektedir. Taşınmazlara yönelik uygulanan imar planları Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanarak Resmi Gazete’de yayımlanmakta ve ilgili belediyesinde kanuna uygun sürelerde ilan edilerek bahse konu imar planlarının aleniyeti sağlanmaktadır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan imar planları neticesinde kamu taşınmazlarında oluşacak değer artışının devlette kalması sağlanırken devir tarihinden itibaren beş yıl süreyle de imar planlarında hiçbir kurum tarafından değişiklik yapılamamakta olup özelleştirme sonrasında oluşabilecek kaynak yaratma amaçlı veya yatırımcıyı mağdur edici değişiklikler ortadan kaldırılmaktadır.

Ayrıca taşınmazlara yönelik kamu kurumlarından gelen talepler kamu yararı gözetilerek 4046 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirilmektedir.

BÖLÜM XII

MERKEZİ YÖNETİM

BÜTÇE KANUNUNA

EKLENECEK BELGELER

TABLO 1: SOSYAL GÜVENLİK KURULUŞLARI GELİR-GİDER DENGESİ

	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)					
	2021	2022	2023 (1)	2024 (2)	2025 (2)	2026 (2)
I-GELİRLER	618.338	971.710	2.091.726	3.300.883	4.163.317	4.899.759
-PRİM TAHSİLATLARI	443.894	728.843	1.476.833	2.521.341	3.180.604	3.755.654
II-GİDERLER	637.963	1.013.431	2.204.996	3.686.541	4.812.211	5.736.333
-SİGORTA ÖDEMELERİ	414.803	680.436	1.442.343	2.670.220	3.519.485	4.158.176
-SAĞLIK GİDERLERİ	177.241	283.224	544.658	851.264	1.106.151	1.371.510
-YATIRIM HARCAMALARI	369	205	610	1.170	1.440	1.632
III-GELİR-GİDER FARKI	-19.625	-41.720	-113.270	-385.658	-648.895	-836.573
IV-BÜTÇE TRANSFERLERİ	19.670	49.055	113.270	385.658	648.895	836.573
-BÜTÇE TRANSFERLERİ (3)	254.072	389.917	909.130	1.512.880	2.072.085	2.507.886
V-FİNANSMAN AÇIĞI	-45	-7.335	0	0	0	0

Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

(1) Gerçekleşme Tahmini

(2) Program

(3) Faturalı ödemeler, ek karşılıklar, devlet katkısı, emeklilere yapılan ek ödeme, prim teşviklerinden kaynaklanan transferler ve prim ödeme gücü olmayanların GSS primleri dahil edilmiştir.

TABLO 2: FON GELİR VE GİDERLERİ (1)

	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)				
	2021	2022	2023 (2)	2024 (3)	2026 (3)
I-GELİRLER	44.273	83.905	143.433	249.547	374.030
-VERGİ GELİRLERİ	35.048	71.834	119.465	210.936	299.613
-VERGİ DIŞI NORMAL GELİRLER	5.270	8.325	13.233	20.952	39.667
-FAKTÖR GELİRLERİ (NET)	0	0	1.686	2.593	3.371
-CARİ TRANSFERLER (NET)	0	0	0	0	0
-SERMAYE TRANSFERLERİ (NET)	3.956	3.746	9.049	15.065	30.780
II-GİDERLER	33.599	63.930	131.106	210.346	330.600
-CARİ GİDERLER	26.179	43.546	84.964	131.113	200.415
-FAKTÖR GİDERLERİ (NET)	21	7	0	0	0
-SABİT SERMAYE YATIRIMLARI	0	0	0	0	0
-CARİ TRANSFERLER (NET)	7.399	20.378	46.142	79.234	130.185
-SERMAYE TRANSFERLERİ (NET)	0	0	0	0	0
III-GELİR-GİDER FARKI	10.674	19.975	12.327	39.200	43.430

Kaynak: T. C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

(1) Özelleştirme Fonu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu, Savunma Sanayii Destekleme Fonu ile Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu hesaplarını içermektedir.

(2) Gerçekleşme Tahmini

(3) Program

TABLO 3: MAHALLİ İDARELER GELİR VE HARCAMALARI (1)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
			(2)	(3)	(3)	(3)
GELİRLER	195.879	362.730	639.385	1.097.050	1.437.960	1.750.244
1. VERGİLER	155.620	298.391	536.870	932.456	1.215.569	1.469.891
A. VASITASIZ	44.983	95.794	165.843	302.199	401.412	481.016
B. VASITALI	94.559	180.881	334.308	577.477	744.468	891.388
C. SERVET	16.078	21.716	36.719	52.780	69.689	97.487
2. VERGİ DIŞI NORMAL GELİRLER	20.184	37.688	63.155	105.145	135.443	161.912
3. FAKTÖR GELİRLERİ	20.075	26.652	39.361	59.449	86.948	118.441
HARCAMALAR	190.459	402.561	715.940	1.079.646	1.427.629	1.738.946
1. CARİ GİDERLER	112.784	224.678	426.401	687.690	890.204	1.064.981
2. YATIRIM HARCAMALARI	60.795	156.479	266.124	355.763	487.132	614.735
A. SABİT SERMAYE	60.765	156.449	266.094	355.733	487.102	614.705
B. STOK DEĞİŞİMİ	30	30	30	30	30	30
3. CARİ TRANSFERLER	17.464	29.755	52.935	78.328	95.960	111.255
4. KAMULAŞTIRMA VE S. DEĞER ARTIŞI	-6.773	-21.081	-51.877	-78.116	-92.398	-108.021
5. SERMAYE TRANSFERLERİ (NET)	6.189	12.729	22.358	35.981	46.731	55.996
GELİR-GİDER FARKI	5.420	-39.830	-76.555	17.403	10.331	11.298

Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

(1) Belediyeler, il özel idareleri, İller Bankası, belediyelerin oluşturdukları birlikler ile büyükşehir belediyeleri bağlı idarelerini kapsamaktadır.

(2) Gerçekleşme Tahmini

(3) Program

TABLO 5: 2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNDEN YARDIM ALAN İDARE, KURUM VE KURULUŞLAR

	(TL)	
	2023 Bütçe (Ek Bütçe Dahil)	2024 Teklif
HAZİNE YARDIMLARI		
Merkezi İhale ve Finans Birimi	65.378.000	111.339.000
Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu	1.750.000.000	2.950.000.000
Yatırım Ofisi	298.000.000	507.000.000
Dijital Dönüşüm Ofisi	172.431.000	293.000.000
Finans Ofisi	53.978.000	92.000.000
İnsan Kaynakları Ofisi	128.520.000	219.000.000
Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı	323.754.000	479.161.000
Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı	418.000.000	759.742.000
Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları	817.222.000	1.873.757.000
Sosyal Güvenlik Kurumları	308.188.665.000	951.594.221.000
Mahalli İdareler	4.100.334.000	8.595.455.000
Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	27.902.000	172.000.000
Türkiye Çevre Ajansı	1.232.000.000	2.750.000.000
Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	315.000.000	356.000.000
KAR AMACI GÜTMEYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER		
Dernek, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık vb. Kuruluşlar	533.650.000	1.518.181.000
Türkiye Maarif Vakfı	3.499.874.000	5.702.000.000
Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığına Ulusal Katkı Payı	3.695.965.000	4.170.416.000
Kamu İşveren Sendikaları	8.344.000	22.914.000
Siyasi Partiler	5.025.862.000	6.682.424.000
Memurların Öğle Yemeği	1.203.617.000	2.212.562.000
Bağımsız Spor Federasyonları	295.000.000	536.182.000
Muhtaç ve Engellilere Yardım	87.081.000	158.275.000
Yunus Emre Vakfı	818.607.000	1.200.524.000
Yeşilay'a	605.000.000	1.065.100.000
Türkiye Kızılay Derneği'ne	26.400.000	54.000.000
YURTDIŞINA YAPILAN CARİ TRANSFERLER		
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi	207.000.000	380.000.000
Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi	403.000.000	721.000.000
SERMAYE TRANSFERLERİ		
Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu	5.679.000	8.620.000
Kalkınma Ajansları	774.641.000	1.800.000.000
Mahalli İdareler	7.321.772.000	13.468.179.000
Dernek, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık vb. Kuruluşlar	492.000.000	756.200.000
Vakıf Üniversiteleri	5.001.000	1.000
Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP)	250.000.000	450.000.000
Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)	300.000.000	513.000.000
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi	39.933.000	65.052.000
Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi	185.589.000	84.078.000
Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	135.000.000	200.000.000
Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	10.000.000.000	16.000.000.000
Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı	325.000.000	756.200.000
Yunus Emre Vakfı	250.000.000	500.000.000

BÖLÜM XIII

2024

DİĞER HUSUSLAR

**GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN 30/6/2023
TARİHİ İTİBARIYLA LOJMAN VE SOSYAL TESİS SAYILARI**

KURUMLAR	LOJMAN	SOSYAL TESİS	TOPLAM
1 TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	221	7	228
2 CUMHURBAŞKANLIĞI	521	0	521
3 ANAYASA MAHKEMESİ	49	0	49
4 YARGITAY	229	2	231
5 DANIŞTAY	131	3	134
6 HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	0	0	0
7 SAYIŞTAY	688	3	691
8 ADALET BAKANLIĞI	15.232	9	15.241
9 MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	52.656	272	52.928
10 İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	311	3	314
11 DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	689	1	690
12 HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	1.187	38	1.225
13 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	31.684	551	32.235
14 SAĞLIK BAKANLIĞI	20.642	91	20.733
15 ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI	180	6	186
16 AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	313	0	313
17 ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	0	0	0
18 KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	59	0	59
19 SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	46	1	47
20 ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	97	51	148
21 TİCARET BAKANLIĞI	1.339	13	1.352
22 GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	1.223	9	1.232
23 TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	4.220	71	4.291
24 MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	23	0	23
25 JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	18.868	128	18.996
26 SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	721	0	721
27 EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	37.285	223	37.508
28 DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	183	3	186
29 AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	416	1	417
30 GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	824	1	825
31 TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0
32 METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	532	26	558
33 GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
34 AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
35 DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	33	1	34
36 İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	2	2	4
37 MİLLİ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	189	0	189
38 STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	212	1	213
39 ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	1	3	4
40 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
GENEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	191.006	1.520	192.526

NOT 1: Bu tablo, ilgili idarelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettikleri bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

NOT 2: Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının görev ve faaliyetleri ile bu görevin ifasında kullanılan her türlü taşınır ve taşınmazların gizliliğinin bulunması nedeniyle Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına tabloda yer verilmemiştir.

ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELERİN 30/6/2023
TARİHİ İTİBARIYLA LOJMAN VE SOSYAL TESİS SAYILARI

KURUMLAR	LOJMAN	SOSYAL TESİS	TOPLAM
1 TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	0	1	1
2 ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
3 SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	29	1	30
4 ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	0	0	0
5 ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	0	0	0
6 ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	0	0	0
7 TÜRK DİL KURUMU	0	0	0
8 TÜRK TARİH KURUMU	0	0	0
9 TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	20	24	44
10 TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	0	0	0
11 KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.798	42	1.840
12 DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	2	2
13 DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0
14 ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	8.860	624	9.484
15 VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	825	3	828
16 TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	177	0	177
17 MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	97	22	119
18 SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0
19 TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	0	0	0
20 TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ	0	1	1
21 TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	0	0	0
22 KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
23 TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	13	0	13
24 GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	36	30	66
25 ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
26 KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	1	0	1
27 CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	1.207	0	1.207
28 MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	0	0	0
29 YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	0	0	0
30 TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	0	0	0
31 DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
32 KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
33 DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
34 DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.255	128	3.383
35 TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	0	0	0
36 TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU	0	0	0
37 TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	0	0	0
38 TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	0	0	0
39 HELAL AKREDİTASYON KURUMU	0	0	0
40 MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	0	0	0
41 TÜRKİYE UZAY AJANSI	0	0	0
42 KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	0	0	0
43 TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	0	0	0
44 TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	61	2	63
45 ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	0	0	0
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER TOPLAMI	16.379	880	17.259

NOT: Bu tablo, ilgili idarelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettikleri bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

**YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ 30/6/2023
TARİHİ İTİBARIYLA LOJMAN VE SOSYAL TESİS SAYILARI**

	KURUMLAR	LOJMAN	SOSYAL TESİS	TOPLAM
1	YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	20	0	20
2	ANKARA ÜNİVERSİTESİ	20	8	28
3	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	403	4	407
4	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	0	5	5
5	GAZİ ÜNİVERSİTESİ	0	2	2
6	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	24	36	60
7	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	697	1	698
8	BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	113	27	140
9	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	0	6	6
10	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	589	20	609
11	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
12	EGE ÜNİVERSİTESİ	146	23	169
13	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	71	34	105
14	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	66	4	70
15	BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	0	5	5
16	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	80	17	97
17	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	97	9	106
18	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	36	3	39
19	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	343	4	347
20	SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	200	1	201
21	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	250	5	255
22	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	180	16	196
23	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	392	0	392
24	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	1.038	7	1.045
25	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	404	4	408
26	FIRAT ÜNİVERSİTESİ	313	4	317
27	DİCLE ÜNİVERSİTESİ	317	4	321
28	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	763	0	763
29	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	88	5	93
30	İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	48	0	48
31	GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1	4	5
32	HARRAN ÜNİVERSİTESİ	154	2	156
33	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
34	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	10	4	14
35	ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	75	4	79
36	MERSİN ÜNİVERSİTESİ	35	4	39
37	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	11	0	11
38	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	10	1	11
39	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	197	4	201
40	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	206	0	206
41	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	0	4	4
42	BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	343	1	344
43	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	61	3	64
44	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	7	2	9
45	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	162	5	167
46	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	39	5	44
47	NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	1	4	5
48	KÜTAHYA Dumlupınar ÜNİVERSİTESİ	28	1	29
49	TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	29	3	32
50	MUĞLA SİTKİ KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	229	2	231
51	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	0	2	2
52	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	0	2	2
53	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
54	GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	25	0	25
55	KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	14	4	18
56	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	128	3	131
57	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	36	2	38
58	BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	0	2	2
59	UŞAK ÜNİVERSİTESİ	0	1	1
60	RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	470	0	470
61	TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	0	4	4
62	ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	273	2	275
63	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
64	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	49	0	49
65	HİTİT ÜNİVERSİTESİ	0	1	1
66	YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	11	1	12
67	ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ	80	1	81
68	ORDU ÜNİVERSİTESİ	0	0	0

**YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ 30/6/2023
TARİHİ İTİBARIYLA LOJMAN VE SOSYAL TESİS SAYILARI**

	KURUMLAR	LOJMAN	SOSYAL TESİS	TOPLAM
69	AMASYA ÜNİVERSİTESİ	0	1	1
70	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	1	1	2
71	AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	240	3	243
72	SİNOP ÜNİVERSİTESİ	75	1	76
73	SİİRT ÜNİVERSİTESİ	259	1	260
74	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	96	11	107
75	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	79	1	80
76	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	90	1	91
77	ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	37	1	38
78	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	210	1	211
79	BİLEÇİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	0	1	1
80	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	189	2	191
81	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	33	0	33
82	OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	0	2	2
83	BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	246	2	248
84	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	202	1	203
85	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	39	1	40
86	BATMAN ÜNİVERSİTESİ	110	1	111
87	ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	147	2	149
88	BARTIN ÜNİVERSİTESİ	62	16	78
89	BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	185	1	186
90	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	216	4	220
91	HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	177	2	179
92	İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	97	1	98
93	ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	240	1	241
94	MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	226	0	226
95	YALOVA ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
96	TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	1	0	1
97	ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	0	1	1
98	BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
99	İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
100	İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
101	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	1	1	2
102	ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	1	1	2
103	ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	64	1	65
104	ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
105	ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
106	SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	499	14	513
107	BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	1	0	1
108	İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
109	ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	0	1	1
110	İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	0	2	2
111	İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	1	6	7
112	YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	0	0	0
113	ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	0	1	1
114	GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
115	KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1	1	2
116	KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
117	MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
118	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	13	5	18
119	ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	0	4	4
120	SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
121	SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
122	SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	21	0	21
123	TARSUS ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
124	TRABZON ÜNİVERSİTESİ	151	0	151
125	KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
126	KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
127	ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	0	2	2
128	İSPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
129	AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	0	0	0
	YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TOPLAMI	13.392	431	13.823

NOT: Bu tablo, ilgili idarelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettikleri bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

**DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN 30/6/2023
TARİHİ İTİBARIYLA LOJMAN VE SOSYAL TESİS SAYILARI**

KURUMLAR		LOJMAN	SOSYAL TESİS	TOPLAM
1	RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	2	0	2
2	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	0	0	0
3	SERMAYE PİYASASI KURULU	144	0	144
4	BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	0	0	0
5	ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	0	0	0
6	KAMU İHALE KURUMU	0	0	0
7	REKABET KURUMU	244	0	244
8	KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	0	0	0
9	KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	0	0	0
10	NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	0	0	0
11	SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	0	0	0
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI		390	0	390

NOT: Bu tablo, ilgili idarelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettikleri bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN 30/6/2023 TARİHİ İTİBARIYLA TAŞIT SAYILARI

Kurumlar	T01a	T01b	T02	T03	T04	T05	T06	T07	T08	T09	T10	T11a	T11b	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21a	T21b	T22	Toplam	
1 TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	1	74	6	9	9	11	11	1	11	1	3	1	11	1	1										1	130	
2 GUMHURBAŞKANLIĞI	237	75	3	5	5	54	12	5	7	9	2	8	2								5	35	2		2	461	
3 ANAYASA MAHKEMESİ	1	14	2	1	1	1	2																		1	23	
4 YARGITAY	143		2	2	2	4	8	3	3																1	171	
5 DANIŞTAY	54	22	1	1	1	4	20																		1	105	
6 HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	33	5	5	5																						39	
7 SAVISTAY	2	46	1	3	3	1	3	1	3	1	1														1	58	
8 ADALLET BAKANLIĞI	1.390	54	808	249	868	14	1.025	10	21	60										86			2		2	4.588	
9 MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	1.896	917	1.939	1.470	1.182	2.042	876	137	379	227	254	414	481	52	24	7	2			7		60	141	1.121	13.691		
10 İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	89	170	10	7	7	3	2		5											1			11			1.064	
11 DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	243	48	1	175	213	24	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	59		188	190	7	1.156		
12 HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI	1	229	2	46	191	1	2		1																	473	
13 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	1.490	66	24	980	435	21	45	36	44	2	38	14	33	1	1	9	1			9					34	3.274	
14 SAĞLIK BAKANLIĞI	568	127	49	320	19	1.116	257	519	33	19	92	34	45	6.330	287	3	12	54								86	9.973
15 ULAŞTIRMA VE ALTYAPU BAKANLIĞI	11	178	1	430	2	2	4	2	2	9	12	12													2	47	
16 AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	1	22	1	3	2	4			1																	38	
17 ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	1	3	2	2	4				1	14	61	13													4	306	
18 KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	1	3	96	16	4	17	35	40		1	14	13													1	239	
19 SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	112				13	112																				1.033	
20 TİCARİET BAKANLIĞI	2	281	19	50	88	18	311	178	37	6	11	16	14													779	
21 ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	2	308	3	2	69	100	9	214	3	4	3	3	26	10	5	1	1	1	11	10	87				13	48	
22 GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	1	259	58	7	52	137	23	22	45	33	26	10	3	4	1	2										206	
23 TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	1	62	8	18	11	17	1	65	3	4	1															13	
24 MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	8			2	2																					12	
25 JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	1.411	85	1.076	807	346	648	301	134	8	313	59	57	130	6	2							2			356	5.691	
26 SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	103	13	87	47	84	120	17	2	21	5	20	1														41	
27 EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1	283	4	2	93	15	4	1	3	1																0	
28 DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	53	13	84	25	234	28	3	25	1	15	15															694	
29 AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	101				687	312																				1.179	
30 GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	9	28	9	128	67	41																				1.110	
31 TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	12	5	1	1	2	1	27	1	1	1	1															283	
32 METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	33																									3	
33 GÖC İDARESİ BAŞKANLIĞI	1																									58	
34 AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	1																									0	
35 DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	18																									2	
36 İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	1																									9	
37 MİLLİ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	18																									18	
38 STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	5																									38	
39 ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	6																									10	
40 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	1																									28	
GENEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	478	7	10.235	1.244	819	6.485	41	5.476	2.467	5.422	1.695	1.548	523	795	403	612	7.023	347	31	201	72	87	300	348	2.462	49.121	

NOT 1: Bu tablo, ilgili bütçelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettiği bilgileri esas alarak hazırlanmıştır.

NOT 2: Milli İstihbarat Teşkilatı başkanı görev ve faaliyetleri ile bu görevin ifasında kullanılan her türlü eşya ve tasarrufların bulunduğu bulundukları Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına tabi olarak değerlendirilmiştir.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ 30/6/2023 TARİHİ İTİBARIYLA TAŞIT SAYILARI

KURUMLAR	T01a	T01b	T02	T03	T04	T05	T06	T07	T08	T09	T10	T11a	T11b	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21a	T21b	T22	Toplam		
1 YÜKSEKÖĞRETİM KURULU			29			1		2				2														34		
2 ANKARA ÜNİVERSİTESİ			19		1	7		14		5	1	6	4	2	1	2	8		1	1		409			1	482		
3 ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ			13	1		6		10		4		3	25	3	2	5	1				1					74		
4 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	0		7	2		1	1	5		3	3			1		2	3									34		
5 GAZİ ÜNİVERSİTESİ			2					5		5	2		7	1	1											3	28	
6 İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ			6			7		5				5	1	2		2	1	6								7	42	
7 İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ			33	2		6		5		2	1	2		5						4						4	64	
8 BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ			2	1				3			2		1	2			1										12	
9 MARMARA ÜNİVERSİTESİ			29	1		3		2				4		2	1	3										2	47	
10 YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ			13			4		3		2		4															26	
11 MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ			7	1		4		3		1	2		2														20	
12 EGE ÜNİVERSİTESİ			11	4		3		4	2	5		4	1	7	1	3	2				11						58	
13 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ			43			8		11				2	9	1	1		2									5	82	
14 TRAKYA ÜNİVERSİTESİ			24					8			1	4		1			1										48	
15 BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ			9			15		7	2				2			3											38	
16 ANADOLU ÜNİVERSİTESİ			23	5		15		15	1	5	1	3	6	3		10			1					1	8	97		
17 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ			12	13		9		21			5		1		1		2										64	
18 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ			28			5	15	7	1	1	1						3				2	2			1	8	73	
19 ERÇİYES ÜNİVERSİTESİ			17			23		18	2		6	3	6	1		1	2				6					12	97	
20 SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ			10	2		1		7				2	3		1												26	
21 ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ			15	11		12		14		5	1	3	3	5	2		2				2	1					76	
22 İNÖNÜ MAYS ÜNİVERSİTESİ			7	5		14		7	1		4	2	9		3	5			1	4							62	
23 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ			9	3		6		11	2		1	4	8		4	1	3										52	
24 ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ			13		1	1	1	13	4		5	10	2	1		4	2									5	62	
25 İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ			11			1		4			1	1	5	1												10	34	
26 FIRAT ÜNİVERSİTESİ			14			5		9	1	1	1	4	4	2		3					3					7	54	
27 DİCLE ÜNİVERSİTESİ			9	4	6	3		2			5	2	2		1					1	2			1		12	50	
28 VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ			10			5		3			2	4	9			1	1									18	53	
29 GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ			14	1		3				5	1	3	3	1	2		1										34	
30 İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ			5			2		3	1	1	2	1	2				1									2	20	
31 GERZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ			3			2		1	1			1					1									2	11	
32 HARRAN ÜNİVERSİTESİ			11		1	7					1		3	1			1				6					2	42	
33 SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ			21	3	1	6		9		4	3		8	1	2		2									9	69	
34 AYDIN ADNAN MENDEKES ÜNİVERSİTESİ			17			4		9			1	5	1	1			2				2					1	43	
35 ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ			10	2	1	4		3				2	2	3			1										28	
36 MERKİN ÜNİVERSİTESİ			17	7		2		10			3	2	3			2	2				5					3	56	
37 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ			7	1		6		5	1		1	1	1								3						26	
38 BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ			8			3		2	1		1	1	1			1	2				1					1	22	
39 KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ			8			2	3	3		1		2			2		3									1	22	
40 SAKARYA ÜNİVERSİTESİ			3			2		3		1		1		3	1		1				1						16	
41 MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ			12	9		4		4		6		5	1			1		1								4	47	
42 BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ			6			2		4	1		2	2	1	1													15	
43 HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ			18			5		3			1	3		1		2										3	36	
44 AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ			3			2			5		1	6	3	1	1	1					1					1	25	
45 KAFKAS ÜNİVERSİTESİ			7	1		3			2	3	3	2	2		1	4											28	
46 ÇANAKKALE ÖNEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ			12			4		8			1	3	2	1	1		1				1					9	43	
47 NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ			10			2		3	1		1	5			1	1					2						26	
48 KÜTAYHA DUNLUPINAR ÜNİVERSİTESİ			7		2	5		9	1	1	2	1	2	1			1				1	2	1			9	45	
49 TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ			6			4		4			1	1	3			1	1									8	29	
50 MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ			15	4		9		5			4	4	1	3		1					5						51	
51 KAHRAMANMARAŞ SÜTCÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ			12	2		7		16		3	1	4	1	1		3	2				5						57	
52 KIRSEKİLE ÜNİVERSİTESİ			5			8		1	2		7	1						2									297	323
53 ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ			12	5		3		3			5	1	2	5	1	1											38	
54 GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ			4			2																						6
55 KİRSEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ			7	1		1		1	2	1	2	3		1	1	1										2	23	
56 KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ			6			1		1			1	1	2														12	
57 DÜZCE ÜNİVERSİTESİ			5			1		1	1		2	2	1	1			3										17	
58 BURDUR MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ			8	1		4		1	3	3	1		3	1		1											26	
59 UŞAK ÜNİVERSİTESİ			9	1		3		2	1		3			1													20	
60 RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ			8			2		4			3	2	1	1													21	
61 TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ			14			2		5	1			1					1					10				2	36	
62 ERZİNCAN RÜNALI YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ			10		2	1		2				3	1	1	1	1	1				3						26	
63 AKSARAY ÜNİVERSİTESİ			4			3		2			2	1														2	14	
64 GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	0		6			3		1	1		2		1	1													15	
65 HİTİT ÜNİVERSİTESİ			7			1		2			1	1	1		1											1	15	
66 YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ			7			6		1	1		3	3	1	1		1	2									5	31	
67 ADYAMAN ÜNİVERSİTESİ			8			1	3	4	1							1												18
68 ORDU ÜNİVERSİTESİ			6	2	1	4		1	1		4	1	1														21	

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ 30/6/2023 TARİHİ İTİBARIYLA TAŞIT SAYILARI

KURUMLAR	T01a	T01b	T02	T03	T04	T05	T06	T07	T08	T09	T10	T11a	T11b	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21a	T21b	T22	Toplam			
69 AMASYA ÜNİVERSİTESİ			7	3		1		6			2	1	2													22			
70 KARAMANÖĞÜLLÜ MEHMETREY ÜNİVERSİTESİ			8			1		2	1			1	2		1	1										3	20		
71 AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ			11		2	2		4		2		1	1			2										6	31		
72 SİNOP ÜNİVERSİTESİ			20			5		3			4	1															33		
73 SİRT ÜNİVERSİTESİ			7		1	2			1			4	2			1											18		
74 NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ			8			3		2	1		1	1	2		1											1	20		
75 KARABÜK ÜNİVERSİTESİ			8	1		2		6		2	2	2		1	2	1					1						26		
76 KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ			8			2		1			2		1	2							3						9	28	
77 ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ			2			2		4		2	2	2			2			1									1	16	
78 AKTİVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ			7		1	4			1			3				1												17	
79 BİLECK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ		0	6			2		3			2		1											3	2		19		
80 BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ			10		1	1	1		1		2		2	1	1	2	1										6	29	
81 KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ			11	2		1					1	1	1	1														18	
82 OSMANIYE KORUKU ATA ÜNİVERSİTESİ			5	1		1		2				1	2									17				3	32		
83 BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ			6			1		3	1		2	1	1	1	1	1											1	19	
84 MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ			9			2		4				3	1	2							3							24	
85 MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ			6			1		3	1		2		1			1												15	
86 BATMAN ÜNİVERSİTESİ			1			3		2	1		1	1	2														4	16	
87 ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ			9		1	2		1	2	2	2	1	2			2	1										3	26	
88 BARTIN ÜNİVERSİTESİ			4			3		2			1	1	3	1							2		5			3	25		
89 BAYBURT ÜNİVERSİTESİ			12			2		2			2	1	1		2	1	1										2	26	
90 GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ			6			1		3	1		1	2	1	2							1						2	20	
91 HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ			3		2	3		1				1	1													3	14		
92 İGDIR ÜNİVERSİTESİ			9			2	1	1	1		2	1	1	1	2			2									6	29	
93 SİRİNAK ÜNİVERSİTESİ			7		1	2			2			2																	14
94 MÜNZÜR ÜNİVERSİTESİ			7			2		1	1	1		2	1			1	1										1	18	
95 YALOVA ÜNİVERSİTESİ			4			2		1			2			1														1	11
96 TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ			3			1		1		1																		6	
97 ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ			3					1		1			2													3	11		
98 BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ			6					1	1		1	1																10	
99 İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ			5					2		2		1																10	
100 İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ			5			2		3			3		1	1														15	
101 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ			8			3			1		3		2															17	
102 ABULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ			1					2				1	1															5	
103 ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ			10			1					1	1	1	1		1									3		21		
104 ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ			5			2		3	1	1	1	1	1			2												17	
105 ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ			6			1			1			1																9	
106 SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ			20			4									6												8	38	
107 BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ			3		1						1	1															1	7	
108 İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ			7		1	1			1		1		1		1													13	
109 ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ			4							1		2	1															8	
110 İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ			2			1			1																			4	
111 İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ			1								1																	2	
112 YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU																												0	
113 ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ						1																						1	
114 GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ			1																									1	
115 KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ			5					1																			1	7	
116 KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ			3						1																			4	
117 MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ			3			2							1															6	
118 İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA			1			7		3	4		2	1		2			2									7	29		
119 ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ			4	1	1						1	1	1															10	
120 SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ			2					2																				4	
121 SAMSUN ÜNİVERSİTESİ			1	2				1								2					2							8	
122 SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ			1																									1	
123 TARSUS ÜNİVERSİTESİ			2									2																4	
124 TRABZON ÜNİVERSİTESİ			1					1																				2	
125 KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ			1			5																					1	7	
126 KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ			3					2																				5	
127 ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ			6	4		7		3	2	1	3	1	3	2	2	6	1									9	50		
128 İSPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ			4	1	1	1		5				1																13	
129 AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ			1			2		3				1					1						22				2	32	
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TOPLAMI	0	0	1.112	110	29	412	19	447	76	78	175	184	218	93	55	90	81	1	4	80	6	763	1	4	267	4.305			

NOT: Bu tablo, ilgili idarelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettikleri bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN 30/6/2023 TARİHİ İTİBARIYLA TAŞIT SAYILARI

KURUMLAR	T01a	T01b	T02	T03	T04	T05	T06	T07	T08	T09	T10	T11a	T11b	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21a	T21b	T22	Toplam
	1 RAYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU			1			2																			
2 BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU			11	22	3	7		23	9			2	5		2										2	86
3 SERMAYE PİYASASI KURULU			1																							1
4 BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU			1																							1
5 ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU																										0
6 KAMU İHALE KURUMU			1			1																				2
7 REKABET KURUMU			1			1																				2
8 KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU			1							3																4
9 KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU																										0
10 NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU																										0
11 SİGORTACILIK VE ÖZEL EMERKLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU			1																							1
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	0	0	18	22	3	11	0	23	9	3	0	2	5	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100

NOT: Bu tablo, ilgili idarelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettikleri bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

TAŞIT SAYILARINA İLİŞKİN TABLOLARDA BELİRTİLEN TAŞITLARIN NİTELİĞİ

T 1-a	Binek otomobil
T 1-b	Binek otomobil
T 2-	Binek otomobil
T 3-	Station-Wagon
T 4-	Arazi binek (En az 4, en fazla 8 kişilik)
T 5-	Minibüs (Sürücü dahil en fazla 17 kişilik)
T 6-	Kapıkaçık (Arazi hizmetleri için)
T 7-	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)
T 8-	Pick-up (Kamyonet, arazi hizmetleri için sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)
T 9-	Panel
T 10-	Midibüs (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)
T 11-a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27, en fazla 40 kişilik)
T 11-b	Otobüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)
T 12-	Kamyon (Şasi-kabin tam yükü ağırlığı en az 3.501 Kg)
T 13-	Kamyon (Şasi-kabin tam yükü ağırlığı en az 12.000 Kg)
T 14-	Kamyon (Şasi-kabin tam yükü ağırlığı en az 17.000 Kg)
T 15-	Ambulans (Tıbbi donanımlı)
T 16-	Ambulans (Arazi hizmetleri için)
T 17-	Pick-up (Kamyonet, cenaze arabası yapılmak üzere)
T 18-	Motorsiklet (En fazla 600 cc.lik)
T 19-	Motorsiklet (En az 601 cc.lik)
T 20-	Bisiklet
T 21-a	Güvenlik önemli binek otomobil (Cinsi ve fiyatı Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.)
T 21-b	Güvenlik önemli servis taşıtı (Cinsi ve fiyatı Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.)
T 22-	Güvenlik önemli servis taşıtı (Cinsi ve fiyatı Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.)

**GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN 30/6/2023
TARİHİ İTİBARIYLA SAHİP OLDUKLARI TELEFON VE FAKS HAT SAYILARI**

KURUMLAR	TELEFON				TOPLAM	FAKS
	SANTRALE BAĞLI	MUSTAKİL	CEP TELEFONU			
1 TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	5.191	185	53	5.429	815	
2 CUMHURBAŞKANLIĞI	4.900	4	272	5.176	100	
3 ANAYASA MAHKEMESİ	410	0	2	412	7	
4 YARGITAY	4.000	0	0	4.000	0	
5 DANIŞTAY	1.656	0	2	1.658	5	
6 HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	28	27	1	56	16	
7 SAYIŞTAY	2.142	0	9	2.151	25	
8 ADALET BAKANLIĞI	13.823	13.838	634	28.295	3.640	
9 MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	15.308	6.639	1.641	23.588	1.339	
10 İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	2.250	2.420	95	4.765	818	
11 DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	8.545	4.050	490	13.085	215	
12 HAZINE VE MALİYE BAKANLIĞI	4.139	1.249	11	5.399	313	
13 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	5.300	70.840	57	76.197	13.685	
14 SAĞLIK BAKANLIĞI	3.205	25.059	1.447	44.006	1.308	
15 ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI	3.744	7.081	214	11.039	1.560	
16 İÇİŞLERİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	56	0	25	81	14	
17 ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	3.997	677	62	4.736	127	
18 KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	4.277	3.122	237	7.636	128	
19 SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	143	2.225	130	2.498	170	
20 ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	6.660	35.366	321	42.347	1.633	
21 TİCARET BAKANLIĞI	2.594	3.485	25	6.104	950	
22 GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	9.630	2.446	51	12.127	175	
23 TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	14	0	5	19	3	
24 MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	3.841	2.836	12.470	19.147	388	
25 JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	81	137	319	537	75	
26 SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	63.280	1.674	8.722	73.676	3.220	
27 EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.450	0	0	2.450	1.280	
28 DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	1.926	755	325	3.006	46	
29 AÇIK VE ACIL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	2.776	3.994	0	6.770	1.559	
30 GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.000	32	0	1.032	57	
31 TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	879	87	3	969	9	
32 METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.720	1.781	117	3.618	117	
33 GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI	472	3	3	478	3	
34 AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	56	56	1	113	2	
35 DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	882	94	19	995	12	
36 İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	1.820	116	0	1.936	46	
37 MİLLİ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.493	7	12	1.512	55	
38 STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	1.469	697	56	2.222	86	
39 ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	99	0	0	99	1	
40 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI						
GENEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	203.756	194.535	27.881	426.172	34.143	

NOT 1: Bu tablo, ilgili idarelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettikleri bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

NOT 2: Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının görev ve faaliyetleri ile bu görevin ifasında kullanılan her türlü taşınır ve taşınmazların gizliliğinin bulunması nedeniyle Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına tabloda yer verilmemiştir.

**ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELERİN 30/6/2023
TARİHİ İTİBARIYLA SAHİP OLDUKLARI TELEFON VE FAKS HAT SAYILARI**

KURUMLAR	TELEFON				TOPLAM	FAKS
	SANTRALE BAĞLI	MUSTAKİL	CEP TELEFONU			
1 TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	127	362	1	490	0	
2 ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	0	463	15	478	0	
3 SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	1.200	1.230	105	2.535	3	
4 ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	0	19	1	20	0	
5 ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	2	4	4	10	2	
6 ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	73	9	2	84	1	
7 TÜRK DİL KURUMU	115	25	1	141	2	
8 TÜRK TARİH KURUMU	125	253	2	380	1	
9 TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	260	31	13	304	55	
10 TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	25	62	2	89	5	
11 KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.610	1.251	3.507	6.368	198	
12 DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	126	108	3	237	34	
13 DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	189	295	10	494	27	
14 ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.120	2.333	160	5.613	381	
15 VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	110	60	17	187	18	
16 TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	21	110	4	135	29	
17 MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	140	29	37	206	43	
18 SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	370	43	1	414	6	
19 TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	258	210	10	478	1	
20 TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ	2.032	15	6	2.053	75	
21 TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	14	560	1	575	0	
22 KUÇUK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	2.083	0	26	2.109	37	
23 TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	574	509	1	1.084	14	
24 GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	200	4	0	204	5	
25 ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	414	0	3	417	10	
26 KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	4	320	9	333	20	
27 CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKTEKLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	0	4	0	4	1	
28 MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	163	3	1	167	6	
29 YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	333	0	12	345	3	
30 TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	18	26	0	44	15	
31 DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	62	15	0	77	1	
32 KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	75	0	0	75	3	
33 DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	14	0	2	16	2	
34 DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	605	488	2	1.095	149	
35 TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	40	1	1	42	2	
36 TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU	1.200	0	2	1.202	3	
37 TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	189	0	0	189	1	
38 TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	250	0	1	251	0	
39 HELAL AKREDİTASYON KURUMU	0	64	2	66	1	
40 MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	700	1	7	708	2	
41 TÜRKİYE UZAY AJANSI	122	0	0	122	0	
42 KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	110	0	0	110	1	
43 TÜRKİYE ADLLET AKADEMİSİ	1	29	3	33	3	
44 TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	175	211	64	450	35	
45 ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	0	0	0	0	0	
ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER TOPLAMI	17.249	9.147	4.038	30.434	1.201	

NOT: Bu tablo, ilgili idarelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettikleri bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

**YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ 30/6/2023
TARİHİ İTİBARIYLA SAHİP OLDUKLARI TELEFON VE FAKS HAT SAYILARI**

	KURUMLAR	TELEFON				FAKS
		SANTRALE BAĞLI	MUSTAKİL	CEP TELEFONU	TOPLAM	
1	YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	1.000	270	5	1.275	25
2	ANKARA ÜNİVERSİTESİ	3.200	1.680	35	4.915	185
3	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	5.619	1.350	8	6.977	1
4	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	2.192	1.135	0	3.327	88
5	GAZİ ÜNİVERSİTESİ	0	3.105	2	3.107	60
6	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	808	2.043	1	2.852	49
7	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.143	308	1	3.452	55
8	BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	90	52	4	146	5
9	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	8.010	6	1	8.017	90
10	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.850	75	0	3.925	10
11	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	190	289	1	480	26
12	EGE ÜNİVERSİTESİ	207	158	0	365	91
13	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	377	457	1	835	50
14	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	160	40	3	203	53
15	BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	8.046	1.124	2	9.172	83
16	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	38	465	4	507	23
17	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	156	136	1	293	90
18	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	4.100	228	0	4.328	5
19	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	2	238	6	246	51
20	SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	32	117	1	150	18
21	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	100	394	2	496	52
22	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	125	215	5	345	85
23	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	21	71	0	92	37
24	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	180	76	1	257	35
25	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	1	39	4	44	39
26	FIRAT ÜNİVERSİTESİ	43	425	1	469	37
27	DİCLE ÜNİVERSİTESİ	114	87	12	213	46
28	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	28	125	0	153	36
29	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	150	121	5	276	46
30	İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	5	475	1	481	25
31	GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.250	362	1	2.613	25
32	HARRAN ÜNİVERSİTESİ	2.870	255	0	3.125	0
33	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	1	111	1	113	102
34	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	95	67	7	169	67
35	ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	2.250	102	0	2.352	41
36	MERSİN ÜNİVERSİTESİ	510	301	6	817	70
37	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	80	80	2	162	63
38	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	260	34	1	295	66
39	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	2.436	0	0	2.436	46
40	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	3.398	13	9	3.420	51
41	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	2.550	180	0	2.730	50
42	BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	2	74	1	77	41
43	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	0	54	1	55	44
44	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	2.245	10	1	2.256	45
45	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	28	73	1	102	35
46	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	654	103	4	761	135
47	NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	0	69	4	73	37
48	KÜTAHYA Dumlupınar ÜNİVERSİTESİ	35	37	0	72	11
49	TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	150	0	4	154	41
50	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	8	3	1	12	4
51	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	3.374	936	1	4.311	76
52	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	23	93	6	122	42
53	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	0	234	2	236	51
54	GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	25	134	1	160	1
55	KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	1.520	134	1	1.655	36
56	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	306	943	1	1.250	20
57	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	36	61	0	97	41
58	BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	3.300	336	1	3.637	85
59	UŞAK ÜNİVERSİTESİ	1.350	350	0	1.700	46
60	RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	1.580	65	1	1.646	18
61	TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.359	511	1	2.871	80
62	ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	148	0	6	154	8
63	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	0	2.227	3	2.230	45
64	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	18	39	31	88	7
65	HİTİT ÜNİVERSİTESİ	135	608	1	744	55
66	YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	75	178	7	260	35
67	ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ	9	57	3	69	23
68	ORDU ÜNİVERSİTESİ	9	56	3	68	45

**YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ 30/6/2023
TARİHİ İTİBARIYLA SAHİP OLDUKLARI TELEFON VE FAKS HAT SAYILARI**

	KURUMLAR	TELEFON			TOPLAM	FAKS
		SANTRALE BAĞLI	MUSTAKİL	CEP TELEFONU		
69	AMASYA ÜNİVERSİTESİ	1.827	172	1	2.000	32
70	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	30	9	2	41	7
71	AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	811	38	0	849	10
72	SİNOP ÜNİVERSİTESİ	50	45	1	96	36
73	SİİRT ÜNİVERSİTESİ	750	44	0	794	16
74	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.600	1.685	0	3.285	45
75	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	0	81	1	82	36
76	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	18	120	2	140	18
77	ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	580	141	1	722	27
78	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	5	58	1	64	37
79	BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	998	273	0	1.271	42
80	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	1.010	260	2	1.272	15
81	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	27	93	1	121	22
82	OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	1.540	161	4	1.705	10
83	BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	51	93	1	145	12
84	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	615	165	1	781	7
85	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	900	54	1	955	1
86	BATMAN ÜNİVERSİTESİ	1.123	0	12	1.135	2
87	ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	330	101	1	432	20
88	BARTIN ÜNİVERSİTESİ	234	607	1	842	43
89	BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	410	167	2	579	30
90	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	1.102	55	1	1.158	20
91	HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	8	17	3	28	5
92	İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	41	16	1	58	20
93	ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	28	54	40	122	17
94	MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	355	71	1	427	12
95	YALOVA ÜNİVERSİTESİ	1.300	656	0	1.956	40
96	TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	500	350	0	850	30
97	ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	1.930	0	0	1.930	40
98	BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	800	0	2	802	0
99	İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	835	144	1	980	17
100	İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	33	131	0	164	20
101	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	2.063	223	4	2.290	42
102	ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	103	0	2	105	2
103	ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	622	1	1	624	3
104	ADANA ALPARSLAN TÜRKÇE BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	700	0	1	701	22
105	ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	750	500	0	1.250	3
106	SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	1.650	3	7	1.660	2
107	BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	34	26	5	65	10
108	İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	28	1	11	40	8
109	ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	28	708	1	737	40
110	İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	375	0	1	376	1
111	İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	8	0	3	11	1
112	YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	2	0	0	2	1
113	ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	3	2	0	5	3
114	GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	53	0	0	53	0
115	KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.000	96	1	1.097	3
116	KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	16	16	0	32	0
117	MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	0	38	0	38	8
118	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	2.350	0	1	2.351	120
119	ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.233	497	0	1.730	3
120	SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	1.150	0	0	1.150	0
121	SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	400	181	0	581	4
122	SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	180	60	2	242	1
123	TARSUS ÜNİVERSİTESİ	30	0	1	31	1
124	TRABZON ÜNİVERSİTESİ	444	434	1	879	15
125	KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	510	26	1	537	12
126	KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	250	0	1	251	5
127	ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	0	2.308	0	2.308	16
128	ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	375	0	0	375	0
129	AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	0	20	1	21	1
	YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TOPLAMI	110.274	35.195	349	145.818	4.200

NOT: Bu tablo, ilgili idarelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettikleri bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

**DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN 30/6/2023
TARİHİ İTİBARIYLA SAHİP OLDUKLARI TELEFON VE FAKS HAT SAYILARI**

	KURUMLAR	TELEFON				FAKS
		SANTRALE BAĞLI	MUSTAKİL	CEP TELEFONU	TOPLAM	
1	RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU	700	902	35	1.637	28
2	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU	1.630	31	24	1.685	7
3	SERMAYE PİYASASI KURULU	1.003	44	28	1.075	12
4	BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	0	604	18	622	30
5	ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	0	940	20	960	25
6	KAMU İHALE KURUMU	464	56	11	531	33
7	REKABET KURUMU	1	71	52	124	19
8	KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	12	401	10	423	30
9	KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	280	30	10	320	2
10	NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	19	364	7	390	0
11	SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	160	2	0	162	1
	DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR TOPLAMI	4.269	3.445	215	7.929	187

NOT: Bu tablo, ilgili idarelerin Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettikleri bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır.

